

HOMERI
Ilias ad verbum
TRANSLATA, AN-
DREA DIVO IVSTINOPO-
LITANO INTERPRETE.

PARISIIS
In officina Christiani Wecheli,
M. D. XXXVIII.

TYPOGRAPHVS LECTORI.

IN Latino Homero excudendo, cum primis operā dedimus, candide lector, ut & nos adiumenti nōnihil tuis ſtudijs cōferremus, ad expeditam utriuſque exemplaris, Græci inquam & Latini, collationem. Primùm itaque effecimus, ut noſtri codicis Latini, ſingulæ paginæ reſpōdeant ſingulis Aldini exēplaris Græci: Deinde cuiuſque libri uerſus enumerauimus, numeriſque diſtinximus, ut ſi quid fortè memoriæ commēdare, aut cum Græcis conferre, aut alioqui in locorum cōmuniū indices referre uoles, in promptu ſit non librorum modò, ſed & uerſuum numerus. quæ res quātum habeat emolumenti, exercitatio ipſa, ac familiares de ſtudijs inſtituti congreſſus, abundè ſatis te docebunt. Vale.

ANDREAE DIVI
IVSTINOPOLITANI IN HOME-
*ri tranſlationem ad clariſsimum uirum Pe-
trum Paulum Vergerium, ciuem Iuſti-
nopolitanum, eiuſdemq; urbis
Epiſcopum honoratiſsi-
mum, Præfatio.*

QVEMADMODVM, *Sanctiſsime, ac doctiſsime uir, ſumma ſemper eos laude, ſummaq; prædicatione extollendos iudicaui, qui ſuas omnes cogitationes eò dirigunt, idq; unum ſtudioſè agũt, ut ſui nominis memoriam aduerſus temporis iniuriam uirtutis præſidio tueantur: ſic, qui prauis cupiditatibus dediti, uoluptatũmq; blanditijs capti, ac deliniti, nihil aliud niſi præſentia conſiderant, poſteritatis nullam curam gerunt, omni ſanè contumelia inſectandos, neque magis hominum, quàm pecudum numero habendos eſſe duxi. Quid enim nõ dicam turpius, ſed flagitioſius eſſe poteſt, quàm hanc aciem ingenij, traditam nobis à natura ad præſtantiſsimarum rerum contemplationẽ, ita præſtringi ſinere inaniſsimis ſplendoris inſignibus, ut eam deinde lucem, quæ ueriſsima eſt, quæq; uirtutis eſt propria, intueri nulla ratione poſsit? Præclara ad decus, & ad laudem inſtrumenta habemus, animum, & ingenium: ſed his abutimur ad deteriora: & appetitui magis, quàm rationi parentes, quæ turpia ſunt, lauda-*

bilia credimus, itémq; turpia, quæ laudabilia. Veteres autem illi siue philosophi, siue ciuitatum rectores, qui etsi iampridem mortui sunt, gloriæ tamen laude uiuunt. nunquam essent profectò æternitatem consecuti, nisi sua omnia & consilia, & facta ad unam uirtutem retulissent, eamq; & per se, & propter se expetendam iudicassent. In qua sententia cum ego ab ineunte ætate fuissem, nulla omnino ratione inductus, tantum ita suadente natura: tum multò magis id sentire cœpi, ex quo, quid unaquaque in re uel boni, uel mali inesset, iudicare potui. Et quoniam à sapientißimis uiris ita præcipi uidebam, ut non nobis modo nos esse natos meminissemus, sed omnibus, quicunq; iuuari à nobis & possent, & deberent: dedi operam diligenter, ut uertendis Græcis auctoribus bonarum artiũ studiosis, quantum in me esset, consulerem. Cuius quidem instituti nostri ratio quàm fœliciter nobis cesserit, aliorũ esto iudicium: nos certè, quod affirmare nõ tam libenter, quàm uerè possumus, magna laborum, magna uigiliarum aßiduitate, magna etiam rei familiaris iactura elaborauimus, ut id, quod iamdiu secuti eramus, aliquando assecuti esse uideremur. Quanta id autem fide, ac diligentia, itémq; eorum qui Græcè linguæ student, utilitate præstiterimus, etsi non arbitror meum esse ut exponam, tamen illud & dicam, & polliceri non dubitabo: in hoc ipso uertendi Græcos auctores studio uel nihil, uel parum à me esse prætermissum, quod ad uerborum aut proprietatem, aut etiam lucem attinere uideretur. Quod siqui erunt, qui nonnihil minus eleganter à me latinitate donatũ censeant, his ego ita me excusabo: Primum non tam me studuisse, ut latinæ linguæ ornamenta, lenocíniaúe ostentarẽ,

quàm

quàm ut Homeri, cæterorumq́; poëtarum, quos hic una opera complexi ſumus, lineamenta, quàm fideliter poſſem, exprimerem, nullis illa coloribus illuſtrans, nullo fuco exornans, tantum imaginem ipſam ducens, ac ueluti carbone notatam ad ueritatem conformans: Deinde Græcas perſæpe figuras reperiri, quarum ſi uelimus uerum & rectum ſenſum latinè interpretari, neceſſariò ſummũ illum ornatum, ſummamq́; uenuſtatem omittendam eſſe: Poſtremò etiam ſi aliquando defecerim, ut his quod uolunt, elargiar: ſtare tamen à me doctiſsimorum ac ſapientiſsimorum hominum ſententiam, à quibus memoriæ proditum eſt, qui ad maximas res, maximéq; expetendas animum adiecerint, etiam ſi ad ſummum illud faſtigiũ non perueniant, poſſe tamen eos in ſecundis tertijsq́; ſubſellijs non ſine laude conſiſtere. Et hæc quidem, quæ diximus, eò tãtùm ſpectant, ut rationem antè actæ uitæ meæ cùm doctis omnibus, tum ciuitati noſtræ tibiq; in primis, ſi non probarem, at certè redderem. Te uerò Vergeri Clariſsime cuius ſemper & probitatem, & eruditionem maximè ſum admiratus, unum ex omnibus delegi, cuius nomini hoſce ingenij mei fœtus conſecrarem: non quò te crederem meorum ſcriptorum dedicatione celebriorem poſſe fieri: (iam enim omni laude ita cumulatus es, ut ad exiſtimationem tuam accedere nihil poſſit) ſed ut ipſi mihi, monumẽtisq; meis, quæ fortaſſe obſcuriora per ſe fuiſſent, tui nominis inſcriptione quaſi claritatem, & lucem darem. Quis enim eſt, qui tecum in omni genere laudis comparari merito poſsit? qui cùm Venetijs ita uiueres, ut omnes te diligerent, plerique etiam obſeruarent, & colerẽt: tamen maioris gloriæ cupiditate incenſus, ut in-

genij tui dotes frequentiore, ut ita dicam, theatro spectarentur, Romam te conferre uoluisti. Quò cùm uenisses, paucißimis diebus Clementi. VII. Pont. Max. ita familiaris es factus, itáq; tibi gratiã tanti uiri ac beneuolentiam cõciliasti, ut honestißimam ad inuictißimum Regem Ferdinandum legationem ultro tibi detulerit, cùm eam petentibus multis antè denegasset. In illo munere quid ego dicam, quàm enituerit lumen ingenij, consilijq́; tui? Mediusfidius in illo terrarum tractu nemo est, quin cum summis ac uerißimis laudibus in cœlum te ferat, tum tui memoriam diligenter sanctéq; seruet. Clemente autem defuncto, aduolasti Romã, accitus literis Pauli. III. Pont. Max. cui cùm rerum in legatione gestarum rationem prudentißimis uerbis reddidisses, tantum abest, ut in tui locum quenquam suffiaendum censuerit, ut etiã multo maiore, atque ampliore cum potestate remiserit. Nã cùm ad tollendas hæreses Concilium conuocare decreuisset: uoluit uniuersæ Germaniæ Principes per te conueniri, ut eorum animos diligenter perscrutarere, & super Concilij constitutione sententiam eliceres. Quare celeriter tuáq; summa cum laude confecta rediisti Romam, indéq; Neapolim, Orator item Pontificis ad Cæsarem. Demum ornatus Episcopatu patriæ tuæ, domum reuersus, otio frueris honesto, & in sacrarum literarum studijs, quorum semper amore flagrasti, libentißimè conquiescis: imitatus uidelicet maiores tuos, in primisq; doctißimum ac eloquentissimum uirum Petrum Paulum Vergerium, cuius tu & nomen, & uirtutem refers. Fuit autem ille uir clarißimum ætatis suæ lumen, & ornamentum minimè uulgare. Claruit in concilio Cõstantiensi centesimum abhinc annum, liberalium

beralium omnium disciplinarũ bene peritus, ut eius scripta, quæ permulta edidit, testantur. Pontificibus eius tẽpestatis gratißimus fuit, itemq́; Sigismundo Im. apud quem etiam decеßit, ut à doctißimis uiris proditum uideo. Quæ quidem licet magna sint, & perpetuò duratura: effecisti tu tamen, & consecutus es singulari uirtute tua, non modò ut nulla maiorum tuorum commendatione indigere uidearis, sed etiam ut illi ipsi propter egregia, quæ in te sunt, & naturæ, & doctrinæ ornamenta clariores apud nos hodie sint. Qua de re cùm omnium, qui te norunt, propensißima in te studia cognoscerem: (nemo enim ferè est, qui tantarum laudum admiratione ductus, maxima te & beneuolentia, & obseruantia non prosequatur) facile speraui fore, ut hac unica meorum laborum dedicatione, atq; hoc unico officio, non dicam te, cuius iampridem inter familiares sum, sed uniuersos ciues meos, quibus tu charißimus es, quàm maximè nobis deuincirem. De utilitate uerò operis, deq́; auctoris commendatione, nihil est, quod dicam, ne lucernam, quod aiunt, ad solem. Finem igitur faciam, si prius à te petam, ut me tui studiosißimum & esse, & semper fuisse tibi persuadeas. Vale decus, atq; ornamentum patriæ tuæ.

ANDREAS DIVVS IVSTINOPOLITANVS STVDIOSIS GRAECARVM LITERARVM.

HVmida nox magnum tenebris obduxerat orbem,
Claráq; fraterno splendebat lumine Phoebe:
Quum fractus animum curis, multúmq; labore
Factus hebes, musas hylares pertesus, & ipsum
Præsidet humanis studijs qui pulcer Apollo,
Languida somnifero distendi membra cubili,
Multa mouens animo, quare hic palatia ponat,
Erigat ille pius celsas superantia nubes
Templa Deis, hic munifica det plurima dextra
Munera pauperibus, doctos amet ille Poëtas,
Ieiunans alius maceret sua corpora, & ille
Summittat duris se religionis habennis:
Nempe ut olympiacas diuerso tramite sedes
Possideant, nostri sola est hæc meta laboris.
Hæc mecum reputans, dignum nihil ergo repones?
Vtile nil facies, laudent quod, améntq; nepotes,
Esse quoq; astriferi merearis ut incola Cœli?
Dum mecum hæc, pigris Somni Deus affuit alis,
Vrentes pellens ægro de pectore curas:
Sed mulcere suis mentem & præcordia donis
Non potuit, sempérq; mei pars optima sursum
Ipsa ferebatur, suaui nec uicta sopore est.
Sed mihi tunc summus uatum diuinus Homerus,
Qualis erat quondam cum bella horrenda canebat,
Obtulit, & talem sacro dedit ore loquelam:
Quid curis animum maceras? cape robora mentis:

Tolle

Tolle moras, tibi nempe dabo (si præmia laudis
Exoptas) digni digna argumenta laboris:
Fac totum relegar latio sermone per orbem:
Tu uerò cœlum, magnámq; merebere laudem.
Hæc dicens abijt, somnus mea membra, meúmq;
Ingenium liquit. tunc atramenta, papyrum
Arripui, calamum, uatémq; (ut iussit) Homerum,
Exposui uobis pariter Iuuenésq; Senésq;.
Accipite hoc igitur grato de pectore munus,
Doctáq; Aristophanis, necnon sublimia magni
Hesiodi scripta, & quæcunq; Theocritus ipse
Aedidit. Ecce meo uobis deprompta labore
Hæc legite, & memores me in longum tempus amate:
Tum Græca ausonijs miscentes Carmina uerbis
Ornate exultam non uno dogmate mentem.

ARGVMENTVM. A. HOMERI COMPOSITIONIS.

CHryses sacerdos Apollinis accedit ad nauale Græcorum, uolens redimere filiam suã Chryseida: non recuperans autem, sed & cum contumelia expulsus ab Agamemnone, precatus est Apollinem cõtra Græcos. Peste autem orta, & multis, ut consentaneum est, corruptis, concionem Achilles coëgit. Calchante autem aperiente ueram causam, & iubente Achille placare Deum, Agamemnon iratus altercatus est aduersus Achillem: & ipsius præmium abstulit Briseidá. Is uerò irascitur Græcis. Thetis autem filio precãte cum in cœlum ascendisset, petijt à Ioue, ut Troianos superiores faciat. Iuno autem noscens hoc, altercata est aduersus Iouem, quousq; eos reconciliauit Vulcanus uinum fundens in poculo aureo. Illi autem reliquum diei conuiuantes in somnum uertuntur.

Ilias

ILIAS HOMERI ANDREA DIVO IVSTINOPOLITANO INTERPRETE,

ad uerbum translata.

ILIADIS. A. HOMERI COMPOSITIONIS.

Alpha, preces Chrysæ, pestem exercitus, odium regum.

IRAM *cane Dea Pelidæ Achillis*
Perniciosam, quæ infinitos Achiuis
dolores inflixit:
Multas autem fortes animas inferis misit
Heroũ: ipsos aũt laniamẽta fecit canibus
Auibúsq; omnibus. Iouis autem perficiebatur uoluntas:
Ex quo sanè, primum diuisi sunt contendentes
Atridésq; rex uirorum, & diuus Achilles.
Quis nam ipsos Deorum contentioni commisit pugnare?
Latonæ, & Iouis filius: hic enim regi iratus
Morbũ per exercitũ suscitauit malũ: peribãt aũt populi, *Chryses sacerdos.*
Quoniam Chrysem inhonorauit sacerdotem
Atrides: hic enim uenit celeres ad naues Achiuorum,
Liberaturusq; filiam, ferensq; infinita dona,
Coronas habens in manibus longeiaculantis Apollinis,
Aureo cum sceptro, & obsecrabat omnes Achiuos,
Atridas autem maximè duos principes populorum:
Atridæq; & alij beneocreati Achiui,
Vobis quidem Dij dent cœlestes domos habentes,
Expugnare Priami ciuitatem: bene uerò domũ reuerti.
Filiam autem mihi soluite dilectam, hæc dona accipite,
Venerantes Iouis filium longeiaculantem Apollinem.
Tunc alij quidem omnes laudauerunt Achiui,
Reuerẽdumq; esse sacerdotẽ, & splẽdida accipiẽda dona:

Sed

Sed non Atridæ Agamemnoni placuit animo:
Sed male dimisit, grauem & sermonem iußit:
Ne te Senex concauas ego apud naues comprehendam,
Vel nunc tardantémq;,uel pòst retrouenientem:
Non utiq; tibi proderit sceptrum & corona Dei.
Hãc autẽ ego nõ soluã ante q̃ ipsam & senectus inuadat,
Nostra in domo in Argis procul à patria
Telam texentem,& meum lectum instruentem.
Sed abi:ne me irrites,sanus ut redeas.
Sic dixit:timuit autem Senex & obediuit uerbo.
Ibat autem tacitus iuxta littus multisonantis maris.
Multum antè postea seorsum iens precabatur Senex
Apollinem regem,quem pulchricoma peperit Latona:
Exaudi me argenteũarcũ habẽs, qui Chrysam custodis,
Cillámq; perdiuinam,Tenedóq; fortiter imperas,
Smintheu:siquando tibi gratum templum coronaui,
Vel siquando tibi perpinguia crura cremaui
Taurorum & caprarum,hoc mihi perfice uotum:
Pendant Danai meas lachrymas tuis sagittis.
Sic dixit orans:hũc autem exaudiuit Phœbus Apollo.
Venit autem ex cœli summitatibus iratus cor,
Arcus humeris habens,circumtectámq; pharetram:
Resonuerunt autem sagittæ in humeris irati,
Ipso moto:ipse autem ibat nocti similis:
Sedit postea seorsũ à nauibus,posthæc aũt sagittã emisit:
Terribilis autem clangor factus est argentei arcus.
Mulos quidem primùm inuasit & canes ueloces:
Sed postea in ipsos sagittam mortiferam immittens
Iecit:semp̃ aũt pyræ mortuorũ incendebantur frequentes.
Nouem dies quidem per exercitum ibant sagittæ Dei:

Reges offensæ rarò obliuiscuntur.

Chryses ad Apollinem.

Peste laborant Græci.

Decimo

Decimo autem ad concionem uocauit populũ Achilles.
Huic enim in mẽtibus posuit dea albasulnashabẽs Iuno.
Curã nãq; gerebat Danaorũ, quia utiq; morientes uide=
Hi aũt postq̃ congregati sunt simulq́; conuenerũt, (bat.
Hos exurgens interfatus est pedes uelox Achilles:
Atride nunc nos iterum errantes puto
Retrorecessuros, si modò mortem quidem fugiamus:
Ecce simul bellúmq; domat & pestis Achiuos.
Sed age iam aliquẽ uatem interrogemus, uel sacerdotem,
Vel & somniorũ interpretẽ (etenim somniũ ex Ioue est) Somnia ab Ioue.
Qui dicat, cur tantum iratus est Phœbus Apollo:
Siue hic supplicationis accusat, siue hecatombes:
Si forte ouium nidorem caprarúmq; perfectarum
Vult assecutus, nobis pestem auertere.
Certe hic ita locutus consedit: his autem exurrexit
Calchas Thestorides augurum longè optimus: Calchas uates Thestoris filius.
Qui sciebat & præsentia, & futura, & præterita:
Et nauibus dux fuit Achiuorum Ilium intra,
Suã pp uaticinationẽ, quã ei præbuit Phœbus Apollo:
Qui ipsis benesapiens concionatus est & interfatus est:
O Achilles, iubes me Ioui dilecte loqui
Iram Apollinis longeiaculantis regis?
Igitur ego dico: tu autem paciscere, & mihi iura,
Certe quidẽ mihi prõptus uerbis & manibus auxiliari.
Certe enim puto uirum irasciturum, qui ualde omnium
Arguorum dominatur, & ei obediunt Achiui.
,, Potentior enim Rex quando irascitur uiro inferiori.
,, Quanuis enim iram & eodem die decoxerit:
,, Tamen & postea continet iram, donec perfecerit,
,, In pectoribus suis. tu autem dic, si me seruabis.

Huic

Huic aũt reſpõdens alloqutus eſt pedes uelox Achilles:
Achilles Calchanti. Confiſus ualde dic uaticinium quod ſcis.
Non enim per Apollinem Ioui dilectum, quẽ tu Calchas
Precatus Danais uaticinia oſtendis,
Nemo me uiuente & in terra uidente,
Tibi concauas apud naues graues manus inferet
Cunctorum Danaorum: neq; ſi Agamemnona dicas,
Qui nunc longè optimus in exercitu iactatur eſſe.
Calchas uates cauſam peſtis aperit. Et tunc iam fidit & dixit uates irreprehenſibilis:
Neq; hic ſupplicationis accuſat, neq; hecatombes:
Sed gratiâ ſacerdotis, quem inhonorauit Agamemnon:
Neq; liberauit filiam, & non accepit dona.
Idcirco dolores dedit longeiaculans, & item dabit:
Neq; hic priùs à peſte graues manus continebit,
Quàm patri dilecto reddatur nigraoculos puella
Inempta ſine munere, & ducatur ſacra hecatomba
In Chryſam: tunc ipſum forte placantes perſuadebimus.
Certè hic ita locutus conſedit: his autem ſurrexit
Heros Atrides latedominans Agamemnon
Contriſtatus: irâ autem ualde præcordia circùm nigrâ
Plena erant: oculi autem ſibi igni lucenti ſimiles erant:
Calchanta primùm male intuens alloqutus eſt:
Agamemnonis indignantis uerba. Vates malorum, nunquam mihi bonum dixiſti:
Semper tibi mala ſunt amica mentibus ad uaticinanda:
Bonum autẽ nondũ aliquod dixiſti uerbũ, neq; perfeciſti:
Et nunc inter Danaos uaticinans concionaris,
Quod idcirco ipſis longeiaculans dolores facit,
Quoniam ego puellæ Chryſeidis clara dona
Nequaquàm uolui accipere: quoniã multùm uolo ipſam
Domi habere, etenim Clytemneſtræ prępoſui

Puellari

Puellari uxori:quoniam non ipſâ eſt peior
Neq; corpore,neq; ætate,neq; mẽtibus,neq; itẽ operibus.
Sed & ſic uolo dare retro,ſi hoc eſt melius:
Volo ego populum ſaluum eſſe,non perire:
Sed mihi præmium ſtatim præparate:ut non ſolus
Arguorum præmio carens ſim:quoniam neq; decet.
Videtis enim hoc omnes,quod mihi præmiũ recedit aliò.
Huic autem reſpondit poſteà pedibus præſtans diuus
Atride glorioſiſſime,auariſſime omnium: (Achilles:
Quomodo.n.tibi dabunt præmium magnanimi Achiui?
Neq; itẽ adhuc ſcimus cõia poſita multa: (diuiſa ſunt.
Sed ptim qdẽ ex urbibus deprædati ſumus,partim uerò
Populos autem non decet iterũ collecta hæc congregare.
Sed tu quidem nunc hanc Deo permitte:at Achiui
Tripliciã quatrupliciãque remunerabimus,ſi quãdo Iu-
Dabit urbem Troiam benemuratam debellare. (piter
Huic autẽ reſpondens interfatus eſt rex Agamemnõ:
Neque ſic fortis,quamuis exiſtens Deo ſimilis Achilles
Tege mẽte,quoniã nõ præteribis,neque mihi pſuadebis.
Nunquid uis ut ipſe habeas præmium, ſed me in uanum
Sedere indigentem?iubes autem me hanc reddere:
Sed ſiquidem dabunt præmium magnanimi Achiui
Componentes ſecundum animum,ut æquale ſit.
Si autem non dabunt,ego certè ipſe accipiam
Vel tuum,uel Aiacis ueniens,præmium,uel Vlyſſis
Abducam accipiens:ille autem iraſcetur ad quem ibo.
Sed certè quidem hæc poſt conſultabimus & rurſus:
Nunc autem age nauem nigram trahamus in mare diuũ.
Intus aũt remiges idoneos congregemus,intus autem hc-
Ponamus: ipſam uerò Chryſeida pulchrãgenas (catõbẽ
Aſcendere

Achilles Agamemnoni.

Agamẽnon Achilli.

Ascēdere faciamus.unus aūt aliquis princeps uir cōsultor
Vel Aiax,uel Idomeneus,uel diuus Vlysses, (sit
Vel tu Pelide omnium splendidißime uirorum,
Vt nobis longeiaculantem places sacra faciens.

Achilles Agamēnoni.

Hunc autem torue intuens allocutus est pedes uelox A=
Heu impudentia indute,astute: (chilles:
Quō aliquis tibi promptus uerbis obediet Achiuorum,
Vel uiam ire,uel aduersus uiros fortiter pugnare?
Non enim ego Troianorum gratiâ ueni bellicosorum
Huc,pugnaturus(quia nullæ mihi causæ sunt.
Non enim unq̃ meas boues abegerunt,neq; equos,
Neq; unquam in Phthia fertili populosa
Fructum læserunt,quoniam ualde multi
Montes umbrosiq́; intermedij sunt,maréq; resonans)
Sed te ô ualde impudens consequimur,ut tu gaudeas
Pœnam sumentes Menelao tibiq; canino uir aspectu,
A Troianis:quos neq; aduertis neq; curas:
Et iam mihi præmium ipse auferre minaris, (uorum.
Super quo multū laboraui:dederunt aūt mihi filij Achi=
Nō eqdē tibi unq̃ æquale habeo præmiū, quādo Achiui
Troianorum destruent benehabitatam urbem.
Sed quidem plus impetuosi belli
Manus meæ gubernant.sed si quando diuisio uenerit,
Tibi præmium multò maius. ego aūt paruūq; dilectúmq;
Venio habens ad naues post q̃ laboraui bellans.
Nunc autem uado Phthiam,quoniam multo melius est
Domum ire cum nauibus rostratis:neq; te puto
Hic inhonoratus existens diuitias & opes exhausturum.

Agamemnō Achilli.

Huic autem respondit postea Rex uirorū Agamemnō:
Fuge ualde,si tibi animus turbatur;neq; te ego

Rogo gratiâ mei manere. apud me & alij,
Qui me honorabunt: maximè autem prudens Iupiter.
Inimicißimus autem mihi es à Ioue nutritorum regum:
Semper enim tibi contentióq; amica, belláq;, pugnæq;.
Si ualde fortis es, Deus certe tibi hoc dedit.
Domum uerò iens cum nauibusq; tuis, & tuis socijs,
Myrmidonibus impera. te autem ego non curo,
Neq; aduerto irascentem. minabor autem tibi sic:
Quoniam à me aufert Chryseida Phœbus Apollo,
Hanc quidem ego cum nauiq; mea & meis socijs
Mittam: ego autem duco Bryseida pulchram genas,
Ipse ueniens ad tentorium, tuum præmium, ut bene scias,
Quanto melior sim te: timeat autem & alius
Aequalem se mihi dicere, & aßimilari contrà.
Sic dixit: Pelidæ autẽ dolor factus est: intus autẽ sibi cor — Achilles.
In pectoribus hirsutis bifariàm cogitauit:
An ipsemet ensem acutum extrahens à femore,
Hos quidem fugaret, ipse autem Atridem interficeret:
An iram sedaret, compescerétque furorem.
Donec hic hæc agitaret per mentem & per animum,
Traxit autẽ ex uagina magnum ensem: uenit autẽ Pallas — Iuno Palla-
Cœlitus. præmiserat enim Dea albaulnas Iuno, — dem ad A-
Ambos simul animo amánsque curánsque. — chillem mit-
Stetit autẽ retrò: per flauã autẽ comã apprehẽdit Pelidẽ, — tit.
Soli apparens: aliorum autem nullus uidebat.
Expauit ãt Achilles. retrò aũt conuersus, statim cognouit
Palladem Atheniensem. terribiles autem ei oculi lucebant:
Et ipsam uocans uerba alata allocutus est:
Cur huc Aegiochi Iouis progenies uenisti?
An ut iniuriam noscas Agamemnonis Atridæ?

Sed tibi edico hoc autem, & perficiendum puto:
Suis superbiis cito tandem animum perdet.
Huc aūt rursus allocuta est Dea cæsiosoculoshabēs Minerua:

Pallas Achillem monet, ne Agamemonē gladio cōfodiat.

Veni ego sedatura tuā irā, si modò persuadearis,
Cœlitus: præmisit autem me Dea albaulnas Iuno,
Ambos simul animo diligensq; curansq;.
Sed agè quiesce à contentione, neque ensem trahe manu:
Sed certè uerbis quidem iniuria affice, sicut erit.
Sic enim edico hoc, & perfectum erit.
Et aliquando, tibi ter tot aderunt splendida dona
Iniuriæ causâ huius. tu aūt cohibere, optēpera aūt nobis.
Huic autē respōdēs allocutus est pedes uelox Achilles:

Achilles Agamēnonem inuasurus gladio à Pallade retrahitur.

Oportet quidem uestrum Dea uerbum custodire,
Etiam ualde animo iratum. sic enim melius.
Quisquis utiq; Dijs obtēperauerit, magis exaudiūt ipsū.
Dixit, & in argenteo manubrio tenebat manum grauem:
Retro autem in uaginam impulit magnum ensem: neq; nō obediuit
Verbo Mineruæ. hæc autem cœlum ascendit
In domos Aegiochi Iouis ad dæmonas alios.
Pelides autem iterum contumeliosis uerbis

Achilles Agamēnoni.

Atridem allocutus est, & nondum cessabat ab ira:
Vino grauis, canis oculos habens, cor uerò cerui.
Neque unquàm in bellum unà cum populo armari,
Neque ad insidias ire cum optimatibus Achiuorum
Ausus es animo: hoc autem tibi mors uidetur esse.
Certè multò melius est per exercitum latum Achiuorum
Dona auferre quicunque tibi contrarium dixerit,
Populiuorator Rex: quoniam uilibus imperas.
Certe enim Atride nunc postremum damnum intulisses:
Sed tibi edico, & super magnum iuramentum iuro:

Certe

Certe per hoc ſœptrũ, quod quidẽ nunquã folia & ramos
Producet, poſtquã primũ incisionẽ in montibus reliquit,
Neque pullabit: àrcùm enim gladius decorticauit,
Foliáque & corticem: nunc iterum ipſum filij Achiuorum
In manibus portant iudices, quique leges
A Ioue hauſerunt. hoc autem tibi erit iuramentum.
Certe aliquãdo Achillis deſyderiũ habebit filios Achiuo (riũ
Vniuerſos. his autẽ non poteris contriſtatus quamuis
Prodeſſe, quando multi ab Hectore homicida
Morientes cadent: tu autem intus animum lacerabis,
Iratus, quando optimum Achiuorum non honoraſti.
Sic dixit Pelides: ſceptrum autem proiecit in terram, Achilles ſceptrũ humi deijcit.
Aureis clauis transfixum. concedit autem ipſe:
Atrides uerò ex aliaparte iraſcebatur. his autem Neſtor
Suauiloquus ſurrexit ſuauis Pyliorum concionator:
Cuius & à lingua melle dulcior fluebat ſermo.
Huic iam duæ quidem ætates mortalium hominum
Defecerãt, qui cũ ipſo anteà ſimul nutriti sũt, et geniti sũt
In Pylo diuina: cum autem tertijs regnabat.
Hic illis beneſentiens concionatus eſt, & dixit:
O heu: certè magnus luctus Achiuam terram inuadit. Neſtoris oratio.
Certè lætabitur Priamus, Priamiq; filij,
Alijq; Troiani ualde gaudebunt animo,
Si uos hæc omnia audient decertatos:
Qui quidẽ conſilio Danais antecellitis & pugnãdi peri-
Sed perſuadeamini: ambo autẽ iuniores eſtis me. (tiâ.
Iam enim aliquando ego & cum melioribus quàm uos
Cũ uiris cõuerſatus ſum: et nũquã me ipſi paruipẽderũt.
Non enim unquàm tales uidi uiros, neque uidebo, Pirithous
Qualẽ Pirithoumq; Dryanq; gubernatorem populorum Dryas

Cæneus Exadius Polyphemus; Theseus.

Cæneáque, Exadiumq́;, & æqualem Deo Polyphemum,
Theséumque Aegiden similem immortalibus.
Fortißimi iam illi terrestrium, qui nutriti sunt uirorum:
Fortißimi quidem erant, & cum fortißimis pugnabant
Gigantibus monticolis, & gloriosè interfecerunt.
Et quidem cum his conuersabar ex Pylo ueniens
Procul ex Apia terra. uocabant enim ipsi
Et pugnabam per meipsum ego: cum illis autem nullus
Eorum, qui nunc homines sunt terrestres, pugnaret:
Et quidem mea consilia audiebant, òbediebantq́; uerbo.
Sed obedite & uos, quia obedire melius.
Neq; tu ab isto fortis quanuis sis auferas puellam:
Sed concede sicut ei primum dederũt præmiũ filij Achiuorum:
Neq; tu Pelide uelis contendere regem
Contra: quia nunquàm similem sortitus est honorem

Regũ potestas ab Ioue est.

Sceptriger Rex, cuíque Iupiter gloriam dedit.
Si autem tu fortior es, Dea te generauit mater:
Tamen hic potentior est, quia pluribus imperat.
Atride tu autem compesce tuam uim. sed ego
Precor Achillem deponere iram, qui magnum omnibus
Propugnaculum Achiuis est belli mali.

Agamemnõ Nestori.

Hunc autem respõdens allocutus est Rex Agamẽnon:
Ita sanè hæc omnia senex secundum decens dixisti:
Sed hic autem uir uult supra omnes esse alios:
Omnes quidem uincere uult, omnibus & dominari:
Omnibus & præcipere quæ non persuasurum puto.
Si autem ipsum bellicosum fecerunt Dij semper existentes,
Propterea ipsi permittunt contumelias loqui?

Achilles.

Huic aũt interpellato sermone respondit diuus Achilles:
Certe timidusq́; & uilis uocari possem,

Si iam

Si iam tibi per omne opus ſubijciar quod dicas,
Alijs iam hæc iube:non enim mihi
Præcipe:non enim me tibi obtemperaturum puto.
Aliud autem tibi dico:tu autem in mentibus mitte tuis:
Manibus quidem non ego pugnabo gratiâ puellæ,
Neq; tecum,neq; cum alio:quoniam à me aufertis dantes.
Aliarũ aũt rerũ,quæ mihi ſunt uelocē apud nauē nigrã,
Harum nihil utique auferes accipiens inuito me.
Sin autem,age,fac periculum,ut cognoſcant & hi:
Statim tibi ſanguis niger fluet per lanceam.
Sic hi contrarijs contendentes uerbis
Surrexerũt:ſoluerũt aũt cōcionē apud naues Achiuorũ:
Pelides quidem ad tentoria & naues æquales
Iuit cúmq; Menœtiade & proprijs ſocijs:
Atrides autem nauem uelocem in mare protraxit:
Intus autem remiges elegit uiginti:intus autē hecatombē
Impoſuit Deo:ſupra uerò Chryſeidē pulchrigenā (lyſſes.
Sedere fecit ducēs:in ea āt prīceps aſcēdit multicōſilij v
Qui qdē,quũ aſcēdiſſent,innauigabāt per humidas uias.
Populos autem Atrides purgari iuſsit:
Qui purgati ſunt,& in mare ſordes iecerunt.
Sacrificabat autem Apollini perfectas hecatombas
Taurorum & caprarum iuxta littus maris infructuoſi.
Nidor autem ad cœlum ibat inuolutus circa fumum.
Sic hi quidē hæc operabātur p exercitũ:neq; Agamen=
Ceſſabat à rixa,quam primùm minatus eſt Achilli. (non
Sed hic Talthybiumq;,& Eurybatem affatus eſt:
(Hi ipſi erant præcones & fortes miniſtri)
Abite ad tentorium Pelidæ Achillis,
Manu accipientes ducite Bryſcida pulchrigenam.

Vlyßes Chryſeidē ad patrē reducit.

Talthybius et Eurybates Græcorũ præcones.

Si autem non dabit, ego ipse auferam
Veniens cum pluribus: quod illi & horribilius erit.
Sic dicens præmisit, forte & uerbum iußit.
Hi inuiti iuerunt iuxta littus maris infructuosi:
Myrmidonum uerò ad tentoriáq; & naues peruenerunt:
Hunc autem inuenerunt apudq; tentoriũ & nauem nigrã
Sedentem: neque sanè hos intuitus lætatus est Achilles.
Hi quidem timentes & reueriti Regem,
Steterunt: nequaquã uerò ipsum alloquebãtur, neq; interro
Sed hic cognouit suis in mentibus, uocauitq;: (gabant.
Auete præcones Iouis nuncij atque etiam uirorum:

Achilles alloquitur præcones Græcos. Aufertur ab Achille Bryseis.

Propiùs accedite, nihil mihi uos culpabiles, sed Agamẽnõ:
Qui uos præmisit Bryseidis causâ puellæ.
Sed agè generose Patrocle educ puellam,
Et ipsis da ut ducant: uos ipsi autem testes estote
Coram dijs beatis, coramq; mortalibus hominibus,
Et coram rege crudeli, si unquam posthàc
Indigentia mei fuerit indecentem pestem remouere
Alijs. certe enim hic pernitiosis consilijs insanit.
Neque quicquam nouit intelligere simul antè & retro,
Quomodò sibi apud naues salui pugnare queãt Achiui.
Sic dixit: Patroclus autem dilecto obediuit socio.
Eduxit autem ex tentorio Bryseida pulchrigenam:
Dedit aũt ducere. hi ãt retro iuerũt ad naues Achiuorũ.
Illa uero inuita unà cum his mulier ibat: sed Achilles
Lachrymans seorsum à socijs statim sedit separatus,
Littus maris cani respiciens in nigrum pontum.

Achilles matri.

Multa aũt Matri dilectæ precabatur manus porrigens:
Mater postquã me peperisti breuis temporis existentem,
Honorem mihi debebat Olympius tradere

Iupiter

Iupiter altitonans:nunc aũt neq; me paululum honorauit.
Certe enim me Atrides late dominans Agamemnon
Inhonorauit:capiens.n.habet præmium ipse auferens.
  Sic dixit lachrymãs:hũc ãt exaudiuit uenerãda mater,
Sedẽs in profunditatibus maris apud patrem senem.
Statim autem prodijt ex cano mari,uelut nebula:
Et ante ipsum sedit lachrymantem:
Manuq; ipsum demulsit,uerbumq; dixit,et denominauit:
Fili quid fles?quis uerò tibi mentem inuadit mœror? Thetis Achilli.
Dic,ne tege animo,ut sciamus ambo.
  Hãc autẽ grauiter suspirans allocutus est pedes ue=
Nosti cur tibi hæc scienti omnia dicam: (lox Achilles:
Iuimus in Thebem sacram ciuitatem Eetionis: Achilles matri.
Hanc depopulatiq; sumus,& portauimus huc omnia.
Et hæc quidem bene diuiserunt inter se filij Achiuorũ.
Elegerunt autem Atridæ Chryseida pulchrigenam:
Chryses autem posteà sacerdos longeiacentis Apollinis
Venit ad ueloces naues Achiuorum ferrouestitorum,
Liberaturúsque filiam,feréńsque infinita dona.
Coronamq; habens in manibus lõgeiacientis Apollinis
Aureo cum sceptro,& deprecabatur omnes Achiuos: Græcorum principes adeuntur.
Atridas autem maxime duos principes populorum.
Tunc alij quidem omnes laudauerunt Achiui,
Venerãdũ esse sacerdotẽ,& splẽdida accipiẽda esse dona.
Sed non Atridæ Agamemnoni placuit animo:
Sed male dimisit,forte & uerbum mandauit.
Iratus autem senex retro abiuit:hunc autem Apollo
Precantem exaudiuit,quoniam ualde sibi amicus erat.
Misit autem in Arguos malam sagittam: hi autẽ populi
Moriebantur frequentes:ibant autem spicula dei

Quoquò uersus per exercitū latū Achiuorū:nobis autem
Bene sciēs cōdonabatur uatiānatiōes lōgeiaāctis: (uates
Statim ego primus iußi Deum placari.
Atridem autem posteà ira cepit:statim autem exurgens
Minatus est uerbum,quod iam perfectum est.

Aufertur ab Achille Briseis.

Hanc quidem.n.cum naui ueloci nigrioculos Achiui
Ad Chrysem mittunt:ducunt autem dona regi.
Hanc autem nuper ex tentorio iuerūt præcones ducētes
Puellam Brisei,quam mihi dederant filij Achiuorum.
Sed tu si potes,auxiliare filio tuo,
Vadens ad cœlum Iouem precare, si unquàm aliquid
Vel uerbo iuuisti cor Iouis uel etiam opere.
Sæpe enim te patris in ædibus audiui

Thetis Iouē à morte liberat.

Gloriantē,quòd dicebas facienti nigras nubes Saturnio,
Sola inter immortales indecentem cladem expulisse:
Quoniam ipsum colligare cœlestes uoluerunt alij

Deorū aduersus Iouē cōiuratio.

Iuno & Neptunus & Pallas Minerua.
Sed tu hunc profecta dea liberasti à uinculis.
Statim Centimanum uocans in altum Olympum:

Cētimanus Briareus Aegeon.

Quem Briareum uocant Dij: uiri autem omnes,
Aegeonē.hic.n.rursus potentia proprio patre melior,
Qui apud Saturnium sedebat superbia tumens:
Hunc & timuerunt immortales Dij,neq; ligauerunt.
His nūc illi in memoriā reuocatis aßide & accipe genua,
Si aliquo modo uelit Troianis auxiliari:
Hos autem usque ad puppesq; & circa mare expellere
Occisos,ut omnes fruantur rege. (Achiuos
Noscat autem & Atrides latedominans Agamemnon

Thetis filio.

Suum detrimentum,quòd optimum Achiuorū nihilifecit.
Huic respondit posteà Thetis,lachrymas effundens:

Heu

Heu fili mi: cur te enutriui in malum pariens?
Vtinam posses apud naues sine lachrymis, & illæsus
Sedere: quoniam tibi parca paululum neq; multum diu:
Nunc aũt simul cito moriturus & erumnosus supra oẽs
Es: idcirco te malo fato peperi in ædibus.
Hoc autem dictura uerbum Ioui gaudenti fulmine
Vado ipsa in Olympum ualde niuosum, si persuadeatur,
Sed tu quidem nunc nauibus aßidens uelocibus
Irascere Achiuis: bello autem abstine omnino.
Iupiter enim in Oceanum ad bonos Aethiopas
Hesternus iuit ad conuiuiũ: Dij aũt simul oẽs secuti sunt.

Iupiter in conuiuio Aethiopũ.

Duodecima autem rursus ueniet ad cœlum:
Et tunc postea uadam Iouis ad solidam domum:
Et ipsius genibus aduoluar, & ipsum persuasurũ puto.
Sic utiq; locuta abijt: hunc reliquit ibi
Iratum in animo propter formosam mulierem:
Quam ui ab inuito abstulerant. Sed Vlysses
In Chrysem peruenit ducens sacram hecatomben.
Hi quando iã portum ualde profundũ intra peruenerũt,
Vela quidem collegerunt, proposueruntq; in naui nigra.
Malum aũt in thecã reposuerunt funibus demittentes.
Statim hanc autem in portum protraxerunt remis:
Anchoras iecerunt, ac funibus puppium ligauerunt.
Verum & ipsi exierunt in littus maris,
Et hecatombem exposuerunt longe iacienti Apollini.
Sed & Chryseis naui exiuit Pontigrada.
Hanc quidem postea ad altare ducens prudens Vlysses,
Patri charo in nauibus posuit: & ipsum allocutus est.
O Chryse præmisit me rex uirorum Agamemnon:
Filiamq; tibi ut ducerem: Phœboq; sacram hecatombem

Redditur Chryseis patri.

Sacrifi-

Sacrificarem pro Danais, ut placemus regem,
Qui modò Arguis multi suspirij dolores immisit.
Sic dicens in manibus posuit: hic suscepit gaudens
Filiã dilectã. hi autem statim deo gloriosam hecãtobem
Deinceps statuerunt bene ædificatum circa altare.
Manus lauerunt autem posteà, & molas sumpserunt.
His autem Chryses ualde precabatur manus eleuans:
Audi me argẽteum arcũ habẽs, qui Chrysem gubernas,

Chryses ad Apollinem.

Cillamq; ualde diuinam, Tenedóque generosè imperas.
Iam quidem aliquando me anteà exaudisti precantem
Honorasti quidẽ me: ualde aũt nocuisti populo Achiuorũ.
Iam item & nunc mihi hoc perfice desyderium.
Iam nunc Danais indecentem pestem remoue.
Sic dixit orans. hunc autẽ exaudiuit Phœbus Apollo.

Apollo Græcis placatur

Sed postquã precati sunt, et molas proiecerũt, (riauerũt,
Retro traxerũt quidẽ primũ, & iugulauerunt, et excco-
Femoráque secuerunt, aruináque cooperuerunt,
Dupliciter facientes. super ipsis autem cruda posuerunt.
Adolebat aũt in lignis incisis senex: in autẽ rubrum uinũ
Libabat: iuuenis autẽ apud ipsum tenebant ueru a quin
que ordines habentia manibus.
Sed postquàm femora cocta sunt, & uiscera comederunt
Ac minutatim secuerũt, alia & in uerubus transfixerũt;
Assaruntq; accuratè, traxerúntque omnia.
Cæterũ ubi quieuerũt à labore, præparauerũtq; cõuiuiũ,
Cõuiuati sunt, neq; in aliquo animus indiguit cibo æquali:
Sed postquam potus & escæ desyderium eiecerunt,
Pueri quidem crateras coronauerunt uino:
Distribuerúntque omnibus incipientes poculis.
Hi autem totam diem cantu deum placabant,
Pulchrum canentes pæana pueri Achiuorum

Canētes lōgeoperātē. hic ātmentē delectabatur audiēs:
Quando autem ſol occidit, & crepuſculum ſuperuenit:
Tunc ſanè dormiuerunt in puppibus nauis.
Quãdo aũt manegenita apparuit roſeadigitos Aurora:
Et tunc poſteà receſſerunt ad exercitum latum Achiuorũ.
His autē cōcitatum uentũ miſit longeiaculans Apollo.
Hi uerò malum crexerũt, ſupraq́; uela alba extēderunt.
Ventus autem perflabat medium uelum: circũ aũt unda
Carinam nigra ualde reſonabat naui eunte.
Hæc autem currebat per undam pertranſiens uias.
Sed poſtquã uenerunt ad exercitum latum Achiuorum,
Nauem quidem hi nigram in continentem traxerunt
In ſummam harenam, ac ſuſtentacula lōga ſubextēderũt.
Ipſi autem ſparſi ſunt per tentoriáque nauéſque.
Verùm hic iraſcebatur nauibus aßidens uelocibus
Generoſus Pelei filius pedes uelox Achilles.
Neq; unq̃ in cōcione uerſabatur glorioſos uiros faciēte,
Neq; unquam in prælio: ſed conſumebat dilectum cor
Illic manens. deſyderabat aũt clamoremq́; pugnámque.
Sed quando iam ex illo, duodecimus factus eſt dies,
Et tunc iam ad Olympum iuerant dij ſemper exiſtentes
Omnes ſimul: Iupiter aũt præibat: Thetis aũt nō oblita
Filij ſui, ſed emerſit ex unda maris: (eſt mãdatorum
Matutináque conſcendit in magnũ cœlum olympúmque:
Inuenit aũt lateſonãtē Saturnidē ſeorſum ſedētē ab alijs
In ſummo uertice eminentis olympi:
Et ante ipſum ſedit, & prehendit genibus
Siniſtra: dextera autem mento apprehendens,
Supplicans allocuta eſt Iouem Saturnidem regem: Thetis.
Iupiter pater, ſiquando te inter immortales iuui. Ioui.

Vel

Vel uerbo uel opere, hoc mihi perfice desyderium.
Honora mihi filium, qui breuißimæuitæ inter alios
Est. sed ipsum nunc rex uirorum Agamemnon
Inhonorauit: auferens.n.habet præmiũ ipse abstrahens:
Sed tu ipsum honora cœlestis consiliator Iupiter.
Tandiu autem Troianis adijce robur, donec Achiui
Filium meum honorent, augeantq; ei honorem. (piter:
Sic dixit. hãc aũt nihil allocutus est nubescõgregãs Iu
Sed tacitus diu sedit. Thetis aũt sicut apprehẽderat, geni
Sic inhærebat aduoluta, & rogabat secũdò iterũ: (bus
Verùm quidem iam mihi promitte & annue:
Vel abnue (quoniam non tibi est timor) ut bene sciam,
Quantũ ego inter oẽs inhonoratißima dea sim. (Iupiter:
Hãc aũt grauiter suspirãs allocutus ẽ nubiũcõgregator

Iupiter Thetidi.

Exitialia sanè opera, quòd me inimicari adhortaris
Iunoni, quando me irritat contumeliosis uerbis.
Hæc autem & uanè mecũ semper inter immortales deos
Contendit: & quæ me dicit in pugna Troianis auxiliari.
Sed tu quidem nunc rursus abi, ne te intelligat
Iuno, mihi autem hæc erunt curæ ut perficiam.
Sed age, iam tibi capite annuam, ut credas.
Hoc enim à me cum immortalibus maximum
Signum. non.n.meum irreuocabile, neq; deceptorium,
Neq; imperfectibile, quodcunq; capite annuam.
Dixit, & nigris supercilijs annuit Saturnides.
Ambrosiæ autem comæ concussæ sunt regis
Ex capite immortali: ac magnum tremefecit Olympum.
Hi sic consultantes diuisi sunt. hæc quidem postea
In mare dilapsa est profundum à splendido Olympo.
Iupiter aũt in suã domũ: Dij uerò simul oẽs surrexerũt

Ex

Ex sedibus suis patris in occursum: neq; aliquis sustinuit
Expectare uenientem: sed obuij steterunt omnes.
Sic hic quidem illic sedit in solio, neq; ipsum Iuno
Ignorauit intuita quòd ei consultasset consilia
Argenteos pedes habens Thetis filia marini Senis.
Statim irritatiuis Iouem Saturnium allocuta est: Iuno cum
Quis autem rursus tibi dolose deorũ consultauit cõsilia? Ioue.
Semper tibi amicum est me sine absentem
Occulta sapientem iudicare: neq; aliquod adhuc mihi
Promptus tolerasti dicere uerbum quodcunque cogitas.
Huic respondit postea pater uirorúmque deorúmque:
Iuno, ne omnia mea spera uerba
Scire, difficilia tibi erunt uxori quamuis existenti.
Sed quod quidem decens fuerit audire, nullus postea
Neq; deorum prior hoc sciet neque hominum.
Hoc autem ego seorsum à Dijs uellem intelligere,
Ne tu hæc singula interroga, neq; perscrutare.
Huic respõdit postea bouinos oculos habẽs ueneranda
Molestißime Saturnide quale uerbũ dixisti? (Iuno
Et ualde te ante neq; interrogaui, neq; inquisiui.
Sed ualde tacitus hæc consultas quæ uis:
Nunc autẽ ualde timeo in mente, ne te seducat
Argenteos pedes habens Thetis filia marini Senis.
Matutina.n.tibi assedit, & apprehendit genibus:
Cui te puto annuisse uerum, ut Achillem
Honores: perdas autem multos in nauibus Achiuorum.
Hanc respõdẽs allocutus est nebularũ cõgregator Iupi
Misera semper quidem suspicaris, neq; te lateo. (ter:
Facere autem tamen nihil poteris: sed ab animo
Magis mihi eris, hoc tibi & molestum erit.

Si

Si autem sic hoc est, mihi debet charum esse.
Sed tacita sede, meo & obedi uerbo.
Ne te non iuuent quotquot dij sunt in olympo
Propè uenientem, quādo tibi intangibiles manus iniecero.
Sic dixit: timuit aūt bouinos oculos habēs uenerāda Iu(no:
Et tacita sedit inclinans dilectum cor.
Ingemuerunt autem in domo Iouis Dij cælicolæ:
His autem Vulcanus inclytus artifex incœpit concionari,
Matri dilectæ amabilia ferēs albas ulnas habenti Iunoni:
Vulcanus cū Iunone. *Certe pestifera opera hæc erunt, neque tolerabilia,*
Si iam uos gratia mortalium contendetis sic:
Inter deos autem tumultum excitetis, neque conuiuij
Boni erit uoluptas: quoniam peiora uincunt.
Matrem autē ego admoneo ipsam quamuis intelligentem
Patri dilecto amabilia afferre Ioui, ut ne iterum
Contendat pater nobiscum, & conuiuium turbet.
Si uult cœlestis fulminator
Ex sedibus quatere, hic.n. multum potens est.
Sed tu hunc uerbis demulce mollibus:
Statim posteà beneuolus cœlestis erit nobis.
Sic dixit, & surgens poculum rotundum
Matri dilectæ in manibus posuit: & ipsam allocutus est:
Tolera mater mea, & suffer, mœsta quamuis
Ne te dilectam quamuis existentem oculis uideam
Verberatam: tunc nō in aliquo potero tristatus quamuis
Iuuare. difficilis enim cælestis ut repugnetur.
Iam enim me & alias adiuuare desyderantem
Vulcanus è coelo deiectus. *Iecit pede extrahens à cœlo diuino.*
Totum autem diem ferebar: unà autem cum sole occidente
Decidi in Lemno, paucus autem animus erat.

Tunc

Tunc me Sintij uiri statim exceperunt cadentem.
Sic dixit: risit autem deaalbasulnashabens Iuno:
Ridens autem filij suscepit è manu poculum.
Sed hic alijs Dijs apte omnibus
Propinabat dulce nectar ab cratere hauriens.
Inextinguibilis autem excitatus est risus beatis Dijs,
Postq̃uam uiderunt Vulcanum per domũ ministrantem.
Sic tunc quidem totam diem usque ad solem occidentem
Conuiuabantur, neq; amplius animus indiguit conuiuio
Neq; lyra pulchra, quam tenebat Apollo (æquali:
Musisque, quæ canebãt inuicẽ excipiẽtes se uoce pulchra.
Sed postquàm occidit splendida lux solis:
Hi quidem dormiturientes iuerunt domum unus quisque
Vbi singulis domum inclytus utroquepedeclaudus
Vulcanus fecerat doctis artibus.
Iupiter autem ad suum lectum iuit cœlestis fulminator.
Vbi antea dormiebat, quãdo ipsũ dulcis somnus inuade=
Illic dormiuit ascẽdẽs: iuxtáq; aureã sedẽhabẽs Iuno. (ret.

Vulcanus ridetur à dijs alijs ob claudos pedes.

Apollo citharam pulsat in deorũ conuiuio.

Deorum domus distinctæ.

ARGVMENTVM B. HOMEri compositionis.

IVpiter somniũ immittens Agamemnoni, hortatur Græcos ut educat ipsum ad bellum. Hic autẽ primùm quidem optimatum concilium congregauit: posteà autem concilio inito tentat ipsos, hortans fugere in patrias: detinet autem ipsos Vlysses Mineruæ prudentia, & Nestor concionans, postea cibo sumpto armati sunt ipsique & ductores, similiter autem et Troiani contentione ipsis annũciata. Numerationem autẽ poëta fecit exercituũ et nauiũ.

Aliter

ALITER

IVpiter recordatus est Thetidis supplicationis, alijs Dijsq́; hominibusq́; somno uacantibus. Ante oculos statuens filium Pelei, somnium Agamemnoni mittit, iubens ipsum educere omnes Græcos in pugnam: & cōsultans ipsi scilicet & ipsum Achillem adiungere. Is autem non intelligens somnium optimatibus suis narrat: et post hoc in concionem congregans omnes Græcos, suspicione apud ipsos affectus: quòd putaret Achillem aduersari ipsius imperio, conciliare omnem multitudinem tentans, recedere ipsos in patrias iubet. Illi autem non intelligentes ad deducendum naues, et in patrias concedendum se conferunt. Vlysses autem monente ipsum Minerua, optimos quidem oratione cohibet, milites autem acerbe obiurgat. Sedat autem Thersitem ineptè contra regem cōtendentem, & Græcos manere, & Troiam capere adhortatur: suadente autem & Nestore eadem. Agamemnon sacrificans Ioui senes inuitat, & cohortatus Græcos ad bellum educit omnes. Deinde autem est enumeratio nauium, in quibus uenerunt Græci: & Ducum ipsarum, & Troianorum, & sociorum.

Iliadis

ILIADIS. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

Vita autem somnium habet,cōcionē,& naues enumerat.

ALij quidem Dijq; & uiri galeati
Dormiebant per totam noctem : Iouem autem non ceperat dulcis somnus:
Sed is cogitabat per mentē, quō Achillem
Honestaret,perderet autem multos in nauibus Achiuorum.

Iupiter cæteris alijs dormientibus sōnum non capit.

Hoc autem ei in animo optimum uisum est consilium,
Mittere ad Atridē Agamēnonē pnitiosum somnij Deū:
Et ipsum compellans uerba cita dixit illi:

Somniū ad Agamēnonē mittitur.

Vade, abi perniciose somnij Deus citas ad naues A= (chiuorū
Ingressus in tentoriū Agamēnonis Atridæ,
Omnia ualde constanter nuntia,sicut iubeo:
Armare ipsum iube crinitos Achiuos
Omnibus copijs:nunc enim capiat ciuitatem latam
Troianorū:nō.n.āplius diuersa cœlestes domos habētes
Immortales sentiunt.inflexit enim omnes
Iuno supplicans:Troianis autem mala impendent.
Sic dixit. iuit aūt somnij Deus, postq̄ sermonē audiuit.
Statim autem peruenit citas ad naues Achiuorum:
Iuit autem ad Atridē Agamemnonē: hunc autem inuenit
Dormiētē in tētorio: circū autē diuinus fusus erat som= (nus:
Stetit autem super capite Nelei filio similis
Nestori: quem maximè senum honorabat Agamemnon.
Huic se aßimilans allocutus est diuinus somnij Deus:

Principis cura.

" Dormis Atrei fili ualde prudentis equûm domitoris?
" Non oportet per totā noctem dormire consiliariū uirū,

Princeps solidam no

Cui popul i ſunt commißi,& tot curæ ſunt.
Nunc autē mihi mentē adhibe cito: Iouis aūt tibi nuncius
Qui te longè habitans ualde curat & miſeratur: (ſum:
Armare te iußit crinitos Achiuos
Omnibus copijs:nunc autem capias ciuitatem latam
Troianorū.non.n. āplius diuerſa cœleſtes domos tenentes
Immortales ſentiunt.inflexit.n.omnes
Iuno ſupplicans.Troianis autem mala impendent
Ex Ioue.ſed tu tuis habe mentibus,neque te obliuio
Capiat,quando te dulcis ſomnus dimiſerit.
Sic fatus abijt:illum autem reliquit ibi
Hæc cogitantem per animum ,quæ non perfici poterāt.
Putauit.n.is capturum Priami urbem die illo
Stultus:neque ea ſciebat,que Iupiter cogitabat opera.
Ponere.n.parabat inſuper dolorésq; ſingultúsq;
Troianisq; & Danais per fortes pugnas.
Surrexit aūt ex ſomno:diuina aūt ipſū circūſparſit uox:
Sedit autem arrectus.mollem autem induit tunicam,
Pulchram,nouam: circa autem magnum iecit pallium:
Pedibus autem ſub teneris ligauit pulchra calciamenta.
Circum autem humeros poſuit enſem argenteis clauis.
Accepit autem ſceptrum paternum incorruptū ſemper.
Cum hoc iuit ad naues Achiuorum loricatorum.
Aurora quidem dea conſcendit magnum olympum,
Ioui lumen allatura & alijs immortalibus.
Sed is præconibus ſtridulis iußit
Edicere ad concilium crinitos Achiuos.
Hi quidē edixerūt:illi frequētes affuerūt ualde celeriter.
Concilium autem primùm magnanimorum ſtatuit ſenum
Neſtoream apud nauem Pylij Regis.

Quos

Quos hic cùm coëgisset, prudentem induxit sermonem:
Audite amici. diuinus mihi in somnijs uenit somni Deus
Diuinam per noctem: maximè autem Nestori diuino
Figuráq; magnitudinéq;, corporeq́; similis erat.
Stetit autem supra caput, & ad me uerba fecit: Agamemnō
Dormis Atrei fili prudentis equûm dormitoris? somniū suū
» Non oportet per totam noctem dormire consiliariū uirū, exponit.
» Cui populiq; commißi sunt, & tot curæ sunt.
Nunc aūt mihi mentē adhibe properè. Iouis aūt tibi nū=
Qui te lōgè habitās ualde curat, & miseratur, (ăus sū:
Armare te iußit crinitos Achiuos
Omnibus copijs. nunc enim capias ciuitatem latam
Troianorū. nō. n. āplius diuersa cœlestes domos habētes
Immortales sentiunt: inflexit enim omnes
Iuno supplicans. Troianis autem dolores sunt
Ex Ioue. sed tu tuis habe mentibus. sic hoc quidē locutus
Iuit aduolans: me autem iucundus somnus reliquit.
Sed agitè quomodo armemus filios Achiuorum.
Primùm autem ego uerbis tentabo, sicut æquum est:
Et fugere cum nauibus multorum transtrorum iubebo.
Vos autem aliundè alius cohibete uerbis.
Verùm hic sic locutus consedit. in his autem surrexit
Nestor, qui Pyli Rex erat harenosæ:
Qui ipsis bene sentiens concionatus est, & allocutus:
O amici Arguorum ductores, & principes: Nestoris
Siquidem aliquis somnium Achiuorum alius dixisset, oratio.
Mendacium diceremus, & repudiaremus amplius: Nestor sō=
Nūc aūt uidit q multo optimus ī exercitu gloriatur esse. nio Agam.
Sed agitè quomodò armemus filios Achiuorum. acquiescē=
Sic locutus, concione incepit excedere. dum cēset.

Hi ſurrexerunt,parueruntq́; rectori gentium
Sceptriferi reges.accurrebant autem gentes,
Sicut genera eunt apum frequentium
Petra ex cauata ſemper recèns uenientiu m
Racematim uolant ſuper floridus uernis:
Quædam quidē huc ſimul uolauerunt, aliæ autem illuc.
Sic horum gentes multæ à nauibus & tentorijs
Littus ante immenſum procedebant
Cōcurſim in cōcionē:inter autem ipſos fama concreuerat
Concitans ire Iouis nuncia . hi autem frequentes fuere.
Turbata autem fuerat concio:ſubter autem gemuit terra
Gentibus ſedentibus tumultus autem erat:nouē aūt ipſos
Præcones uociferantes cohibeban,ſiquando à tumultu
Deſiſterent,audirent & diuinos reges.
Cum feſtinatione autem ſedit populus:tenebāt aūt ſedes
Ceſſantes à clamore.ſurſum autem diuinus Agamemnon
Cōſtitit ſceptrū tenēs:qđ quidem Vulcanus laborauit fa=
Vulcanus quidem dedit Ioui Saturnio Regi. (bricans.
Sed Iupiter dedit internuncio Argi interfectori.
Mercurius autem rex dedit Pelopi domitoriequorum.
Sed rurſus Pelops dedit Atreo Duci populorum.
Atreus autem moriens reliquit diuiti pecudum Thyeſtæ.
Sed rurſus Thyeſtes Agamemnoni conceſſit geſtare,
Multis inſulis & Argo omni imperare.
Huic is incumbens uerba cita dixit:
O amici heroes Danai ſatellites Martis,
Iupiter me ualde Saturnius detrimento deuinxit graui
Infeſtus:qui antea quidem mihi promiſit,& annuit
Troiam depopulatum pulchram recedere:
Nunc autem malam deceptionem cogitauit, & me iubet

Sceptrum Agamemnonis.

Agamemnō militibus.

Infamem

Infamem Argum ire, postq̃ multum perdidi populum.
Sic Ioui contingit præpotenti gratum esse,
Qui iam multarum urbium dissoluit fastigia:
Et adhuc dissoluet.huius.n.potentia est maxima.
Turpe enim hoc est & posteris auditu,
Incassum sic talem tantumq; populum Achiuorum
Imperfectum bellum gerere & pugnare
Cum uiris paucioribus. exitus autẽ nondũ patefactus est.
Si enim uelimus Achiuique Troianique
Fœdera fidelia ferientes numerari utrique:
Troianos quidem eligere indigenæ quicunque sunt:
Nos autem in decimas disponi Achiui,
Troianorum aũt uirũ singulũ accipiamus administrãdi causâ potũ,
Multæ decimæ indigerent propinatore.
Tantum ego censeo plures esse pueros Achiuorum
Troianis qui habitant in urbe:sed auxiliares
Multis ex ciuitatibus milites uiri sunt,
Qui me ualde conturbant,& non sinunt uolentem
Troiæ perdere pulchrum oppidum.
Nouem iam præterierunt Iouis magni anni:
Et iam tabulæ corruptæ sunt,& funes dissolutæ sunt,
Et nostræ uxores,& imprudentes nati
Sunt in ædibus expectantes.nobis autem opus
Sic imperfectum,cuius gratiâ huc uenimus.
Sed agitè ,ut ego dixero,pareamus omnes:
Diffugiamus cum nauibus dilectam in patriam terram:
Non enim amplius Troiam capiemus latam.
Sic dixit.his autem animum in pectoribus concitauit
Omnibus p̃ multitudinẽ quicũque nõ cõsiliũ audiuerunt.
Mota est autem concio,ut fluctus magni maris

Cōparatio Euri atque Austri.

Pelagi Icarij:quos quidem Eurusq; Notusq;
Excitauit erumpens patris Iouis ex nebulis:
Sicútq; cùm mouerit Zephyrus ingentē segetem ueniens
Vehemens irrumpens ingruítq; spicis:
Sic horum omnis concio mota est.hi autem clamore
Naues adibant:sub pedibus autem puluis
Extitit sublatus:hi autem inter se adhortabantur
Attingere naues,& trahere in mare diuinum:
Sentinasq́; expurgabant:clamor autem in cœlum iuit
Domum euntium:subtrahebant autem fulcra nauibus.
Tunc Arguis præter fatum reditus contigisset,
Nisi Mineruam Iuno sermone affata fuisset:
Papæ,ægidem tenentis Iouis filia indefessa,
Sic domum,dilectam in patriam terram
Argiui fugient in lata dorsa maris?
Gloriàm autem Priamo,& Troianis relinquent
Arguam Helenam:cuius gratiâ multi Achiuorum
In Troia perierunt dilecta à patria terra.
Sed procul nunc in populum Achiuorum loricatorum,
Tuisq́; blandis uerbis detine uirum quenque:
Neque sine naues in mare trahere æquabiles.
Sic dixit:nec aduersata ē dea glaucoruū oculorū Minerua.

Iuno Palladē ad Græcos mittit.

Profecta autem est ab olympi uerticibus concitata,
Statimq́; uenit ueloces ad naues Achiuorum.
Inuenit autem Vlyssem Ioui consilio parem
Stantem:neque hic nauem idoneam
Tangebat:quoniam ipsum dolor corde & animo ceperat.
Propè autem stans allocuta est cæsia Minerua:

Pallas Vlyßi.

Diuine Laertiade , prudentißime Vlysses,
Sic domum dilectam in patriam terram

Fugietis

Fugietis in nauibus multa tranſtra habentibus incidentes,
Gloriam autem Priamo & Troianis relinquentes
Arguam Helenam, cuius gratiâ multi Achiuorum
In Troia perierunt dilecta procul à patria terra?
Sed i nunc ad populum Achiuorum, neque recedas:
Tuis autem blandis uerbis detine uirum quenque,
Neque ſinas naues in mare trahere æquabiles.
Sic dixit: hic autem audiuit deæ uocem loquentis:
Iuit autem currendo, pallam autẽ proiecit: illud etiã tulit
Præco Euribates Ithacenſis, qui eum ſequebatur.
Ipſe autem Atridæ Agamemnoni obuius ueniens
Apprehẽdit eius ſceptrum paternum incorruptũ ſemper:
Cum hoc iuit circum naues Achiuorum loricatorum,
Quẽcunque quidem regem & principem uirũ inuenit,
Hunc blandis uerbis detinebat aſtans:
Diuine, non te decet ut timidum trepidare,
Sed ipſeq; ſede, & alios ſeda populos.
Nondum enim perſpicuè ſcis quis animus Atridæ.
Nunc quidem tentat: fortè autem lædet filios Achiuorum.
In concilio enim non omnes audiuimus quid dixerit:
Ne aliquo iratus afficiat malo filios Achiuorum.
,, Ira autem magna eſt diuini regis:
,, Honor aũt ex Ioue ẽ: diligit aũt ipſum cõſultus Iupiter.
Quẽcũq; aũt rurſus plebis uirũ uidit, uocifrantẽq; of-
Hunc ſceptro percuſſit, increpitauitq; uerbo: (fendit,
Diuine, quiete ſede, & aliorum uerba audi,
Qui te meliores ſunt: tu autem imbellis & inualidus,
Neque unquam in bello numeratus, neque in concilio.
,, Non quidem ullo pacto omnes regnabimus hic Græci,
,, Non bonum multorum principatus: unus princeps ſit.

Vlyßis oratio ad Græcos.

Regibus dignitas ab Ioue tribuitur.

Vnus rex, cui dederit Saturni filius uersuti
Sceptrumq; & iura, ut ipsis dominetur.
Sic hic regens gubernabat exercitum. ij autē ad consilium
Rursus abibant à nauibus & tentorijs,
Sonitu sicut cum fluctus perturbati maris
Littore magno mugit: resonat autem pontus.
Alij quidem sedebant quiescebantq; per sedes:
Thersites autem adhuc solus incontinens tumultuabatur,
Qui cõsilia mētibus suis immoderatáq; multáq; sciebat
Temerè, sed nõ secundũ decens ut aduersaretur regibus:
Sed quodcunq; ei uidebatur, ridiculum Argiuis
Esset. turpißimus autē uir sub Troiam uenit:
Strabo erat, claudus autē altero pede, & ipsius humeri
Curui in pectus contracti, & desuper
Acutus erat capite, rara & inerat lanugo:
Inimicißimus autem Achilli, maximè erat & Vlyßi:
Hos enim calũniabatur. tunc rursus Agamemnoni diuino
Acutè clamans dicebat contumelias. hunc Achiui
Vehementer oderant, indignabanturq; in animo.
Sed hic multũ uociferãs, Agamẽnonē obiurgabat sermone:
Atride quid adhuc conquereris & postulas?
Plena tibi ære tentoria, multæ & mulieres
Sunt in tentorijs electæ, quas tibi Achiui
Primò damus cùm urbem capimus.
An item & auro indiges quod quis apportet
Troianorum equitum ex Troia filij redemptiones,
Quem ego uinctum ducam uel alius Achiuorum?
An mulierem iuuenem, ut miscearis per amorem,
Quámq; ipse seorsum detineas? non quidem decet
Principem in mala inducere filios Achiuorum.

Thersitæ importunitas ac loquacitas.

O imbelles

O imbelles:mala uituperia: Achaides,non item Achiui,
Domum cum nauibus eamus.hunc ſinamus
Ibidem in Troia præmia digerere,ut ſciat
An in aliquo ipſum nos adiuuemus,an non:
Qui & nunc Achillem ipſo multo meliorem uirum
Iniuria affecit:auferens.n.habet donũ ipſe fruens.
Sed ualde nõ Achilli ira mentibus:ſed negligens.
Certè enim Atride nunc poſtremùm læſiſſes.
Sic dixit obiurgans Agamemnonem rectorẽ populorũ
Therſites.huic autem cito aſtitit diuinus Vlyſſes,
Et ipſum toruè intuens duro allocutus eſt ſermone:
Therſite,inelegans uocalis quanquàm concionator,
Deſine,neq; uelis ſolus contendere cum regibus. *Vlyſſes*
Non enim ego te cenſeo peiorem mortalium alium *Therſitæ.*
Eſſe,qui cum Atridis ſub Troiam uenerunt.
Quare non reges in ore habens concioneris,
Et ipſis iurgia inferas:reditúmq; ſerues.
Neq; adhuc apertè ſcimus,quomodò erunt hæc opera,
An bene, an malè redibimus filij Achiuorum.
Quare nunc Atridæ Agamemnoni ductori populorum
Deſine contendere,quia ei ualde multa dant
Heroes Danai.tu autem conuicians concionaris.
Sed tibi edico,hoc & perfectum erit,
Si qua te inſanientem inuenero ſicut hîc,
Ne & poſt hàc Vlyſsi caput humeris adſit,
Neq; Telemachi pater uocatus ſim,
Si non ego te cõprehendens qdẽ proprias ueſtes exuero,
Pallámq; & intuſium,quæq; pudenda contegunt:
Te autem flentem ueloces ad naues dimiſero,
Verberans in concione acribus plagis.

Sic

Sic dixit:sceptroq; scapulas atque humeros
Percussit:hic aũt ĩclinatus ẽ:salsáq; ei excidit lachryma:
Vibex autem cruenta scapulis exorta est
Sceptro ab aureo:ipse autem sedit,timuitq́;
Lugens,& turpiter intuens absordebat lachrymam.
Illi autem quãuis mœsti,super ipso suauiter riserunt.
Sic autem quis dicebat ad propinquum alium,
Papæ,certè infinita Vlysses bona fecit,
Consiliáque incipiens bona,bellúmque armans.
Nunc autem hoc quã optimum in Argiuis fecit,
Qui hunc conuitiatorem nugatorem prohibuit concione:
Non ipsum iterum rursus permittet animus superbus
Obiurgare reges contumeliosis uerbis.
Sic dixerunt multitudo ,sed urbis populator Vlysses
Discessit sceptrum habens:apud autem cæsia Minerua
Similis præconi silere populum iussit,
Vt simúlq; primique,& postremi filij Achiuorum
Sermonem audirent,& intelligerent consilium.
Qui ipsis bene sentiens concionatus est,& dixit:

Vlysses Agamemnoni & Græcis.

Atride nunc te rex uolunt Achiui
Omnibus uituperatissimum facere mortalibus hominibus:
Neque tibi perficiunt promissum quod receperunt tibi,
Huc uenientes ab Argo equestri
Ilio exciso bene ædificato redire.
Tãquam enim uel pueri adolescentuli uiduæúe mulieres
Inter se desyderant domum redire.
Certè quidem & opus est pertæsum redire,
Etenim aliquisq; unũ mensem manens procul à sua uxore
Tristatur cum naui multas sedes habente ,quam procellæ
Hybernæ intercludunt commotúmque mare.

Nobis

Nobis autem nonus est reuertens annus
Hîc permanentibus, quò non reprehendo Achiuos
Tristari apud naues rostratas, sed tamen etiam
Turpe diúque manere, inanemq; redire.
Tolerate amici, & manete in annum, ut sciamus,
Si uerum Calchas uaticinatur, an & non.
Probè enim iam hoc scimus, in mentibus estis autē omnes
Testes, quos non parcæ iuerunt mortis ferentes
Heriq; & nudiustertius: quādo ĩ Aulidē naues Græcorū
Congregabantur, mala Priamo, & Troianis ferentes.
Nos autem circum apud fontem sacra per altaria
Sacrificamus immortalibus perfectas hecatombas
Pulchra sub Platano, unde fluebat liquida aqua.
Hîc apparuit magnum signum: draco per dorsa rubet, Græcis in Aulide uisum portētum.
Horribilis, quem ipse olympius misit in lucem
Sub altari egrediens ad platanum perrexit:
Vbi erant passeris pulli parui filij
Ramo in extremo sub folijs uolitantes
Octo, sed mater nona erat, quæ peperit filios.
Ibi ille hos miserabiliter comedit stridentes:
Mater autem circumuolabat lugens dilectos filios:
Hanc circumuolutus ala cōprehendit circū clamantem.
Sed postquàm filios deuorauit passeris, & ipsam.
Hunc quidem clarum fecit deus qui reddidit.
Lapidem enim ipsum fecit Saturni filius uersuti.
Nos autem stantes admirabamur, quod factum est.
Vt igitur non leuia portenta Deorum subiere hecatōbas:
Calchas autem statim posteà uaticinans dixit:
Cur muti facti estis comati Achiui? Calchantis uaticiniū.
Nobis quidē hoc ostēdit signū magnū cōsiliarius Iupiter,

Serum

Serum longum, cuius gloria nunquam perit.
Sic hic filios deuorauit passeris & ipsam
Octo: sed mater nona erat, quæ peperit filios.
Sic nos tot annos bellabimus hic:
Decimo autem ciuitatem capiemus latam.
Ille sic significabat: hæc iam nunc omnia perficiuntur.
Sed agè manete omnes fortes Achiui
Hîc, quousq; ciuitatem magnam Priami capiamus.
Sic dixit. Argiui aũt ualde clamauerũt, (circũ aũt naues
Terribiliter resonuerunt clamantibus Achiuis)
Sermonem laudantes Vlyßis diuini.

Nestor Græcis.

His autem dixit gerenius eques Nestor:
Papè certè iam pueris similes loquimini
Infantibus, quibus non sunt curæ bellicosa opera.
Quò iam societatésq; & iuramenta ibunt nobis?
In igne iam consiliáq; erunt curæq; uirorum,
Sacráq; libata & dextræ quibus credidimus.
Temerè enim uerbis cõtendimus: neq; aliquod remedium
Inuenire possumus multo tempore hîc morantes.
Atride tu autem sicut priùs habens firmum consilium,
Impera Argiuis in fortibus prælijs:
Hos autem sine corrumpi, unum & duos qui Achiuorum
Seorsum consulent: perfectio autem non erit ipsis
Antè Argos ire quàm & Iouis Aegidem tenentis
Cognoscamus an falsa promißio, an & non.
Dico enim igitur annuisse præualidum Saturnidem
Die illo, quando nauibus in citis uenerunt
Argiui, Troianis mortem & parcam ferentes,
Fulgurantem dextera diuina signa ostendentem.
Quare non aliquis priùs festinabit domum redire:

Priusquàm

Prinſquàm aliquem apud Troianorum uxorem dormiat.
Punire & Helenæ incitamentáq; gemitúsq;.
Si autem aliquis formidoloſè uelit domum ire,
Tangat ſuam nauem bonas ſedes habentem nigram,
Vt ante alios mortem & fatum capiat.
Sed rex tu bene cura,& crede alteri,
Non abiectum uerbum erit quod dicam.
Secerne uiros per nationes Agamemnon:
Vt nationes nationibus auxilientur,gentes & gentibus.
Si autem ſic facies,& tibi obedient Achiui,
Cognoſces poſteà qui ducum malus quiſq; populorum,
Siue qui bonus erit,per ſeipſos enim pugnabunt:
Cognoſces uerò ſi & uaticinio ciuitatem non deſtrues,
An uirorum malignitate & imperitiâ belli.
Hunc reſpondens allocutus eſt rex Agamemnon:
Certè quidem rurſus concione uincis filios Achiuorum. Agamemnō Neſtori.
Vtinam enim Iupitérq; pater & Pallas & Apollo,
Tales decem mihi conſultores eſſent Achiuorum.
Hoc cito caderet ciuitas Priami regis
Manibus ſub ueſtris,captáq;,deſtructáq;.

Decē Neſtores optat Agamemnō

Sed mihi Aegiochus Saturnides Iupiter dolores dedit,
Qui me inter inſolubiles lites & contentiones iniecit.
Etenim ego Achilléſq; pugnauimus gratiâ puellæ
Contrarijs uerbis:ego autem incœpi ſæuiens.
Si autē unquam in unū conſultabimus,nō amplius poſteà
Troianis dilatio mali erit,neq; paululum.
Nunc autem uenite ad cœnam,ut conducamus martem.
Bene quidem aliquis haſtam acuat, bene & ſcutum ponat,
Bene & aliquis equis cœnā det uelocespedeshabētibus,
Bene & aliquis currum utrinq; uidens belli curā habeat,
Vt

Vt per totum diem odioso diuisi simus marte.
Non enim cessatio posteà erit, neque paululum:
Nisi nox ueniens dirimat robora uirorum.
Sudabit quidem alicuius lorum circa pectora (tigauit:
Scuti circumtegentis hominē: circa autē lāceā manum fa-
Sudabit & alicuius equus politum currum trahens.
Quem autem ego seorsum à pugna uolentem intelligam
Manere apud naues rostratas, non ei posteà
Sufficientia erit fugere canes & aues.
Sic dixit. Argiui aūt ualde strepuerunt: sicut quando
Littore in alto quando mouet Notus *ueniens (unda*
Proiecto scopulo, quem nunquam undæ relinquunt
Omnium uentorum, quando huc uel illuc fiunt:
Surgentes ruebant sparsi ad naues,
Fumigaruntq́; in tentorijs, & cœnam capiebant.
Alius autem alij sacrificabat Deorum *semper existētiū,*
Orans mortem fugere & stragem martis.

Agamemnō sūmos græcorū in cōuiuiū uocat.

Sed hic bouem sacrificauit rex uirorum Agamemnon
Pinguem, *quinquennem, ualde potenti* Saturnidæ.
Vocauit autem senes optimos omnium Græcorum,
Nestorem quidem primùm & Idomeneum *regem:*
Sed posteà Aiaces *duos &* Tydei *filium:*

Menelaus non uocatus accedit fratris conuiuium.

Sextum autem rursus Vlyssem Ioui *consilio similem.*
Spontaneus autem ei uenit uocem bonus Menelaus.
Sciebat enim in animo fratrem, quomodo laborabat.
Bouem autem circum statuerunt & molas acceperunt.
His & orans indixit rex Agamemnon: *(there habitās,*

Iupiter imploratur ab Agamēnōne.

Iupiter *gloriosissime, maxime, nigras nebulas faciēs, in æ*
Non priùs in solem gredi & in tenebras uenire,
Quàm me pronum deijcere Priami *palatium*

Ardens:

Ardens:urere & igne combustiuo portas
Hectora,& camiseam ærea pectora diuidere
Ense scissam,multi & circa ipsum socij
Proni in pulueribus mordicus capiant terram.
Sic dixit:neque ei perficit Saturnides:
Sed hic suscepit quidem sacrificia, laborē autē magnum
Sed postq̃ precati sunt,& molas proiecerunt, (augebat.
Rursus traxerunt quidē primū,& iugulauerunt & ex=
Cruráq; īciderūt,ualdéq; omēto cooperuerūt (coriauerūt.
Dupliciter facientes,in ipsis autē crudas carnes posuerūt:
Et hæc quidem lignis scißis sine folijs urebant:
Intestina autem infigentes super habebant uulcano.
Sed postq̃ ualde crura cōbusserūt,& intestina cōederūt,
Minutimq; inciderunt alia & circum uerua fixerunt.
Assaueruntq; ualde scienter,traxeruntq; omnia.
Sed postq̃ cessauerunt à labore,feceruntq; conuiuium,
Conuiuati sunt,neque animus indigebat conuiuio æquali.
Sed postquàm potus & cibi amorem perfecerunt,
His uerbis incepit gerenius eques Nestor:
Atride gloriosißime Rex uirorum Agamemnon, Nestor Agamemnoni.
Ne nunc diu iterum dicamus,neque diu
Differamus opus,quod Deus dabit.
Sed age,præcones quidē Achiuorum ærealoricāhabētiū
Populum uocantes congregate ad naues:
Nos autem congregati hic in exercitu lato Achiuorum
Eamus,ut citius suscitemus uelocem martem.
Sic dixit:neq; nō persuasus est Rex uirorū Agamemnō.
Statim præconibus stridulis iußit Græci ad pugnam se parant.
Vocare ad bellum capitecomatos Achiuos.
Hi q̃dē uocauerūt,illi aūt cōgregati sunt ualde uelociter.

Hi autem circa Atridem diuini reges (nerua
Irruerũt diuidētes, simul aũt glaucos oculos habēs Mi-
Scutũ habēs ualde honoratum, nõ senescens immortaléq;,
Cuius centum fimbriæ totæ aureæ pendebant,
Omnes bene plicatæ, centum numorum & unaquæque:
Cùm hoc impetum faciens ibat per populum Achiuorũ,
Concitans ire, in autem robur commouit unicuique
Corde incessanter bellare & pugnare.
His autem statim bellum dulcius factum est, quàm redire
In nauibus concauis dilectam in patriam terram.
Velut ignis latens comburit immensam syluam
Montis in uerticibus, de longè autem apparet splendor:
Sic horum abeuntium æris admirabilis
Splendor ualde apparens per aërem in cœlum ibat.
Horum sicutq; auium uolatilium gentes multæ
Anserũ uel gruum, uel cignorum longum collũ habentiũ
Asiatico in prato Caystri circà fluenta
Huc & illuc uolant gaudentes, alis
Resonanter sedentium resonat & pratum.
Sic horum gentes multæ nauibus ab & tentorijs
In planiciem ruebant Scamandriam: sed sub terra
Terribiliter resonabat pedibus ipsorúmq; & equorum.
Steterunt autem in prato Scamandrio florido
Cōparatio foliorũ & muscarum. Infiniti, quótq; folia & flores fiunt uere,
Veluti muscarum frequentium gentes multæ,
Quæq; in stabulo pastorali errant
Tempore in uerno, quandóque lac uasa madefacit.
Tot contra Troianos capite comati Achiui
In campo stabant uastare prompti.
Compa- Hos & útque greges magnas caprarum caprarij uiri
Facilè

Facile diuidunt postquàm pabulo miscent:
Sic hos ductores diuidebant huc & illuc
Ad pugnam ire: cùm autem Rex Agamemnon
Oculos & ca ut similis Ioui gaudenti fulgure,
Marti autem cingulum, pectus autem Neptuno,
Velut bos armento ualde eximius fuit omnium
Taurus: hic enim bobus in decet congregatis.
Talem Atridem posuit Iupiter die illo
Valde præstantem in multis & eximium heroibus.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos habentes.
Vos.n. deæ estis, adestisque, scitisque omnia.
Nos autem famam solùm audiuimus, neque scimus,
Qui ductores Danaorum & domini erant.
Multitudinem autem non ego dicam, neque nominabo.
Neque si mihi decem quidem linguæ, decē & ora essent,
Vox & infrangibilis, æreum & mihi cor inessent:
Nisi cœlestes Musæ Iouis Aegiochi
Filiæ dicant, quot sub Ilium uenerunt.
Principes nauium dicam, nauésque omnes.

ratio opibe onum.

Agamemnō Græcorum eminētißimus.

Cōparatio tauri.

Poëta Musas inuocat.

DENVMERATIO NAVIVM, VEL BOEOTIA.

Catalogus Græcorum Bœotij.

BOEOTIIS *quidem* Peneleus & Leitus imperabant:
Arceſilauſq́;, Prothoěnórque Cloniuſq́;,
Quique Hyrien habitabant & Aulidam petroſam:
Schœnumq́;,Scholúmque, multoscolleshabētēq́; Eteonū:
Theſpiam,Græámque,& latūlocūhabentē Mycaleſum:
Quiq́; circū Harma habitabant Ileſium,& Erythras:
Quiq́; Eleona habitabant,& Hilem,& Peteona,
Ocálen,Medeonáque bene ædificatam urbem.
Copas,Eutreſinq́;,multascolūbashabentémque Thisbē:
Quiq́; Coroneam & herboſam Haliartum:
Quiq́; Platæā habitabant ,et qui Gliſſamq́; habitabāt:
Quiq́; ſub Thebis habitabant bene ædificatam urbem,
Oncheſtúmque ſacrum neptunium clarum nemus:
Quiq́; multasuuashabētē Arnē habitabāt:quiq́; Mideā,
Niſsámque diuinam,Anthedonáque ultimam:
(Horū quidem quinquaginta naues ibant,in unaquaque
Pueri Bœotiorum centum & uiginti ibant)
Quiq́; Aſpledona habitabant, et Orchomenū Minyeū.
His imperabat Aſchalaphus et Ialmenus,filij Martis,
Quos peperit Aſtioche in domo Actoris Azidæ,
Virgo uerecunda ſuperiorem partem domus aſcendens
Marte forti:hic cum ipſa dormiuit clàm.
Horum triginta concauæ naues ibant.

Phocenſes. Sed Phocenſibus Schedius & Epiſtrophus imperabant
Filij

Filij Iphiti magnanimi Naubolidæ,
Qui Cyparissum habitabant, Pytonáque petrosam,
Crißámque diuinam, & Daulida, & Panopea.
Quiq; Anemoriam, & Hyampoli circumhabitabant:
Quique apud fluuium Cephisum diuinum habitabant:
Quique Lilæam habitabant fonte in Cephiso,
Hos simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Hi quidē Phocēsium turmas ordinarunt circalaborātes:
Bœotiorum autem propè in sinistra armabantur.
Locrensibus autem dux erat Oïleus uelox Aiax Locrenses
Minor, non tantus quantus Telamonius Aiax:
Sed multo minor: paruus quidē erat lineāthoracēhabēs.
Lancea autem ornabant omnes Græcos & Achiuos.
Qui Cynumq; habitabant, Opoëntáque Caliarúmque,
Beßámque, Scharphonámque, Augiásque amabiles:
Tarphámque, Troniúmque Boagrij circum fluenta:
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur
Locrorum, qui habitant ultra sacram Euboïam.
Qui autē Euboïam habitabant robore spirantes Abātes,
Chalcidáque, Eretriámque, multasuuashabētémque Istiæā: Euboici
Corinthúmque maritimā, Dijq; altam urbem:
Quique Caristhū habitabant, & qui Styrā habitabant.
Horū autē rursus dux erat Elephenor ramus Martis
Chalcodontiades magnanimorum princeps Abantum:
Hūc et simul Abātes sequebātur ueloces à tergo comati,
Pugnatores prompti longis hastis fraxineis
Thoracas scindere inimicorum circa pectora.
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur. Athenienses.
Qui autem Athenas habitabant beneædificatam urbem
Populū Erechthei magnanimi, quem aliquādo Minerua Erechtheus

Nutriuit Iouis *filia:peperit autem fertilis terra*
In autem Mineruæ *sedere fecit proprio in pingui tẽplo.*
Illic enim ipsam tauris & agnis placant
Pueri Atheniensium *circumuoluentibus annis.*
Horum rursus dux erat filius Pentei Mnestheus.
Huic nondum aliquis similis terrestris genitus est uir,
Ordinare equósque & uiros scutatos.
Nestor *solus contendebat. hic.n.antiquior erat:*
Hunc simul quinquaginta nigræ naues sequebantur.
Salamini. *Aiax autem ex* Salamine *ducebat duodecim naues.*
Stetit autẽ ducens ubi Atheniensium *stabant phalanges.*
Argiui. *Qui aũt* Argosq; *habitabãt,*Tirynthaq; *benemuratam,*
Hermionẽ,Asinemq; *profundum sinũ detinentes: (rum,*
Trœzenã Eiõasq; *littorales et uitibus abũdãtẽ* Epidau-
Quique habitabãt Aeginã,Masetãq; *iuuenes* Achiuorũ.
Horum rursus dux erat uocem bonus Diomedes
Et Sthenelus Capanei *inclyti dilectus filius.*
His autem simul Euryalus *tertius ibat similis* Deo *uir,*
Mecistei *filius* Talaonidæ Regis.
Cum omnibus autem dux erat prælio bonus Diomedes.
Hos autem simul octoginta nigræ naues sequebantur,
Mycenei. *Qui &* Mycenas *habitabant bene ædificatam urbem,*
Diuitémque Corinthum,*bene ædificatásque* Cleonas,
Orniásque *habitabant* Aræthyreamq; *amabilem,*
Et Sicyona,*quando* Adrastus *primùm regnauit:*
Quique Hyperesiamq;,*& excelsam* Gonoëssam,
Pelenámque *habitabant,&* Egium *habitabant,*
Littúsque supra totum & circa Elicem *latam,*
Horum centum nauibus imperabat diuus Agamemnon
Atrides:*simul hunc multi plurimi & optimi*

Populi ſequebantur: ſed ipſe induit ſplendidum æs,
Glorians quòd omnibus præſtabat heroibus:
Quoniã optimus erat multũ & plurimos ducebat popu
Quiq; habitabant concauã Lacedæmona immenſã, (los.
Farémque, Spartémque multarum calumbarum meſſem:
Bryſiásque habitabant & Augias amabiles.
Quiq; Amyclas habitabant, Helonq; maritimam urbem;
Quiq; Laam habitabant, & Oetylon habitabant:
Horum ipſius frater imperabat bonus Menelaus
Sexaginta nauibus: ſeorſum autem armabantur.
Sed ipſe ibat ſuis promptitudinibus perſuaſus
Incitans bellumq; maxime, & cupiebat in animo
Punire Helenæ incitamentáque ſuſpirationésque.
Quiq; Pylúmque habitabant & Arenam amabilem
Et Tryon Alphei uadum & bene ædificatam Aepy.
Et Cypariſsientem & Amphigeniam habitabant,
Et Pteleon & Helos, & Dorion, illicq; muſæ
Obuiantes Thamyrim Treicium ceſſare fecærunt à cantu
Ex Aechalia uenientem ab Euryto Aechalio: Thamyris
Promiſit.n. glorians uincere ſi etiam ipſæ *fábula.*
Muſæ canerent filiæ Iouis Aegiochi.
Hæ autem iratæ cæcum fecærunt, & cantum
Diuinum abſtulerunt, & obliuiſci fecærunt citharistam.
Hos rurſus ducebat gerenius eques Neſtor:
Horum autem nonaginta concauæ naues ibant.
Quiq; habitabant Arcadiam ſub Cyllenes monte altam *Arcadea.*
Aepytium apud ſepulchrum, ubi uiri bellicoſi:
Qui Pheneumq; habitabãt & Orchomenũ multarũ pecu
Ripemq; Stratiemq; & uentoſam Eniſpem, (dum,
Et Tegeem habitabant & Mantineam amabilem.

Stimphelúmque habitabant & Parasiem habitabant.
His imperabat Ancæi filius dominus Agapenor
Saxaginta nauibus: multi autem in naui singula erant
Arcades, uiri inscenderant scientes præliari.
Ipse.n. ipsis dedit Rex uirorum Agamemnon
Nauesbonassedeshabentes transire in nigrum pontum
Atrides: quoniam non ipsis marina opera erant curæ.
Qui & Buprasiumq́; & Elidem diuinam habitabant,
Quantum in Hyrmine, & Myrsinus ultima
Petráque Olenia & Alisium intus continet.
Horũ rursus quatuor principes erãt: decẽ aũt uirũ unum
Naues sequebantur ueloces: multi & ibãt iuuenes. (queq;
Horũ quidẽ Amphimachus et Thalpius imperauerant
Filij. alter quidem Teati: alter autem Euryti Actorionis.
His autem Amaryades imperabat fortis Diores.
Horum autẽ quartus imperabat Polyxenus Deo similis
Filius Agasthenis Augeiadæ Regis.
Qui & ex Dulichio, echinadibusq́; sacris
Insulis, quæ habitant ultra mare Elidam contra.
Hos rursus ducebat Meges similis Marti
Phylides, quem generauit Ioui dilectus eques Phyleus:
Qui quondam Dulichium reliquit patri iratus.
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur.

Vlyßes,

Sed Vlysses ducebat Cephalenienses magnanimos,
Qui Ithacam habitabant, & Neritum altam,
Et Crochiliam habitabant & Aegilipam asperam:
Quiq; Zaánthum habitabant, qui Samum habitabant:
Quiq; Epirum habitabant, & Antiperæa habitabant.
His quidẽ Vlysses imperabat Ioui consilio similis: (bẽtes.
Hũc simul naues sequebãtur duodecim prorasrubrasha-

Aetolis

Aetolis autem aũt imperabat Thoas Andræmonis filius. Aetoli.
Qui Pleurona habitabant,& Olenum,& Pylena,
Chaladáque maritimam,Calydonáque petrosam.
Non enim etiã Oenei magnanimi filij erãt: (leager:
Neq; itẽ ipse erat amplius:mortuus erat aũt flauus Me-
Huic autem omnia erant commissa imperare Aetolis.
Hunc autem simul quadraginta nigræ naues sequebãtur.
Cretenses autẽ Idomeneus inhastagloriosus ducebat: Cretenses.
Qui Cnoßúmque habitabant,Gortynamq; muratam,
Lyctum Miletúmque & albam Lycastum,
Phæstumq; Rytiúmque ciuitates bene habitatas:
Alijq; qui Cretam centum urbium habitabant:
Hos quidẽ igitur Idomeneus inhastagloriosus ducebat,
Merionésque similis Marti uiro occidenti.
Hos autem simul octoginta nigræ naues sequebantur,
Tlepolemus autem Heraclides bonusq; magnúsque, Rhodij.
Ex Rhodo nouem naues ducebat Rhodiẽsium superborũ,
Qui Rhodum habitabant tripliciter ornantes,
Lindum,Ielyßúmque & albam Camirum:
Hos quidem Tlepolemus inhastagloriosus ducebat,
Quem peperit Astyochia fortitudine herculea,
Quam duxit ex Ephyre fluuio ab Selleente
Destruens ciuitates multas diuinorum iuuenum.
Tlepolemus ãt postquã nutritus ẽ in domo benecõpacta,
Statim patris sui dilectum auunculum interfecit
Iam senescentem,Licymnium ramum Martis.
Statim aũt naues fecit:multũ aũt hic populũ congregans
Iuit fugiens in pontum:minati sunt enim ipsi alij
Filij nepotésque fortitudinis herculeæ.
Sed hic Rhodum uenit errans , dolores patiens.

Tripliciter aũt habitata est secũdũ tribus,& dilecta est
Ex Ioue qui Deis & hominibus imperat.
Et ipsis magnas diuitias fudit Saturnius.
Nireus autem rursus ex Syma duxit tres naues æquales.
Nireus Aglaïes filius Charopique regis,
Nireus qui pulcherrimus uir sub Ilium uenit
Aliorum Danaorum post irreprehensibilem Pilidon,
Sed imbecillis erat: paucus aũt ipsum sequebatur populus.
Qui aũt Nisyrumq; habitabãt Crapathumq́; Cassumq́;
Et Con Eurypili ciuitatem, insulásque Calydnas:
Hos rursus Phydippúsque & Antiphus duxerant,
Thessali filij duo Heraclidæ regis.
Horum triginta concauæ naues ibant.
Nunc autẽ ipsos quicunq; Pelasgicum Argos habitabãt:
Quiq́; Alon, quiq́; Alopem, quiq́; Trechinã incolebant:
Quique habitabãt Phthiã et Hellada pulchras mulieres
Myrmidões aũt uocabantur Hellenes et Achiui. (habẽtẽ:
Horũ rursus quinquaginta nauiũ erat princeps Achilles.
Sed hi non belli malesonantis recordabantur.
Non enim qui ipsis in ordines dux esset.
Iacebat enim in nauibus pedibus uelox diuinus Achilles,
Puellâ iratus Briseide bene comata,
Quam ex Lyrnesso abstulit multa laborans,
Lyrnessum destruens & muros Thebæ,
Sed Mynetem deiecit & Epistrophum bellicosos
Filios Euenei Selepiadæ regis.
Hac hic iacet dolens: cito autem surgere futurus erat.
Qui aũt habitabant Phylacem, & Pyrrhasum floridã
Cereris nemus, Itonáque matrem ouium:
Maritimámque Antrona & Pteleum herbosam:

Nireus Græcorũ formosissimus.

Horum

Horum rursus Protesilaus bellicosus dux erat
Viuus existens: tunc autem iam detinebat terra nigra.
Huius autem & tota mœsta uxor Phylacæ relicta est,
Et domus semiperfecta. hūc aūt interficit Dardanus uir
Naui exilientē multo primū Achiuorū. (dē princīpē.
Neq; quidē neq; hi sine principe erāt: desyderabāt qui
Sed ipsos ornauit pedibus uelox ramus Martis
Iphicli filius multarum ouium Phylacidæ,
Frater magnanimi Protesilai,
Iunior ætate. hic prior & melior
Heros Protesilaus bellicosus, neq; populi
Indigebant ductore: desyderabant aūt ipsum bonū existē
Hūc simul quadraginta nigræ naues sequebantur. (tem.
Qui autē Pheras habitabant apud Bœbeidē paludē
Bœbem, & Glaphyras, & bene ædificatam Iaolcum:
Horū imperabat Admeti dilectus filius undecim nauibus
Eumelus: hunc ab Admeto peperit diuina mulierum
Alcestis Peliæ filiarum forma optima.
Quique Methonem, & Thaumachiam habitabant:
Et Melibœā habitabant, & Olyzonem asperam.
His autem Philoctetes ipse præerat arcuum peritus Philoctetes.
Septem nauibus, remiges aūt in unaquaq; quinquaginta
Iuerunt arcubus bene scientes fortiter pugnare.
Sed hic quidem in insula iacebat fortes dolores patiens
Lemno in diuina, ubi ipsum reliquerunt filij Achiuorū,
Vlcere laborantem malo perniciosi Hydri.
Illic hic iacebat: cito autem recordari futuri erant
Argiui apud naues Philoctetæ regis.
Neq; quidē neq; hi sine principe erāt: desyderabāt quidē
Sed Medon ornauit Oïlei nothus filius: (principem.
Quem

Quem peperit Rhena sub Oileo urbium euersore.
Quiq; habitabant Triam & Ithomem asperam,
Quiq; habitabant Oechaliam ciuitatē Euryti Oechalij:
His rursus duces erant Aesculapij duo filij,
Medici boni, Podalyrius & Machaon.

Podalyrius & Machaon filij Aesculapij.

His triginta concauæ naues ibant.
Quiq; habitabant Ormenium, quiq; fontem Hyperiam,
Quique habitabant Asterium, Titámque albos uertices,
Horum dux erat Euripylus Euæmonis præclarus filius.
Hos simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Quique Argissam habitabant, et Gyrtonem habitabāt:

Meneptolemus.

Orthem Elomémque, ciuitatémque Oloossona albam:
His rursus dux erat Meneptolemus Polypœtes
Filius Perithoi, quem immortalis generauit Iupiter.
Hunc sub Perithoo peperit inclyta Hippodamia
Die illo, quando centauros puniuit uillosos.
Hos ex Pelio expulit, et Aethicibus appropinquare fecit.
Non solus, simul cum hoc Leonteus ramus Martis,
Filius magnanimi Coroni Cænidæ.
Hos simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Guneus aūt ex Cypho ducebat duas & uiginti naues.
Hunc Aenienes sequebantur bellicosiq; Peræbi,
Qui circa Dodonem tempestuosissimā domos posuerunt:
Quiq; circa desyderabilem Titaresium habitabant:
Qui in Peneum immittit pulchrèfluentem aquam.
Neq; hic Peneo coniungitur argenteosuorticeshabente:
Sed ipsum desuper influit tanquam oleum.
Iuramenti enim grauis stygis aquæ est fluxus.

Princeps Magnetū.

Magnetis imperabat Prothous Teuthredonis filius,
Qui circa Peneum & Pelium altum

Habi-

Habitabant.his quidem Prothous uelox dux erat:
Hunc ſimul quadraginta nigræ naues ſequebantur.
Hi ductores Danaorum & principes erant:
Quis horum optimus erat tu mihi dic Muſa.
Ipſorum & equorum,qui ſimul Atridas ſequebantur,
Equæ quidem multo optimæ erant Pheretiadæ:
Quas Eumelus equitabat pedibus ueloces aues tanquam
Similium criniũ,ſimilis ætatis,circino in dorſum ſimiles:
Quas in Pieria nutriuit argenteum arcum habens Apollo,
Ambas fœminas timorem Martis ferentes.
Virorum multo optimus erat Telamonius Aiax,
Donec Achilles erat iratus.hic.n. multo fortißimus erat,
Equiq; ipſius qui ferebant irreprehenſibilem Pelidem.
Sed hic quidã in nauibus roſtratis per põtũ trãſeũtibus
Iacebat iratus Agamemnoni paſtori populorum
Atridæ:populi autem apud littus maris
Diſcis delectabantur,& iaculis mittentes
Arcubusq;:equi autem apud currus proprios unusquisq;
Lotum comedentes in paludeq; nutritum Selinum,
Steterunt:currus autẽ bene ornati iacebant imperatorum
In tentorijs.hi autem principem bellicoſum deſyderantes
Ibant huc & illuc in exercitu,neq; pugnabant.
Hi autem ibant tanquam igne terra tota paſceretur.
Terra autem ſubſtrepepat Ioue tanquam fulminatore
Irato,quando circa Typheum terram uerberabat
In Arimis,ubi dicunt Typhei eſſe ſedes.
Sic horum ſub pedibus magna ſuſpirabat terra
Venientium:ualde autem uelociter pertranſibant campũ.
Troianis ãt nũtia uenit ĩpedibusuẽtũhabẽs uelox Iris,
A Ioue Aegiocho cum nuntio triſti.

Equæ Eumeli uelocißimæ.

Aiax fortiſſimus.

Achilles Græcorum omnium fortißimus.

Hi conciones loquebantur in Priami uestibulis
Omnes congregati & iuuenes & senes.
Propè autem stans allocuta est pedes uelox Iris:
Polites. Similis erat autem uoce filio Priami Politæ:
Qui Troianorum speculator sedebat pedũ uelocitatibus
Sepulchro in summo Esyti senis: (confisus
Expectans quando à nauibus irruerent Achiui.
Huic ipsum similis allocuta est pedes uelox Iris:
Iris mittitur O senex semper tibi uerba dilecta multa sunt,
ad Troiãos. Sicut quando in pace: bellum aũt ineuitabile irruit.
Certe quidẽ iã ualde multas pugnas ingreßi sũt uirorũ:
Sed nondum talem, tantúmque populum uidi.
Valde enim folijs similes erant uel harenis.
Veniunt campo pugnaturi circa ciuitatem.
Iris ad Hector Hector tibi autem maximè iubeo sic & facere.
ctorẽ. Multi enim in ciuitate magna Priami auxiliatores.
Alia autem aliorum lingua seminatorum hominum:
His unusquisq; uir iubeat quibus imperat:
His autem imperet ornans ciues.
Sic dixit. Hector autem non Deæ uerbum ignorauit.
Statim autem soluit concionem: in arma autem ruebant.
Omnes autem apertæ sunt portæ: extrà sũt ruit populus
Pedestresq́; equestresq́;: multus aũt tumultus cõmotus ẽ.
Est autem quoddam ante ciuitatem altum iugum
In planicie seorsum circuncurribile huc & illuc.
Myrines se Hoc certe uiri Batieam uocant:
pulchrũ. Immortales autem sepulchrum Polyscarthmi Myrines.
Illic tunc Troianiq́; diuisi sunt, & auxiliatores.
Troiani in Troianis aũt dux erat magnus ornatãgaleãhabẽs He
aciẽ prode Priamides: simul cũ hoc multo plurimi & optimi (ctor
unt. Populi

Populi armabantur prompti lanceis.
Dardaniis rursus imperabat bonus filius Anchisæ
Aeneas (hunc autem sub Anchise peperit diuina Venus — Aeneas
Idæ in uirgultis Dea cum homine dormiens) — Dardanijs
Non solus: simul cum hoc duo Antenoris filij — præest.
Archelochúsque Acamasq; pugnæ bene scientes omnis.
Qui autem Zeleã habitabant sub pedem ultimũ Idæ — Acamas co
Diuites bibentes aquam nigram Aesepi — pijs Thra=
Troiani. his rursus imperabat Lycaonis clarus filius — cũ præerat.
Pandarus, cui & arcum Apollo ipse dedit. — Pandarus
Qui autẽ Adrestiamq; habitabant & populũ Apæsi — Lycaonis.
Et Pityam habitabant, & Teries montem altum,
His imperabat Adrastusq; & Amphius lineãthoracẽha — Adrastus et
Filij duo Meropis Percosij qui super omnes (bẽs — Amphius fi
Sciebat uaticinia: neq; suos filios sinebat — lij Percosij.
Ire in bellum hominibus pernitiosum. hi autem ipsi non
Obediuerunt: Parcæ enim ducebant nigræ mortis.
Quique Percotem & Practium habitabant,
Et Sestum & Abydum habitabant, & diuinam Arisbẽ,
His rursus Hyrtacides imperabat Asius princeps uirorũ:
Asius Hyrtacides, quem ex Arisba ferebant equi
Ardentes magni fluuio à Selleente. — Hyrtacides
Hyppothous aũt ducebat gẽtes Pelasgorũ bellicosorũ: — Asius.
Horum Aliqui Larissam fertilem habitabant. — Hippotho=
His imperabat Hyppothoúsque Pyleusq; ramus Martis — us Pleasgis
Filij duo Lethi Pelasgi Teutamidæ. — dux.
Sed Threicios ducebant Acamas Pirous heros, — Pylcus.
Quot helles pontus perfluens intus continet. — Pirous.
Euphemus autem princeps Ciconum erat bellicosorũ — Euphemus
Filius Treseni diuini Ceadæ. — dux Ciconũ.

Sed

Sed Pyræchmes ducebat Pæonas curuis arcubus utentes
Pyrechmes. Longe ex Amydone ab Axio late fluente:
Axio, cuius optima aqua inspargitur terram.
Paphlagones. Paphlagonibus autem præerat Pylemenius hirsutum cor
Ex Enetis, ubi mulorum generatio agrestium:
Qui Cytorum habitabant, & Sesamum habitabant,
Circaq; Parthenium fluuium inclytas domos habitabant,
Cromnamq; Aegialumq;, & altos Erythinos.
Alixonum principes. Sed Alyxonis Dius & Epistrophus imperabant,
Longe ex Alybe, unde argenti est origo.
Mysiorum principes. Mysijs autem Chromis imperabat & Enomus augur.
Sed non augurijs liberauit mortem nigram:
Sed interfectus est à manibus uelocis Aeacidæ
In fluuio, ubi Troianos interfecit & alios.
Phorcus rursus Phrygios ducebat, & Ascanius diuinus
Phrygiorũ principes. Longe ex Ascania: prompti aũt erant pugna pugnare.
Meonijs rursus Mesthlesq; & Antiphus præerant,
Filij Pylæmenis: hos Gigea peperit in palude:
Qui & Meonas ducebant sub Tmolo natos.
Nastes rursus Caris præerat barbarè loquentibus:
Qui Miletum habitabant, Phtirúmq; montem altum.
Mæandriq; fluxus Mycalisq; altas summitates:
His quidem Amphimachusq; & Nastes præerant,
Nastes Amphimachusq; Nomionis clari filij,
Qui & aurum habens ad bellum ibat uelut puella
Stulta: neq; quicquam ipsi hoc remouit grauem mortem:
Sed mortuus est sub manibus uelocis Aeacidæ
In fluuio. aurum autem Achilles portauit prudens.
Sarpedõq; imperabat Lycijs, et Glaucus irreprehẽsibilis
Longe ex Lycia Xantho à uorticoso.

Argu=

ARGVMENTVM. Γ. HOMERI COMPOSITIONIS.

ALexandro prouocante Menelaũ in bellum, inducijs omnium iuramenta fiunt: ad uincentem uirum Helenam accipere & opes ipsius. Victum autem Alexandrum Venus rapit, et in proprium cubiculum abducens, accersit à muro Helenam. Hi autem conuersantes in somnum uertuntur.

ILIADIS .Γ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Gamma autem circa Helenam solis bellum est maritis.

Cōparatio gruum

SED postquàm ornati sunt simul cum du-
ctoribus singuli,
Troiani quidem sonitúque clamoréque
ibant aues sicut:
Velútque sonitus gruū est cœlitus ante,

Gruū cū Pygmeis bellū.

Quæq; postquā hyemem fugierunt et immensum hym-brē
Sonitu hæ uolant in oceani fluxibus
Viris Pygmeis, cædem & fatum ferentes:
Aëriæq; hæ malam contentionem ferunt.
Hi autem ibant silentio furorem spirantes Achiui:
In animo prompti auxiliari adinuicem.
Quando montis summitatibus Notus effudit nebulam
Pastoribus nequaquā gratam, furi autem nocte meliorē.
Tantum aliquis uidet quantum in lapidem mittit.
Sic horum sub pedibus puluis motus est turbulentus
Venientium, ualde .n. celeriter pertransierunt campum.

Paridis temeritas.

Hi autem quando propè erant adinuicem uenientes,
Troianis quidem in prima acie erat Alexander diuinus
Pellem pardi humeris habens, & flexibiles arcus,

Alexāder prouocat fortißimum quenq;

Et ensem: sed hic lanceas duas acuminatas ferro
Vibrans Arguorum prouocabat omnes optimos
Contra pugnare in graui pugna.
Hunc postquàm cognouit bellicosus Menelaus
Venientem ante turbam longe transeuntem.

Cōparatio leonis.

Sicútque leo gauisus est magno in corpore incidens
Inueniens uel seruum cornutum, uel syluestrem caprā,

Esuriens

Eſuriens. ualde enimq́; deuorat,ſiquidem ipſum
Impellunt ueloces canes teneriq; iuuenes:
Sic gauiſus eſt Menelaus Alexandrum diuinum
Oculis uidens:dixit enim punire errantem.
Statim autem ex curribus cum armis ſaltauit ad terram.
Hunc poſtquàm cognouit Alexander diuinus
In prima acie apparentem,perculſum eſt charum cor. Tremor
Retrò autem ſociorum in gentem ſeceſſit mortem fugiens. Paridis
Sicut autē quādo aliquisq; draconem uidens,retrouerſus
Mōtis ī profunditatibus,tremor ſuſcepit mēbra,(recæßit
Retróq; ſecæßit,pallórq; ipſum accepit in genis:
Sic retrò in multitudinem iuit Troianorum ſuperborū,
Timens Atrei filium Alexander diuinus.
Hūc aūt Hector cōuiciabatur uidens turpibus uerbis: Hectoris
Male Paris,ſpecie optime,& effœminate,deceptor. reprehēſio
Vtinam deberes non generatus eſſe, & ſine nuptijsq́; pe- in Paridem
Et hoc uellem,& quidē multo utilius eſſet, (rijſſe:
Quàm ſic nocumentumq́; eſſe & ſuſpectum aliorum.
Certè cachinnabuntur comati Græci
Dicentes,optimum primum eſſe,quoniam bona
Species eſt,ſed non eſt promptitudo mētibus neq; aliqua
Certè talis exiſtens in uelocibus nauibus (fortitudo.
In pontum nauigans,ſocios amabiles congregans,
Miſtus alienigenis,mulierem pulchram abduxiſti
Ex longinqua terra ſponſam uirorum bellicoſorum,
Patriq; tuo magnū detrimētum,ciuitatiq; totiq; populo,
Inimicis quidem gaudium,triſtitiam autem tibi ipſi?
Non expectabis bellicoſum Menelaum,
Cognoſcésq; cuius uiri habes teneram uxorem?
Non te iuuabit Venus,& dona Veneris

Et coma & species quando in pulueribus mistus eris:
Sed ualde Troiani timidi: certè nunc
Lapideam indue tunicam malorum gratiâ quæ fecisti.
Hunc rursus alloqutus est Alexander diuinus:

Paris Hectori.

Hector, quoniā me secundū decēs obiurgasti, neq; præter
Semper tibi cor, securis sicut, est indomitum, (decens
Quæ immittitur lignum à uiro, qui certè arte
Naualc incîdit, auget & uiri desyderium:
Sic tibi in pectoribus intrepida mens est.

Deorum dona nemini obijcienda.

Ne mihi dona amabilia obijcias aureæ Veneris:
Non abijcienda sunt deorum gloriosa dona
Quæcūq; ipsi dant: uoluntarius aūt nō aliquis acciperet.
Nunc autem rursus si me uis bellare & pugnare,
Alios quidem sedere facias Troianos & omnes Achiuos,

Singulare certamē Paridis cum Menelao

Et me in medio & bellicosum Menelaum
Committite pro Helena & opibus omnibus pugnare.
Vter autem uincet meliórq; erit,
Opes accipiens bene omnes mulierémq;, domum ducat.
Sed alij amicitiam & iuramenta fidelia scientes,
Habitate Troiam fertilem: hi autem eant
Argos in equiferū & Achaida pulchras mulieres habētē.
Sic dixit. Hector aūt rursus gauisus est ualde, uerbum
Et in mediū iens Troianorū prohibuit turmas (audiens:
Mediam lanceam accipiens: hi autem firmati sunt omnes.
Hunc contra sagittabant comati Achiui,
Sagittisq; uulnerantes lapidibúsq; iaciebant.
Sed hic longè clamauit Rex uirorum Agamemnon,
Abstinete Argiui: non iacite iuuenes Achiuorum:
Promittit enim uerbū dicere galeāornatāhabens Hector.
Sic dixit: hi aūt abstinuerūt à pugna, mutiq; facti sunt
Cito.

Cito. Hector autem cum utrisq; locutus est:
Audite à me Troiani & fortes Achiui
Verbum Alexandri, cuius gratiâ contentio mota est:
Alios quidem iubet Troianos, & omnes Achiuos
Arma pulchra deponere in terra multa pascenti.
Ipsum autem in medio & bellicosum Menelaum,
Solos de Helena & opibus omnibus pugnare.
Vter autem uincet, meliórq; erit,
Opes accipiens omnes, mulierémq;, domum ducat:
Alij aũt amicitiam & iuramenta fidelia obseruemus.
Sic dixit: hi autem omnes quietè facti sunt cum silentio.
Hos autem & allocutus est uocem bonus Menelaus:
Audite nunc & me, maximè enim dolor capit
Animum meum: cogito autem separari iam
Arguos & Troianos, quoniam mala multa passi estis,
Gratiâ meæ contentionis, & Alexandri causâ principij.
Nostrum autem utri mors & parca parata est,
Moriatur: alij autem separamini citißimè:
Portate aũt agnum alterum album, alteram aũt nigram,
Terræq; & Soli: Ioui autem nos portabimus alium.
Ducite autem ad Priami uim, ut iuramenta faciat
Ipse: quoniam eius filij superbi & infidi:
Ne aliquis transgreßione Iouis iuramenta lædat.
» Semper autem iuniorum uirorum mentes sunt leues.
» Quibus autem senex aderit, simul antè & pòst — Iuuentus instabilis.
Videbit, ut cito optimè cum utrisq; fiat.
Sic dixit: hi autem gauisi sunt Græciq; Troianiq;,
Sperantes cessare ab erumnoso bello.
Et equos quidem traxerunt ad ordines: exierunt aũt ipsi
Armaq; exuerunt, quæ quidem deposuerunt in terra

Prope adinuicem: pauca enim erat utrinque terra.
Hector autem ad ciuitatem duos præcones misit,
Statim agnosq; portare, Priamumq́; uocare:
Sed hic Thalthibium præmisit Rex Agamemnon
Naues in concauas ire, & agnum iußit (diuino.
Portare: hic autem non est nõ persuasus ab Agamemnone
Iris autẽ rursus Helenæ albasulnashabenti nuntia uenit,
Similis cognatæ Antenorides uxori,
Quam Antenorides habuit Rex Elicaon
Laodicem Priami filiarum speciem optimam:
Hanc autem inuenit in domo, quæ magnam telã texebat,
Duplicem, splendidam: multa aũt impinxit certamina
Troianorúmq; bellicosorũ & Achiuorũ æreãtunicãha-
Quæ ipsius causâ paßi sunt à Martis manibus: (bentiũ,
Iris ad Helenam. Propè autem stans allocuta est pedibus uelox Iris.
Huc ueni nympha chara, ut pulchra opera uideas
Troianorúmq; bellicosorũ et Achiuorũ æreãtunicãhabẽ-
Qui priùs adinuicẽ tulerunt lachrymosum martẽ (tiũ,
In campo, perniciosi cupidi belli,
Qui iam nunc sedent silentio (bellum enim cessat)
Scutis inclinati: iuxta autem lanceæ longæ fixæ sunt.
Sed Alexander & bellicosus Menelaus
Longis lanceis pugnabunt gratiâ tui,
Et uincenti chara uocaberis uxor.
Sic dicens, Dea dulce desyderium iniecit animo,
Viriq; prioris & urbis & parentum.
Statim autem splendidis cooperta uelis,
Iuit ex cubiculo teneram lachrymam defundens,
Non sola, sed hanc & famulæ duæ sequebantur.
Aethra Pithei filia Clymenéq; pulchra.

Statim autem posteà peruenerunt ubi Scææ portæ erant.
Hi autem circa Priamum & Panthoum & Thymœtem
Lampumq; Clytiúmq; Hicetaonáq; ramum Martis,
Vcalegonq;,& Antenor,prudentes ambo,
Sedebant in populo senes in Scæis portis,
Senectute iam à bello cessantes,sed contionatores
Boni cicadis similes,quæ in sylua
Arbori insidentes,uocem dulcem mittunt:

Cõparatio cicadarum.

Tales Troianorum ductores erant in turre.
Hi aũt postq̃ igitur uiderunt Helenã in turribus euntem,
Quietè adinuicem uerba uelocia dixerunt:
Non reprehensio Troianos & fortes Achiuos
Talem propter mulierem multo tempore dolores pati.
Valde immortalibus deabus in uultum similis est,
Sed & sic talis quamuis existens in nauibus eat,
Ne nobis filijsq; in futurum detrimentum relinquat.
Sic dixerunt. Priamus autem Helenam uocauit uoce,

Priamus Helenæ.

Huc ante ueniens dilecta filia sede me,
Vt uideas priorem maritum affinésq; amicósq;.
(Non mihi causa es,dei mihi causæ sunt,
Qui mihi mouerunt bellum lachrymosum Achiuorum)
Vt mihi & hunc uirum ingentem denomines,

Agamẽnõis descriptio

Quicunque hic sit Achiuus uir bonúsque magnúsque
Certè quidem capite & maiores alij sunt:
Pulchrum autem sic ego nondum uidi oculis,
Neque sic honorabilem:regi enim uiro similis est.
Huic Helena uerbis respondit diuina mulierum:
Reuerendúsque mihi es dilecte socer,timendúsque:
Vtinam debuisset mors mihi placere mala,quando huc
Filiũ tuum sequebar,thalamum,fratrésque relinquens,

Helena spectatrix sui certaminis enarrat Priamo Græcorum ducum nomina.

Filiámq; unicam & coætaneam amabilem.
Sed hæc non euenerunt: hoc & flens liquefacta sum.
Hoc autem tibi dico, quod à me interrogas siue inquiris:
Hic Atrides late dominans Agamemnon,
Vtrunq;, Rexq́; bonus, fortisq; pugnator,
Leuir rursus meus fuit impudicæ si unquam fui.
 Sic dixit: hunc senex admirabatur locutúsq; est:
O beate Atride, fortunate, diues:
Certè multi interfecti sunt iuuenes Achiuorum,
Iam & Phrygiam uenerunt uitiferam.
Illic uidi plurimos Phryges uiros ueloces equos habentes,
Populos Otrei & Myndonis diuini,
Qui tunc militabant apud ripas Sangarij.
Etenim ego auxiliator existens cum his electus sum
Die illo, quando uenerunt Amazones uiris resistentes.
Sed non hi tot erant, quot circunspecti Achiui.
Secundo rursus Vlyssem uidens, interrogauit senex,
Dic agè mihi & hunc dilecta filia, quicunque hic est,
Minor quidem capite Agamemnonis Atridæ,
Latior autem humeris & pectoribus ad uidendum.
Arma quidem iacent in terra multos uiros pascente:
Ipse autem aries sicut inuadit turmas uirorum.
Arieti ipsum ego aßimilo densam lanam habenti,
Qui ouium magnum gregem percurrit albarum.
Huic respondit posteà Helena Iouis nata:
Vlysses describitur
Hic autem rursus Laërtiades prudens Vlysses,
Qui nutritus est in populo Ithacæ sterilis existentis,
Sciens omnes dolos & consilia prudentia.
 Huic autem rursus Antenor prudens cōtrà locutus est:
O mulier certè ualde hoc uerbum uerum dixisti.

Iam enim & huc quando uenit diuinus Vlysses
Tui causâ nunciationis cum bellicoso Menelao.
Hos ego hospitatus sum,& in domibus dilexi:
Amborum & naturam didici & consilia prudentia.
Sed quando iam Troianis congregatis misti sunt,
Stantes quidem Menelaus superabat latos humeros:
Ambo autem sedentes,uenerabilior erat Vlysses.
Sed quando uerba & consilia omnibus texebant,
Certè quidem Menelaus succinctè dicebat:
Pauca qdē,sed ualde acutè, quoniā nō multorū uerborū:
Neq; in uerbis peccans,quāuis & ætate posterior erat.
Sed quando prudens surgeret Vlysses,
Stetit,sub autem uidebat in terram oculos figens:
Sceptrum autem neq; retrò,neque antè mouebat:
Sed firmum tenebat,imperito uiro similis.
Diceres furiosum aliquem esse,dementémq; sic:
Sed quando uocem magnam ex pectore mittebat,
Et uerba niuibus similia hyemalibus,
Non posteà Vlyßi contendebat homo alius:
Non tunc sic Vlyßis admirati sumus figuram uidentes.
Tertium rursus Aiacem uidens interrogabat senex.
Quis hic alius Achiuus bonusq; magnusq;,
Eximius Arguorum capite & latis humeris?
Huic Helena extēsas uestes habens respōdit diuina mulierum:
Hic Aiax est ingēs propugnaculum Græcorum.
Idomeneus aūt ex altera parte in Cretensibus Deus tā q̃
Stetit:circū aūt ipsum Cretēsium ductores cōgregabātur.
Sæpe ipsum hospitatus est bellicosus Menelaus
Domò in nostra,quando ex Creta ueniebat.
Nunc autem alios omnes uideo perpulchros Achiuos,

Menelaus & Vlysses Helenā repetitum ueniunt.

Menelai oratio qualis.

Vlyßis oratio qualis.

Quos bene cognoſcerem,& nomen dicerem.
Duos autem non poſſum uidere principes populorum,

Caſtor e= quorum do mitor

Caſtorémq; equitatorem,& pugnis bonum Pollucem,
Fratres,quos mihi una genuit mater.
An non ſecuti ſunt Lacedæmone ex amabili?

Helena fra tres ſuos ad Troiã de= ſyderat

An huc quidem ſecuti ſunt nauibus ĩ permare eũtibus,
Nunc nolunt pugnam inire uirorum,
Dedecora timẽtes & reprehẽſiones multas quæ mihi ſũt:
Sic dixit.hos autem iam tenuit uiuificans terra
In Lacedæmone illic dilecta in patria terra.
Præcones aũt à ciuitate deorũ ferebãt iuramenta fidelia,
Agnos duos & uinum lætum,fructum terræ
Vtre in caprino.ferebat autem cratera lucidum
Præco Idæus,& aureos cyatos:
Excitabat autem ſenem aſtans uerbis.
Excitare iam Laomedontiade,uocant optimi
Troianorũq; bellicoſorũ,& Achiuorũ æreãloricãhaben

Alexander decernitur cum Mene lao pugna= ri.

In campũ deſcẽdere,ut iuramenta fidelia feriamus,(tiũ:
Sed Alexander & bellicoſus Menelaus
Longis lanceis pugnabunt propter mulierem,
Et uincentem mulier & opes ſequentur.
Et alij amicitiam & iuramenta fidelia ferientes
Habitemus Troiam fertilem:hi autem eam
Argũ in equospaſcẽs & Achæida pulchrasmulierescha=
Sic dixit:timuit autem ſenex:iuſsit aũt ſocios (bentem.

Priamus in campũ ue= nit ad per= cutiendum fœdus.

Equos iungere:hi autem cito obtemperarunt.
Et aſcendit Priamus:habenas extenderat retro.
Apud autẽ ipſum Antenor perpulchrũ aſcẽdit currum:
Hi autem per Scæas in cãpũ impellebãt ueloces equos,
Sed quando uenerunt ad Troianos & Græcos,

Ex equis descendentes in terram multosuirospascentẽ,
In medium Troianorum & Græcorum iuerunt.
Motus est autem statim posteà rex uirorum Agamemnõ,
Simul & Vlysses prudens: sed præcones splendidi
Iuramenta fidelia Deorũ contulerunt. cratere aũt uinum
Miscuerunt, & regibus aquam in manus fuderunt.
Atrides autem trahens manibus gladium,
Qui apud ensis magnam uaginam semper pendebat,
Agnorum ex capitibus incidit pilos, sed posteà:
Præcones Troianorum & Achiuorum dederũt optimis.
His autem Atrides ualde orauit, manus eleuans.
Iupiter Pater ab Ida imperans gloriosissime, maxime,
Solq́; qui omnia uides, & omnia audis,
Et fluuij & terra & qui subter laborantes
Homines punitis quicunq; periurium iurauit,
Vos testes sitis, obseruatéq; iuramenta fidelia.
Si quidem Menelaum Alexander interfecerit,
Ipse posteà Helenam habeat & opes omnes:
Nos autem in nauibus eamus per mare transeuntibus.
Si autem Alexandrum interfecerit flauus Menelaus,
Troiani posteà Helenam & opes omnes reddant,
Honorem & Arguis reddant quem decet,
Quiq; & posteris hominibus erit.
Si autem mihi honorem Priamus Priamiq; filij
Reddere nollent Alexandro cadente,
Sed ego & posteà pugnabo causâ ultionis
Hîc manens, quousq; finem belli accipiam.
Dixit, & iugulos agnorũ abscidit crudeli ense.
Et hos quidem deposuit in terra palpitantes,
Animo priuatos. enim animum abstulit gladius.

Fœderis rũ pẽdi ritus.

Fœdus feritur.

Vinum

Vinum autem ex cratere exhaurientes poculis
Effundebant,& supplicabant Deis semper genitis.
Sic autem aliquis dixit Achiuorumq; Troianorumq;:
  Iupiter gloriosissime,maxime & immortales Dei alij,
Vtri priores super iuramenta peccauerint,
Sic ipsorum cerebrum in terram fluat, sicut hoc uinum,
Ipsorum & filiorum:uxorésq; alijs misceantur.
Sic dixerunt:neque adhuc ipsis perficiebat Saturnius.
His autem Dardanides Priamus post uerbum dixit,
Audite me Troiani & fortes Græci,
Certè ego uado ad Troiam uentosam
Cito,quia nullo modo tolerabo in oculis uidere
Pugnantem dilectum filium bellicoso Menelao.
Iupiter quidem hoc sát,& immortales Dei alij,
Vtri mortis finis fatalis sit.
Dixit,& in currum agnos posuit diuinus uir,
Et ascendit ipse ualde,& habenas trahebat retrò:
Apud autem ipsum Antenor perpulchrum ascēdit currū
Hi quidem retrogradi ad Troiam abierunt.
Hector autem Priami filius,& diuinus Vlysses
Locum quidem prius mensurabant,& postea
Sortes in galea ærea mouebant accipientes,
Vter prius mitteret æream hastam.
Populi autem supplicabant Deis,& manus eleuabant.
Sic autem aliquis dicebat Achiuorúmq; Troianorúmq;:
  Iupiter pater ex Ida imperans,gloriosissime,maxime,
Vter hæc opera inter utrosque composuit,
Hunc da corruptum ire domum inferni intra:
Nobis aūt rursus amicitiā & iuramēta fidelia fieri. (ctor
  Sic dixerūt:mouebat aūt magnus galeā ornatā habēs He

Retrouidens:

Retrouidens: Paridis autem cito sors exiuit.
Hi quidem posteà sedebant ad ordines, ibi unicuiq;
Equi in altum pedes leuantes & uariegata arma iacebāt.
Sed hic circa humeros induit arma pulchra
Diuinus Alexander, Helenæ maritus pulchricomæ:
Tibialia quidem primùm circa tibias posuit
Pulchra, argenteis fibulis adaptata.
Secundo rursus thoracem circa pectora induit
Sui fratris Lycaonis: adaptauit autem ipsi.
Circa aūt humeros posuit ensem argēteos clauos habētem
Aereum: sed posteà scutum magnumq; forteq;:
Capite autem in forti galeam benefactam posuit
Cauda equina ornatā: grauiter aūt crista desup̄ nutabat.
Accepit autem fortē lanceā, quæ ipsi manibus cōgruebat.
Sic autē eodem modo Menelaus bellicosus arma induit.
Hi autem postq̄ igitur utrinq; multitudinis armati sunt,
In medium Troianorum & Græcorum iuerunt
Grauiter aspicientes: stupor autem habuit inspicientes
Troianosq; equitatores, & bene ocreatos Achiuos:
Et propè steterunt mensurato in loco
Quatientes lanceas adinuicem irati.
Prius autem Alexander proiecit longam hastam,
Et percussit Atridæ scutum undique æquale:
Neque rupit æs: reflexus est enim eius cuspis
Scuto in forti: hic autem secundus excitatus est ferro
Atrides Menelaus supplicans Ioui patri:
Iupiter Rex, da puniri qui me prior mala fecit,
Diuum Alexandrum, & meis sub manibus doma,
Vt aliquis timeat, & posterorum hominum,
Hospitantem mala facere, qui autem amicitiā præbet.

Dixit,

Dixit,& uibrans proiecit longam lanceam,
Et percußit Priamidæ scutum undique æquale.
Per quidem scutum penetrauit lucidum fortis lancea,
Et per thoracem ualde ornatam firmata est.
Contra autem apud ile scidit camisiam
Lancea:hic aũt inclinatus est,& euitauit mortẽ nigram:
Atrides autem trahens ensem argenteosclauoshabentẽ
Percußit eleuatus galeæ conum:circum autem ipsum
Tripliciterq; & quadrupliciter fractus excidit manu.
Atrides autem plorauit, uidens in cœlum latum:
Menelai oratio ad Iouem. Iupiter Pater, nullus te Deorum perniciosior alius:
Certè dixi puniri Alexandrum maliciæ,
Nũc aũt mihi in manibus fractus ẽ ensis, aũt mihi lancea
Emissa est manu uana,neque percußit ipsum.
Dixit,& irruens galeâ apprehendit equinâ
Traxit & uertens ad fortes Græcos,
Suffocabat autẽ ipsum acupictũ lorũ teneram sub gulã:
Quod ipsius sub mento lorum extensum erat galeæ.
Et traxisset,& magnam accepisset gloriam,
Nisi cito intellexisset Iouis filia Venus,
Quæ ipsius rupit lorum bouis fortiter occisi.
Vacua autem galea simul sequebatur manu pingui.
Hanc quidem posteà heros inter fortes Achiuos
Iecit,uolens:portauerunt autem amabiles socij.
Sed hic retrò irruit interficere iratus
Venus Alexandrum liberat. Lancea ærea:hunc rapuit Venus
Facilis ualde tãquã Dea:cooperuit aũt obscuritate multa:
Sedere fecit in cubiculo odorifero, fumigato.
Ipsa rursus Helenam uocatura iuit: hanc autem inuenit
Turri in alta:circa autem Troianæ abundè erant.

Manu autem immortalis uestis quatijt accipiens:
Anui autem ipsam similis antiquæ allocuta est
Lanamtrahenti:quæ ipsi Lacedæmone habitanti,
Exercebat lanas bene:ualde enim ipsam diligebat,
Huic ipsam similis allocuta est diua Venus.
Huc ueni, Alexander te uocat domum uenire:
Ille hic in cubiculo,& uersatilibus lectis,
Pulchritudineq; splendens & uestibus:neque diceres
Viro pugnantem hunc uenire,sed à tripudio
Venire:uel à tripudio cessantem sedere.
Sic dixit:huic autē animum in pectoribus commouit,
Et postquàm igitur cognouit Deæ pulchrum collum,
Pectoráq; suauia,& oculos splendentes,
Stupuitq; posteà,uerbúmq; dixit,& denominauit:
Felix cur me hæc cupis decipere?
An alicubi me ulterius ciuitatum bene habitatarum
Duces,uel Phrygiæ uel Meoniæ amabilis,
Si quis tibi & illic amicus diuersilinguium hominum:
Quoniam nunc diuinum Alexandrum Menelaus
Vincens,uult odiosam me domum ducere?
Propter hoc iam nunc huc dolum cogitans aduenisti?
Sede apud ipsum uadēs, Deorum autem relinque uias,
Neque tuis pedibus uerses cœlum:
Sed semper circa illum in erumna sis,& ipsum serua,
Donec te uel uxorem faciet,uel hic seruam,
Illuc autem ego non ibo(uituperabile enim esset)
Illius parans lectum:Troianæ autem me posteà
Omnes uituperabunt:habebo aūt dolores multos animo.
Hanc autem irata allocuta est diuina Venus:
Ne me irrites misera,ne irata te relinquam.

Grea anus Helenæ fidißima comes.

Venus ad Helenam.

Sic

Sic autem te odio habebo, ſicut nunc mirabiliter dilexi:
Medio autem utrorunque conſultabo odia pernicioſa
Troianorũ & Danaorũ: tu autem malã mortẽ peribis.
Sic dixit: timuit autem Helena Iouis filia.
Iuit autem cooperta ueſte candida, ſplendida,
Silẽtio: omnes autem Troianas latuit: præibat autẽ Dea.
Quæ quando Alexandri domum pulchram uenerunt,
Ancillæ quidem poſteà uelociter ad opera uertebantur;
Hæc autem in altum cubiculum ibat diua mulierum.
Huic autem ſedem capiens amansriſum Venus
Contra Alexandrum Dea depoſuit ferens.
Vbi ſedebat Helena filia Iouis Aegiochi
Oculos retrò inclinans, maritum autẽ increpauit uerbo:
Veniſti ex bello, utinam debuiſſes illic perire
Viro interfectus forti, qui meus prior maritus fuit.
Certè quidem antea gloriabaris bellicoſo Menelao
Tua ui, & manibus, & lancea fortior eſſe:
Sed ualde nunc prouoca bellicoſum Menelaum
Rurſus pugnare contra: ſed te ego
Ceſſare iubeo: neque flauum Menelaum
Contra bellum bellare, & pugnare
Stulte, ne cito ab ipſo lancea interfectus ſis.
Hanc autem Paris uerbis reſpondens allocutus eſt:
Paris reſpondet Helenæ.
Nõ me mulier difficilibus accuſationibus animum lædas.
Nunc quidem enim Menelaus uincit cum Minerua:
Illum autem rurſus ego: nam Dei adſunt & nobis.
Sed agè amicitiâ gaudeamus dormientes.
Non enim unquam me ſic amor mentes complexus eſt:
Neque quando te prius Lacedæmone ex amabili
Nauigabam in perpontum tranſeuntibus nauibus,

Inſula

Insula in Cranea, mistus sum amicitiáq; & lecto
Sicut te nunc amo, & me dulce desyderium capit. *Helena ad*
Dixit, & præibat ĩ lectũ: iẽs simul aũt sequebatur uxor. *Paridem in*
Hi quidem in pulchris dormiebant lectis. *cubiculũ in*
Atrides autem in multitudinem ibat feræ similis, *troire coa-*
Sicubi uideret Alexandrum diuinum: *cta à Ve-*
Sed nullus poterat Troianorũ inclytorúmq; auxiliatorum *nere:*
Ostendere Alexandrum tunc bellicoso Menelao.
Non quidem enim amicitia abscondisset, si quis uidisset.
Aequaliter enim ipsis omnibus odio erat morte nigra.
His autem locutus est Rex uirorum Agamemnon: *Agamem-*
Audite me Troiani & Dardani, & auxiliatores. *nonis ora-*
Victoria quidem uidetur bellicosi Menelai: *tio ad Tro-*
Vos autem candidam Helenam, & opes cum ipsa *ianos.*
Extrà date, & honorem reddite quem decet.
Quique & futuris in hominibus erit.
Sic dixit Atrides: laudabant autem alij Achiui.

Argu-

ILIADIS ARGVMENTVM .Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Visum est Dijs, ut Ilium caperetur: quapropter Minerua quidem Menelaum iaculis peti à Pandaro fecit. Et sic confusis fœderibus, Machaon quidem medetur Menelao: Agamemnō autem abiens exercitum hortatur ad bellum. Concilio autem facto, multi utrinq; trucidantur.

ILIADIS. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Delta Deorū cōcio, iuramentorū fusio, Martis principiū.

Dii autem apud Iouem sedentes concionabantur
Aureo in pauimento: in ipsis autem ueneranda Hebe
Nectar ministrabat: hi autem aureis poculis
Excipiebant sese mutuò, Troianorum ciuitatē inspiciētes.
Continuò conabatur Saturnides irritare Iunonem
Mordacibus uerbis, deceptoriè loquens.
Duæ quidem Menelao adiutrices sunt Dearum,
Iunoq́; Argiua, & potens Minerua.
Atqui ipsæ seorsum sedentes inspicientes
Gaudete: huic autem rursus amans risum Venus
Semper adest, & ipsius mortes repellit:
Et tunc saluauit putantem mori.
Sed uictoria quidem bellicosi Menelai.
Nos autem consultabimus quomodo erunt hæc opera:
Vel rursus bellumq́; malum & pugnam grauem
Excitabimus: uel amicitiam cum utrisq; iaciemus.
Si autem sic hoc omnibus gratum & iucundum sit,
Omnino quidem habitetur ciuitas Priami Regis:
Retro autem Argiuam Helenam Menelaus abducat.
Sic dixit. hæ autē subsannauerunt Mineruaq́; et Iuno:
Propinquæ hæ sederunt: mala aūt Troianis excogitabāt,
Certè Minerua tacita erat, neque aliquid dixit
Irata Ioui patri, ira autem ipsam grauis tenebat:

Deorū cōcio.

Hebe deorū pincerna.

Iupiter cū dijs iocatur.

Iuno autem non continuit in pectore irã,sed allocuta est:
Molestißime Saturnide,quale uerbum dixisti?
Quomodo uis uanum facere laborem,& imperfectum
Sudorem,quẽ sudaui labore? laborauerunt et mihi equi
Populum congreganti:Priamo mala huiusq; filijs
Fac,sed nequaquàm omnes laudabimus Dei alij.
Iunonis cũ Ioue altercatio. Hanc aũt ualde suspirãs allocutus est nebularũ cõgrega-
Infelix,quid te Priamus Priamiq; filij (tor Iupiter:
Tantis malis afficiunt,ut continuè irasceris
Troiæ deprædari bene ædificatam urbem?
Si autem tu intrares portas,& muros longos,
Crudum comederes Priamum Priamiq; filios,
Aliosq; Troianos:tunc demum iræ medereris.
Fac quomodo uis,non hæc contentio imposterum
Tibi & mihi magna lis cum ambobus erit.
Aliud autem tibi dico,tu autem in mentibus pone tuis.
Quando & ego promptus ciuitatem depopulari
Quam uolo,ubi tibi dilecti uiri nati sunt,
Ne detineas meam iram,sed me sine.
Etenim ego tibi dedi uolens nolenti animo.
Quæ enim sub soleq; & cœlo stellifero
Habitantur ciuitates terrestrium hominum,
Harum à me præcipuè & corde honoratur Troia sacra,
Et Priamus & populus bellicosi Priami.
Non enim mihi unquã altare indiget conuiuio æquali,
Libamẽtoq; nidoreq;.hunc.n.sortiti sumus honorem nos.
Huic ãt respõdit posteà bouinosoculoshabẽs uenerãda Iu-
Iuno quas urbes maximè dilexerit. Certe mihi tres qdẽ multo dilectißimæ sunt ciuitates, (no:
Argusq; Sparteq;,& latasuiashabens Mycene:
Has destrue quando tibi odio erunt in animo.

Has

Has non ego antesto neque inuideo.
Quamuis enim inuideremq́;, & non sinerem destruere,
Nihil perficiam inuidens, quoniam multo potentior es.
Sed oportet & meum ponere laborem nō imperfectum.
Nam & ego dea sum: genus autē mihi illinc, unde tibi.
Et me uenerandam genuit Saturnus uersutus.
Vtrunque generationemq́;, & quoniam tua uxor
Sum uocata: tu autem omnibus immortalibus imperas.
Sed certe quidem hæc cedamus adinuicem,
Tibi quidem ego, tu autem mihi: nam insequētur Dij alij
Immortales. tu autem quamprimùm Mineruæ iube
Ire in Troianorum & Achiuorum pugnam grauem;
Tentareq́; ut Troiani inclytos Achiuos
Incipiant priores super iuramenta lædere.
Sic dixit: neque non ꝑsuasus est pater uirorūq́; deorūq́;.
Statim Mineruam uerba ueloda allocutus est:
Cito ualde in exercitum uade ad Troianos & Achiuos,
Tentare ut Troiani gloriosos Achiuos
Incipiant priores super iuramenta lædere.
Sic dicens concitauit ante promptam Mineruam.
Descendebat autem ab olympi summitatibus promicans
Qualem autem stellam misit Saturni filius uersuti,
Vel nautis signum uel exercitui lato populorum
Splendidam: huius autem multæ scintillæ mittuntur:
Huic similis emicauit in terram Pallas Minerua.
Desilijt autem in medium, stupor autem tenuit inspiciētes
Troianosq́; equorū domitores et beneocreatos Achiuos,
Sic autem aliquis dixit intuens in propinquum alium
Vel rursus bellúmque malum & pugna grauis
Erit, uel amicitiam cum ambobus statuit

Pallas suadet ruptionē fœderum.

Iupiter, qui hominum custos belli factus est.
Sic & aliquis dixit Achiuorumq́; Troianorumq́;.
Hæc aũt uiro similis Troianorũ deuenit ad multitudinẽ
Laodoco Antenoridæ forti bellicoso,
Pandarum diuinum quærens sicubi inueniret:
Inuenit Lycaonis filium irreprehensibilemq́; fortemq́;
Stantem: circa autem ipsum fortes turmæ scutatorum
Populorũ, qui ipsum secuti fuerãt ab Aesepi fluctibus.
Propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
Certè mihi credas Lycaonis fili prudens,
Si tolerares Menelao mittere uelocem sagittam,
Ab omnibus utiq; Troianis gratiã et gloriam auferres:
Ex omnibus autem maximè ab Alexandro Rege:
Ab eo sanè omnium prima splendida dona ferres,
Si uiderit Menelaum bellicosum Atrei filium,
Tuo telo interfectum pyram conscendentem dolorosam.
Sed agè iaculo pete Menelaum gloriosum:
Voue autem Apollini in Lycianato glorioso inarcu
Agnorũ primogenitorũ sacrificare gloriosam hecatõbẽ,
Domum rediens sacræ in ciuitate Zeliæ.
Sic dixit Minerua: huic autem mentes stulto persuasit.
Statim eduxit arcum benepolitum in altum euntis capræ
Agrestis, quam quondam ipse sub pectore offendens
Petra exeuntem obseruans in insidijs
Vulnerauit ad pectus, hæc aũt supina cecidit supra petrã.
Huius cornua ex capite sexdecim palmorũ nata erant.
Et hæc quidem fabricans cornua poliens coaptauit faber:
Totum autem benepoliens aureã apposuit extremitatẽ:
Et hunc quidem bene deposuit intendens, ad terram
Inclinans: antè autem scuta tenebant boni socij,

Ne

Ne prius consurgerent bellicosi filij Achiuorũ, (chiuorũ
Quàm uulneraretur Menelaus bellicosus prĩceps A=
Sed hic extraxit operculũ pharetræ:accepit aũt sagittã
Nouam,pennatam,nigrorum sustentaculum dolorum.
Statim autem in neruo optauit amaram sagittam.
Supplicauit autẽ Apollini in Lycianato inclyto in arcu
Agnorũ primogenitorũ sacrificare gloriosã hecatombẽ
Domum rediens sacræ in ciuitate Zeliæ.
Traxit aũt simul cõcauitatẽ sagittæq; accipiẽs et neruũ
Neruũ quidẽ mãmæ admouit:arcui aũt,ferrũ. (bouina
Sed postquàm arcularem magnum arcum tendit,
Sibilauit arcus,neruũ aũt ualde resonuit,saltauit aũt sa=
Acuta ad multitudinem cadere promptam. (gitta
Neq; tui Menelaë Dij beati oblĩti sunt
Immortales:prima autem Iouis filia prædatrix
Quæ antè stans,sagittam mortiferam repressit:
Quæ tantũ quidẽ prohibuit à corpore,quãtũ quãdo ma=
A filio prohibet muscã,quãdo dulci dormit somno.(ter
Ipsa autem rursus direxit ubi cinguli fibulæ
Aureæ coniungebantur,& duplex iacebat thorax:
Cecidit autem in cingulo bene compacto amara sagitta.
Per quidem cingulum transiuit pulchrum,
Et per thoracem ualdepulchrum adhæsit, (hastarum,
Balteũq; quẽ portabat custodiã corporis,propugnaculũ
Qui ipsum primũ custodiebat:fixa aũt est & per ipsum.
Extremum autem sagitta perstrinxit corpus uiri.
Statim autem fluxit sanguis niger ex uulnere.
Sicut autem quãdo aliqua ebur mulier purpura tingit
Meonia uel Caria frenum futurum equorum,
Iacet autem in thalamo,multiq; ipsum optarunt

Equites portare. Regi autem iacet ornamentum
Vtrunque ornatúsque equo, aurigæq; gloria.
Talia tibi Menelaë tincta erant sanguine crura
Bene nata, tibiæ & tali pulchri subter.
Horruit autem deinde Rex uirorum Agamemnon,
Postquàm uidit nigrum sanguinem defluẽtem ex uulnere.
Horruit autem & ipse bellicosus Menelaus:
Postquã aũt uidit neruumq; & cuspidem extra existẽtẽ,
Iterum ei animus in pectoribus congregatus est.
His autẽ grauiter suspirans locutus est Rex Agamemnon,
Manu tenens Menelaum: suspirabant & socij.
Dilecte frater, in mortem certe tibi fœdera percussi,
Solũ statuens pro Achiuis cum Troianis pugnare: (runt.
Sic te percusserunt Troiani, et iuramẽta fidelia cõculcaue
Nõ quidẽ aliquo mõ uanũ erit iuramẽtũ sanguisq; agno-
Libaminaq; imperfecta et dextræ quibus cõfidimus. (rũ,
Si quidem enim & statim cœlestis non perficit,
Et tardè perficiet, cumq; magnitudine dabunt pœnas
Cum proprijs capitibus uxoribusq; & filijs.
Bene.n.ego hoc scio secundum mentẽ et secundũ animũ:
Erit dies quando aliquando peribit Ilium sacrum,
Et Priamus, & populus bellicosi Priami.
Iupiter aũt ipsis Saturnides, altisedẽs, in æthere habitãs,
Ipse quatiet letalem ægida omnibus,
Hac deceptione iratus. hæc quidẽ erunt non imperfecta.
Sed mihi grauis dolor tui erit ô Menelaë
Si moriaris, & fatum adimpleueris uitæ,
Et redarguendus desyderabile Argos petam.
Statim.n. recordabuntur Achiui patriæ terræ:
Et iactationem Priamo & Troianis relinquemus

Arguam

Arguam Helenam.tui autem oſſa putrefaciet terra
Iacentis in Troia imperfecto in opere.
Et aliquis ſic dicet Troianorum ſuperborum
Sepulchro inſultans Menelai glorioſi:
Vtinam ſic in omnibus iram perficiat Agamemnon,
Sicut & nunc uanum exercitum duxit huc Achiuorum.
Et iam iuit domum,dilectam in patriam terram,
Cum uacuis nauibus relinquens bonum Menelaum.
Sic aliquando aliquis dicet:tunc mihi hiſcat lata terra.
Hunc autem confortans allocutus eſt flauus Menelaus:
Confide,ac nequid perterrefacias populum Achiuorum.
Non in letali loco acuta fixa eſt ſagitta,ſed ante
Cuſtodiuit,cingulumq; uarium,et ſubter
Loricaq; & balteus,quem fabri ærarij fecerunt uiri.
Huic autē reſpondens interfatus eſt rex Agamemnon,
Si enim iam ſic eſſet dilecte ò Menelaë,
Vulnus autem medicus tractabit,& imponet
Medicamina,quæ ſedabunt nigros dolores.
Dixit,& Talthybium diuinum præconem allocutus eſt:
Talthybi quàm uelociſsime Machaonem huc uoca
Virum,Aeſculapij filium irreprehenſibilis medici,
Vt uideat Menelaum bellicoſum,principem Achiuorum,
Quem aliquis ſagittans percuſsit arcum bene ſciens
Troianorũ uel Lyciorũ.huic quidē gloria:nobis āt dolor.
Sic dixit:neque ei præco non obediuit audiens,(bentiũ,
Incedebat āt ut iret ad populũ Achiuorũ ærea̅loricāba Machaon
Circunſpiciens heroa Machaonem.hunc autem cognouit medicus
Stantem:circum autem ipſum fortes turmæ ſcutatorum
Populorũ,qui ipſum ſecuti ſunt Tricæ ex equospaſcente.
Propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt:

Surge Aesculapiade, uocat rex Agamemnon;
Vt uideas Menelaum bellicosum Atrei filium:
Quem aliquis sagittans percußit arcuum bene sciens
Troianorū uel Lyciorū: huic quidē, gratia: nobis āt, dolor
Sic dixit. huic autem animum in pectoribus commouit.
Incedebāt āt ut irēt ad turmā p exercitū latū Achiuorū.
Sed quando iam uenerunt ubi flauus Menelaus (optimi
Percussus erat, circū aūt ipsum congregati erant quiq;
Circūquaq;: hic aūt in medijs astitit æqualis Deo uir.

Machaon Menelaum curat.

Statim autem ex cingulo benecōpacto traxit sagittam.
Huius autem tractæ retrò fractæ sunt acutæ auriculæ.
Soluit autem ipsius cingulum uarium & subter
Loricámq; et baltheum, quem fabri ærarij fecerunt uiri,
Sed postquàm uidit uulnus ubi cecidit amara sagitta,
Sanguinem abstergens, mitia medicamina sciens,
Sparsit: quæ eius quondam patri dilecta doctus præbuit
Donec hi circū laborabāt uocē bonū Menelaū, (Chiron:
Interim Troianorum turmæ irrueruut bellicosorum:
Hi autem rursus arma aggreßi sunt: recordati sunt autem
Tūc non dormitantē uideres Agamēnona diuū, (pugnæ:
Neque timentem, neque nolentem pugnare,
Sed ualde properantem pugnam in gloriosam:
Equos quidem enim dimisit & currus uarios ære,
Et hos quidem seruus seorsum tenebat flantes:

Agamemnō suos partim laudās partim increpās, in bellū hortatur.

Eurymedon filius Ptolemei Piridæ:
Huic ualde multa iußit iuxta tenere, quando ipsum
Membra acceperit labor multos gubernantem:
Sed hic pedester existens uersabatur per turmas uirorum,
Et quos quidem properantes uidebat Danaorū uelociū,
Hos ualde hortabatur aßistens uerbis:

Argui

Argiui nullo modo dimittite strenuam fortitudinem:
Non enim in mendacijs pater Iupiter erit auxiliator:
Sed qui priores fœdera læserunt,
Horum certe ipsorum tenerum corpus uultures comedent:
Nos autem rursus uxoresq; dilectas & infantes filios,
Ducemus in nauibus postquàm urbem ceperimus.
Quos rursus dimittentes uidebat odiosum bellum,
Hos ualde obiurgabat iratis uerbis:
Argiui in sagittis fatigati opprobriosi, non erubescitis?
Cur sic statis stupidi sicut serui?
Qui postquàm fessi sunt multo campo currentes
Steterunt, neque aliqua ipsis in mentibus fit fortitudo:
Sic uos statis stupidi, neque pugnatis.
An expectatis Troianos propè uenire ubi naues
Tractæ sunt bonas puppes habētes albi in littore maris,
Vt uideatis si nobis porrigat manum Saturnius?
Sic hic imperans uersabatur per turmas uirorum.
Venit autem ad Cretenses iens per cohortes uirorum.
Hi autem circa Idomeneum sapientem armabantur.
Idomeneus aūt in prima pugna apro similis fortitudinē:
Meriones autem ei ultimas mouebat acies.
Hos autem uidens lætatus est rex uirorum Agamemnon:
Statim autem Idomeneum allocutus est mellifluis:
Idomenee supra quidē te honoro Danaos celeres equos (habentes
Et quidem in bello, & alio in opere,
Et in conuiuio quando honoratum nigrum uinum
Arguorum qui optimi, in crateres miscent.
Siquidem enim alij comati Achiui
Diuisum bibunt, tuum autem plus poculum semper
Stetit, sicut mihi bibere quando animus iubet.

Sed

Sed surge in bellum qualis anteà iactabaris esse:
Idomeneus *Hũc rursus Idomeneus Cretẽsiũ ductor cõtra allocutus ẽ:*
Agamemno *Atride, ualde quidem tibi ego coniunctus socius*
ni. *Ero, sicut priùs promisi & annui.*
Seu alios moue comatos Achiuos,
Vt uelocißimè pugnemus, quoniam iuramẽta cõfuderũt
Troiani, quibus rursus mors, & dolores in futurum
Erunt, quoniam priores iuramenta læserunt.
Sic dixit: Atrides autem abiuit lætatus cor.
Venit autem ad Aiaces iens per cohortes uirorum.
Hi aũt armabãtur: simul aũt nubes sequebatur pedestriũ.
Sicut quando à specula uidit nebulam caprarius uir
Venientem à mari à Zephyri flatu:
Huic autem longè existenti nigræ, sicut pix
Videtur ueniẽs à mari, ducit autem procellam multam,
Riguitq́; uidens, subq́; speluncam impulit oues.
Tales simul Aiacibus diuinorum iuuenum
Hostile in bellum densæ mouebantur phalanges
Nigræ, scutisq́;, & lanceis horrentes.
Et hos quidem lætatus est uidens rex Agamemnon:
Et ad ipsos uociferans uerba uelocia allocutus est:
Aiaces Arguorum ductores æream loricam habentium,
Vos quidem (non enim decet) commouere non iubeo.
Ipsi enim ualde populum iubetis fortiter pugnare.
Vtinam enim Iupiterq́; pater, & Minerua, & Apollo,
Talis omnibus animus in pectoribus esset.
Hoc cito caderet ciuitas Priami regis
Manibus nostris captaq́; destructaq́;.
Sic dicẽs, hos quidẽ reliquit illic: iuit autem ad alios,
Vbi hic Nestorẽ inuenit sonorũ Pyliorũ concionatorem,

Suos

Suos socios componentẽ & cõcitantem ad pugnandum.
Circum magnum Pelagonda Alastoraq́; Chromiúmque
Hæmonaq́; Crionta, Biantemq́; pastorem populorum:
Equites quidem primùm cum equis, & curribus:
Pedites autem à tergo constituit, multosq́; & fortes
Vallum esse belli: debiles autem in medio inclusit,
Vt & non uolens aliquis necessitate pugnaret.
Equitibus quidem primùm iussit: hos enim iussit
Suos equos tenere, neque turbari in multitudine,
Ne autem quis equitatuq́;, & uirilitate confisus,
Solus ante alios promptus sit cum Troianis pugnare,
Neque recedat, imbecilliores enim eritis.
Quicũq; aũt uir à suis curribus alios currus perueniret,
Lanceâ pugnet, quoniam multo melius sic:
Sic & antiquiores, ciuitates & muros destruxerunt,
Hanc mentem, & animum habentes in pectoribus.
Sic senex excitabat, diu bellorum bene sciens.
Et hunc quidem lætatus est uidens rex Agamemnon:
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est.
O senex utinam sicut animus est pectoribus amicis,
Sic tibi genua sequerentur: uis autem tibi firma esset.
Sed te senectus conterit, quam deberet aliquis
Virorum alius habere: tu autẽ iunioribus participare.
Huic respondit posteà honoratus eques Nestor.
Atride, ualde quidem ego uellem & ipse
Sic esse, ut quando diuum Erenthalionem interfeci.
Sed non simul omnia Dei dederunt hominibus.
Si tunc iuuenis fui, nunc rursus me senectus cœpit.
Sed & sic equitibus intereo & iubeo
Consilio & uerbis. hic enim honor est senum.

Nestor suos ad prælium instruit, & quid faciẽdũ eis sit, edocet.

Nestor Agamemnoni.

Dij non omnia simul dederũt hominibus.

Senũ est, cõsilio et uerbis iuuare.

Hastas

Haſtas autem iaculantur iuniores,qui me
Iuniores nati ſunt confiduntq́; potentia.
  Sic dixit: Atrides autem abiuit lætus cor.
Inuenit filium Petei Meneſtheum peraſſorem æquorum
Stantem:circũ autem Athenienſes periti belli.
Sed hic propè ſtabat prudens Vlyſſes.
Apud autem Cephalienſium àraum turmæ non imbecilles
Stabant:non enim ipſis audiebat populus belli.
Sed nuper concitatæ mouebantur phalanges
Troianorũq; bellicoſorũ & Græcorũ.hi aũt expectãtes
Stabant,quando turma Achiuorum alia ueniens
Troianorum concitaret & inciperet bellum.
Hos autem uidens,accuſauit rex uirorum Agamemnon:
Et ipſos uociferans uerba ueloda allocutus eſt:
O filij Petei à Ioue nutriti regis,
Et tu malis dolis ornate,aſtute,
Cur trepidantes longè ſtatis?expectatis & alios?
Vobis quidem conuenit inter primos exiſtentes
Stare,& pugnæ ardenti occurrere,
Primi enim & conuiuij auditi eſtis mei,
Quando conuiuium optimatibus paramus Achiui:
Tunc amicas aſſatas carnes comedere,& pocula
Vini bibere dulcis,ut uolebatis.
Nunc autẽ libenter uidetis,ac ſi decem turmæ Achiuorũ
Vos ante pugnarent forti ære.
  Hunc autẽ toruè aſpiciens allocutus eſt prudẽs Vlyſſes:
Atride,quale te uerbum fugit ſeptum dentium?
Quomodo dicis bellum negligere quando Achiui
In Troianos equorũdomitores cõcitamus acutũ martem.
Videbis ſi uolueris,& ſi tibi hæc curæ ſunt,

Telemachi dilectum patrem in prima acie uersantem
Troianorum bellicosorum: tu autem hæc uana dicis.
Hunc autem ridens alloquutus est rex Agamemnon,
Postquā cognouit iratum rursus autem hic cœpit uerbū:
Generose Laërtiade, ingeniose Vlysses,
Neque te accuso ualde, neque iubeo.
Scio enim quòd tibi animus in pectoribus amicis
Mitia consilia scit. hæc enim sapis, quæ ego.
Sed uade, hæc aūt in futurū cōciliabimus si quid malū nūc
Dictum est: hæc autem omnia Dij uana faciant.
Sic dicens, hoc quidem liquit illic: iuit autem ad alios.
Inuenit autem Tydei filium magnanimum Diomedem
Stantem inq; equis, & curribus coniunctis.
Apud autem ipsum stabat Sthenelus Capanei filius:
Et hunc quidem accusauit uidens rex Agamemnon.
Et ipsum uociferans uerba uelocia alloquutus est:
Heu Tydei fili prudentis equorum domitoris,
Cur times? cur & aspicis belli transitus?
Non quidem Tydeo sic amicum timere erat:
Sed multum ante dilectos socios inimicis pugnare.
Sic dixerunt qui ipsum uiderunt laborantē. non. n. ego
Interfui, neque uidi: supra autem alios dicunt fuisse.
Certe quidem enim sine bello intrauit Mycenas
Hospes cum diuino Polynice populum congregans,
Qui tunc militabant sacros ad muros Thebæ:
Et ualde supplicabant dare gloriosos adiutores.
Hi autem uolebant dare, & laudabant sicut iubebant,
Sed Iupiter uertit monstruosa signa ostendens.
Hi autem postquā igitur iuerunt, & uiam confecerunt,
Asopum aūt uenerūt profundos iuncos habētē herbosum.

Agamemnō ad Diomedem.

Tunc

Tunc rurſus nuntium ad Tydeum miſerunt Achiui.
Sed hic iuit. multos autem inuenit Cadmienſes
Conuiuantes in domo potentiæ Eteocleæ.
Tunc neque hoſpes exiſtens equitator Tydeus,
Timebat ſolus exiſtens multis cum Cadmienſibus.
Sed hic ad certandum prouocabat: omnia aũt uincebat
Facile. talis ei auxiliatrix erat Minerua.
Hi autem irati Cadmei ſtimulatores equorum,
Retro redeunti denſas inſidias iuerunt ducentes
Iuuenes quinquaginta: duo autem ductores erant
Mæon Hæmonides ſimilis immortalibus,
Filiusq; Autophoni Meneptolemus luporum occiſor.
Tydeus quidem, & his indecentem mortem immiſit.
Omnes interfecit, unum autem ſolum ſiuit domũ redire:
Mæona utiq; præmiſit Deorum ſignis perſuaſus.
Talis erat Tydeus Aetolius, ſed filium
Generauit ſe ipſo peiorem pugnâ: cõcione aũt meliorem.
Sic dixit. hunc nihil allocutus eſt fortis Diomedes,
Verecundatus regis increpationem uenerandi.
Huic autem filius Capanei reſpondit glorioſi:
Atride, ne mendacia ſciens aperta dicas.
Nos patribus te meliores gloriamur eſſe.
Nos & Thebæ ſedem cepimus ſeptem portarum,
Pauciorem populum ducentes ſub murum Martiſacrum,
Confiſi ſignis Deorum, & Iouis auxilio.
Illi autem proprijs ſtultitijs perierunt.
Quãobrem ne meis patribus unq̃ ſimilẽ imponas honorẽ.
Hunc autẽ toruè uidens allocutus eſt fortis Diomedes:
Hem ſilentio ſede, meoq; acquieſce ſermoni:
Nõ enim ego ſuccenſeo Agamemnoni paſtori populorum,

Commo-

Commouenti ad pugnandum beneocreatos Achiuos.
Huic quidem enim gloria ſimul ſequetur, ſi Achiui
Troianos debellauerint, acceperintq; Ilium ſacrum.
Huic autem rurſus magnus dolor, Achiuis deſtructis.
Sed age & nos curam habeamus ſtrenuæ fortitudinis.
Dixit, & ex currubus cum armis ſaltauit in terram.
Grauiter autem ſonuit æs in pectoribus Regis
Excitati, quo generoſum etiam timor cepit.
Sicut autē quādo in littore multum ſonantis unda maris — Cōparatio undarū & torrentis.
Conſurgit denſa Zephiro ſubmouente.
Ponto quidem primùm attollitur, ſed poſteà
Terrâ fracta multum ſonat, circa autem extremitates
Gibboſa exiſtens eleuatur: expuit autē ſalis aſperginem.
Sic tunc denſæ Danaorum mouebantur phalanges
Inceſſanter ad bellum, iubebat autem ſuis unusquisque
Ductorum. alij autem quietè ibant: neque diceres
Tantum populum ſequi, habentem in pectoribus uocem
Silentio timentes Duces, circum autem omnes
Arma ornata ſplendebant, quæ induti ordine ibant.
Troiani autem ſicut oues locupletis uiri in aula
Infinitæ ſtant mulctæ lac album, — Cōparatio ouium.
Indeſinenter balantes audientes uocem agnorum.
Sic Troianorum clamor per exercitum latū eleuabatur.
Non. n. omnium erat unus rumor, neq; una uox: (uiri.
Sed linguæ miſtæ erāt: ex multis locis cōuocati autem erāt
Inſtigabat āt hos quidē Mars, illos aūt cæſios oculos habēs
Terrorq; et timor et cōtētio īſatiabiliter furēs (Minerua
Martis homicidæ ſoror ſociaq;, — Cōtētionis deſcriptio.
Quæ parua quidem primùm attollitur: ſed poſteà
Cœlo firmauit caput, & in terra ambulat.

Quæ

Quæ ipsis & tunc litem simulem iniecit in medio
Veniens per turmam augens suspirium uirorum.
Hi aũt quãdo iam in locum unum coëuntes uenerunt,
Coniecerunt scuta simul & lanceas & robora uirorum
Aeream thoracem habentium, sed scuta umbilicata
Admouebãtur inter ipsos: multus aũt tumultus eleuabatur:
Tunc autem simul gemitusq; & exultatio fuit uirorum
Percutiẽtiũq; & percussorũ: fluebat aũt sanguine terra.
Sicut quãdo torrentes fluuij à montibus fluentes
In mistionem simulmittunt fortem aquam
Fontibus ex magnis concauam intra uallem:
Horum aũt procul sonum in montibus audiebat pastor:
Sic horum mistorum fuit clamorq; timorq;.
Primus ãt Antilochus Troianorũ ĩterfecit uirũ armat
Bonum inter primas acies Thalysiadem Echepolum:
Quem percussit primus galeæ in cono equinos crines den=
In aũt frõte fixit: penetrauit aũt os intra (sos habẽtis:
Cuspis · ærea. hunc autẽ tenebræ in oculis cooperuerunt,
Cecidit autem sicut quando turris in forti pugna.
Hunc autem cadentem pedibus accepit Rex Elephenor
Chalcodontiades magnanimorum princeps Abantium:
Extraxit autem ex sagittis promptus, ut cito,
Arma prædaretur, paululum autem ei fuit cupiditas.
Mortuum. n. trahentem uidens magnanimus Agenor
Latera, quæ ei inclinanti apud scutum manifesta erant,
Vulnerauit hasta ærea: soluit autem membra.
Sic hũc quidẽ reliquit aĩus. circa ipsum aũt pugna facta
Difficilis Troianorũ & Achiuorũ. hi aũt lupi sicut (est
Inter ipsos irruerunt: uir autem uirum occidebat.
Tunc percussit Anthemionis filium Telamonius Aiax
Iuuenẽ

Iuuenem, florentem Simoisium, quem quondam mater
Ab Ida descendens, apud ripas Simoëntis
Genuit, cùm parentes simul secuta esset, oues ut uideret:
Huius gratiâ ipsum uocauerũt Simoisiũ: neque parẽtibus
Alimenta charis reddidit: paucum autem ei tempus
Fuit, ab Aiace magnanimo lanceâ interfecto:
Primũ.n. ipsum uenientẽ percußit pectore apud mãmillã
Dextram: ex aduerso autem per humerum ærea lancea
Iuit: hic autem in pulueribus humum cecidit alnus tãquã,
Quæ in humiditate paludis magnæ nata est
Plana: sed eius rami in excelso nati sunt:
Hanc quidem carpentarius uir micanti ferro
Excîdit, ut circunferentiam inclinet perpulchro curru:
Hæc quidem siccanda iacet fluuij apud ripas.
Talem Anthemidem Simoisium interficit
Aiax generosus: hũc aũt Antiphus habẽspulchrâthoracẽ
Priamides in multitudine iaculatus est acuta lancea:
Hũc quidem præterijt: hic aũt Leucũ Vlyßis bonũ sociũ
Interficit, inguine mortuũ ex altera parte trahentem.
Cecidit aũt circa ipsum: mortuus aũt eius excidit manu.
Hoc autẽ Vlysses ualde animum interfecto iratus est.
Iuit autem per primas acies armatus micanti ære:
Stetit aũt ualde propè iens iaculatus est lancea splendẽti,
Circum ipsum aspiciens. Troiani autẽ perterriti fugerunt
Viro iaculante: hic autem non uanum telum misit,
Sed filium Priami nothum percußit Democonta,
Qui ei ex Abydo uenit ab equis uelocibus.
Hunc Vlysses propter amicum iratus percußit lancea
In tempore, quæ alterum per tempus penetrauit
Cuspis ærea; hunc autem obscuritas oculis texit.

Aiax Telamonius Simoisiũ occîdit.

Sonuit autem cadens:resonuerunt & arma in ipso,
Recesseruntq; primi pugnatores & illustris Hector.
Argiui autem ualde strepebant,trahebant aũt mortuos.
Processerũt aũt multo prius:iratus est aũt Apollo (ferãs,
Ex pergamo despiciẽs: Troianos aũt adhortatus est uoci=
Moueamini equorumdomitores Troiani:neq; subijciamini
Arguis,quoniã nõ ipsis lapis corpus neq; ferrũ, (pugnâ
Vt lanceam tolerare poßint corpus incidentem perculsi.
Atqui neq; Achilles Thetidis filius bene comatæ,
Pugnat,sed in nauibus iram tristem digerit.

Apollo Troianos ad reintegrandum præliũ hortatur.

Sic dixit ab urbe potens Deus:sed Achiuos
Commouit Iouis filia gloriosißima Minerua
Veniens in multitudinem,ubi negligentes uidit.
Tunc Amarincidem Dioreum parca ligauit:
Saxo enim percussus est apud talum aspero
Tibiâ dexterâ:percußit autem Thracum dux uirorum
Pirus Imbrasides,qui ex Aeno uenerat.
Ambos autem neruos & ossa lapis asper
Prorsus percußit:hic autem supinus in pulueribus
Decidit, ambas manus dilectis socijs extendens,
Animum expirans:hic autem accurrit qui percußit
Pirus,uulnerauit aũt lãcea apud umbilicũ,at uerò omnia
Effusa sunt in terram interiora:hunc aũt tenebræ oculis
Hũc aũt Thoas Aetolus irruẽtẽ pcußit lãcea (cõtexerũt.
Pectore super mamillam: fixa est autẽ in pulmone lancea.
Prope autem ipsum uenit Thoas:grauem autem lanceam
Extraxit pectore:traxit autem ensem acutum,
Quo hic uẽtrem percußit mediũ : abstulit autem animũ:
Arma autẽ non expoliauit:circunstabant.n.socij (tes,
Thraces lõgas comas habentes, lõgas lãceas manibus tenẽ=

Thraces longas comas habẽt.

Qui

Qui ipſum magnum exiſtentem & fortem & clarum
Expulerunt ab ipſis: hic autem recedens concuſſus eſt.
Sic hi duo in pulueribus propè inter ſe extenſi ſunt.
Certè hic quidem Thracum, ille aũt Epiorũ bellicoſorũ,
Ductores: multi autem extenſi ſunt & alij.
Tunc non pugnam uir uituperaret pertranſiens
Quiſquis etiã impercuſſus & inuulneratus acuta lancea
Vagaretur per mediũ: duceret aũt ipſum Pallas Minerua
Manu accipiens poſtquã ſagittarũ prohibuiſſet impetũ.
Multi enim Troianorum & Achiuorum die illo
Proni in pulueribus propè inter ſe extenſi ſunt.

ARGVMENTVM .E. HOMERI COMPOSITIONIS.

Diomedes (Minerua ei auxiliante) optimè agit: & multos interficit hostium. Vulnerat autem Venerem in manu, & Martem in uentre. Aeneam autem ab ipso percussum lapide, Apollo saluat. Tlepolemus autē à Sarpedone interficitur. Martem autem Iupiter obiurgat: sanat autem ipsum Pæon Deorum medicus.

ILIADIS. E. HOMERI COMPOSITIONIS.

Epſylon, percutit Venerem, Martémque Tydei filius.

TVnc rurſus Tydidæ Diomedi Pallas
Minerua
Dedit robur, & audaciam, ut illuſtris
ſupra omnes
Arguos fieret, & gloriam bonam acci-
peret.
Lucebat ei ex galeáq;, & ex ſcuto incęſſabilis ignis,
Stellæ autumnali ſimilis, quæ maximè
Splendidè lucet lota in Oceano:
Talis ei ignis lucebat à capiteq́;, & humeris.
Mouit aūt ipſum in mediū, ubi plurimi tumultuabantur.
Erat aūt quidā inter Troianos Dares, locuples, irre-
Sacerdos Vulcani: duo autem ei filij erant, (prehēſibilis
Phegeus, Idæusq́; pugnæ bene ſcientes omnis.
Hi ei ſeparati ex aduerſo moti ſunt:
Hi quidem ab equis, hic autē à terra motus eſt pedeſter.
Hi autē quando iam propè erant inter ſe contrà euntes,
Phegeus prior præmittit longam lanceam:
Tydidæ ſuper humerum ſiniſtrum uenit cuſpis
Lāceæ, neq; percuſſit ipſum: poſterior autē motus eſt lācea
Tydides: huius non uanum telum fugit ex manu,
Sed percuſſit pectus intra mammillas: expulit ab equis.
Idæus autem irruit linquens perpulchrum currum,
Neq; tolerauit protegere fratrem interfectum.
Neque enim neque ipſe effugiſſet mortem nigram,
Sed Vulcanus traxit, ſeruauitq; nocte tegens,

Dares ſacerdos Vulcani.

Vt propter eum non penitus senex tristis esset.
Equos autem expellens magnanimi Tydei filius
Dedit socijs, ut deducerent cauas in naues.
Troiani aũt magnanimi, postq̃ uiderũt filios Daretis,
Hunc quidem fugientẽ, illũ aũt interfectũ apud currus,
Oĩbus motus ẽ animus: sed glaucos oculos habens Minerua
Manu apprehẽdẽs, uerbis allocuta est furẽtem Martem:
Mars, Mars homicida inquinate cæde, muros quatiens,
Num iam Troianos sinemus, & Achiuos
Pugnare? utris pater Iupiter gloriam dabit,
Nos autem secedamus, Iouis & fugiamus iram.
Sic dicens, pugna eduxit impetuosum Martẽ. (mãdro:
Hũc quidẽ postea sedere fecit in magnas ripas habẽte Sca-
Troianos aũt declinauerunt Danai: interfecit aũt uirum
Ductorũ primus qdẽ Rex uirorũ Agamẽnon (unusquisq;
Ducem Alyzonum Odium magnum eiecit è curru.
Primo enim uerso dorso hastam infixit
Humerorum in medio, per autem pectora traiecit:
Sonuit autem cadens, sonuerunt & arma super ipso.
Idomeneus autem Phæstum interfecit Meonis filium
Bori, qui ex Tarne fertili uenit.
Hunc quidem Idomeneus lãcea inclytus hasta longa
Punxit, equos ascendentem, iuxta dextrum humerum.
Cecidit autẽ ex currubus: odiosæ autẽ ipsum tenebræ ce-
Hunc quidem Idomenei prædati sunt serui. (perunt.
Filium aũt Strophij Scamandrium cruẽtum uenatione
Scaman- Atrides Menelaus interfecit hasta acuta,
drius uena- Bonum uenatorem: docuit enim Diana ipsa
tor præstãs. Percutere syluestria omnia, quæ nutrit in mõtibus sylua.
Sed neq; ipsum nunc iuuit Diana sagittis gaudens:

Neque

Neque iaculationes, quibus priùs ornatus est:
Sed ipsum Atrides lanceainclytus Menelaus
Ante se fugientem dorso uulnerauit lancea
Humerorum in medio: per autem pectora traiecit.
Cecidit autem pronus: sonuerunt autẽ arma super ipso.
Meriones autẽ Phæreclũ interfecit fabri lignarij filiũ Phæreclus
Harmonidæ, qui manibus sciebat ingeniosa omnia fabricator
Facere: egregiè enim ipsum diligebat Pallas Minerua: nauium Pa
Qui & Alexandro fabricauit naues rectas, ridis.
Authores malorum, quæ oĩbus malũ Troianis factæ sunt,
Sibiq; ipsi: quoniam non Deorum monita sciebat.
Hunc quidem Meriones quando iam cepit, insequens
Percußit iuxta clunem dextrum: omnino autem
E regione iuxta uesicam sub osse uenit cuspis:
Genu flexo autem cecidit plorans: mors autẽ ipsum cir-
Pedæũ aũt interfecit Meges Antenoris filiũ (cũtexit.
Qui nothus qdẽ erat: ornatè aũt nutriuit diua Theano,
Aequè dilectis filijs, gratificans marito suo.
Hunc quidem Phylides lanceainclytus propè ueniens,
Percußit capitis iuxta ceruicem acuta lancea:
Contrà autem dentes sub linguam incidit æs.
Cecidit autẽ in puluere: frigidũ aũt accepit æs dentibus.
Eurypilus autem Euæmonides, Hypsenora diuum,
Filium magnanimi Dolopionis, qui Camandri
Sacerdos factus erat. Dei autem instar honorabatur à po
Hũc qdẽ Eurypilus Euæmonis splendidus filius (pulo.
Ante se fugientem cursim percußit in humero
Ense impetumfaciens: abscidit autem manum grauem:
Sanguinolenta aũt manus in campo cecidit: hũc autem in
Accepit nigra Mors, & parca fortis. (oculis

Sic hi quidem laborabant circa fortem pugnam.
Tydidem autem non agnosceres utris nam cum esset,
Num cum Troianis uersaretur, an cum Achiuis:
Currebat enim per campum fluuio magno similis
Torrenti, qui uelociter fluens dißipauit pontes:
Hunc autem neque pontes impedientes retinent,
Neque septa retinent uinearum uirescentium
Venientem ex improuiso, quādo aggrauat Iouis imber.
Multa autem ab ipso opera dißipata sunt bona iuuenum.
Sic à Tydide densæ turbabantur turmæ
Troianorū: neq; ipsū expectabāt multæ q̄uis existentes.
Hunc autē postquā cognouit Lycaonis splēdidus filius,
Ruentem in campum antè turbantem turmas,
Statim contra Tydidem extensi sunt curui arcus,
Et percußit ruentem, assequens iuxta dextrum humerum
Thoracis extremitatem: peruolauit autem amara sagitta.
Contrà autem diuisit, perfusus est autē sanguine thorax:
Quare ualde clamabat Lycaonis splendidus filius:
Surgite Troiani magnanimi stimulatores equorum:
Percussus est enim optimus Achiuorū: neq; ipsum censeo
Diu toleraturum fortem sagittam, si uerè me
Mouit rex Iouis filius motum ex Lycia.
Sic dixit gloriabūdus: hūc aūt nō sagitta uelox inter-
Sed secedens ante equos, & currus (ficiat:
Stetit, & Sthenelum allocutus est Capanei filium:
Surge amice Capanide, descende curru,
Vt mihi ex humero trahas amaram sagittam.
Sic dixit: Sthenelus autem ex equis saltauit in terram:
Apùd autē stans sagittam uelocē utrinq; traiectā extra-
Sanguis autem exilijt per fibulā loricæ. (xit ex humero.

Diomedes Vulneratur à Pandaro.

Iam

Iam tunc postea precatus est uocem bonus Diomedes:
Audi me Aegiochi Iouis filia indomita,
Si unquam mihi,& patri dilecta studiosa astitisti
Inimico in bello:nunc rursus me dilige Minerua.
Da autẽ me uirũ interficere, & in impetũ lanceæ uenire,
Qui me percußit præueniens,& gloriatur:
Neq; me dicat diu amplius uisurũ splẽdidum lumen Solis.
Sic dixit precans:hunc aũt exaudiuit Pallas Minerua.
Membra autem fecit leuia,pedes & manus insuper:
Prope autem stans, uerba ueloci allocuta est:
Audens nunc Diomedes, contra Troianos pugna:
Tibi enim in pectoribus robur paternum misi
Intrepidũ,quale habuit clypeũquatiens eques Tydeus.
Caligne aũt rursus tibi ab oculis abstuli,quæ prius ine-
Vt bene cognoscas & Deum quidem, ac etiã uirũ. (rat,
Quare nunc si Deus tentans huc ueniat,
Ne quid tu immortalibus Dijs contrà pugna
Alijs,sed si Iouis filia Venus
Veniet in bellum,hanc uulnera acuta lanceæ.
Hæc quidẽ,sic dicẽs, discessit glaucosoculoshabẽs Mi-
Tydides aũt rursus iẽs ĩter primas acies mixtus ẽ.(nerua.
Et prius q̃uis aĩo prõptus aduersus Troianos pugnare,
Iam tunc ipsum ter tantum cæpit robur instar Leonis,
Quem pastor in agro inter habentesuelleraimnexa oues
Saucianit,ouile super saltantem,neq; interfecit,
At huius quidẽ fortitudinẽ excitauit,postea aũt nõ tutatur:
Sed per caulas ingreditur,& solitaria timet:
Hæ quidem condensæ inter se confunduntur:
Sed hic uictor profunda saltat ex ouili.
Sic promptus Troianis mixtus est fortis Diomedes.

Pallas Diomedẽ consolatur.

Hominũ oculi nube obducti, ut Deos ab hominibus discernere nequeant.

Cõparatio Leonis.

Tunc

Diomedes Palladis auxilio multos interficit.

Tũc interficit Astynoũ, & Hypenora pastorẽ populorũ.
Hunc quidem super mammillam percutiẽs ærea lancea,
Alterum autem ense magno in iunctura apud humerum
Percußit: ab ceruice aũt humerum abscidit, & à dorso.
Hos quidem reliquit: hic aũt Abantẽ adiuit, & Polyidum
Filios Eurydamantis somniorum interpretis senis.
His non reuersuris senex interpretatus est somnia:
Sed ipsos fortis Diomedes obtruncauit.
  Iuit autem ad Xanthumq; Thoonaq; Phænopis filios
Ambos unicos: hic autem confectus erat senectute tristi:
Filiũ autẽ nõ generauit aliũ in possesßionibus relinquere.
Tunc hic hos interfecit, dilectumq; abstulit animum
Ambobus: patri autem luctum, & dolores tristes
Reliquit, quoniam non uiuos ex pugna redeuntes
Suscepit: hæredes autem per possesßiones diuisi sunt.
  Tunc filios Priami duos interficit Dardanidæ,
In uno curru existentes, Echemonaq;, Chromiumq;.
Sicut autem Leo in bobus saltans ceruicem edidit
Vitulæ, uel bouis, campum pascentium:
Sic hos ambos ex equis Tydei filius
Deturbauit malè nolentes : posteà autem arma spoliauit:
Equos autem suis socijs dedit ad naues ducere.
  Hunc uidit Aeneas dißipantem turmas uirorum:
Perrexit autem ire ad pugnã, & in turbationẽ lãcearũ,
Pandarum diuinum perquirens sicubi inueniret,

Aeneas & Pandarus Diomedem inuasuri colloquuntur.

Inuenit Lycaonis filium irreprehensibilemq;, fortemq;.
Stetit autẽ ante ipsum, uerbũq; ipsum contra locutus est:
Pandare, ubi tibi arcus, & ueloces sagittæ,
Et gloria, qua non aliquis tibi contendit hic uir,
Neque aliquis in Lycia te gloriatur esse melior,

Sed

Sed agè huic immitte uiro sagittam Ioui manus eleuans.
Quicunq; hic sit,qui uincit,& iam malis multis afficiat
Troianos,quoniã multorumq́;,& bonorum genua soluit.
Nisi aliquis Deus est iratus Troianis, Dei ira
*Sacrificijs indignatus.*DIFFICILIS *aũt Dei est ira.* difficilis est.
Hũc aũt rursus allocutus est Lycaonis splẽdidus filius:
Aenea Troianorum consultor bellicosorum, Pandarus
Tydidæ ipsum ego prudenti circa omnia aßimilo, Aeneæ.
Scuto cognoscens,galeaq́;,conóque,
Equos inspiciẽs: mainfestè autẽ nõ cognosco nũ Deus sit,
An autem hic uir,quem dico, prudens Tydei filius.
Non hic sine Deo hæc facit,sed aliquis propè
Stetit immortalium nebula contectus humeros,
Qui huius sagittam,uelociter euntem uertit aliò:
Iã enim ei immisit sagittã, & ipsum percußit in humero
Dextro,econtrà per thoracis extremitatem:
Et ipsum ego affirmabam ad inferos præmisisse:
Attamen non occîdi.Deus aliquis est iratus.
Equi autem non adsunt & currus,quos ascendam.
Sed in domibus Lycaonis undecim currus
Pulchri, primoconglutinati,nuperfacti, circũ autẽ uela-
Extensa sunt:apud autẽ ipsos unicuiq; bini equi (mina
Stant,hordeum album comedentes,& siligines.
Certè quidẽ mihi ualde multa senex iaculator Lycaon
Venienti iußit domibus in factis,
Equos me iußit & currus conscendentem
Imperare Troianis,in fortes pugnas.
Sed ego non persuasus sum:certè multo utilius fuisset,
Equis parcens ne mihi indigeant pabulo,
Viris captis ,assueti comedere multum.

Sic

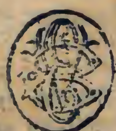
Sic reliqui, & pedester in Troiam ueni
Arcubus confisus: hi autem me non erant futuri iuuare.
Iam enim duobus optimis immisi,
Tydidæq; & Atridæ: ex autem ambobus
Verum sanguinem fluere feci pcutiẽs, suscitaui aũt magis.
Ideo mala Fortuna à clauo curuos arcus
Die hoc accepi, quando Troiam apud desyderatam
Præfui Troianis ferens auxilium Hectori diuino.
Si autem redibo, & uidebo oculis
Patriam meam, uxoremq́;, & altam magnam domum,
Statim posteà à me caput incîdat alienus uir,
Nisi hos arcus splendido in igne ponam
Manibus frangens: uani enim me sequuntur.

Aeneas Pandaro.

Hũc aũt rursus Aeneas Troianorũ princeps cõtrà al-
Nõ sic loquere: priùs autẽ non erit aliter (locutus est.
Quàm uos aduersus hunc uirum cum equis, & curribus
Occurrere uenientes cum armis experiamur.
Sed agè, meos currus ascende, ut scias
Quales Troiani equi scientes campo
Velociter huc, & illuc insequi, & fugere.
Ideo & nos ad ciuitatem saluabunt, si rursus
Iupiter aduersus Tydidem Diomedem gloriam dabit.
Sed agè, nunc flagellum, & habenas pulchras
Suscipe, ego autem equos ascendam, ut pugnem:
Vel tu hunc excipe: curæ erunt autem mihi equi.
Hũc aũt rursus allocutus est Lycaonis splẽdidus filius.
Aenea tu quidem ipse tene habenas, & tuos equos:
Magis sub auriga consueto curuum currum
Portabunt, siquidem rursus fugiemus Tydei filium:
Ne hi quidem timentes pigrescant, neq; uelint

Efferre

Efferre bello,tuam uocem desyderantes.
Nos autem insequens magnanimi Tydei filius,
Ipsos interficiat,& abducat integram ungulam habentes (equos,
Sed tu ipse impelle tuos currus,& tuos equos.
Hunc autem ego contrauenientem excipiam acuta lancea.
Sic uociferantes in currus pulchros euntes,
Promptiq; contra Tydidem impellebant ueloces equos.
Hos autem uidit Sthenelus Capanei splendidus filius,
Statim autem Tydidem uerba ueloda allocutus est:
Tydide Diomedes meo charißime animo,
Viros uideo fortes contra te desyderantes pugnare,
Fortitudinẽ immensam habentes:hic quidẽ arcuum bene (sciens
Pandarus,filius aũt rursus Lycaonis dicitur esse,
Aeneasq; filius quidem magnanimi Anchisæ
Gloriatur esse natus:mater autem ipsius est Venus.
Sed age retrocedamus in equis,neq; mihi sic
Propera in primis pugnis,ne dilectum cor perdas.
Hunc aũt torue aspiciẽs allocutus est fortis Diomedes: Diomedes cũ Sthenelo auriga.
Ne timorem prædica,quoniam non te persuasurum puto.
Non enim mihi generosum fugienti pugnare,
Neque timere,etiam mihi uires ualidæ sunt:
Pigresco autem equos ascendere,sed & sic
Contra uado ipsos:timere me non sinit Pallas Minerua.
Hos autem non iterum retrò auferent ueloces equi
Ambos à nobis:nisi alter sanè fugiat.
Aliud autem tibi dico,tu autem in mentibus pone tuis,
Si mihi prudens Minerua gloriam dederit
Ambos interficere,tu cito hos quidem ueloces equos
Illius trahere ex curru habenas corripiens
Aeneæ incita recordatus equorum,

Abduc

Abduc autem ex Troianis ad fortes Achiuos.
Huius enim generis sunt, cuius Troi altisonans Iupiter
Dedit filij solutionem Ganymedis: quoniam optimi
Equorum quicunq; sunt sub Auroraq́; Soleq́;,
Huius generis furatus est rex uirorum Anchises
Clàm Laomedonte supponens fœminas equas,
Ex his sex generati sunt in domibus generatione.
At quatuor quidem ipse habens nutriuit in præsepio.
Hos autem duos Aeneæ dedit peritos timoris:
Si hos acceperimus, abstulerimus gloriam bonam.
Sic hi quidem talia mutuò dicebant:
Hi autem cito propè uenerunt impellẽtes ueloces equos.
Hunc prior allocutus est Lycaonis splendidus filius:
Fortißime, prudens, splendidi Tydei fili,
Pandarus Diomedi. *Certè decẽter te nõ telum uelox interfecit amara sagitta:*
Nunc rursus lancea tentabo si felicior ero.
Dixit, & uibrans præmittit longam lanceam,
Et percußit Tydida iuxta scutum: huic autem per totum
Cuspis ærea uolans thoraci admota est.
Huic autem in lõgum clamauit Lycaonis splẽdidus filius,
Percussus es uentrem utrinque, neque te puto
Diu ãplius toleraturũ: mihi autẽ magnam gloriã dedisti.
Hunc autẽ non territus allocutus est fortis Diomedes:
Diomedes Pandaro. *Errasti, & non assecutus es, sed non quidem uos puto*
Antè cessaturum, quàm saltem alter cadens
Sanguine satiet Martem fortem bellicosum.
Sic fatus, iaculatus est: telum autem direxit Minerua
Diomedes Pandarum occidit. *In nasum apud oculum: albos autem penetrauit dentes.*
Huius aũt quidẽ linguam ultimã abscidit ferrum magnũ:
Cuspis autem exiuit apud ultimum mentum.

Cecidit autem è currubus, ſonuerũt aũt arma ſuper ipſo
Verſicoloria, latelucentia : conterriti ſunt aũt eius equi
Velocipedes, huius aũt rurſus ſoluta eſt animáq; robúrq;.
Aeneas autem irruit cum ſcuto lanceáq; longa,
Timens ne eum eriperent mortuum Achiui.
Circum autem ipſum iuit leo tanq̃ fortitudine confiſus:
Ante aũt ipſiũ lanceãq; tenebat, & ſcutũ undiq; æquale,
Hunc interficere paratus quicunq; huic obuius ueniret
Terribiliter uociferans: hic autem ſaxum accepit manu
Tydides magnum opus, quod non duo uiri portarent,
Quales nunc hoĩes ſunt: hic aũt ipſum facile mouebat, et
Hôc percußit Aeneæ uertebrum, ubi coxa (ſolus:
Vertebro inuertitur (uertebrum autem ipſum uocant):
Cõfregit aũt ipſius uertebrũ, ambos aũt abrupit neruos:
Detraxit autem pellem aſper lapis, ſed hic heros
Stetit genu flexo cadens, & firmatus eſt manu magna
Terræ, circùm autem oculos nigra nox cooperuit.
Et certè tunc perditus eſſet Rex uirorum Aeneas,
Niſi cito intellexiſſet Iouis filia Venus
Mater, quæ ipſum ſub Anchiſa peperit bubulco:
Circùm aũt ſuũ dilectum filiũ extẽdit lacertos cãdidos,
Ante autem ipſam pepli lucidi plicâ cooperuit,
Septũ ut eſſet telorũ: ne quis Danaorũ ueloces equos ha-
Ferrũ in pectoribus immittens, animum auferret. (bẽtiũ
Quæ quidem ſuum dilectum filium ſubduxit è prælio,
Neque filius Capanei oblitus eſt mandatorum
Horum, quæ iußit uocem bonus Diomedes.
Sed hic hos quidẽ ſuos inhibuit integras ungulas habentes
Longè à turba, ex curru habenas extendens: (equos
Aeneæ autem inuadens pulchros crines habentes equos,
Abduxit

Diomedes Aeneam uulnerat.

Aeneas à matre liberatur, ne Diomedis manu intereat.

Abduxit à Troianis ad fortes Achiuos.
Dedit autem Deypilo ſocio dilecto, quem ſupra omnem
Honorabat coætaneorum cœtum, ꝗ ei mentibus æqualia
Naues in concauas abducere: ſed hic heros (ſciebat
Suos equos aſcendens, ſumpſit habenas ſplendidas.
Statim autē Tydidem conſecutus eſt fortesungulis equos
Promptus: hic autē Venerem aggreſſus eſt infeſto ferro,
Cognoſcens quòd impotens eſſet Dea: neq; Dearum
Earum, quæ uiris bellum adminiſtrant:
Neq; Minerua, neque urbium populatrix Bellona.
Sed quando inuenit multam inter multitudinē inſequens,
Tunc ſuperaduenicns magnanimi Tydei filius

Venus à Diomede uulneratur.

Extremam uulnerauit manuum ſaltans acuta lancea
Imbecillem: ſtatim autem lancea corpus transfixit
Immortalē per peplū, quē ei Gratiæ laborauerunt ipſæ
Vltimū ſuꝑ palmæ: fluebat aūt immortalis ſanguis Deæ,
Humor qualis fluit beatis Dijs.
Non enim cibum comedunt, neque bibunt ardens uinum:
Ideo exangues ſunt, & immortales appellantur.

Dij exangues & immortales.

Hæc autem ualde clamans ab ſe deiecit filium,
Et hunc quidem in manibus ſuſcepit Phœbus Apollo
Nigrâ nebulâ, ne quis Danaorum uelocesequoshabētiū
Ferrum in pectoribus inijciens animum auferret.
Hanc aūt contra longè clamauit uocē bonus Diomedes:
Vade Iouis filia è bello & pugna:
An non ſatis quòd mulieres impotentes decipis?
Si autem tu in bello uerſaberis, certè te puto
Rigere bello, & ſi alibi didiceris. (ter.
Sic dixit: hæc aūt dolēs abijt: cōſumebatur aūt graui-
Hāc quidē Iris accipiēs pedibus uelox duxit extra mul-
titudinem

Dolentem

Dolentem doloribus,nigrescebat autem corpus pulchrũ.
Inuenit posteà pugnæ in sinistra impetuosum Martem
Sedentem:caligne autem lãcea declinata erat, & uelóces
Hæc autem genu flexo procidens,fratrem dilectum (equi,
Multa precans aureafrenahabentes petijt equos.
Dilecte frater asporta me,da autem mihi equos,
Vt in Olympum uadam,ubi immortalium sedes est.
Valde doleo uulnere,quo me mortalis uulnerauit uir
Tydides,qui nunc & aduersus Iouem patrem pugnaret.
Sic dixit:huic aũt Mars dedit aureafrenahabentes e=
Hæc aũt in currum ascendit dolens dilectum cor, (quos:
Apud aũt ipsã Iris ascendit, et habenas accepit manibus,
Verberauit autẽ ut impelleret:hi aũt nõ inuiti uolabãt:
Statim aũt posteà iuerunt Deorũ in sedẽ,altũ Olympum.
Tunc equos starefecit pedibus celeres uelox Iris,
Soluens ex curribus, atq; immortalem apposuit escam.
Hæc autem in genibus cecidit Diones diua Venus
Matris suæ:hæc autem cum ulnis accepit filiam suam,
Manuq; ipsam demulcebat,uerbumq; dixit, & denomi=
Quis tibi talia fecit dilecta filia cœlicolarum (nauit:
In uanum,tanquam aliquod malum facienti manifestè?
Huic autem respondit posteà amansrisum Venus,
Vulnerauit me Tydei filius magnanimus Diomedes,
Quoniam ego dilectum filium subduxi è prælio
Aeneam,qui mihi omnium longè dilectißimus est.
Nõ.n.ãplius Troianorũ,& Achiuorũ pugna grauis est:
Sed iam Danai & cum immortalibus pugnant.
Huic autem respondit posteà Dione diua Dearum:
Suffer filia mea,& tolera dolens quamuis.
Multi enim iam tolerauimus cœlestes domos habentes

Venus sau=
cia à Dione
matre con=
solatur.

Dij plures uulnerati ab hominibus.

Ex uiris, graues dolores inter se facientes.
Tolerauit q̃dē Mars quãdo ipsũ Otus, fortisq́; Ephialtes
Filij Aloëi ligauerunt forti in uinculo:
Aereo autem in carcere ligatus est tredecim menses:
Et tunc perijsset Mars insatiabilis belli,
Nisi nouerca perpulchra Eriboëa
Mercurium admonuisset: hic autem furatus est Martem
Iã consumptum: graue autē ipsum uinculum domauerat.
Tolerauit autē Iuno quãdo ipsam fortis filius Amphi-

Iuno uulneratur.

Dexteram iuxta mammillam sagittâ trisulcâ (tryonis,
Percußit: tunc ipsam immediabilis accepit dolor.

Pluto uulneratur.

Tolerauit & Pluto in his magnus uelocem sagittam,
Quando ipsum idem uir filius Iouis Aegiochi,
In Pilo inter mortuos percutiens doloribus dedit.
Sed hic iuit ad domum Iouis, & magnum Olympum,
Animum dolens, doloribus transfixus, sed sagitta
Humero in forti transfixa est, tristem effecit autē animũ.
Hunc aũt Pæon doloresexpellentia medicamina spargēs
Curauit, non quidem enim aliquid iuxtà mortalis fuit
Infestus grauiaoperans, qui non aduertit iniusta faciens,
Qui arcubus dolerefecit Deos, qui Olympum habitant.
Te autē in hunc commouit Dea glaucosoculoshabēs Mi-
Stultus neque hoc scit iuxta mentem Tydei filius, (nerua,
Qui ualde nõ lõgæuus est, qui cum ĩmortalibus pugnat;
Neque ipsum filij unquam ad genua patrem appellabunt
Venientem ex bello, & graui pugna.
Itaque nunc Tydides & si ualde fortis est,
Considerer nequis aduersus ipsum maior te pugnet.
Ne diu Aegialea perprudens Adrastine
Ex somno lugens amicos domesticos suscitet,

Iuuenem

Iuuenem desyderans maritum optĩmum Achiuorum:
Potens uxor Diomedis bellicosi
Dixit, & ambabus saniem manus absterſit.
Medicata eſt manus, dolores & mitigati ſunt graues.
Hæ autem rurſus inſpicientes Mineruáque & Iuno,
Mordacibus uerbis Iouem Saturnidem irritauerunt.
His aũt uerbis incœpit Dea glaucos oculos habẽs Minerua:
Iupiter pater, nunquid mihi ſuccenſebis ob id, quod dicã,
Certè ualde aliquam Venus Acheidarum perſuadens
Troianos ſimul ſequi, quos nunc mirabiliter diligit:
Harum aliquam ſubornans Acheidarum beneueſtitarũ,
Ad auream fibulam lacerauit manum teneram.
Sic dixit: ſubriſit autem pater uirorúmq; Deorúmque,
Et uocans, allocutus eſt auream Venerem:
Non tibi filia mea conceſſa ſunt bellicoſa opera:
Sed tu mitia exerce opera nuptiarum.
Hæc autem Marti ueloci, & Mineruæ omnia curæ erũt.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
In Aeneam autem irruit uocem bonus Diomedes,
Cognoſcens quòd ei ipſe ſuper habebat manus Apollo.
Sed hic neq; Deũ magnũ uenerabatur: cupiebat ãt ſemꝑ
Aeneam interficere, & inclyta arma ſpoliare.
Ter quidem poſteà irruit ad interficiendum promptus:
Ter autem ei euertit lucidum ſcutum Apollo.
Sed quando quartò concitatus eſt Deo ſimilis,
Grauiter minans allocutus eſt longè iaculans Apollo:
Conſydera Tydide, & retrocede, neque Dijs
Aequalia uelis ſcire: quoniam nunquam genus ſimile
Immortaliũq; Deorum, humi ambulantiúmq; hominum.
Sic dixit: Tydides autem ceßit paululum retrò,

Aeneas ab Apolline morti ſubducitur.

Iram euitans longeiaculantis Apollinis:
Aeneam autem seorsum à turba posuit Apollo
Pergamo in sacro, ubi ipsi templum factum erat:
Certè hunc Latonaq́;, & Diana sagittis gaudens,
In magno adyto medicabantq́;, glorificabantq́;.
Sed hic simulacrum fecit argenteum arcũ habens Apollo,
Ipsiq; Aeneæ simile, & armis tale.
Circum autem idolum Troiani, & diui Achiui
Incidebant inter se circa pectora bouina,
Scuta rotunda, scutaq́; parua agilia.
Iã tunc impetuosum Martem allocutus est lucidus Apollo.
Mars Mars, hoĩm pestis, inquinate cæde, murorũ pcussor,
Non hunc uirum ex pugna trahes accedens
Tydidem, qui nunc certè & cum Ioue patre pugnaret:
Venerẽ quidẽ primũ propè uulnerauit manum in palma:
Sed postea ipsi mihi concitatus est Deo similis.
Sic dicens, ipse sedit in pergamo excelso.
Troianorũ aũt turmas pniciosus Mars cõcitauit accedens
Similis Acamanti ueloci ductori Thracum.
Filios autem Priami à Ioue nutritos adhortatus est:
O filij Priami à Ioue nutriti Regis,
Quousq; interfici sinetis populum ab Achiuis?
An donec circa portas benefactas pugnent?
Iacet uir, quem æqualem honorabamus Hectori diuo,
Aeneas filius magnanimi Anchisæ.
Sed agè ex tumultu liberemus bonum socium.
Sic dicens concitauit fortitudinem, & animũ uniuscuiusq;.
Tunc rursus Sarpedon ualde incusauit Hectora diuum,
Hector, quo tibi fortitudo iuit quam prius habebas?
Dicebas sine populis ciuitatẽ defendere, & adiutoribus,

Solus

Solus cum affinibus fratribusq; tuis.
Horum nunc nullum ego uidere possum, neq; cognoscere:
Sed timent canes tanquam circum leonem.
Nos autem rursus pugnamus qui socij sumus.
Etenim ego socius existens de longinquo uenio:
Longè enim Lycia Xantho in uorticibus pleno,
Vbi uxoremq; dilectam reliqui, & infantem filium,
Et possessiones multas, quas desyderat quicunq; indigens.
Sed & sic Lycios commoueo, & paratus sum
Cum uiro pugnare, sed nihil mihi hic tale,
Quale uel ferrent Achiui, uel ducent.
Tu autem stas, ac non alijs iubes
Populis manere, & auxiliari mulieribus:
Ne tanquam uinculis lini capti retis
Viris inimicis laceratio, & præda efficiamini:
Qui cito destruent bene habitatam ciuitatem uestram.
Tibi autem opus est hæc omnia curare, noctesq; & dies
Principes precanti inclytorum sociorum
Firmiter perdurare, & minacē execrari increpationem:
Sic dixit Sarpedō: momordit aūt mētes Hectori sermo.
Statim autem ex curribus cum armis saltauit humum:
Vibrans autē acutas lanceas per exercitū ibat quolibet
Cōmouens ad pugnandū: suscitauit aūt pugnā grauem.
Hi autem cōgregati sunt, & contrarij steterunt Achiuis.
Argiui autem expectabant congregati, neq; timebant.
Sicut autem uentus paleas fert magnis in areis
Viris uentilantibus, quando flaua Ceres
Discernit urgentibus uentis fructumq; & paleas,
Et albescunt acerui palearum: sic tunc Achiui
Albi super facti sunt puluere quem per ipsos

Cœlum usque solidum excitarunt pedes equorum
Iterum commistorum: reuersi autem sunt aurigæ, (nem
Qui fortitudinē manuū rectè ferebant: circū autē caligi=
Impetuosus Mars offudit pugnæ Troianis auxiliator,
Vndique discurrens: perficiebant autem mandata
Phœbi Apollinis ensemaureumhabentis, qui ipsum iußit
Troianis animū excitare, quoniā uidit Pallada Mineruā
Discurrentem, quæ erat Danais auxiliatrix.
Ipse autem Aeneam ualde pingui ex adyto
Extulit, & in pectoribus fortitudinē iecit pastori populo=
Aeneas autem cum socijs stetit, hi autē gauisi sunt, (rum.
Postq̄ uiderunt uiuúmq; & incolumen aduenientem,
Et fortitudinē bonam habētē: interrogauerūt quidē nihil.
Nō.n.sinebat labor alius, quē argenteūarcūhabēs suscita=
Marsq; hoīnū pestis, cōtētioq; insatiabiliter prōpta. (uit,
Hos autem Aiaces duo & Vlysses, & Diomedes
Conatabant Danaos ad pugnandum, hi autem & ipsi
Neque uiolentias Troianorum timebant, neque clamores,
Sed expectabant nebulis similes quas Saturnius
Tranquillitate sistit in altis montibus,
Paulatim quousque cessat robur Boreæ, & aliorum
Fortium uentorum, qui nebulas obscuras
Spirationibus stridulis dißipant flantes:
Sic Danai Troianos expectabant firmiter, neq; timebant.
Atrides autem ad multitudinem ibat multa iubens:

Agamemnō suos hortari non desistit.

O amici, uiri estote, & fortem animum accipite,
Adinuicémque uerecundamini per fortes pugnas.
Verecundātiū autē uirorū plures salui, q̄ interficiūtur. „
Fugiētium autē non gloria insurgit, neq; aliqua fortitudo. „
Dixit, & iaculatus est lancea uelociter, pcußit autem propugnatorem uirum

Aeneæ socium magnanimi Deicoontis
Pergasidem, quem Troiani æquè ac Priami filios
Honorabant, quoniam uelox erat in primis pugnare.
Hunc in scuto lancea percußit rex Agamemnon.
Hoc non lanceã impediuit: prorsus.n.intrauit, & ipsum
Vltimo in uentre per balteum transiuit.
Sonuit autem cadens, sonuerunt & arma in ipso.
Tũc rursus Aeneas Danaorũ interficit uiros optimos
Filios Dioclei, Crethonáque, Orsilochúmque.
Horum pater quidẽ habitabat bene ædificata in Phera,
Diues uictus: genus autem erat ex fluuio
Alpheo, qui latè fluit Pyliorum per terram.
Hic peperit Orsilochum multis uiris imperatorem.
Orsilochus autem peperit Diocleum magnanimum.
Ex Diocleo autem gemini filij geniti sunt,
Crethon, Orsilochúsque pugnæ benescientes omnis.
Hi quidem pubescentes nigris in nauibus
Ilium ad bonos equos habens simul Arguos secuti sunt,
Honorem Atridis Agamemnoni, & Menelao
Comparantes: hos autem rursus finis mortis cooperuit.
Quales Leones duo montis in acuminibus
Nutriti sunt sub matre profundæ in densitatibus syluæ:
Hi quidem rapientes boues, & pingues oues,
Stabula hominum scindebant, quousque & ipsi
Virorum in manibus interfecti sunt acuto telo.
Tales manibus ab Aeneæ interfecti
Deciderunt, abietibus similes altis.
Horũ autẽ cadẽtiũ misertus est uocẽ bonus Menelaus:
Iuit autẽ per primos pugnatores armatus ardenti ferro,
Quatiẽs lãceã, huius autẽ concitabat fortitudinem Mars,

Hæc ſciens,ut manibus ab Aeneæ interficeretur.
Hũc autẽ uidit Antilochus magnanimi Neſtoris filius,
Iuit ãt ꝑ priospugnatores,ualdꝫ.n.tĩebat paſtori populi,
Ne qd pateretur,ualdꝫ aũt ipſos aberrare faciebat labore.
Hi quidem iam manusq́;,& lanceas acutas
Contra inter ſe tenebant parati ut pugnarent.
Antilochus autẽ ualde propè aſtabat paſtori populorum.
Aeneas aũt nõ expectauit,uelox q̃uis exiſtens bellator,
Poſtquàm uidit duos uiros propè inter ſe manentes:
Hi aũt poſt q̃ mortuos traxerũt ad populũ Achiuorum,
Hos quidem miſeros poſuerunt in manibus ſociorum:
Ipſi autem reuerſi cum primis pugnabant.
Tunc Pylæmeneum interfecerunt æqualem Marti,
Principem Paphlagonum magnanimorum bellicoſorum,
Hunc quidem Atrides lancea glorioſus Menelaus
Stantem lancea percuſsit in humero conſequens.
Antilochus autem Mydona percuſsit aurigam famulum
Bonũ Atymniadẽ(hic aũt auertebat integrãungulã ha-
Saxo cubitũ cõſequẽs mediũ:at ex mãibus (bẽtes equos)
Habenæ albæ ebore humum ceciderunt in pulueres:
Antilochus autem ruens enſe percuſsit tempus.
Sed hic adhelans accurate fabricato cecidit ex curru
Supinus in pulueres in caput & humeros:
Diu ualde ſtetit,conſecutus eſt.n. harenã profundã,A-
Dõec eq agitati humũ proiecerũt ĩ pulueres. (chiuorũ.
Hos aũt uerberauit Antilochus,ad exercitũ autẽ duxit.
Hos aũt Hector cognouit inter turmas:irruit aũt ĩ ipſos
Vociferans:ſimul aũt Troianorũ ſecutæ ſunt phalãges
Fortes,præerat autem ipſis Mars,& caſta Bellona:
Hæc quidem habens tumultum immanem pugnæ,

Mars

Mars autem in manibus magnam lanceam quatiebat:
Ibat aũt aliquãdo qdẽ ante Hectorẽ, *aliquãdo aũt post.*
Hunc autem uidens timuit uocem bonus Diomedes.
Sicut aũt quando uir timidus iens per ingentem campum
Stetit ad rapidum fluuium in mare profluentem,
Spuma feruescentem uidens, recucurrit retrò:
Sic tunc Tydides *retrò cessit, dixitq; populo:*
O *amici qualem tandem admiramur* Hectora *diuum*
Bellicosum *esse, & audacem* bellatorem?
Huic *autẽ semper adest unus* Deorum, *qui pestẽ* expellit.
Et *nunc ei adest ille* Mars *mortali uiro similis.*
Sed ad Troianos *uersi semper retrò*
Ite, *neque aduersus* Deos *prompti sitis fortiter pugnare.*
*Sic dixit.*Troiani *autem ualde propè uenerunt ipsos.*
Tunc Hector *duos uiros interfecit benefacientes pugnæ,*
In *uno curru existentes,* Menesthem, Anchialumq;.
Horũ *aũt cadẽtium misertus ẽ magnus* Telamonius Aiax:
Stetit *aũt ualde propè iens, & iaculatus ẽ lãcea lucida,*
Et *percußit* Amphium Selagi *filium, qui in* Pæsso
Habitabat, *multas possessiones habẽs, multoscã poshabẽs:*
Duxit *auxiliãtẽ ad* Priamũq;, *& filios. (sed ipsũ fatũ*
Hunc *in balteo percußit* Telamonius Aiax:
Inferiori in uentre defixa est longa lancea,
Resonuit *autem cadens: hic autem irruit illustris* Aiax:
Arma *prædaturus.*Troiani *autem tela fuderunt*
Acuta, *perlucida: scutum autem suscepit multa,*
Sed hic cum calcibus adiens ex mortuo æream lanceam
Euulsit, *neque item alia potuit arma bona*
Humeris *auferre. obrutus est enim telis.*
Timuit *aũt hic circutionẽ fortẽ* Troianorũ *strenuorum,*

Diomedes obstupefactus suos alloquitur.

Qui

Qui multiq́; & boni resistebant lanceas tenentes.
Qui ipsum magnum quāuis existentē & fortē, & clarū
Expulerunt ab ipsis: hic autem cedens, reuersus est.
Sic hi quidem laborauerunt circa fortem pugnam.
Tlepolemum autem Herculidem bonumq́; magnumq́;,
Commouit aduersus diuum Sarpedontem fatum dirum.
Hi autē quando iam propè erant, alter in alterū euntes,
Filiusq́; neposq́; Iouis nebularum congregatoris,
Hunc & Tlepolemus prior uerbum allocutus est:
Sarpedon Lyciorum princeps, quæ tibi necessitas
Timere huc uenienti pugnæ imperito uiro?
Mendaces autem te dicunt Iouis filium Aegiochi
Esse, cum multum ab illis absis uiris,
Qui ex Ioue nati sunt in prioribus hominibus.
Sed magnum quoddam dicunt robur herculeum,
Esse meum patrem, audacem animum leonis habentem:
Qui quondam huc ueniens gratiâ equorum Laomedōtis,
Sex solis cum nauibus & uiris pauculis,
Ilij destruxit ciuitatem, uiduauit autem uias.
Tibi aūt malus quidem animus: interficiuntur.n. populi,
Neque te Troianis puto auxilium fore,
Venientem ex Lycia, tametsi ualde fortis es.
Sed à me interfectum ad portas inferni peruenturum.
Huic autē rursus Sarpedon Lyciorū ductor cōtrà lo-
Tlepoleme, certè ille destruxit Ilium sacrum (cutus est:
Viris stultitijs clari Laomedontis,
Qui ipsum benefacientem malo increpauit uerbo.
Neque restituit equos, quorum gratiâ à longè uenit.
Tibi autem ego hic dico cædem, & mortem nigram
Ex me comparaturum, mea autem à lancea interfectum,

Gloriam

Gloriā mihi daturū, aīam aūt Inferno inclytoséquos ha=
Sic dixit Sarpedon:hic aūt eleuabat fagneā lācea̋ (bēti.
Tlepolemus:& horum quidem simul lanceæ longæ
Ex manibus ibant:hic quidē pcußit ceruicem mediam
Sarpedon,cuſpis autem utrinque uenit doloroſa:
Hunc autem circa oculus obſcura nox cooperuit.
Tlepolemus crus autem ſiniſtrum lancea longa
Percußit:cuſpis autem mota eſt prompta
Oßi propinqua:pater autem mortem coërcuit.
Hi quidem diuum Sarpedontem diui ſocij
Extulerunt ex prælio: grauabat autem ipſum lācea lōga
Tracta:id quidem nullus conſyderauit,neq; intellexit
Crure extrahere lanceam fagineam,ut iret
Cum feſtinātibus: talem.n.habebant laborē gubernantes.
Tlepolemum autem ex altera parte beneocreati Achiui
Exportabant prælio:intellexit autem diuus Vlyſſes
Miſerabilē animū habēs: prōptū erat aūt ei dilectū cor.
Cogitabat autem poſteà in mente,& in animo,
An priùs Iouis filium ualdeſonantis inſequeretur,
An hic plurium Lydorum animum auferret,
Neque Vlyßi magnanimo fatatum erat,
Fortem Iouis filium interficere acuta lancea.
Huic ad multitudinem Lydorū uertit animum Minerua.
Tunc hic Cæranum interfecit,Alaſtoremq́;, Chromiumq́;,
Alcadrumq́;,Haliumq́;,Noëmonaq́;,Prytanemq́;,
Et item plures Lydorum interfeciſſet diuus Vlyſſes,
Niſi ſtatim intellexiſſet magnus galeāornatāhabens He=
Iuit aūt per primas acies armatus fulgenti ære, (ctor:
Terrorem inferens Danais: gauiſus eſt autē eo accedente
Sarpedon Iouis filius,uerbum autem luctuoſum dixit.

Priamide

Sarpedon uulneratus Hectora inclamat.

Priamide ne me laceramentum Danais relinquas
Iacere,sed auxiliare:posteà me & linquat æuum
In ciuitate uestra,quoniam non futurus sum ego
Rediens domum dilectam in patriam terram,
Ad lætificandum uxoremq́; dilectam,& infantem filium.
Sic dixit: hũc autem nõ allocutus ẽ galeã ornatã habẽs
Sed perrexit promptus,ut cito (Hector,
Expelleret Arguos,multorumq́; animum auferret.
Hi quidem diuum Sarpedontem diui socij
Sedere fecerunt sub Aegiochi Iouis perpulchra fago:
Ex autem ipsius crure lanceam fagineam extraxit forás
Fortis Pelagon,qui eius dilectus erat socius.
Hũc aũt reliquit anima,& circa oculos diffusa est caligo.
Rursus autem respirauit:circum autem aura Boreæ
Recreauit spirans male suspirantem animum.
Argiui autem propter Martem,& Hectorem armatũ,
Neque reuertebantur nigras ad naues,
Neque ferebantur in pugnam,sed semper retrò
Cedebant,postquàm audiuerunt cum Troianis Martem.
Tunc quem primum,quem ultimum interfecit
Hectorq́; Priami filius,& æreus Mars,
Eximiumq́; Teuthramq́; , & domitorẽ equorum Orestem,
Trechumq́; bellatorem Aetolium,Oenomaumq́;,
Oenopideq́; Helenum , & Oresbiũ ornatã mitrã habẽtẽ,
Qui in Hyla habitabat ualde diuitias quærens,
Lacu circundatus Cephisida:apud autem ipsum alij
Habitabant Bœotij ualde pinguem populum habentes.
Hos autem postq̃ intellexit Dea albas ulnas habens Iuno,
Arguos interficientes in forti pugna,
Statim Mineruam uerba ueloćia allocuta est:

Heu

Heu Aegiochi Iouis filia indomita: Iuno cum
Certè uanum uerbum promiſimus Menelao Pallade.
Ilium deſtruente benemuratum redire,
Si ſic furere ſinamus pernicioſum Martem.
Sed agè iam & nos curemus impetuoſam fortitudinem.
Sic dixit: neq; nõ ꝑſuaſa ẽ glaucoſoculoshabẽs Minerua.
Hæc quidẽ ꝑcurrẽs aureshabenashabentes aptauit equos
Iuno antiqua Dea filia magni Saturni:
Hebe autem circa currus uelociter poſuit curuas rotas
Aereas, octo radioshabentes: ferreum axem circa. Hebe currũ
Harum aureus orbis incorruptibilis, ſed deſuper adaptat.
Aereæ cincturæ congruæ mirabile uiſu,
Modioli autem argento ſunt circundati undique:
Sella autem aureis & argenteis loris
Extenſa eſt: duo autem circundati ambitus ſunt.
Huius autem argenteus temo erat, ſed in ſummo
Ligauit aureum pulchrum iugum, in eo capiſtra Iunonis cur
Pulchra poſuit aurea: ſub autem iugum duxit Iuno rus deſcri-
Equos uelocespedeshabẽtes prõpta cõtentione & uociferatione. ptio
Sed Minerua filia Iouis Aegiochi
Peplum quidem depoſuit ſubtilem patris in pauimento
Pulchrum, quem ipſa fecit & laborauit manibus.
Hæc autẽ loricam induta Iouis nebularum congregatoris,
Armis in bellum armata eſt lachrymoſum.
Circum autem humeros poſuit ægidam fimbriatam Armorum
Grauem, quam circum undique timor cinxerat. Palladis
In ea contentio, in ea fortitudo, in ea horribiles minæ, deſcriptio.
In eaq; Gorgonium caput grauis timoris,
Horribilisq;, terribilisq; Iouis monſtrum Aegiochi. Aegidis
In capite aũt cuneatã galeã poſuit quatuorclauoshabẽtẽ, deſcriptio.

Auream

Auream, centum ciuitatum militibus congruam.
In aũt currus lucentes pedibus aſcẽdit, accepit aũt lanceã
Grauem, magnã, ualidã, qua proſternit turmas uirorum
Heroum, quibus iraſcatur fortempatrem habens.
Iuno autem flagello uelociter agitabat equos:
Spõte aũt portæ aptæ ſunt cœli, quas cuſtodiebãt Horæ,
Quibus commiſſum eſt magnum cœlum, olympuſq́;,
Et reducere denſam nebulam, & inducere.
Eà per ipſas ſtimulatos impellebant equos.

Horæ deæ cuſtodiunt portas cœli.

Inuenerunt autem Saturnidẽ à Dijs ſeorſum ſedentẽ alijs
Summo uertice eminentis Olympi:
Tunc equos firmans Dea albasulnashabens Iuno,
Iouem eximium Saturnidem interrogauit, & allocuta eſt:
Iupiter, an nõ uitio uertes Marti iſthæc grauia opera?
Quantúmq;, & qualem deſtruxit populum Achiuorum
Inuanũ, ſed nõ ſecũdũ decẽs, mihi aũt dolor, hi uerò q̃eti
Delectantur Venúſq;, & argenteumarcumhabens Apollo.
Stultum hũc dimittentes, qui non aliquam nouit iuſtitiam:
Iupiter pater nunquid mihi ſuccenſebis, ſi Martem
Grauiter percutiens pugna expellam?
Huic aũt reſpondens allocutus eſt nebularũ cõgregator
Agè, aduerſus ipſũ incita Mineruã prædatricẽ, (Iupiter:
Quæ ipſi maximè conſueuit malos dolores admouere.
Sic dixit: neq; non perſuaſa eſt Dea albasulnashabens
Verberauit aũt equos: hi autẽ nõ inuiti uolauerũt (Iuno.

Iuno cũ Minerua in prælium proficiſcãtur.

In medio terræq́;, & cœli ſtellati.
Quantum obſcurè uir uidit oculis
Sedens in ſpecula, aſpiciens in nigrum pontum,
Tantum ſaltant Deorum altiſonantes equi.
Sed quando iam Troiam uenerunt, fluuióſque fluentes,

Quà

Quà fluctus Simois commiscebant,& Scamandrus,
Tunc equos firmauit Dea albasulnashabens Iuno,
Soluens ex curribus:circum autem nebulam multā fudit.
His autem ambrosiam Simois producebat ad pascendum.
Hæ autem iuerunt timidis columbis passus similes,
Viris Arguis auxiliari promptæ.
Sed quando uenerunt ubi plurimi,& optimi
Stabant,circa potentiam Diomedis equorum domitoris,
Congregati Leonibus similes crudacomedentibus,
Vel suibus castratis:horum robur non impotens.
Tunc stans uociferauit Dea albasulnashabens Iuno,
Stentori similis magnanimo æreamuocemhabenti, Stentoris
Qui tantum uociferabat,quantum alij quinquaginta: uocalitas
Pudor ô Argiui malæ reprehensiōes specie admirabiles:
Quandiu quidem in bello uersatus est diuus Achilles,
Nunquam Troiani ante portas Dardanias
Venerunt,illius enim timuerunt fortem lanceam.
Nunc aūt longè à ciuitate concauas apud naues pugnant.
Sic dicens,commouit robur & animum uniuscuiusq;. Minerua
Tydidē autē adiuit Dea glaucosoculoshabens Minerua. cum Dio=
Inuenit autem hunc Regem apud equos,& currus mede.
Vulnus recreantē,in quo ipsum uulnerauit Pādarus sa=
Sudor enim ipsum affligebat sub lato loro (gitta.
Scuti rotundi,quo cōsumebatur: defatigauit autem manum
Eleuans lorum,nigrum sanguinem abstergebat.
Equinum autem Dea iugum tetigit,uociferauitque:
Certè parum sibi filium similem genuit Tydeus.
Tydeus paruus quidem erat corpore,sed bellator: Tydeus
Adeo ut quamuis ipsum ego pugnare non sinebam, qualis.
Neque irruere quando uenit sine Achiuis

Legatus ad Thebas multos ad Cadmienses,
Conuiuari ipsum iusserunt in domibus quietum.
Attamen hic animum habens suum fortem sicuti priùs
Iuuenes Thebanorũ prouocabat, in omnibus autẽ uince-
Facilè: talis ego adiutrix eram. (bat
Tibi autem certè quidem ego aßistoq́; & obseruo,
Et te promptè iubeo aduersus Troianos pugnare.
Sed tua uel labor impetuosus membra ingressus est,
Vel te certè timor occupat impotentem, neq; tu posteà
Tydei filius es prudentis Oenidæ.
Huic autem respondens allocutus est fortis Diomedes:
Cognosco te Dea filia Iouis Aegiochi:
Ideo ingenuè dico uerbum, neq; celabo:
Non me aliquis timor tenet impotentem, neq; aliqua igna
Sed adhuc tuorũ recordor mandatorũ, quæ iußisti. (uia,
Non me sinebas immortales Deos contra pugnare
Alios, sed si Iouis filia Venus
Venisset in bellum, hanc uulnerare acuta lancea.
Huius autem gratiâ nunc ipse retrocedo, atq; alios
Arguos iußi congregari hîc omnes.
Cognosco.n. Martem pugnam supra imperantem.
Huic autem respondit posteà Dea glaucos oculos habẽs
Tydide Diomedes meo charißime animo, (Minerua.
Neque tu Martem hunc time, neque aliquem alium
Immortalium, talis ego adiutrix sum. (tes equos:
Sed agè in Martẽ primũ impelle integras ungulas habẽ-
Verbera autem propè, neq; uereare impetuosum Martẽ
Hunc furentem, curantem malum, mutabilem:
Qui antè quidem mihiq́; & Iunoni promisit, dicens
Aduersus Troianos pugnaturũ, sed Arguis auxiliaturũ:

Nunc

Nunc aũt cũ Troianis conuersatur,horũ autẽ oblitus est.
Sic dicẽs,Sthenelum quidem ab equis impulit humum,
Manu à tergo trahens,hic autem confestim desilijt.
Hæc uerò in currum ascendit apud Diomedem diuum
Prompta Dea,ualde autem resonuit fagneus axis,
Grauitate. grauem.n. ducebat Deam uirúmq; optimum.
Accepit autem flagellum & habenas Pallas Minerua:
Statim in Martem primũ impulit integrãungulã habẽtes
Certe hic quidem Periphãtem excelsum interfecit,(equos
Aetolorum eximie optimum Ochesij illustrem filium.
Hunc quidẽ Mars interficiẽbat inquinatus cæde:sed Minerua
Induit Inferni galeam,ne ipsam uideret potens Mars. Plutonis galea.
Postquã aũt uidit hominũ pestis Mars Diomedem diuum,
Certe hic quidem Periphantem magnum illic permisit
Iacere,ubi primùm interficiens abstulerat animum.
Sed hic iuit aduersus Diomedem bellicosum.
Hi aũt quãdo iam propè erant,alter contra alterũ eũtes,
Priùs Mars porrexit super iugum habenasq; equorum
Lanceam æream,promptus animum perdere,
Et tũc manũ accipiens Dea glaucosoculoshabẽs Minerua,
Impulit subter ex curru uanam moueri.
Secundus rursus motus est uocem bonus Diomedes Martem
Lancea ærea,firmauit autem Minerua armipotens uulnerat
Vltimum in uentrẽ,ubi cingebat balteum. (lacerauit. Diomedes.
Eo ipsum uulnerauit cõsequens,corpus uerò pulchrũ di=
Verũ laceã extraxit rursus:hic aũt resonuit fortis Mars Martis à
Quantúmq; nouem milia resonabant,uel decem milia Diomede
Virorum in bello contentionem congregantium Martis. uulnerati
At uerò timor excepit Achiuosq;,Troianosq;, clamor ter=
Timentes,tantum resonuit Mars insatiabilis belli. ribilis.

Qualis autem ex nebulis tenebricosius apparet aër,
Ex calore uenti grauiter spirantis,
Talis Tydidi Diomedi fortis Mars
Apparuit simul cum nebulis iens in cœlum latum.
Statim autẽ uenit Deorũ in pauimẽtum altũ Olympum,
Apud autem Iouem Saturnidem sedit animum dolens,
Ostẽdit aũt immortalẽ sanguinẽ defluentem ex uulnere,
Elugens uerba uelocia allocutus est.
Iupiter pater non irasceris uidens hæc fortia opera,
Mars Ioui infortuniũ suũ querulus exponit. *Semper sanè horrenda Dij tolerantes sumus*
Inter nos, gratiam autem hominibus ferentes.
Tibi omnes pugnamus, tu.n.peperisti dementem filiam
Perniciosam, cui semper iniusta opera curæ sunt.
Alij quidem enim omnes quicunq; Dij sunt in Olympo,
Tibiq; obediunt, & subiecti sumus unusquisq;,
Hanc autem neq; uerbo coërces, neq; opere.
Sed indulges, quoniam ipse genuisti filiam malam,
Quæ nunc Tydei filium magnanimum Diomedem
Furere persuasit in immortales Deos.
Venerẽ quidẽ primũ propè uulnerauit manum in palma,
Sed posteà in ipsum me irruit dæmoni similis:
Sed me portauerunt ueloces pedes, certe diu
Ipsius detrimẽta passus fuissẽ in grauibus cadauerũ acer
Vel uiuus imbecillis fuissem æris percussionibus. (uis,
Hũc aũt torue uidẽs, allocutus est nebularũ cõgregator
Ne mihi mutabilis assidens luge, (Iupiter:
Inimicissimus aũt mihi es Deorum, qui Olympũ habitant:
Semper enim tibi contentioq; amica, bellaq;, pugnæq;:
Matri tuæ uis est irretentibilis, neq; subdita
Iunoni, quam quidem ego sedulò castigo uerbis.

Idcirco

Idcirco te puto illius hæc pati consilijs. *Martis pa*
Sed nõ quidem te amplius diu tolerabo dolores habẽtem. *rentes.*
Ex enim me genus es, mihi autem te genuit mater.
Si autem aliquo ex alio Deorum genere ita perniciosus,
Iamdiu fuisses inferior cœlicolis.
Sic dixit, & Pæonem iubet medicari.
Huic autẽ Pæon dolorem pellentia medicamina spargens *Mars à Pæ*
Sanauit, non quidem .n. aliquid secundum mortalis fuit. *one curatur.*
Sicut autem quãdo coagulũ lac albũ festinans congelauit
Molle existens, ualde aũt uelociter circũ uertitur miscenti, *Deorũ cor-*
Sic statim sanauit impetuosum Martem. *pora citius*
Hunc autem Hebe lauit, gratiosáq; indumenta induit. *sanantur.*
Apud autem Iouem Saturnidem sedit honore gaudens.
Hæ autem rursus ad domum Iouis magni redierunt
Iunoq; Argiua, & potens Minerua,
Sedantes homicidam Martem à uirorum cædibus.

ARGVMENTVM. Z. HOMERI COMPOSITIONIS.

Diis absentibus à pugna, Græci multos interficiunt Troianorum. Heleno autem consulente, Hector in ciuitatem uadit, & matri iubet Hecubæ precari Mineruam: & promittere ei duodecim boum sacrificium, ut Diomedem abesse faciat à pugna. Interim autem existentibus ipsis in campo Glaucus, & Diomedes recognoscentes paternam amicitiam, mutant arma inter se. Hector autem loquens matri Hecubæ, & uxori Andromachæ, cũ fratre Alexandro in bellum exeunt.

ILIADIS .Z. HOMERI COMPOSITIONIS.

Zita autem, Andromachæ & Hectoris est colloquium.

TRoianorum autẽ sola erat, & Achiuorum pugna grauis.
Multum autem huc & illuc ferebatur pugna per campum,
Inter se iacientibus æreas lanceas,
In medio Simoëntis, & Xanthi fluctuum.
Aiax aũt primus Telamonius propugnaculũ Achiuorũ,
Troianorum rupit phalangem, lumenq́; socijs fecit,
Virum interficiens qui optimus in Thracibus erat
Filium Eussori Acomanta bonumq́; magnumq́;.
Hunc percußit primus galeæ in cono ex equiniscrinibus densæ,
In aũt fronte fixit, penetrauit aũt os intra
Cuspis ærea, hunc autem tenebrâ oculos cooperuit.
Axylum autem interfecit uocem bonus Diomedes
Teuthranidem, qui habitabat beneædificata in Arisba,
Diues uictu, amicus autem erat hominibus.
Omnes enim amabat uia in domo habitans.
Sed ipsum nullus horum tunc adiuuauit grauẽ in mortem
Ante succurrens: sed ambos in animum priuauit
Ipsum & seruum Calesium, qui tunc equorum
Erat auriga. hi autem ambo terram ingreßi sunt.
Dresum autem Euryalus, & Opheltium interfecit.
Iuit aũt ad Aesepũ, & Pedasum quos quondam nympha
Nais Abarbarea peperit eximio Bucolioni.
Bucolion autem erat filius splendidi Laomedontis

Antiquissimus generatione, obscurū aūt peperit mater.
Pascens autem in ouibus mistus est amicitia, & lecto.
Hæc autem grauida gemellos peperit filios.
Et quidē horū dissoluit fortitudinē, & splēdida membra
Mecistiades, & ab humeris arma prædatus est.
Astyllum autem interfecit fortis in bello Polypœtes.
Pidytem uerò Vlysses Percosium interfecit
Lanceâ æreâ. Teucrus autem Aretaonem diuum.
Antilochus autem Ablerum interfecit lancea lucida
Nestorides. Elatum uerò Rex uirorum Agamemnon.
Habitabat autem Satnioëntis latè fluentis apud ripas
Pedasum altam: Phylacum autem interfecit Leitus heros
Fugientem. Eurypylus autem Melanthium interfecit.
Adrestum autem posteà uocem bonus Menelaus
Viuum cepit. equi enim fugientes per campum
Ramo in læsi myricino, curuum currum
Fregerunt in primo timone: ipsi quidem iuerunt
Ad ciuitatem, ubi alij fugientes timebant.
Ipse autem ex curru apud rotam reuolutus est
Pronus in pulueribus in os, apud autem ipsum stetit
Atrides Menelaus tenens longam lanceam.
Adrestus autem posteà accipiens precatus est genua.
Viuum cape Atrei fili: tu autem digna accipe præmia.
Multæ autem in diuite patre opes iacent,
Aesq́;, aurumq́;, multi laborisq́; ferrum:
Horum tibi donauit pater infinita dona,
Si me uiuum audiuerit in nauibus Achiuorum.
Sic dixit: huic aūt animum in pectoribus persuasit,
Et iam ipsum cito futurus erat ueloces in naues Achiuorū,
Vt daret suo seruo deducere, sed Agamemnon

Obuius uenit currens, et simul uocãs uerbũ allocutus est:
O timide, ô Menelaë, cur autem tu misereris sic
Virorum, certe tibi optima facta sunt in domo
A Troianis, horum neq; aliquis fuget grauem mortem
Manusq; nostras, neq; aliquem uentre mater
Puerum existẽtem feret, neq; aliquis fuget, sed simul oẽs
Cum Ilio deperditi erunt, neglecti, & obscuri.
Sic dicens, uertit fratris mentes heros
Decentia admonens: hic autem à se expulit manu
Heroëm Adrestum: hunc autem rex Agamemnon
Vulnerauit in uentre, hic autẽ collapsus est: Atrides autẽ
Calce in pectoribus iens euulsit fraxineam lanceam.
Nestor autem Arguis iußit longe uocans, — Nestor soci os admonet.
O amici heroës Danai famuli Martis,
Nullus nunc exuuijs insistens posteà retrò
Maneat, ut plurima ferens ad naues eat:
Sed uiros interficiamus: posteà autem & hæc quieti
Cadauera per campum prædabimini mortua.
Sic dicẽs, cõcitauit fortitudinẽ, & animũ uniuscuiusq;.
Tunc rursus Troiani bellicosis ab Achiuis
Ilium ascendissent impotentijs domiti,
Nisi Aeneæq;, & Hectori dixisset astans
Priamides Helenus, augurium eximiè optimus:
Aeneaq; & Hector, quoniam labor uobis maxime
Troianorum, & Lyciorum impositus est, quoniam optimi
Omnem in gubernationem estis bellareq; sciréq;:
State illic & populum inhibete ante portas,
Quoquouersum euntes potius quàm in manibus mulierũ
Fugientes cadere, inimicis autem gaudium fieri.
Sed postquàm phalanges moueritis omnes:

Nos quidẽ aduersus Danaos pugnabimus rursus manẽtes
Quamuis ualde consumpti: necessitas enim urget.
Nestor sed tu ciuitatem ingredere: dic autem postea
Matri tuæ & meæ, hæc autem conducens sacrificia,
Templo Mineruæ glaucos oculos habentis in arce summa
Aperiens claue portas sacræ domus,
Vestem quæ ei uidebitur gratiosissima & maxima
Esse in domo, & ei longè charissima ipsi,
Ponere Mineruæ in genibus pulchras comas habentis:
Et ei promittere duodecim boues in templo
Iuuencos indomitos sacrificare: si miserta fuerit
Ciuitatiq; & Troianorum uxoribus, & paruulis filijs:
Si Tydei filium remoueat Ilio ab sacro
Sæuum, bellicosum, fortem, peritum timoris:
Quem iam ego fortissimum Achiuorum dico esse.
Neq; Achillem unquã sic timuimus principem uirorum,
Quem dicunt ex Dea esse, sed hic ualde
Furit, neq; aliquis ei potest robore esse similis.
Sic dixit: Hector autem nihil à fratre non persuasus est.
Statim autem ex curribus cum armis saltauit humum,
Vibrans acutas lanceas per exercitũ iuit quoquouersum,
Concitans ad pugnandum, subscitauit aũt pugnã grauẽ.
Hi autem reuersi sunt & contrarij steterunt Achiuis:
Argiui autem retrocesserunt, cessarunt autem à cæde.
Dixerunt autem aliquem immortalem ex cœlo stellato
Troianis auxiliaturum descendisse: sic uersi sunt.
Hector autem Troianis iussit longè loquens,
Troiani magnanimi longeuocatiq; socij,
Viri estote amici: recordamini autem strenuæ fortitudinis,
Donec ego uadam ad Ilium, & senibus

Dicam

Dicam consultatricibus & nostris uxoribus,
Dæmones orare, promittereq; hecatombas.
Sic dicens abijt galeam pulchram habens Hector:
Circũ ãt ipsum talos uerberabat et ceruicẽ coriũ nigrũ,
Circuitus qui ultimus currebat scuti umbilicosi.
Glaucus autem Hippolochi puer & Tydei filius,

Diomedis & Glauci cõgressus.

In medium amborũ conuenerũt prompti ad pugnãdum.
Hi autem quãdo iam propè erant contra inter se euntes,
Hunc prior allocutus est uocem bonus Diomedes.

Diomedes Glauco.

Quis autem tu es fortißime mortalium hominum?
Non enim unquam uidi pugna in gloriosa
Priùs: sed quidem nunc multum processisti omnium
Tua confidentia: quia meam longam lanceam sustines.
Infelicium autem filij meæ fortitudini obuiant.
Si autem aliquis immortalium à cœlo uenisti,
Non ego Deis cœlestibus pugnabo.
Neq; enim neq; Driantis filius fortis Lycurgus
Diu fuit, qui Deis cœlestibus contendebat.
Qui aliquando furiosi Dionysij nutrices
Concitabat in sacro Nisseo: quæ simul omnes
Sacra humum defuderunt ab homicida Lycurgo
Verberatæ stimulo: Dionysius autem terrefactus,
Ingressus est maris in undam: Thetis autem suscepit sinu
Timentem. fortis enim tenebat tremor uiri uociferatione.

Lycurgus à dijs excæcatus.

Huic quidem posteà irati sunt Dei facilè uiuentes:
Et ipsum cæcum fecit Saturni filius, neq; item diu fuit:
Quoniam immortalibus odio erat omnibus Deis.
Neq; ego beatis Deis uolo pugnare.
Si autem aliquis es mortaliũ, qui campi fructũ comedunt,
Propè ueni ut cito mortis fines uenias.

Hunc

Glaucus Diomedi.

Hũc autẽ rursus Hippolochi allocutus est illustris filius.
Tydide magnanime, cur generationem interrogas?
Qualis foliorum generatio, talis & uirorum.

Homines frõdibus ac folijs similes

Folia quidem uentus humum fundit: alia autem sylua
Virescens producit: ueris autem succrescunt tempore.
Sic uirorũ generatio, hæc quidem nascitur: illa aũt desinit.
Si autem uis & hæc intelligere, ut bene scias
Nostram generationem: multi autem ipsam uiri sciunt:
Est ciuitas Ephyra secessu Argi equospascentis.
Hic autem Sisyphus fuit, qui ditißimus fuit uirorum,
Sisyphus Aeiolides, qui Glaucum generauit filium.

Bellerophõtis fabula.

Sed Glaucus peperit eximium Bellerophontem.
Huic autẽ Dei pulchritudinẽq́; & fortitudinẽ desydera- (bilem
Dederunt, sed ei Prœtus mala cogitauit animo:
Qui ex populo expulit, quoniam multo melior erat
Arguis. Iupiter enim eius sub sceptro domuit.
Huic autem uxor Prœti insaniuit diuina Andia
Occulta amicitia misceri: sed hunc non
Persuasit bona scientem, prudentem Bellerophontem.
Hæc autem falsa Prœtum regem allocuta est:
Morieris ô Prœte, uel interfice Bellerophontem,
Qui mihi uoluit amicitia misceri nolenti.
Sic dixit, hũc autẽ regem cholera cepit quale audiuit.
Interficere quidem fugiebat: uenerabatur enim animo.
Misit ipsum Lyciam: præbuit aũt hic literas perniciosas
Scribens in tabula plicata pernitiosa multa.
Ostendere autem iußit suo socero ut periret.
Sed hic iuit Lyciam Deorum sub bona mißione.
Sed quando iam Lyciam uenit Xanthumq́; fluentem,
Promptè ipsum honorauit rex Lyciæ latæ:

Nouem

Nouem diebus hoſpitatus eſt, & nouē boues ſacrificauit.
Sed quādo iā decima apparuit roſeos digitos habēs Auro-
Et tunc ipſum interrogauit, & petijt literas uidere, (ra,
Quas eius genero à Prœto ferebat.
Sed poſtquàm literas malas ſuſcepit generi.
Primùm quidem Chimeram inexpugnabilem iuſsit Chimera.
Interficere, hæc autem erat diuinum genus neq; hominū:
Antè leo, pòſt autem draco, media autem capra,
Grauem autem ſpirans ignis fortitudinem ardentis:
Et hanc quidem interfecit Deorum ſignis confiſus.
Secundò iterum Solymis pugnare glorioſis.
Fortiſsimam hanc pugnam dicebat feciſſe uirorum.
Tertiò rurſus interfecit Amazonas uiragines.
Huic redeunti denſum dolum alium texuit,
Secernens ex Lycia lata uiros optimos
Collocauit inſidias: hi autem nō rurſus domū redierunt:
Omnes enim interfecit eximius Bellerophontes.
Sed quando iam cognouit genus bonum exiſtentem,
Illic ipſum detinuit: dedit autem hic filiam ſuam,
Dedit & ei honoris regni dimidium omnis.
Et quidem Lycij agrum diuiſerunt eximium aliorum
Bonum plantatione & aruo, ut coleret.
Hæc autem peperit tres filios prudenti Bellerophonti
Iſandrumq;, & Hippolochum, & Laodamiam.
Laodamiæ quidem accubuit conſiliarius Iupiter.
Hæc autem peperit diuinum Sarpedona Bellicoſum,
Sed quando iam & ille odio fuit omnibus Deis,
Hic in campo erratico ſolus errabat
Suum animum corrodens, conſortium hominum fugiens.
Iſandrum eius filium Mars inſatiabilis belli

Pugnantem Solymis interfecit gloriosis.
Hanc autē irata aureas habenas habens Diana interfecit.
Hippolochus autē me genuit, et ex hoc dico genus esse.
Misit autē me ad Troiam, & mihi ualde multa iussit.
Semper optima facere & eximium ex se aliorum
Neq; genus patrum dedecorare qui ualde optimi
Inq; Ephyra geniti sunt, et in Lycia lata.
Huius generationis & dicor sanguinis esse.

Glaucus & Diomedes cōgressuri sese agnoscunt, ac sine cōflictu discedunt.

Sic dixit: lætatus est autem uocem bonus Diomedes.
Lanceam quidem defixit in terra multa pascente.
Sed hic suauibus allocutus est pastorem populorum:
Certe mihi hospes paternus es antiquus.
Oeneus enim aliquando diuinus eximiū Bellerophōtem
Hospitatus est in domibus, uiginti diebus detinens.
Hi autem & inter se dabant dona bona.
Oeneus quidem cingulum dedit rubedine lucidum.
Bellerophontes autem aureum poculum rotundum.
Et ipsum ego dereliqui proficiscens in domibus meis. (tē
Tydeū aūt nō recordor, quoniā me adhuc paruulū existē
Reliquit, quando in Thebis perijt populus Achiuorum.
Quare nūc tibi quidē ego hospes amicus Argo medio
Sum: tu autē in Lycia quādo harū ad populū ueniemus.
Lanceis autem inter nos euitemus & per pugnam.
Multi quidem enim mihi Troiani inclytiq; socij
Interficere quem Deus præbeat & pedibus inueniam:
Multi autem rursus tibi Achiui interficere quem poteris:
Arma autem inter nos mutabimus, ut & hi
Cognoscant quòd hospites paterni dicimur esse.
Sic uociferans ab equis descendentes,
Manusq; mutuò acceperunt, & fidem dederunt.

Tunc

Tunc Glauco Saturnides mentes abſtulit Iupiter,
Qui ad Tydidem Diomedem arma mutauit,
Aurea æreis, centum ducatorum nouem ducatorum.
Hector autē poſt q̃ Scæasq; portas & turrim peruenit,
Circa ipſum Troianorum mulieres currebant & filiæ,
Interrogantes filiosq; fratresq; sociosq;
Et uiros: hic poſteà Deis ſupplicare iuſsit
Omnes ordinatim: multis autem curas dedit.
Sed quando iam Priami domum per pulchram uenit,
Politis porticibus factam, ſed in ipſa
Quinquaginta inerant thalami politi lapidis
Propè adinuicem ædificati, illic autem filij
Iacebant Priami apud ſponſas uxores.
Sororum autem ex alia parte contrarij intra aulam
Duodecim erant cooperti thalami politi lapidis,
Propinqui adinuicem ædificati: illic autem generi
Iacebant Priami apud uereundas uxores.
Tunc ei mitis obuia uenit mater
Laodicem inducens filiarum ſpecie optimam
In ipſius manu, uerbumq; dixit & denominauit:
Fili cur relinquens bellum temerarium uenisti?
Certe ualde iam conſumunt mali filij Achiuorum
Pugnantes circa ciuitatem. te autem huc animus remiſit
Venientem ex ſumma arce Ioui manus eleuare.
Sed mane pauliſper, dum tibi dulce uinum afferam,
Vt ſacrifices Ioui patri, & alijs immortalibus
Primùm: poſteà autem iuuaberis, ſi biberis.
» Viro autem defatigato robur magnum uinum auget.
Quia tu laboraſti adiuuans tuos ſocios.
Huic aūt reſpōdit poſteà magnus galeā pulchrā habēs Hector:

Diomedis & Glauci permutatio.

Hector è prælio ueniens, cum matre & uxore colloquitur

Vini uirtus.

Ne

Ne mihi uinum afferas dulce casta mater,
Ne me debilites, roboris fortitudinisq; obliuiscar,
Manibusq́; illotis Ioui libare ardens uinum.
Pudet me, neq; aliquo modo licet nubicogæ Saturnio
Sanguine & puluere pollutum preces fundere.
Sed tu quidem ad templum Mineruæ prædatricis
Vade cum sacrificijs congregans fœminas.
Vestis autem quæ tibi charißima, & maxima
Est in domo, & tibi dilectißima ipsi,
Hanc pone Mineruæ in genibus pulchramcomā habētis,
Et ei promitte duodecim boues in templo
Iuuencos indomitos sacrificare, si miserebitur
Ciuitatiq́;, & Troianorum uxoribus, & infantibus filijs,
Si Tydei filium arceat Ilio sacro
Sæuum, bellicosum, fortem, peritum timoris.
Sed tu quidem ad templum Mineruæ prædatricis
Vade, ego autem Paridem adibo ut iubeam,
Si uoluerit dicentem audire: utinam ei
Terra aperiatur: magnū .n. ipsum cælestis nutriuit nocu=
Troianisq́;, & Priamo magnanimo, eiusq́; filijs. (mentum
Si illum uidero descendentem infernum intra,
Dicam mentem iniocundæ erumnæ oblitam esse.
Sic dixit: hæc autem iens ad domos, ancillis
Iußit: hæ autem congregauerunt in ciuitate fœminas.
Ipsa autem in thalamum descendit odoratum,
Vbi erant uestes pulchræ opera mulierum
Sidoniarum, quas ipse Alexander speciosus
Duxit de Sidonia nauigans latum pontum,
Per uiam, per quam Helenam perduxit bonopatrenatā.
Harum unam accipiens Hecuba tulit donū Mineruæ,

Hector per matrem spō det sacrifi= cia Miner= uæ.

Hecuba cū cæteris fœ= minis pri= marijs Pal= ladē placa tura tēplū accedit.

Quæ

Quæ optima erat varietatibus & maxima.
Stella aũt tanquã splendebat:iacebat aũt ultima aliarũ.
Perrexit aũt ire:multæ autem secutæ sunt fœminæ:
Hæ aũt quãdo in tẽplũ venerũt Mineruæ in arce summa,
His portas aperuit Theano pulchras genas habens
Cisseis, uxor Antenoris bellicosi.
Hanc enim Troiani fecerant Mineruæ sacerdotem.
Hæ autem ululatu omnes Mineruæ manus eleuauerunt:
Hæc aũt uestem accipiens Theano pulchras genas habens,
Posuit Mineruæ in genibus pulchricomæ,
Vouens præcabatur Iouis filiam magni:
Pudica Minerua, patrona ciuitatis, diua Dearum,
Frange iam lanceam Diomedis, ac & ipsum
Pronum da cadere Sceas ante portas,
Vt tibi statim nunc duodecim boues in templo
Iuuencos indomitos sacrificemus, si misereberis
Ciuitatiq; et Troianorũ uxoribus, et infantibus paruulis.
Sic dixit precans, abnuit aũt Minerua armipotens.
Sic hæ quidem supplicabant Iouis filiæ magni:
Hector autem ad domos Alexandri iuit
Pulchras, quas ipse ædificauit cum uiris, qui tunc optimi
Erant in Troia fertili fabri uiri:
Qui ei fecerunt thalamum, & domum, & aulam,
Propeq; Priamum & Hectorem in arce summa,
Illuc Hector intrauit Ioui dilectus, & in manu
Lanceã gerebat decẽ cubitorũ:antè aũt splẽdebat lãceæ
Cuspis ærea:circa autem aureus currebat circulus.
Hunc aũt inuenit in thalamo pulchra arma ordinantem:
Scutum & thoracem, & curuos arcus abstergentem.
Argiua autem Helena cum ancillis mulieribus

Pallas preces Troianarũ fœminarũ auersatur.

Sedebat

Sedebat,& famulabus inclyta opera iubebat.
Hunc autem Hector increpuit uidẽs turpibus uerbis:
Infelix nõ quidẽ ualde inclinationẽ hãc ĩposuisti animo:
Populi quidem corrumpũtur circa ciuitatẽ,altumq́; murũ
Pugnantes:tui aũt gratiâ clamorq́; bellumq́;
Ciuitas hæc circũ cõburitur:tu aũt pugnares & cũ alio,
Si quem dimittentem uideres odiosum bellum.
Sed surge ne cito ciuitas igne combustiuo comburatur.
Hunc autem allocutus est Alexander speciosus:
Hector quoniã me secũdũ decẽs ĩcrepuisti:neq; præter æ(quum:
Propter hoc tibi dico,tu aũt cõpone,& me audi:
Nõ ego Troianorũ tantùm indignatione neq; accusatione
Sedebam in thalamo:uolebam autem dolorem mitigare.
Nunc autem me admonens uxor suauibus uerbis
Concitauit bellum:uidetur autem mihi sic & ipsi
„ Melius esse:uictoria autem mutat homines.
Sed agè nunc expecta,donec martia arma induam.
Vel uade:ego autem sequar:assequi autem te puto.
Sic dixit:hunc autem non allocutus est bellicosus Hector.
Hunc autem Helena uerbis allocuta est dulcibus:
Leuir mei catelli mali inuentionis crudelis
Vltimã me debuisset die illo,quãdo me primùm peperit (mater,
Helena Hectori. Perdere,proferens malus uenti turbo
In montem uel in undam resonantis maris,
Illic me corrupisse ante hæc opera facta esse.
Sed quoniam hæc sic Dei mala perfecerunt,
Viri posteà debuissem melioris esse mariti,
Qui cognosceret accusationẽq́; & turpia multa hominũ.
Huic autem neq; nunc mentes firmæ,neq; in futurum
Erunt:propter hoc ipsum suscipere puto.

Sed

Sed agè nunc intra, & sede hac in sede
Leuir, quoniam te maximè labor mentes circuit
Gratia mei catellæ, & Alexandri gratiâ principij:
Quibus Iupiter imposuit malã mortem: sic & in futurum
Hominibus erimus decantabiles futuris. (Hector:
Huic autẽ respõdit posteà magnus galeã pulchrã habẽs
Ne me sedere facias Helena diligẽs quãuis, neq; me per-
Iam enim mihi animus ruit, ut auxilier (suadebis.
Troianis, qui ualde mei desyderium absentis habent:
Sed tu concita hunc: festinet autem & ipse,
Vt me intra ciuitatem assequatur existentem.
Etenim ego domum ibo, ut uideam
Domesticos uxorémque dilectam & infantem filium:
Non enim scio si amplius uobis rediens ueniam rursus,
An nunc me sub manibus Dei domabunt Achiuorum.
Sic dicens abiuit galeam pulchrã habens Hector.
Statim autem posteà iuit domos bene habitatas,
Neq; inuenit Andromachẽ albas ulnas habẽtẽ in domibus:
Sed hæc cum puero & ancilla bene induta,
Turrim instabat plorans lugensq;.
Hector autem postq̃ non intus eximiam inuenit uxorem,
Stetit in uiam iens, cum & ancillis locutus est:
Eia agè mihi ancillæ uera loquimini:
Quò iuit Andromache albas ulnas habens ex domo?
An aliquò in sorores fratrũ, an uxores fratrũ bene indu
An in Mineruæ exiuit, ubi aliæ (tas,
Troianæ pulchros crines habentes, immanẽ deã placant?
Huic autẽ rursus propera famula uerbũ allocuta est:
Hector postq̃ ualde iussisti uera loqui: (indutas
Neq; aliquò in sorores fratrũ, neq; uxores fratrũ bene-

Neque in Mineruæ exiuit, ubi aliæ
Troianæ pulchroscrineshabētes, immanem Deā placāt:
Sed in turrim iuit magnam Troiæ, quoniam audiuit
Consumi Troianos, magnum & robur esse Achiuorum:
Hæc quidem ad murum festinans uadit,
Insanienti similis: portat autem simul puerum nutrix.
Dixit mulier famula: hic autem abiuit domo Hector,
Eadem uia rursus bene factas per plateas,
Et portas iuit, discurrens magnam ciuitatem,
Scæas: eà enim debebat prodire in campum.
Tunc uxor multadonans obuia uenit currens
Andromache, filia magnanimi Eetionis.
Eetion est qui habitat Hypoplaco syluoso:
Thebæ Hypoplaciæ, Ciliciensibus uiris imperans.
Huius nunc filia habebatur Hectori bellicoso,
Quæ ei posteà obuiauit, simulq́; famula ibat cum ipsa,
Puerum in sinu habens tenerum infantem frustrà,
Hectoridem dilectum, similem stellæ pulchræ.
Hunc Hector nominauit Camandrium:
Sed alij Astianacta: solus enim tutabatur Troiam Hector.
Hic quidem arrisit in puerum taciturnitate.
Andromache autem ipsum propè astabat lachrymans,
Inq́; eius appropīquauit manu, uerbūq́; dixit & denomi
(nauit:
Fœlix, corrūpet te tua fortitudo, neq; misereris
Puerumq́; infantem & me infœlicem, quæ cito uidua
Tui ero: cito enim te interficient Achiui
Omnes irruentes: mihi autem melius esset,
Te perdenti terram ingredi: non enim amplius aliud
Erit solamen, postquàm tu mortem attraxeris,
Sed dolores: neq; mihi sunt pater & ueneranda mater.

Andromaches querula oratio ad Hectorem.

Nam

Nam patrem meum interfecit diuinus Achilles,
Et ciuitatem deuastauit Cilicorum *bene habitatam:*
Thebem altasportashabentem:interfecit autem Eetionẽ.
Neq; ipsũ expoliauit (religiosum.n. putabat hoc animo:)
Sed ipsum combußit cum armis pulchris:
Et sepulchrum fecit:circum autem ulmos plantauerunt
Nymphæ Orestiades *filiæ* Iouis Aegiochi*:*
Mihi autem septem fratres erant in domibus.
Hi quidem omnes sagitta iuerunt die Infernum *intra:*
Omnes.n.interfecit uelocespedeshabens diuinus Achilles
Bobus in curuantibuspedesineundo & albis ouibus:
Matrem autem quæ regnabat Hypoplaco *syluoso,*
Hanc postquàm huc duxit cum alijs opibus,
Statim hic liberauit accipiens infinita dona.
Patris autem in domibus percußit Diana *sagittagaudẽs.*
Hector,*sed tu mihi es pater & ueneranda mater,*
Et frater:tu autem mihi iocundißimus uir.
Sed agè nunc miserere,& illic mane in turre,
Ne puerum pupillum facies,uiduamq; mulierem:
Populum autem statue apud Caprificum,*ubi maximè*
Peruia est,ciuitas & circum cursibilis est murus.
Ter enim eà euntes tentauerunt optimi:
Circa Aiaces *duos & perinclytum* Idomeneum,
Et circum Atrides,*&* Tydei *fortem filium:*
Vel aliquis ipsis dixit uaticiniorum bene sciens,
Vel & ipsorũ animus cõmouit & iußit. (habens Hector:
Hanc autẽ rursus allocutus est magnus galeãpulchrã-
Certè & mihi hæc oĩa curæ sunt mulier,sed ualde gra-
Erubesco Troianos *&* Troianas *trahentesuestes,* (uiter
Si malus tanquam eminusfugio bellum.

Neque me animus iubet,quoniam didici esse bonus
Semper,& primis cum Troianis pugnare,
Suscipiens patrisq; magnam gloriam & meam ipsius.
Bene quidē.n.hoc scio secundū mētē & secundū animum,
Erit dies quando peribit Troia sacra,
Et Priamus & populus bellicosi Priami.
Sed nō mihi Troianorū tantū curæ est dolor in futurum,
Neque ipsius Hecubæ,neq; Priami Regis,
Neq; fratrum , qui multiq; & boni
In pulueribus ceciderunt sub uiris inimicis,
Quantum tui,quando aliquis Achiuorum bellicosorum
Lachrymantem ducet libero die
Auferens ,& in Argo existens ante alias telam texes,
Et aquam ferens meridie uel prima luce,
Multum nolens:fortis autem incumbet necessitas.
Et aliquando aliquis dicet uidens lachrymas fundentem,
Hectoris hæc mulier,qui optimus fuit pugnare
Troianis bellicosis,quando Troiam circa pugnabant.
Sic aliquādo aliquis dicet:tibi aūt rursus nouus erit dolor
Priuatione talis uiri expellere seruilem diem.
Sed me mortuum fusibilis terra cooperiat,
Ante tuumq; clamorem tuiq; captiuitatem audire.
Sic dicens suum puerum petijt illustris Hector:
Statim autem puer ad sinum pulchræ indumentura nutricis
Inclinatus est clamans,patris dilecti aspectum fugiens,
Timens æsq; & conum equinas setas habentem,
Terribilem à capite galeæ nutantem intelligens.
Risit autem paterq; dilectus & pudica mater,
Statim à capite galeam sustulit illustris Hector:
Et hanc quidem deposuit in terram undiq; lucidam.

Sed

Sed hic ſuum dilectum filium poſt q́ oſculatus eſt mouitq́; manibus,
Dixit precans Iouemq́; alioſq́; Deos:
Iupiter alijq́; Dei, date iam & hunc fieri
Puerum meum, ſicut & ego, honoratum Troianis:
Sic fortitudineq́; bonum & Troiæ fortiter imperare,
Et aliquādo aliquis dicat, patre autem hic multo melior,
Ex bello redeuntem ferat autem ſpolia cruenta
Interficiens ſplēdidū uirū: gaudeat autem mētibus mater.
Sic dicens uxoris dilectæ in manibus poſuit
Puerum ſuum: hæc autem ipſum odorifero ſuſcepit ſinu
Lachrymanter ridens: uir autem miſertus eſt intelligens,
Manuq́; ipſam cōtrectabat, uerbūq́; dixit & denominauit:
Fœlix ne mihi ualde triſteris animo.
Non enim aliquis me ultra fatum uir Inferno præmittet.
Fatum autem non aliquem dico fugientem eſſe uirorum:
Non malum neq́; bonum, quoniā in principio genitus eſt.

Moriēdum eſt oībus.

Sed in domum iens tui ipſius opera cura,
Telamq́; columq́;: & ancillis iube
Opus adire: bellum autem uiris curæ erit
Omnibus, mihi autem maximè, qui in Troia nati ſunt.
Sic dicens galeam accepit illuſtris Hector
Equinam caudam habētem: uxor autē dilecta domum iuit
Retrò uertens teneram lachrymam fundens.
Statim autem poſteà iuit domos bene habitatas
Hectoris homicidæ: inuenit autem intus multas
Ancillas: his autem luctum omnibus commouit.
Hæ quidem adhuc uiuū lugebant Hectora ſua in domo:
Non ipſum amplius dicentes redeuntem ex bello
Venire, fugientem robur & manus Achiuorum.
Neque Paris moratus eſt in altis domibus:

Sed hic postquàm induit inclyta arma uaria ære,
Ruit posteà per ciuitatem pedibus uelocibus confisus,
Sicut autẽ quando aliquis stans equus hordeo pastus in
Vinculum abrumpens currit campo pulsans: (præsepio
Consuetus lauari latè fluenti fluuio,
Exultans alte caput tenet, circum autem iubæ
Humeris mouentur: hic autem lætitia confisus:
Facilè ipsum genua portãt ad cõsueta et pabulũ equorũ:
Sic filius Priami Paris de Pergami arce
Armis undique lucens tanquam sol uenit
Gaudens: ueloces autem pedes ferebãt: statim autẽ posteà,
Hectora diuinum inuenit fratrem, beneq; futurus erat
Verti ex ciuitate, ubi suæ locutus est mulieri:
Hunc prior allocutus est, Alexander speciosus:
Frater certè ualde iam te & festinantem detineo
Morans: neque ueni celere ut iussisti:
Hunc autem respondẽs allocutus est galeã pulchrã ha=
Fœlix, non aliquis tibi uir qui bonus sit, (bens Hector:
Opus uituperabit pugnæ, quoniam fortis es:
Sed uolens dimittis & non uis, meum autem cor
Dolet in animo, quando de te turpia audio
A Troianis, qui habent multum laborem gratiâ tui:
Sed eamus, hæc aũt posteà mitigabimus, siquando Iupiter
Dabit cœlestibus Deis semper genitis,
Crateram statuere liberam in domibus,
Ex Troia expellentes bellicosos Achiuos.

Argumentum

ARGVMENTVM .H. HOMERI COMPOSITIONIS.

HEctor cum Alexandro fratre descendēs in pugnā, auxiliatur Troianis laborantibus iam. Et consultante Heleno fratre uate existente, prouocauit ipse, quis ipsi uellet Græcorū solus pugnare. Multis aūt eligentibus, Aiax Telamonius sorte electus cōgreditur. Pugnātes autem ipsos præcones sedauerūt, & nox dissoluit pugnam: & hi quidem inter se dona dant. Annunciantibus autem Troianis de mortuorum susceptione, eadem fiunt ab ambobus exercitibus. Græci autem sepulchrum multorum uirorū fecerunt, & murum naualis: propter quod Neptunus indignatus est: Iupiterq́; ipsis per noctem signa non propria futurorum ostendit.

ILIADIS .H. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ita autem, Aiax pugnauit soli solus Hectori diuo.

Hector cum Paride in præliũ urbem egreditur.

SIc dicens, portas egressus est illustris Hector,
Cum hoc simul Alexander iuit frater: in autem animo
Ambo prompti erant bellare & pugnare.
Sicut autem Deus nautis desyderantibus dedit
Ventum, pòstquàm laborauerunt politis remis
Pontum impellentes: labore aũt sub membra soluta sunt.
Sic hi Troianis desyderantibus apparuerunt.
Tunc interfecerunt, hic quidem filium Areithoi regis
In Arna habitantem Menesthium, quem clauiger
Genuit Areithous & Philomedusa pulchrosoculoshabẽs:
Hector autem Eioneum interfecit lancea acuta,
Ceruice sub galea boni æris: soluit autem membra.
Glaucus autẽ Hippolochi filius Lyciorũ ductor uirorum,
Iphinoum interfecit lancea in forti pugna,
Dexiadem equos insidentem ueloces
Humero, hic aũt ex equis humũ cecidit: soluta sunt autem (membra.
Hos autem postq̃ igitur intellexit dea glaucosoculosha-
Arguos interfectos in forti pugna, (bens Minerua
Venit de olympi summitatibus ruens
Ilium in sacrum: huic autem obuius ruit Apollo
Pergamo ex inspectans: Troianis autẽ uolebat uictoriam.
Inter se autem hi obuiauerunt apud fagum.
Hanc prior allocutus est rex Iouis filius Apollo:

Cur

Apollinis uerba ad Palladem.

Cur tu prompta Iouis filia magni
Venisti ob olympo? magnus autem te affectus trahit.
An ut iam Danais pugnæ alienam uictoriam
Des? quoniam non Troianis consumptis misereris.
Sed si mihi obtemperabis, hoc multo melius erit:
Nunc quidem sedamus bellum & pugnam
Hodie: postea rursus pugnabunt, donec finem
Troiæ inuenerint: quoniam sic dilectum est animo
Vobis immortalibus destruere hanc ciuitatem.
Hūc rursus allocuta est Dea glaucos oculos habens Mi-
Sic sit Apollo: hæc enim cogitans & ipsa (nerua:
Veni ab olympo ad Troianos & Achiuos.
Sed agè aliquo modo sis promptus prælium sedare uirorū.
Hanc rursus allocutus est rex Iouis filius Apollo:
Hectoris commoueamus forte robur bellicosi,
Si quem Danaorum prouocabit singulariter solus
Obuium pugnare in graui pugna.
Hi autem admirantes bellicosi Achiui
Solum concitabunt pugnare Hectori diuo. (Minerua.
Sic dixit, neq; nō persuasa est Dea glaucos oculos habens
Horū autē Helenus Priami dilectus filius intellexit a ĩum
Consilium quod Deis placuit consultantibus.
Stetit aūt apud Hectora iens & ipsum uerbū allocutus est:
Hector filij Priami Ioui consilio æqualis,
Certè mihi ausculta: frater enim tibi sum.
Alios quidem sedere facias Troianos & omnes Achiuos:
Ipse autem prouoca Achiuorum quicunque optimus
Obuium pugnare in graui pugna.
Non enim tibi fatum mori & mortem accipere.
Sic enim ego uocem audiui Deorum sempiternorum.

Sic

Sic dixit:Hector aūt rursus gauisus ē aīo uerbū audiēs:
Et in medium iens Troianorum cohibuit phalanges,
Mediam lanceam capiens:hi autem sederunt omnes.
Sed Agamemnon sedere fecit bellicosos Achiuos:
Et Minerua,& argenteumarcumhabens Apollo
Sederunt,auibus similes uulturibus,
Fago in alta patris Iouis Aegiochi,
Viris delectantes:horum autem acies sedebant densæ
Scutis & galeis & lanceis terribiles.
Qualis autem Zephyro fusa est pontum in unda,
Mouente pauloantè denigrat autem pontum ab ipsa:
Tales turmæ sedebant Achiuorúmque Troianorúmque
In campo:Hector autem cum ambobus locutus est:
Audite me Troiani & fortes Achiui,
Vt dicam quæ mihi animus in pectoribus iußit.
Fœdera quidem Saturnides altisedens non perfecit:
Sed mala excogitans perficit ambobus:
Donec uel uos Troiam bene turritam capiatis,
Vel ipsi apud naues sitis domiti per pontum transeuntes.
Vobis quidem enim sunt optimi quique Græcorum:
Horum nunc quem animus mihi pugnare iußit,
Huc ueniat ex omnibus primus esse Hectori diuino.
Sic autem dico,Iupiter autem nos inter,testis sit:
Si quidem me ille interficiat lata lancea,
Arma expolians ferat concauas in naues:
Corpus autem domum meum det rursus,ut igne me
Troiani & Troianorum uxores disponant mortuum.
Si aūt ego hunc interfecero,det aūt mihi gloriam Apollo,
Arma expolians portabo ad Ilium sacrum,
Et suspendam ad templum Apollinis longeiacientis.

Hector est qui fortißimus sit inter Græcos ad singulare certamē prouocat.

Hunc

Hunc autem mortuum ad naues bene tabulatas reddam,
Vt ipſum ſepeliant comati Achiui:
Corpúsque et fundant in lato Helleſponto.
Et aliquando aliquis dicet & poſterorum hominum,
Naue multas ſedes habente nauigans in nigrum pontum,
Viri quidem hoc ſepulchrum diu mortui:
Quẽ aliquãdo optimè ſe gerẽtẽ interfecit illuſtris Hector.
Sic aliquãdo aliqs dicet: hæc ãt mea gloria nũq̃ peribit.
Sic dixit: hi autem omnes quietè facti ſunt ſilentio:
Erubeſcebant quidem recuſare: timebant autẽ ſuſcipere.
Tandem autem iam Menelaus ſurrexit & dixit,
Contentione uituperans: ualde autem ſuſpirauit animo,
Heu minaces Achiuæ, neque amplius Achiui,
Certè quidẽ iam dedecus in his erit ex graui grauiter,

Menelaus cũ Hectore congredi uult, ſed nõ pmittitur à fratre.

Si nullus Danaorum nunc Hectori contrarius ſit:
Sed uos quidem omnes aqua & terra fiatis,
Sedentes iſtinc ſinguli ignaui inglorij inaniter.
Ideo autem ego ipſe armabor, ſed deſuper,
Victoriæ fines habentur in immortalibus Deis:
Sic uociferans indutus eſt arma pulchra.
Tunc tibi Menelaë illuſiſſet uitæ finis
Hectoris in manibus, quoniam multò fortior eſt,
Niſi ſurgentes accepiſſet reges Achiuorum.
Ipſeq; Atrides late dominans Agamemnon,
Dextera accepit manu, uerbũq; dixit & denominauit:
Inſanis Menelaë diuine, neque te decet,
Huiuſmodi inſipientia, abſtineas dolens quamuis.
Neque uelis ex contentione te meliori uiro pugnare,
Hectori Priamidæ, quem timent & alij.
Et Achilles huic pugna in glorioſa,

Timebat

Timebat obuiare qui multo fortior.
Sed tu quidem sede iens ad multitudinem sociorum:
Huic autem primum alium surgere facient Achiui,
Si intrepidus sit, & si belli sit insatiabilis,
Dico ipsum libenter genu flectere, si fugerit
Hostili ex bello & graui pugna.
Sic dicens dissuasit fratris mentes heros
Iuxtâ admonens: hic aũt persuasus est: huius quidẽ posteà
Læti famuli ab humeris arma tulerunt.

Nestor Græcis.

Nestor autem Arguis surrexit & dixit:
Papè, certè ualde luctus Achaidam terram peruenit,
Certè ualde plorabit senex equitator Peleus,
Bonus Mirmidonum conciliator & concionator:
Qui aliquãdo me interrogãs ualde lætabatur sua ĩ domo,
Omniũ Arguorũ inquirens generationemq́; parentesq́; .
Hos nunc si timentes ab Hectore omnes audiet,
Sæpe immortalibus dilectas manus eleuabit
Animum à membris ire domum Inferni intra.
Vtinam enim Iupiterq́; pater & Minerua & Apollo,
Essem iuuenis, sicut quando in Ociro clamoso pugnabant
Congregati Pilijq́; & Arcades bellicosi,
Pheæ apud muros Iardani circum fluenta.
His autem Ereuthalium primus stetit diuinus uir
Arma habens humeris Areithoi regis,
Diuini Areithoi, quem cognomento Clauarium
Viri uocabant, pulchræq́; incinctura mulieres:
Quoniam non arcubus pugnabat lanceaq́; longa,

Lycurgus Areithoũ interfecit.

Sed ferrea claua rumpebat agmina.
Hunc Lycurgus interfecit dolo, non fortitudine,
Angusta in uia, ubi non claua ei morte

Profuit

Profuit ferrea:ante enim Lycurgus præueniens
Lãcea mediũ pforauit:hic aũt supinus pauimento firma-
Arma autẽ spoliauit quæ ei dedit æreus Mars: (tus est.
Et hæc quidem ipse posteà gestabat in bello Martis.
Sed postquàm Lycurgus in domibus senuit,
Dedit Ereuthalioni dilecto seruo portare:
Huius hic arma habens prouocabat omnes optimos.
Hi autẽ ualde tremebant & timebãt,neq; aliqs tolerauit.
Sed me animus misit multa tolerans bellare (omnium:
Cõfidẽtia propria,generatiõe aũt maximè iunenis eram
Et pugnarem ei ego:dedit aũt mihi audaciam Minerua:
Hunc iam maximum & fortißimum interfecit uirum,
Magnus enim quidam iacebat extensus & hic.
Vtinã sic iuuenis essem:fortitudo autem mihi firma esset:
Ideo cito obuiaret pugnæ galeam pulchrã habens Hector.
Vestrûm autem hi sunt optimi Græcorum,
Neque hi cito prompti sunt Hectori obuiam ire.
Sic increpauit senex:hi autẽ nouẽ homines surrexerũt.
Motus est multo primus quidem rex uirorũ Agamemnõ:
Hunc autem post Tydides motus est fortis Diomedes:
Hos autem post Aiaces strenuam induti fortitudinem:
Hos autem post Idomeneus & famulus Idomenei
Meriones, similis Egnyalio homicidæ:
Hos autem post Eurypilus Euæmonis illustris filius:
Surrexit & Thoas Andræmonides & diuinus Vlysses:
Omnes hi uolebant pugnare Hectori diuino.
His autem rursus dixit honoratus equitator Nestor:
Sortẽ nũc mouete per uniuersos:qui sorte electus fuerit,
Hic enim iam iuuabit armatos Græcos.
Et ipse suum animum iuuabit,si fugerit
Hostili descendat.

Græci sortiuntur quis ipsorum cũ Hectore in singulare certamen

Hostili ex prælio,& graui pugna.
Sic dixit:hi autem sortem signauerunt unusquisque,
In autem iecerunt galea Agamemnonis Atridæ.
Populi autem suppliabant Deis,& manus eleuabant.
Sic autem aliquis dicebat uidens in cœlum latum:
Iupiter pater uel Aiacem sortiri,uel Tydei filium,
Vel ipsum regem multi auri Mycenæ.
Sic dixerũt:uibrabat autẽ honoratus equitator Nestor:
Ex autem saltauit sors galeâ quam uolebant ipsi,

Aiaci Telamonio sorte obuenit,ut singulari certamine congrediatur cũ Hectore.

Aiacis:præco autem ferens per multitudinem undique,
Ostendit in dextra omnibus optimatibus Græcorum.
Hi autem non cognoscentes,recusauerunt unusquisque.
Sed quando iã ad ipsum peruenit ferẽs per turmã undiq;,
Qui ipsam scribens in galea iecit illustris Aiax,
Porrexit manum:hic autem iniecit propè astans.
Cognouit aũt sortis signũ uidens:gauisus est autẽ animo.
Hanc quidem apud pedẽ suũ humũ iniecit uociferauitq;:
O amici sors mea,gaudeo autem & ipse
Animo,quoniam uideor uincere Hectora diuum.
Sed agè donec ego bellica Arma induam,
Interim uos suppliate Ioui Saturnidæ regi,
Silentio inter uos,ut non Troiani audiant:
Vel & palàm,quoniam non aliquem timemus tamen.
Non enim aliquis me potentia uolens inuitum compellat,
Neque item imperitia,quoniam neque me imperitum sic
Spero in Salamine genitum esse,nutritúmq; esse.
Sic dixit:hi autem suppliabant Ioui Saturnidæ regi.
Sic autem aliquis dixit aspiciens in cœlum altum:
Iupiter pater ex Ida imperans,optime,maxime,
Da uictoriam Aiaci,& splendidam gloriam accipere.

Si &

Si & Hectora diligis, & curas ipsum,
Aequalem ambobus fortitudinem & gloriam da.
Sic dixerunt: Aiax autem armatus est splendido ære.
Sed postq̃ omnia circa corpus indutus est arma,
Ruit posteà, qualis magnus uenit Mars,
Qui uadit in bellum ad uiros, quos Saturnides
Animumrodentis contentionis robore cõmisit pugnare;
Talis Aiax motus est magnus, uallum Achiuorum
Subridens terribili uultu: sub autem pedibus
Ibat longè iens, uibrans longam lanceam.
Hunc autem & Argiui ualde lætati sunt inspicientes.
Troianos aũt tremor grauis ingressus est mẽbra singulũ,
Hectoriq; ipsi animus in pectoribus motus est.
Sed non amplius poterat subterfugere, neq; redire
Retrò populorum in turbã, quoniam prouocauit pugnæ.
Aiax autem propè uenit ferens scutum, tanquam turrim,
Aereũ, septẽ boum, quod ipsi Tychius laborauit faciens,
Sutor ualde optimus, Hyla in domo habitans,
Qui ei fecit scutum uarium septem boum,
Taurorum bene nutritorum: octauum autẽ induxit æs.
Hoc ante pectus ferens Telamonius Aiax,
Stetit ualde Hectora prope, minans autem allocutus est,
Hector nũc quidẽ iã manifestè cognoscas singulariter solus — Aiax Hectori.
Qualis & Danaos optimi inter sunt,
Et præter Achillem fortem animumleonishabentem.
Sed hic quidẽ in nauibus rostratis perpontũtrãseuntibus,
Iacet iratus Agamemnoni pastori populorum:
Nos autem sumus tales, qui tibi obuiabimus
Et multi: sed incipe pugnam & prælium. (bens Hector:
Hũc aũt rursus allocutus est magnus galeã pulchramha=

Aiax

Hector Aiaci.

Aiax diuine, Telamonie, princeps populorum,
Ne me tanquàm puerum imbecillem tenta,
Vel mulierem, quæ nescit bellica opera.
Sed ego bene scio pugnasq́; cædesq́;,
Scio in dextera, scio in sinistra mouere scutum
Aridum: hoc mihi est consuetum pugnare.
Scio autem mouens bellum equorum uelocium:
Scio autem in stadio hostili delectari marte.
Sed non enim te uolo percutere talem existentem
Clam aspiciens, sed manifeste, si consequar.
Dixit & uibrans iecit longam lanceam,
Et percußit Aiacis graue scutum septem boum,
Vltimum iuxta æs quod octauum erat in ipso,
Sex & per plicas uenit sinens æs indomitum:
In octaua autem pelle detenta est: secundus rursus
Aiax diuinus iecit longam lanceam,
Et percußit Priamidæ circa scutum undique æquale,
Per quidem scutum uenit lucidum fortis lancea,
Et per thoracem pulchram firmata est.
Contra autem iuxta uentrem scidit loricam
Lancea: hic autem inclinatus est & uitauit mortē nigrā.
Hi autem euellentes longas lanceas manibus sicut ambo
Concurrerunt leonibus similes cruda comedentibus,
Vel suibus non castratis: horumq́; robur non imbecille.
Priamides quidem posteà medium scutū percußit lancea,
Neque rupit æs: reflexa est autem ei cuspis.
Aiax autem scutum percußit insurgens, & totaliter
Iuit lancea, concußit autem ipsum promptum:
Cæsim autē ceruicē īgressa est, niger aūt fluebat sanguis.
Sed nō sic cessauit à pugna galeā pulchrā habens Hector:

Sed

Sed retrò cedens, lapidem accepit manu forti
Iacentem in campo, nigrum, asperumq́; magnumq́;:
Hôc percußit Aiacis graue scutum septem boum
Medium in umbone: circum sonuit autem æs.
Secundus autem Aiax multùm maiorem lapidē eleuans
Misit uertens: firmauit autem fortitudinem magnam:
Intra autem scutum fregit percutiens rotunda petra.
Offendit aūt ei dilecta genua. hic aūt supinus extēsus est
Scuto impliatus: hunc autē statim detexit Apollo:
Et iam ensibus propè uulnerassent,
Nisi præcones Iouis nuncij & uirorum
Venissent: hic quidē Troianorū, ille aūt Achiuorū belli=
Talthybiusq́; & Idæus, prudentes ambo (cosorū
In medio amborum sceptra tenuerunt, dixitq́; uerbum
Præco Idæus, prudentia consilia sciens:
Ne amplius pueri dilecti pugnetis, neq́; bellate,
Ambos.n. uos diligit nebularumcongregator Iupiter,
Ambo autem bellatores, hoc iam & scimus omnes.
Nox iam adest, bonum & nocti parere.
Huic autem respondēs allocutus est Telamonius Aiax:
Idæe, Hectora hæc iube loqui.
Ipse enim pugnæ prouocauit omnes optimos.
Incipiat, & ego ualde parebo, siquidem ipse.
Hūc āt rursus allocutus est magnus galeā pulchrā habēs He
Aiax postq̄ tibi dedit Deus magnitudinemq́; uimq́; (ctor:
Et prudentiam: arca aūt lanceā Achiuorum optimus es:
Nunc cessemus à prælio & pugna
Hodie: posteà rursus pugnabimus donec fortuna
Nos diiudicet, det autem alteri uictoriam.
Nox iam adest: bonum & nocti parere.

Dirimitur certamen inter Hectorē & Aiacem.

Idæus præco Troianorum.

Vt tu lætifices omnes apud naues Achiuos,
Tuosq; maximè coætaneos, & socios qui tibi sunt.
Sed ego in ciuitate magna Priami Regis
Troianos lætificabo, & Troianas trahentes uestes,
Quæq; mihi supplicantes diuinũ ingressæ sunt certamen.
Dona autem agè mutuò inclyta demus ambo,
Vt aliquis sic dicat Achiuorumq; Troianorumq;:
Certe quidẽ pugnabant contentionẽ circa animũ uorãtẽ:
Et iterum in amicitia diuisi sunt concordes.
Sic uociferans dedit ensem argenteũ capulum habentẽ,
Cum uaginaq; portans, & bene facta zona.
Aiax autem baltеum dedit rubedine splendidum.
Qui autem digreßi, hic quidem ad populum Achiuorũ
Ibat, hic ãt in Troianorũ multitudinẽ iuit. hi aũt gauisi
Postq̃ uiderunt uiuũq; & incolumẽ aduenientẽ, (sunt
Aiacis profugientem fortitudinem & manus innocuas:
Et duxerunt ad ciuitatem non sperantes saluum esse.
Aiacemq; rursus ex altera parte fortes Achiui,
Ad Agamemnonem diuinum duxerunt lætantẽ uictoriâ.
Hi autem quando iam tentorijs in Atridæ fuerunt,
His autem bouem sacrificauit Rex uirorũ Agamemnon
Marem quinquennem potenti Saturnidæ.
Hunc decoriauerũt, circũq; fusi sunt & ipsum diffuderũt
Inciderũtq; scienter, infixeruntq; uerubus, (omnẽ:
Assaruntq; scienter, detraxeruntq; omnia.
Sed postq̃ cessarunt à labore, fecerũtq; conuiuium,
Cõuiuati sunt, neq; in aliquo animus indiguit conuiuio
Donisq; Aiacem magnis donauit (æquali:
Heros Atrides latè dominans Agamemnon.
Sed postq̃ potus & cibi desyderium eiecit,

Aiax & Hector mutuis se honorãt muneribus.

His

His senex primus texere incepit consilium,
Nestor:huius & antè optimum uidebatur consilium,
Qui ipsis bene sapiens concionatus est,& dixit:
Atrideq; & alij optimi Achiuorum:
Multi quidem mortui sunt comati Achiui.
Horũ nunc sanguinem nigrum fluentẽ circa Scamandrum
Diffudit atrox Mars:animæ aũt ad infernũ descenderũt.
Ideo te oportet bellũ quidẽ simul cũ die sedare Achiuo=
Ipsi autem congregati uehemus huc mortuos (rum.
Bobus & mulis,& comburemus ipsos
Paululum longè ante naues,ut ossa filijs quisq;
Domũ ducat,quando iterum reuertemur in patriã terrã.
Tumulum autem circa pyrã unũ fundemus extrahentes
Indiuisibilẽ ex campo:apud autẽ ipsum ædificabimus cito
Turres altas desensaculum nauiumq; & ipsorum.
In autem ipsis portas faciemus amplas,
Vt per ipsas equestralis uia sit:
Exteriùs autem profundam fodiemus propè fossam,
Quæ equum & populum prohibeat circum existens,
Ne aliquando aggrauet bellum Troianorum superborũ.
Sic dixit:hi autem omnes laudauerunt Reges.
Troianorum rursus cõcio facta est Troiæ in arce summa,
Grauis,aspera,ante Priami portas.
His autem Antenor prudens incepit concionari:
Audite me Troiani & Dardani & socij, Antenor
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet. Helenã red
Eia agè,Arguam Helenam,& opes cum ipsa dẽdã cẽset.
Demus Atridis ducere:nunc autem iuramenta fidelia
Fallentes,pugnamus:ideo non melius nobis
Spero perfici,nisi faciamus sic,

Certe hic ſic dicens, deſedit. his autem ſurrexit
Diuus Alexander Helenæ maritus pulchricomæ,
Qui ipſi reſpondens uerba uelocia allocutus eſt:
  Antenor, tu quidem non adhuc mihi dilecta hæc dixiſti.
Scis & aliud uerbum melius hoc intelligere?
Si autem uerè hoc diligentia locutus es,
Certe iam ibi poſteà Dei mentes ademerunt ipſi.
Sed ego Troianis cum bellicoſis concionabor,
Contráq; dicam: mulierem quidem non reddam:
Opes uerò quaſcunq; duxi ex Argo noſtram domum
Omnes uolo dare, & etiam ex domo alia adiungere:
Certe hic ſic dicens deſedit, his autem ſurrexit
Dardanides Priamus, Deis conſiliarius ſimilis,
Qui ipſis bene ſapiens concionatus eſt & dixit:
  Audite me Troiani, & Dardani, & ſocij,
Vt dicam quæ mihi in pectoribus iubet.
Nunc quidem cœnam accipite in ciuitate ſicut priùs,
Et cuſtodiæ mementote, & uigilate unusquiſq;:
Mane autem Idæus eat concauas in naues,
Dicere Atridis, Agamemnoni, & Menelao,
Verbum Alexandri, cuius gratiâ contentio mota eſt.
Et hoc dicere prudens uerbum, ſi uelint
Ceſſare à bello maleſonanti, donec mortuos
Comburamus: poſteà iterũ pugnabimus donec fortuna
Nos diiudicet, det autem alteri uictoriam.
Sic dixit, hi ãt hũc ualde quidẽ audierũt, et perſuaſi ſũt
Cœnam poſteà acceperunt in exercitu perfectionibus.
Mane autem Idæus iuit concauas in naues.
Hos autem inuenit in concione Danaos ſeruos Martis
Nauem apud, in puppi Agamemnonis: ſed hic his

Stans in medijs, uociferatus est resonans præco:
Atridæq; & alij fortes Græci,
Iubet Priamusq; & alij Troiani splendidi,
Dicere, si uobis dilectum & suaue est
Verbum Alexandri, cuius gratiâ contentio mota est.
Opes quidē quasunq; Alexander concauis in nauibus
Duxit Troiam (utinam priùs debuisset perire)
Omnes uult dare, & item ex domo alia adiungere:
Puellam autem uxorem Menelai gloriosi
Non dixit dare, certe ipsum Troiani iubent.
Et hoc iußit dicere uerbum: si uultis
Cessare à bello malesonante, donec mortuos
Comburemus: postеà iterum pugnabimus, donec fortuna
Nos dijudicet, det autem alteri uictoriam.
Sic dixit: hi autem omnes quietè facti sunt silentio.
Tandem autem dixit uocem bonus Diomedes:
Ne aliquis nunc opes Alexandri suscipiat,
Neq; Helenam. cognitum autem & qui ualde infans est,
Quòd iam Troianis perniciei fines imminent.
Sic dixit: hi autem omnes succlamabāt filij Achiuorū,
Verbum admirantes Diomedis equitatoris:
Et tunc Idæum allocutus est Rex Agamemnon.
Idæe certe uerbum Achiuorum ipse audis,
Quomodo tibi respondeant: mihi autem placet sic:
Circa autem mortuos comburere non inuideo, — Mortuis nō inuidēdum.
Neq; aliquod odium cadauerum mortuorum
Est: post q̄ mortui sunt, igne mitigemus cito.
Iuramēta aūt Iupiter sciat, ualde sonans coniunx Iunonis.
Sic dicens, sceptrum porrexit omnibus Deis:
Retrò autem Idæus iuit ad Ilium sacrum.

Induciæ factæ propter cadauera ocçisorum.

Hi autem sedebant in concione Troiani & Dardani,
Omnes congregati, expectantes quando ueniat
Idæus: hic autem uenit, & legationem renunciat,
Stans in medijs. hi autem parati sunt ualde uelociter
Ex utraq; parte mortuosq; ducere, alij autem syluam:
Argiui autem ex altera parte bene tabulatis à nauibus
Conati sunt mortuosq; ducere, alij autem syluam.
Sol quidem posteà nuper iuit ad arua
Ex quietefluente profundefluente Oceano
Cœlum ingrediens: hi autem obuiauerunt inter se:
Tunc dignoscere difficulter erat uirum unumquenq;:
Sed aqua lauantes saniem sanguinolentam,
Lachrymas calidas fundentes curribus in eleuarunt.
Neq; sinit lugere Priamus magnus: hi autem silentio
Mortuos in pyra congregauerunt dolentes cor.

Mortuos suos sepeliūt Troiani & Græci.

In autem igne comburentes iuerunt ad Ilium sacrum.
Sic autem eodem modo ex altera parte fortes Achiui
Mortuos in pyra congregauerunt dolentes cor:
In autem igne comburentes iuerunt concauas in naues.
Quando autem nondum aurora item & matutina nox,
Tunc circa pyrã electus congregatus est populus Achi=
Tumulũ aũt circa ipsam unũ fecerunt exeuntes (uorũ:

Græci castra sua muro, fossa & uallo muniunt.

Cõmunẽ ex campo: apud aũt ipsum murũ ædificauerũt,
Turres altas, sustentaculum nauium & ipsorum:
In autem ipsis portas fecerunt bene aptas,
Vt per ipsas equestris uia sit.
Exterius autem profundam in ipso fossam foderunt
Latam, magnam: in autem palos defixerunt.
Sic quidem hic laborabant criniti Achiui.
Hi autem Dei apud Iouem sedentes fulminatorem

Viderunt

Viderunt magnum opus Achiuorum bellatorum.
His aũt uerbum incœpit Neptunus quatiens terram:
Iupiter pater, certe aliquis est mortaliũ supra nigrã terrã,
Quicunq; adhuc immortalibus mētē & cõsiliũ scrutetur.
Non uides quòd comati Achiui
Murum ædificauerunt naues circa, circũ autem uallum
Extruxerunt: neq; Deis dederunt inclytas hecatombas?
Huius autem gloria erit quantum sparsa erit aurora.
Huius aũt obliuiscentur, quando ego & Iuuidus Apollo
Heroi Laomedonti ciuitatem ædificabimus certantes.
Hũc aũt ualde iratus allocutus est nebularũ cõgregator
Heu Neptune fortis, quid dixisti? (Iupiter.
Alius aliquis hanc deorum timuisset cogitationem,
Qui te multo imbecillior manusq; roburq;.
Tua autem tibi gloria erit quantum spargitur Aurora.
Agedum quando rursus comati Achiui
Venient cum nauibus dilectam in patriam terram,
Murum scindens hunc quidem in mare omne diffunde,
Rursus autem littus magnum harenis cooperi,
Vt magnus murus non appareat Achiuorum. — *Murus Græcorũ à Dijs destruitur.*
Sic hi quidem talia inter se concionati sunt.
Occidit autem sol, perfectumq; est opus Achiuorum.
Boues aũt mactauerunt in tentorijs, & cœnã acceperunt.
Naues autem ex Lemno astiterunt uinum ducentes
Multæ, quas præmisit Eisolides Euneus:
Quem peperit Hypsipyle sub Iasone pastore populorũ.
Separatim autem Atridis Agamemnoni & Menelao
Dedit Iasonides ducere uini mille lagenas.
Hinc uinum emebant comati Achiui, — *Mercatura exercetur rerũ permutatione.*
Alij quidem ære, alij autem ardenti ferro.

Alij autem pedibus: alij autem ipsis bobus:
Alij aũt captiuis rebus: posuerunt aũt conuiuiũ abundãs.
Nocturni quidem posteà comati Achiui
Conuiuati sunt. Troiani autem in ciuitate & socij.
Nocturnus aũt ipsis mala cogitauit consiliarius Iupiter
Terribiliter sonans: hos autem recens timor cepit.
Vinũ ãt ex poculis humũ fundebãt, neq; aliquis tolerabat
Antè bibere quàm libare potenti Saturnidæ.
Dormierunt autem posteà & somni donũ acceperunt.

Iupiter quãtũ cæteris Dijs potentior.

Argu=

ARGVMENTVM. Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

IVpiter interdicens Deis, neutri auxiliari exercituum, in Idam descendit: & priùs æqualiter pugnantes Græcos, inferiores Troianis statuit. Iunonem autem & Mineruam in auxilium Græcis exeuntes detinuit Iris, Ioue iubente. Vespere autem facto, Hector concionatus est in campo ut castra metterētur, & ignem per totam noctem incenderent.

ILIADIS .Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Thita, Deorũ cõcio, Troianorũ fortitudo, Hectoris iactatio

AVrora quidem rubeã ueste habens dispersa est omnem in terram.
Iupiter autem Deorum consiliũ fecit gaudens fulmine
Summa arce multa acumina habentis olympi:
Ipse aũt ipsis cõcionatus est. Dij aũt simul oẽs audiebãt:

Iouis oratio ad oẽs Deos Deásque.

Audite me omnes Dij, omnesq; Deæ,
Vt dicam quæ mihi animus in pectoribus iubet.
Neq; aliqua igitur fœmina Dea hoc, neq; aliquis mas
Tentet rumpere meum uerbum: sed simul omnes
Laudate, ut cito perficiam hæc opera.
Quem ego seorsum à Dijs uolentem intellexero
Venientem, uel Troianis auxiliari, uel Græcis,
Verberatus non secundum decens, ibit ad olympum:
Vel ipsum accipiens iaciam in tartarum obscurum.
Longe ualde, ubi profundißimũ sub terra est barathrũ,
Vbi ferreæq; portæ & æreum pauimentum:
Tantum sub inferno, quantum cœlum est à terra.
Cognoscetis posteà, quãtũ sum Deorũ fortißimus omniũ.
Eia agè experimini Dij, ut uideatis omnes
Funem auream ex cœlo suspendentes.
Omnes detrahite Dij omnesq; Deæ,
Sed non trahetis ex cœlo in terram
Iouẽ eximiũ consiliariũ: neq; si ualde multũ laborabitis.
Sed quando iam & ego promptus uelim trahere,

In ipsam terram traham ipsumq; mare:
Funem quidem posteà circa summitatem olympi
Ligabo:hæc autem rursus suspensa omnia fiunt.
Tantum ego supraq; sum Deos,supraq; sum homines.
Sic dixit:hi autem omnes quietè facti sunt silentio,
Verbum admirantes.ualde enim fortiter concionatus est.
Tādē aūt iā locuta est Dea glaucosoculoshabēs Minerua.
O pater noster Saturnide,rex regum,
Bene & nos scimus quòd potentia non subdita:
Sed tamen Danais dolemus bellicosis,
Si iam malam mortem perficientes peribunt.
Sed certe bello quidem abstinebimus,si iubes.
Consilium autem Arguis præbebimus quod iuuabit,
Vt non omnes perdantur irato te. (tor Iupiter:
Hanc autē subridens allocutus est nebularū congrega-
Confide Tritonia dilecta filia , non aliquid animo
Prompto loquar:uolo autem tibi mitis esse.
Sic dicens,sub curribus iußit æripedes equos
Veloces,aureis capillis comatos.
Aurum autē ipse induit circa corpus:accepit aūt scuticā
Auream bene factam:suum autem ascendit currum :
Verberauit aūt impellere:hi autem non inuiti uolauerūt
In medio terræq; & cœli stellati.
In Idam autem uenit multarum fortium matrem ferarū
Gargarum:ubi autem hi templum altareq; sacrum,
Ibi equos sistit pater Deorumq; uirorumq;,
Soluens ex curribus:circa autē nebulā multam fudit.
Ipse autem in uerticibus sedit gloria lætus,
Inspiciens Troianorum ciuitatem & naues Achiuorū.

Pallas sola Ioui respō-det,cæteris Dijs præ ti-more silen-tibus.

Hi

Hi autem cœnam acceperunt comati Achiui
Celeriter in tentorijs:poſt autem ipſam armati ſunt.
Troiani aũt rurſus ex altera parte in ciuitate armabãtur
Pauciores:prompti autem erãt & ſic pugnare,
Opportuna neceßitate proq; filijs,& pro uxoribus.
Omnes autem apertæ ſunt portæ:exiuit autem populus
Pedeſtriſq; equeſtriſq;:multus autẽ tumultus motus eſt.
Hi autem quando iam in locum unũ ſimul eũtes iuerũt,
Cõiecerunt ſcuta ſimul & lãceas,& fortitudines uirorum
Aeream thoracem habentium,& ſcuta umbonem habentia
Propinquata erãt inter ſe:multus aũt tumultus ortus eſt:
Tunc autem ſimul luctuſq; & exultatio erat uirorum
Perdentiumq; & perditorũ:fluebat aũt ſanguine terra.
Quãdiu quidem Aurora erat,& augebatur purus dies:
Tãdiu ualde utrorũq; tela tãgebãtur:cadebat ãt populus.
Quando autem ſol medium cœlum circuibat,
Et tunc iam aureas pater extendit bilances.
Intus autem poſuit duo fata aſperæ mortis
Troianorumq; equitatorum,& Achiuorum armatorum.
Traxit aũt in medio accipiẽs: inclinatus eſt ãt fatalis dies
Hæc quidẽ Achiuorũ in terrã multa paſcẽtẽ (Achiuorũ.
Sederunt:Troianorũ autem ad cœlum latũ eleuata ſunt.
Ipſe autem ex Ida ualde reſonuit : ardens
Miſit fulmen ad populum Achiuorum:hi autem uidẽtes
Stupuerunt:& omnes nouus timor accepit.
Tunc neq; Idomeneus tolerauit manere,neq; Agamemnõ,
Neq; duo Aiaces remanſerunt famuli Martis.
Neſtor autem ſolus remãſit honoratus cuſtos Achiuorum.
Neq; uolẽs:ſed equos conſumebatur,quẽ percußit ſagittâ
Diuus Alexander Helenæ uir pulchram comam habentis

Iupiter fata Græcorũ,et Troianorũ in lancibus poſita examinat.

ummo

Summo in uertice, ubi primi crines equorum
Capite in nascuntur: maxime autem lætale est.
Dolens autem resiliebat: telum autem in cerebrum iuit.
Simul autem equos turbabat uolutus circa æs.
Donec senex equi uincula incidebat
Gladio insurgens, interim Hectoris ueloces equi
Venerunt in turbam audacem dominum portantes
Hectora: & tunc senex animum perdidisset,
Nisi cito intellexisset uocem bonus Diomedes.
Fortiter autem clamauit commouens Vlyssem:
Diuine Laërtiade multæ inuentionis Vlysses,
Quò fugis terga uertens malus tanquàm in turba?
Ne quis tibi fugienti dorso in lanceam figat:
Sed mane, ut à sene expellamus trucem uirum.
Sic dixit, neq; exaudiuit multa tolerans diuus Vlysses:
Sed iuit concauas ad naues Achiuorum.
Tydides aũt solus existens propugnatoribus mistus est:
Stetit autem ante equos Neleïadæ senis.
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:
O senex, certe ualde iam te iuuenes cõsumũt bellatores,
Tua aũt fortitudo soluta est, difficilis aũt te senectus inse-
Debilis aũt tibi famulus: tardi autem tibi equi. (quitur.
Sed agè, meos currus ascende, ut uideas
Quales Troiani equi sciant per campum
Velociter ualde huc & illuc impellere, & fugere,
Quos quidem ab Aenea cepi peritos timoris.
Hos quidem famuli regant: hos autem nos
Troianos cõtra equitatores gubernemus, ut & Hector
Videat, si & mea lancea furit in manibus.
Sic dixit, necnõ persuasus est honoratus equitator Nestor.

Græcorum fuga.

Nestoreos

Neſtoreos quidem poſteà equos famuli gubernabant
Fortes,Sthenelus & Eurimedon uiros amans.
Hi autem ambo Diomedis currum aſcenderunt.
Neſtor autem in manibus accepit habenas rubeas:
Scuticauit ãt equos:uelociter ãt Hectora prope uenerũt.
Huic aũt contrarius prõpto iaculatus eſt Tydei filius.
Et hoc quidem aberrauit:hi autem aurigam famulum,
Filium magnanimi Thebei Eniopeum,
Equorũ habenas habẽtẽ percußit pectore apud mãmillã.
Cecidit autem ex curribus,ſuprà iuerunt autem equi
Veloces:huic autem rurſus ſoluta animaq; roburq;.
Hectora autem grauis dolor tetigit mentibus aurigæ.
Hunc quidem poſteà dimiſit & dolens ſocio
Iacere.hic aũt aurigã quærebat audacẽ,neq; ãplius diu
Equi indigebant gubernatore:ſtatim enim inuenit
Iphitidem Archeptolemũ audacem, quem tunc equos
Veloces aſcendere fecit:dedit aũt ei habenas manibus.
Tunc peſtis eſſet,& immenſa opera fuiſſent,
Et ſtabulati fuiſſent ad Ilium tanquam agni,
Niſi cito intellexiſſet pater uirorumq; deorumq;:
Tonans autem grauiter,miſit ſplendidum fulmen,
Et iuxta anteq; equos Diomedis uenit infra:
Grauis autem flamma commota eſt ſulfuris ardentis.
Hi autem equi timentes conciderunt ſub curribus:
Neſtorẽ autem ex manibus fugerũt habenæ ſplendidæ:
Timuit autem hic in animo:Diomedẽ autẽ allocutus eſt.
Tydide agè autem rurſus ad fugam impelle ſolungulos
An nõ cognoſcis,quòd à Ioue nõ ſequitur auxiliũ?(equos.
Nunc quidẽ.n.huic Saturnides Iupiter gloriã præbet
Hodie:poſteà rurſus & nobis,ſi uoluerit,

Diomedes quãq̃ inuictus in fugã uertitur.

Dabi

Dabit.uir autem non Iouis mentem trahit,
Neq; ualde fortis,quoniam multo fortißimus est.
Huic autem respondit posteà uocem bonus Diomedes:
Ita hæc omnia senex secundum decens locutus e s:
Sed grauis dolor cor & animum aduenit.
Hector enim aliquando dicet in Troianis concionans:
Tydides à me fugatus,adiuit naues.
Sic quādo gloriabitur,tunc mihi dehiscat ampla terra.
Huic autē respōdit posteà honoratus equitator Nestor.
Heu Tydei fili prudentis,quale dixisti.
Siquidem te Hector malum & imbellem dicet,
Tamen non credent sibi Troiani & Dardani,
Et Troianorum uxores magnanimorum clypeosorum,
Quarum in pulueribus interfecisti iuuenes maritos.
Sic uociferans ad fugam uertit solungulos equos
Retrò in turbam:contrà autem Troianiq; & Hector
Sonitu magno tela suspirantia fundebant.
Huic aūt in longum clamauit magnus galeatus Hector:
Tydide ualde quidē te honorabant Danai ueloces equos (habentes
Sedeq;,carnibúsque,& multis poculis:
Nunc autem te inhonorabunt:mulieris loco factus es.
Pereas mala palpebra:quoniam non cedente me
Turres nostras ascendes:neq; mulieres
Duces in nauibus,priùs tibi mortem dabo.
Sic dixit.Tydides autem dupliciter cogitauit,
Equósque uertere,& contrà pugnare.
Ter quidem cogitauit in mente & in animo:
Ter & ab Idæis montibus sonuit consiliarius Iupiter:
Signū faciens Troianis pugnæ ex alterius potētia uicto (riam,
Hector aūt Troianis clamauit lōge uociferans.

Hector Diomedi & Græcis insultat.

Troiani

Troiani,& Lycij,et Dardani propepugnatores,
Viri este amici,mementote autem strenuæ fortitudinis.
Cognosco enim,q mihi promptus annuit Saturnius
Victoriam & magnam gloriam:sed Græcis exitium.
Infantes qui hos muros fabricati sunt
Impotentes,neq; cogitandos,hi nō robur meū detinebunt:
Equi autem facilè uallum super salient defossum.
Sed quando iam nauibus in concauis erimus,
Memoria aliqua posteà ignis combustiui sit,
Vt igne naues comburam,interficiam autem & ipsos
Arguos apud naues domitos à fumo.
Sic dicens equis,iussit clamauitq;:

Hector equos suos alloquitur, et eorū nomina.

Xanthe & tu Podarge,& Aethon,Lampeq; diuine,
Nunc mihi curam reddite quàm ualde multam:
Andromache filia magnanimi Eetionis
Vobis prioribus suaue triticum apposuit,
Vinumq; miscens bibere,quando animus iubebat,
Quàm mihi,qui ei iuuenis maritus dicor esse.
Sed sequimini & festinate,ut accipiamus
Scutum Nestoreum,cuius nunc gloria cœlo ascendit,
Totum aureum esse manubriaq; & ipsum.
Sed ab humeris Diomedis equitatoris
Pulchram thoracem,quam Vulcanus fecit laborans.
Si hos ceperimus,sperabo Achiuos
Hac nocte naues ascendere ueloces.
Sic dixit iactans:irata est autem casta Iuno:
Commota est autem in sede:cōmouit & longum Olympū.
Et Neptunum magnum Deum contra allocuta est:

Iuno cum Neptuno.

Heu Neptune latepotens,non tibi
Euntibus Danais plorat in mentibus animus?

Hi

Hi autem tibi in Helicemq́;, & Aegas dona adducunt
Multaq́; & grata: tu autem ipsis uelis uictoriam.
Siquidem uoluerimus, quot Danais auxiliatores,
Troianos repellere, & detinere latioculum Iouem:
Illic & tunc tristabitur sedens solus in Ida.
Hanc autem ualde iratus allocutus est Rex Neptunus:
Iuno intrepida quale uerbum dixisti?
Non ego uolo Ioui Saturnidæ pugnare
Nos alios, quoniam longè fortißimus est:
Sic hi quidem talia inter se condonabantur.
His autem quantum ex nauibus à turre uallum continet,
Repletum est simul equorumq́; & uirorum scutatorum
Clausorum, clausit autem ue loci similis Marti
Hector Priamides, quando ei Iupiter gloriam dedit.
Et combußisset igne combustiuo naues æquales,
Nisi in mentibus posuisset Agamemnoni casta Iuno,
Ipsi occupato, uelociter insequi Troianos.
Perrexit autem ire anteq́; tentoria & naues Achiuorũ,
Rubeum magnum uestimentum habens in manu forti.
Stetit autem in Vlyßis magna naui nigra,
Quæ in medio erat ad audiendum utrinque,
Et in Aiacis tentorio Telamoniadæ,
Et in Achillis: qui ultimi, naues æquales
Traxerant, uirilitate confisi, & fortitudine manuum.
Locutus est autem ualde Danais exclamans,
Pudor Argiui & reprehensiones aspectu admirabiles: Agamemnon suis.
Quò iuerunt uota quando dicebamus esse optimi,
Quæ aliquãdo in Lẽno inaniter iactãtes cõdonabamini,
Comedentes carnes multas boum longũ cornu habentium,
Bibentes crateras coronatos uino:

Troianis pro centumq; ducentis unusquisque
Stare in bello:nunc autem neque uno digni sumus
Hectore,qui cito naues comburet igne combustiuo.
Iupiter pater,certè quem nunc potentium regum
Tali nocumento læsisti,& ipsum magna gloria priuasti,
Non quidem unquam dico tuum & perpulchrum altare
Naue multas sedes habente relinquere hic corrumpens,
Sed in omnibus boum pinguedinem & coxas combußi,
Desyderans Troiam bene muratam destruere:
Sed Iupiter hoc mihi perfice desyderium,
Ipsos dimitte fugere & euadere:
Neque sic Troianis sinas consumi Achiuos.
Sic dixit,huius autē pater misertus est lachrymantis.
Annuit autem ei ,populum sanum esse,nec perire.
Statim autem aquilam misit perfectißimam uolucrum
Hinnulum habentem unguibus filium ceruæ uelocis:
Penes autem Iouis altare pulchrum demisit hinnulum,
Vbi Panomphæo Ioui sacrificabant Achiui.
Hi autem post q̄ igitur uiderunt quòd ex Ioue uenit auis,
Magis in Troianis ruebāt:recordati sunt autem pugnæ.
Tunc nullus prior Danaorum multorum existentium,
Iactabatur Tydide antè tenere ueloces equos,
Curruq; expellere,& contrà pugnare:
Sed longè primus Troianorum interfecit uirum armatū,
Phradmonidē Agelaū: hic quidē ad fugam uertit equos,
Hic autem uerso dorso in lanceam fixit,
Humerorum in medio:per autem pectora penetrauit.
Ceadit autē à curribus:resonuerunt aūt arma super ipso.
Hunc autem post Atridæ Agamemnon & Menelaus:
Hos autem post Aiaces audacem induti fortitudinem:

Agamemnō prœliū instaurat.

Hos

Hos autem post Idomeneus & minister Idomenei
Meriones, similis Marti homicidæ:
Hos autem post Eurypylus Euæmonis illustris filius:
Teucer autem nonus uenit reflexos arcus tendens:
Stetit autem sub Aiacis scuto Telamonidæ.
Tunc Aiax quidem subducebat scutum, sed hic heros
Aspiciens postquàm aliquem sagittans in multitudine,
Percußit: hic quidem rursus cadens animum perdebat.
Sed hic rursus iens puer tanquã sub matrẽ ingrediebatur
In Aiacem: hic autem ipsum scuto cooperuit splendido,
Tunc quem primũ Troianorũ interfecit Teucer eximius?
Orsilochum quidẽ primum, & Ormenũ, & Ophelestem,
Detoraq;, Chromiumq;, & diuinum Lycophontem,
Et Polyæmonidem Amopaonem, & Menalippum.
Omnes eximios admouit terræ multapascenti.
Hunc autem uidens lætatus est Rex uirorũ Agamemnon,
Arcu cum forti Troianorum perdentem phalanges.
Stetit autem apud ipsum iens, & ipsum ad uerbum dixit:
Teucre, dilectum caput, Telamonie princeps populorũ,
Percute sic, siquidem lumen Danais fies,
Patriq; Telamoni, qui te educauit paruulum existentem,
Et te nothũ quãuis existentem, suscepit propria in domo:
Hunc & longè existentem in gloriam ascendere fac.
Tibi autem ego promitto, sicut & perfectum erit,
Si mihi dabit Iupiter Aegiochus & Minerua,
Troiæ destruere bene ædificatam urbem,
Primo tibi post me præmium in manu ponam,
Vel tripoda, uel duos equos ipsis curribus,
Vel mulierem, quæ tibi unum lectum ingrediatur.
Hunc autem respondens allocutus est Teucer eximius,

Teucri cal-liditas

Teucer subter fratris scutũ delitescens, plures occidit.

Atride illustrissime, cur me festinantem & ipsum
Conātas? non quidem tibi quanta potentia adest,
Cesso, sed ex quo ad Troiam repulimus ipsos,
Ex eo iam arcubus uidens uiros interficio.
Octo iam præmisi extensas cuspides habentes sagittas:
Omnes autem in corpore fixæ sunt bellicosorũ iuuenum.
Hunc autem non possum percutere canem rabidum.
Dixit, & aliam sagittam à neruo misit,
Hectorem cõtra: percutere aũt ipsum desyderabat aĩus.
Et hic quidem aberrauit: hic autẽ eximiũ Gorgythionẽ
Filium bonum Priami in pectore percußit sagitta.
Hunc ex Aesymo nupta peperit mater,
Pulchra Castianira, corpore similis Deabus.
Papauer autem sicut ex una parte caput iacit q̃d in horto
Fructu graue humiditatibusq; uernis: — Cõparatio papaueris.
Sic ex una parte inclinauit caput galea grauatum.
Teucer autem aliam sagittam à neruo misit
Hectora cõtra: percutere autẽ ipsum desyderabat aĩus.
Sed hic & tunc aberrauit (auertit enim Apollo)
Sed Archeptolemum audacem Hectoris aurigam
Euntem ad bellum, percußit pectore apud mammillam,
Cecidit autem ex curribus: recesserunt autem equi
Veloces: huius autem rursus soluta est animaq; roburq;.
Hectora autem grauis dolor cooperuit mẽtibus aurigæ:
Hunc autem posteà dimisit & tristis socio:
Cebrionem autem iußit fratrem propè existentem,
Equorũ habenas accipere: hic aũt neq; nõ ꝑsuasus est au
Ipse autem ex curru humũ desilijt splendido, (diens. — Teucrum Hector cõpescit.
Terribiliter uociferans: hic autem saxum accepit manu.
Iuijt ãt aduersus Teucrũ: ꝑcutere aũt ipsũ aĩus iubebat

Hic

Hic autem pharetra excepit amaram sagittam:
Posuit aūt in neruo: hunc aūt rursus galeā pulchrā habēs
Retrò trahētē apud humerū ubi iūctura cepat, (Hector,
Ceruicemq; pectusq;, maximè autem letale est,
Eà in eius promptum percußit lapide aspera:
Rupit autē eius neruū, inclinata est autē manus in uola.
Stetit aūt genu flexo cadēs: arcus autē eius excidit manu,
Aiax autem non neglexit fratrem cadentem:
Sed currens adiuit, & eius scutum cooperuit.
Hunc quidem postà adiuerunt duo socij
Mecisteus Echi filius, & diuinus Alastor,
Naues in concauas portarunt grauiter suspirantem.
Postà āt iterū Troianis Cœlestis in fortitudinē cōcitauit.
Hi autem uersus uallum profundū impulerunt Achiuos.
Hector autem in primis ibat, fortitudine superbiens.
Sicut aūt quando aliquis canis aprum syluestrē uel leonē
Insequitur retrò, pedibus uelocibus confisus,
Coxasq; clunésq; uersusq; uidet:
Sic Hector insequebatur comatos Achiuos,
Semper interficiens ultimum: ipsi autem perterrebantur.
Sed postquàm per uallum defossum iuerunt
Fugientes, multi aūt domiti sunt Troianorū sub manibus.
Hi quidem iam apud naues firmati sunt manentes,
Inter seq; hortantes, & omnibus Deis
Manus eleuantes, ualde supplicabant unusquisque.
Hector aūt circūuertebat pulchroscrinesbabētes equos,
Gorgonis oculos habens, & sanguinarij Martis.
Hos aūt uidens, miserta est Dea albasulnashabens Iuno.
Statim autem Mineruam uerba ueloda allocuta est:
Heu Aegiochi Iouis filia, non nos

Iuno miserata casum Græc. Palladē alloquitur.

Interfectis Danais dolebimus ultimo?
Hi autem iam malam mortem perficientes pereunt
Viri unius impetu: hic autem furit, neque toleranter
Hector Priamides, & iam mala multa fecit.
Hanc autē rursus allocuta est Dea glaucosoculoshabēs
Et ualde hic fortitudinem animumq; perdet, (Minerua:
Manibus sub Arguorum corruptus in patria terra:
Sed pater meus mentibus furit non bonis,
Impius, semper iniustus, mearum fortitudinum impeditor,
Neque aliquid horum recordatur, quòd ei ualde sæpe filiū
Consumptum saluaui sub Eurysthei certaminibus.
Certè hic quidem flebat ad cœlum, sed me Iupiter
Huic auxiliantem à cœlo misit.
Si enim ego hæc sciuissem in mentibus prudentibus,
Quando ipsum in Inferni portas benefactashabentis misi,
Ex Erebo ducentem canem odiosi Inferni,
Non utique fugisset Stygis aquæ perniciosa fluenta.
Nunc autē me quidē odit: Thetidis aūt perficit consilia,
Quæ genua osculata est, & accepit manu barbam,
Supplicans honorare Achillem urbis populatorem.
Erit quidem quando rursus dilectam Glaucopidem dicet:
Sed tu quidem nunc nobis para uniusungulæ equos,
Donec ego iens Iouis Domum Aegiochi,
Armis in bellum armabor, ut uideam
Si nobis Priami filius galeæ discoloris Hector,
Lætabitur spectantibus super belli transitus:
An aliquis & Troianorum saturabit canes & aues
Pinguedine & carnibus cadens in nauibus Achiuorum.
Sic dixit, neq; non persuasa est Dea albasulnashabēs
Hæc quidem iens aureashabenashabentes equos (Iuno.

Hercules ab inferis redit, beneficio Palladis.

Iuno

Iuno, antiqua Dea, filia magni Saturni.
Sed Minerua filia Iouis Aegiochi,
Velum quidem deposuit subtile patris in pauimento,
Pulchrum, quod ipsa fecerat & laborauerat manibus.
Hæc autem loricā induens Iouis nebularūcōgregatoris,
Armis in bellum armabatur lachrymosum:
In autem currū splēdidū pedibus iuit: accepit aūt lāceā
Grauem, magnam, fortem: hac domabat turmas uirorum,
Heroum, quibusq; irasceretur fortem patrem habens.
Iuno autem flagello uelociter concitabat equos.
Sua sponte autē portæ apertæ sunt cœli, quas custodiunt (Horæ;
Quibus est curæ magnum cœlum olympusq;,
Et declinare obscuram nebulam & imponere:
Eà per ipsam ueloces impellebant equos.
Iupiter aūt pater ab Ida postq̄ uidit, iratus est grauiter.
Irim autem commouit aureas pēnas habentem nuntiā;
Vade agè Iris uelox, iterum uerte, neq; sine coràm
Venire: non enim bene coibimus in bellum.
Sic enim dico: hoc & perfectum erit.
Infringam quidem ipsis sub curribus ueloces equos,
Ipsas autem ex curru iaciam, & currus frangam.
Neque in decem perfectos annos
Vlcera sanabunt, quæ ceperit fulmen,
Vt cognoscat Glaucopis quando suo patri pugnabit.
Iunonem autem non tantùm accuso, neque irascor:
Sēper enim mihi cōsueta est impedire quicquid intelligo.
Sic dixit: mota est autem Iris uelox nuntia.
Iuit autem ab Idæis montibus in magnum olympum.
Primis autem portis fortis olympi
Obuians detinuit, Iouis autem ipsis dixit uerbum:

Iris mittitur ad Iunonem, & Palladem.

Quò promptæ estis? cur uobis in mentibus furit cor?
Non sinet Saturnides auxiliari Arguis.
Sic enim minatus est Saturni filius, si perficiat,
Frangere quidem uobis sub curribus ueloces equos:
Ipsas autem ex curru iacere, & currum frangere,
Neque in decimos perfectos annos
Vulnera sanabitis quæ tanget fulmen:
Vt scias Minerua quando tuo patri pugnabis.
Iunoni autem non tantùm succenset, neq; irascitur:
Semper enim ei cõsueuit impedire quicquid intelligit:
Sed tu grauißima canis intrepida, si uerè
Audebis Iouem contra magnam lanceam eleuare.
Hæc quidem sic dicens, discessit pedibus uelox Iris.
Sed Mineruam Iuno uerbum allocuta est:
Heu Aegiochi Iouis filia, non amplius ego
Nobis sino Iouem contra mortalium gratiâ pugnare:
Quorum alius quidem corrumpatur, alius autem uiuat,
Qui contingat: ille autem hæc quæ sapiens in animo
Troianisq; & Danais iudicet, sicut decens.
  Sic dicens retrò uertit uniusungulæ equos:
Quibus Horæ quidem soluerũt pulchros crines habentes
Et hos quidẽ ligauerũt in splendidis præsepibus. (equos,
Currus autem acclinauerunt ad parietes splendidos.
Ipsæ autem aureis in sedibus sederunt,
Simul cum alijs Dijs dilectum tristes cor.
Iupiter autẽ pater ex Ida pulchras rotas habẽtẽ currũ et
Ad cœlum impulit: Deorum autem iuit sedes. (equos
Huic autem & equos quidem soluit inclytus Neptunus:
Currus autem circa altaria posuit, uestimenta extẽdens.
Ipse autem auream in sedem late sonans Iupiter
Sedit:

Iupiter cũ Pallade & Iunone.

Sedit:huic aũt ſub pedibus magnus motus eſt olympus.
Hæ autem ſolæ Iouem circum Mineruaq́; & Iuno
Sederunt:neq; ipſum alloquebãtur, neq; interrogabant.
Sed hic cognouit ſuis in mentibus,locutus eſtq́;:
Cur ſic triſtes eſtis Minerua & Iuno?
Non quidem laboraſtis pugna in glorioſa
Deſtruere Troianos,quibus iram grauem poſuiſtis.
Omnino quæ mea potentia & manus intangibiles
Non me uerterent quot Dei ſunt in olympo:
Vobis autem priùs tremor accepit ſplendida membra,
Quàm bellumq; uidere,belliq; curioſa opera.
Sic enim edico,hoc & perfectum erit:
Non in ueſtris curribus percuſſæ fulmine
Retrò in olympum ibitis,ubi immortalium ſedes eſt.
Sic dixit:hæ autem ſuſpirauerunt Mineruaq́; & Iuno.
Propinquæ hæ ſedebant, mala autẽ Troianis cogitabant.
Certè Minerua tacita erat,neque aliquid dixit,
Irata Ioui patri:dolor autem ipſam magnus tenebat:
Iuno autem non tenuit pectore iram,ſed allocuta eſt:
Grauiſsime Saturnide,quod uerbum dixiſti?
Bene & nos ſcimus quòd tibi fortitudo non ſubdita:
Sed tamen Danais lugemus bellicoſis,
Qui iam malam mortem perficientes pereunt.
Sed bello quidem abſtinebimus,ſi iubes:
Conſilium autem Arguis dabimus,quod iuuabit,
Vt non omnes pereant irato deo.
Hãc aũt reſpõdens allocutus eſt nebularũcongregator
Aurora iam & magis potentem Saturnidem (Iupiter:
Videbis,ſi uolueris,pulchros oculos habẽs uenerãda Iuno,
Perdentẽ Arguorum magnum exercitum bellicoſorum.

Iunonis cũ Ioue altercatio.

Non

Non enim prius à bello ceſſabit fortis Hector,
Quàm concitare apud naues uelocem pedibus Pelidem
Die illo, quando hi quidem in puppibus pugnabunt,
Anguſtia in grauiſſima circa Patroclum cadentem.
Sic enim fatatum eſt: te autem ego non curo
Iratam, neque ſi ultimos fines adires
Terræ & maris: ubi Iapetusq́; Saturnusq́;,
Sedentes, neque ſplendore ſupereuntis ſolis
Delectantur neq; uentis: profundus.n.tartarus circum.
Neque ſi hinc abires errans, non te equidem
Iratam curo: quoniam non te peius aliud.
Sic dixit: hūc aūt nō allocuta eſt albasulnashabēs Iuno:
In autem cecidit Oceano ſplendidum lumen ſolis,
Trahens noctem nigram in fertilem terram:
Troianis quidem inuitis occidit lumen, ſed Achiuis
Grata multùm rogata uenit nox.
Troianorum autem concionem fecit illuſtris Hector,
Seorſum à nauibus ducens fluuio in uorticibus pleno,
In puro, ubi mortuorum apparebat locus.
Ex equis autem deſcendentes in terrā, uerbū audiebāt,
Quod Hector cōcionatus eſt Ioui dilectus: in autem manu
Lanceam tenebat undecim cubitorum: antè aūt ſplēdebat
Cuſpis ærea: circum autem aureus erat annulus.
Hac hic firmatus, uerba uelocia allocutus eſt:
Audite me Troiani & Dardani & auxiliatores:
Nunc dicebam naues deſtruens & omnes Achiuos
Retrò redire ad Troiam uentoſam:
Sed anteà obſcuritas uenit, quæ nunc ſaluauit maximè
Arguos & naues in littore maris.
Sed nunc quidem pareamus nocti nigræ,

Cœnas præparemus: sed pulchrorum crinium equos,
Soluite sub curribus: apud aũt ipsos ponite cibum,
Ex ciuitate autem ducite boues, & pingues oues
Statim: uinum autem suaue emite,
Panemq́; ex domibus, & ligna multa colligite,
Vt per totam noctem usque ad auroram matutinam,
Comburamus pyras multas: splendor autem in cœlũ eat.
Ne aliquo modo & per noctem comati Achiui,
Fugere ruant in lata dorsa maris:
Ne quidem sine cura naues ascendant tranquilli.
Sed ut aliquis istorum uulnere & domi coquat,
Percussus uel sagitta, uel lancea acuta,
Nauem ascendens, ut aliquis oderit & alius,
Troianis equestribus inferre lachrymosum bellum:
Præcones autem in ciuitatem Ioui dilecti annunciant,
Filios pubescentes, canosq́; senes,
Diligere circa ciuitatem à Deo ædificatis in turribus,
Molles autem mulieres in domibus unaquæque
Ignem magnum incendant: custodia aũt aliqua firma sit,
Ne insidiæ intrent ciuitatem populis absentibus.
Sic sit, Troiani magnanimi, ut dico.
Verbum autem quod quidem nunc sanum dictum sit,
Hoc autem mane Troianis pòst equestribus dicam.
Dico sperans Iouiq́; alijsq́; Dijs,
Expellere hinc canes à Parcis agitatos:
Quos Parcæ duxerunt nigris in nauibus.
Sed in nocte seruemus nos ipsos:
Mane autem sub aurora cum armis armati
Nauibus in concauis congregabimus uelocem Martem:
Videbo si me Tydides fortis Diomedes

A nauibus

A nauibus ad murum repellet: an ego hunc,
Aere confodiens, spolia cruenta feram.
Cras suam potentiam uidebit, si meam lanceam
Expectabit uenientem, sed in primis puto
Iacebit uulneratus: multi autem circa ipsum socij
Sole ascendente cras: utinam enim ego sic
Sim immortalis & insenescens dies omnes,
Honorarer & sicut honoratur Minerua & Apollo,
Quoniam nunc dies hæc malum fert Arguis.
Sic Hector cõcionatus est: Troiani autẽ uociferati sunt.
Hi autem equos quidem soluerunt sub iugo sudantes:
Ligauerũt autẽ capistris apud currus suos unusquisque.
Ex ciuitate autem duxerunt boues & pingues oues
Statim: uinum autem suaue emerunt,
Panemq; ex domibus: ligna autem multa collegerunt.
Fumum autem ex campo uenti ferebant cœlum intra.
Hi autem ualde exultantes in belli transitu,
Sedebant nocturni: pyra autem eis comburebatur multa.
Sicut autem quando in cœlo stellæ lucidam circa Lunam
Apparent manifestæ, quando est sine uento aër,
Apparentq; omnes speculæ uertices alti,
Et ualles: ex cœlo autem raptus est multus aër:
Omnia autẽ uidentur astra: lætatur aũt mentibus pastor.
Tot in medio nauium & Xanthi fluctibus,
Troianorum comburentium pyræ apparebant ab Ilio.
Mille aũt ĩ cãpo pyræ cõburebãtur: apud ãt unã quãq;,
Sedebant quinquaginta: splendor ignis combustiui:
Equi autem hordeum album comedentes, & auenam,
Stantes apud currus bonam sedem habentem aurorã expectabant.

Argu=

ARGVMENTVM .I. HOMERI COMPOSITIONIS.

AGamemnone consultante Græcis fugere, stant cõtrariam demonstrantes sententiam Diomedes & Nestor. Consultante autem Nestore, ad Achillem mittuntur legati: & precantibus ipsis renuit Achilles. Hi autem annuntiant, & post hæc in somnum uertuntur.

ILIADIS .I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ex legatione autem Achillis non persuasi, est Iota.

Sic hi quidem Troiani custodias agebant, sed Achiuos
Multa tenebat fuga, timoris frigidi socia.
Dolore autem intolerabili perculsi sunt omnes optimi.
Sicut autem uenti duo pontum commouent piscosum,
Boreas & Zephyrus: hiq́; ex Thracia spirant
Venientes repente: simul autem & unda nigra
Attollitur: multam autem extra mare fundunt.
Sic diuidebatur animus in pectoribus Achiuorum:
Atrides autem dolore magno perculsus cor,
Ibat præconibus stridulis iubens,
Nominatim in concionem uocare uirum unumquẽq́;,
Non autem clamare: ipse autem cum primis laborabat.
Sedebant autem in concione tristes: Agamemnon autem

Surrexit,

Surrexit lachrymasfundens,ſicut fons nigræaquæ,
Qui ab excelſa petra obſcuram fundit aquam.
Sic hic grauiter ſuſpirans, uerba Arguis locutus eſt:
O amici Arguorum ductores & principes,
Agamemnõ ſuis fugam ſuadet.
Iupiter me ualde Saturnides detrimento ligauit graui
Impius,qui antè quidem mihi promiſit & annuit,
Troiam deſtruenti bene muratam redire:
Nunc autem malam deceptionẽ cõſultauit,& me iubet
Inglorium Argos ire , poſtquàm multum amiſi populum.
Sic Ioui futurum eſt potenti dilectum eſſe,
Qui iam multarum ciuitatum diſſoluit ſummitates,
Ac item & ſoluet:huius enim potentia eſt maxima.
Sed agè,ſicut ego dico,ſequamur omnes,
Fugiamus cum nauibus dilectam in patriam terram.
Non enim amplius Troiam capiemus latasuiashabẽtem.
Sic dixit:hi autem omnes quiete facti ſunt ſilentio.
Diu autem multi erant triſtes filij Achiuorum:
Diomedes Agamemnoni.
Tandem autem iam locutus eſt uocem bonus Diomedes:
Atride,tibi primùm pugnabo inſcienti,
Sicut iuſtum eſt Rex in concione: tu autem ne iraſcaris.
Potentiam quidem mihi primus improperaſti in Danais,
Dicens,eſſe imbellem & impotentem:hæc autem omnia
Sciunt Arguorum & iuuenes,& ſenes:
Tibi autem dupliciter dedit Saturni filius uerſuti,
Sceptro tibi dedit honorari ſupra omnes:
Fortitudinem autem non dedit,quæ potentia eſt maxima:
Infœlix,ſic ualde ſperabas filios Achiuorum,
Imbellesq́; eſſe,& impotentes dicis?
Si autem tibi ipſi animus ruit ad redeundum,
Abi,adeſt tibi uia:naues autem tibi prope mare

Stant,

Stant, quæ te secutæ sunt ex Mycenis ualde multæ.
Sed alij manebunt comati Achiui,
Donec Troiam destruxerimus: si autem & ipsi,
Fugiant cum nauibus dilectam in patriam terram,
Nos autem, ego Sthenelusq; pugnabimus, donec finem
Troiæ inuenerimus: cum enim Deo uenimus:
Sic dixit: hi autē omnes succlamauerūt filij Achiuorū,
Verbum admirantes Diomedis equestris.
His autem assurgens allocutus est equitator Nestor:
Tydide, ualde quidem bello in fortis es:
Et consilio inter omnes coætaneos es optimus.
Nullus tibi uerbum uituperabit quotquot Achiui,
Neq; iterū interrogabit, sed nō ad finē uenisti uerborum.
Certè quidem & iuuenis es, meus autem & filius esses
Iunior generatione, sed sapientia dicis
Arguorum Regis, quoniam secundum decens dixisti.
Sed agè, ego qui te senior dicor esse,
Dicam, & omnia finiam, neque aliquis mihi
Verbum uituperabit, neque Rex Agamemnon:
» Sine cognatione, iniustus, sine domo est ille,
» Qui bellum amat intestinum, asperum.
Sed nunc quidem pareamus nocti nigræ,
Cœnasq; præparemus: custodes autem singuli
Deligant ad uallum defossum, murum extra.
Iuuenibus quidem hæc iniungo sed posteà.
Atride tu quidem incipe, tu enim maximus Rex es,
Præbe conuiuium senibus: decet te non aliquid indecens:
Plena tibi uino tentoria, quod naues Achiuorum
Quotidianæ ex Thracia in latum pontum ducunt.
Omnis tibi est susceptio, multis autem imperans,

Nestoris uerba.

Multorum

Multorum congregatorum alicui obedies, qui optimum
Consilium suaserit: ualde autem oportet omnes Achiuos
Bono & prudenti, quòd inimià prope naues,
Comburunt pyras mul'..s: quis in his lætabitur?
Nos autem hæc uel uastabit exercitum, uel saluabit.
Sic dixit: hi autem huic ualde quidem audiuerunt &
Custodes autem cum armis ruerunt, (obediuerunt.
Circaq; Nestoridem Trasymeda pastorem populorum,
Et circa Ascalaphum & Ialmenum, filios Martis:
Circáque Merionem, Aphareúmque, Deipyrúmque,
Et circum Creontis filium Lycomedeum diuinum:
Septem erant ductores custodum: centum autẽ unicuiq;,
Iuuenes simul ibant longas lanceas habentes.
In autem medio ualli & muri sedebant euntes:
Tunc autẽ ignẽ incenderunt: posuerunt cœnã unusquisq;,
Atrides autem senes congregatos duxit Achiuorum
In tentoriũ: apud autem ipsos posuit sufficiens conuiuium.
Hi autem in cibos paratos præpositos manus mittunt.
Sed postquàm potus & cibi desyderium eiecerunt,
His senex primus facere cœpit consilium
Nestor, cuius & anteà optimum apparuit consilium,
Qui ipsis bene prudens concionatus est, & dixit:
Atride gloriosissime Rex uirorum Agamemnon,
In te quidẽ finiam, à te autẽ incipiam: quoniã multorũ
Populorũ es Rex, & tibi Iupiter dedit
Sceptrúmque & iura, ut cæteris consulas.
Propter hoc oportet ualdẽ quidẽ dicere uerbũ, & audire:
Perficere autem & alij quando aliquem animus iubet
Dicere in bonum: tui autẽ habebitur quicquid imperabit.
Sed ego dicam (sic mihi uidetur esse) optima.

Ascalaphus et Ialmenus Martis filij.

Nestor rursũ Agamẽ.

Non

Non enim aliquis sententiā alius meliorē hac cogitabit,
Qualem ego cogito,& diu,& item nunc,
Ex quo huius quando diuine Briseida puellam
Irati Achillis iuisti à tentorio auferens,
Non secundum nostram cogitationem.ualde enim tibi
Multa dissuasi:tu autem tuo magno animo
Obediens,uirū optimū,quem immortales honorauerunt,
Inhonorasti.accipiens.n.habes præmiū.sed etiam & nunc
Cogitemus,ut ipsum placantes persuadeamus
Donisq; splendidis,uerbisq; suauibus.
Hunc rursus allocutus est Rex uirorum Agamemnon:
O senex nō in aliquo mēdacio meas offensiones numerasti.
Offendi,neq; ipse renuo:pro multis
Populis est uir,quem Iupiter corde diligit.
Valde nūc hunc honorauit:consumpsit aūt populū Achiuorum,
Sed postq̄ offendi mentibus pernitiosis confisus,
Iterum uolo placare,dareq; infinita dona.
Vobis autem omnibus inclyta dona nominabo.
Septem sine igne tripodas,decem autem auri talenta,
Splendidas autem lebetes uiginti,duodecim aūt equos
Pingues præmiū portantes,qui præmia pedibus reportāt.
Neq; pauper esset uir,cui tot essent,
Neq; inops pretiosi auri,
Quot mihi tulerunt præmia solunguli equi.
Dabo autem septem mulieres præstantes, opera scientes,
Lesbides,quas quādo Lesbū bene ædificatā accepit ipse,
Delegi,quæ pulchritudine uincūt generatiões mulierū.
Has quidem ei dabo,pòst autem erit quam tunc abstuli
Puellam Brisei,& in magnum iusiurandum iuro
Nunquam lectum ascendisse,& mistum esse.

Suadet Nēstor recōciliationem Achillis.

Agamemnō uult placare Achillē.

Sicut ius hominum eſt uirorum & mulierum.
Hæc quidem ſtatim omnia aderunt: ſi autem rurſus
Ciuitatem magnam Priami Dei dabunt deſtruere,
Nauem ſufficienter ære & auro impleat
Ingrediens, quando diuidemus prædam Achiui,
Troianas autem mulieres uiginti ipſe deligat,
Quæ poſt Argiuam Helenam optimæ ſint.
Si autem Argos ueniemus Achaïdum abundans campo,
Gener mihi ſit, honorabo autem ipſum æqualiter Oreſti,
Qui mihi unicus nutritur delitijs in multis.
Tres autem mihi ſunt filiæ in domo bene facta,
Chryſothemis, Laodice, & Iphianaſſa,
Harum quam uelit dilectam indotatam ducat
Ad domum Pelei: ego autem dotes dabo
Multas ualde, quot nullus ſuæ dedit filiæ.
Septem autem ei dabo bene habitatas urbes:
Cardamylem, Enopemq́;, & Hiram herboſam,
Pherasq́; diuinas, & Antheam multorum pratorum,
Pulchramq́; Aepeam, & Pedaſum circundatam uineis:
Omnes autem prope mare habitantur Pyli harenoſi.
In eis autē uiri habitant multorū agnorū, multorūboū,
Qui ipſum dolis Deum tanquam honorabunt,
Et qui ſub ſceptro abundantes perficient iuſtitias:
Hæc ei perficiam ceſſanti ab ira.
Domitus ſit Pluto tibi implacabilis, & indomitus,
Quoniam et hominibus Deorum inimicißimus omnium,
Et mihi ſubijciatur quanto maior rex ſum,
Et quanto generatione antiquior dicor eſſe.
Huic autē reſpōdit poſteà honoratus equitator Neſtor:
Atride, glorioſißime Rex uirorum Agamemnon,

Dona quidem non adhuc accuſabilia das Achilli Regi:
Sed agè inclytos concitemus, qui uelociſsimè
Eant in tentorium Pelidæ Achillis.
Eia agè, hos ego uidebo: hi autem obediant.
Phenix quidem primùm Ioui dilectus ſit Dux,
Sed poſtea Aiaxq; magnus & diuinus Vlyſſes:
Præconum autẽ Odiusq; & Eurybates ſimul ſequebãtur.
Ferte autem manibus aquam, precariq; iubete,
Vt Iouem Saturnidem placemus, ſi miſereatur.
Sic dixit: his autem omnibus placitum uerbum dixit.
Statim præcones quidem aquã in manus fuderunt.
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu,
Diuiſerunt autem omnibus incipientes populis.
Sed poſt q̃ libauerunt, biberuntq; quantũ uoluit animus,
Ruunt ex tentorio Agamemnonis Atridæ.
His autem multa iuſsit honoratus equitator Neſtor
Innuens in unumquenq;, Vlyſsi autem maximè,
Tentare, ut perſuadeat eximium Pelidem.
Hi autem iuerunt ad littus reſonantis maris,
Multa ualde ſupplicantes Neptuno terramquatienti,
Facilè perſuadere magnas mentes Aeacidæ.

Mittuntur legati ad Achillem.

Myrmidonum autem inq; tentoria & naues iuerunt:
Hunc aũt inuenerunt mentẽ delectantẽ cythara, canora,
Pulchra, uaria: argenteum autem iugum erat,
Quam accepit ex ſpolijs, ciuitatem Eetionis deſtruens.
Hac ãt hic animũ delectabat, canebat aũt laudes uirorũ.
Patroclus autem ei ſolus contrarius ſedebat ſilentio,
Expectans Aeacidem quando finiret canens.
Hi autẽ iuerunt antè: antecedebat aũt diuinus Vlyſſes,
Steterunt autem ante ipſum: admiratus autem ruit Achilles

Achilles cythara canit, & quieſcit.

Ipſa cum cythara,linquens ſedem ubi ſedebat.
Sic autē eodē mō Patroclus,poſt q̄ uidit uiros, ſurrexit.
Hos & oſtendens allocutus eſt pedibus uelox Achilles:
Saluete,certe amici uiri ueniſtis:erat ualde opus:
Qui mihi irato Achiuorum amiciſsimi eſtis.
Sic uociferans anteduxit diuus Achilles:
Sedere autem fecit in ſedibus,tapetibusq́; purpureis:
Statim autem Patroclū allocutus eſt propè exiſtentem.
Maiorem autem crateram Menecij fili appone.
Meratius autem miſce,poculum autem para unicuique.
Hi enim chariſsimi uiri mea ſub domo.
Patroclus cōuiuiū parat legatis. *Sic dixit.Patroclus autem dilecto obediuit ſocio.*
Sed hic cacabum magnum poſuit in ignis ſplendore:
In ipſo autem tergum poſuit ouis & pinguis capræ,
In ipſo autem porci pinguis lūbumq́; tenerū pinguedine.
Huic aūt tenebat Automedō:incidebat āt diuus Achilles.
Et alia quidē bene minutatī incidebat, et ī uerubus trāſ=
Ignē āt Menetiades accēdebat magnū diuus uir.(figebat:
Sed poſt q̄ ignem accendit,& flamma extincta eſt,
Prunam ſternens uerūa deſuper poſuit:
Sparſit autem ſale admirabili,petris imponens.
Sed poſt q̄ aſſauit & in menſis poſuit,
Patroclus quidem panem accipiens,diſtribuit in menſa
Pulchris in caniſtris:ſed carnem diſtribuit Achilles.
Ipſe autem è contrario ſedit Vlyſsis diuini
Pariete alteró:Deis autem ſacrificare iuſsit
Patroclū ſuum ſocium.hic autem in igne iecit libamēta:
Hi autem in cibos paratos præiacentes manus miſerunt.
Aiax Phœnici. *Sed poſt q̄ potus & cibi amorem eiecerunt,*
Innuit Aiax Phœnici:intellexit autem diuinus Vlyſſes.

Implēs

Vlysses Achilli.

Implens autem uino poculum, excepit Achillem:
Salue Achilles, conuiuij quidem æqualis non indigentes,
Et in tentorio Agamemnonis Atridæ
Ac & hic nunc: adsunt enim placita multa
Comedere: sed non conuiuij desyderati opera sunt curæ.
Sed ualde magnum exitium diuine inspicientes
Timemus: in dubio autem saluari uel perire
Naues benetabulatas, nisi tu induas fortitudinem.
Prope enim naues & murum, castra posuerunt
Troiani magnanimi, gloriosiq; auxiliatores,
Accendentes pyras multas in exercitu: neq; adhuc dicunt
Cohiberi, sed in nauibus nigris cadere.
Iupiter autem ipsis Saturnides bona signa ostendens
Fulgurat: Hector autem ualde robore superbiens
Furit terribiliter, confisus Ioue: neq; honorat
Viros neq; Deos: fortis autem ipsum rabiens induit.
Optat autem citissimè apparere auroram diuinam.
Firmauit enim nauium abscindere alta rostra,
Ipsasq; urere corruptiuo igne:
Sed Græcos interficere apud ipsas turbatos à fumo.
Hæc ualde timui in mente, ne ei minas
Perficiant Dei: nobis autem iam fatatum est
Corrumpi in Troia longè ab Argo equos nutriente.
Sed surge si distulisti, & tardè filios Achiuorum
Consumptos libera à Troianorum tumultu.
Ipsi tibi postea dolor erit: neq; excogitatio
Facti mali est medelam inuenire: sed multo priùs
Consydera, ut Danais expellas malum diem.
O amice certe quidem tibi pater iußit Peleus
Die illo, quando te ex Phthia Agamemnoni misit:

Fili mi, fortitudinem quidem Mineruaq; & Iuno
Dabunt, si uoluerint, tu autem magnum animum
Tene in pectoribus: amicitia enim melior.
Desine autem ab ira malæ cogitationis, ut te magis
Honorent Argiuorum & iuuenes & senes:
Sic iußit senex: tu autem oblitus es, sed etiam & nunc
Cessa, linque & iram animi doloris. tibi autē Agamemnō
Digna dona dabit cessanti ab ira.
Eia tu quidem me audi: ego autem & tibi numerabo
Quot tibi in tentorijs promisit dona Agamemnon,
Septem nō admota signi tripodes, decē autē auri talenta,
Splendidas autem lebetes uiginti, duodecim autem equos
Pingues, præmiū portātes, qui præmia pedibus portarūt.
Non pauper esset uir, cui tot essent,
Neq; inops pretiosi auri,
Quot Agamemnonis equi præmia pedibus reportarunt.
Dabit aūt septem fœminas præstantißimas, opera scietes,
Lesbides, quas, quādo Lesbū bene ædificatam cepisti ipse,
Delegit, q̄ tūc pulchritudine uicebāt generatiōes mulierū.
Has quidem tibi dabit: posteà aūt erit quā tunc abstulit
Puellam Brisei: & magnum iusiurandum adiurat,
Nunquam lectum ascendisse, & mistum esse,
Sicut ius est Rex & uirorum, & fœminarum.
Hæc quidem statim omnia aderunt: si autem rursus
Ciuitatem magnam Priami dei dabunt destruere,
Naues abundè auro & ære oneret
Ingressus, quando diuidemus prædam Achiui.
Troianas autem fœminas uiginti ipse capiat,
Quæ post Argiuam Helenam pulcherrimæ sunt.
Si autem Argos ibit Achaicum abundans auro,

Gener ei ſis:honorabit autem te æqualiter Oreſti,
Qui ei unicus educatur delitijs in multis.
Tres autem ei ſunt filiæ in domo bene compactæ,
Chryſothemis,& Laodice,& Iphianaſſa:
Harum quam uolueris dilectam indotatam ducas
Ad domum Pelei:hic autem dotes dabit
Multas ualde,quot non aliquis ſuæ dedit filiæ.
Septem autem tibi dabit bene ædificatas urbes,
Cardamilem,Enopemq́;,& Hiram herboſam,
Pherasq́; diuinas,& Antheam pratoſam,
Pulchramq́; Aepeam, & Pedaſum uitis plenam.
Omnes autem prope mare habitantur Pyli harenoſæ.
In ea aũt uiri habitant multorumagnorũ,multorũboum,
Qui te donis Deum tanquam honorabunt:
Et tibi ſub ſceptroabundantes perficient iuſtitias.
Hæc tibi perficiet ceſſanti ab ira.
Si autem tibi Atrides quidem odio eſt corde magis
Ipſe & eius dona,tu autem alios Græcos
Conſumptos miſerare in exercitu,qui Deum tanquam
Honorabunt:certe.n.ipſis ualde magnã gloriam attolles.
Nunc.n.Hectora interficies,quoniã ualde te prope uenit
Rabiem habẽs pernicioſam,quoniã nõ aliquẽ dicit ſimilẽ
Ei eſſe Danaorum,quos huc naues portarunt.
Hũc aũt reſpõdẽs allocutus eſt pedibus uelox Achilles: Achilles Vlyßi.
Iouigena Laërtiade,prudentiſsime Vlyſſes,
Oportet quidem iam orationem apertè refutare.
Sicut iam cogitoq́;,& ſic perfectum erit,
Vt non mihi gemitis aßidentes aliunde alius.
„ Inimicus enim mihi ille ſimiliter inferni portis,
„ Qui aliud quidem occultat in mẽtibus,aliud autem dicit.

Sed ego dicam, sicut mihi uidetur esse, optima.
Neq; me Atridem Agamemnona persuasurum puto,
Neq; alios Græcos: quoniam non aliqua gratia est
Pugnare inimicis cum uiris incessanter semper.
Aequalis portio manenti etsi ualde aliquis pugnet,
» In autem æquali honore & malus ac & bonus,
» Et moritur æqualiter, & ociosus uir, & multa faciens.
Neq; aliquid mihi superfluè est, quoniã passus sũ dolores
Semper meã animã in periculo iaciẽs pugnare. (animo,
Sicut autem auis implumibus pullis affert
Escam postquàm accepit, malè autem ei est ipsi:
Sic & ego multis quidem insomnibus noctibus usus sum:
Dies autem cruentos pertransiui pugnans,
Viris præliãs, fœminarum gratiâ uestrarum.
Duodecim autem cũ nauibus ciuitates destruxi hominũ:
Pedester aũt undecim dico circa Troiam fertilem.
His ex omnibus opes multas & bonas
Delegi, & omnia ferens Agamemnoni dedi
Atridæ. hic autem posteà manens apud naues ueloces
Suscipiens, perpauca diuisit, multa autem tenuit.
Sed optimis dedit dona & regibus.
His quidem firma iacent: me autem à solo Achiuorum
Accepit: habet autem uxorem gratam, qua fruens
Delectetur, cur autem oportet bellare Troianis
Arguos? cur autem populum duxit huc congregans
Atrides? an non Helenæ causâ pulchroscrineshabentis?
An soli diligunt uxores mortalium hominum
» Atridæ? quoniam quicunq; bonus & sapiens
» Suam ipsius diligit & curat, sic & ego hanc
Ex animo diligebam, captiuam quamuis existentem.

Nunc

Nũc aũt postq̃ ex manibus donũ accepit, & me decepit,
Ne me tentet bene scientem, non enim me persuadebit.
Sed Vlysses tecúmq; & alijs regibus,
Consultet nauibus expellere combustiuum ignem.
Certe quidem iam ualde multum laborauit sine me:
Et iam murũ ædificauit, & fabricauit uallũ apud ipsum
Latum magnum: in autem ipso palos defixit.
Sed neq; sic potest fortitudinem Hectoris homicidæ
Prohibere: donec autem ego cum Græcis pugnabam,
Non uoluit pugnam longe à muro mouere Hector.
Sed quantum in Scæasq́; portas & fagum uenit,
Hic aliquãdo solũ expectauit: uix ãt mei effugit impetũ.
Nunc autem quoniam nolo pugnare Hectori diuino,
Cras sacra Ioui faciens & omnibus Dijs,
Congregans bene naues ad altum mare protraham:
Videbis, si uolueris, & si tibi hæc curæ sunt,
Mane ualde Hellespontum in piscosum nauigantes
Naues meas: in ipsis autem uiros remigare promptos.
Si autem bonam nauigationem dabit inclytus Neptunus,
Die tertio Phthiam fertilem ibo.
Sunt aũt mihi ualde multa, quæ liqui huc cũ corruptione
Aliud autem hinc aurum, & æs rubrum, (ueniens:
Et fœminas graciles, albumq́; ferrum
Ducam, quæ sortitus sum: præmium autẽ mihi qui dedit,
Rursus iniurians accepit rex Agamemnon
Atrides. propter hoc omnia concionare, ut iubeo
Aperte, ut & alij irascantur Achiui,
Siquem Danaorum adhuc sperat decipere,
Semper impudentiam indutus, neq; mihi
Tolerabit caninus quamuis existens in uultum uidere,

Neq;

Neq; ei consilia consultabo, neq; opus.
Nam iam me decepit & peccauit: neq; item rursus
Decipiet uerbis: sat autem ei, sed tacitus
Corrūpatur: nam ei mentes abstulit consiliarius Iupiter.
Odiosa aūt mihi huius dona: honoro aūt ipsum in mortis
Neq; si mihi decies q; & uicies tot daret, (parca.
Quot ei nunc sunt, & si unquam alia erunt,
Neq; quot in Orchomenum inferuntur: neq; quot Thebas
Aegyptias, ubi multæ domibus possessiones iacent:
Quæ centum portarum sunt, ducenti aūt in unaquaque
Viri egrediuntur cum equis & curribus.
Neq; si mihi tot daret, quot harenaq; puluisq;,
Neq; sic adhuc animum meum persuadebit Agamemnō,
Ante omne mihi dare dolorosum nocumentum.
Puellā autē non ducam in uxorem Agamemnonis Atridæ:
Neq; si aureæ Veneri pulchritudine contendat,
Operibus aūt Mineruæ glaucos oculos habenti sit æqualis:
Neq; ipsam ego uxorē ducā: hic aūt Achiuorū aliū eligat,
Qui ei conueniat, & qui ei maior rex sit.
Si enim iam me saluabunt Dij & domum ibo,
Peleus mihi posteà mulierem ducet in uxorem ipse.
Multæ autem Achaides sunt in Eladaq; Pthiamq;
Puellæ optimorum qui ciuitates custodiunt,
Quarum si uoluero dilectam faciam uxorem.
Illuc autem mihi ualde multum irruit animus magnus
Ducenti sponsam uxorem similem uxorem,
Possessionibus delectari quas senex acquisiuit Peleus.
Non enim mihi animæ contradignum, neq; quot dicunt
Troiam possidere bene habitatam urbem
Antè in pace, quàm uenire filios Achiuorum:

Achilles dona Agamēnon. aspernatur, nec reconciliari uult.

Neq;

Neq; quot lapideum limen emißoris intrà continet
Phœbi Apollinis Pytho in ſaxoſa.
Prædabiles quidem enim boues & pingues oues
Poſſeßi & tripodes,& quorum flaua capita:
» Viri autem anima rurſus uenire neq; prædabilis
» Neq; acceptabilis,poſtquã tranſiuit ſeptum dentium.
Mater.n.me dicit Dea Thetis argento ſimiles pedes habẽs
Duplices parcas ferre mortis ad finem.
Si quidẽ illic manẽs Troianorũ ciuitatem circa pugnabo,
Peribit mihi reditus:ſed gloria incorrupta erit:
Si autem domum ibo dilectam in patriam terram,
Peribit mihi gloria bona:ſuper diu autem mihi ætas
Erit:neq; me celeriter finis mortis inueniet.
Et alios ego admonebo
Domum nauigare:poſtquã non amplius inuenitis finem
Troiæ altæ:ualde enim alteſonans Iupiter
Manum ſuam ſuperhabet : audent enim populi.
Sed uos quidem euntes optimis Achiuorum
Nuntium dicite(hoc enim munus eſt ſenum)
Vt aliud conſultent in mentibus conſilium melius,
Quod ipſis nauesq; ſaluet & populum Achiuorum
Nauibus in concauis:quoniam non ipſis hoc aptum,
Quod nunc conſultauerunt me irato.
Phœnix autem illic apud nos manens dormiat,
Vt me in nauibus dilectam in patriam ſequatur
Cras ſi uoluerit:neceßitate autem non ipſum ducam.
Sic dixit:hi autem omnes quiete facti ſunt ſilentio,
Verbum admirantes:ualde enim fortiter negauit.
Tandem autem iam dixit ſenex equitator Phœnix
Lachrymis plenus,ualde.n.timebat nauibus Achiuorũ.

Anima ſemel efflata, nũquã remigrare poteſt.

Phœnicis ad Achillẽ oratio.

Siquidẽ

Siquidem iam reditum in mentibus illustrißime Achilles
Mittis,neq; omnino expellere nauibus uelocibus
Ignem uis nocuum,quoniam ira incidit animo,
Quomodo posteà à te dilecte fili hic relinquar
Solus?tibi autem me misit senex equitator Peleus
Die illo,quando te ex Phthia Agamemnoni misit
Infantem,nondum scientem grauis belli,
Neq; concionum:illicq; uiri gloriosi fiunt.
Propterea me præmisit docere hæc omnia,
,, Verborumq; rhetorem esse,factoremq; operum.
Ideo posteà à te dilecte fili non uolo
Linqui:neq; si mihi promitteret Deus ipse
Senectutem abradens,ponere iuuenem pubescentem,
Qualē,quādo primū reliq Hellada pulchras mulieres ha
Fugiēs cōtētiones patris Amyntoris Ormenidæ, (bĕtem,
Qui mihi pellicæ iratus est pulchras comas habente,
Quam ipse diligebat:inhonorabat autem uxorem,
Matrem meam:hæc autem semper me orabat genibus
Pellicā miscere,ut fastidiret senem.
Huic obediui & feci,pater autem meus statim sciens
Multa execratus est:odiosas autem inuocauit Erinnes
Nunquam genibus suis sedere facere dilectum filium
Ex me genitum.Dei autem perfecerunt execrationes,
Iupiterq; infernalis & grauis Proserpina.
Tunc mihi non amplius omnino repressus est in mētibus
Patris irati in domo uersari. (animus
Certe quidē multū amici & propinqui circa existentes
Ipsius precantes detinebant in domibus.
Multas aūt pingues oues et curuis pedibus nigras boues
Mactabant:multi autem porci iuuenes unctione

Inflam-

Inflammati extendebantur per flammam ignis.
Multum autem ex dolijs uinum bibebatur senis.
Nouem noctes autem me circa ipsum noctes uigilarunt.
Hi quidē mutati custodias habebant: neq; unq̄ extinctus e-
Ignis, alter quidem in fornice bene munitæ aulæ: (rat
Alius autem in uestibulo ante cubiculi ianuas.
Sed quando iam decima uenit nox obscura,
Et tunc ego cubiculi ianuas dense compactas
Rumpens exiui, & supersalij septum aulæ
Facile latens, custodesq; uiros famulasq; mulieres,
Fugi: posteà longe per Hellada spaciosam,
Ad Phthiam ueni, fertilem matrem ouium,
Ad Peleum: hic autem promptus suscepit,
Et me dilexit tanquam pater suum filium diligit
Solum unicum multis in possessionibus,
Et me diuitem fecit, multum autem mihi dedit populum.
Habitabā aūt in extrema Phthia Dolopibus imperans,
Et te tantum feci Deis similis Achilles
Ex animo diligens: quoniam nolebas cum illo,
Neq; in conuiuium ire, neq; in domibus comedere
Anteà, quādo iam te in meis ego genibus sedere faciens,
Obsonioq; satiaui præcîdens & uinum præbens.
Sæpe mihi profudisti in pectoribus uestem
Vino singultans in infantia tristi.
Sic in te ualde multa passus sum, & multa laboraui:
Quæ cogitans q̧ mihi non Deis filium perfecærunt
Ex me, sed te filium Deis similis Achilles
Feci, ut mihi aliquando indecentem mortem expellens.
Sed Achilles, doma animum magnum: neq; te oportet
Sæuum cor habere: uertibiles autem & Dei ipsi,

Quorum

Dij quãuis natura digniores, nobis placãtur. Preces Iouis filiæ sunt,

Quorum & maior uirtus honorq́; potentiaq́;.
Et quidem hos sacrificijs & supplicationibus mitibus
Libamentisq́; fumoq́; uertebant homines
Precantes, quãdo aliquis transgrediebatur uel peccabat.
Etenim preces sunt Iouis filiæ magni,
Claudæq́; rugosæq́; strabæq́; oculo,
Hæ & posteà offensam curanti euntes.
Offensa autem robustaq́; & integra, ideo omnes
Longe præcurrit: peragratur autem omnem in terram
Lædens homines: hæ autem tacitæ sequuntur retrò,
Qui quidem uenerabitur filias Iouis propè euntes,
Hunc ualde iuuant, & exaudiunt precantem.
Qui autem renuit, & fortiter negat,
Precantur hæ Iouem Saturnidem euntes
Hunc offensam simul sequi, ut læsus puniat.
Sed Achilles, da & tu Iouis filias sequi
Honorem, qui aliorum flectit mentem bonorum.
Si quidẽ enim nõ dona ferret hæc & in futurũ nominaret
Atrides, sed semper contumaciter sæuiret,
Non ego te iram abijcientem iuberem,
Argiuis auxiliari indigentibus quamuis tamen.
Nũc aũt simul statim multa dat; hæc aũt in futurũ pro=
Viros autem precari præmisit, optimos (mittit.
Eligens in populo Achaico, qui tibi ipsi
Amicißimi Argiuorum, horũ non tu orationem cõuincas,
Neq; pedes, ante autem non reprehensibile iratum esse.
Sic & antiquorum audiuimus gloriam uirorum
Heroum, quando aliquem uehementer ira adiuit,
Donatiq́; sunt oratiq́; uerbis.
Memini hoc opus ego diu non nuper

Sicut

Sicut erat, uobis autem dicam omnibus amicis.
Curetesq́; pugnabant & Aetoli bellicosi Curetes.
Circa ciuitatem Calydona, & inter se interficiebant.
Aetoli quidem auxiliatores Calydonis desyderabilis:
Curetes autem deuastare prompti marte.
Etenim his malum aureæ sedis Diana mouit
Irata, quòd ei non primitias fertilitate campi
Oeneus sacrificauit: alij aũt Dei cõuiuati sũt hecatõbas.
Soli autem non sacrificauit Iouis filiæ magni,
Vel oblitus est, uel non intellexit: læsa est ualde animo,
Hæc autem irata diuinum genus sagittis gaudens,
Mouit contra aprum suem syluestrẽ splendidorũ dentiũ,
Qui mala multa fecit consuetus Oenei campo: Aper deuastans agrũ Calydoniũ.
Multa autem hic funditus humum iecit arbores magnas
Proprijs radicibus, & ipsis floribus pomorum.
Hunc autem filius Oenei interficit Meleager Meleager aprũ occidit.
Multis ex ciuitatibus uenatores uiros congregans
Et canes, nõ quidem.n. domitus esset paucis hominibus,
Tantus erat: multos autem ad pyram ire fecit tristem.
Hæc aũt circa ipsum posuit multam seditionẽ, & præliũ
Circa suis caput & pellem pilosam,
Curetumq́; in medio, & Aetolorum magnanimorum.
Quãdiu quidem igitur Meleager bellicosus pugnauit,
Tandiu autem Curetibus male erat, neq; poterant
Murum extra manere, multi quamuis existentes.
Sed quãdo iam Meleagrũ ingressa est ira, quæ & aliorũ
Tumere facit in pectoribus mẽtẽ prudentẽ quãuis sapiẽtium,
Certe hic matri dilectæ Altheæ iratus cor Cleopatra uxor Meleagri.
Iacet apud sponsam uxorem pulchram Cleopatram,
Filiam Marpissæ pulchræ Euenidos,

Ideoq́;

Ideoq; qui fortißimus inter terrestres fuit uiros,
Eorum tunc & regem contra accepit aram
Phœbi Apollinis pulchræ gratiâ sponsæ.
Hanc autem in domibus pater & casta mater,
Alcyonem uocabant cognomine: gratiâ ipsius
Mater Alcyonis multum dolentis luctum habens
Flebat, quãdo ipsam lõge iaciens rapuit Phœbus Apollo:
Cum hac hic dormiuit iram dolorosam digerens,
Ex imprecationibus matri iratus, quæ deis
Multum dolens precata est fratris cæde,
Multũ aũt & terrã multipabuli manibus percutiebat,
Vocans Plutonem & grauem Proserpinam,
Genibus sedens: perfundebantur autem lachrymis sinus,
Filio dare mortem: hanc autem aërea Erinnys
Exaudiuit ex Erebo implacabile cor habens.
Horũ autem circa portas tumultus & sonitus mouebatur
Turribus percußis: hunc autem precati sunt senes

Aetolorum principes Meleagrũ adeũt.

Aetolorum: miserunt aũt deorum sacerdotes optimos
Exire, & iuuare, promittentes magnum donum.
Vbi pinguißimus campus Calydonis desyderabilis:
Illic iußit prædium pulchrum eligere
Quinquaginta passuum: dimidiũ quidẽ uitibus consitũ,
Dimidium autem altam arationem campi diuidere.
Multũ aũt ipsum precatus est senex equitator Oeneus,
Via iniens alti cubiculi,
Quatiens clausas tabulas genibus flexis.
Multum autem hunc fratres, & casta mater
Precati sunt: hic autem magis renuebat,
Multũ aũt socij, qui ei prudentißimi & amicißimi erãt
Sed neq; sic animũ in pectoribus persuasit. (omnium:

Ante

Antè quādo iā thalamus frequēter ꝑcutiebatur: hi aūt in
Venerūt Curetes,& destruebant magnā ciuitatē:(turres
Et tunc iam Meleagrum pulchra uxor
Precata est lugens,& ei nuntiauit omnes
Dolores,quot hominibus sunt, quorū ciuitas capiebatur:
Viros quidē interficiūt, ciuitatē āt ignis ī puluerē redi=
Filios aūt alij ducūt profundeāinctasq; mulieres: (git,
Huius autem motus est animus audientis mala opera,
Perrexit ire:corpori autem arma induit splendida.
Sic hic quidem Aetolis expulit malum diem,
Obediēs suo aīo:huic aūt nō amplius dona perfecerunt,
Multaq; & gratiosa:malum autem expulit & inuanum,
Sed tu ne mihi hæc cogita mentibus:neque te dæmon
Hic uertat amicus:peius autem esset,
Nauibus combustis auxiliari,sed in donis
Veni:æqualiter enim deo honorabunt Achiui.
Si autem sine donis bellum perniciosum ingrediaris,
Non item cum honore eris, bellum quamuis expellens.
Hūc aūt respōdēs allocutus est pedibus uelox Achilles: Achilles Phœnici
Phœnix, uenerande senex, diuine,non mihi huius
Opus honoris:cogito autem honorari Iouis iudicio:
Quod me tenebit apud naues rostratas donec spiritus
In pectoribus maneat,& mihi dilecta genua moueantur.
Aliud autem tibi dico,tu autem in mentibus pone tuis:
Ne mihi turba animum lugens & dolens,
Atridæ heroi ferens gratiam:neque te oportet
Hunc diligere,ut non mihi inimicæris diligenti.
Pulchrum tibi mecum hunc curare, qui me curat.
Aequaliter mihi regna & dimidium sortire honorem:
Hi autem nuncient,tu autem hic domi manens

Lecto in molli: simul autem aurora apparente
Consultabimus, an redeamus in nostra, an maneamus,
Dixit, & Patroclo hic in superciliis annuit silentio,
Phœnici sternere pulchrum lectum, ut cito
Ex tentorio reditum curet. his autem Aiax
Diuinus Telamonides uerbum dixit:
Diuine Laërtiade, prudentißime Vlysses,

Aiax Vlyssi & Achilli.

Eamus: non enim mihi uidetur uerbi finis
Huic uiæ perfici: nunciare autem uelocißime
Oportet uerbum Danais, & non bonum quãuis existens:
Qui nunc sedent expectantes, sed Achilles
Syluestrem in pectoribus posuit superbum animum
Infestus, neque uertitur amicitia amicorum
Hac, qua apud naues honorabamus eximium alium.
Impius, & quidem aliquis fratris cæde
Pœnam uel sui filij suscepit mortui.
Et hic quidem in populo manet multa soluens.
Huius autem sedatur cor & animus elatus
Pœnam suscipientis: tibi autem indesinentemq; malumq;
Animum in pectoribus Dei posuerunt gratiâ puellæ
Solius. nunc autẽ tibi septem præbemus eximiè optimas,
Sed multa cum his: tu autem placabilem habe animum.
Venerare autem domum, hospites enim tibi sumus
Multitudine ex Danaorũ: prõpti sumus ãt tibi præcipuè
Cupidißimiq; esse & amicißimi, quot Achiui: (aliorum,
Hũc aũt respõdẽs allocutus est pedibus uelox Achilles:

Achilles Aiaci.

Aiax diuine, Telamonie, princeps populorum,
Omnia mihi secundum animum uisus es loqui.
Sed mihi tumet cor ira, quando illa
Recordor, quòd me imperitum in Argiuis fecit

Atrides,

Atrides, tanquam aliquem inhonoratum exulem.
Sed uos abite, & legationem renunciate.
Non enim antè bellum curabo sanguinolentum,
Quàm filium Priami prudentis Hectora diuinum,
Myrmidonum inq; tentoria & naues uenire
Interficientem Arguos, & comburere igne naues.
Circum autem meum tentorium & nauem nigram
Hectora & promptum pugnæ subsistere puto.
Sic dixit: hi autem unusquisq; accipiēs poculū rotundū
Sacrificātes, ad naues iuerūt rursus: præibat aūt Vlysses.
Patroclus autem socijs & ancillis iußit,
Phœnici sternere pulchrum lectum quamuelocißimè.
Hæ autem obedientes, strauerunt lectum sicut iußit:
Pellesq;, culcitramq;, liniq; subtile opertorium.
Tunc senex dormiuit, & ad auroram diuinam mansit.
Sed Achilles dormiuit in conclaui tentorij bene facto:
Huic autem accubuit mulier, quam ex Lesbo duxit
Phorbantis filia Diomede, pulchras genas habens.
Patroclus aūt ex altera parte dormiuit: apud āt & ip-
Iphis bene cincta, quam ei præbuit diuinus Achilles, (sum
Scyrum capiens altam Enyei urbem.
Hi autem quando iam tentorijs in Atridæ fuerunt,
Hos quidem aureis poculis filij Achiuorum
Susceperunt, aliundè alius surgenter interrogabant.
Primus autem interrogauit Rex uirorum Agamemnon:
Dic agè mihi multæ laudis Vlysses, magna gloria Achi-
An uelit nauibus expellere inimicum ignem? (uorum:
An negauit? ira autem adhuc habet superbum animum?
Hūc autē rursus allocutus est patiens diuinus Vlysses:
Atride, gloriosißime Rex uirorum Agamemnon,

Legati ab Achille redeunt implacato.

Agamemnō primus sciscitatur de responso Achillis.

Vlysses Agamēnoni.

Ille autem non uult extinguere iram, sed adhuc magis
Impletur ira:te autem renuit,& tua dona.
Ipsum te consultare Arguis iußit,
Quomodo naues saluabis & populum Achiuorum.
Ipse autem minatus est cum Aurora apparente,
Naues bene tabulatas ad mare trahere circumuertibiles.
Et alijs dixit me admonere
Domum adnauigare:quoniam non amplius inuenitis
Finem Troiæ altæ:ualde enim se altitonans Iupiter
Manum suam superhabet :moriuntur autem populi.
Sic dixit:sunt & hi hæc dicere, qui me sequebantur,
Aiax & præcones duo prudentes ambo.
Phœnix autem illic senex dormiuit:sic enim iußit,
Vt ipsum in nauibus dilectam in patriam sequeretur
Cras si uoluerit:necesßitate autem ipsum non ducet.
Sic dixit:hi autem omnes tacite facti sunt silentio,
Verbum admirantes:ualde enim fortiter concionatus est:
Diu autem multi erant tristes filij Achiuorum.
Tandem autem iam locutus est uocem bonus Diomedes:
Atride, gloriosißime rex uirorum Agamemnon,

Diomedes ad Agamē.

Non debebas precari eximium Pelidem,
Infinita dona dans:hic autem superbus est & aliter:
Nunc autem ipsum multo magis superbijs iniecisti.
Sed illum quidem sinamus,uel eat,
Vel maneat:tunc autem rursus pugnabit quando ipsum,
Animus in pectoribus iubebit,& deus mouebit.
Sed agè, sicut ego dico obediamus omnes.
Nunc quidem dormite delectati dilectum cor
Cibo & potu:hoc enim robur est & fortitudo. (rora,
Sed postq̃ apparuerit pulchra roseos digitos habēs Au-
Statim

Statim ante naues habe populumq; & equos
Mouens & ipse in primis pugnet.
Sic dixit: hi autem omnes laudauerunt Reges,
Verbum admirantes Diomedis equitatoris.
Et tunc iam sacrificantes iuerunt ad tẽtorium unusquisq;,
Tunc autem dormierunt, & somni donum acceperunt.

ARGVMENTVM .K. HOMERI COMPOSITIONIS.

AGamemnon uigilans excitat optimos Achiuorũ, ipseq; & Menelaus: & in uallo consultantes mittunt speculatores in Troianorũ exercitũ, Vlyssem & Diomedem: qui Dolona quidem obuiantes, interficiunt. Audientes autem ab ipso Rhesum quendam & Thraces adesse ubi castrametati sunt, egredientes dolo interficiunt: & equos abducentes in nauale uadunt.

ILIADIS .K. HOMERI COMPOSITIONIS.

Cappa, amborum ad speculam uenerunt uiri.

ALij quidem apud naues optimi Achiuorum
Dormiebant per totam noctem, molli domiti somno.
Sed non Atridem Agamemnonem pastorem populorum
Somnus tenebat dulcis, multa in sensibus commouentem,
Sicut quando fulgurat maritus Iunonis benecomatæ,

Agamemnõ somnum capere nõ potest.

Faciens uel multum hymbrem, immensum uel grandinẽ,
Vel niuem, quando nix albesciat arua,
Vel belli magnum os amari.
Sic frequenter in pectoribus suspirabat Agamemnon
Funditùs ex corde: tremebant autem ei sensus intùs,
Quando in campum Troianum aspiciebat:
Admirabatur ignes multos, qui ardebãt Troiam uersus,
Tibiarum fistularumq́; uocem, tumultumq́; hominum.
Sed quando in nauesq́; aspiciebat et populũ Achiuorum,
Multos ex capite radicitùs trahebat capillos
Altè existenti Ioui: ualde enim suspirabat gloriosum cor.
Hæc autem ei in animo optima uisa est sententia,
Nestorem in primum Neleium uenire uirorum,
Si quod eo cum, consilium bonum fabricaret,
Quod expellens malum omnibus Danais fieret.
Erectus autem induit circa pectora uestem:
Pedibus autem sub pinguibus, ligauit bona calciamenta:
Circum autem postea rubram induit pellem leonis
Calidi, magni, usque ad pedes: accepit autem lanceam.
Sic autem similiter Menelaũ habebat tremor: neq;.n. ipsi
Somnus in palpebris insedit, nequid paterentur
Argiui, qui iam sui causa multum in mare
Venerunt, in Troia bellum forte mouentes.
Pelle pardi quidem primum humerum latum cooperuit
Varia, sed in galeam capite eleuans
Posuit æream: lanceam autem accepit manu forti:
Perrexit ãt ire surgerefacturus suũ fratrẽ, q ualdẽ oĩum
Arguorũ ĩperabat: Deus autẽ tã q̃ honorabatur populo:
Hunc autẽ inuenit circa humeros ponentẽ arma pulchra
Naue apud puppem: hic autem gratus fuit ueniens,

Hunc

Hunc prior allocutus est uocem bonus Menelaus:
Cur sic primogenite armaris? nunquid sociorum
Concitas Troianis speculatorem? sed ualde grauiter
Timeo, ne nullus tibi promittat hoc opus,
Viros inimicos speculari solus uadens
Noctem per obscuram: ualde aliquis audacis cordis erit.
Hunc autem, respondens, allocutus est rex Agamemnõ.
Indigentia consilij me & te diuine ô Menelaë
Prudentis: quod liberabit & saluabit
Arguos & naues, quoniam Iouis uersa est sententia.
Hectoris ualde in mentem posuit sacrificijs:
Non sic dum uidi, neq; audiui loquentem
Virum unum tot curiosa in die consultasse,
Quot Hector fecit Ioui dilectus filios Achiuorum.
Sic neq; Deæ filius dilectus, neq; Dei:
Opera autem fecit quot dico curæ esse Arguis
Diuq; & longum: tot enim mala operatus est Achiuis.
Sed agè nunc Aiacem & Idomeneum uoca
Cito currens ad naues: ego autem ad Nestora diuinum
Vado, & condto surgere, si uoluerit
Venire in custodum magnum ordinem, & iubere,
Illi enim maximè obediunt: huius enim filius
Præest custodibus & Idomenei famulus
Meriones: his enim commisimus maximè.
Huic autem respondit posteà uocem bonus Menelaus:
Quomodo enim mihi uerbo mandas & iubes? Menelaus fratri.
Illic maneam cum his expectans donec uenias?
An curram post te rursus, postquàm bene his imperauero?
Hũc autẽ rursus allocutus est rex uirorũ Agamemnõ:
Illic mane, ne aliquo modo erremus inter nos

Venientes:multæ enim in exercitu ſunt uiæ.
Loquere autem ſi iueris,& ſuſcitari iube
A patre ex generatione nomina uirum unumquenque,
Omnes glorificans:neque ſuperbias animo:
Sed & ipſi laboremus:ſic nobis
Iupiter poſt natis miſit malitiam grauem.
Sic dicens,miſit fratrem bene inſtruens.
Sed hic perrexit ire ad Neſtorem paſtorem populorum:
Hunc autem inuenit apudq́; tentorium & nauem nigram
Lecto in molli:apud autem arma uaria iacebant,
Scutum,& duæ lanceæ,ſplendidaq́; galea.
Apud autem zona iacebat uaria,qua ſenex
Cingebatur,quando in bellum corrūpensuiros armabatur
Populum ducens:quoniã non uerſus erat ſenectute triſti.
Erectus autem in cubito caput ſuſtentans
Atridem allocutus eſt,& interrogauit uerbo:
Quis autem ſic ad naues per exercitum uenis ſolus,
Noctem per obſcuram,quando dormiunt mortales alij?
An aliquem mulorum inquirens?an aliquem ſociorum?
Loquere,neq; tacitus ad me uenias: quæ aūt te ĩdigentia?
Huic reſpondit poſteà rex uirorum Agamemnon,
Agamemnõ cum Neſtore. O Neſtor Neleïade magna gloria Achiuorum,
Cognoſces Atridem Agamemnona quem ſupra omnes
Iupiter immiſit laboribus omnino,donec ſpiritus
In pectoribus maneat,& mihi dilecta genua moueantur.
Erro ſic quoniam non mihi in oculis dulcis ſomnus
Inſedit,ſed eſt curæ bellum & curæ Achiuorum.
Grauiter enim Græcis ſupertimeo:neque mihi cor
Firmum:ſed turbatus ſum:cor autem mihi extra
Pectora ſaltat,tremunt fortia membra.

Sed

Sed siquid potes, quoniam neque te somnus capit,
Eia ad custodes descendamus, ut uideamus
Ne quidem labore uicti ac & somno
Dormiant, & custodiæ omnino obliti sint.
Inimici autem uiri propè sedent, neque scimus
Ne aliquo modo & per noctem prompti sint pugnare.
Huic autē respōdit posteà honoratus equitator Nestor:
Atride, gloriosissime rex uirorum Agamemnon,
Non Hectori omnes cogitationes consiliarius Iupiter
Perficiet quot nunc sperat: sed ipsum puto
Curis laborare & multis, an Achilles
Ex ira molesta uertet dilectum cor:
Te autē ualde sequar ego: rursus autē & excitemus alios
Et Tydidem in lancea famosum, & Vlyssem,
Et Aiacem celerem & Phylei fortem filium.
Sed utinam aliquis & hos iens uocaret,
Diuinumq́; Aiacem & Idomenea regem.
Horum enim naues sunt longè, neq; ualde propè.
Sed amicū dilectū q̃uis existentem & honorandū Me=
Increpabo: si quãuis mihi irasceris, neq; celabo: (nelaum
Sic dormit, tibi autem soli uertit laborare,
Nunc deberet circa omnes optimos laborare
Precans: indigentia enim uenit neq; tolerabilis.
Hunc autē rursus allocutus est rex uirorum Agamēnō:
O senex, aliâs quidem te & accusare iussi.
Sæpe enim negligensq́; fuit, & non uolebat laborare,
Neq; pigritiæ obediens, neq; imperitijs mentis:
Sed me respiciens & meum expectans motum.
Nunc aūt me prior ualde suscitatus est, & me adiuit:
Hunc quidem ego præmisi uocare, quos tu inquiris.

Sed eamus: illos autem inueniemus ante portas
In custodibus, ubi ipsos consultaui congregari.
Huic autē respōdit posteà honoratus equitator Nestor:
Sic nullus ei irascetur, neque non obediet
Arguorum, quando aliquem concitabit & iubebit.
Sic dicens, induit circa pectora uestem:
Pedibus autem sub fortibus ligauit bona calciamenta:
Circa autem uestem fibula ligauit purpuream
Duplicem, extensam: pretiosa autem erat lana.
Accepit autem fortem lanceam, acutam acuto ferro:
Perrexit autem ire ad naues Achiuorum bellicosorum
Primùm: posteà Vlyssem Ioui consilio similem
Ex somno excitauit honoratus equitator Nestor,
Loquens: hunc autem statim circa mentes aduenit uox:
Exiuit autem tentorio, & ipsos uerbum allocutus est:
Cur sic ad naues per exercitum soli uagamini
Noctem per obscurā: quomodo iā indigentia tantū uenit?
Huic autē respōdit posteà honoratus equitator Nestor:
Diuine Laërtiade, prudentißime Vlysses,
Ne culpes. talis enim dolor aduenit Achiuos.
Sed sequere, ut & alium excitemus quem deceat
Consilia consultare, uel fugere, uel pugnare.
Sic dixit: hic autem ex tentorio iens prudens Vlysses,
Varium circa humeros scutum posuit: iuit autē cū ipsis.
Iuerūt autem in Tydidem Diomedē: hūc aūt inuenerunt
Extrà à tentorio cum armis: circum autem socij
Dormiebant: sub capitibus aūt habebāt scuta: lanceæ autē
Erectæ in circulo fixæ erant: longe autem ferrum (ipsis
Splendebat tanquàm fulgur patris Iouis.
Sed hic heros dormiebat: sub autem strauerat pellē bo-
uis in agro pernoctantis.
Sed

Sed ſub capitibus tapes extenſus erat ſplendidus.
Hunc apud ſtans excitauit honoratus equitator Neſtor,
Calce pedem mouens, cõcitauitq́;, reprehenditq́; palàm:
Surge Tydei fili, cur per totã noctem ſomnũ ſuauẽ capis?
Non audis quòd Troiani in tumulo campi
Sedẽt prope naues: paruus autem quidam locus cõtinet,
Sic dixit: hic autẽ ex ſomno ualde uelociter ſurrexit.
Et ipſum uociferans, uerba uelocia allocutus eſt:
Durus es ſenex, tu quidem labore nunquam ceſſas.
Non & alij ſunt iuniores filij Achiuorum,
Qui poſteà ſingulum excitarent regum
Omnino euntes? tu autem indefatigatus es ſenex.
Hũc ãt rurſus allocutus eſt honoratus equitator Neſtor:
Ita iam hæc omnia amice ſecundum decens dixiſti:
Sunt quidem mihi filij egregij, ſunt & populi,
Et multi quorum aliquis iens uocaret:
Sed ualde magna indigentia aduenit Achiuos.
Nunc enim iam omnibus in nouaculæ ſtat acie,
Vel ualde pernicioſa mors Achiuis, uel uiuere.
Sed eia nunc Aiacem uelocem & Phylei filium
Excita: tu enim es iunior, ſi mei miſereris.
Sic dixit: hic autem circa humeros induit pellem leonis
Calidi, magni, uſq; ad pedes: accepit autem lanceam:
Perrexit autem ire: hos autẽ illinc excitans duxit heros.
Hi autem quando iam cuſtodibus in congregatis fuerunt,
Neq; quidẽ dormientes cuſtodum ductores inuenerunt,
Sed uigilanter cum armis ſedebant omnes.
Sicut autem canes circa oues difficulter cuſtodiũt in ouili
Feram audientes fortem, quæ ad ſyluam
Venit per montes: multus autem tumultus in ipſam

Virorum

Neſtor Diomedem excitat è ſomno.

Neſtor facta ſua prædicat.

Virorum & canum ab ipsisq́; somnus perijt.
Sic horum dulcis somnus à palpebris perijt
Noctem custodientibus bonam: in campum enim semper
Versi erant, quando Troianos audirent uenientes.
Hos aũt senex lætatus est uidens, audaciã́q; iniecit animo,
Et ipsos uociferans uerba uelocia allocutus est:

Nestor uigilibus.

Sic nunc dilecti filij custodite, neq; aliquem somnus
Capiat, ne gaudium faciamus inimicis.
Sic dicens uallo egressus est, hi autem simul secuti sunt
Arguorum reges quicunq; uocati sunt ad consilium:
His autem cum, Meriones & Nestoris inclytus filius
Iuerunt: ipsi enim uocauerunt ad consultandum.
Vallum autem egredientes defossum, consederunt
In puro, ubi iam mortuorum apparebat locus
Cadentium: unde rursus auersus est fortis Hector
Perdens Arguos, quando iam nox cooperuerat:
Vbi sedentes uerba inter se loquebantur.
His autem uerbis cœpit honoratus equitator Nestor:

Agamemnõ & Nestor noctu consultant.

O amici, non aliquis uir confidit suo ipsius
Animo audaci ad Troianos magnanimos
Ire, siquem inimicorum capiat extremum,
Vel siquam uocem in Troianis audiat,
Quæq́; consultant inter ipsos, uel prompti sunt
Illic manere apud naues, contrà uel ad ciuitatem
Retrò recedant postquàm interfecerunt Achiuos.
Hæc omnia si didicerit, & retrò ad nos uenerit
Illæsus, magna ei sub cœlo gloria erit
Omnes in homines: & ei remuneratio erit bona.
Quicunq; enim nauibus imperant optimi,
Horum omnium ei singulus ouem dabunt nigram,

Fœminam

Fœminā agnū habētē: huic quidem possessio nulla similis.
Semper autem in conuiuijs & compotationibus aderit.
Sic dixit: hi autem omnes quietè facti sunt silentio.
His autem & pòst locutus est uocem bonus Dimedes:
Nestor, *me mouet cor & animus generosus,*
Virorum inimicorum ire exercitum propè existentem
Troianorum, sed siquis me uir simul sequatur & alius,
Magis lætitia & audacius erit,
Simulq; duo euntes, & ante hic hunc cogitat
Quomodo utile sit: solus autem quāuis cogitet
Tamen ei tardior mens, tenue autem consilium.
Sic dixit: hi autem uolebant Diomedem *multi sequi:*
Volebant Aiaces *duo, famuli* Martis,
Volebat Meriones, *ualde autem uolebat* Nestoris *filius,*
Volebat & Atrides *in hasta gloriosus* Menelaus,
Volebat & patiens Vlysses *adire multitudinem*
Troianorum: semper.n.ei in mentibus aīus fuit audax.
His autem pòst locutus est rex uirorum Agamemnon:
Tydide Diomedes, *meo charissime animo,*
Hunc quidem iam socium eliges quem uolueris
Apparentium, postquàm prompti sunt multi.
Neq; tu uerecundans tuis mentibus hunc quidē meliorem
Relinque: tu autem peiorē accipies uerecundiæ obediens
In generationem aspiciens: neque si maior rex sit.
Sic dixit: timuit autem de flauo Menelao.
His autem rursus pòst locutus est uocem bonus Diomedes:
Si quidem iam socium iubetis me ipsum eligere,
Quomodo posteà Vlyßis *ego diuini obliuiscar?*
Cuius ualde quidem prudens cor & animus generosus
In oībus laboribus: diligit autem ipsum Pallas Minerua.

Speculatores mittuntur uisum quid agunt Troiani.

Agamemnō Diomedi.

Hoc ſequente & ex igne ardenti
Ambo redibimus, quoniam ualde ſit intelligere.
Hũc ãt rurſus allocutus eſt multa patiẽs diuus Vlyſſes:
Tydide, neq; me ualde lauda, neq; uitupera:
Scientibus enim hæc Arguis loqueris.
Sed eamus, ualde .n. nox perficitur: propè autẽ aurora:
Stellæ autem iam proceſſerunt: præterijt aũt pluriũ nox
Duarum partium: tertia autem adhuc pars relicta eſt.
Sic dicentes, armis in grauibus induti ſunt.
Tydidæ quidem dedit bellicoſus Thraſymedes
Enſem utrinq; acutum: ſuum autẽ apud naues reliquerat,
Et ſcutum: circa autem ei galeam caput poſuit
Taurinam, ſineconoq́;, & ſinecriſta, quæ caſsis
Vocata eſt: cuſtodit autem caput pubeſcentium iuuenum.
Meriones autem Vlyßi dedit arcum & pharetram,
Et enſem: circa autem ei galeam caput poſuit
Pelle factam: multis & intùs loris
Extenſa erat fortiter: exteriùs autem albi dentes
Albos denteshabentis ſuis frequẽtes erant hinc & illinc,
Bene & ſcienter: medio autem in, pileus congruè erat.
Hanc quondam ex Eleone Amintoris Ormenidæ
Accepit Autolycus, fortem domum fodiens:
Scandia autem dedit Cytherio Amphidamanti:
Amphidamas autem Molo dedit munus eſſe:
Sed hic Merionæ dedit ſuo filio portare.
Iam tunc Vlyßis cooperuit caput circum poſita.
Hi autem poſtquàm igitur armis in grauibus induti ſunt,
Cõtendunt ire: dereliquerunt autem illic omnes optimos.
His autem propitium miſit Erodium prope uiam
Pallas Minerua: hi autem non uiderunt oculis

Diomedes & Vlyſſes exploratũ eunt, quod parẽt Troiani.

Noctem

Noctem per obscuram: sed resonantem audiuerunt.
Gauisus est autē aue Vlysses, precatus est aūt Mineruā:
Audi me Aegiochi Iouis filia, quæ mihi semper
In omnibus laboribus ades: neq; te lancea
Motus: nunc rursus maximè me dilige Minerua:
Da autem rursus ad naues gloriosus abire
Facientes magnum opus, quod Troianis curæ erit.
Secundus rursus precatus est uocem bonus Diomedes:
Audi nunc & me Iouis filia Tritonia.
Sequere me, sicut quando patrē meū sequebaris Tydeū Diomedes Mineruam inuocat.
Ad Thebas, quando ab Achiuis nuntius iuit: (diuum
Hos autem in Asopo liquit bellicosos Achiuos.
Sed hic suaue uerbum portabat Thebanis
Illuc, sed retrò abiens ualde curiosa fecit opera
Tecum diua Dea, quando ei prompta affuisti.
Sic nunc mihi uolens adsis, & me custodi.
Tibi āt rursus ego sacrificabo bouē, anniculā lati frōtis,
Indomitam, quam nondum sub iugum duxit uir:
Hanc tibi ego sacrificabo aurum cornua circunfundens.
Sic dixerunt precati: hos aūt audiuit Pallas Minerua.
Hi autem postquàm precati sunt Iouis filiam magni,
Contendunt ire tanquàm leones duo per noctem nigram,
Per cædē, per mortuos, per arma, & nigrū sanguinem.
Neq; quidē neq; Troianos generosus permisit Hector
Dormire, sed simul uocauit omnes optimos
Quicunq; erant Troianorum ductores & gubernatores,
Hos hic conuocans prudens parauit consilium: Hector ad Troianos.
Quis mihi hoc opus promittens perficiet
Dono in magno? merces autem ei sufficiens erit.
Dabo enim currumq; duosq; longæ ceruicis equos,

Qui

Qui optimè se gerunt uelocibus in nauibus Achiuorum.
Quicunq; tolerabit sibiq; ipsi gloria extolletur,
Naues ueloces propè ire & audire,
An custodiuntur naues sicut anteà:
An iam manibus sub nostris domiti,
Fugam consultant inter ipsos: neq; uolunt
Noctem custodire labore fatigati graui.
Sic dixit: hi autem omnes quietè facti sunt silentio.
Erat autem aliquis in Troianis Dolon Eumedis filius

Dolon Troianus.

Præconis diuini multiauri, multiæris:
Hic autem specie quidem erat malus, sed uelox.
Sed hic solus erat à quinq; fratribus:
Qui tunc Troianisq;, & Hectori uerbum dixit astans:
Hector, me commouet cor & animus generosus,
Naues ueloces propè ire & intelligere.
Sed agè mihi sceptrum eleua & mihi iura
Certè quidem equosq; & currus ornatos ære
Dare, qui portant eximium Pelidem.
Tibi autẽ ego non uanus speculator ero, neq; præter opi-
Tandiu.n.in exercitũ uado ꝑpetuò, donec uadã (nionem.
Ad nauem Agamemnoneam, ubi futuri sunt optimi
Consilia consultare, uel fugere uel pugnare.
Sic dixit: hic aũt manibus sceptrum iecit, & ei iurauit:
Sciat aũt nunc Iupiter ipse ualdesonans maritus Iunonis,
Vt non quidem equis uir inuehetur alius
Troianorum: sed te dico perpetuò honorari.

Hector Doloni.

Sic dixit, & periuriũ falsò iurauit: hunc aũt mouebat.
Statim autem circa humeros iecit curuos arcus,
Induit & exteriùs pellem albi lupi,
Capiteq; in hircinam galeã: cœpit autem acutum iaculum.

Perrexit.

Perrexit aũt ire ad naues ab exercitu: neq; futurus erat
Veniens ex nauibus retrò Hectori uerbum reportare.
Sed quãdo iã equorũq; & uirorum reliquit multitudinẽ,
Iuit in uiam promptus: hunc autẽ percepit aduenientem
Diuinus Vlysses, Diomedem & allocutus est.
Hic Diomedes ab exercitu uenit uir,
Non scio an nauibus speculator nostris,
An aliquem prædans cadauerum mortuorum.
Sed sinamus ipsum primùm præterire campum
Paululum: posteà autem ipsum ruentes capiemus
Statim: si autem nos præueniet pedibus,
Semper ipsum ad naues ab exercitu uerte,
Lanceâ insequens ne ad ciuitatem fugiat.
Sic loquentes, extra uiam in mortuis
Declinati sunt: hic autem celeriter præter currit stultitijs.
Sed quando iam aberat quantum mouimenta sunt
Mularum: hæ enim bobus meliores sunt
Trahere in terra profundo forte aratrum:
Hi quidem accurrerunt: hic autẽ stetit strepitum audiens.
Sperabat enim in animo auersos socios
Ex Troianis ire rursus Hectore concitante.
Sed quando iam aberant lanceæ iactu uel & minus,
Cognouit uiros inimicos: celeriter autem genua mouit
Fugere: hi autem statim insequi ruerunt.
Sicut aũt quãdo curuos dẽtes habẽtes duo canes periti uenationis,
Vel ceruã, uel leporem urgent incessanter
Locum in syluosum: hic autem procurrit curans:
Sic hunc Tydides & urbium populator Vlysses
Populo separantes impellebant incessanter semper.
Sed quando iam cito futurus erat misceri custodibus,

Dolõ ĩ Vlyssem & Diomedẽ incidit.

Cõparatio canis uenatici.

Fugiens in naues:tunc iam fortitudinem iniecit Minerua
Tydidæ,ut non aliquis Achiuorum bellicosorum
Præueniret iactās percutere,hic autē secundus ueniret.
Lancea autem ruens,allocutus est fortis Diomedes.
Vel mane,uel te lancea inueniam,ne te dico
Diu mea à manu fugere miseram mortem.
Dixit,& lanceam dimisit:uolens autem errauit à uiro.
Dexterum autem super humerum politæ lanceæ cuspis
In terra fixa erat:hic autem stetit timuitq́;
Tremens:sonus autem per os factus est dentium
Nouus sub timore:hi autem anhelantes accesserunt, *Dolon capitur.*
Manibus & capiunt,hic lachrymans uerbum dixit,
Capeu uiuum,& ego me soluam,est enim intra
Aesq́;,aurumq́;,multiq́; laboris ferrum.
Horum uobis donabit pater infinita dona,
Si me uiuum audiuerit in nauibus Achiuorum.
Hunc autem respondens,allocutus est prudens Vlysses,
Confide neq; tibi mors in animo sit.
Sed agè mihi hoc dic & uerè narra:
Quò sic ad naues ab exercitu uenis solus
Noctem per obscuram,quando dormiunt mortales alij.

Dolō explorator acces-surus ad Græcorū castra, ab Vlysse et Diomede intercipitur.

An aliquem prædans mortuorum cadentium,
An te Hector præmisit speculari singula
Naues in concauas,an te ipsum animus persuasit?
Huic aūt respōdit posteà Dolō,sub aūt tremuit mēbra:
Multis me nocumentis præter spem duxit Hector,
Qui mihi Pelidæ illustris solungulos equos
Dare pollicitus est,& currus uarios ære.
Iußit autem me euntem uelocem per noctem nigram
Viros inimicos propè uenire,& audire,

An

An custodiuntur naues ueloces sicut priùs,
An iam manibus à nostris domiti,
Fugam consultatis cum ipsis,neq; uultis
Noctem custodire labore confecti graui.
Hunc autem subridens allocutus est prudens Vlysses,
Certè tibi magna dona concupiuit animus
Equos Aeacidæ prudentis:hi autem impatientes
Viris mortalibus domari & uehi
Alij quàm Achilli,quem immortalis peperit mater.
Sed agè mihi hoc dic,& uerè narra:
Vbi nũc huc ueniẽs reliquisti Hectora pastorẽ populorũ?
Vbi & eius arma iacent bellicosa?ubi & eius equi?
Quomodò autem aliorũ Troianorũ custodiæq; & lecti?
Quæq; consultant inter se?an prompti sunt
Illic manere apud naues coràm?an ad ciuitatem
Retrò redibunt postq̃ interfecerunt Achiuos.
Hunc autẽ rursus allocutus est Dolon Eumedis filius:
Certè enim ego hæc ualde uerè narrabo.
Hector quidem cum his quicunq; consultores sunt,
Consilia consultat diuini apud sepulchrum Ili,
Seorsum à turba,custodias autẽ quas interrogas heros,
Nulla diuisa custodit exercitum,neq; obseruat.
Quicunq; enim Troianorum ignis foci quibus necessitas
Hi uigilant,obseruareq; hortantur
Inter se:sed rursus longè uocati auxiliatores
Dormiunt:Troianis autem curæ tradunt obseruare.
Non enim eis filij propè sedent neq; mulieres.
Hunc autem respondens,allocutus est prudens Vlysses,
Quomodo nunc Troianis misti bellicosis
Dormiunt?an seorsum?apertè dic mihi,ut intelligam.

Huic autem respondit posteà Dolon Eumedis filius:
Tibi enim ego & hæc ualde uerè narrabo,
Apud quidē mare Cares, et Pæones curuos arcus habētes,
Et Leleges, & Caucones, diuiniq; Pelasgi:
Apud Thymbram aūt sortiti sunt Lycij Mysiq; superbi,
Et Phryges equitatores, & Meones galeati.
Sed cur me hæc disquiris singula?
Si.n.iam prompti estis Troianorum adire multitudinem,
Thraces (hi aūt à longe nuper uenientes) ultimi aliorum:
Inter autem ipsos Rhesus rex filius Eionei.
Huius pulcherrimos equos uidi & maximos,

Rhesus à Dolone proditur.

Albiores niue, currere autem uentis similes.
Currus autem ei auroq; & argento bene laboratus est.
Arma autem aurea magna, mirabile uisu,
Venit habens: hæc quidem non mortalibus conuenit
Viris portare, sed immortalibus deis.
Sed me nunc nauibus admouete uelocibus,
Aut me ligantes relinquite, hic forti ligamine,
Vt ueniatis & tentetis me,
An secundum ueritatem dixi uobis, an & non.
Hunc āt toruè aspiciens, allocutus est fortis Diomedes:
Ne iam mihi fugam Dolon inijce mente,
Bona quamuis nuncians, postq̄ uenisti manus in meas,
Siquidem enim te nunc absoluemus & dimittemus,
Certe & posteà uenies ueloces in naues Achiuorum,
Vel speculans, uel contrà pugnans.
Si autem meis à manibus domitus animum perdes,
Non amplius posteà tu nocumentū aliquādo eris Argiuis.

Dolonis mors.

Dixit, & hic quidē ipsum erat futurus barba manu forti
Tangens precari: hic autem ceruicem mediam percussit,

Ense

Ense ruens, ambos autem incidit neruos:
Loquentis autem huius caput pulueribus mistum est.
Huius autem miluinam galeam à capite acceperunt,
Et lupinam, & arcus retrò curuos, & lanceam longam.
Et hæc Mineruæ prædatrici diuinus Vlysses
In altum eleuauit manu, & precans uerbum dixit:
Gaude Dea, his te enim primam in olympo
Omnium immortalium inuocabimus, sed & rursus
Mitte in Thracum uirorum equosq; & lectos.
Sic dixit, & à se in altum eleuans,
Posuit supra myricam: manifestum autem signum fecit
Colligens calamos myricæq; uirides ramos,
Ne lateret rursus euntem uelocem per noctem nigram.
Hi autem iuerunt antè per arma & nigrū sanguinem.
Statim autem in Thracū uirorum turmā uenerūt euntes:
Hi autem dormiebant labore confecti: arma autem ipsis
Pulchra apud ipsos ĩ terra declinata erāt bene secūdū or
Triplici ordine: apud āt ipsos unicuiq; biiugi equi. (natū
Rhesus aūt in medio dormiebat, apud aūt ipsū ueloces
Ex parte currus ultima loris ligati erant. (equi,
Hunc autem Vlyßes antè uidens, Diomedi ostendit:
Hic Diomedes uir, hi & equi,
Quos nobis dixit Dolon quem interfecimus nos.
Sed agè, profer forte robur, neq; te oportet
Stare in uanum cum armis: sed solue equos.
Vel tu uiros interfice: erunt autem curæ mihi equi.
Sic dixit, huic autem inspirauit robur cæsia Minerua,
Interficiebāt āt cōuersim: horū āt suspiriū mouebatur in=
Ense uerberatorū: rubebat aūt sanguine terra. (decēs
Sicut autem leo ouibus incustoditis contraiens, Cōparatio leonis.

Capris uel pecudibus mala cogitans ruit.
Sic quidem Thraces uiros contra ibat Tydei filius,
Donec duodecim interfecit: sed prudens Vlysses,
Quencunq; Tydides ense interficiebat astans,
Hunc Vlysses à tergo capiens pedes extrahebat.
Hæc cogitans in animo ut pulchros crines habentes equi
Facilè transirent, neq; tremerent animo
Mortuos supra euntes, desueti erant enim adhuc eorum.
Sed quando iam regem inuenit Tydei filius,
Hunc tertiumdecimum dulci animo priuauit
Anhelantem: mortifer enim somnus capiti præsto fuit
Nocte Oenidæ filius per consilium Mineruæ.
Intereà autē patiens Vlyßes soluebat solungulos equos:
Cum autem eleuabat loris & ducebat multitudine
Arcu percutiens, quando non scuticam splendidam
Pulchro ex curru cogitauit manibus suscipere.
Sibilauit autem loquens Diomedi diuino.
Sed hic cogitabat manens quid fortè faceret,
An hic currum capiens, ubi pulchra arma iacebant
Temone extrahere, an efferret in altum eleuans,
An adhuc multorum Thracum animum auferret.
Quousq; hic hæc mouebat in mente, interim aūt Minerua
Propè stans, allocuta est Diomedem diuinum:
Reditum iam recordare magnanimi Tydei fili
Naues in concauas, ne & perterritus uenias,
Ne aliquis & Troianos suscitet Deus alius.
Sic dixit, hic autem intellexit Deæ uocem loquentis.
Statim autem equos ascendit, uerberabat aūt Vlysses
Arcu: hi autem uolabant ueloces in naues Achiuorum,
Neq; cæcam explorationem argenteū arcū habēs Apollo,

Rhesus occiditur & equi abducūtur.

Vt

Vt uidit Mineruam cum Tydei filio sequentem,
Huic iratus Troianorum adiuit multam turbam.
Excitauit autem Thracum consultorem Hippocoonta,
Rhesi patruelem bonum: hic autem ex somno surgens
Postquàm uidit locum desertum, ubi stabãt ueloces, equi,
Virosq; palpitantes in molestis cædibus,
Plorauit, postea amicumq; nominauit socium:
Troianorũ autẽ clãgorq; & multus ortus est tumultus
Currentium simul: admirabantur autem crudelia facta,
Quot uiri facientes iuerunt concauas in naues, (fecerũt,
Hi aũt quãdo iã puenerũt ubi speculatorẽ Hectoris iter=
Tũc Vlysses quidẽ retinuit Ioui dilectus ueloces equos.
Tydides autem humum desiliens, exuuias cruentas
In manibus Vlyßi posuit, insilijt autem equos.
Verberabat autem equos: hi autem non inuiti uolabant
Naues in concauas: illic enim dilectum fuit animo.
Nestor autem primus sonum audiuit, dixitq;.
O amici Arguorum ductores & curatores,
Mentiar, an uerum dico? inclinat autem me animus,
Equorum me uelocium circum sonitus auribus percutit.
Vtinam enim iam Vlyssesq;, & fortis Diomedes,
Huc statim ex Troianis abegerint solungulos equos.
Sed ualde timui in mente, nequid paßi essent
Arguorum optimi à Troianorum tumultu.
Nondum omne dictum est uerbum, quãdo uenerunt ipsi.
Et hi quidem descenderunt in terra: hi aũt gaudentes
Dextris amplexi sunt uerbisq; suauibus.
Primus autem interrogauit honoratus equitator Nestor:
Dic agè mihi multũ laudate Vlysses, magna gloria Achi
Quomodo hos equos accepistis exeũtes multitudinẽ (uorũ,

Vlyßes Græcorum gloria.

Troianorum? an aliquis nobis præbuit Deus obuians:
Valde radijs similes Solis.
Sēper quidē cū Troianis in prælio uersatus sum: neq; dico
Manere apud naues senex quāuis existens bellator:
Sed nondum tales equos uidi, neq; intellexi.
Sed aliquem uobis puto dedisse Deum obuiantem.
Ambos.n. nos diligit nebularum congregator Iupiter,
Filiaq́; Aegiochi Iouis glaucos oculos habens Minerua.
  Hunc autem, respondens, allocutus est prudēs Vlysses:
O Nestor Neleïde, magna gloria Achiuorum,
Facile Deus uolens & meliores quàm hi
Equos daret, quoniam multo potentiores sunt.
Equi autem hi senex nuper aduenientes quos interrogas
Threicij: ipsis autem dominum bonus Diomedes
Interfecit: apud autem socios duodecim omnes optimos:
Hunc tertiumdecimū, speculatorē interfecimus prope na
Quem speculatorem exercitus esse nostri (ues,
Hectorq́; præmisit, & alij Troiani illustres.
  Sic dicens uallum peregit solungulos equos
Cachinnans, simul autem alij ibant gaudentes Achiui.
Hi autem quando Tydidæ tentoriū insigne aduenerunt,
Equos quidem ligauerunt decoris capistris
Præsepio in equino, ubi Diomedis equi
Stabant ueloces, electum panem edentes.
Nauis autem in puppim exuuias cruentas Dolonis
Posuit Vlysses, ut sacrificium præpararet Mineruæ.
Ipsi autem sudorem multum abluerunt, mare
Intrantes tibiasq́; & collum circumq́; crura.
Sed postquàm ipsis unda maris sudorem multum
Lauit à corpore, et refrigeratum est dilectum cor,

In balnea euntes bene fabricata loti sunt.
Hi autem loti & uncti pingui oleo,
Ad cœnam iuerunt: ab autem cratera Mineruæ
Plena exhaurientes, libauerunt optimum uinum.

ARGVMENTVM .A. HOMERI COMPOSITIONIS.

AGamemnon ipseq́; armatus, et alios armans Græcos, educit in prælium: Hector autem Ioue iubente, secedit à pugna: interim Agamemnon in nauali saluatur. Post hæc Vlysses circundantibus ipsum Troianis expellit ipsos, Aiace & Menelao auxiliãtibus ipsi. Vulnerãtur quidem Græcorum optimi: Agamemnon quidem, à Coone: Vlysses aũt à Soco: ab aũt Alexãdro, sagittãtur Diomedes, & Eurypylus, & Machaon: quem redeuntem cum Nestore uidens Achilles, mittit Patroclum ad discendum quis esset uulneratus: hic autem abiens & discens Machoona esse, à Nestore exhortabatur uel Achillem persuadere pugnare cum Græcis, uel ipse accipiens armaturam Achillis exire in pugnam. Rediens autem cum incidisset in Eurypylum portans ad naues curat.

Iliadis

ILIADIS. A. HOMERI COMPOSITIONIS

Lābda āt, optimates Græcorū uulnerauerūt Hectoris uiri.

AVrora autem ex lectis splendidi Titho-
nis
Surrexit, ut immortalibus lumen ferret, et
mortalibus.
Iupiter autem Litem præmisit ueloces in
naues Achiuorum
Difficilem, belli signum in manibus tenentem,
Stetit autem in Vlyßis magna naue nigra,
Quæ in medio erat audiri utrinq;,
Et in Aiacis tentorio Telamonidæ,
Et in Achillis: hi aūt in extremas partes naues æquales
Traxerant uirilitate confisi, & robore manuum.
Tunc stans clamauit Dea ualdeq; grauiterq;
Rectà Achiuis: magnam aūt fortitudinē iniecit unicuique,
Corde inceßantem bellare & pugnare.
His autem statim bellum dulcius fuit, quàm redire
In nauibus concauis dilectam in patriam terram,
Atrides clamauit, & armari iußit
Arguos: ipse autem indutus est splendidum æs:
Tibialia quidem primùm circa tibias posuit
Pulchra, argenteis fibulis coniuncta.
Secundò rursus thoracem circa pectora induit,
Quem aliquando ei Cinyres dedit donum esse.
Audiebatur.n.usq; ī Cypro magna gloria: quoniā Achiui
Ad Troiam nauibus innauigare debebant.
Ideo ei hunc dedit gratificans regi.

Peruicadaq .i. Iris Dea, ad castra Grecorum mittitur.

Agamemnonis apparatus ad bellū,

Cinyres rex Cypri.

Huius

Huius quidem decem uiæ erant nigri metalli,
Duodecim autem auri, & uiginti stanni:
Cærulei aũt dracones extensi erant ad collum
Tres, aliunde Iribus similes, quas Saturnius
In nube firmauit miraculum mortalibus hominibus.
Circa autem humeros posuit ensem, ei autem claui
Aurei splendebant: sed circà uagina erat
Argentea aureis loris coniuncta.
Accepit autem magnum uarium scutum impetuosum,
Pulchrum, quod circa quidem circuli decem ærei erant:
Ei autem umbilici erant uiginti stanni
Albi: in autem medijs erat nigri metalli,
Huic autem quidem Gorgo terribilis coronata erat
Terribiliter aspiciens: circa autem terrorq́; timorq́;.
Huic autem argenteum lorum erat, sed in ipso
Cæruleus uertebatur draco: capita autem ei erant
Tria coronata unius ceruicis nata.
Capiti aũt cuneatam galeam imposuit quadruplicicrista
Equinam, grauiter autem crista desuper annuebat.
Accepit autem fortes lanceas duas armatas ære
Acutas: longè autem æs ab ipsis cœlum intra
Splendebat: sonuerunt autem Mineruaq́; & Iuno
Honorantes regem multiauri Mycænes.
Aurigæ quidem posteà suo præcipit unusquisq;,
Equos bene secundum ornatum tenere illic ante fossam.
Ipsi autem pedites cum armis armati
Ruebant: inextinguibilis autẽ uox fiebat auroram ante.
Peruenerunt equites in uallum armati.
Equites autem parum transierant: sed tumultum
Concitauit malum Saturnius, ab alto demisit rores

Sanguine madefactas ex æthere: quoniam debebant
Multa fortia capita inferno præmittere.
Troiani autē rursus ex altera parte in tumulo campi,
Hectoraq; circa magnum & eximium Polydamanta,
Aeneāq;, qui Troianis Deus tā q̃ honorabatur ī populo:
Tresq; Antenoridas, Polybum, & Agenora diuinum,
Cœlibemq; Acamanta, similem immortalibus.
Hector autem in primis portabat scutū undiq; æquale.
Qualis autem ex nebulis apparet pernitiosa stella
Splendens, quādo āt rursus ingreditur nebulā umbrosā:
Sic Hector aliquando quidem cum primis apparebat,
Aliquando autem in ultimis iubens: totus autem ære
Splendebat tanquam furgur patris Iouis Aegiochi.

Cōparatio messorum.

Hi autem sicut messores contrarij inter se
Ordines impellunt uiri beati in aruo
Triticorū uel hordeorū, manipuli aūt frequentes cadāt:

Pugna initur inter Troianos et Græcos.

Sic Troiani & Achiui inter se ruentes
Bellabant, neq; alteri recordabantur pernitiosi timoris,
Aequalia aūt in pugna capita habebant, hi aūt lupi tā q̃
Currebant. Eris aūt gaudebat multa suspiria faciens, inspi
Sola enim Deorum aderat pugnantibus. (ciens.
Alij autem non ipsis aderant Dei: sed taciti
Suis in domibus sedebant, ubi unicuiq;
Domus pulchræ fabricatæ erāt in summitatibus olympi.
Omnes aūt reprehēdebant nigras nubes habētē Saturniū:
Quoniam Troianis uolebat gloriam dare.
Hos quidem non curabat pater, hic autē seorsum diuisus
Ab alijs, longè sedebat gloria gaudens,
Inspiciens Troianorumq; ciuitatē & naues Achiuorū,
Aerisq; splendorem, perdentesq;, perditosq;.

Quādiu

Quādiu quidem Aurora erat & crescebat almus dies,
Tandiu ualde amborū tela tāgebātur:cadebat aūt popu (lus:
Quādo aūt quercusimāsor uir præparat cœnā
Montis in radiãbus,postà satiauit manus
Inadēs arbores magnas: satietasq́; ipsum accepit animū,
Cibiq́; dulcis circa mentes desyderium capit.
Tunc sua uirtute Danai rumpebant phalanges,
Iubentes socijs in ordinibus:extra autem Agamemnon
Primus ruit:interfecit aūt uirū Bienora pastorē populo-
Ipsum:postà aūt sociū Oilea percussorem equorū.(rum
Certè hic ex equis saltans contrarius stetit:
Hunc autem recta promptum in fronte acuta lancea
Percußit:neq; corona lanceam ipsius tenuit æregrauis:
Sed per ipsam uenit et os:cerebrum autem
Intùs totum sparsum est : interfecit autē ipsum prōptum.
Et hos quidem reliquit illic rex uirorum Agamemnon, *Agamemnō plures occi- dit.*
Pectoribus radiantes postquàm spoliauit uestes.
Sed hic iuit Isumq́; & Antiphum interficiens,
Filios duos Priami,nothum & legitimum,ambos
In uno curru existentes.hic quidem nothus aurigabatur,
Antiphus rursus socius erat inclytus,quos quōdā Achil-
Idæ in radicibus ligauit teneris uiminibus, (les
Pascentes in ouibus accipiens,& soluit donis.
Iam tunc Atrides latedominans Agamemnon,
Hunc quidē super papillā iuxta pectus percußit lancea:
Antiphū aūt iuxta aurē percußit ense,ex aūt iecit equis.
Festinans autem ab his prædatus est arma pulchra
Cognoscens:etenim ipsos anteà apud naues ueloces
Vidit,quando ex Ida duxit pedes uelox Achilles. *Cōparatio ceruæ.*
Sicut autem leo ceruæ uelocis infantes filios

Facile

Facilè scidit, accipiens fortibus dentibus
Veniens in cubile, tenerumq; ipsis cor abstulit,
Hæc autem si interfuit ualde propè non potest ipsis
Auxiliari: ea enim ipsam sub tremor grauis intrauit.
Statim autem ruit per quercus densas & syluam
Festinans, sudans fortis feræ ab impetu.
Sic his nullus potuit auxiliari mortem
Troianorum: sed & ipsi sub Arguos fugiebant.
Sed hic Pisandrumq; & Hippolochum bellicosum
Filios Antimachi prudentis (qui maximè
Aurum Alexandri suscipiens splendida dona,
Non permisit Helenam dare flauo Menelao)
Huius duos filios interfecit rex Agamemnon
In uno curru existentes, simul aũt hẽbant ueloces equos.
Ex enim ipsorum manibus fugerant habenæ splendidæ.
Hi autem turbati sunt: hic autem cõtrà ruit leo tanquã
Atrides: hi autem rursus ex curru supplicabant
Viuos cape, Atrei fili: tu autem digna suscipias dona:
Multæ autem in diuitis patris opes iacent,
Aesq;, aurumq;, multiq; laboris ferrum.
Harum tibi donabit pater infinita dona,
Si nos uiuos audiuerit in nauibus Græcorum.
Sic hi flentes allocuti sunt regem
Mitibus uerbis: immitem autem uocem audiuerunt.
Siquidem iam Antimachi prudentis filij estis,
Qui aliquando in Troianorũ concione Menelaum iußit
Nuncium uenientem cum diuino Vlysse
Illic interficere, neq; dimittere retrò in Achiuos,
Nunc quidem iam patris indecentẽ soluite contumeliam.
Dixit, & Pisandrum quidem ab equis deiecit humum,

Lan=

Lanœa patiēs ad pectus:hic ãt supinus ĩ terra firmatus ē.
Hippolochus aūt filijt,hunc rursus humi interfecit,
Manus ense abscindens,& ceruicem abscindens.
Mortarium autem tanquam impulit uolui per turmam.
Hos quidē dimisit:hic aūt,ubi plurimæ turbabātur phalāges,
Illuc ruit,simul & alij fortißimi Achiui.
Pedites quidem,pedites perdebant,fugientes neceßitate:
Equites autē equites(sub autem ipsis mouebatur puluis
Ex campo,quē concitauerant resonantes pedes equorū)
Aere interfectos:sed rex Agamemnon
Semper interficiens sequebatur Arguos iubens.
Sicut autē quando ignis nociuus in lignosa incidit sylua.
Vndiq; uoluens uentus fert,arbuscula autem
Cum radicibus cadunt,impulsa ignis impetu.
Sic ab Atride Agamemnone cadebant capita
Troianorū fugientium:multi autem fortiū ceruiaū equi,
Vacuos currus strepere faciebant per belli transitus,
Aurigas desyderantes eximios:hi autem in terra
Iacebant,uulturibus meliores quàm uxoribus.
Hectora autem ex telis subduxit Iupiter,exq́; puluere,
Exq́; cæde,exq́; sanguine,exq́; tumultu.
Atrides autem sequebatur terribiliter Danaos iubens.
Hi autem apud Ili sepulchrum Dardanidæ,
Medio in campo apud ficum ruerunt,
Cupidi ciuitatis:hic uocans sequebatur
Atrides,sanguine autem fœdauit manus intangibiles.
Sed quando iam Scæasq́; portas & fagum uenerunt,
Tunc iam steterunt,& inter se expectabant.
Hi autem adhuc in medio campo timebant boues tanquā,
Quas leo terruit ueniens in noctis medio

Omnes

Omnes:ſed uni apparuit pernitioſa mors.
Huius autem ceruicem fregit,accipiens fortibus dentibus
Primũ:poſteà autẽ ſanguinem et uiſcera omnia deuorat.
Sic hos Atrides inſequebatur rex Agamemnon,
Semper interficiens ultimum,hi autem fugiebant.
Multi autem proniq́; & ſupini excidebant equis
Atridæ à manibus:circum antè enim lancea currebat.
Sed quãdo iam cito debebat ſub ciuitatẽ altumq́; murũ
Ire,tunc iam pater uirorumq́; deorumq́;
Idæ in cacuminibus reſedit fontoſæ,
Ex cœlo deſcendens:tenebat autem fulgur in manibus:
Irim autẽ concitauit aureas pennas habentẽ nunciaturã.
Valde age Iris uelox,hoc Hectori uerbum dic,
Quandiu uidet Agamemnona paſtorem populorum
Ruentem in primis pugnis interficientem acies uirorũ:
Tandiu recedat,alium autem populum iubeat
Pugnare inimicis in forti pugna.
Sed poſtq̃ uel lancea uerberatus,uel percuſſus ſagitta,
In equos ſaltat:tunc ei robur præbebo
Interficere,donec naues bene tabulatas adueniat,
Occidátque ſol,& in tenebram ſacram eat.
Sic dixit,nec nõ perſuaſa eſt pedibus aëreis uelox Iris.
Iuit autem ab Idæis montibus in Troiam ſacram:
Inuenit filium Priami prudentis Hectora diuinum
Stantem in equis & curribus coniunctis.
Propè autem ſtans allocuta eſt pedibus uelox Iris:
Hector fili Priami Ioui conſilio ſimilis,
Iupiter me pater miſit tibi dicere,
Quandiu uidens Agamemnona paſtorem populorum
Ruentem in primis pugnis interficientem acies uirorũ,

Tandiu recede à pugna: alium autem populum iube
Pugnare inimicis in forti pugna.
Sed postq̃ uel lancea uerberatus uel percussus sagitta,
In equos saltat: tunc tibi robur præbebit
Interficere, donec naues bene tabulatas adeas,
Occidatq́; sol, & in tenebram sacram eat.
Hæc quidem sic dicens, abiuit pedibus uelox Iris.
Hector autem ex curribus cum armis saltauit humum:
Vibrans autem acutas lanceas in exercitum iuit undiq;
Incitans pugnare: suscitauit autem pugnam grauem.
Hi autem uersi sunt, & contrarij stabant Achiuis:
Argiui autem ex altera parte fortificauerunt phalanges:
Parata est aũt pugna, stabãt aũt cõtrarij: sed Agamemnõ
Primus ruit: uoluit autẽ maximè primò pugnare omniũ.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos habentes,
Quis iam primus Agamemnoni contrarius iuit,
Vel ipsorum Troianorum, uel inclytorum auxiliatorum?
Iphidamas Antenorides bonusq́; magnusq́;,
Qui nutritus est in Thracia fertili matre ouium.
Cisseus hunc nutriuit domibus in, paruulum existentem,
Auus maternus q̃ peperit Theanã pulchras genas habẽtẽ.
Sed postquàm pubertatis gloriosæ peruenit ad mensurã,
Illic quidem detinuit: dedit autem hic filiam suam.
Nuptus autẽ ex thalamo post gloriam uenit Achiuorũ,
Cum duodecim nauibus rostratis, quæ ipsum secutæ sunt.
Has quidem postea in Percope reliquit naues æquales:
Sed hic pedester iens ad Troiam uenit.
Hic tunc Atridæ Agamemnoni obuius uenit.
Hi autem tunc iam propè erant adinuicem uenientes:
Atrides quidẽ errauit, præter spem eius uersa est lãcea.

Iphidamas autem in zona thoracem subter
Percußit:in autē ipse firmatus est, graui manu confidens.
Neq; transiuit balteum pulchrum:sed multo priùs
Argento obuians,plumbum tanquam uersus est cuspis:

[Agamemnō Iphidamā=ta occidit.]

Et hanc manum accipiens latedominans Agamemnon,
Traxit in ipsum promptus tanquam leo:ex autem manu
Euulsit, hūc aūt ense percußit ceruice: soluit aūt mēbra.
Sic hic quidem illic cadens,dormiuit æreum somnum:
Miserabilis longè à desponsata uxore ciuibus auxilians
Puella, cuius nullā gratiā cognouit, multa autem dedit:
Primùm centum boues dedit, postèa autem mille promisit
Capras,simul & oues,quæ ei multa pascebantur:
Iam tunc Atrides Agamemnon interfecit.
Iuit autem portans ad turmam Achiuorū arma pulchra.
Hunc autem post q̄ igitur cognouit Coon gloriosus uirorū
Primogenitus Antenorides,fortis ipsum dolor
Oculis cooperuit fratris cadentis.
Stetit aūt ex obliquo cū lancea,latens Agamēnona diuinū:
Percußit autem ipsum in manu media,cubitum infra:
Contra autem exiuit splendidæ lanceæ cuspis:
Timuit autem postèa rex uirorum Agamemnon.
Sed neq; sic cessauit à pugna & bello,
Sed irruit Cooni habens fortem lanceam.
Certè hic Iphidamanta fratrem & cuum
Trahebat pede promptus,& clamabat omnes optimos.
Hunc aūt trahētē ad multitudinem,sub scuto umbiculoso
Vulnerauit lancea ærea:soluit autem membra.
Huius autem in Iphidamante caput abscidit astans:
Illic Antenoris filij ab Atride rege
Mortem complentes,iuerunt domum Inferni intra.

Sed

Sed hic aliorum inuersus est acies uirorum,
Lanceâq;,enseq;, magnisq; saxis,
Quandiu ei sanguis adhuc calidus exiuit ex uulnere.
Sed postq̃ hoc quidẽ uulnus siccatũ est,cessauitq; sanguis,
Acuti autem dolores adiuerunt fortitudinem Atridæ.
Sicut autem quando dolentẽ habet telũ acutum mulierẽ
Acutè:hoc autem præmittunt laborem facientes Ilithyæ
Iunonis filiæ amaros dolores habentes:
Sic acuti dolores adiuerunt fortitudinem Atridæ.
In currum autem ruit,& aurigæ præcepit
Nauibus in concauis ducere:tristatus est enim cor:
Clamauit autem ualde Danais iens:
O amici,Arguorum principes & primores,
Vos quidem nunc naui expellite ponto transeuntibus
Pugnam molestam:quoniam non me consiliarius Iupiter
Permisit Troianis toto die pugnare.
Sic dixit:auriga aũt uerberauit pulchorũcriniũ equos,
Naues in concauas:hi autem non inuiti uolauerunt:
Spumabãt aũt pectora,spargebãtur autẽ subter puluere,
Consumptum regem à pugna seorsum portantes.
Hector aũt,postq̃ intellexit Agamẽnona seorsum euntem,
Troianisq; & Lycijs iussit,longè clamans:
Troiani,& Lycij,& Dardani bellicosi,
Viri este amici:recordamini autem strenuæ fortitudinis.
Iuit autem uir optimus:mihi autẽ magnã gloriam dedit
Iupiter Saturnides,sed rectà impellite solungulos equos
In fortissimos Danaos,ubi magnam gloriam accipietis.
Sic dicens,concitauit robur & animum uniuscuiusq;.
Sicut autem quando aliquis uenator canes alborũdentium
Instigat in syluestri porco,capro,uel leoni:

Agamemnõ saucius è pugna excedit.

Sic contra Achiuos instigauit Troianos magnanimos
Hector Priamides, homicidæ æqualis Marti.
Ipse autem inter primos ualde cogitans iuit.
Incidit pugnæ supra fluenti æqualis turbini
Qui desiliens nigrum pontum commouet.
Hector quos interemit.
Tunc quem primum, quem ultimum interfecit
Hector Priamides, quando ei Iupiter gloriam dedit?
Asseum quidem primum & Antonoum & Opitem,
Et Dolopen, Clytidem, & Opheltium, & Agelaum,
Esymnumq́;, Orumq́;, & Hipponoum bellicosum.
Hos hic principes Danaorum interfecit: sed posteà
Multitudinem, sicut quando zephyrus nebulas commouet,
Procellosi Noti profundo turbine uerberans,
Multa autem uolubiliter unda mouetur, in altũ aũt spuma
Spargitur ex uenti multùm errantis flatu:
Sic multa capita ab Hectore domata sunt populorum.
Tunc pestis erat, & crudelia opera fiebant.
Et in nauibus cecidissent fugientes Achiui,
Nisi Tydidæ Diomedi iussisset Vlysses:
Tydides, quid passi obliti sumus strenuæ uirtutis?
Sed agè, hic amice apud me sta. iam enim ignominia
Erit, si naues accipiet galeatus Hector.
Hunc autem respondens allocutus est fortis Diomedes:
Certè ego manebo & tolerabo: sed paululum
Nostrũ erit lætitia, quoniã nebularũ cõgregator Iupiter
Troianis mauult dare potentiam quàm nobis.
Dixit, & Thymbræum quidem ab equis deiecit humum,
Lancea percutiens in papilla sinistra: sed Vlysses
Diuinum famulum Moliona huius regis.
Hos quidẽ posteà dimisit, quoniam à bello cessauerant:

Hi autẽ in multitudinẽ euntes turbabãt, ſicut quãdo apri
In canibus uenaticis ualde ſcientes inuadunt:
Sic interficiebant Troianos iterum ruentes,ſed Achiui
Libenter fugientes,reſpirabant Hectora diuinum.
Tunc acceperunt currumq; & uiros populi optimos
Filios duos uiri Percoſij,qui ſupra omnes
Sciebat uaticinia,neq; ſuos filios ſinebat
Ire in bellum corruptium uirorum.hi autem ei non
Obediuerunt:Parcæ enim ducebant nigræ mortis.
Hos quidem Tydides lanceainclytus Diomedes
Animo & anima priuans,inclyta arma abſtulit:
Hippodamum autem Vlyſſes & Hypirochum interficit.
Tunc eis æqualiter pugnam extendit Saturnius,
Ex Ida deorſumaſpiciens:hi autẽ inter ſe interficiebant.
Certè Tydei filius Agaſtrophum uulnerauit
Lancea Pæonidem heroëm in coxa.non enim ei equi
Propè erant fugere:læſus eſt autem ualde animo.
Hos quidem.n.famulus longè habebat,ſed hic pedeſtris
Ruebat per primos pugnatores,quouſq; dilectam pdidit
Hector aũt cito intelligẽs in turmis,irruit in ipſos(animã:
Reſonãs: ſimul autem Troianorũ ſequebãtur phalãges.
Hunc autem uidens,timuit uocem bonus Diomedes.
Statim autem Vlyſſem allocutus eſt propè exiſtentem:
Nobis autem hoc nocumentum uoluit fortis Hector.
Sed agè iam ſtemus,& iuuemus manentes.
Certè & uibrans præmittit longam lanceam,
Et percuſsit(neque errauit obſeruans)in capite
Extremam iuxta galeam:errauit autem ab ære æs,
Neque iuit ad corpus bonum:liberauit enim galea
Triplex acuta,quam ei præbuit Phœbus Apollo,

Hector autem cito cucurrit, mistusq; est in multitudine:
Stetit aũt genuflexo cadens, & firmatus est manu forti
Humi: àrcũm autem populos nigra nox cooperuit.
Quandiu autem Tydides ad lanceæ iuit impetum
Longè inter propugnatores, ubi eius iacebat in terra,
Tandiu Hector respirauit, & iterũm in currum ruens
Duxit ad multitudinem, & euitauit mortem nigram.
Lacnea autem ruens allocutus est fortis Diomedes:
Nunc effugisti mortem, canis: certè tibi propè

Diomedes Hectori attonito insultat.

Venit malum: nunc te liberauit Phœbus Apollo,
Cui debes precari iens in sonitum iaculorum.
Certè te expediam, & posterius obuians,
Sicubi aliquis & mihi deorum adiutor est.
Nunc rursus alios persequar quencunq; inueniam.
Dixit, & Peonidem lanceâ inclytum spoliauit:
Sed Alexander Helenæ maritus pulchros crines habentis
Tydide arcus intendit pastori populorum,
In columna inclinatus uiri dormitorio in sepulchro
Ili Dardanide, antiqui in populo senis:
Certè hic quidem thoracem Agastrophi fortißimi
Abscidit à pectoribus pulchrũ, parmamq; ab humeris,
Et galeam fortem: hic autem arcus ulnam retraxit,
Et percußit (neq; ipsum uana sagitta effugit manu)
Plantam dextri pedis, totaliter autem sagitta
In terra fixa est: hic autem ualde suauiter ridens

Paris Diomedem ex insidijs uulnerat

Ex insidijs saltauit, & gloriabundus uerbum dixit:
Percussus est, neq; uanũ telũ effugit: utinã debuissem tibi
Vltimum in uentrem percutiens animam abstulisse.
Sic & Troiani quieuissent à malo,
Qui te timent leonem tanquàm mugientes capræ.

Hunc

Hunc autem non timens, allocutus est fortis Diomedes:
Sagittarie nodue, capitis splendide proce,
Siquidem iam contra cum armis tentabis,
Non te iuuabit arcus & multæ sagittæ:
Nũc aũt me supra radẽs plãtã pedis gloriaris inaniter:
Nõ curo tãquã si me mulier pcußisset, uel puer insciens.
Insensibile enim telum uiri impotentis nulliusualoris.
Certè aliter à me & si paululum tanget:
Acutum telum est, & mortalem statim facit.
Hunc autem uxoris quidem circa laceratæ erunt genæ:
Pueri autem orphani: hic autẽ sanguine terrã rubefaciẽs
Putrescet: aues autem plures quàm mulieres.
Sic dixit: hunc aũt Vlysses lãceainclytus prope ueniẽs,
Stetit antè: hic autem à tergo sedens, telum acutum
Ex pede traxit: dolor autem per corpus uenit molestus.
In currum autem ascendit, & aurigæ iußit
Nauibus in concauis dirigere cursum: dolebat autem cor.
Solus erat autẽ Vlysses lanceainclytus, neq; aliquis ipsum
Arguorum apud manebat: quoniam timor accepit omnes.
Dolens autem dixit ad suum magnum animum:
Hei mihi quid patior, ualde enim malum, si fugiam
Multitudinem timens: hoc autem molestum, si captus ero
Solus: alios autem Danaos terruit Saturnius.
Sed quid mihi dilectus consultat animus.
Scio enim quòd mali quidem recedunt à pugna:
Quicunq; autẽ optime agit pugna in, hũc ualde opus est
Stare fortiter, uel feriatur, uel feriat alium.
Dum hic hæc uersat in mente & in animo,
Interim ad Troianos cohortes ueniebant clipeatos:
Impellebãt autẽ in medijs inter ipsos nocumẽtũ ponẽtes.

Diomedes à Paride uulneratus pugna excedit.

Vlyßis in pugna uirtus.

Sicut autē quādo aprū circa canes pubeſcentesq; iuuenes
Ruunt: hic autem uenit profundo ex ſaltu,
Acuens album dentem cum circūflexis maxillis,
Circa autem ruunt, ſub autem ſtridor dentium
Fit, hi autem manent cito grauem exiſtentem:
Sic tunc circa Vlyſſem Ioui dilectum ruunt
Troiani: hic autem primùm quidem eximium Deiopitem
Vulnerauit humerum ſuper ſaltans acuta lancea.
Sed poſteà Thoonem & Ennomum interfecit:
Cherſidamanta autem poſteà in equos ruentem,
Lanceâ in umbilicum ſub ſcuto umboſo
Perculſit: hic autē ī pulueribus cadēs, tetigit terrā cubito.
Hos quidē reliquit: hic autē Hippaſidē Charopem uul=
Fratrem generoſi Soci. (nerauit lancea,
Huic autem auxiliaturus Socus iuit diuinus uir:
Stetit aūt ualde prope iens, & ipſum uerbū allocutus eſt:
O Vlyſſes clarißime inſidiarum rurſusq; & laboris,
Hodie uel duobus gloriaberis Hippaſidis,
Tales uiros interficiens, & arma auferens,
Vel mea à lancea uerberatus, animum perdes.
Sic dicens, uulnerauit ſcutum undiq; æquale:
Per quidem ſcutum tranſiuit ſplendidum fortis lancea,
Et per thoracem pulchrum firmata eſt:
Omnem autem à lateribus cutem ſeparauit, neq; ſiuit
Pallas Minerua miſceri uiſceribus uiri.
Cognouit autem Vlyſſes quòd ei non telum letale uenit.
Retrò cedens Socum uerbum allocutus eſt:
O miſer, certè ualde iam te inuenit grauis mors.
Certè quidem me remouiſti contrà Troianos pugnare,
Tibi autem ego hic dico cædem & mortem nigram

Dic

Die hoc fore: mea autem à lancea interfectum,
Gloriã mihi dare, animã ãt Inferno inclyto sequos habẽti.
Dixit, & hic quidem ad fugam retrò uersus abiuit.
Huic autem uerso dorso in iaculum confixit,
Humerorum in medio, per autem pectora transiuit,
Sonuit autẽ cadens: hic autẽ gloriatus est diuus Vlysses:
O Soce, Hippasi fili prudentis equidomitoris,
Cepit te finis mortis inueniens, neq; aufugisti.
O miser, non quidem tibi pater & honoranda mater
Oculos claudent morienti, sed aues
Cruda comedentes circum pennas densas iacientes:
Sed postq̃ ego mortuus fuero, sepelient me diuini Achiui.
Sic dicens, Soci prudentis impetuosam lanceam
Extráq; corpus traxit, & scutum umbosum.
Sanguis autem ei euulsâ profluebat: dolebat autẽ animo.
Troiani ãt magnanimi postq̃ uiderũt sanguinem Vlyßis,
Cohortantes in multitudinem contra ipsum oẽs iuerunt.
Sed hic retrò cedebat, uocabat autem socios.
Ter quidem posteà uocauit quantum caput capiebat uiri,
Teŕq; audiuit clamantem bellicosus Menelaus:
Statim autem Aiacem allocutus est propè existentem:
Aiax diuine, Telamonie, princeps populorum,
Circa me Vlyßis prudentis uenit uox,
Huic similis tanquam si ipsum uiolarẽt solum existentem
Troiani diuidentes in forti pugna.
Sed eamus in multitudinem: iuuare enim melius.
Timeo nequid passus sit in Troianis solus
Bonus existens: magnum autem desyderium Danais fiet.
Sic dicẽs, hic qdẽ præibat, hic ãt simul sequebatur diuin9
Inueneriit posteà Vlyßẽ Ioui dilectũ: circũ aũt ipsũ (uir.
Troiani

Troiani sequebantur sicut crudi lynces in montibus
Circa ceruum cornutum percussum, quémq; percußit uir
Sagitta à chorda:hunc quidem fugit pedibus
Fugiens,donec sanguis calidus & genua mouentur:
Sed postquàm hunc domuit uelox sagitta,
Cruda comedentes ipsum lynces in montibus laniant
In nemore umbroso:leonem autem induxit fortuna
Nociuum:lynces quidem fugiunt,sed hic deuorat.
Sic tunc circa Vlyssem prudentem consultorem
Troiani sequebantur multiq; & fortißimi:sed hic heros
Ruens sua lancea expellebat sæuum diem:
Aiax autem propè uenit ferens scutum uelut turrim:
Stetit autem apud,Troiani autem fugerunt aliò alius.
Certè hunc Menelaus bellicosus eduxit multitudine
Manu tenens:donec famulus propè duxit equos.
Aiax autem Troianos contra saltans ,interfecit Doriclũ
Priamidem,nothũ filiũ : posteà autẽ Pãdocũ uulnerauit,
Vulnerauit & Lysandrum & Pyrasum & Pylatem.

Vlysses è pugna uulneratus excedit.

Sicut autem quando plenus fluuius in campum descendit
Torrentes à montibus præbens Iouis hymbre:
Multas autem quercus aridas,multas autem & pinus
Infert,multam & frondem in mare iacit:
Sic insequebatur turbans in campum illustris Aiax
Interficiens equosq; & uiros:neq; dum Hector
Audierat,quoniam pugnæ in sinistra pugnabat omnis,
Ripas apud fluuij Scamandri,quà maximè (batur
Virorũ cadebãt capita:uox autem inextinguibilis moue-
Nestoraq; circa magnum & bellicosum Idomeneum:
Hector quidem inter ipsos uersabatur magna faciens,
Lãceaq; equitatuq;:iuuenum aũt populabatur phalãges,

Comparatio amnis.

Neq;

Neq; dum recesissent à uia diuini Achiui,
Nisi Alexander Helenæ maritus benecomatæ
Cessare fecisset optimum Machaonẽ pastorẽ populorum,
Sagitta trisulca percutiens in dextero humero.
Hunc circa timuerunt fortitudinem spirantes Achiui,
Ne aliquo modo ipsum bello declinato interficerent.
Statim autem Idomeneus allocutus est Nestora diuinum:
O Nestor Neleïde, magna gloria Achiuorum,
Agè tuos currus inscende, apùd autem Machaon
Ascendat: in naues autem uelocissimè impelle solungulos
Medicus enim uir multis pro dignus alijs (equos.
Sagittasq; præcidere ĩq; mitigabilia medicamẽta spargere.
Sic dixit, neq; nõ psuasus est honoratus equitator Nestor.
Statim autem suos currus ascendit: apùd autẽ Machaon
Ascendit Asclepij filius eximij medici.
Verberauit autem equos: hi autem non inuiti uolabant
Naues in concauas: eo enim dilectum erat animo.
Cebriones autem Troianos turbatos cognouit,
Hectora apud iens, & ipsum uerbum allocutus est:
Hector, nos quidem hic uersamur cum Danais
In extremitate belli malesonantis, sed iam alij
Troiani tumultuantur mixtim equiq; & ipsi.
Aiax aũt tumultuatur Telamonius: bene ãt ipsũ cognoui.
Spaciosum enim circa humeros gerit scutum: sed & nos
Illuc equosq; & currum dirigamus, ubi maximè
Equestres pedestresq; malam contentionẽ anteponentes
Inter se interficiunt: uox autem inextinguibilis mota est.
Sic dicens, uerberauit pulchros crines habentes equos
Flagello sonanti: hi autem percussionẽ audientes, (uos,
Celeriter ferebant uelocem currũ ad Troianos & Achi-

Medicus multis alijs pollet.

Machaõ è pugna digreditur saucius.

Calcantes

Calcantes mortuosq́; & scuta: sanguine autem axis
Subter totus perfusus est, & ambitus qui circa sellam
Quos ab equinis ungulis guttæ perfundebant,
Quiq́; à cantho: hic autē pergebat ingredi multitudinem
Virilem, perrumpereq́; saltans: in autem tumultum
Misit malum Danais: parum autem cessauit lancea.
Sed hic alios contra uersus est cateruas uirorum
Lanceaq́;, enseq́;, magnisq́; saxis:
Aiacis autem compescuit pugnam Telamonidæ.

Aiax ob Hectoris interuentũ in fugam uertitur.

Iupiter autē pater Aiacem altesedēs in timorē cōcitauit.
Stetit aũt stupefactus: post tergũ āt reiecit scutũ septēpel
Timuit āt aspiciēs ĩ multitudĩe feræ similis (liũ bouinarũ.
Retrò uersus genu cum genu mutans.
Sicut autem fortem leonem boum à mediaula
Expellunt canesq́; & uiri agrestes,
Hiq́; ipsum non sinunt boum pinguedinem accipere
Tota nocte uigilantes: hic autem carnium cupidus
Ruit, sed nihil facit: frequentia enim iacula
Obuium expellunt fortibus à manibus,
Incensæq́; faces, hasq́; timet uiolentus quamuis:
Manè autem à longe discedit tristis animo.
Sic Aiax tum à Troianis dolens cor
Iuit multũ inuitus. de enim timebat nauibus Achiuorum,
Sicut aũt quando asinus in aruum iens uiolatur à pueris

Comparatio asini.

Segnis, quẽ iam multi circũ baculi utrinq; infringuntur,
Tondetq́; ingressus profundum pratum: hi autem pueri
Vulnerant baculis ui puerili ipsorum,
Vixq́; expellunt postquàm saturatus est pabulo.
Sic tunc posteà Aiacem magnũ, Telamonium filium,
Troiani magnanimi, longeq́; uocati auxilares

Percutientes

Percutientes iaculis magnum ſcutum ſemper ſequebãtur.
Aiax autẽ aliquãdo quidẽ recordabatur ſtrenuæ uirtutis
Retrò conuerſus, & cohibebat phalanges
Troianorũ equidomitorũ, aliquãdo aũt reuertebatur fu-
Omnes autem prohibebat ueloces in naues ire. (gere.
Ipſe autem Troianorum & Achiuorũ ruebat in medio
Stans, lanceæ autem fortibus à manibus,
Aliæ quidem in ſcuto magno figebantur motæ ulterius:
Multæ autem & in medio ante corpus album auferre.
In terra ſteterunt cupientes corpori noceri.
Hunc autem poſtq̃ intellexit Euemonis illuſtris filius
Eurypylus denſis obrutum telis,
Stetit apud ipſum iens, & iaculatus eſt lancea ſplẽdida.
Et percuſsit Phauſiadem Apiſaonem, paſtorẽ populorũ,
Hepar ſubter præcordia. ſtatim autem genua ſoluit.
Eurypylus autem irruit, & abſtulit arma ab humeris.
Hunc autem poſtquàm cognouit Alexander diuinus,
Arma auferentem Apiſaonis, ſtatim arcum
Traxit in Eurypylum, & ipſum percuſsit femore ſagitta
Dextro: fracta eſt autem harundo: grauauit autẽ femur.
Retrò autem ſodorum ingentem ceſsit mortem fugiens.
Exclamauit autem ualde Danais iens:
O amici Arguorum principes & primores,
State uerſi, & expellite miſerum diem
Aiacem qui telis obruitur, neq; ipſum opinor
Fugere ex bello malo: ſed ualde contrà
State circa Aiacem magnum Telamonium filium.
Sic dixit Eurypylus uulneratus: hi autem apud ipſum
Propinqui ſteterunt, ſcuta humeris inclinantes,
Lanceas eleuantes: his autem obuius iuit Aiax.

Stetit

Stetit autem conuersus postquã uenit multitudo sociorũ:
Sic hic quidem pugnabat corpus igne urente.
Nestorem autem ex bello portabant Neleij equi
Sudantes:ducebant autem Machaonẽ pastorẽ populorũ.
Hunc aũt uidẽs, cognouit pedibus uelox diuus Achilles:
Stabat enim in puppi sublimi nauis,
Inspiciens laborẽ grauem,insecutionémq; lachrymosam.
Statim autem socium suum Patroclum allocutus est,
Nomine uocans apud nauem: hic autẽ ex tentorio audiens
Exiuit similis Marti:mali autem ei fuit principium.
Hunc prior allocutus est Menœtij fortis filius:
Cur me uocas Achille?quid autem te opus est mei?
Hũc aũt respõdẽs,allocutus est pedibus uelox Achilles:
Diuine Menœtiade, meo charißime animo,
Nunc puto circa genua mea statum iri Achiuos
Supplicantes.neceßitas.n.uenit nõ amplius tolerabilis.
Sed agè nunc Patrocle Ioui dilecte, Nestorem interroga,
Quem hunc ducit percussum ex bello.
Certè quidem à tergo Machaoni omnia similis est
Asclepiadæ,sed non uidi oculos uiri:
Equi enim me transierunt ulterius prompti.

Achilles Patroclum mittit ad Nestorem.

Sic dixit:Patroclus autem dilecto obediuit socio:
Iuit autem currere apúdq; tentoria & naues Achiuorũ:
Hi autem quando iam ad tentorium Neleïdæ puenerũt:
Ipsi quidem descenderunt in terram multa pascentem:
Equos autem Eurimedon famulus soluit senis
Ex curribus:hi autem sudorem siccabant uestium,
Stantes ad auram apud littus maris:sed postea
In tentorium uenientes in sedibus sederunt.
His autẽ præparabat potionẽ pulchros crines habẽs Hecameda,

Quam

Quā accepit ex Tenedo senex, quādo destruxit Achilles,
Filiam Arsinoi magnanimi, quam ei Achiui
Elegerunt: quoniam consilio antecedebat omnes.
Hæc ipsis primùm quidem apposuit mensam
Pulchram, nigris pedibus politam: sed in ipsam
Aeream lancem: in autem cæpam potioni condimentum,
Et mel recens: apud autem farinæ sacræ cibum:
Apud autē poculum pulchrū quod ex domo duxit senex,
Aureis clauis transfixum: aures autem ipsius
Quatuor erant: duæ autem columbæ circum unāquanq;
Aureæ pascebantur: duo autem subpedes erant.
Alius quidem laborans submouißet à mensa
Plenū existens: Nestor autem senex sine labore eleuabat,
In quo ipsis miscuit mulier similis deabus,
Vino nigro: in autem caprinum triturauit caseum
Grattuosa ærea: in autem farinas albas miscuit.
Bibere autem iußit postquàm præparauit potionem:
Hi autem post q̄ biberūt, abiecerūt multū aridam sitim,
Sermonibus delectabantur inter se dicentes.
Patroclus autem ianuis astitit diuinus uir.
Hunc autem uidens senex, à sede surrexit splendida:
Introduxit autem manu accipiens: sedere autem iußit.
Patroclus autē ex altera parte renuebat: dixitq́; uerbū:
Non sedes est senex diuine, neq; me persuadebis
Venerande: culpans qui me præmisit inquirere,
Quem hunc ducis percussum, sed & ipse
Cognosco: uideo autem Machaona pastorem populorū.
Nunc autem uerbum dicens, iterum nuncius uado Ahilli.
Bene autem tu scis senex diuine, qualis ille
Grauis uir, cito & insontem culpat.

Huic

Huic aute respōdit posteà honoratus equitator Nestor,
Nestor ad Patroclū.
Quid & sic Achilles tristificas filios Achiuorum,
Quicunq; iam telis percußi sunt, neque sit
Doloris quantùm commouit in exercitum. nam optimi
In nauibus iacent percußi, uulneratiq;:
Percussus est quidem Tydides fortis Diomedes,
Vulneratus est & Vlysses lāceainclytus, & Agamemnō:
Percussus est autē & Eurypylus in fœmine sagitta.
Hunc autem alium ego nuper adduxi ex bello
Sagitta à chorda percussum, sed Achilles
Bonus existens Danaorum nōcurā habet, neq; miserteur,
An cunctatur, donec iam naues ueloces prope mare
Arguis inuitis igne hostili comburantur?
Ipsiq; interficiamur alijs super alios. non enim mea uis
Est, qualis anteà fuit inflexibilibus membris.
Vtinam sic pubescerem, uis & mihi firma esset,
Sicut quando Eilidensibus, & nobis contentio facta est
Circa boumprædam; quando ego interfeci Itimoneum
Bonum Hypirochidem (qui in Elide habitabat)
Credita expellens: hic autem auxilians suis bobus,
Percussus est inter primos mea à manu iaculo,
Et cecidit: populi autem circa fugerunt agrestes.
Prædam autem ex campo abegimus ualde multam,
Quinquaginta boum armenta, totidem greges ouium:
Totidē porcorum greges, totidem gregis lati caprarū:
Equas autem flauas centum & quinquaginta,
Omnes fœminas, multis autem pulli inerant:
Et hæc quidem abegimus Pylum Neleium intra
Nocturni ad ciuitatem. lætatus est aūt mentibus Neleus,
Quoniam mihi contigerunt multa iuueni militiam eunti.

Præcones

Præcones autem edixerunt simul aurorâ apparente
Hos ire quibus debitum debebatur in Elide diuina.
Hi autem congregati Pyliorum ductores uiri
Diuiserunt:multis enim Epij debitum debebant:
Sed nos pauci maleaffecti in Pylo eramus.
Veniens enim maleaffecit uis herculea
Prioribus annis:interfecti sunt autem quicunq; optimi.
Duodecim enim Nelei egregij filij eramus,
Horum solus relictus sum:alij autem omnes perierunt:
His superbientes Epij loricati
Nos iniuria afficientes iniusta excogitarunt:
Senex autem armentumq́; bonum & gregẽ magnũ ouiũ
Accepit diuidens trecentos & pastores:
Etenim huic debitũ magnum debebatur in Elide diuina,
Quatuor certatores equi ipsis curribus
Venientes ad certamina:de tripode enim debebant
Currere:hos autem illic rex uirorum Augias
Detinuit,aurigam autẽ dimisit maleaffectum equorum. Augias Epiorũ rex.
Senex uerbis iratus ac & factis,
Accepit ualde multa:alia autem in populum dedit
Diuidere,ne quis eius priuatus iret æqualitate.
Nos quidem singula dispensauimus,circaq́; ciuitatem
Facimus sacra deis:hi autem tertio die omnes
Venerunt simul,ipsiq́; multi & solunguli equi
Omni impetu:cum autem ipsis Moliones armati sunt,
Pueri adhuc existentes,nõdũ ualde sciẽtes strenuæ fortitudinis.
Est autem quædam Thryoësa ciuitas alta iugo
Longe ab Alpheo ultima Pyli harenosi:
Hanc obsidebant expugnare prompti.
Sed quãdo omnẽ cãpum transierant,nobis aũt Minerua,

Nuncia uenit,delapsa ab olympo armari
Nocturna,neq; inuitum Pylum in populum congregauit:
Sed ualde promptos bellare :neq; Meneleus
Permisit armari:abscondit autem mihi equos.
Non enim dum me dicebat scire bellica opera.
Sed & sic cum equitibus exiuit nostris,
Et pedester existēs,quoniā adducebat cōtētionē Mineruæ.
Est autem quidem fluuius Minyeïus in mare uadens,
Prope Arenam, ubi expectabamus auroram diuinam,
Equestres Pyliorū:hæ āt profluxerūt gentes pedestrium:
Inde impetualiter cum armis armati
Meridiani peruenimus sacrum fluxum Alphei:
Ibi Ioui facientes potenti sacrificia bona:
Taurum autem Alpheo:taurum & Neptuno:
Sed Mineruæ glaucos oculos habenti,bouem indomitam:
Cœnam posteà suscepimus,in exercitu in ordinibus.
Et dormiuimus,in armis suis unusquisq;,
Circa fluenta fluuij:sed magnanimi Epij
Circunstabant,ciuitatem expugnare prompti.
Sed ipsis antè apparuit magnum opus Martis.
Quando enim sol splendidus super fuit terra,
Concurrimus pugna,Ioui supplicantes,& Mineruæ.
Sed quando iam Pyliorum & Epiorum fuit contentio,
Primus ego interfeci uirū (exportaui autem solungulos
Muliū bellicosum:gener autem erat Augiæ. (equos)
Seniorem autem filiam habuit flauam Agamedam,
Quæ tot medicamenta sciebat,quot nutrit lata terra.
Hunc quidem ego accedentem percussi ærea lancea:
Cecidit autem in pulueribus:ego autem in currum ruens
Steti inter primos:sed magnanimi Epij

Fugerūt

Fugerunt alius aliò, postq̃ uiderunt uirum cadentem
Ductorem equitum, qui optimus erat pugnare.
Sed ego irruens nigro turbini similis,
Quinquaginta accepi currus: duo autem circa singulum
Viri mordicus acceperunt terrã meâ à lancea interfecti.
Et Actorione, Molione, filios perdidissem,
Nisi ipsos pater latedominans Neptunus
Ex bello seruasset, cooperiens nebula multa.
Tunc Iupiter Pylijs magnam potentiam dedisset.
Tandiu enim insequimur per Aspideum campum,
Interficientesq; ipsos, armaq; pulchra colligentes,
Donec in Buprasium multifrumenti irefecimus equos,
Petramq; Oleniam & Alesium (tunc Colone
Vocata est) unde retrò uertit populum Minerua.
Tunc uirum interficiens ultimum reliqui, sed Achiui
Retrò à Buprasio Pylum impellebant ueloces equos.
Omnes aũt palmam dabant deorũ Ioui Nestori uirorum.
Talis fui, siquando eram inter homines: sed Achilles
Solus sua uirtute fruitur. certe ipsum puto
Multùm imposterum pœnitere, postq̃ populus peribit.
O amice, nunquid quidem tibi Menœtius sic præcepit
Die illo, quando te ex Phthia Agamemnoni misit?
Nos autem intus existentes ego & diuinus Vlysses,
Omnia ualde in domibus audiuimus sicut præcepit.
Pelei autem iuimus domos benehabitatas,
Populum congregantes in Achaide fertili.
Illic autem postea heroa Menœtium inuenimus intus,
Et te apud autem Achillem, senex equitator Peleus
Pinguia crura adolebat bouis Ioui gaudenti fulmine,
Aulæ in cohorte: tenebat autem aureum poculum,

Libans nigrum uinum in ardentibus sacris.
Vos quidem circa bouis currebatis carnes,nos ăt posteà
Stetimus in prostibulis:stupefactus autem exilijt Achilles:
Intrò ăt duxit manu accipiens,deorsum ăt sedere iußit,
Hospitaliaq; bene apposuit,quæ hospitibus æquum est.
Sed post q̃ delectati sumus cibo & potu,
Incœpi ego uerbis iubens uos simul sequi:
Vos ăt ualde uolebatis:hi ăt ambo multa præcœperunt:
Peleus quidem suo filio senex præcœpit Achilli,
Semper optima facere,& eximium esse aliorum:
Tibi autem rursus sic præcepit Menœtius Actoris filius:
Fili mi generatione quidem superior est Achilles,
Antiquior autem tu es:ui autem hic multo melior.
Sed bene ei loquere sapiens uerbum,& admone,
Et ei iube:hic autem parebit in bonum.
Sic præcœpit senex:tu autem oblitus es:sed item & nunc
Hæc dicas Achilli prudenti,si persuadebitur:
Quis autem sãt,ei cum deo animum mouebis
» Admonens.Bona autem admonitio est amici.
Si autem aliquod mentibus suis uaticinium fugit,
Et aliquod ei à Ioue dixit casta mater,
Saltem te præmittat,simul & alius populus sequatur
Myrmidonum,si aliqua lux Danais fias:
Et tibi arma bona det ad bellum portare.
Si te huic aßimilantes abstineant bello
Troiani:respirent autem bellicosi filij Achiuorum
Consumpti,parua autem respiratio belli.
Facilè autem indefeßi defessos uiros clamore
Expelletis ad ciuitatem nauibus ab & tentorijs.
Sic dixit:huic autem animum in pectoribus mouit.

Patroclus Achille senior.

Perre-

Perrexit autem currere ad naues ad Aeacidē Achillem,
Sed quando iam præter naues Vlyßis diuini
Ibat currens Patroclus, ubi ipsis concioq; iusq;
Erat, illic & ipsis deorum facta erant altaria.
Illic ei Eurypylus percußus obuiauit
Diuinus Euemonides in crure sagitta,
Claudicans ex bello: ab autem humidus fluebat sudor
Humeris & capite: ab autem uulnere molesto
Sanguis niger scaturiebat: mens quidem firma erat:
Hunc autem uidens misertus est Menœtij fortis filius,
Et complorans, uerba uelocia allocutus est.
O miseri Danaorum principes & primores.
Sic futuri estis procul ab amicis & patria terra
Satiare in Troia ueloces canes alba pinguedine?
Sed agè mihi hoc dic diuine Eurypyle heros,
Nunquid adhuc tolerant magnum Hectora Achiui,
An iam corrumpuntur ab ipsius lancea interfecti?
Huic āt rursus Eurypylus prudēs contrà locutus est:
Non amplius diuine Patrocle auxilium Achiuorum
Erit, sed in nauibus nigris cadent.
Hi quidem enim iam omnes quot antè erant optimi,
In nauibus iacent percußi, uulneratiq;
Manibus à Troianorū: horū āt robur augetur semper:
Sed me quidem tu bene serua ducens in nauem nigram:
Cruris autem incide sagittam: ab ipso āt sanguinē nigrū
Laua aqua calida: in āt mitigatoria medicamēta sparge
Bona: quæ te ab dicunt Achille doctum esse,
Quem Chiron docuit iustißimus Centaurorum.
Medici quidem enim Podalyrius & Machaon:
Hunc quidem in tentorijs puto uulnus habentem,

Indigentem, & ipſum eximio medico
Iacēre: hic ãt in cãpo Troianorum ſuſtinet acutũ martem.
Hunc autẽ rurſus allocutus eſt Menœtij fortis filius:
Quomodò erũt hæc opera? q̃d faciemus Eurypyle heros?
Eo ut Achilli prudenti uerbum dicam,
Quod Neſtor præcepit ſenex cuſtos Achiuorum:
Sed neq; ſic te dimittam conſumptum.
Dixit, & ſub pectore accipiẽs ducebat paſtorẽ populorũ
Ad tẽtoriũ: famulus ãt uidẽs, ſubſtrauit pelles bouinas:
Illic ipſum extendens, ex crure incîdit gladio
Acutam ſagittam amarã: ab ipſo autem ſanguinem nigrũ
Lauit aqua calida: in autem, radicem iecit amaram,
Manibus terens, dolorem expellentem, quæ ei omnes
Expulit dolores, uulnus q̃dẽ ſiccatũ eſt, ceſſauit et ſanguis.

ARGVMENTVM .M. HOMERI COMPOSITIONIS.

DEſcendentes Troiani ab equis, tranſierunt uallum; & infauſta ipſis apparente aue, & in quinque ordines diuiſi, percutiũt murũ Græcorum. Tunc Sarpedon, propugnaculum deorſum uellit: Hector autem lapide percutiens portas, intrauit naues, et cum ipſo omnes Troiani.

Iliadis

ILIADIS .M. HOMERI COMPOSITIONIS

My, Troianorum manibus decidit murus Achiuorum.

SIc quidem in tentorijs Menœtij fortis filius,
Medebatur Eurypylum percussum: hi autem pugnabant
Argiui & Troiani misti, neque debebat
Vallum amplius custodire Danaorum & murus desuper
Latus: hunc fecerunt naues supra: circum autem uallum
Fabricauerunt (neq; Deis dederunt gloriosas hecatõbas)
Vt ipsis nauesq́; ueloces, & prædam multam
Intus habens custodiret. Deis autem inuitis factus est
Immortalibus, propter hoc & non multo tpe firmus fuit:
Quãdiu quidẽ Hector uiuus fuit, & iratus est Achilles,
Et Priami regis inexpugnata ciuitas fuit:
Tandiu autem & magnus murus Achiuorũ firmus fuit.
Sed postquàm Troianorũ mortui sunt quicunq; optimi:
Multi aũt Arguorũ, hi quidẽ interfecti sunt, illi aũt re-
Destructa ẽ aũt Priami ciuitas decimo anno: (licti sunt:
Argiui autem in nauibus dilectam in patriam iuerunt.
Iam tunc consultarunt Neptunus & Apollo
Murum destruere, fluuiorum uiolentiã introducentes,
Quicunq; ab Idæis montibus in mare profluunt,
Rhesusq́;, Heptaporusq́;, Caresusq́;, Rhodiusq́;,
Greniusq́;, & Aesepus, diuinus Scamander,
Et Simois, ubi multa scuta & galeæ
Deciderunt in pulueribus, & semideorũ genus uirorũ.

Horum omnium simul hostia mutauit illustris Apollo,
Nouē diebus aūt in murū misit fluctū: pluit & Iupiter
Continue, ut citius in mari nauigantes muros faceret.
Ipse autem Neptunus tenens manibus tridentem
Praeibat, & omnia fundamenta undis iecit
Troncorum, quae posuerunt laborantes Achiui.
Plana autem fecerunt apud ualde fluentē Hellespontū,
Retrò autem littus magnum harena cooperuit
Murum destruens: fluuiosq; uertit redire
Iuxta fluxum, quò anteà ibat pulchrefluens aqua.
Sic debebant in futurum Neptunus & Apollo
Facere: tunc autem circum pugna clamorq; circuibat
Murū bene aedificatū: resonabāt aūt tabulamēta turrium
Percussa. Argiui autem Iouis flagello domiti,
Nauibus in concauis clausi detinebantur,
Hectora timentes fortem peritum timoris.
Sed hic sicut priùs pugnabat similis turbini.
Sicut autem quando in canibus & uiris uenatoribus
Caper uel leo uertitur, fortitudine superbiens;
Hi autem instar turris seipsos praeparantes
Obuijstant, & iaculantur frequentes
Lanceas ex manibus: huius autem nunq̄ gloriosum cor
Timet, neq; terretur: audacia autem ipsum interfecit;
Frequenterq; uertitur turmas uirorum tentans;
Quò uadit, illuc eunt turmae uirorum.
Sic Hector per tumultum iens uertebat socios,
Vallum incitans transcendere, neq; ipsi equi
Audebant ueloces: ualde autem hinniebant in extremo
Labro instantes: longe enim terrebat fossa
Lata, neq; supersilire propè, neq; transire.

Facilis

Facilis.præcipitia enim profunda circa omnem
Stabant utrinq;:desuper autem palis
Acutis firmata est:hos posuerunt filij Achiuorum
Densos & magnos inimicorum uirorum substentaculum.
Illuc non facilè equus politum currum trahens
Intrat:pedestres autem prompti sunt si perficiant.
Iam tunc Polydamas audaci Hectori dixit astans:
Hectorq́; & alij Troianorum duces & sociorum:
Stulte per uallum impellimus uelooes equos,
Quod ualde molestum transire.pali enim in ipso
Acuti stant:circa autem ipsos murus Achiuorum.
Illuc non est descendere,neq; pugnare
Equitibus.angustum enim,ubi uulnerari puto.
Siquidem enim iam omnino mala cogitans destruit
Iupiter altitonans:Troianis autem uult auxiliari;
Certè & uellem,ego & statim hoc fieri,
Ignobiles destrui longe ab Argo hic Achiuos.
Si autem uertentur,insecutio autem fiat
Ex nauibus,& in uallo cadamus profundo,
Non amplius postea puto neq; nuncium reuerti
Retrogradum ad ciuitatem circuentibus ab Achiuis,
Sed agitè sicut ego dico,persuadeamur omnes,
Equos quidem famulos teneant in uallo:
Ipsi autem pedestres cum armis armati
Hectorem omnes sequamur densi,sed Achiui
Non sustinent,siquidem ipsis mortis termini uenerunt.
Sic dixit Polydamas:placuit ãt Hectori uerbũ illæsum.
Statim autem ex curribus cum armis saltauit in terram.
Neq; quidem alij Troiani in equis pendebant,
Sed omnes descenderunt postq̃ uiderũt Hectora diuum.

Aurigæ

Troiani uictores, castra Graecorum inuadunt.

Aurigæ quidem postea suo præcepit unusquisq;,
Equos bene secundum ornatum tenere illic in uallo.
Hi autem diuidentes, seipsos præparantes,
In quinq; ordines ordinati, simul ductores sequebantur.
Hi quidem cum Hectore ibant & eximio Polydamante,
Qui plurimi & optimi erant: prōpti aūt erant maximè
Murum rumpentes concauis in nauibus pugnare.
Et ipsos Cebriones tertius sequebatur: apud autē currus
Alium Cebrione peiorem reliquit Hector.
Aliorū autē Paris dux erat, & Alcathous & Agenor.
Tertiorum autem Helenus & Deiphobus diuinus,
Filij duo Priami: tertius autem erat Asius heros,
Asius Hyrtacides, quem ex Arisba portabant equi
Rubicundi, magni, fluuio à Selcente.
Quartorum autem dux erat bonus filius Anchisæ
Aeneas: cum hoc duo Antenoris filij,
Archelochusq; Acamasq;, pugnæ bene scientes omnis:
Sarpedon autem dux erat inclytorum sociorum:
Accepit autem Glaucum, & bellicosum Asteropæum.
Hi enim ei uidebantur egregiè esse optimi
Aliorum post ipsum: hic autem splendebat & per oēs.
Hi autem postquā inter se coniuncti sunt factis pellibus,
Iuerunt rectà ad Danaos prōpti: neq; amplius dicebāt
Teneri, sed in nauibus nigris cadere.
Tunc alij Troiani longeq; uocati socij,
Consilio Polydamantis immaculati obediuerunt:
Sed non Hyrtacides uoluit Asius præfectus uirorum

Asij temeritas.

Illic relinquere equos & aurigam famulum,
Sed cum ipsis adiuit naues ueloces
Stultus: neq; debebat, malam mortem fugiens,

Equis

Equis & curribus gaudens, à nauibus
Retrò redire ad Troiam altam.
Ante enim ipsum parca mala amplexa est
Lancea Idomenei illustris Deucalidæ.
Iuit enim nauium in sinistram partem, qua Achiui
Ex campo ibant cum equis & curribus:
Eà equosq; & currus immisit, neq; in portis
Inuenit clausas tabulas, & longam seram:
Sed apertas habebant uiri, siquem socium
Ex bello fugientem seruarent ad naues.
Eà rectà glorians equos impulit: hi aũt simul sequebãtur
Acutè resonantes. dicebant enim non amplius Achiuos
Sustineri, sed in nauibus nigris cadere
Stulti: in autem portis duos uiros inuenerunt optimos,
Filios magnanimos Lapitharum bellicosorum.
Hunc quidem, Perithoi filium fortem Polypœtem:
Illum autem, Leonteum homicidæ similem Marti.
Hi quidem ante portas altas
Stabant: sicut quando quercus alta capita habentes,
Quæ uentum expectant & pluuiam dies omnes,
Radicibus magnis longè coniunctæ;
Sic hi manibus freti & ui,
Expectabant aduenientem magnum Asium, neq; timebant.
Hi autem rectà ad murum bene ædificatum scuta arida
In altum eleuantes, ibant magno clamore
Asium circa imperatorem, & Iamenum & Orestem,
Asiademq; Acamanta, Thoonemq;, Oenomaumq;.
Hi autem quousq; quidem fortes Græcos
Excitabant intus existentes auxiliari causa nauium,
Sed postquàm murum irruentes intellexerunt

Troianos

Troianos, Danaorum factus est clamorq́; timorq́;.
Hi autem ruentes portas ante pugnabant
Agrestibus porcis similes, qui in montibus
Virorum & canum expectant tumultum uenientem,
Obliquiq́; ruentes circa ipsos frangunt syluam
Radicitus excidentes: ab autem sonitus dentium
Fit, donec aliquis percutiens animam auferat:
Sic horum resonabat æs in pectoribus lucidum
Contra percussorum: ualde enim fortiter pugnabant,
Populis desuper fidentes & robori.
Hi autem lapidibus bene ædificatis à turribus
Iaciebant, auxiliantes sibiq́; ipsis & tentorijs (humum,
Nauibusq́; uelociterq́; transeūtibus: niues aūt sicut cadūt
Quas uentus ualde flans nebulas umbrosas mouens
Densas defudit in terram multa pascentem.
Sic horum ex manibus tela fluebant & Achiuorum
Ac et Troianorum: galeæ autem circū siccè resonabant,
Percussæ lapidibus & scuta umbosa.
Iam tunc plorabatq́; & suo percussus est humero
Asius Hyrtacides, & ægreferens uerbum dixit:
Iupiter pater, certè & tu amator mendacij factus es
Omnino ualde, non enim ego dicebam heroas Achiuos
Sustinere nostrum robur & manus intangibiles:
Hi autem sicut uespæ in medio uariæ, & apes
Domos facientes uia in puluerulenta,
Neq; relinquunt concauam domum, sed expectantes
Viros uenatores expellunt circa filios:
Sic hi neq; uolebant portis & duo existentes
Recedere ante uel interfici uel capi.

Cōparatio niuis.

Sic

Sic dixit, neq; Iouis persuasit mentem hæc dicens:
Hectori enim ipsius animus uolebat gloriam præbere:
Alij autem circa alias pugnam pugnabant portas.
Difficile autem me hæc Deum tanquam omnia dicere:
Vndiq; enim circa murum mouebatur diuinus ignis
Lapideum: Argiui autem & dolentes necessitate
Nauibus auxiliabantur: Dei autem dolebant animo
Omnes quot Danais pugnæ adiutores erant:
Coniecerunt autem Lapithæ bellum & pugnam.
Tunc rursus Perithoi filius fortis Polypœtes
Lãcea percussit Damasum galeã p æreas maxillas habẽtẽ,
Neq; ærea galea prohibuit, sed totaliter
Cuspis ærea fregit os: cerebrum autem
Intus omne dissipatum est: interfecit aũt ipsum prõptũ.
Sed postea Pilonem & Ormenum interfecit:
Filius autem Antimachi Leonteus ramus belli,
Hippomachum percussit lancea apud balteũ assequens:
Retro autem ex uagina educens ensem acutum,
Antiphatem quidem primum irruẽs per multitudinem
Percussit cominus: hic aũt supinus in terra firmatus est.
Sed posteà Menonem & Iamenum & Orestem
Omnes simul admouit terræ multa pascenti.
Donec hos spoliabant arma splendida,
Interim Polydamanta & Hectora iuuenes sequebantur,
Qui plurimi & optimi erant: prõpti erant aũt maxime
Murumq; rumpere, & comburere igne naues.
Hi adhuc cogitabant instantes apud uallum.
Auis enim ipsis uenit transire promptis
Aquila alteuolans sinistrorsum populum impediens — Aquilæ augurium.
Cruentum draconem ferens unguibus magnum

Viuum

Viuum adhuc palpitantem, & nõdum oblitus est pugnæ.
Incidit enim ipsam tenentem in pectore circa iugulum,
Reuolutus retrò: hæc à se misit humum,
Dolens doloribus: media autem in deiecit multitudine.
Ipsa autem resonans uolauit flatibus uenti.
Troiani autem timuerunt postq̃ uiderunt uariũ serpẽtem
Iacentem in medijs, Iouis monstrum Aegiochi.
Iam tunc Polydamas audacem Hectorẽ allocutus est astãs:

Polydamas Hectori & Troianis

Hector, semper quidem me territas in concionibus
Bona dicentem: quoniam neq; quidem neq; decet
Ciuem existentem extrà dicere, neq; in consilio,
Neq; unquã in bello: tuam aũt fortitudinem semp̃ augere:
Nũc autem rursus dicam, sicut mihi uidentur esse optima,
Non eamus Danais pugnaturi circa naues.
Sic enim perfectum iri puto, si uerè
Troianis hæc auis uenit transire promptis
Aquila altiuolans, sinistrorsum populum impediens,
Cruentum draconem portans unguibus magnum,
Viuum: statim autem dimisit ante dilectas domos ire.
Neq; perfecit portans dare filijs suis.
Sic nos si etiam portas & murum Achiuorum
Ruperimus robore magno, cedent & Achiui:
Non ornatu à nauibus ibimus eisdem uijs.
Multos enim Troianorum relinquemus, quos Achiui
Aere uastabunt, expellentes à nauibus.
Sic & respondit Theopropus, qui apertè in animo
Norat portenta, & ipsi parebant populi.

Hector Polydamantis sententiæ refragatur.

Hũc aũt toruè uidẽs allocutus est galeã uariã habẽs Hector:
Polydamas, tu quidẽ nõ adhuc mihi amica hæc dicis:
Scis & aliud uerbum melius hoc intelligere?
Si autem uerè iam hoc à iudicio dicis,

Iam

Iam tibi posteà Dij mentes perdiderunt ipsi,
Qui iubes Iouis quidem ualde sonantis oblitum esse
Consiliorum, quæ mihi ipse promisit & annuit:
Tu autem auibus extensas alas habentibus iubes
Obedire: horum nil moueor, neq; curo
Siue dextrorsum iuerint, ad auroramq;, solemq;:
Siue sinistrorsum hæ ad obscuritatem aëream.
„ Nos autem magni Iouis obediamus consilio,
„ Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat.
„ VNVM augurium optimum, pugnare pro patria:
Cur tu times bellum & pugnam?
Siquidem enim alij interficiemur omnes
Nauibus in Arguorum: tibi autem nõ timor est perire.
Non enim tibi cor bellicosum, neq; pugnans.
Si autem tu pugna abstinebis, uel alium
Decipiens uerbis auertis bello,
Statim mea à lancea uerberatus animum perdes.
Ita fatus processit: hi autem sequebantur
Voce diuina: insuper autem Iupiter gaudens fulmine,
Excitauit ab Idæis montibus uenti tempestatem,
Quæ rectà nauibus puluerem ferebat: sed Achiuorum
Obscurabat animũ: Troianis ãt et Hectori gloriã præbẽ(bat;
Huius iam numine confisi, & uirtute sua,
Perfringere magnum murum Achiuorum nituntur.
Gradus qdẽ turriũ cõpellebãt, et diruebãt propugnacula
Fundamentaq; proiecta uecte mouebant, quæ Achiui
Prima in terra posuerant esse sustentacula turrium.
Hæc illi rursus trahebant: sperabãt aũt murũ Achiuorũ
Rumpere, neq; aliquo modo Danai cedebant à uia:
Sed hi pellibus boum cooperientes propugnacula,
Arcebant ab ipsis hostes sub murum euntes,

Auguria Hector cõtemnit.

Augurium optimum est pugnare pro patria.

Am-

Aiaces Græcis.

Ambo autem Aiaces iubentes in turribus
Vndiq; ibant robur concitantes Achiuorum:
Alium mollioribus, alium durioribus uerbis
Instigabant, quēcunq; omnino pugnæ neglīgētē uidissent:
O amici Arguorum quiq; eximius, quiq; mediocris,
Quiq; infirmus, quoniam non omnes similes
Viri in bello, nunc est opus omnibus,
Et ipsi hoc cognoscitis: nullus retrò
Vertatur ad naues minantem audiens,
Sed ulteriùs procedat, & mutuò iubete,
Si Iupiter dabit cœlestis fulminator
Contentionem amouentes hostes ad ciuitatem persequi.
Sic hi proclamantes pugnam excitabant Achiuorum:
Horum autem sicut grumi niuis cadunt frequentes
Tempore hyemali, quādo motus est consiliarius Iupiter
Ningere, hominibus inducens suas sagittas,
Sopiens autem uentos fundit firmiter ut cooperiat
Altorum montium summitates & promontoria alta,
Et campos umbrosos, & uirorum pinguia opera,
Et in maris albi funduntur portubus & littoribus:
Vndā āt ipsam ad errantem impediuntur, aliaq; omnia,
Vestiuntur desuper, quando aggrauat Iouis hymber:
Sic horum utrinq; lapides uolitant frequentes,
Hi quidem in Troianos, hi autem ex Troianis in Græcos
Iacientium: aūt murū supra omnem strepitus ortus est,
Neq; tunc Troiani & illustris Hector

Sarpedonis uirtus in capiendis Græcorum castris.

Muri perrupissent portas & longum repagulum,
Nisi filium suum Sarpedona consiliarius Iupiter
Excitasset in Arguos leonem tanquàm bobus nigris:
Statim autem scutū quidem antè tenebat undiq; æquale,
Pulchrum, aureum, sex tergorum, quod faber

Fe-

Fecerat:intus autem pelles bouinas suit spissas,
Aureis loris continuis circa orbem.
Hoc hic ante tenens,duas lanceas quatiens
Perrexit ire,sicutq; leo in montibus nutritus, qui indigens
Diu erat carnium,iubet autem ipsum animus superbus
In oues penetrantes,& in densam domum ire:
Siquidem enim inueniat apud ipsas pastores uiros
Cum canibus & lanceis custodientes circa oues,
Non impetrans promptus est ad stabulum ire:
Sed hic uel rapuit transiliens,uel & ipse
Percussus est in primis ueloci à manu iaculo.
Sic tunc diuinum Sarpedonem animus persuasit
Murum irruere,pérque rumpere propugnacula.
Statim autem Glaucum allocutus est filium Hippolochi;
Glauce,cur autem nos honorati sumus maximè,
Sedéque,carnibúsque & plenis poculis
In Lycia?omnes autem Deos tanquàm inspiciunt.
Et nemore fruimur magno Xanthi apud ripas,
Bono plantabilis,& arui frugiferi:
Propter hoc nunc oportet Lycijs cum primis existentes
Stare,& pugnæ ardenti obuiare,
Vt aliquis sic dicat Lyciorum ornatè armatorum:
Non quidem inglorij Lycia in,imperant
Nostri reges:eduntq; pingues oues,
Vinum & electum suaue:sed & uis
Bona,quoniam Lycijs cum primis pugnant.
O amice,siquidem enim bellum circa hoc fugientes
Semper iam debeamus insenescentésque immortalésque
Fore,neque ipse in primis pugnarem,
Neque te mitterem pugnam in gloriosam:
Nunc autem tamen enim parcæ instant mortis

f nfinitæ

Infinitæ: quas non est fugere hominem, neq; euitare:
Eamus, uel huic gloriam dabimus, uel aliquis nobis.
Sic dixit: neq; Glaucus auersus est, neq; impsuasus est.
Hi aũt rectè ibant Lyciorũ magnã multitudinẽ ducẽtes.
Hos autem uidens, timuit filius Petei Menestheus:
Huius enim iam ad turrem ibant malum ferentes.
Collustrabat ãt oculis è turri Achiuorũ, si quem uideret
Ductorum, qui ei nocumentum amicis expelleret.
Intus autem intellexit Aiaces duos belli insatiabiles
Stantes, Teucrumq; tunc ex tentorio uenientem
Propè: sed non aliquo modo ei erat clamanti exaudiri:
Tantus enim strepitus erat, clamor & in cœlum ibat
Percutientiũ, scutorumq;, & equicomatarum galearum,
Et portarum. omnes enim irruerant, hi autem in portis
Stantes nitebantur ui rumpentes intrare:
Statim autem ad Aiacem præmittit præconem Thootam:
Valde diuine Thoota, currens Aiacem uoca,
Ambos quidẽ magis: hoc enim præcipuè optimũ omnium
Esset, quoniam citò hic fit grauis pernicies.
Huc enim impetum fecerunt Lyciorũ ductores: qui priùs
Valde graues sunt in fortibus pugnis.
Si autem ipsis & illic labor & contentio mouetur,
Saltem solus ueniat Telamonius fortis Aiax:
Et cum Teucer simul sequatur arcuum bene sciens.
Sic dixit, neq; ei præco imperfuasus est audiens.
Perrexit autem ire murum Achiuorum bellicosorum.
Stetit autem apud Aiaces profectus, statim ãt allocutus est:
Aiaces, Argiuorum ductores bellicosorum,
Iubet Petei diuini dilectus filius
Illuc ire, ut labori paululum obuiatis:
Ambos quidẽ magis, hoc enim præcipuè optimũ omnium

Esset

Esset:quoniam dtò illic fit grauis pernides.
Huc.n.impetum fecerunt Lyaorum ductores,qui prius
Valde grauati sunt in fortibus pugnis.
Si autem & illic bellum & contentio mouetur,
Saltem solus ueniat Telamonius fortis Aiax,
Et cum Teucer simul sequatur arcuum bene sciens.
Sic dixit:neq; nõ persuasus est magnus Telamonius Aiax,
Statim Oileidem uerba ueloda alloautus est
Aiax:uos quidem hic, tu & fortis Lycomedes
Stantes Danaos urgete fortiter pugnare.
Sed ego illuc uado,& obuio bello.
Statim ãt ueniam retrò,post q̃ bene ipsis auxiliatus fuero.
Sic utiq; fatus,abijt Telamonius Aiax,
Et eo Teucer cum ibat frater,& eodem patre natus:
His autem cum,Pandion Teucri portabat curuos arcus.
Quando Menesthei magnanimi ad turrim uenerunt,
Murum intra euntes festinantibus & uenerũt.
Hi ãt in propugnacula ascẽderũt,obscuro turbini similes,
Fortes Lyciorum ductores & primores:
Congreßi sunt autem pugnare:motus est autem clamor.
Aiax autem primus Telamonius uirum interfecit,
Sarpedonis amicum,Epicleum magnanimum,
Marmore rudi percutiens,qui murum intra
Iacebat magnus apud propugnaculũ supremus.neq; ipsũ facile
Manu altera portaret uir,neq; ualde iuuenis,
Quales nunc homines sunt:hic ãt ex alto iniecit eleuans.
Fregit ãt quatuor cristarũ galeam:simul aũt ossa collisit
Omnia simul capitis.hic autem nati similis
Decidit ab alta turre:liquit autem ossa animus.
Teucer autem Glaucum fortem filium Hippolochi
Sagitta irruentem percußit murum altum:

Aiax Telamonius cũ Teucro & Pãdaro ad Menesthẽa

Quā uidit nudata brachia:cessauit autem à pugna.
Retrò autem à muro saltauit furtim,ut nullus Achiuorū
Percussum uideret,& insultaret uerbis.
Sarpedonti autem dolor fit Glauco abeunte:
Statim posteà intellexit:tamen neque oblitus est pugnæ:
Sed hic Thestoridem Alcmaonem lancea assequens
Percußit:extraxit aūt lanceā.hic aūt sequēs cecidit lācea
Pronus:circa autem ipsum sonuerunt arma uaria ære.
Sarpedon aūt propugnaculū accipiens manibus fortibus,
Traxit,quod scutum est totum totaliter.
Sed desuper murus denudatus est:multis aūt fecit uiam.
Hūc āt Aiax & Teucer insecuti sunt:hic quidem sagitta
Percußit lorum circa pectora splendidum
Scuti magni,sed Iupiter fata expulit
Filij sui,ne nauium in puppibus interficeretur.
Aiax autem scutum percußit insiliens,& totaliter
Intrauit lancea:concußit autem ipsum promptum:
Ceßit autem populo à propugnaculo, neq; hic omnino
Ceßit:quoniam eius animus sperabat gloriam accipere.
Vocauit autem diuinos uersus Lycios:
Sarpedonis exhortatio.
O Lycij,cur sic dimittitis strenuam fortitudinem?
Difficile autem mihi est & fortißimo existenti
Soli rumpenti facere ad naues uiam:
Sed sequimini,multorum autem opus melius.
Sic dixit.hi autem regis timentes uociferationem,
Magis iuerunt prudentem circa regem.
Argiui autem ex altera parte fortificabant phalanges
Murum intra:magnum autem ipsis uidebatur opus:
Neque enim fortißimi Lycij Danaorum poterant
Murum rumpentes facere ad naues uiam:
Neque bellicosi Danai Lycios poterant

A muro retrò expellere: quoniã priùs appropinquaue-
Sed sicut circa terminos duo uiri rixantur, (rant.
Mensuras in manibus tenentes communi in aruo,
Hi paruo in loco rixantur circa æqualitatem.
Sic hos impediebant propugnacula: hi autem super ipsis
Vastabant inter se circa pectora pelles,
Scuta rotunda, teláque uelocia:
Multi autem uulnerabantur in corpore crudeli ære:
Et quicunque uerso dorsa denudabantur
Pugnantium: multi autem per scutum ipsum.
Vbiq; iam turres & propugnacula sanguine uirorum
Spargebantur utrinque à Troianis & à Græcis.
Sed neque sic poterant timorem facere Achiuis:
Sed tenebant sicut statera mulier filatrix uera,
Quæ mediam stateram tenens & lanã utrinq; trahit:
Aequans ut pueris indecentem mercedem sumat.
Sic quidem horum æqualis pugna extensa est bellumq;,
Ante quando iã Iupiter gloriã magnam Hectori dedit
Priamidæ, qui primus insilijt murum Achiuorum.
Clamauit autem ualde Troianis iens:
Mouemini equitatores Troiani: rumpite autem murum
Arguorum, & nauibus immittite diuinum ignem.
Sic dixit: cõcitans. hi autem auribus omnes audiuerunt:
Inuadunt autem in murum addensati: hi quidem posteà — *Græcorum castra capiuntur.*
Scalas ascenderunt, acutas lanceas tenentes.
Hector autem rapiens lapidem portabat, qui portas
Stetit ante deorsum crassus, sed insuper — *Saxum ingẽs una manu iaculatur Hector.*
Acutus erat. hunc neque duo uiri in populo optimi
Facilè ad plaustrum à terra leuarent,
Quales nunc hoïes sunt: hic ãt facilè ipsum uibrabat &
Hũc ei leuem faciebat Saturni filius uersuti, (solus:

ILIADIS .N. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ny autem, Neptunus Danais robur dedit clàm.

IVpiter autem postquàm igitur Troianósque & Hectora nauibus appropinquauit,
Hos quidem reliquit apud ipsas, labore̊mque habere & ærumnam
Indesinenter. ipse autem retrò uertit oculos splendidos
Longè in equosuertentium Thracum, despiciens terrã,
Mysiorũq; propè pugnãtiũ, et Agauorũ equosmulgẽtiũ,
Lacteuescentium Abiorumq;, iustissimorum hominum.
In Troiã aũt non oĩno ampliùs uertit oculos splendidos.
Non enim hic immortalium aliquem timebat suo in aĩo
Venientem, uel Troianis auxiliari, uel Danais.
Neq; uanam speculationem habebat rex Neptunus:
Etenim hic admirans sedebat bellumq; pugnamq;
Altè in alto cacumine Sami syluosæ
Thraciensis. hinc enim uidebatur tota quidem Ida:
Videbatur autem Priami ciuitas, & naues Achiuorum.
Illic hic è mari sedebat iens: miserabatur autem Achiuos
Troianis domitos: Ioui autem grauiter irascebatur.
Statim autem ex monte descendit saxoso,
Velociter pedibus procedens. tremebant aũt mõtes magni & sylua
Pedibus sub immortalibus Neptuni euntis.
Ter quidem promptus fuit iens, quarto aũt iuit signum
Aegas. illic aũt ei inclytæ domus profunditatibus stagni
Aureæ resplendentes factæ sunt incorruptibiles semper.

Illuc iens sub curribus iunxit æripedes equos
Celeriter uolantes, aureis comis comatos:
Aurū aūt ipse induit circa corpus: accepit aūt flagellum
Aureum benefactum: suum autem ascendit currum:
Iuit āt impellere in undas, mouebantur aūt cete sub ipso
Vndique è fundis: neque ignorauerunt regem:
Lætum autem mare diuisum est. hi autem uolabant
Leuiter ualde, neque subter madefactus est æreus axis.
Hūc autem in Achiuorum naues celeres portabāt equi.
Est aūt quedā spelunca lata profundi profunditatibus (stagni
In medio Tenedi & Imbri saxosæ,
Illic equos sistit Neptunus quatiensterram,
Soluens ex curribus. apud aūt diuinum posuit pabulum
Edere; circa autem pedes compedes posuit aureas,
Incorruptibiles, insolubiles, ut firmiter illic expectarent
Redeuntem regē. hic aūt in exercitum iuit Achiuorum.

Neptunus auxilio uenit Græcis.

Troiani autem flammæ similes condensati uel turbini,
Hectorem Priamidem insatiabiliter prōpti sequebātur,
Clamantes, resonātes. sperabant autem naues Achiuorū
Capere: interficere aūt apud ipsas omnes Achiuorum.
Sed Neptunus terramcontinens, quatiensterram,
Arguos concitabat profundo è mari ueniens,
Aßimilatus Calchanti corpus & magnam uocem,
Aiaces priores allocutus est promptos & ipsos:

Neptunus Aiacibus.

Aiaces, uos quidem seruate populum Achiuorum,
Fortitudinis memores, neque frigidæ fugæ.
Alibi quidem enim ego non timeo manus intangibiles
Troianorum, qui ualde murum ascenderūt multitudine;
Expellent enim omnes fortes Achiui.
Hic iam grauißimè timeo ne patiamur,

Vbi hic rabiosus flammæ similis dux est
Hector, qui Iouis iactat maximi filius esse.
Vobis autem hîc Deorum aliquis in mentibus patiar
Ipsos stare fortiter, & iubere alios
Ad hoc, & impulsum auertat à nauibus
Cito transeuntibus: si & ipsum cœlestis ipse suscitat.
Dixit, & sceptro terram continens, quatiens terram,
Ambos percutiens impleuit robore forti:
Membra autem fecit leuia, pedes & manus desuper.
Ipse aũt sicut accipiter celeriter uolãs motus est uolare:
Qui ab excelsa petra longe eleuatus,
Proruit campo insequi auem aliam.
Sic ab his ruit Neptunus quatiens terram.
Horum autem cognouit prius Oileus uelox Aiax.
Statim autem allocutus est Telamonium filium:
Aiax, quoniã aliquis nobis Deorũ, qui olympũ habitãt
Vati aßimilatus, iubet apud naues pugnare.
Neque hic Calchas est uaticinator augur:
Gradus enim à tergo pedum & tibiarum
Facilè cognoui abeuntis, ualde noti autem Dei.
Et autem mihi ipsi animus in pectoribus dilectis,
Magis irruit bellare & pugnare.
Prompti sunt autem subter pedes, & manus desuper.

Dij facilè ab hominibus dignoscuntur.

Hunc aũt respondens allocutus est Telamonius Aiax:
Sic nunc & mihi circa lanceam manus intangibiles
Prõpti sunt: & mihi robur mouetur: subter aũt pedibus
Impellor ambobus; promptus sum autem & solus
Hectori Priamidæ fortiter prompto pugnare.
Sic hi quidem talia inter se dicebant
Pugna læti, quam eis Deus iniecit animo.

Interim

Interim autem pòst terramcontinens cõcitauit Achiuos,
Qui apud naues ueloces recreabant dilectum cor:
Horũ simul molesto labore dilecta mẽbra soluta sunt:
Et ipsis labor in animo factus est uidentibus
Troianos,qui magnũ murũ transcenderant multitudine.
Hos hi inspicientes sub cilijs lachrymas fundebant.
Non enim dicebant fugere à malo:sed quatiensterram
Facilè aggrediens fortes concitauit phalanges.
Teucrum ad priùs & Leïtum uenit iubens,
Peneleumq́; heroem,Thoantemq́;,Deipyrumq́;,
Merionemq́;,& Antilochum peritos belli:
Hos hic concitans uerba uelocia allocutus est:
Pudor,Argiui pueri iuuenes,uobis ego
Pugnantibus confidebam seruare naues nostras.
Si autem uos bellum neglgetis perniciosum,
Nunc iam uidetur dies à Troianis domari.
Heu certè magnam admirationem hanc oculis uideo
Grauem,quam nunquam ego finitum iri dicebam,
Troianos in nostras uenisse naues:qui priùs
Timidis ceruis similes erant,quæ in sylua
Licopantheris,pardalisq́;,lupisq́; cibi fiunt,
Vanè errantes,imbelles,neque in pugna:
Sic Troiani priùs robur & manus Achiuorum
Expectare nolebant contrà,neque paululum.
Nunc aũt longè à ciuitate concauis in nauibus pugnant:
Ducis malignitate,negligentiaq́; populorum,
Qui cum illo contendentes auxiliari nolebant
Nauibus uelocibus:sed interficiuntur in ipsis.
Sed si iam & omnino uerè contrarius est
Heros Atrides latè regnans Agamemnon,

Neptunus cæteros Græcorum principes animat.

Quoni-

Quoniam inhonorauit pedibus uelocem Pelidem;
Nos non aliquo modo est negligere bellum,
Sed medeamur citò:mediabiles mentes bonorum.
Vos aũt non amplius bene negligitis strenuã fortitudinẽ,
Omnes optimi existentes in exercitu;neq; ego
Viro contenderem,qui bellum negligit
Malus existens:uobis autem accuso circa animam:
O amici,citò iam aliquod malum facietis maius
Hac negligentia.sed in mentibus ponite unusquisque
Dedecus & indignitatẽ.iã.n.magna cõtentio mota est:
Hector iam apud naues uocem bonus pugnat
Fortis:rupit autem portas,& magnam seram.
Sic iubens Neptunus concitauit Achiuos.
Circum autem Aiaces duos stabant phalanges
Fortes,quas non Mars uituperaret interueniens,
Neq; Pallas populosexpellens.nam optimi
Diuisi Troianosq; & Hectora diuinum expectant:
Cooperientes lanceam lancea,scutum scuto spisso.
Clypeus autem clypeum firmat,galea galeam,uirum uir:
Tangebant aũt equorũ criniũ galeæ splendentibus conis
Annuentium,sic spißi instant,inter se.
Lanceæ autem plicantur audacibus à manibus (gnare.
Concussæ.hi aũt rectà mouentur, prompti sunt autẽ pu-
Troiani ãt prius uerberauerũt cõdẽsi:incepit ãt Hector
Contrà promptus:rotundus sicut à petra,
Quem in uertice fluuius torrens expulit,
Rumpens magno hymbre asperæ retinacula petræ,
Alteq; subsiliens uolat:resonat autem sub ipso
Sylua:hic autem fortiter ruit,firmiter donec ueniat
In planicie campi:tũc ãt non uoluitur impulsus quanuis.

Sic Hector usque quidem minatus est usque ad mare,
Facilè uenire ad tentoria & naues Achiuorum,
Interficiens.sed quando iam densis incidit turmis,
Stetit ualde implicitus:hi autem contrarij filij Achiuorũ
Percutientes ensibusq; & lanceis utrinq;percutientibus,
Expulerunt à se.hic autem cedens appropinquatus est.
Clamauit autem ualde Troianis iens:
Troiani,& Lycij,& Dardani bellicosi,
Assistite,non diu me sustinebunt Achiui,
Et ualde instar turris seipsos arctantes:
Sed puto cedens sub lancea,si uerè me
Cõcitauit Deorũ optimus ualde sonans maritus Iunonis.
Sic dicens,commouit robur & animum uniuscuiusq;.
Deiphobus autem in his ualde sapiens iuit
Priamides:antè autem tenebat scutum undiq; æquale,
Leuiter pedibus procedens,et scutiferos antegrediens.
Meriones autem ipsum obseruauit lancea lucida,
Et percußit,neque aberrauit à scuto undique æquali
Taurino.hoc non transiuit,sed ualde prius
In corona crepuit longa lancea.Deiphobus autem
Scutum taurinum excußit à se:timuit autem animo
Lanceam Merionis prudentis,sed hic heros
Retrò sociorũ in multitudinẽ ceßit.iratus est aũt grauiter
Bis,uictoriaq; & lancea,quam fregit.
Perrexit autem ire ad tentoria & naues Achiuorum,
Portaturus lãceam lõgã, quã eius in tentorijs reliquerat.
Hi autem alij pugnabant.clamor aũt pertinax insurgit.
Teucer autem primus Telamonius uirum interfecit
Imbrium bellicosum,multorum equorum Mentoris filiũ.
Habitabat autem Pedasum ante uenire filios Achiuorũ,
Filiam

Filiam autem Priami notham habuit Medesicastam.
Sed postquã Danaorũ naues uenerũt utrinq; impulsæ,
Iterum in Troiã uenit: præcipuus ãt erat ĩter Troianos:
Habitabat aũt apud Priamũ: hic aũt ipsũ honorabat æ-
Hũc filius Telamonis sub aure lãcea lõga (qualiter filijs:
Percußit. euulsit aũt lãceã: hic aũt retro cecidit fraxi-
Quæ montis cacumine longè conspicuo (nus tanq̃.
Aere incisa tenera terræ folia appropinquauit.
Sic cecidit. circùm aũt ipsius sonuerũt arma insignia ære.
Teucer autem ruit promptus arma spoliare:
Hector autem ruenti iaculatus est lancea lucida.
Sed hic quidem contrà uidens euitauit æream lanceam
Paululũ: hic aũt Amphimachum diuitis filiũ Actorionis
Venientem ad bellum in pectore percußit lancea:
Sonuit autem cadens, sonuerunt & arma in ipso.
Hector autem ruit galeam capitibus aptam
Capite arripere magnanimi Amphimachi.
Aiax autem ruentem petijt telo lucido
Hectorem: sed neq; corpus transiuit: totus enim ære
Horrendo coopertus erat. hic aũt scuti umbilicũ pcußit:
Impulit autem ipsum robore magno. hic aũt ceßit retrò
Ad mortuos utrosq;: hos autem extraxerunt Achiui:
Amphimachum quidem Stichius diuinusq; Menestheus,
Principes Atheniẽsiũ portauerũt ad populũ Achiuorũ:
Imbrium rursus Aiaces prompti strenuæ fortitudinis,
Sicut duo capram leones canum ab asperis dentibus *Compara-tio leonis.*
Rapientes portant in nemora spissa,
Altè super terra cum maxillis tenentes.
Sic hunc altè tenentes duo Aiaces armati
Arma spoliauerunt: caput autem tenero à collo

Incidit

Incidit Oilades iratus Amphimacho:
Iecit autem ipsum rotanter uersas per multitudinem:
Hectoris autem ante pedes cecidit in pulueribus.
Et tunc iam circa animam Neptunus iratus est
Nepote cadente in graui pugna.
Perrexit auem ire ad tentoria & naues Achiuorum,
Excitans Danaos:Troianis autem dolores fecit:
Idomeneus autem ei lancea inclytus obuiauit
Rediens à socio.hic ei nuper bello
Venit in poplite percussus acuta lancea:
Hunc quidem socij extraxerãt:hic aũt medicis cõmittẽs
Ibat ex tentorio.adhuc enim bellum cupiebat
Obuiare.hunc autem allocutus est rex Neptunus,
Aßimilatus uocem Andremonis filio Thoanti,
Qui in omni Pleurone,& excelsa Calydone
Aetolis imperabat,deus ãt tanq̃ honorabatur in populo:
Idomenee Cretensium princeps,ubi minæ
Iuerunt,quas Troianis minabantur filij Achiuorum?
Hũc ãt rursus Idomeneus Cretẽsiũ ductor cõtra allocutus est:
O Thoas:non aliqs uir nũc causa,quãtum ego
Intelligo.omnes enim scimus pugnare.
Neq; aliquẽ timor tenet imbecillẽ,neq; aliquis pigritiæ
Obediens recusat bellum malum.sed sic
Videtur dilectum esse potenti Ioui,
Ignobiles perire ab Argo hic Achiuos.
Sed Thoas etenim antè bellicosus scis,
Incitas autem & alium,ubi negligentem uides:
Propter hoc neque desine,iubeq; uiro unicuique.
Huic aũt respondit postea Neptunus quatiensterrã:
Idomenee,non ille uir amplius redeat

Ex

Ex Troia, sed illic canum ludibrium fiat,
Quicunq; in die hoc uoluntarius dimittit pugnare.
Sed agè arma huc accipiēs ueni. hæc āt pariter oportet
Festinare, si utilitas aliqua fiamus & duo existentes.
Coaugmētata. n. uirtus est uirorū, & ualde infirmorum.
Nos autem & fortibus scimus pugnare. Virt9 hominum coaugmentata pollet.
Sic dicēs, hic quidē retrò iuit Deus in laborē uirorū:
Idomeneus āt quando iam ad tentoriū benefactum iuit,
Induit arma pulchra circa corpus: accepit autē lanceas:
Perrexit autem ire fulguri similis, quod Saturnius
Manu accipiens concussit ab illustri olympo,
Ostendens signum hoībus: manifesti āt eius splendores.
Sic huius æs splendebat circa pectora currentis.
Meriones autem eius famulus bonus obuiauit
Prope adhuc tentorium. nam lanceam æream ibat
Portaturus: hunc aūt allocuta est fortitudo Idomenei:
Meriones Moli fili, uelox, amicissime sociorum,
Cur uenis, præliumq; linquens & pugnam?
An in aliquo percussus es? teli aūt te consumit cuspis?
An alicuius nuncius ad me uenis? neq; ipse
Sedere in tentorijs cupio, sed pugnare.
Hūc aūt rursus Meriones prudēs cōtrà allocutus est:
Idomenee, Cretensium princeps bellicosorum,
Venio, siqua tibi lancea in tentorijs relicta est,
Portaturus: hanc enim infregi, quam priùs habui,
Scutum Deiphobi percutiens superbi.
Hūc āt rursus Idomeneus Cretēsiū ductor cōtrà allo-
Lāceas si uolueris et unā et uiginti inuenies, (cutus est:
Stantes in tentorio ante conspectum splendentes
Troianas, quas interfectis abstuli: non enim puto

Virit

Viris inimicis longè ſtans pugnare.
Ideo mihi lanceæ ſunt & ſcuta umbilicoſa,
Et galeæ, & thoraces illuſtrè ſplendentes.
Hūc aūt rurſus Meriones prudens cōtrà allocutus eſt:
Et mihi apud tentorium & nauem nigram
Multa ſpolia Troianorum: ſed non propè eſt capere.
Neque enim neq; me dico oblitum eſſe fortitudinis,
Sed cum primis pugna in ancipiti
Sto, quando contentio mota eſt belli.
Alium aliquem magis Achiuorum bellicoſorum
Obliuiſcor pugnans: te autem ſcire ipſum puto.
Hūc āt rurſus Idomeneus Cretēſiū ductor cōtrà allocu
Sdo uirtutē q̄lis es: q̄d te oportet hæc dicere? (tus eſt:
Si enim nunc apud naues colligamur omnes optimi
In inſidias, ubi maximè uirtus apparet uirorum:
Tunc quique timidus uir quique fortis apparet,
Huius quidem enim mali uertitur corpus alibi aliò.
Neq; enim quietè ſedere ſedatur in mentibus animus,
Sed claudicat, & in ambobus pedibus ſedet:
Intus autem ei cor ualde pectoribus palpitat
Mortes cogitanti, ſonus autem fit dentium.
Illius autem boni, neque uertitur corpus, neque ualde
Timet, poſt q̄ primum inſedit inſidias uirorum:
Optat autem citò miſceri in prælio acri.
Neq; hic tuam fortitudinem et manus uituperabit.
Siquidem enim feriaris dolens uel uerbereris,
Non in ceruice à tergo cadat telum, neque in dorſo:
Sed uel pectoribus uel uentri obuiabit,
Vlterius eūtis ad primorum pugnatorū conuerſationem.
Sed agè ne hæc dicamus paruuli tanquàm

Stantes,

Stantes, ne aliquis superbè accuset.
Sed tu ad tentorium iens, cape fortem lanceam.
Sic dixit: Meriones autem, ueloci similis Marti,
Statim à tentorio accepit æream lanceam:
Rediit autem ad Idomeneum ualde belli curam habens:
Qualis autem perniciosus Mars ad bellum accedit.
Hunc ãt timor, dilectus filius simul Craterius et Atarbes
Sequuntur: quiq; terrebat fortem bellatorem:
Hi quidem ex Thracia Ephyros in armantur,
Vel in Phlegyas magnanimos: neq; hi
Exaudiunt ambos: alteris autem gloriam dant.
Tales Merionesq; & Idomeneus ductores uirorum
Ibant in bellum, armati splendenti ære.
Hunc & Meriones prior uerbum allocutus est:
Deucalide, quomodo promptus es ire in multitudinem?
An in dexteram totius exercitus, an in medium,
An in sinistram? quoniam non usq̃ existimo sic
Indigere belli comatos Achiuos.
Hũc ãt rursus Idomeneus Cretensiũ dux cõtrà allocu
Nauibus quidẽ in medijs auxiliari sunt & alij (tus est:
Aiacesq; duo, Teucerq;, qui optimus Achiuorum
Sagittatione, bonus autem & in stataria pugna.
Hi ipsum satis satiabunt & studiosum belli
Hectora Priamidem, etsi ualde fortis est:
Arduum ei erit ualde prompto pugnare,
Illorum uincenti fortitudinem & manus intangibiles,
Naues incendere: quando non ipse Saturnius
Inijciat ardentem torrem nauibus uelocibus.
Viro autem non est similis magnus Telamonius Aiax,
Qui mortalis sit & comedat Cereris cibum.

Aereq́; rumpibilis magnisq́; saxis:
Neq; Achilli forti cedet
In eadē statoria:pedibus āt nō aliquo mō est cōtēdere:
Nobis autem huc in sinistra perge exercitus, ut q̄primū
Videamus, an alicui gloriam dabimus, an aliquis nobis.
Sic dixit: Meriones autem ueloci similis Marti
Incepit ire quousq; p̄uenerūt ad exercitū, quò ipsum iussit.
Hi āt postq̄ Idomeneū uiderūt flammæ similē fortitudine
Ipsum, & famulum cum armis uarijs,
Hortantes in multitudine in ipsum omnes iuerunt:
Horum autem una fuit contentio ad ultimas naues.
Sicut autem sub stridentibus uentis festinant turbines
Die illo, quando plurimus puluis circa uias,
Qui simul pulueris magnam faciunt nebulam:
Sic horum simul uenit pugna: prōpti āt erant in animo,
Inter se in multitudine interficere acuta lancea.
Inhorruit autem pugna corruptrix hominum lanceis
Lōgis, quas tenebāt incidētes corpus: oculos āt obscurauit
Splendor ærearum galearum longè splendentium,
Thoracumq́; nuperpolitorum, scutorumq́; lucidorum
Venientium simul: ualde duricordis esset,
Qui tunc gauderet uidens laborem, neq; tristaretur.
Hi autem seorsum cogitantes duo Saturni filij fortes,
Viris heroibus fecerunt dolores difficiles.
Iupiter quidem Troianis & Hectori uolebat uictoriam,
Glorificans Achillem pedibus uelocem, neq; hic omnino
Volebat populum perire Achaicum Troiam ante:
Sed Thetim glorificabant, & filium magnanimum.
Argiuos autem Neptunus conatabat adueniens,
Clanculum prodiens albo è mari: dolebat enim

Troianis

Troianis domitos: Ioui autem fortiter iratus erat.
Certe quidem ambobus una generatio & una patria:
Sed Iupiter prior generatus erat, & plura sciebat,
Propter hoc & manifestè quidem auxiliari fugiebat.
Clanculū ăt semper cōgregabat in exercitū uiro similis;
Hi autem contentionis certis & similis belli,
Finem permutantes in ambobus extendebant,
Incorrūptibilemq; insolubilemq; multorū genua soluit.
Tunc semicanus quamuis existens, Danais exhortans,
Idomeneus Troianis insiliens in fugam incitauit,
Interficit enim Othryoneum ex Cabeso intus uenientem,
Qui nuper belli ad gloriam uenit.
Petijt autem Priami filiarum specie optimam
Cassandram indotatam: promisit autem magnum opus,
Ex Troia inuitos expellere filios Achiuorum.
Huic autem senex Priamus promisit, & annuit
Dare: hic autem pugnabat promissionibus confisus.
Idomeneus autem ipsum obseruauit lancea lucida,
Et percussit subliminter incedētem assequens, neq; iuuit
Aereus quē ferebat: medio ăt in uentre fixit: (thorax
Sonuit autem cadens. hic gloriabatur exclamabatq;,
Othryonee supra iam te mortales laudo omnes,
Si uerè iam omnia perficies, sicut promisisti
Dardanidæ Priamo: hic autem promisit filiam suam,
Et tibi nos hæc promittentes perficiemus.
Dabimus autem Atridæ filiarum specie optimam
Argo ex ducentes nubere, si nobiscum
Troiam destrues bene ædificatam urbem.
Sed sequere ut in nauibus paciscamur p mare trāseūtibus
Circa nuptias: quoniā non tibi dotis datores mali sumus.

Idomeneus Cretensium dux Othryoneū occidit

Sic dicens pede traxit in fortem pugnam
Heros Idomeneus:huic autem Asius uenit auxiliator
Pedestris ante equos:hos autem spirantes in humeris
Sēp tenebat auriga famulus: hic āt prōptus erat animo
Idomenea ꝑcutere:hic āt ipsum præueniens ꝑcußit lācea
Guttur sub mento:totaliter autem lanceam impulit.
Cecidit āt sicut quādo aliqua quercus cecidit,uel populus,
Vel pinus alta,quam in montibus fabri uiri
Inciderunt securibus acutis nauale esse.
Sic hic ante equos & currum iacebat extensus
Murmurans,puluere inuolutus cruento.
Ipsius āt auriga ꝑculsus est mētibus,quas ante habebat:
Neq; hic ausus est,hostium manus uitans,
Retrò equos uertere:hunc autem Antilochus bellicosus
Lancea medium transfixit assequens:neq; iuuit thorax
Aereus quem portabat:medio aūt in uentre fixit.
Sed hic anhelans benefacto excidit curru.
Equos autem Antilochus magnanimi Nestoris filius
Abduxit Troianorum ad fortes Achiuos:
Deiphobus autem ualde propè uenit Idomeneum
Asio tristatus,& iaculatus est lancea lucida.
Sed hic quidem contrà uidens, euitauit æream lanceam
Idomeneus:occultatus est enim sub scuto undiq; æquali,
Quod hic pellibus boum & splendido ære
Rotundum portabat duobus loris factum,
Hoc sub totus tectus est:hoc āt superuolauit ærea lancea.
Resonanter autem eius scutum attingentis resonuit
Lancea,neq; uanam graui manu emisit:
Sed percußit Hippasidem eximiū pastorem populorum
Iecur sub præcordijs:statim autem genua soluta sunt.

Deiphobus

Deiphobus autem ualde gloriabatur longè clamans:
Non rurſus inultus iacet Aſius, ſed ipſum dico
In infernum euntem portarum ualidarum fortem
Lætari in animo, quoniam ei dedi ſocium.
Sic dixit: Argiuis autem dolor factus eſt iactante;
Antilocho autem maximè prudenti animum commouit.
Sed neq; triſtans ſui curam abiecit ſocij,
Sed ruens iuit, & ei ſcutum circumtexit.
Hunc quidem poſteà ſubeuntes duo amicabiles ſocij
Mecisthеus Aechij filius, & diuinus Alaſtor,
Naues in concauas portabant grauiter lamentantem.
Idomeneus ãt nõ ceſſauit robore magno: cupiebat ãt ſem
Vel aliquẽ Troianorũ obſcura nocte cooperire, (per
Vel ipſe cadere expellens exitium Achiuis.
Tunc Eſiati diuini dilectum filium
Heroem Alcathoum: gener autem erat Anchiſæ:
Seniorem autem duxit filiarum Hippodamiam,
Quam cara cor dilexit pater & pudica mater
In domo: omnem enim coæuitatem ſuperauit
Pulchritudine, & operibus, & mentibus: ideo & ipſam
Duxit uir optimus in Troia lata.
Hunc tunc ſub Idomeneo Neptunus domuit
Decipiens oculos lucidos: torpefecit aũt illuſtria mẽbra.
Neq; enim retrò fugere poterat, neq; greſſum mouere:
Sed tanquam truncum uel arborem magnam
Quietè ſtantem, pectus medium uulnerauit lancea
Heros Idomeneus: fregit autem ei dupliciter loricam
Aeream, quæ ei ante à corpore expellebat mortem.
Iam tunc ualde clamauit ſciſſus ab lancea:
Reſonuit aũt cadens: lancea autem in corde fixa eſt,

Hippodamia Aeneæ filia.

Quod ipsi palpitans & ad cuspidem appropinquauit
Lanceæ: tunc autem postea dimisit robur fortis Mars:
Idomeneus autem ualde gloriabatur longè exclamans:
Deiphobe, non tibi uidemur dignum esse
Tres uno pro ĩterfecisse: quoniã tu gloriaris inaniter infe-
Sed & ipse contrarius statue te mihi, (lix,
Vt uideas qualis Iouis semen huc uenio,
Qui primum Minoa genuit Cretæ custodem:
Minos autẽ rursus, genuit filium optimum Deucalionem:
Deucalio autem, me genuit multis uiris imperatorem
Creta in alta: nunc autem huc naues portauerunt,
Tibiq; malum & patri & alijs Troianis.
Sic dixit: Deiphobus autem dupliciter cogitauit
Vel aliquem Troianorum assumere magnanimorum
Retrocedens, uel experiretur & solus.
Sic autem ei cogitanti, uisum est conducibilius esse
Ire ad Aeneam, quem ultimum inuenit multitudinis
Stantem: semper enim Priamo iratus erat diuino:
Quoniam bonum existentem inter uiros non honorauit.
Propè autem stans, uerba uelocia allocutus est:
Aenea, Troianorum princeps, nunc te ualdè oportet
Genero auxiliari, siquid te cura tangit.
Sed sequere, Alcathoo auxiliemur, qui te anteà,
Gener existens, nutriuit domibus in paruulum existentẽ.
Hunc autem Idomeneus lancea inclytus spoliauit.
Sic dixit: huic autem animum in pectoribus concitauit,

Aeneæ cum Idomeneo congressus.

Iuit autem ad Idomeneum ualde belli cupidus.
Sed nõ Idomeneum timor accepit adolescẽtulũ tanquàm,

Cõparatio suis agrestis

Sed expectabat, sicut quãdo aliquis sus mõtibus robore cõ
Quæ expectat tumultũ uenientẽ multũ uirorum (fisa,

Loco

Loco in deserto:horruit autem dorsum desuper.
Oculi autem ei igne splendebant,& dentes
Acuit expellere promptus canes,ac & uiros.
Sic expectabat Idomeneus lācea īclytus(neq; retrocessit)
Aeneam aduenientē uoce ueloce m:uocabat autem socios
Ascalaphumq; inspiciens,Aphareumq;,Deipyrumq;.
Merionemq;,& Antilochum , peritos belli.
Hos hic concitans,uerba ueloci a allocutus est.
Venite amici,& mihi auxiliamini:timeo aūt grauiter
Aeneam aduenientem pedibus uelocē, qui aggressus est,
Qui ualde fortis est pugna in,uiros interficere:
Et autem habet ætatis florē,quod potentia est maxima.
Si enim eodemtempore nati essemus,hoc in animo
Statim uel reportaret magnam gloriā, uel reportarem.
Sic dixit:hi autem omnes unū mētibus animū habētes,
Propinqui steterunt,clypeos humeris declinantes.
Aeneas autem ex altera parte hortatus est suos socios,
Deiphobumq;,Paridēq; inspiciēs , & Agenorē diuinum.
Hi eo cum,ductores Troianorum erant,sed postea
Populi sequebantur,tanquā post arietem sequuntur oues
Pingues ex herba:lætatur autem mente pastor. Cōparatio
Sic Aeneæ animus in pectoribus lætatus est, ouium.
Postq̄ uidit populorū multitudinē sequētem eum ipsum.
Hi autem circa Alcathoum propè ruerunt
Longis lanceis,circa pectora autem æs
Horrendum resonabat obseruantium in multitudine
Adinuicem:duo autem uiri bellicosi præter cæteros
Aeneasq; & Idomeneus similes Marti,
Cupiebant inter se incidere corpus crudeli ære.
Aeneas autem primus iaculatus est Idomeneo.

Sed hic quidem contrà uidens, deuitauit æream lanceam.
Cuſpis autem Aeneæ tremens in terram
Iuit, quoniam uana forti à manu ruit.
Idomeneus autem Oenomaum percußit uentre medio:
Rupit autem ei thoracis concauitatem: inteſtina autē æs
Lacerauit: hic āt in pulueribus cadēs accepit terrā cubito.
Idomeneus aūt ex quidem mortuo longam lanceam
Euulſit, neq; item alia potuit arma pulchra
Humeris auferre: urgebatur enim telis.
Non enim amplius firma membra pedum erant in citato,
Neq; irruere ad ſuam ſagittam, neq; uitare.
Ideo & in ſtataria quidem auxiliatus eſt ſæuus dies:
Fugere autē nō amplius celeriter pedes ferebāt ex bello.
Huic autem ſenſim abeunti iaculatus eſt lancea lucida
Deiphobus; iam enim ei habebat iram perpetuam ſemp.
Sed hic & tunc errauit: hic aūt Aſcalaphū pcußit lancea
Filium Martis: per humerum autem fortis lancea
Trāſiuit: hic aūt in pulueribus cadēs, accepit terrā cubito.
Neq; dum audiuerat lateſonans fortis Mars
Filium ſuum cadentem in forti pugna,
Sed hic arduo olympo ſub aureis nubibus
Sedebat Iouis conſilijs prohibitus, ubi alij
Immortales Dei erant prohibiti bello.
Hi autem circa Aſcalaphum properuerunt.
Deiphobus quidem ab Aſcalapho galeam lucidam
Rapuit: Meriones autem ueloci ſimilis Marti,
Lancea brachium confixit inſiliens: ex autem manu
Acuta galea humum reſonuit cadens.
Meriones autem iterum inſiliens uultur tanquam,
Extraxit prono brachio fortem lanceam.

Retrò

Retrò aūt ſociorū in multitudinem ceßit: hunc aūt Polites
Germanus per medium manus extendens,
Exportauit bello deſtructibili, donec iuit ad equos
Veloces, qui ei à tergo pugnæ & belli
Stabant: aurigamq́; & currus ornatos habentes.
Hi hunc ad ciuitatem portabāt grauiter lamentantem,
Conſumptū: per āt ſanguis nup̄ uulneratā fluebat manū.
Hi aūt alij pugnabāt: clamor aūt inextinguibilis moueba
Aeneas autem Aphareum Caletoridem irruens (tur.
Iugulo ferit in eum uerſo acuta lancea. Aeneas
Inclinatū eſt in alterā ptē caput: in aūt ſcutū cōtactū eſt Aphareum
Et galea: circa aūt eum mors fuſa eſt, animum deſtruēs. occidit.
Antilochus autem Theonem terga uertentem obſeruās,
Vulnerauit irruens: uenam autem omnem amputauit:
Quæq́; in dorſa currens, totaliter ceruicem peruenit,
Hanc omnem abſcīdit: hic autem ſupinus in pulueribus
Cecidit ambas manus dilectis ſocijs extendens,
Antilochus autē accurrit, & abſtulit arma ab humeris
Accipiens. Troiani autem circunſtantes aliunde alius
Pulſabant ſcutum latum, pulchrum, neq; poterant
Intus radere tenerum corpus ſæuo ære
Antilochi. ualde enim Neptunus quatiens terram,
Neſtoris filium trahebat, & inter multa tela.
Non quidē enim aliquādo ſine inimicis erat, ſed in ipſos
Vertebatur, neq; ei lācea habebat quietē, ſed ualde ſemp̄
Concuſſam uertebat: obſeruabat autem mentibus ſuis
Vel alicui iaculari, uel propè ruere:
Sed non latuit Adamanta obſeruans in multitudine
Aſiadem, qui ei percußit ſcutum medium acuto ære
Propè ruens: debilitauit autem eius cuſpidem

Cæruleo•

Cœruleorum crinium Neptunus uitæ inuidens.
Et hæc quidem illic mansit tanquam spina inita
In scuto Antilochi: hæc autem medio iacet in terra.
Retrò ãt sociorũ in multitudinem recessit mortẽ fugiens:
Meriones autem abeuntem insecutus, percussit lancea
Genitalium in medio & umbilici: ubi maximè
Fit mars tristis ærumnosis hominibus,
Illic eius lanceam defixit: hic aũt sequens circa lanceam
Palpitabat, sicut quãdo bos quẽ in montibus bubulci uiri
Vinculis non uolentem, ui ligantes ducunt:
Sic hic uerberatus palbitabat paululum, non ualde diu,
Donec ei ex corpore lanceam reuulsit propè iens
Heros Meriones: hunc autem tenebra in oculis cooperuit.
Deipyrum autem Helenus ense propè percussit tempore
Thraicio magno: galeam autem fregit.
Hæc quidẽ excussa humũ decidit, & quidã Achiuorum
Pugnantium ad pedes reuolutam colligit.
Hunc autem in oculis æterna nox cooperuit.
Atridem autem dolor accepit uocem bonum Menelaum.
Iuit autem minans Heleno heroi regi — *Menelai facinora aliquot.*
Acutam lanceam uibrans: hic aũt arcus ulnam trahebat.
Hi autem sequebantur: hic quidem lancea acuta
Promptus erat iaculari: hic autem, à neruis sagittam.
Priamides quidem postea circa pectus percussit sagitta
Thoracis conuexum: reuolauit autem amara sagitta.
Sicut autem quando à lata pala magna in area
Saliunt fabæ nigræ uel cicera
Flatu à stridulo & uentilatoris motu:
Sic à thorace Menelai gloriosi
Multum percussa longè uolauit amara sagitta.

Atrides autem manum uocem bonus Menelaus
Hanc percußit,quæ tenebat arcum politum:in autem arcu
Contrà per manum fixa est ærea lancea.
Retrò autem sodorum in multitudinē cæßit mortē fugēs
Manum suspendens:hæc autem trahebatur ærea lancea.
Et hāc quidem ex manu reuellit magnanimus Agenor.
Ipsam autem colligauit bene retorta ouis lana
Fundam,quam ei famulus habebat pastori populorum.
Pisandrus autem rectà Menelao glorioso
Ibat:hunc autem ducebat fatum funestum mortis ad finē,
Tibi Menelaē interfici in graui pugna.
Hi autem quando iam propè erant inter se euntes,
Atrides quidē errauit:præter āt ipsum uersa est lancea.
Pisandrus autem scutum Menelai gloriosi
Percußit,neq; totaliter potuit æs transmittere.
Detinuit enim scutum latum:fracta est aūt circa ferrum
Lācea:hic aūt mētibus suis lætatus est,& sperabat uicto
Atrides autē extrahēs ensem argēteorū clauorū,(riam.
Insilijt in Pisandrum:hic autem sub scuto accepit bonam
Securim bene æratam,oleagnum circa manubrium
Longum politum:simul autem inter se inierunt.
Certè hic quidē galeæ conum percußit equinarumsetarum,
Altam sub cristam ipsam:hic autem aduenientem frōte
Naso super ultimo:sonuerūt autem ossa:ipsius aūt oculi
Ante pedes cruenti humum deciderunt in pulueribus.
Reuolutus est aūt cadēs:hic aūt calce in pectoribus iens
Armaq; expoliauit,& gloriabundus uerbū locutus est:
Relinquite sic naues Danaorum uelocesequoshabentium
Troiani superbi,graues insatiabiles belli,
Alio quidem nocumentoq; & turpitudine non indigentes,

Quo

Quo me uituperastis mali canes, neq; animo
Iouis ualdesonantis difficilem timuistis iram
Hospitalis, qui aliquãdo uobis destruet ciuitatẽ excelsam,
Qui meam uirginem uxorem, & opes multas
Sine causa uenistis abducẽtes: quoniã hospitati fuistis ab ip
Nunc rursus in nauibus furitis ponto transeuntibus (sa.
Ignem perniciosum iacere: interficere aũt heroas Achiuos:
Sed alicubi abstinetis & studiosi martis.
Iupiter pater certe te dicunt supra mentibus esse alios
Viros & Deos: te autem ex, hæc omnia fiunt:
Quale iam uiris donas contumeliatoribus
Troianis, quorum robur debile, neq; possunt
Pugna satiari æqualis belli.
Omnium quidem satietas est & somni & Veneris,
Cantusq́; dulcis, & irreprehensibilis choreæ.
Horum autem aliquis & magis cupit amorem expellere
Quàm belli: Troiani autem pugnæ insatiabiles sunt.
Sic dicens, hæc quidem arma à corpore cruenta
Detrahens, socijs dedit Menelaus irreprehensibilis.
Ipse ãt retrò iterũ iens primis pugnatoribus immistus est.
Tunc ei filius insilijt Pilæmenei regis
Harpalium, qui patrem dilectum sequebatur bellans
In Troiam, neq; retrò abijt in patriam terram,
Qui tunc Atridæ medium scutum percußit lancea
Propè, neq; totaliter potuit æs traijcere:
Retrò autem sociorum in multitudinẽ cessit mortẽ fugiẽs,
Vndiq; aspiciens nequis corpus ære attingat.
Meriones abeuntis misit æream sagittam,
Et fixit coxam dexteram: sed sagitta
Contra in pubem subter os transiuit:

Sedens

Sedens autem illic amicorum in manibus sociorum
Animũ exhalãs tanq̃ uermis in terra (ſtat aũt terram:
Iacebat extẽſus:extra aũt ſanguis niger fluebat: made-
Hunc quidẽ Paphlagones magnanimi circum currebant:
In autem curru apponentes ducebant ad Troiam ſacrã
Dolentes:cum autem ipſis pater ibat lachrymas fundẽs.
Vltio autem nulla filij facta eſt mortui.
Hoc autem Paris ualde animo interfecto iratus eſt.
Hoſpes enim ei erat cum Paphlagonibus.
Hoc hic iratus præmittit æream ſagittam.
Erat autem quidem Euchenor Polyidi uatis filius,
Diuesq́; bonusq́;,Corinthi domos habitans:
Qui bene ſciens mortem perniciosam in nauem iuit.
Sæpe enim ei dicit ſenex bonus Polyidus
Morbo ſub atroci corrumpi ſuis in domibus,
Vel in Achiuorum nauibus à Troianis interfici.
Hoc ſimul moleſtum damnum fugit Achiuorum,
Morbumq́; odioſum,ut non pateretur dolores animo:
Hũc percuſſit inter maxillã et aurem:celeriter ãt animus
Iuit à membris:odioſa autem ipſum tenebra accepit.
Sic hi quidem pugnabant corpus igne urente.
Hector aũt non audiuerat Ioui dilectus,neq; ſciebat
Quòd eius nauium in ſiniſtra parte profligabantur
Populi ab Arguis:cito autem & gloria Achiuorum
Erat.talis enim terramquatiens Neptunus
Concitabat Arguos:fortitudini autem ipſe auxiliabatur.
Sed tenebat ubi primùm portas & murum inſilierat
Rumpens Danaorum denſos ordines ſcutatorum,
Vbi erant Aiacisq́; naues & Proteſilai
Littore in maris cani tractæ:ſed deſuper

Murus

Murus ædificatus est fragilißimus,ubi maximè
Valdegrauantes erant pugna ipsiq; & equi.
Illic autem Bœotij,& Iaones longarumuestium,
Locri,& Phthij,& fortes Epij,
Studio aßilientem nauibus impellebant:neq; poterant
Expellere à se flammæ similem Hectora diuum.
Hi quidem Athenienſium priminumerati:in autem his
Duxerat filius Petei Menestheus:ipsum aũt simul seque
Phydasq;,Stichiusq;,Biasq; bonus.sed Epiorum (bantur
Phylidesq; Meges,Amphionq;, Draciusq;,
Prophthionq; Medonq;,bellicosusq; Podarces:
Certè hic quidem nothus filius Oilei diuini,
Fuit Medon,Aiacis frater,& habitabat
In Phylace terra à patria uirum interficiens
Fratrem nouercæ Eriopidis,quã habebat Oileus.
Sed hic Iphicli filius Phylacidæ.
Hi quidem ante Phthios magnanimos armati
Nauibus auxiliantes cum Bœotijs pugnabant:
Aiax autem non amplius omnino Oilei uelox filius,
Stabat ab Aiace Telamonio neq; paululum.
Sed sicut in nouali boues nigri graue aratrum,
Aequalem animum habentes trahunt,circa autẽ ipsorũ
Prona cornua multus refluit sudor:
Hos quidem iugum solum politum diuisim continet,
Promptos in sulco:inciditur autem profunditas campi.
Sic hi aduenientes stabant inter se:
Sed certè Telamoniadem multiq; & boni
Populi sequebantur,qui ei scutum detrahebant,
Quando ipsum laborq; & sudor genibus accipiebat.
Neq; Oiliadem magnanimum Locri sequebantur.

Non

Non enim ipsis stataria pugna manebat dilectum cor.
Non enim habebant galeas æreas equinorum crinium:
Neq; habebant scuta rotunda, & fraxineas lanceas,
Sed arcubus & bene retorta ouis lana
Troiam insimul secuti sunt confisi suis: postea
Frequentes iacientes Troianorum ruperunt phalanges.
Iam tunc hi quidem antè cum armis pulchris
Pugnabant, Troianisq;, & Hectori ære armato.
Hi autem à tergo iacientes latebant: neq; pugnæ
Troiani recordabantur, turbabant enim sagittæ.
Tunc ingloriose nauibus à & tentorijs
Troiani recessissent ad Troiam uentosam,
Nisi Polydamas audacem Hectorem dixisset apud stans: *Polydamas Hectorē obiurgat.*
Hector, indocilis es admonitionibus obedire,
Quoniam tibi dedit Deus bellica opera,
Ideo & consilio uis supra scire alios,
» *Sed nullo modo simul omnia poteris ipse accipere.*
Alij quidem enim tribuit Deus bellica opera, *Dij alijs alia, cōferūt.*
Alij autem saltationem, alij cytharam & cantum,
Alij autē in pectoribus ponit mentem latesonans Iupiter
Bonam: hoc autem multi fruuntur homines.
Et ciuitates seruauit: maximè autem ipse scit.
Sed ego dico sicut mihi uidentur esse optima.
Vndiq; enim te circum corona belli cinxit.
Troiani autem magnanimi postq̄ trans murum iuerant,
Hi quidem cessant cum armis: hi autem pugnant
Pauci multis, uagantes circa naues:
Sed ingrediens uocat huc omnes optimos.
Hinc autem ualde omne consultemus consilium,
An in nauibus multarum sedium cadamus.

Si

Si uoluerit Deus dare uictoriam: an postea
A nauibus recedere innocui: certe enim ego
Timeo ne hesternum reddant Achiui
Debitum: quoniam apud naues uir insatiabilis belli
Expectat, quē nō amplius omnino pugna cessare puto.
Sic dixit Polydamas, placuit aūt Hectori uerbū bonū:
Statim autem ex curribus cum armis saltauit humum,
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:
Polydamas, tu quidem hic contine omnes optimos,
Sed ego illuc uado, & occurro bello.
Statim autem ueniam retrò post q̃ bene his imperauero.
Hector Polydamanti paret. Dixit, & abijt monti niuali similis
Inclamans: per autem Troianos uolabat & auxiliares.
Hi autem in Panthoedem amantem uiros Polydamanta,
Omnes irruerunt, post q̃ Hectoris audiuerunt uocem.
Sed hic Deiphobumq; uimq; Heleni Regis,
Asiademq; Adamanta, & Asium Hyrtaci filium,
Ibat inter primos pugnatores quaerens, sicubi inueniret:
Hos aūt inuenit nō ãplius omnino sospites neq; mortuos,
Sed hi quidem iam nauibus in puppibus Achiuorum,
Manibus ab Argiuorum iacebant animas perdentes.
Hi autem in muro erant percussi uulneratiq;:
Hunc autem fortè inuenit pugnae in sinistra flebilis
Diuinū Alexãdrū Helenae maritū pulchros crines habētis
Hortantemq; socios, & incitantem pugnare.
Propè autem stans allocutus est turpibus uerbis:
Male Paris, specie optime, mulierose, deceptor,
Hector Alexan. conuitijs incessit. Vbi Deiphobusq; uir Heleni Regis
Asiadesq; Adamas, & Asius Hyrtaci filius?
Vbi & Othrioneus? nunc perijt omnis ab arce

Troia

Troia alta,nunc tibi ſaluum ultimum exitium.
Hunc autem rurſus allocutus eſt Alexander ſpecioſus: Alexander
Hector,quoniam tibi eſt animus inſontem inculpare Hectori re-
Aliàs iam aliquando magis recedere bello ſpōdet.
Poſſum,quoniã neq; me prorſus impotẽtẽ genuit mater.
Ex quo enim apud naues pugnam ſuſcitaſti ſociorum,
Ex eo hîc exiſtentes pugnamus Danais
Indeſinenter:ſocij autem interfecti ſunt, quos tu inquiris.
Soli Deiphobusq; uisq; Heleni Regis
Iuerunt longis numerati lanceis
Ambo in manu:cædem autem expulit Saturnius.
Nunc autem i præ,quò te cor animusq; iubet:
Nos autem prompti ſimul ſequemur:neq; dico
Strenuitatis indigere quanta potentia adeſt.
Præter potentiam non eſt & amittentem pugnare.
Sic dicens,diſſuaſit fratris mentes heros.
Contendunt autẽ ire ubi maximè pugna & præliũ erat,
Circúmq; Cebrionem,& eximium Polydamanta,
Phalcem,Ortheumq;,& diuinum Polyphœtem,
Palmimq;,Aſcaniumq;,Morimq;,filios Hippotionis,
Qui ex Aſcania fructifera uenerunt redeuntes
Die priori:tunc autem Iupiter coëgit pugnare.
Hi autem ibant moleſtorum uentorũ ſimiles procellæ,
Quæ cum tonitruo patris Iouis uadit in terram,
Magno autem ſtrepitu mari miſcetur,in autem multæ Cōparatio
Vndæ crepitantes reſonantis maris procellæ,
Curuæ ſpumoſæ:antè quidem aliæ,& poſteà aliæ:
Sic Troiani antè quidem alij inſtructi,& poſteà alij
Ferro fulgentes ſimul duces ſequebantur:
Hector autem præibat homicidæ ſimilis Marti

Priamides: ante se autem habebat scutum undiq; æquale,
Pellibus factum: multum autem super fabricatum erat æs:
Circa aũt ipsum temporibus splẽdida mouebatur galea:
Vndiq; ãt ãrcum phalanges penetrauit ante iens:
Siquo modo ei cederent scutiferi præeunti.
Sed non confundit animum in pectoribus Achiuorum.
Aiax autem primus prouocauit longè iens:

Aiax Hectori.

Infelix, propius accede, cur terres ita
Arguos? non pugnæ imperiti sumus,
Sed Iouis flagello malo domiti sumus Achiui:
Certè tibi animus desyderat destruere
Naues: statim autem manus auxiliari sunt & nobis.
Certè multò præueniet bene habitata ciuitas uobis,
Manibus à nostris captaq; destructaq;.
Tibi autem ipsi dico propè esse, quando ne fugiens
Supplicabis Ioui patri, & alijs immortalibus,
Velociores accipitribus esse pulchrorumcrinium equos,
Qui te ad ciuitatem portabunt puluerantes per campum.
Sic ei dicenti, uolauit dextera auis
Aquila altiuolans, subclamauit aũt populus Achiuorum
Confisus augurio: huic autem respondit illustris Hector:

Hector Aiaci.

Aiax, nugator, iactator, quid dixisti?
Vtinam enim ego sic Iouis filius Aegiochi
Essem dies omnes, peperisset autem me pudica Iuno,
Honorarer autem sicut honoratur Minerua & Apollo,
Sicut nunc dies hæc malum portabit Arguis
Omnibus ualde: in aũt tu quibus interficieris, si sustinebis
Expectare meã lanceã longam, quæ tibi corpus floridum
Lacerabit, & Troianorum satiabis canes & aues
Pinguedine & carnibus, cadens in nauibus Achiuorum.

Sic

Sic uociferans præceßit: hi autem simul sequebantur
Clamore magno: reclamauit autem populus à tergo:
Argiui autem uicißim reclamauerunt, neq; obliti sunt
Strenuitatis, sed expectabãt Troianorũ *aduenietes opti-*
Clamor ãt utrorũq; iuit ad æthera et Iouis *lãpadas. (mos*

ARGVMENTVM .Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

AGamemnon aßumens uulneratos & Nestorem, cum ipsis exiuit in bellum: Iuno autem cingulum accipiens à Venere descendit, & somnum tenens soporauit Iouem. Neptunus autem Græcis auxiliatur, & multa cædes fit Troianorum: Aiax autem lapidem iaciens, Hectorã percutit: hic autem extrahens sanguinem exanimatur.

ILIADIS .Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Xi Iouem ſomno, lectisq; decepit Iuno.

Neſtora autem non latuit clamor bibentem quamuis tamen:
Sed Aeſculapiadæ uelocia uerba dixit:
Conſydera diue Machaon, quomodo erūt hæc opera:
Magnus iam apud naues clamor fortium iuuenum.
Sed tu quidem nunc bibe ſedens nigrum uinum,
Donec calidas aquas pulchrorumcrinium Hecameda
Calefaciat, & abluat ſaniem cruentam.
At ego iens actutùm cognoſcam in ſpeculam.
Sic dicens, clypeum accepit paratum filij ſui
Iacentem in tentorio Thraſymedis bellicoſi,
Aere totumlucidum: hic autem tenebat ſcutū patris ſui.
Accepit autem fortem lanceam acutam acuto ære:
Statuit ăt extrà tĕtoriū: protinus ăt inſpexit rĕ indignā:
Hos quidem turbatos: hos autem turbantes à tergo
Troianos magnanimos: dirutus eſt murus Achiuorum.
Sicut autem quando nigreſcit pelagus magnū unda leui,
Videns ſtridulorum uentorum celeres uias
Inaniter, neq; uoluitur, neq; in alio loco
Ante aliquĕ, donec aliquĕ dimiſſum deſcendere ex Ioue uentum.
Sic ſenex commouebatur diuiſus in animo
Dupliciter, utrū ad multitudinĕ iret Danaorū uelociū equorum,
An ad Atridĕ Agamĕnona paſtorĕ populorū.
Sic autem ei cogitanti, uiſum eſt melius eſſe

Cōparatio maris.

Ire ad Atridem:hi autem inter se interficiebant
Pugnantes:resonabat autē eis circa corpus æs indomitū
Percussorum:ensibusq; & lanceis utrinq; incidentibus.
Nestori autem obuiauerunt diuini Reges
A nauibus uenientes,quod uulnerati erant ære,
Tydides,Vlyssesq;,& Atrides Agamemnon.
Multum enim seorsum à pugna tractæ erant naues
Littore in maris albi.has enim primas in terram
Traxerant:sed murum in ultimis ædificarunt.
Neq; enim neq; latum existens poterat omnes
Littus naues capere:arcti fuißent autem populi:
Ideo unam prope aliam traxerant,& impleuerāt totius
Littoris oram longam,quantā collegerant extremitates.
Ideo hi desyderantes uidere clamorem & bellum,
Lancea firmati ibant congregati:tristabatur autē ipsis
Animus in pectoribus:hic autem obuiauit
Nestor:terruit autem animum in pectoribus Achiuorū.
Hunc & uociferans allocutus est Rex Agamemnon:
O Nestor Neleide,magna gloria Achiuorum,
Cur linquens prælium corruptibile huc uenis?
Timeo ne iam mihi perficiat uerbum fortis Hector,
Sicuti quidam minatus est in Troianos concionans:
Non priùs à nauibus ad Troiam redire,
Quàm igne naues comburere:interficere aūt & ipsos.
Ille sic dixit:iam tunc omnia perficiuntur:
Heu amici,certè & alij fortißimi Achiui
In animo ponunt mihi iram,sicut Achilles,
Neq; uolunt pugnare in ultimis nauibus.
Huic autē respōdit posteà honoratus equitator Nestor:
Certè hæc prompta facta sunt:neq; aliter

Nestor ad Agamemnonē pergit.

Iupiter altitonans ipse parauit.
Murus quidem enim iam dirutus est,cui confidebamus,
Incorruptibilem nauiumq́; & ipsorum tutelam fore.
Hi autem ad naues uelocés pugnam atrocem habent
Incessanter,neq; adhuc cognosceres ualde speculans:
Vtranq; in partem Achiui commoti turbantur,
Sic misti interficiuntur:clamor autem in cœlum uadit,
Nos autem dispiciamus,quomodò erunt hæc opera,
Siquid mens fecerit:at bellum non nos suadeo
Ingredi.non enim uulneratum est pugnare.

Saucius prælio inutilis.

Hunc aũt rursus allocutus est rex uirorum Agamemnõ:
Nestor,quoniam iam nauibus in ultimis pugnant,
Murus autem neq; iuuat fabricans, neq; fossa,
Qua in multa paßi sunt Danai,sperabant autem animo
Incorruptibilem nauiumq́; & ipsorum tutelam fore:
Sic Ioui debebat potenti placitum esse,
Sine nomine perire longè ab Argo hic Achiuos.
Scio quidẽ enim quãdo promptus Danais auxiliatus est.
Scio autem nunc quòd hos quidem simulcum beatis deis
Glorificat:nostrum autem robur & manus ligauit.
Sed agè sicut ego dico,persuadeamur omnes,
Naues quæcunq; primæ subductæ sunt prope mare
Trahamus:omnes autem deducamus in mare humidum,
Altè ab anchoris proruamus,donec ueniat
Nox diuina,si & eâ ab œsserint à bello
Troiani:posteà autem deducemus naues omnes.

Vlysses Agamemnoni fugã suadẽti refragatur.

Nõ enim aliqua uituperatio fugere malum neq; in nocte.
Melius qui fugiens profugit malum,quàm capiat.
Hunc ãt torue respiciens allocutus est prudens Vlysses:
Atride,quale à te uerbum fugit è septo dentium

Perni-

Pernitiose, utinam deberes abiecto exercitui alteri
Imperare: non autem nobis imperare, quibus Iupiter
A iuuentute dedit & in senectutem ministrare
Grauißima bella, ut corrumpamur unusquisq;:
Ita iam promptus es Troianorum ciuitatē latarũuiarum
Derelinquere, cuius gratiâ toleramus mala multa;
Tace, ne quis alius Achiuorum hoc audiat
Verbum, quod non uir per os omnino duceret,
Quicunq; sciat suis mentibus conuenientia dicere,
Rexq́; esset, & ei obedirent populi
Tot, quot tu inter Arguos imperas.
Nunc autē tui uituperauerim omnino mētes, quale dixisti:
Qui iubes bello stante & clamore
Naues bene tabulatas ad mare deducere: ut item magis
Troianis quidem optabilia fiant uincentibus propè tamē:
Nobis aūt grauis pernicies inclinetur: non enim Achiui
Sustinebunt bellum nauibus ad mare deductis:
Sed respicient recedente & à pugna:
Tunc tuum consilium nocebit princeps populorum.
Huic autem respōdit posteà rex uirorum Agamemnō:
O Vlysses, ualde me defixisti animo increpatione
Molesta, sed non quidem ego inuictos impellebam
Naues bene tabulatas ad mare deducere filios Achiuorū.
Nunc autem sit, qui hac meliorem sententiam dicat,
Vel iuuenis, uel senex: mihi autem libenti erit.
His autem & locutus est uocem bonus Diomedes:
Propè uir, non diu inquiremus, si uultis
Obedire, & non ira indignamini unusquisq;: Diomedes
Quoniam iam natu minimus sum post uos: genus suum
Patre autem ex bono & ego genus glorior esse exponit.

Tydei,quem Thebis sepulchralis terra cooperuit.
Ex Portheo enim tres filij egregij generati sunt:
Habitabat autem in Pleurone & excelsa Calydone
Agrius & Melas:tertius autem fuit equitator Aeneus
Patris mei pater:uirtute autem fuit eximius ipsorum:
Sed hic quidẽ illic mãsit:pater aũt meus Argi habitauit
Errans.ita enim Iupiter uoluit,& Dei alij:
Adrasti autem duxit uxorem filiarũ : habitabat domum
Locupletem uictus:satis autem ei erant campi
Frugiferi:multi autem plantarum erant ordines utrinq;:
Multæ autem ei oues fuerunt : ornauit aũt oẽs Achiuos
Lancea:hæc autem futura erant,sicut uerum.
Ideo non me genere malum,& impotentem dicentes
Verbum inhonoratè dictum,quod bene dicam.
Agè eamus ad bellum,etsi uulnerati,neceßitate.
Tunc autem postea ipsi quidem simus pugnæ
Extra tela,ne aliquis uulnere uulnus accipiat.
Alios autem placantes adhortemur,qui antea
Animo certe elati cessant,& non pugnant.
Sic dixit:hi autem ualde audiuerunt,& persuasi sunt.
Pergunt aũt ire:præceßit ãt ipsis rex uirorũ Agamemnõ,
Neq; uanam speculationem habuit inclytus Neptunus.
Sed inter ipsos uenit seni uiro similis.
Dexteram autem accepit manum Agamemnonis Atridæ.
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:
Atridæ, nunc iam Achillis perniciosum cor
Lætatur pectoribus, cædem & fugam Achiuorum
Videntis:quoniam non ei sunt mentes neq; paruæ.
Sed hic quidem pereat:Deus autem ipsum lædat:
Tibi autem non ita omnino Dei beati irascantur.

Diomedes etiã saucios in prælium ire uult neceßitate cogente.

Græci, etsi saucij, tamẽ in prælium redeũt.

Sed

Sed etiam Troianorum duces & principes
Latum puluerabunt campum: tu autem uidebis ipsos
Fugientes ad ciuitatem nauibus à & tentorijs.
Sic dicens ualde exclamauit ruens campo,
Quantum nouem millia exclamant, uel decem millia
Virorum in bello contentionem congregantes Martis.
Tantam ex pectoribus uocem rex Neptunus
Misit: Achiuis autem ualde robur inicit unicuiq;
Corde indesinenter bellare & debellare.
Iuno autem inspexit auream sedem habens oculis
Stans ex olympo à summitate: statim autem cognouit
Hunc quidem operantem pugnam circa gloriosam
Fratrem & leuirum: lætata est autem animo.
Iouem autem in summo cacumine multarum fontium Idæ
Sedentem inspexit: odiosus autem ei erat animo.
Cogitauit autẽ posteà pulchros oculos habens honesta Iuno,
Quomodò deciperet Iouis mentem Aegiochi.
Hoc autem ei in animo optimum uisum est consilium,
Venire in Idam bene ornantem seipsam,
Si quo modo desyderaret propè dormire amicitiæ
Sua specie: huic autem somnum altumq; mollemq;
Funderet in palpebris, & mentibus prudentibus.
Perrexit autem ire in thalamum, quẽ ei dilectus filius fe
Vulcanus: solidas aũt ianuas liminibus coaptauit (cerat
Claui arcana: hanc autem non Deus alius iußit.
Illic hæc intrà ianuas clausit fulgentes.
Immortalitate quidem primùm à corpore amœno
Sordes omnes purgauit: uncta est autem pingui oleo
Diuino, suaui, quod ei odoriferum erat.
Huius & moti Iouis ad solidam domum

Neptuni clamor.

Iuno Iouem accessura, sese exornat.

Tamen

Tamen in terramq; & cœlum ibat odor.
Eo hæc corpus pulchrum ungens, & crines
Pectens, manibus capillos plicauit fulgidos,
Pulchros, diuinos, ex capite immortali.
Circa autē immortalem uestem induit, quam ei Minerua
Poliuit laborans: posuit autem in, uarietates multas:
Aureis autem fibulis supra pectus substringebat:
Cinxit autem cingulum centum fibris factum:
In autem laminas posuit perforatis summitatibus aurium,
Tergeminas, laboratas: uenustate āt resplendebat multū:
Reticulo autem desuper uelauit diua Dearum
Eximio, recenti: candidum autem erat sol sicut:
Pedibus aūt sub pinguibus induit pulchra calciamenta.
Sed postquàm omnem circa corpus posuit ornatum,
Perrexit ire ex thalamo: uocans autem Venerem

Aphroditā alloquitur Iuno.

Ab alijs seorsum uerbum allocuta est:
Certe mihi obedies dilecta filia quicquid dicam,
Vel negabis irato hoc animo:
Quoniam ego Danais, tu autem Troianis auxiliaris.
Huic autem respondit postea Iouis filia Venus:
Iuno antiqua Dea, filia magni Saturni,
Loquere quod cogitas: perficere autē me animus iubet,
Si possum perficere, & si perfectibile est.

Iuno Venerem blādis mēdacijs decipit.

Hanc autem dolosa allocuta est casta Iuno:
Da nunc mihi amorem, & Cupidinem, quo tu omnes
Domas immortales, & mortales homines:
Vado enim uisura multanutrientis fines terræ,

Iuno à Thetyde studiose educata.

Oceanumq;, Deorum generationem, & matrem Tethym.
Hi me in suis domibus nutriuerunt & educauerunt,
Suscipientes à Rhea quādo Saturnum latesonans Iupiter

Terrā

Terram subter iecit & indomitum mare:
Hos uado uisura, & ipsis acerbas contentiones soluam.
Iam enim longo tempore inter se abstinent
Lecto & amicitia, postq̃ ira incidit animo.
Si illos uerbis decipiens dilecto corde
In lectum imponam misceri amicitia,
Semper eis dilectaq; & ueneranda uocabor.
Hanc autem rursus allocuta est ridens Venus:
Non est neq; decet tuum uerbum abnuere:
Iouis enim optimi in ulnis dormis.
Dixit, & à pectoribus soluit Cestum balteum
Varium: illic autem ei mulcimenta omnia facta sunt:
Illic est quidem amor, & Cupido, & colloquium,
Deceptio, quæ furatur mentem prudenter cogitantium.
Hunc ei iniecit manibus, uerbumq; dixit & nominauit:
Accipe nunc hunc balteum, tuo autem impone sinui
Varium, quo in omnia facta sunt, neq; te dico
Non factibile fieri quod mentibus tuis cogitas.
Sic dixit: risit autem pulchros oculos habens casta Iuno.
Ridens autem posteà suo imposuit sinui.
Hæc quidem iuit ad domum Iouis filia Venus:
Iuno autem festinans liquit cacumen olympi;
Pieriam autem insiliens Emathiam amœnam,
Ruitq; in bellicosorum Thracum montes niuosos
Vltimos uertices, neq; terram tangebat pedibus.
Ex Athoo in pontum iuit undosum:
Lemnum autem in peruenit ciuitatem diuini Thoantis,
Vbi Somno obuiauit fratri mortis.
In aũt eius appropinquauit manu, uerbũq; dixit, et nominauit:
Somne, rex omniũq; Deorũ, omniũq; hominum,

Cestus Veneris cuius efficaciæ. Anorũ lenocinia in balteo Veneris. Venus decepta, Iunoni balteũ, ĩ quo amores ĩsunt, tradit

Iuno ad Sõnũ Deum.

Certe

Certe q̃dẽ iã aliquãdo meũ uerbũ exaudiſti,ac itẽ et nũc
Audi:ego aũt & tibi habebo gratiam dies omnes:
Sopora mihi Iouis ſub ſuperciliјs oculos ſplendidos
Statim,poſtquàm ego apud dormiam in amore.
Dona autẽ tibi dabo pulchrũ ſoliũ,incorruptibile ſemp̃,
Aureum:Vulcanus autem meus filius claudus
Fecit laborans:ſub autem ſcabellum pedibus ponet:
Hoc tenebis delicatos pedes conuiuans.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt dulcis Somnus:
Iuno primigenia Dea filia magni Saturni,
Alium quidem ego Deorum ſempiternorum
Facilè ſoporauerim,etſi fluuij fluenta
Oceani,qui generatio omnibus factus eſt:
Iouem autem non ego Saturnium propè ibo,
Neq; ſoporabo,mihi quando non ipſe iubet.
Iam enim me,& aliàs tuum admonuit præceptum
Die illo,quando ille magnanimus Iouis filius
Nauigauit ex Ilio Troianorum ciuitatem deſtruens.
Certe ego quidem ſoporaui Iouis mentem Aegiochi,
Dulcis circunfuſus:tu autem ei mala conſultaſti animo,
Mouens moleſtorum uentorum in mare procellas:
Et ipſum poſteà Coum bene habitatam miſiſti
Seorſum ab amicis omnibus:hic autẽ ſurgens iratus eſt,
Proijciens in domo Deos:me autem maximè omnium
Quærebat:& me inſcium ab æthere iniecißet ponto,
Niſi Nox domatrix Deorum ſeruaßet & uirorum,
In qua iui fugiens:hic autem ceſſauit iratus quamuis.
Timuit enim ne nocti ueloci triſtia mala faceret:
Nũc rurſus hoc me iubes periculũ aliud perficere.(Iuno:
Hũc ãt rurſus allocuta eſt pulchros oculos habẽs pudica

Iuno Herculi tẽpeſtatẽ immittit.

NoxSomnũ liberat ab ira Iouis.

Somne

Somne, cur autem tu hæc in mentibus tuis cogitas?
An dicis sic Troianis auxiliari lateſonantem Iouem,
Sicut Herculem irà iratus eſt filium ſuum:
Sed uade: ego autem & tibi Gratiarum unã iuniorum
Dabo nubere, & tuam uocari uxorem
Paſitheam, quam ſemper deſyderas dies omnes.
Sic dixit: gauiſus ẽ ãt Somnus: reſpõdẽs ãt allocutus eſt:
Age nunc mihi iura innocuam Stygis aquam:
Manu autem altera quidem accipe terrã multipaſcẽtẽ:
Altera autem mare album: ut nobis omnes
Teſtes ſint ſubter Dei Saturnum circa exiſtentes,
Certe quidem mihi dare Gratiarum unam
Paſitheam, quam ego deſydero dies omnes.
Sic dixit, neq; abnuit Dea albasulnashabens Iuno:
Iurauit autem ſicut iuſsit: Deos autem nominauit omnes:
Hos ſubtartareos qui Titanes appellantur.
Sed poſtquàm iurauitq; perfecitq; iuramentum,
Hi iuerunt, Lemnumq; & Imbrum ciuitatẽ relinquentes,
Aëre induti cito tranſeuntes uiam,
In Idam uenerunt multarumfontium matrem ferarum,
Lectum ubi primum liquerunt mare: hi autem in terram
Iuerunt: ſumma autem pedibus ſub mota eſt ſylua.
Illic Somnus quidem manſit ante Iouis oculos uideri,
In abietem aſcendens ualdealtam, quæ tunc in Ida
Altiſsima nata per obſcurum æthera ibat,
Illic ſedit ramis coopertus abiegnis,
Aui ſtridulæ ſimilis, quam in montibus
Chalcida uocant Dei: uiri autem Cyminda.
Iuno autem cito adiuit Gargarum altum
Idæ altæ: uidit autem nebularumcongregator Iupiter.

Paſithea Charitum una, Somno Dea ab Iunone deſpõdetur.

Somnus ab Iunone exoratus Iouẽ ſoporat.

Poſtq̃

Postq̄ aūt uidit, statim ipsum amor prudētibus mētibus
Qualiter quando primum misti sunt amicitiâ (persuasi t,
In lectum euntes dilectos obliti parentes.
Stetit autem ipsam ante, uerbumq; dixit & nominauit:
Iuno, quo prompta ab olympo huc uenis?
Equi autem non adsunt, & currus quos ascendas?
Hunc autem dolosa allocuta est casta Iuno:
Venio uisura multanutrientis fines terræ,
Oceanumq́;, Deorum generationem, & matrē Tethym:
Hi quidem in suis domibus erudierunt & nutriuerunt:
Hos uado uisura, & ipsis magnas contentiones soluam.
Iam enim longo tempore inter se abstinent
Lecto & amicitia, postquàm ira incidit animo:
Equi autem in radice multarumfontium Idæ
Stant, qui me portabant supra terram & mare:
Nunc autem tui gratia huc ab olympo huc ueni,
Ne aliquo modo mihi posteà irasce reris, si silentio
Iuissem ad domum profundè fluentis Oceani.
Hāc aūt respōdens allocutus est nebularūcōgregator
Iuno, illuc quidem est & posterius ire: (Iupiter:
Nos autem agè in amicitia delectemur dormientes.
Adulteriorū Iouis catalogus. Non enim unquàm sic Deæ amor neq; mulieris
Animum in pectoribus profusus domuit,
Neq; unquam amaui Ixioneam uxorem,
Quæ peperit Perithoum Deis peritum similem:
Neq; quādo Danaēn pulchra talo neaha bētē Acrisioneā
Quæ peperit Perseum omnium clarum uirorum:
Neq; quādo Phœnicis filiam inclytam,
Quæ peperit mihi Minoumq; & diuinū Rhadamāthē:
Neq; quando Semelen, neq; Alcmenam in Thebæ:

Quæ

Quæ Herculem fortem genuit filium:
Dionysium autem Semele peperit gaudium mortalibus:
Neq; quando Cererem pulchræ comæ reginam:
Neq; quando Latonam gloriosam, neq; te ipsam
Sicut te nunc amo, & me dulcis cupido tenet.
Hunc autem dolosa allocuta est casta Iuno:
Grauißime Saturnie, quale uerbum dixisti:
Si nunc in amore cupis dormire
Idæ in summitatibus: hic autem manifestantur omnia,
Quomodò esset siquis nos deorum semper existentium
Dormientes uideret, deis autem omnibus adiens
Diceret, non ego tuam ad domum irem
Ex lecto surgens: uituperabile autem esset:
Sed si uis, & tibi placitum est animo,
Est tibi thalamus, quem tibi dilectus filius fecit
Vulcanus: frequentes autem ianuas liminibus coaptauit,
Illuc eamus dormituri postquam tibi placet coitus.
Hãc respõdens allocutus est nebularũ cõgregator Iu-
Iuno, ne deorum in hoc time, neq; aliquem uirorum (piter
Videre, talem tibi ego nebulam circum effundam
Auream, neq; nos uidebit sol,
Cuius & acutißimum est lumen ad uidendum.
Dixit, & ulnis accepit Saturni filius suam uxorem,
Quos subter terra diuina procreauit nouam herbam,
Lotumq; roscidam, & crocum, & hyacinthum
Densum & tenerum, qui à terra altè tenebat,
Quo in dormierunt: supra autem nebulam obduxerunt Iupiter cũ
Pulchram, auream: splendidi autem cadebant rores. uxore coiẽs
Sic hic quidem quietè dormiebat in Gargaro summo, somno op-
Somno & amore domitus: tenebat ãt in ulnis uxorem. primitur.

Perrexit

Somnus Nept. nūciat, ut Græcos tutetur.

Perrexit aūt currere in naues Achiuorū dulcis Somnus,
Nuncium dicens terramcontinenti Neptuno:
Propè autem stans, uerba uelocia allocutus est:
Promptus nunc Græcis Neptune auxiliare,
Et ipsis gloriam præbe paululum, dum adhuc dormit
Iupiter, quoniam ipsi ego mollem soporem offudi:
Iuno autem in amore decepit dormire.
Sic dicens, hic quidem iuit ad inclytos cœtus hominum.
Hunc autem magis persuasit auxiliari Danais.
Statim autem ad primos ualde procurrens iußit:
Argiui, & rursus dimittimus Hectori uictoriam
Priamidæ, ut naues capiat & gloriam auferat:
Sed hic quidem sic dicit, & gloriatur, quoniam Achilles
Nauibus in concauis manet iratus corde:
Illius autem non multum desyderium erit, si alij

Neptunus Ioue dormiente adiuuat Græcos

Nos excitemur auxiliari inuicem:
Sed agè sicut ego dicam, assentiamur omnes:
Scuta quot optima in exercitu & maxima
Induti, capitaq; lucentißimis galeis,
Tecti manibus longißima tela tenentes,
Eamus: sed ego præibo, neq; dico
Hectora Priamidē expectare ualde quamuis animosum:
Qui uir bellator, habet autem paruum scutum humero,
Minori uiro det: hic autem in scuto maiori induatur.
Sic dixit: hi āt huic libēter quidē aßensi sunt, et obtē-
Hos aūt ipsi Reges ornauerūt uulnerati q̄uis (perarunt.
Tydides, Vlyssesq;, & Atrides Agamemnon:
Euntes autem ad omnes, bellicosa arma mutabant.
Bona quidē bonus induebatur: peiora autē peiori dabat.
Sed post q̄ induti sunt circū corpus splendidum æs,

Pergunt

Pergunt ire: præibat autem eis Neptunus quatiēsterram,
Grauem ensem, prælongum, tenens in manu forti,
Similem fulmini: huic autem non fas est misceri
In pugna perniciosa, sed timor detinet uiros:
Troianos aūt rursus e diuerso disposuit illustris Hector.
Ac tunc grauissimam contentionem belli intenderunt,
Cœruleam comam habens Neptunus & illustris Hector,
Scilicet hic quidē Troianis, ille autē Achiuis auxilians.
Inundauit autem mare ad tentoriaq; nauesq;
Arguorum: hi autem concurrerunt magna iubilatione.
Neq; maris unda tantum boat ad terram
E Ponto propulsa flatu Boreæ truci,
Neque ignis tantus crepitus ardentis — Cōparatio marini fluctus.
Montis in cacuminibus, quando ruit urere syluam,
Neque uentus tantus in quercuum arduis comis
Insanit, qui maximè ualde resonat sæuiens:
Tantus Troianorum & Achiuorum fuit clamor
Vehementer uociferantium, quando inter se ruerunt.
Aiaci autem primus iaculatus est illustris Hector
Lancea, postq̄ uersus est ad ipsum obuiās: neq; aberrauit
Quà duo baltei circa pectora extensi erant:
Certè hic qdē scuti, ille aūt ensis argēteos clauos habētis:
Hi ei custodierunt tenerū corpus: ægretulit aūt Hector,
Quòd ei telum uelox inuanùm effugit manu:
Retrò autem sociorū in multitudinē iuit mortē fugiens.
Hunc quidē posteà abeuntē magnus Telamonius Aiax
Saxo, qualia multa uelocium retinacula nauium — Aiax Hectorem uulnerat.
Inter pedes pugnantiū proiecta erant, horū unū eleuās,
Pectus percussit supra scutum prope iugulum: (tus
Trochū aūt sicut impulit patiens: circū āt cucurrit peni-

Sicut autem quando ab iactu patris Iouis cadit quercus
Radiatus: grauis autem sulfuris fit odor
Ex ipsa: hunc non habet audacia qui uiderit
Propè existens (durum autem Iouis magni fulmen)
Sic cadit Hectoris celeriter humũ robur in pulueribus:
Manu ãt eicàt lanceã: super ipso ãt scutũ inclinatum est
Et galea: circa aũt ipsum sonuerunt arma uaria ære.
Hi autem ualde exclamantes accurrerunt filij Græcorum
Sperantes seruare: iaculabantur autem frequentes
Hastas, neq; aliquis potuit pastorem populorum
Vulnerare, neq; percutere. prius. n. circunuenerant optimi
Polydamasq;, & Aeneas, & diuinus Agenor,
Sarpedonq; princeps Lyciorum, & Glaucus eximius.
Aliorum autem nullus bene neglexit, sed ante
Scuta rotunda tenebant ipsum: hunc autem socij
Manibus eleuãtes asportarũt ex labore ut iret ad equos
Veloces, qui ei retro à pugna & bello
Stabant, aurigamq; & currus pulchros habentes,
Qui hunc ad ciuitatem portabant grauiter gementem.
Sed quando iam uadum peruenerunt benefluentis fluuij
Xanthi flexuosi, quem immortalis genuit Iupiter,
Tunc ipsum ex equis deposuerũt in terrã: circa ãt ipsum
Fuderunt: hic autem respirauit & aspexit oculis. (aquã
Sedens autem in genua, nigrum sanguinem euomuit:
Iterum autem retrò lapsus est in terram: eius aũt oculos
Nox cooperuit nigra: telum autem animum domuerat.
Argiui ãt igitur post q̃ uiderũt Hectora seorsum euntem,
Magis contra Troianos accurrerũt, meminerũt ãt pugnæ:
Tunc longè primus Oileus uelox Aiax
Satnium uulnerauit lancea saltans acuta

Hector uulneratus ab Aiace, è pugna excedit

Enopidem

Enopidem quem nympha peperit Nais eximia
Enopi bubulco apud ripas Satnioentis.
Hunc quidem Oiliades lanceæ gloriosus propè iens
Vulnerauit apud uterum: hic autem reuersus est,
Circa autē ipsum Troiani & Danai cōmouerūt asperam
Hūc ad Polydamas hastā uibrans uenit adiutor (pugnā:
Panthœdes: traieāt āt Prothenora dextero humero
Filium Areilycij: per humerum autem fortis lancea
Traiecta est: hic āt ī pulueribus cadēs accepit terrā cubito.
Polydamas āt insolēter insultabat uehementer clamans:
Non quidem rursus puto magnanimi Panthœdæ
Manu à forti uanum saltasse telum,
Sed aliquis Arguorum accepit in corpore, & ipsum puto
Cum ipso irruentem descendere domum Inferni intra.
Sic dixit: Arguis autem dolor factus est iactantis.
Aiaci autem maximè prudenti animum mouit
Telamonidæ. hunc enim cecidit propè maximè:
Statim autem abeuntem iaculatus est lancea lucida.
Polydamas autem ipse quidem uitauit mortem nigram
Obliquus ruens: accepit autem Antenoris filius
Archelochus. huic enim dei uoluerunt cædem:
Hunc percußit capitisq; & ceruicis in coniunctione
Circa ultimam coniuncturā: ambos āt amputauit neruos.
Huius autem multò priùs caput osq; naresq;
In terram ceciderunt, quàm crura & genua cadentis.
Aiax autem rursus locutus est prudenti Polydamanti:
Animaduerte Polydamas, & mihi uerum dic,
Nunquid non hic uir Prothenore pro interfectus esse
Dignus? non quidem mihi malus uidetur neq; malis ex,
Sed frater Antenoris equidomitoris

Vel filius:ipsi enim genus propè aßimilatur.
Dixit bene cognoscẽs:Troianos ãt dolor accepit animo.
Tunc Acamas Promachum Bœotium uulnerauit lancea,
Circa fratrem iens:hic autem trahebat pedibus.
Ideò Acamas terribiliter gloriabatur longè clamans:
Argiui ignaui,minarum insatiabiles,
Non solis dolorq; erit & luctus
Nobis,sed aliquando sic mactamini,& uos
Inspicitis,sicut uobis Promachus domitus dormit
Lancea mea,ut non fratris pœna
Diu inulta sit,ideo & aliquis glorietur uir,
Fratrem in domibus Martis adiutorem reliquisse.

Frater fratris mortẽ ulciscitur.

Sic dixit:Arguis autem dolor factus est iactantis:
Penelee autem maximè prudenti animum commouit:
Ruit autem in Acamanta:hic autem expectauit impetum
Penelei regis:hic autem uulnerauit Ilioneum
Filium Phorbantis,multas oueshabentis:hunc maximè
Mercurius Troianorũ diligebat,& possesionem dedit.
Huic autem mater solum peperit Ilioneum,
Quẽ tunc subter superciliũ uulnerauit iuxta oculi funda
Expulit aũt pupillã:lancea aũt oculũ totaliter (mentũ,
Et per neruum iuit:hic autem sedit manus extendens
Ambas:Peneleus autem trahens ensem acutum,
Ceruicem mediam percußit:deiecit autem humum
Ipsa cum galea caput.adhuc autem fortis lancea
Erat in oculo:hic autem tanquã caput papaueris eleuãs,
Dixit autem Troianis,& glorians uerbum locutus est:
Dicite mihi Troiani illustris Ilionei
Patri dilecto & matri lugere in domibus.
Neque enim Promachi uxor Alegenoridæ

Viro

Viro dilecto uenienti lætabitur: quando
Iã ex Troia cũ nauibus reuertemur iuuenes Achiuorũ.
Sic dixit: hos autem omnes nouus timor accepit:
Videbat aũt unusquisq; quò fugeret pniciosam mortem.
Dicite nunc mihi musæ cœlestes domos habitantes,
Quis iam primus cruenta spolia Achiuorum
Accepit, postquã inclinauit pugnam inclytus Neptunus.
Aiax primus Telamonius Hyrcium uulnerauit
Gyrtiadem, Mysorum ducem præstantißimorum.
Phalcem autem Antilochus & Mermerum interfecit:
Meriones autem Morymq́;, & Hippotiona interfecit.
Teucer autem Prothoonaq́; interfecit, & Periphetem.
Atrides autem posteà Hyperenora pastorem populorũ
Vulnerauit in uentrem: per autem uiscera æs exhausit
Incidens: anima autem per uulneratum uulnus
Exiuit adacta: hunc autem tenebra in oculis cooperuit.
Multos autem Aiax interfecit Oilei uelox filius.
Non enim ei aliquis similis sequi pedibus
Viros fugientes, quando Iupiter in fugam compulisset.

ARGVMENTVM .O. HOMERI COMPOSITIONIS.

IVpiter surgens, & uidens Troianos uictos, Iunonem increpat: & Irim mittit ad Neptunum, iubens abstinere à pugna: Apollinem autem ut fortificet Hectora: qui eleuans ægida, Græcos in fugam uertit, & usque ad naues expulsorum Aiax Telamonius multos interfecit pugnatorum, nauibus ignem ferentes.

ILIADIS .O. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omicron, Saturnius iratus est Neptuno & Iunoni.

AT postq̃ perq; stipites & fossam iuerunt
Fugientes: multi autẽ interfecti sunt Danaorum à manibus:
Hi quidem iam apud currus cohibiti sũt manentes,
Noui à timore trepidi: experrectus est autem Iupiter
Idæ in uerticibus ab aureamsedemhabente Iunone.
Stetit autem surgens, uidit & Troianos & Achiuos,
Hos quidẽ turbatos, illos ãt turbantes à tergo Arguos,
Cum autem ipsis Neptunum regem.
Hectora autem in campo uidit iacentem: circũ aũt socij
Sedebãt: hic ãt molesto tenebatur ãhelitu corde stupefactus
Sãguinẽ uomẽs, quoniã nõ ipsũ inualidißimus percußit
Hũc ãt uidẽs misertus ẽ pater uirorũq; deorũq; (Achiuorũ.
Valde autẽ torue uidẽs Iunonẽ uerbũ allocutus est.
Certè ualde iam malignus callida tuus dolus Iuno
Hectora diuinũ cessare fecit à pugna, terruit & populos.
Non quidem scio si rursus mali consilij tristis
Prima frueris, & te percußionibus uerberabo.
An non recordaris quãdo pepẽdisti ab alto, ex ãt pedibus
Incudes posui duas: circa manus autẽ uinculum extendi
Aureum incorruptibile: tu autem in æthere & nebulis
Pependisti: ægre tulerunt autẽ Dei in magno olympo:
Soluere ãt nõ potuerũt præsentialiter; quem autẽ accepit,
Proiecit extendens à cœlo ut iret

Iupiter Hectorẽ abegit à pugna.

Iupiter Iunonẽ in uincula cõijcit & in altum suspendit.

Iupiter deos è cœlo eijcit.

In terram

In terram malè uiuens:me autem neq; sic animus remisit
Indesinens dolore Herculis diuini,
Quem tu cum Borea uento persuadens procellas
Misisti in indomitum pontum mala cogitans,
Et ipsum posteà ad Coum bene habitatam impulisti.
Hunc quidem ego inde eripui,& reduxi iterum
Argos in equos pascens & multa patientem.
Hæc tibi rursus in memoriã redigo,ut desistas à deceptionibus,
Vt intelligas si tibi iuuerit amorq;,& lectus
Quem mista es ueniens Deis à,& me decepisti.
Sic dixit:timuit ãt bouinosoculoshabens uenerãda Iuno:
Et ipsum uociferans uerba ueloc ia allocuta est:
Sciat nunc hoc terra & cœlum latum desuper,
Et subter labens Stygis aqua,quódq; maximum
Iuramentum grauißimumq; est beatis Deis:
Tuumq; sacrum caput,& noster lectus ipsorum
Iuuenis,quem quidẽ non ego unquam inuanum iurarem;
Non per meum consilium Neptunus quatiensterram
Lædit Troianosq; & Hectora:his autem auxiliatur.
Sed ipsum animus incitauit & iußit:
Consumptos autẽ in nauibus uidens misertus est Achiuos:
Sed tibi & illi ego consultabo
Eò ire quò iam tu denigransnubes præis.
Sic dixit:risit autem pater uirorumq; Deorumq;,
Et ipsam,respondens,uerba ueloc ia allocutus est:
Si quidẽ iã tu posteà bouinosoculoshabẽs ueneranda Iuno
Aequaliter mihi cogitans inter immortales sedebis,
Ideo Neptunus,etsi ualde uult aliò
Statim conuertet mentem ad tuam & meam uoluntatem.
Sed si ex animo,& uerè dicis,

Iuno Apollini & Iridi nunciat: ut ad Iouē accedant.

Vade nunc ad coetus Deorum,& huc uoca
Irimq; uenire,& Apollinem inclytumarcu,
Vt hæc quidem ad populum Achiuorum bellicosorum
Eat,& dicat Neptuno regi,
Cessantem à pugna,suas domos ire:
Hectora autem incitet pugna in,clarus Apollo:
Iterum autem inspiret robur,obliuiscaturq; dolorum,
Qui nunc ipsum consumunt in mentibus:& Achiuos
Iterum auertat in potentem fugam incitans.
Fugientes autem in nauibus multarumsedium cadant
Pelidæ Achiuis,qui surgere faciat suum amicum
Patroclum:hūc autem interficiet lancea illustris Hector,
Troiam ante multos perdentem iuuenes
Alios:posteà autem filium meum Sarpedona diuinum:
Huic autem iratus,interficiet Hectora diuus Achilles.
Ex hoc autem tibi posteà insecutionem à nauibus
Semper ego faciam totaliter,donec Achiui
Troiam excelsam capient Mineruæ per consilium.
Priùs autem neq; ego cessabo iram,neq; aliquē aliorum
Immortalium Danais auxiliari hîc sinam,
Quàm Pelidæ perficere desiderium,
Sicut ei promisi,priùs meo & annui capite
Die illo,quando mei Dea Thetis tetigit genua,
Supplicans honorare Achillem urbiumdestructorem.
  Sic dixit:neq; nō psuasa est dea albasulnas habēs Iuno:
Iuit aūt ab Idæis montibus in altum olympum:
Sicut quando recusat mens uiri,qui in altam
Terram peragrans,mentibus prudentibus cogitat,
Huc eat an illuc,cogitatq; multa.
Sic celeriter prompta deuolauit casta Iuno:

Iuit

Iuit autem in altum olympum: congregatis aũt peruenit
Immortalibus Deis Iouis domum. hi autem uidentes
Omnes assurrexerunt, & obuiam iuerunt poculis:
Hæc ãt alios quidẽ reliquit, à Themide aũt pulchras ge
Suscepit poculũ. prima. n. obuia iuit currens, (nas habẽte
Et ipsam uociferans uerba uelocia allocuta est:
Iuno, cur uenisti, attonita autem uideris?
Certè ualde iã te terruit Saturni filius, qui tibi maritus.
Huic aũt respõdit postea Dea albasulnas habẽs Iuno:
Ne me Dea Themis hæc interroga: scis & ipsa
Qualis illius animus superbus & crudelis,
Sed tu præsis Deis domibus in conuiuio æquali.
Hæc autem & cum omnibus audies immortalibus,
Qualia Iupiter mala opera dicit, & agit: neque dico
Omnibus similiter animum gratificari neq; mortalibus,
Neq; Deis, siquis nunc conuiuatur lætus.
Hæc quidem sic dicens, desedit casta Iuno.
Conturbati sunt autem per domum Iouis dei, & riserũt
Labris: neque frons superciliis nigris
Lætata est: omnes autem arguens allocuta est:
Infantes, qui Ioui irascimur uecordes,
Vel item ipsum prompti sumus sedere propè euntes
Vel uerbo, uel ui: hic longè sedens neque curat,
Neque aduertit. dicit enim in immortalibus Deis
Fortitudineq; potentiaq; separatim esse optimus.
Ideò habetis quodcunq; uobis malum mittit unicuique.
Iam enim nunc opinor Marti nocumentum factum esse.
Filius enim ei occisus est pugna in, dilectissimus uirorũ
Ascalaphus, quem dicit suum esse fortis Mars.
Sic dixit: sed Mars fortia feriebat crura

Themis Iunoni pate-rã porrigit.

Mars filij Ascalaphi mortẽ dolet

Manibus

Manibus pronis:lugens autem allocutus est:
Ne nunc mihi reprehendatis cœlestes domos habentes,
Vlásá cædem filij euntem ad naues Achiuorum,
Si etiam mihi & fatum Iouis percusso fulmine
Iacere simul mortuis cum sanguine & pulueribus.
Sic dixit,& equos iußit metumq́; terroremq́;
Iungere:ipse autem arma indutus est fulgentia:
Tunc quædam maiorq́; & atrocior alia
A Ioue immortalibus turba & indignatio facta esset,
Nisi Minerua omnibus timens Deis
Mota esset ex uestibulo:reliquisset aũt soliũ ubi sedebat:
Huius ãt à qdẽ capite galeã accepisset & scutũ humeris:
Lanceam autem firmauit forti ex manu accipiens
Aeream,quæ uerbis castigat impetuosum Martem:
Pallas Martẽ obiurgat. Furiose,mentibus stolide, utinam perires,an tibi frustrà
Aures audire sunt?mens autem perijt & pudor?
Non audis quæ dicit Dea albasulnashabens Iuno?
Quæ iam nunc à Ioue cœlesti uenit.
An uelis ipse quidem accumulans mala multa
Retrò ire ad olympum & dolens quamuis necessitate?
Sed hic alijs malum magnum omnibus faciet.
Statim enim Troianos quidẽ magnanimos & Achiuos
Linquet:hic nos ueniet turbans in olympum.
Puniet autem deinceps quæq́; causa quæq́; & non.
Ideo te rursus nũc iubeo sedare turbationẽ filij proprij.
Iam enim aliquis hoc potentia & manibus fortior
Vel interfectus est,& posteà interficietur.
» Difficile ãt omniũ hominũ liberare generationẽ et partũ.
Sic dicens,sedere fecit solio in,impetuosum Martem.
Iuno autem Apollinem uocauit domum extrà

Irimq́;

Irimq́;,quæq; Deis internuncia immortalibus.
Sed ipsos uociferans uerba uelocia allocuta est:
Iupiter nos in Idam iubet ire ualde cito.
Sed postquàm iueritis,Iouemq́; in conspectum uideritis,
Facite quicquid ille iniunxerit & præceperit.
Hæc quidem sic dicens,retrò iuit casta Iuno:
Sedit autem in solio:hi autem ruentes uolauerunt,
Idamq́; peruenerunt multarũfontium matrem ferarum.
Inuenerũt aũt latesonantẽ Saturniũ in Gargaro excelso
Sedentẽ:circũ aũt ipsum odorifera nubes uoluta erat.
Hi autem ante uenientes Iouem nebularũ congregatorẽ
Steterunt,neq; ipsis uidens iratus est animo,
Quoniã eius celeriter uerbis dilectæ uxoris obtẽperarũt.
Irim autem priorem uerba uelocia allocuta est:
Vade agè Iris uelox,Neptuno regi
Omnia hæc nuncia,ne autem falsanuncia sis,
Cessantem ipsum iube à pugna & bello
Venire ad cœtus Deorum,uel in mare diuinum.
Si autem mihi non obediet,sed spernet,
Consyderet autem posteà in mente & in animo,
Ne me,neq; fortis quãuis existẽs,cõtrà uenientẽ sustineat
Expectare:quoniam se dicit ui multò melior esse,
Et generatione prior:huius non mouebitur dilectum cor
Aequalem mihi dicere quem contremiscunt & alij.
Sic dixit,neq; nõ persuasa est pedũuentorũ uelox Iris.
Iuit autem ab Idæis montibus in Ilium sacrum.
Sicut autẽ quãdo ex nubibus uolat stillaniuea,uel grãdo
Gelida à iactu serenifici Boreæ:
Sic celeriter prompta deuolauit uelox Iris.
Propè autem stans allocuta est inclytum Neptunum: Iris ad Neptunum.

Num

Nuncium aliquod tibi Neptune cœruleoscrineshabens,
Veni huc ferens à Ioue Aegiocho:
Cessantem te iubet à pugna & bello
Venire ad cœtus Deorum,& in mare diuinum.
Si autem ei non uerbis obtemperabis,sed spernes,
Minatur ille contrà pugnans
Huc uenire: te autem fugere iubet
Manus,quoniam te dicit ui multò fortior esse,
Et generatione prior.tuum ãt nõ mouebitur dilectũ cor
Aequalem ei dicere,quem contremiscunt & alij.
Hãc ãt ualde indignatus affatus est inclytus Neptunus:
Heu certè bonus quanuis existens superbè locutus est:
Si me æqualishonoris existentem ui inuitum detinebit.
Tres enim ex Saturno sumus fratres,quos pepit Rhea,

Saturni filij tres,qui omnia inter se diuiserũt

Iupiter,& ego,tertius autem Pluto mortuis imperans.
Trifariã aũt oĩa diuisa sunt : unusquisq; aũt sortitus est
Certè ego sortitus sum albũ mare hĩtare semp (honorẽ.
Motorum:Pluto aũt sortitus est caliginem obscuram:
Iupiter aũt sortitus est cœlum latum æthere & nebulis.
Terra aũt adhuc communis omniũ,& longus olympus.
Ideò & non Iouis auro mentes,sed quietus
Et fortis existens maneat tertia in portione.
Manibus autem ne me omnino malum tanquã terreat.
Filiabus enim & filijs melius esset
Terrificis uerbis castigare,quos peperit ipse:
Qui ei iubenti parebunt & necessitate.

Bonarum mentium est retractare sententias.

Huic aũt respondit postea pedesuentorũhabẽs uelox
Sic enim iam Neptune cœruleoscapilloshabens, (Iris
Hoc porto Ioui uerbum acreq; forteq;?
An mutaberis. VERtibiles quidem mentes bonorum.

Scis

Scis quòd grandiores Erinnes semper sequuntur.
Hanc aūt rursus allocutus est Neptunus quatiēsterrā:
Iris Dea, ualde hoc uerbum secundum decens dixisti.
Bonum & hoc est, quando nuncius iusta scit.
Sed hic grauis dolor cor & animum lacerat,
Quando æqualis dignitatis & æquali fatatum parcæ
Contendere uult iratis uerbis:
Sed certè nunc quidem iratus cedam.
Aliud autem tibi dico, & minabor ex animo:
Si sine me, & Minerua prædatrice,
Iunone, Mercurióq;, & Vulcano rege,
Troiæ altæ parcet, neq; uoluerit
Destruere: dare autem magnam uictoriam Arguis,
Sciat hoc, quòd nobis insanabilis iracundia erit.

Neptunus Iouis iussu è prælio discedit.

Sic dicens, relinquit populum Achaicū Neptunus. (ui.
Ingressus ē aūt pōtū iens. desyderabāt aūt heroēs Achi-
Et tūc Apollinē allocutus est nebularūcōgregator Iupiter
Vade nunc dilecte Phœbe ad Hectorem ære armatum:
Iam quidem enim Neptunus quatiensterram
Iuit ad mare diuinum, fugiens iram grauem
Nostram: ualde enim pugnam didicerunt & alij,
Qui inferiores sunt Dei Saturnum circa existentem.
Sed hoc & mihi multò melius & sibijsi
Fuit quod ante iratus fugit
Manus meas. quoniam non sine sudore fuisset.
Sed tu in manibus accipe ægidam fibriatam,
Qua ualde minans terreas heroas Achiuos:
Tibi autem curæ sit Apollo illustris Hector.
Eatenus enim igitur ei excita uim magnam, dum Achiui
Fugientes nauesq; & Hellespontum ueniant.

Apollini cō mittitur Hector.

Ibi

Ibi autem ipſe ego curabo opusq; uerbumq́;,
Vt & rurſus Achiui reſpirent à labore.
  Sic dixit, neq; patri non obediuit Apollo:
Iuit autem ab Idæis montibus accipitri ſimilis
Veloci phaſianos occidenti, quiq; uelociſsimus uolucrum,
Inuenit Priami prudentis Hectora diuum
Sedētē, neq; iacebat, iandudū aūt cōgregauerat animū,
Circa ipſum cognoſcens ſocios, ſed anhelitus & ſudor
Ceſſauerat, poſt q̃ ipſū excitauit Iouis numē Aegiochi:
Propè autem ſtans, allocutus eſt longeoperans Apollo.
Hector fili Priami, cur autem tu ſemotè ab alijs
Sedes tenui ualitudine exiſtēs? certè aliqs te dolor attigit.
  Hūc āt lāguēs allocutus eſt galeā pulchrā habēs Hector:
Quis aūt tu es optime Deorū qui me interrogas corām?
Non audis q, me nauibus in puppialibus Achiuorum
Suos ſocios perdentem uocem bonus percuſsit Aiax
Petra ad pectus: ceſſare fecit aūt à ſtrenua fortitudine:
Et iam ego dicebam mortuos & domos Plutonis
Die illo uiſurum, quando dilectum audiuit cor.
  Hūc aūt rurſus allocutus eſt rex lōgeoperans Apollo:
Confide nunc, talem tibi adiutorem Saturnius
Ex Ida præmiſit aſtare & auxiliari
Illuſtrem Apollinem aureā citharā habētem, qui te anteà
Liberauit ſimul ipſumq; & altam urbem.
Sed agè nunc equitibus iube multis,
Naues in concauas immittere ueloces equos.
Sed ego anteiens equis uiam
Omnem faciam, uertam & heroas Achiuos.
  Sic dicens inflauit robur magnum paſtori populorū:
Sicut āt quādo aliquis ocioſus equus paſtus in præſepio

Apollo Hectorē ſauciū hortatur ut redeat in prælium.

Cōparatio equi.

Vinculum

Vinculum abijciens currit campum pulsans,
Suetus lauari bene fluenti fluuio,
Exultans, altè autem caput tenet, circa autem iubæ
Humeros insurgunt: hic autem pulchritudini confisus:
Celeriter ipsum genu portabat ad domicilia & armẽtũ
Sic Hector celeriter pedes & genua mouebat (equarum.
Concitans equites, postq̃ Dei audiuit uocem.
Hi aũt sicut uel ceruum cornigerum uel syluestrem caprã
Concitant canesq; & uiri agrestes.
Hunc quidem alta petra & umbrosa sylua
Tutatur, neq; ipsis adipisci fatatum est:
Horum autem sub clamore apparet leo uillosus
In uia: statim autem omnes auertit & animosos.
Sic Danai continuè quidem turmati semper sequebãtur
Percutientes ensibus & lanceis utrinq; incidentibus:
Sed postq̃ uiderunt Hectora cõtrà euntẽ turmas uirorũ,
Timuerunt: omnibus autem ad pedes decidit animus.
His autẽ posteà cõcionatus est Thoas Andremonis filius
Aetolorum longè optimus, sciens quidem iaculo,
Bonus autem in stataria: concione autẽ pauci Achiuorũ
Vincebant, quando iuuenes contendebant circa uerba:
Qui ipsis bene peritus concionatus est & dixit:
O socij, certe magnam admirationem hanc oculis uideo:
Qualiter autem rursus iterum surrexit mortes fugiens
Hector: certe ipsum ualde sperabat animus uniuscuiusq;
Manibus sub Aiacis mori Telamonidæ.
Sed aliquis rursus deorum liberauit & seruauit
Hectora: hic iam multorum Danaorum genua soluit.
Sic & nunc fore puto, non enim sine
Ioue ualde sonante primus stat sic promptus:

Hector ab Apoll. pristinis uiribus restitutus, in prælium reuertitur.

Cõparatio canis agrestis

Thoantis uerba.

Sed

Sed agè ſicut ego dico,obediamus omnes:
Multitudinem ad naues iubeamus redire.
Ipſi autem quicunque optimi in exercitu iactamur eſſe,
Stemus:ſiquidem primùm prohibeamus obuiantes
Lanceas eleuantes.hunc autem puto & promptum
Animo timere Danaorum deſcendere ad multitudinem.
Sic dixit:hi aũt huic ualde q̃dẽ audiuerũt, et paruerunt:
Hi quidẽ circa Aiacem,& Idomeneum regem,
Teucrum,Merionemq́;,Megemq́; ſimilem Marti,
Pugnam ordinauerunt præſtantiſsimos conuocantes
Hectora & Troianos contra,ſed retrò
Multitudo ad naues Achiuorum redierunt:
Troiani ãt primũ uerberarũt cõgregati:præibat ãt Hector
Longè iens:ante autem ibat ipſum illuſtris Apollo,
Indutus humeris nebulam:tenebat aũt ægidã impetuoſã,
Grauem,circundenſam,pulchram,quam faber
Vulcanus Ioui dedit portare in timorem uirorum:
Quam hic in manibus tenens præibat populis.
Argiui aũt expectabant cõgregati:motus eſt aũt clamor
Magnus utrinq;:à neruis autem ſagittæ
Saltabant:multæ autem lanceæ fortibus à manibus:
Aliæ quidem in terra figebantur bellicoſorum iuuenum:
Multæ autem & in medio ante corpus pulchrũ tangere
In terra ſtabant,cupientes corpus lædere:
Quãdiu quidẽ ægidã manibus tenebat quietè illuſtris Apollo,
Tãdiu ualde utrinq; tela tãgebãtur:cadit ãt populus.
Sed poſt q̃ contrauultũ uidens Danaorũ uelociũ equorũ
Cõcußit:ipſe ãt ĩclamauit ualde uehemẽter.his ãt animũ
In pectoribus extĩxit,obliti ſunt ãt ſtrenuæ fortitudinis.
Hi aũt ſicut uel boũ armẽtum uel gregẽ magnũ ouium

Græci ægida ab Apolline mota in fugam uertuntur.

Cõparatio leonis.

Ferte

Feræ duæ turbant nigræ noctis medio.
Venientes repente magistro non aßistente:
Sic timuerunt Achiui impotentes. nam Apollo
Immisit timorem: Troianis aũt et Hectori gloriam dedit.
Tunc uir interfecit uirum sparsa pugna, Troianorũ uictoria.
Hector quidem Stichiumq; & Arcesilaum interficit,
Hunc quidem Bœotiorum Ducem bellicosorum,
illum autem Melesthei magnanimi fidelem socium.
Aeneas autem Medonta, & Iasum interfecit:
Certe hic quidem nothus filius Oilei diuini
Fuit Medon Aiacis frater, sed habitabat
In Phylace terra longè à patria uirum interficiens
Fratrem nouercæ Eriopidis, quam habebat Oileus.
Iasus autem rursus Dux quidem Atheniensium fuit,
Filius autem Spheli uocatus est Bucolidæ.
Mecisten autẽ interfecit Polydamas: Achium aũt Polites
Prima in pugna: Cloniũ autẽ interficit diuinus Agenor:
Deiochũ autem Paris percußit in extremo humero retrò
Fugientẽ in primis pugnatoribus, totaliter aũt ferrũ trãsmi
Quousq; hos spoliant arma: tunc autem Achiui (sit
Vallo & palis percußi defosso,
Huc & illuc fugiebãt: ingrediebãtur ãt murũ neceßitate.
Hector autem Troianis iubebat longè uociferans
Naues irruere: omittere autem spolia cruenta.
Quẽcũq; ãt ego lõgè à nauibus seorsum animaduertero,
Hic ei mortem cõsultabo, neq; hunc
Fratresq; sororesq; igne sortiabuntur mortuum:
Sed canis trahent ante urbem nostram.
Sic dicens flagello supra humeros percußit equos,
Iubens Troianis in ordines: hi autem cum ipso

Omnes clamantes impellebant trahentes currus equos
Voce magna:ante autem illustris Apollo
Facilè ripas fossæ profundæ pedibus proruens,
In medium deuoluebat:transibilem fecit autem uiam,
Longam,& latam,quantum hastæ iactus
Fit,quando uir fortitudinem experiens mittit:
Hac hi infunduntur cum phalangibus:antè autē Apollo
Aegidā tenēs ualde honoratā:deiecit āt murū Achiuorū
Facilè ualde,sicut quādo aliquis harenā puer prope mare,
Qui postq̃ igitur fecit ludos stultitijs,
Retrò iterum destruit,pedibus & nauibus ludens:
Sic tu arcitenens Phœbe multum laborem & ærumnam
Fudisti Argiuorum:ipsis autem fugam mouisti.
Sic hi quidem apud naues prohibebantur manentes,
Inter seq; iubentes,& omnibus Deis
Manus eleuantes,ualde precabantur unusquisq;,
Nestor rursus maximè honoratus tutela Achiuorum,
Precabatur manum porrigens in cœlum stellatum:
Iupiter pater,si unquam aliquis tibi in Argo frugifera
Vel bouis uel ouis pinguia crura comburens,
Precatus est reuerti:tu autem promisisti & annuisti,
Horum memento & expelle cœlestis crudelem diem,
Neq; sic Troianis sinas domari Achiuos.

Nestoris ad Iouē precatio.

Sic dixit precans:ualde āt insonuit consiliarius Iupiter,
Preces audiens Neleidæ senis.
Troiani autem postq̃ audiuerunt Iouis mentem Aegiochi
Valde contra Argiuos ruunt:recordabātur autē pugnæ:
Hi autem sicut magna unda maris latas uias habentis
Nauis super muros descendit,quando urget
Vis uenti,quæ maximas undas auget:

Sic

Sic Troiani magna uociferatione à muro ueniebant:
Equos autem impellentes in puppibus pugnabant,
Hastis utrinque acutis cominus, hi quidem ab equis,
Hi autem à nauibus altenigris contrà descendentes
Longis telis, quæ eis manibus iacebant
Naualia colligata ad os induta ære.
Patroclus autem quousq; quidem Achiuiq; Troianiq;
Murum circa pugnabant uelocis extra naues,
Intereà hic in tentorio amantisuiros Eurypyli
Sedebatq;, & hunc oblectabat sermonibus: in at uulnere (molesto
Medicamēta, medelas spargebat nigrorū dolorū.
Sed postq̄ murum irruentes intellexit
Troianos, & Danaorum factus est clamorq; timorq;:
Ingemuitq; posteà, & sua percußit crura
Manibus pronis lugens, & uerbum dixit:
Eurypyle, non tibi possum indigenti quamuis tamen
Hic astare: iam enim magna contentio mota est:
Sed te quidem famulus delectet, sed ego
Festinabo in Achillem, ut concitem pugnare.
Quis autem scit si ei cum Deo animum mouero
» *Admonens:* BONA *autem admonitio est socij.*
Hunc quidem sic dicentem pedes ferebant. sed Achiui
Troianos contra uenięntes expectabant firmiter, neq; po-
Pauciores quāuis existentes expellere à nauibus: (terant
Neq; aliquando Troiani Danaorum phalanges
Rumpentes in tentorijs misceri, neq; nauibus:
Sed sicut regula lignum nauale dirigit
Fabri in manibus periti, qui omnem
Bene scit sapientiam admonitionibus Mineruæ:
Sic quidem horū æqualiter pugna extēsa erat, præliūq;.

Græcorum naues oppugnantur.

Hector assiduè unum Aiacē petebat.

Alij autem circa alias pugnam pugnabant naues:
Hector autem contra Aiacem apparuit gloriosum.
Hi autem unā circa nauē habebāt laborē, neq; poterant
Neq; hic hunc expellere & inurere igne naues:
Neq; hic hūc retrò expellere, quoniā appropinquauerat
Tunc filium Clytij Caletora illustris Aiax (Deus.
Ignem in nauem ferentem iuxta pectus percussit lancea:
Sonuit autem cadens: torris eunti ei excidit manu.
Hector autem postq̄ cognouit nepotem oculis
In pulueribus cadentem nauem ante nigram,
Troianisq́;, & Lycijs iussit longè clamans:
Troiani, & Lycij, & Danai bellicosi,
Nondum recedite à pugna in strictura hac:
Sed filium Clytij saluateq́;, ne ipsum Achiui
Armis expoliant nauium in certamine cadentem.
Sic dicens Aiacem iaculatus est lancea splendida:
Ab hoc quidē errauit: hic aūt posteà Lycophrona Masto
Aiacis famulum Cytheriū, qui apud ipsum (ris filium
Habitabat, quoniā uirum interfecerat Cytheris gloriosis,
Hunc percussit in capite super aurem acuta lancea
Stantē prope Aiacem: hic autem supinus in pulueribus
Nauis à puppe humum cecidit: soluta sunt autem mēbra:
Aiax autem timuit, fratrem & allocutus est:
Teucer sodes, iam nobis interfectus est fidelis amicus
Mastorides, quem nos ex Cytheris intus uenientem
Aequaliter dilectis parentibus honorabamus in domibus:
Hunc aūt Hector magnanimus interfecit: ubi tibi sagittæ
Cito interficientes et arcus, quē tibi dedit illustris Apollo.
Sic dixit: hic aūt intellexit, currēs autē ei propè astitit
Arcum tenens in manu recuruum, & pharetram

Sagittiferā:ualde āt ualociter sagittas Troianis immittit,
Et percußit Cletum Pisenoris illustrem filium,
Polydamantis socium clari Panthœdæ,
Habenas manibus tenētē. hic qdē laborabat circa equos.
Eà.n.tenebat quà ualde plurimæ turbabantur phalanges
Hectori & Troianis gratificans:cito autem ipsi
Venit malum quod ei nullus prohibuit cupienti quamuis.
Ceruici enim ei à tergo multigemitus incidit sagitta:
Cecidit autem ex curribus:retrocesserunt autem ei equi
Vacuum currum pulsantes:Rex aūt intellexit citißime
Polydamas,& primus contra uenit equos.
Hos quidem hic Astynoo Protiaonis filio dedit.
Multa autem iniunxit propè tenere inspicientem
Equos:ipse aūt rursus iens primispugnatoribus mistus
Teucer autē aliam sagittam cōtra Hectorē armatū (est.
Abstulit,et cessare fecisset à pugna cōtra naues Achiuorū
Si ipsum optimeagentem percutiens eripuisset animum:
Sed non latuit Iouis prudentem mentem, qui custodiebat
Hectorem:sed Teucrum Telamonium gloria priuauit
Qui ei beneuersum neruum in optimo arcu — Teucri arcus inutilis redditur.
Rupit contra hunc trahenti:errauit autem ei aliò
Sagitta ære grauis,arcus autem ei excidit manu.
Teucer autem timuit, fratrem & allocutus est:
Pape,certe iam omnino pugnæ consilia peruertit
Deus nostræ,hicq; mihi arcum eiecit manu:
Neruum autem discidit nupertortum quem illigaui
Mane,ut tolleraret frequenter saltantes sagittas.
Huic autē respondit posteà magnus Telamonius Aiax:
O amice,sed arcum quidem sine & multas sagittas
Iacere,quoniam perturbat Deus Danais inuidens.

Sed manibus accipiens longam lanceã & scutũ humero,
Pugnaq; Troianis, & alios excita populos,
Ne quidem indiligentia domiti perdant
Naues bene tabulatas, sed recordemur pugnæ.
Sic dixit: hic autem arcum quidem in tentorijs posuit:
Sed hic circa humeros scutum posuit quatuor tergorum:
Capite autem in forti galeam bene factam posuit
Ex caudaequina: grauiter ãt crista desuper inclinabatur.
Accepit autem robustam lanceam præfixam acuto ære.
Perrexit aũt ire: ualde autem cito currens Aiaci astitit.
Hector autem postq̃ uidit Teucri læsas sagittas,
Troianisq;, & Lycijs iußit longè clamans:
Troiani, & Lycij, & Danai bellicosi,
Viri estote dilecti: mementote autem strenuæ uirtutis
Naues supra concauas, iam enim uidi oculis,
Viri optimi à Ioue debilitatas sagittas:
Facilè autem ualde cognita Iouis uiris fit fortitudo,
Et quibus gloriam magnam dat,
Et quos diminuit, & non uult iuuare:
Sicut nũc Argiuorũ minuit robur: nobis aũt auxiliatur.
Sed pugnate contra naues congregati; qui autem uestrum
Percussus uel cadens mortem & parcam accipiat
Moriatur, NON ei indecens auxilianti circa patriam
Mori, sed uxor saluaq; & filij retrò,
Et domus, & patrimonium incorruptum, si Achiui
Eant cum nauibus dilectam in patriam terram.
Sic dicens accendit ardorem & animum uniuscuiusq;,
Aiax autem rursus econtrariò iußit suis socijs,
Pudor Argiui, nunc utilius uel perire
Vel saluari, & expellere mala nauium.

Mori pro patria pulchrum est.

An

An speratis, si naues capiat galeā uariam habens Hector,
Pedibus ire in suam patriam terram unusquisq;.
An non incitantem auditis populum omnem
Hectora, qui iam naues incurere promptus est?
Non quidem ad tripudium iubet uenire, sed pugnare:
Nobis antem nulla hôc mens & consilium melius,
Quàm propè miscere manusq; roburq;:
Melius nunquid perire uno tempore, an uiuere,
An diu consumi in graui pugna,
Sic frustrà apud naues sub uiris peioribus?
Sic dicens, accendit robur & animum uniuscuiusq;
Tunc Hector quidē percußit Schediū Perimedei filium
Ducem Phocorum: Aiax autem percußit Laodamanta
Ductorem Pryleorem, Antenoris illustrem filium:
Polydamas autem Otum Cyllenium interfecit
Phylidæ socium, magnanimorum ducem Epiorum:
Hunc aūt Meges irruit uidens, hic obliquè declinatus est
Polydamas, & huic quidem aberrauit (non enim Apollo
Sinit Panthi filium in primis pugnatoribus domari)
Sed hic Crœsmi pectus medium uulnerauit lācea:
Sonuit aūt cadens: hic autē ab humeris arma spoliabat:
Interea autem hunc irruit Dolops pugnæ bene sciens
Lampetides, quem Lampus genuit optimus uirorum
Laomedontiades, bene scientem strenuæ fortitudinis,
Qui tunc Phylidæ medium scutum uulnerauit lanceá
Propè ruens: densus autem ei profuit thorax,
Quem portabat cōcauitatibus aptū, quē quōdā Phyleus
Duxit ex Ephyre fluuio à Seleente.
Hospes enim ei dedit rex uirorum Euphetes
In bellum, portare hostile uirorum tutamen,

Qui ei,& tunc filij à corpore expulit mortem.
Huius autem Meges galeæ æreæ equinarumsetarum
Conum altum ferit lancea acuta:
Fregit autem equinam cristā ipsius:totus autem humum
Dedidit in pulueribus nuper rubedine fulgens,
Quādo hic huic pugnabat manēs:adhuc āt sperabat ui=
Interim āt ei Menelaus bellicosus uenit adiutor: (ctoriā.
Stetit āt ex obliquo cū lācea latens:percußit āt humerū
Cuspis autem pectus pertransiuit prompta, (retro:
Ante iens:hic autem pronus solutus est,
Hi quidem iuerunt ærea arma ab humeris
Spoliare:Hector autem fratribus iußit
Omnibus ualde:primū aūt Hicetaonidem improperauit
Fortē Menalippū:hic aūt anteà qdē curuis pedibus bo=
Pauit in Percote inimicis ab seorsum existentibus. (ues
Sed postquā Danaorum naues uenerunt utrinq; agitatæ,
Retrò in Troiā uenit:inter restabat āt Troianos: (filijs.
Hītabat āt apđ Priamū:hic āt ipsū honorabat æqualiter
Hūc Hector īproperauit,uerbūq; dixit,& denominauit:
Sic iam Menalippe negligemus,neq; tibi
Inuertitur dilectum cor nepote interfecto?
Non uides qualiter Dolopis circa arma sequuntur?
Sed sequere:non enim posthac est longè Arguis
Pugnare ante uel interficere,uel in arce
Troiam altam capere poßidereq́; ciues. (diuinus uir.
Sic dicēs,hic quidēpræceßit:hic aūt simul sequebatur
Arguos āt exhortabatur magnus Telamonius Aiax:
O amici,uiri sitis,& pudorem ponite in animo,
» Inuicemq; uerecundamini in fortes pugnas:
» Verecūdātiū āt uirorū plures salui,quàm interficiūtur:

Fugi=

» Fugiētiū autē neq; gloria mouetur,neq; aliqua fortitudo.
Sic dixit:hi autem & ipsi auxiliari prompti erant:
In animo autē posuerunt uerbum,uallauerunt & naues
Septo æreo:contrà autem Iupiter Troianos excitabat:
Antilochum autem incitabat uocem bonus Menelaus:
Antiloche,nullus te iunior alius Achiuorum,
Neq; pedibus uelocior,neq; fortis sicut tu pugnare,
Siquem Troianorum exiliens uirum percutis.
Sic dicēs,hic quidē rursus retrò cessit:hunc āt concitauit.
Cucurrit āt ex primispugnatoribus,& iaculatus est lā=
Circa se aspiciēs:sub āt Troiani duxerūt (cea splendida
Viro iaculante:hic non uanum telum misit,
Sed Icetaonis filium magnanimum Menalippum
Euntem in bellum percussit in pectore apud papillam.
Sonuit autem cadens,sonuerunt & arma super ipso.
Antilochus autem irruit canis tanquàm,qui in hinnulo
Percusso ruit:hunc è cubili prodientem
Venator assecutus est percutiens:soluit autem membra.
Sic contra te Menalippe currebat Antilochus bellicosus
Arma spoliaturus,sed non latuit Hectora diuinum,
Qui ei infestus uenit currens in pugnam.
Antilochus āt nō expectauit uelox q̄uis existēs bellator,
Sed hic timuit,feræ malum facienti similis:
Quæ canem interficiens,uel bubulcum circa boues,
Fugit,antè multitudinem congregari uirorum.
Sic timuit Nestorides:contra autē Troianiq; & Hector
Clamore magno tela suspirium facientia fundebat.
Stetit autem uersus postq̄ aduenit multitudo sociorum:
Troiani autem leonibus similes crudelibus,
Nauibus irruebant:Iouis autem perficiebant mandata.

Qui

Qui eis semp̄ suscitabat robur magnum: diminuebat ãt
Arguorũ & gloriã auferebat: hos aũt cõcitabat. (aĩm
Hectori enim ei animus uolebat gloriam præbere
Priamidæ, ut nauibus rostratis diuinum ignem
Iniјciat inceßabilẽ: Thetydis aũt indecẽtẽ supplicationẽ
Omnem perfecit: nam expectabat consiliarius Iupiter
Nauis ardentis splendorem oculis uidere.
Post enim iam hoc debebat fugam à nauibus
Ponere Troianorum: Danais autem gloriam præbere,
Hæc cogitans, naues contra concauas suscitauit
Hectora Priamidem ualde quãuis promptum & ipsum.
Currebat ãt, sicut quãdo Mars lãceã uibrãs uel p̄niciosus
Montibus furit profundæ in densitatibus syluæ: (ignis
Spuma autem circa os fiebat: hi autem ei oculi
Splẽdebant terribilibus sub superciliјs: circũ aũt galea
Terribiliter temporibus quatiebatur pugnantis
Hectoris. ipse enim ei ab æthere aderat auxiliator
Iupiter, qui ipsum pluribus in uiris solum existentem
Honorabat & glorificabat. parui temporis. n. debebat
Fore. iam enim ei mouebat fatalem diem
Pallas Minerua sub Pelidæ ui.
Et uolebat scindere ordines uirorum tentans,
Quà iam plurimã multitudinẽ uidebat & arma optima:
Sed neq; sic poterat scindere ualde quamuis promptus.
Ibant enim turris instar coniuncti ueluti petra
Alta magna album mare prope existens,
Quæ expectabat stridulorum uentorum celeres uias
Vndasq; uersas, quæ eructant ipsam:
Sic Danai Troianos expectabãt firmiter, neq; fugiebant.
Sed hic splendens igne undiq; saltauit in multitudinem.

Irrupit

Irrupit autem ſicut quando unda ueloci in naui cadit
Vehemens à nubibus impetuoſa:hæc autem tota
Spumâ cooperitur:uenti autem grauis flatus
Vela inflauit:tremunt autem mentibus nautæ
Timentes:paululum enim à morte feruntur.
Sic diuiſus animus in pectoribus Achiuorum.
Sed hic tanq̄ leo pernicioſa cogitans bobus cōtra ueniēs,
Quæ in amœnitate paludis magnæ paſcuntur
Multæ,in autem his paſtor nondum manifeſtè ſciens
Feræ pugnare curuæ bouis circa cædes:
Certe hic quidem primis & ultimis bobus
Semper ſimul uadit:hic autem in medijs ruens
Bouem comedit:hæ autem oēs fugerunt:ſic tunc Achiui
Valde territi ſunt ab Hectore & Ioue patre
Omnes:hic aūt ſolū interfecit Mycenæum Periphetem
Coprei dilectum filium,qui Euryſthei regis
Nuncius iuit ui Heraclea.
Huius fuit ex patre multo peiore filius melior
Omnis generis uirtutibus & pedibus & pugnare.
Et mente in primis Mycenæorum fuit,
Qui tunc Hectori gloriam magnam præbuit.
Verſus enim retrò in ſcuti rotunditate ſaltauit,
Quod ipſe portabat uſq; ad pedes ſeptum iaculorum:
Quo hic læſus cecidit ſupinus:circum autem galea
Terribiliter reſonabat circa tempora cadentis.
Hector āt protinus intellexit: currēs aūt ei propè aſtitit.
Pectore āt ī lācea fixa ē:dilectos aūt ipſum prope ſocios
Interfecit:hi autē non potuerūt & dolentes quāuis ſocio
Auxiliari,ipſi enim ualde timebant Hectora diuinum:
Inſpicientes aūt erant naues:circa aūt tenebāt extremæ
Naues

Cōparatio undarum.

Cōparatio leonis.

Naues quæcũq; primæ tractæ erãt:hi ãt infundebantur.
Argiui autẽ à nauibus quidẽ recedebant & neceßitate
Primis:illic autem apud tentoria manebant
Cõgregati,neq; ſparſi erant per exercitũ.tenebat.n.pu-
Et timor.continue enim adhortabantur inter ſe. (dor
Neſtor autẽ rurſus maximè honoratus tutela Achiuorũ,
Precatus eſt ſuper filijs genuflexu uirũ unumquenque;
O dilecti,uiri ſitis,& pudorem ponite in animum
Aliorum uirorum,recordamini autem unusquiſq;
Filiorum & uxorum,& poſſeßionis,& parentum,
Et cui uiuunt,& cui mortui ſunt.
Hos propter hic ego precor non exiſtentes
Stare fortiter,neq; uertamini ad fugam.

Neſtor ſocios animare nititur.

Sic dicens accendit ardorem & animum uniuscuiusq;.
His autem ab oculis nebulã caliginis ſuſtulit Minerua
Magnam:ualde ãt ipſis lumen factum eſt in utrãq; partẽ,
Et ad naues & æquè moleſtum bellum.
Hectora autem animaduerterunt uocem bonũ & ſocios,
Et quicunq; retrò aberãt,neq; pugnabant:
Et quicunq; apud naues pugnam pugnabant ueloces,
Neq; amplius Aiaci magnanimo placuit animo
Stare,ubi alij inſtabant filij Achiuorum:
Sed hic nauium tranſtra adiuit longè iens:
Mouebat autem haſtam magnam,nauale in manibus,
Coniunctam clauis,duo & uiginti cubitorum.
Sicut quando uir equis equitare bene ſciens,
Qui poſt q̃ ex ciuitatibus quatuor congregauit equos,
Ruens ex campo magnam ad ciuitatem impellit
Populo frequente in uia,multiq; uident
Viri & mulieres:hic autem firmiter,ſecurè ſemper

Sali-

Saliens aliquando in alium mutatur:hi autem uolant.
Sic Aiax in multa uelocium transtra nauium
Ibat longè iens:uox autem ei in æthere ibat.
Semper autem terribiliter clamans Danais iubebat
Nauibus & tentorijs auxiliari,neq; quidem Hector
Manebat in Troianorum cœtu sapienter armatorum,
Sed sicut auium uolatilium aquila uelox
Multitudinem contra mouetur fluuium apud pascentiū Cōparatio
Anserum,uel gruū,uel cygnorū longumcollūhabentium. Aquilæ.
Sic Hector rectà iuit ad nauem nigrampuppimhabentē
Contrarius ruens:hunc autem Iupiter concitabat à tergo
Manu ualde magna:concitabat autem populum cū ipso.
Iterum autem magna pugna apud naues facta est.
Diceres indefessos & inconsumptos inter se
Contrà ire bello,sic ruenter pugnabant:
His autem pugnantibus hæc erat mens:certè Achiui
Non dicebant fugere à malo,sed perire:
Troianis āt sperabat animus in pectoribus uniuscuiusq;
Naues comburere,interficereq; heroas Achiuos.
Hi quidem hæc cogitantes instabant inter se.
Hector autem puppim nauis tetigit ponto transeuntis,
Pulchræ,uelocis,quæ Protesilaum portauerat
In Troiam,neq; retrò abduxit in patriam terram.
Huius iam circa nauem Achiuiq; Troianiq;
Vastabant inter se propè,neq; hi
Arcuum impetus utrinq; expectabant,neq; iaculorum,
Sed hi propè stantes,unum animum habentes,
Acutis securibus & bipennibus pugnabant
Et ensibus magnis,& lanceis utrinq; acutis.
Multi autem enses pulchri nigri capulati,

Alij

Alij quidē ex manu humū cadebant: alij autē ab humeris
Virorum pugnātiū: fluebat autem sanguine terra nigra.
Hector autem è puppi postquàm accepit non dimisit
Puppim cum manibus tenens: Troianis autem iussit:
Portate ignē simul & ipsi cōgregati subleuate clamorē,
Nunc nobis omnium Iupiter dignum diem dedit
Naues capere, quæ huc Deis inuitis uenientes
Nobis nocumenta multa posuerunt malignitate senum,
Qui me uolentem pugnare in puppialibus nauibus
Ipsum detinuerunt, prohibueruntq; populum:
Sed si tunc lædebat mentes latesonans Iupiter
Nostras, nunc ipse concitat & iubet.
Sic dixit: hi autem magis contra Arguos ruebant:
Aiax autem non amplius mansit, uiolabatur enim telis:
Sed retrocessit paululum: putans interfectum iri
Subsellium in septem pedū: reliqt aūt amplustra nauis (æqualis.
Illic hic stabat obseruans: lancea autē semper
Troianos arcebat nauibus qcūq; ferret cōbustiuum ignē:
Semper autem terribiliter clamans Danais iubebat:
O dilecti heroës Danai, famuli Martis,
Viri estote dilecti: recordamini autem strenuæ uirtutis.
An aliquos dicimus esse adiutores à tergo
Quàm murum optimum, qui uiris malum expellat:
Non quidem aliqua propè est ciuitas turribus munita,
Qua defendamur mutatum populum habentes.
Sed in enim Troianorum campo benearmatorum
Ponto clausi longè sumus à patria terra:
Ideo in manibus lux, non remissio belli.
Dixit & promptus compescebat lancea acuta,
Quicunq; autem Troianorū cōcauas in naues ducebat

Aiax uolentes inijcere nauibus ignē occidit.

Cum

Cum igne nocuo gratiam Hectoris concitantis,
Hunc Aiax uulnerabat excipiens acuto ære:
Duodecim autem ante naues prope uulnerauit.

ARGVMENTVM .Π. HOMERI COMPOSITIONIS.

Patroclo roganti Achilles sui ipsius armaturam concedit accipere, & Myrmidonas educere in bellum. Hi autem exeuntes uerterunt Troianos. Patroclus autē Sarpedonē Iouis interficit extra iugum existentem equū Achillis interficientem Pedasum. Postea autem Patroclū Hector interficit, percussum prius ab Euphorbo, Apolline auferente armaturam ipsius.

ILIADIS .π. HOMERI COMPOSITIONIS.

Pi, Patroclum interfecit bellicosum Hectoris cuspis.

Sic hi quidem circa nauem bene tabulatã pugnabant:
Patroclus autem Achilli præstò fuit pastori populorum,
Lachrymas calidas fundens tanquàm fons nigram aquam habens,
Quæ ab alta petra tenebrosam fundit aquam:
Hunc autem uidens misertus est uelox diuinus Achilles,
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:
Cur autem lachrymatus es Patrocle tanquam puella
Parua, quæ cum matre currens eleuari efflagitat
Vestem tangens, & festinantem detinet,
Lachrymans autem ipsam aspicit ut eleuetur?
Huic similis Patrocle teneram lachrymam effundis.
Nunquid aliquid Nyrmidonibus dicis an mihi ipsi,
An aliquod nuncium Phthia audiuisti solus?
Viuere quidem adhuc dicunt Menœtium Actoris filiũ,
Viuit & Aeacides Peleus cum Myrmidonibus,
Quibus ualde ambobus doleremus mortuis:
An tu Arguos luges, quia pereunt
Nauibus in concauis iniustitiæ gratiâ suæ:
Eloquere, ne celes mente, ut sciamus ambo.
Hũc grauiter suspirãs allocutus est Patroclus equitator:
Patroclus Achilli. *O Achilles Pellei fili, multo fortißime Achiuorum,*
Ne accusa, talis enim dolor adiuit Achiuos.

Miseram Græcorum cladē nūciat.

Hi quidem enim iam omnes quicunq; antè erant optimi,
In nauibus iacent percußi uulneratiq́;.
Vulneratur quidem Tydides fortis Diomedes,
Vulneratur & Vlysses lancea inclytus & Agamemnon,
Vulneratur autem Eurypylus in crure sagitta:
Hos quidē medici multas medicinas sciētes circa laborāt,
Vulnera mediantes: tu autem implacabilis es Achilles:
Non me igitur hæc accipiat ira, quam tu seruas
Grauis uirtute, quis à te alius iuuabitur posterus,
Si non Arguis indignum exitium expellis?
Crudelis non tibi pater erat eques Peleus,
Neq; Thetis mater: nigrum autem te peperit mare,
Petræq́; altæ, quia tibi mens est sæua.
Si autem aliquam mentibus tuis uaticinationem,
Et aliquam tibi à Ioue dixit ueneranda mater,
Saltem me mitte cito: simul autem alium populū concede
Myrmidonum, si lux Danais fiam.
Da autem mihi humeris tua arma armari,
Si me tibi aßimilantes abstineant bello
Troiani, respirent autem bellicosi filij Achiuorum
Consumpti: pauca autem respiratio belli.
Facilè autem non defeßi defessos uiros clamore
Repellemus ad urbem nauibus à & tentorijs.
Sic dixit precans ualde demens. certe enim debebat
Sibiipsi mortemq́; malam, & parcam precari.
Hunc āt uehemēter turbatus allocutus est pedibus uelox
Hei mihi generose Patrocle, quid dixisti? (Achilles:
Neq; oraculum curo quod scio,
Neq; mihi à Ioue dixit ueneranda mater,
Sed hic grauis dolor cor & animum tenet:

Quando iam ſimilem uir uult priuare
Et donum retrò auferre quod poteſtate antecellit.
Grauis dolor hic mihi ē, quoniā paſſus ſū dolores animo.
Puellam, quam mihi donum elegerunt filij Achiuorum:
Lancea autē mea poſsedi, ciuitatem bene muratam expu-
Hanc retrò ex manibus accepit Rex Agamēnō (gnans,
Atrides, tanquàm aliquem inhonoratum exulem.
Sed quæ hactenus acta ſunt, amittamus, neq; eſt
Perenniter iraſci in mentibus. certe dixi
Non priùs iram deponere, ſed quando iam
Naues meas perueniſſet clamorq; bellumq;,
Tu autem humeris quidem mea inclyta arma indue:
Impera autem Myrmidonibus bellicoſis pugnare:
Siquidem nigra Troianorum nubes circumiuit
Nauibus in fortiter: hi autem in littore maris
Inclinantur loci paruam adhuc partem habentes
Argiui: Troianorum autem ciuitas contra omnis iuit
Audax. non enim meæ galeæ uident frontem
Propè radiantis, cito fugientes fluuios
Impleuiſſent cadaueribus, ſi mihi Rex Agamemnon
Blandia ſciuiſſet: nunc autem exercitum circum pugnant.
Non enim Tydidæ Diomedis in nauibus
Fuit lancea Danaorum peſtem expellere:
Neq; Atridem uocem exaudiunt hortantis
Inuiſo ex capite, ſed Hectoris homicidæ
Troianis iubentis frangitur, hi uociferatione
Omnem campum detinent pugna uincentes Achiuos.
Sed & ſic Patrocle nauibus à exitium expelle,
Irrue ſtrenuè, ne iam igne combuſtiuo
Naues comburant: annuum autem reditum auferant.

Patroclus armatur in Troianos

Græcorum nauibus ignis ĩijcitur

Perſua-

Persuadearis aũt sicut tibi ego uerbi summã in mentibus
Vt mihi honorẽ magnum & gloriam capias (ponam,
Apud omnes Danaos, sed hi pulchram puellam
Retrò reddent, & splendida dona præbebunt.
Ex nauibus expellens ueni retrò: si autem rursus tibi
Dederit gloriam accipere ualde sonans maritus Iunonis,
Ne tu sine me cupias pugnare
Troianis bellicosis, ignominiosum autem me facies,
Neq; gaudens bello & pugna
Troianos interficiens ad Troiam dux eas,
Ne quis ab Olympo Deorum sempiternorum
Descendat, ualde hos diligit longè operans Apollo.
Sed retrò uertaris postq̃ lumen in nauibus
Posueris: hos autem sinas in campo pugnare.
Vtinam enim Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo.
Ne quis igitur Troianorũ mortem fugiat quicunq; sunt,
Neq; aliquis Arguorum à nobis egrediatur mortem,
Vt soli Troiæ sacra mœnia soluamus.
Sic hi quidem talia adinuicem loquebantur,
Aiax aũt non amplius expectabat. cogebatur.n. à telis.
Domabat eum Iouisq; mens & Troiani illustres
Iacientes: magnum autem circa tempora splendida
Galea percussa sonum faciat: percutiebantur aũt sine fine
Ornamenta bene facta: hic aũt sinistro humero laborabat
Firmiter: semper tenens scutum uarium, neq; poterant
Circa ipsum appropinquare firmati telis.
Semp ãt molesto tenebatur anhelitu: circa aũt ipsum sudor
Vndiq; ex membris multus fluebat, neq; poterat
Respirare: penitus autem malum malo firmabatur.
Dicite nunc mihi musæ, cælestes domos habitantes,

Quomodo primo ignis incidit nauibus Achiuorum.
Hector autem Aiacis lanceam fraxineam propè astans
Percußit ense magno, ferri iuxta cuspidem retrò:
Coràm autem amputauit: hãc quidem Telamonius Aiax
Vibrabat frustra in manu mutilatam lanceam.
Longè autem ab ipso cuspis ærea humum sonuit cadens:
Cognouit autem Aiax in animo egregio timuitq́;
Opera Deorum: hic omnino pugnæ consilia incidit
Iupiter altisonans: Troianis autem uolebat uictoriam:
Cesßit autem è telis: hi autem iniecerunt ardentem ignẽ
Naui ueloci: huius ãt statim inextinguibilis fusa ẽ flãma.
Sic quidem puppim ignis circunsequebatur: at Achilles
Femora percutiens, Patroclum allocutus est:

Troiani ignes cõijciũt in naues Græcorum.

Moueare generose, Patrocle, bellicose,
(Video iam apud naues ignis ardentis impetum)
Ne iam naues capiant, & non amplius fugibilia sint.
Induere arma cito: ego autem populum congregabo.
Sic dixit: Patroclus autem armatus est splendido ære.
Tibialia quidem primùm circa tibias posuit
Pulchra, argenteis fibulis fabrefacta:
Secundò autem thoracem circa pectora induit
Discolorem, sydereum, uelocis Aeacidæ:
Circa autem humeros posuit ensem argentei capuli
Aereum: & posteà scutum magnumq́; graueq́;:
Capite autem in forti, galeam benefactam posuit
Equinæ caudæ: grauiter ãt conus desuper inclinabatur:
Accepit aũt fortes lanceas, quæ ei manibus congruerẽt:
Lanceam autem non accepit solam egregij Achillis
Grauẽ, magnã, fortem, quã quidẽ nõ poterat alius Achi=
Vibrare: sed ipsam solus sciebat mouere Achilles, (uorũ

Pelia hasta.

Peli=

Peliadem fraxineam: quam patri dilecto dedit Chiron
Pelij ex uertice cædem esse heroibus:
Equos autem Automedontem properè iungere iußit,
Automedō.
Quem post Achillem fortem honorabat maxime.
Fidelißimus autē ei erat in pugna expectare tumultū:
Achil. equi & eorū nomina.
Huic aūt & Automedon sub duxit iugum ueloces equos
Xanthum & Balium, hi simul flatibus uolabant.
Hos peperit Zephyro uento rapidißima Podarga
Podarga equa.
Pascens in prato apud fluxum Oceani:
In autem loris eximium Pedasum misit,
Quē quondā Eetionis accipiens ciuitatē, duxit Achilles,
Qui & mortalis existens sequebatur equos immortales:
Myrmidonas autem adiens armauit Achilles
Omnia in tentoria cum armis: hi autem lupi tanquàm
Cōparatio luporum.
Crudeles, quibus circa mentes magna audacia,
Qui ceruum cornigerum magnū in montibus laniantes
Comedunt: omnibus autem maxilla sanguine cruenta,
Et gregati ueniunt à fonte nigræ aquæ,
Lambentes linguis subtilibus nigram aquam,
Magnam eructantes cædem sanguinis: in autem animus
Pectoribus intrepidus est, gemit autem uenter.
Tales Myrmidonum ductores & principes
Achilles Myrmid. in bellū hortatur.
Circa bonum famulum uelocis Aeacidæ
Confluebant: inter autem hos bellicosus stetit Achilles,
Vrgens equosq́;, & uiros scutatos.
Quinquaginta erant naues ueloces, quibus Achilles
In Troiam ductus fuerat Ioui dilectus: in aūt unaquaq;
Achilles exercitum in quinq; ordines distribuit.
Quinquaginta erant uiri in transtris socij.
Quinq; autem ductores fecerat, quibus confisus erat
Imperare: ipse autem ualde dominans imperabat.

Huius quidem unius ordinis Dux erat Menestheus
Variūthoracēhabēs filius Sperchij ex Ioue fluētis fluuij:
Hunc peperit Pelei filia pulchra Polydora
Sperchio indefesso mulier cum Deo dormiens,
Sed cognomento Boro Perieris filio,
Qui palam uxorem duxerat, præbens infinita dona.
Alterius autem Eudorus bellicosus Dux erat
Virginalis, quē peperit in tripudio pulchra Polymela
Philandis filia: hanc autem fortis Argicida
Amauit oculis uidens inter modulantes
In tripudio Dianæ auream sagittā habentis clamantis:
Statim autē in cœnaculū cōscendens apud dormiuit clā
Mercurius bonus: præbuit autem ei illustrem filium
Eudorum: circa quidem currere ueloce & bellatorem.
Sed postq̄ hunc laborans in partu Lucina
Eduxit ad lucem, & solis uidit splendores,
Hanc quidem Echeclei forte robur Actoridæ
Duxit ad domos, quoniam præbuit infinita dona:
Hunc autem senex Phylas bene nutriuit, & educauit,
Amans tanquàm suum filium existentem.
Tertij autem Pisandrus bellicosus Dux erat
Memalides, qui omnibus antecellebat Myrmidonibus,
Lancea pugnare post Pelidæ socium.
Quarti autem Dux erat senex equitator Phœnix.
Quinti autē Alcimedō Laërcei filius præstantißimus.
Sed postq̄ omnes conductoribus Achilles
Stare fecit, bene separans: forte autem uerbum iußit:
Myrmidones, nemo mihi minarum obliuiscatur,
Quas in nauibus uelocibus minabamini Troianis
Omnem sub iram, & me accusabatis unusquisq;

Polymela à Mercurio compressa.

Alcimedō.

Dure

Dure Pelei fili ira te nutriuit mater
Sæue, qui apud naues inuitos tenes socios:
Domũ cum nauibus reuertamur per mare transeuntibus
Retrò, quoniam tibi sic mala ira incidit animo.
Hæc mihi cõgregati frequẽter dicebatis: nũc ãt ostendunt
Pugnæ magnum opus, quam priùs amabatis.
Hic aliquis forte cor habens Troianis pugnet.
Sic dicens, commouit robur, & animum uniuscuiusq;:
Magis aũt cateruæ densatæ sunt, postq̃ regẽ audiuerũt:
Sicut autẽ quando murum uir coniũgit densis lapidibus
Domus altæ, incursus uentorum fugiens:
Sic densatæ erant galeæq;, & scuta umbilicosa:
Scutum autẽ scutum firmabat, galea galeã, uirũ aũt uir:
Tangebãtur aũt equinorũ crinitũ galeæ fulgẽtibus conis
Annuentium, sic densi supra stabant inter se.
Omnes autem ante duo uiri armabantur
Patroclusq;, & Automedon, unum animum habentes
Ante Myrmidonas bellare, sed Achilles
Perrexit ire in tentorium: arca ãt ab operculum aperuit
Pulchra, uaria, quam ei Thetis argenteos pedes habens
Posuit in naue duci, implens uestibus,
Chlænisq; à uento tectis, uillosisq; tapetibus.
Illic autem ei poculum erat paratum, neq; aliquis alius,
Neq; uirorum bibebat cum ipso nigrum uinum,
Neq; alicui libabat Deorum quando non Ioui patri.
Hoc autem ex arca accipiens purgauit sulfure
Primùm: postea autem lauit aquæ liquidis fluxibus:
Lauit autem ipse manus: hausit autem nigrum uinum.
Precabatur posteà stans medio septo: libauit autem uinũ
Cœlũ suspiciens: Iouẽ autẽ non latuit gaudentem fulmine:

Scyphus, siue poculũ Achillis.

Achilles oratio ad Iouem.

Iupiter rex Dodonee, Pelagicæ, longè habitans,
Dodonæ curam habens tempestuosæ: circum autem Selli
Te habitant uates illoti pedibus humi dormientes.
Certe qdē iam aliquādo meū uerbū exaudisti precantis,
Honorasti quidē me: ualde āt læsisti populū Achiuorum:
Et adhuc, & nunc mihi hoc perfice desyderium.
Ipse quidem enim ego maneo nauium in certamine,
Sed socium mitto cum Myrmidonibus
Pugnare, huic gloriā simul præmitte altitonans Iupiter:
Inspira autem ei cor in mentibus, ut & Hector
Intelligat, certe & solus scit pugnare
Noster famulus, uel ei tunc manus intangibiles
Furiunt, quando ego eo ad bellum Martis.
Sed postq̄ à nauibus pugnam clamoremq́; expulerit,
Illæsus mihi posteà ueloces in naues ueniat,
Armisq́; cum omnibus, & bellicosis socijs.
Sic dixit precās: hūc aūt exaudiuit cōsiliarius Iupiter:
Huic aūt alterum quidē dedit pater, alterum āt negauit
Nauium quidem ei expellere bellumq́; pugnamq́;
Dedit: saluum autem negauit à pugna redire.
Certe hic quidem libansq́;, & supplicans Ioui patri
Retrò tentoriū ingressus est: poculū āt reposuit in arca.
Stetit autem ante ueniens tentorium: itē aūt uoluit animo
Inspicere Troianorum & Achiuorum pugnam grauē.
Hi autem cum Patroclo magnanimo armati
Ordine ibant, donec Troianos ualde exultātes irruerent:
Statim autem uespis similes effundebantur
In uia habitantibus, quas pueri incitant consueti
Semper uexantes, uia in domos habentes
Infantes: commune autem malum multis faciunt:

Has

Has si apud aliquis iens homo uiator
Mouebit nolens,hæ autem forte cor habentes,
Ante omnis uolat,& auxiliatur suis filijs.
Harum tunc Myrmidones cor & animum habentes,
Ex nauibus effundebātur:uox āt inextīguibilis mota est:
Patroclus autem socijs iußit longè clamans:
Myrmidones socij Pelidæ Achillis,
Viri este amici(recordamini autem uiuidæ uirtutis,
Vt Pelidem honoremus,qui ualde optimus
Arguorum apud naues)& bellicosi famuli.
Cognoscat autem & Atrides late dominans Agamemnon
Suam offensam,qui optimum Achiuorum nō honorauit.
Sic dicens accendit ardorem,& animum uniuscuiusq;.
Contra āt ruunt Troianos congregati: circum aūt naues
Terribiliter resonabant clamantibus ab Achiuis:
Troiani autem postq̄ uiderunt Menœtij fortem filium,
Ipsum & famulum cum armis resplendentes,
Omnibus motus est animus,motæ sunt & phalanges:
Sperantes apud naues uelocem Pelidem
Iram quidem abiecisse,amicitiam autem accepisse.
Circumspicit autē unusquisq; quo fugiat grauē mortem.
Patroclus autem primus iaculatus est lancea splendida,
Coràm in medio,ubi multi tumultuabantur
Nauis circa puppim magnanimi Protesilai,
Et percußit Pyræchmen,qui Pæonas galeatus
Duxit ex Amydone ab Axio late fluente,
Hūc percußit in dextero humero,hic supinus in pulue-
Cecidit gemēs:socij aūt ipsum circa timuerunt: (ribus
Pæones in enim Patroclum fugam misit omnibus
Ductorem interficiens,qui optimus erat pugnare.

Patroclus Troianos inuadit plurimosq; occidit.

Ex

Ex nauibus autem expulit, & extinxit ardentem ignem:
Semiuſta autem nauis relicta eſt illic: hi autem timuerunt
Troiani magno tumultu: Danai autem infundebantur
Naues in concauas: tumultus autem multus factus eſt.
Sic autem quando ab alto cacumine montis alti,
Mouet denſam nubem fulgoris congregator Iupiter:
Apparent autem omnes ſpeculæ, & uertices prominētes,
Et ſaltus: de cœlo fractus eſt magnus æther.
Sic Danai à nauibus quidem expellentes cōbuſtiuū ignē
Paululum reſpirant: belli autem non fit impetus.
Non enim aliquo modo Troiani bellicoſis ab Achiuis
Conuerſim fugerunt nigris à nauibus,
Sed adhuc cōtraſtabāt: à nauibus āt receſſerūt neceßitate.
Ibi autem uir interficiebat uirum, ſparſa pugna
Dudum: primùm autem Menœtij fortis filius
Statim auerſi Areilicij percuſſit femur
Lancea acuta: totaliter autem ferrum traiecit.
Fregit autem os lancea: hic autem ſupinus in terram
Cecidit, ſed Menelaus bellicoſus uulnerauit Thoantem
Pectore nudo à ſcuto: ſoluit autem membra.
Phylides autem Amphiclum irruentem uidens
Præuenit percutiens ultimum crus, ubi pinguißima
Iunctura hominis eſt: circa autem lanceæ cuſpidem
Nerui diſcißi ſunt: hunc aūt tenebræ oculis cooperuerūt.
Neſtoridæ aūt hic qdē uulnerauit Atymniū acuta lācea
Antilochus: ile autem traiecit ærea lancea:
Cecidit autem coràm. Maris autem propè lancea
Antilocho irruit fratre iratus
Stans ante mortuum; huic autē contrarius Thraſymedes
Præuenit percutiens ante uulnerare (neq; aberrauit)

Hume-

Humerum statim: ultimum autem brachium lanceæ cuspis
Lacerauit à coniuncturis: ad autem os usq; collisit.
Sonuit autem cadens: iuxta aūt tenebra oculos cooperuit.
Sic hi quidem à duobus fratribus interfecti
Iuerunt in Erebum Sarpedonis boni socij
Filij iaculatores Amisodari, qui chimæram
Nutriuit indomitam multis malum hominibus.
Aiax autem Cleobolum Oileus irruens
Viuum cepit lædentem in turba, sed ei rursus
Soluit robur percutiens ense ceruicem capulato:
Totus āt calefactus est ensis sanguine: hūc aūt in oculis
Accepit nigra mors & parca potens.
Peneleus aūt Lyconq; concurrerunt: lanceis quidē enim
Errarunt, incaßum iaculati sunt ambo:
Hi autem rursus ensibus concurrerunt, tunc Lycon quidē
Equinariūiubarū galeæ conū pcussit: circū aūt summum
Ensis fractus est: hic autem sub aure ceruicem percußit
Peneleus: oīs aūt intrò ingressus ē ensis: tenebat āt sola
Pellis, pēdebat autem caput: soluta sunt autem membra:
Meriones autem Acamanta inueniens pedibus uelocibus
Percußit equos ascendentem in dextero humero:
Cecidit autē ex curru: in oculis autem fusa est tenebra.
Idomeneus autem Erymanta in ore crudeli ære
Percußit: hoc autem contraria lancea ærea transiuit
Subter sub cerebro: scissa sunt autem ossa alba.
Concußi sunt autem dentes: impleti sunt autem ambo
Sanguine oculi: hoc autem circa os & circa nares
Flauit hians, mortis autem nigra nebula circū operuit.
Hi ductores Danaorum interfecerunt uirū unusquisq;. Cōparatio
Sicut autem lupi agnos contra uadunt uel hœdos luporum.

Nocui

Noaui latenter ex ouibus rapientes, qui in montibus
Pastoris stultitijs diuisi sunt: hi autem uidentes
Statim rapiunt impotentem animum habentes:
Sic Danai Troianos inuadebant: hi autem timoris
Malesonantis meminerũt: obliti sunt ãt strenuæ uirtutis.
Aiax autem magnus semper in Hectorem ærearmatum
Cupiebat iaculari: hic autem scientia belli
Scuto taurino coopertus latos humeros
Obseruabat, sagittarũq; impetum, & sonitum iaculorũ.
Certe quidem iam cognouit pugnæ cõuersam uictoriã.

Hector fugâ salutem quæsiuit.

Sed & sic remansit: seruauit autem amicabiles socios.
Sicut autem quando ab olympo nebula uadit cœlum
In æthere ex dio, quandóq; Iupiter procellam extendit:

Troiani â nauibus repulsi fugiũt

Sic horum ex nauibus fit clamorq; fugaq;:
Neq; secundum decens iuerunt retrò: Hectora autem equi
Efferebant ueloces cum armis: liquit autem populum
Troicum, quos inuitos depressa fossa prohibebat.
Multi autem in fossa trahentes currus ueloces equi
Ruptos in primo timone liquerunt currus imperatorum.
Patroclus autem sequebatur terribiliter Danais iubens
Troianis mala cogitans: hi autem clamoreq; timoreq;
Oẽs impleuerunt uias postq̃ diuisi sunt: altè ãt procella
Spargebatur sub nebulis: ruebãt ãt solasũgulas habẽtes eq

Patroclus Troianos in fugam cõuertit.

Retrò ad ciuitatem nauibus ab & tentorijs.
Patroclus aũt quà plurimum ruentem uidebat populũ,
Eà ibat turbans: sub axibus uiri cadebant
Proni ex curribus: currus autem resonabant:
Contra autem supter uallum saltabant urloces equi
Immortales, quos Peleo Dei dederunt præclara dona
Ante cupientes: contra autem Hectora iubebat animus:
Cupiebat enim percutere: hũc aũt efferebãt ueloces equi.

Sicut autem à procella omnis nigra perstrepit terra
Die autumnali: quando iram magnam fundit aquam
Iupiter, quando iam uiris iratus sæuit,
Qui uiolentia in foro obliquas iudicant iustitias,
Iustitiam autẽ expellũt, Deorum religionẽ non curãtes,
Horum autem omnes quidem fluuij implent fluentes,
Multas autem decliuitates tunc diuidunt torrentes,
In autem mare nigrum ualde resonant fluentes
Ex montibus à uertice: minuit autem opera uirorum:
Sic equæ Troianæ suspirabant currentes:
Patroclus autem postq̃ primas dißipauit phalanges,
Retrò ad naues iuit retrouerse, neq; ciuitatem
Sinebat cupientes ire, sed in medio
Nauium & fluuij, & muri alti
Interficiebat ruès: multorum autem reddidit ultionem.
Tunc Pronorum primum percußit lancea splendida
Pectore nudum à scuto: soluta sunt autem membra:
Sonuit autem cadens: hic aũt Thestorem Enopis filium,
Secundum ruens, hic quidem bene polita in sella
Sedebat cõtractus. nã pcussus est mentes: ex ãt manibus
Habenæ ruerunt: hic autem lancea percussit astans
Maxillam dexteram: per autem ipsius transiuit dentes:
Traxit ãt eũ lãcea capiẽs super curru, sicut quãdo aliqs (uir
Petra in proiecta sedens magnum piscem
Ex ponto foras lino, & splendido ferro:
Sic traxit ex curru hiantem lancea lucida:
Per autem os expulit: cadentẽ aũt ipsum liquit animus.
Sed posteà Euryalum irruentem percußit saxo
Medio in capite, quod dupliciter omne scissum est
In galea forti: hic autem pronus in terra

Cõparatio imbris & pluuiæ.

Decidit

Decidit: circa autem ipsum mors fusa ē animū destruens.
Sed postq̄ Erymanta, & Amphoterum, & Epaltem,
Tlepolemumq; Damestoridem, Echiumq;, Pyrrhemq;,
Ipheaq;, Euippumq;, & Argeadem Polymelum,
Omnes sparsos admouit terræ multa pascenti.
Sarpedon autem postquàm uidit spoliatos socios
Manibus à Patrocli Menœtiadæ domitos,
Iußit diuinis imperans Lycijs:
Pudor, ô Lycij, quò fugitis, nunc celeres estis.
Occurram enim ego huic uiro, ut intelligam,
Quicunq; hic dominatur, & iam malis multis affecit
Troianos, quoniā multorumq; & bonorum genua soluit.
Dixit, & ex curribus cum armis saltauit humum.
Patroclus autē è contrario postq̄ uidit, saltauit è curru:
Hi āt sicut uultures unguescuruoshabētes rostrūcurūūha
Petra in alta ualde clamantes pugnant, (bentes
Sic hi clamantes inter se irruebant.
Hos autem uidens miseratus est Saturni filius uersuti:
Iunonem autem allocutus est sororem uxoremq;:
Hei mihi quādoquidē mihi Sarpedonē amicißimū uirorū
Fatum à Patroclo Menœtiade interfici:
Dupliciter autem mihi cor promptum est mētibus ruēti,
Vel ipsum uiuum existentem pugna à lachrymosa
Ponam rapiens Lyciæ in pingui populo,
An iam sub manibus Menœtiadæ domabo.
Huic āt respōdit posteà pulchrosoculoshabēs uenera-
Augustißime Saturnie, quale uerbum dixisti? (bilis Iuno:
Virum mortalem existentem diu destinatum morti,
Iterum uis à morte malesonante liberare?
Fac, tamen non te omnes laudabimus Dei alij:

Iupiter de futura filij sui Sarpedonis morte dolet.

Aliud

Aliud autem tibi dico:tu autem in mentibus pone tuis:
Si uiuum mittis Sarpedonem suam ad domum,
Consydera ne quis posteà Deorum uelit & alius
Mittere suum dilectum filium à forti pugna.
Multi enim circa ciuitatem magnam Priami pugnant
Filij immortalium,quibus iram grauem immittes.
Sed si tibi dilectus est tuumq́; luget cor,
Certe quidem ipsum sinito in forti pugna
Manibus sub Patrocli Menœtiadæ interfici.
Sed postq̃ iam hunc reliquerit animaq́;,& æuum,
Mitte ipsum mortemq́; portare,& dulcem somnium,
Donec Lyciæ latæ ad populum eant.
Tunc ipsum sepelient fratresq́; propinquiq́;
Sepulchroq́; tituloq́;,hic enim honor est mortuorum.
Sic dixit:neq; renuit pater uirorumq́; Deorumq́;.
Cruentas autem guttas defudit humum
Filium dilectum honorans,quem ei Patroclus debebat
Corrumpere in Troia fertili longè à patria.
Hi autem quando iam propè erant inuicem euntes:
Tunc certe Patroclus ualde inclytum Thrasymedem,
Qui bonus auriga Sarpedonis erat Regis,
Hunc percußit ultimum iuxta uentrẽ:soluit aũt mẽbra:
Sarpedon autem ipsi quidem aberrauit lancea splẽdida
Secundus ruens:hic autem Pedasum uulnerauit equum
Lanceâ dextero humero:hic aũt gemuit animũ expirans.
Decidit ãt in pulueribus mugiẽs:lõgè ãt uolauit anima.
Hi autem diuisi sunt:stridit aũt iugum: habenæ ãt ipsis
Implicitæ sunt,postquã iacebat extensus in pulueribus.
Huius quidem Automedon eximius inuenit finem
Trahens longum ensem pingui à crure

Insura

Insurgens amputauit iacentem,neq; errauit.
Hi autem rectà iuerunt:in autem habenis extensi sunt.
Hi aũt rursus coibant contentionem circa animũuorantẽ.
Tunc rursus Sarpedon quidem aberrauit lancea lucida,
Patrocli super humerum sinistrum uenit cuspis
Lãceæ,neq; pcußit ipsum:hic aũt secundus motus est ære
Patroclus:huius autem non uanum telum effugit manu:
Sed percußit,ubi mentes fingunt circa prudens cor.
Cecidit aũt sicut quãdo aliqua quercus cecidit,uel populus
Vel pinus alta, quam in montibus fabri uiri
Exciderunt securibus longis nauale esse:
Sic hic ante equos & currum iacebat extensus,
Fremens,puluerem apprehendens cruentam:
Veluti taurum interfecit leo armentum adiens,
Ardentem magnanimum in tortorumpedum bobus,
Perijtq; gemens sub maxillis leonis:
Sic sub Patroclo Lyciorum ductor scutatorum
Interfectus gemebat:amicum autem nominauit socium:
Glauce amice,bellator inter uiros,nũc te ualde oportet
Bellicosumq; esse,& audacem bellatorem.
Nunc tibi desyderetur bellum malum,si uelox es.
Primùm quidem concita Lyciorum duces uiros
Vndiq; iens Sarpedona circùm pugnare,
Sed posteà & ipse me propter pugna ære.
Tibi enim ego & posteà tristitia & infamia
Ero dies omnes totaliter,si mihi Achiui
Arma spoliabunt nauium in certamine cadentem,
Sed tenearis fortiter,excita & populum omnem.
Sic ipsum dicentem finis mortis cooperuit
Oculis,naribusq;:hic autem calce in pectoribus iens,

Patroclus Sarpedonẽ occidit.

Cõparatio tauri.

Ex

Ex corpore traxit lanceā: ante aūt mentes ipsum sequutæ
Taliter āt simul animāq; et lāceæ terruit cuspidem: (sunt:
Myrmidones autem illic retinuerunt equos efflantes
Cupientes fugere, postq̄ reliquerunt currus regum.
Glauco autem grauis dolor factus est uocem audienti:
Motum est autem ei cor, quòd non potuit auxiliari:
Manu aūt accipiens premebat brachiū. cōsumebat. n. ual — Glaucus uulneratur
Vulnus, qđ iā ipsum Teucer irruentē percußit sagitta, (de
Muri alti nocumentum socijs expellens:
Precans autem dixit longè iacienti Apollini:
Audi Imperator, qui Lyciæ in pingui populo
Es uel in Troia: potes autem undiq; audire
Virum dolentem, sicut nunc me dolor accipit.
Vulnus quidē. n. teneo hoc forte: circa aūt mihi manus
Acutos dolores extensa est: neq; mihi sanguis
Siccari potest: grauatur autem mihi humerus sub ipso.
Lanceam autem non possum tenere firmiter, neq; pugnare
Veniens amicis: uir autem optimus perijt
Sarpedon Iouis filius, hic neq; suo filio auxiliatur:
Sed tu mihi Imperator hoc forte uulnus medica:
Mitige autem dolores, da & mihi fortitudinem, ut socijs
Iubens Lycijs concitem pugnare,
Ipseq; circa mortuum interfectum pugnem.
Sic dixit precans: hunc autem audiuit lucidus Apollo,
Statim sedauit dolores: ab autem uulnere molesto
Sanguinē nigrū abstersit: fortitudinem aūt ei iniecit aïo:
Glaucus autem cognouit suis in mentibus, lætatusq; est,
Quòd ei cito audiuit magnus Deus precantem.
Primùm quidem concitauit Lyciorum ductores uiros
Vndiq; iens cum Sarpedone propter pugnare.

Sed postea ad Troianos longè uadens
Polydamanta in Panthydem,& Agenora diuinum:
Iuit & ad Aiaces,& Hectora ære armatum:
Propè autem stans uerba ueloda allocutus est:
  Hector,nunc iam omnino oblitus es auxiliatorum,
Qui tui gratia longè ab amicis,& à patria terra
Animum absumunt,tu autem non uis auxiliari:
Iacet Sarpedon Lyciorum ductor scutatorum,
Qui Lyciam custodiuit iustitijs & fortitudine sua,
Hunc sub Patroclo interfecit lancea æreus Mars.
Sed amici adeste,accusamini autem animo,
Ne arma auferant,inhonorent & mortuum
Myrmidones Danais irati quot perierunt,
Quos in nauibus uelocibus interfecimus lanceis.
  Sic dixit:Troianos autem in capite accepit dolor
Intollerabilis,neq; supportabilis:quoniã eis præsidiũ ciui
Erat,et alienigena quãuis existẽs.multi.n.cũ ipso (tatis
Populi sequebãtur:inter aũt ipse optimus erat pugnare.
Ibant autem rectà Danaorũ prompti:Dux aũt erat ipsis
Hector iratus Sarpedone,sed Achiuos
Excitabat Menœciadæ Patrocli prudens cor.
  Aiaces primos allocutus est promptos & ipsos:
Aiaces,nunc uobis auxiliari dilectum sit,
Quales anteà eratis cum uiris,uel & meliores:
Iacet uir qui primus proruit murum Achiuorum
Sarpedon,sed si ipsum deturpabimus accipientes,
Armaq; humeris auferemus,& aliquem sociorum
Ipsi auxiliantium interfecerimus sæuo ære.
  Sic dixit:hi autem & ipsi auxiliari prompti erant:
Hi autem postq̃ utrinq; fortificauerunt phalanges,

Troiani,& Lycij,& Myrmidones,& Achiui.
Concurrerunt circa mortuum interfectum pugnare,
Vehemẽter clamãtes:ualde aũt sonuerũt arma uirorum:
Iupiter aũt noctem perniciosam extendit in forti pugna,
Vt dilectum circa filium pugnæ perniciosus labor esset.
Reiecerunt aũt priores Troiani circunspectos Achiuos.
Percussus est.n.non in aliquo pessimus uir inter Myrmi-
Filius Agaclei magnanimi diuinus Epegeus, (dones
Qui in Budeo bene habitata imperabat
Antè,sed tunc bonum nepotem interficiens
Ad Peleum iuit,& ad Thetim argenteospedeshabentem.
Hi autem simul cum Achille forti miserunt sequi
Ilium in pulchrosequoshabens,ut Troianis pugnent:
Hunc tunc tangentem mortuum percußit illustris Hector
Saxo in capite,quod dupliciter totum diuisum est
In galea forti:hic autem pronus in mortuum
Decidit:circa autem ipsum mors fusa est perniciosa:
Patroclo autem dolor factus est interfecto socio.
Iuit autem rectà per primos pugnatores accipitri similis
Veloci,qui terruit Coliosq;,Pserasq;:
Sic rectà in Lycios Patrocle equisuiamfaciens
Ruisti,& in Troianos:irata est autem anima socio,
Et percußit Stheneleum Ithemenei dilectum filium
In ceruice saxo:rupit autem ab eo neruos:
Ceßerunt aũt retrò primi pugnatores,et illustris Hector.
Quantus autem iaculi iactus extensi fit,
Quod uir emittit tentans uel in certamine,
Vel & in bello,hostium animum scindentium:
Tantum cesserunt Troiani:expellebant autem Achiui:
Glaucus autem primus Lyciorum ductor scutatorum

Versus est: interficit autem Vathyclea magnanimum
Chalconis dilectum filiũ, qui in Græcia domos habitans
Opibusq; diuitijsq; inter præstabat Myrmidones:
Hunc quidem Glaucus pectore medio uulnerauit lancea
Versus repente, quando ipsum assecutus est insequens:
Sonuit autem cadens: densus aũt dolor accepit Achiuos.
Sic cecidit bonus uir: ualde autem Troiani gauisi sunt.
Steterunt aũt circa ipsum euntes congregati, neq; Achiui
Fortitudinis obliti sunt: robur ãt rectà portabãt ipsorũ.
Tũc rursus Meriones Troianorũ interficit uirũ armatum
Laogonum audacem filium Onetoris, qui Iouis sacerdos
Idæi factus erat: Deus autem tanq̃ honorabatur populo:
Hunc percußit sub maxilla, et aure: statim autem animus
Discessit à membris: odiosa autem ipsum tenebra accepit:
Aeneas autem in Merionem lanceam æream misit.
Sperabat enim aßequi sub scutum procedentem.
Sed hic quidem contrauidens euitauit æream lanceam.
Antè enim declinatus est: hanc aũt à tergo lanceã longam
Terram in fixa est: ultima autem pars passa est
Lanceæ: tunc autẽ posteà amisit fortitudinem fortis Mars:
Cuspis autem Aeneæ mota in terram
Iuit, quoniam uana forti à manu ruit.
Aeneas autem animo iratus locutusq; est:
Merione, cito te & saltatorem quamuis existentem,
Lãcea mea compescuisset imperpetuũ, si te percußissem.
Hũc ãt rursus Meriones lãcea inclytus cõtra locutus est:
Aenea, arduum te & fortem quamuis existentem,
Omnium hominum extinguere robur quicunq; te cõtra
Venerit repugnans: mortalis autem & tu factus es.
Si & ego te percutiam nanascens medium acuto ære:

Statim aũt & fortis quamuis existens, & manibus fidens,
Gloriam mihi dabis, animã aũt Plutoni famosoine quis.
Sic dixit: hũc autẽ castigauit Menœtij fortißimus filius;
Meriones, cur tu hæc & bonus existens dicis?
O amice, non Troiani uituperabilibus uerbis
A cadauere submouebuntur, ante aliquẽ terra detinebit:
IN enim manibus finis belli: Verborum autem in consilio:
Ideo non oportet uerbũ augere, sed pugnare. (uinus uir:
Sic dicẽs, hic quidẽ præcessit: ille ãt simul secutus est di
Horũ ãt tãquã lignorũ incisorũ uirorũ tumultus mouetur
Montis in concauitatibus: longè autem facta est auditio.
Sic horum mouebatur sonitus à terra latasuias habente
Aerisq; scutiq;, scutorumq; benefactorum,
Ferientium ensibusq;, & lanceis utrinq; incidentibus.
Neq; adhuc solers quamuis uir Sarpedona diuinum
Cognoscebat, quoniam telis & sanguine & pulueribus
A uertice uolutus erat totaliter ad pedes extremos,
Hi ãt semp circa mortuũ uersabantur, sicut quãdo muscæ
Mandria in resonant lacteas in mulctras,
Tempore in uerno, quando lac uasa madefacit:
Sic hi circa mortuum uersabantur: nunquã autẽ Iupiter
Flectebat à forti pugna oculos splendidos,
Sed in ipsos semper aspiciebat, & considerabat animo:
Multa ualde de cæde Patrocli cogitans,
Num iam illum in forti pugna
Illic supra diuinum Sarpedona illustris Hector
Aere interficiat ábsq; humeris arma ferat,
An adhuc pluribus augeat iam dolorem grauem.
Sic autem ei cogitanti, uisum est melius esse,
Vt bonus famulus Pelidæ Achillis

Molimẽtũ prælij, i manibus: cõsilij ãt, in uerbis.

Cõparatio muscarum.

Patroclus ubi interfici uelit, secum deliberat Iupiter.

Iterum Troianosq́;,& Hectora bellicosum
Repelleret ad ciuitatem,multorum autẽ animũ auferret:
Hectori autem in primis timidum animum iniecit:
In currũ ãt cõscẽdẽs ad fugã cõuersus est:iussit ãt alios
Troianos fugere.cognouit enim Iouis sacras bilances.
Tunc neq; fortißimi Lycij manserunt,sed fugerunt
Omnes postq̃ Regem uiderunt percussum corde,
Iacentem in mortuorum congregatione.multi.n.super ipso
Deciderũt,quãdo contentionẽ fortem extendit Saturnius.
Hi autem ab humeris Sarpedonis arma auferebant
Aerea,splendentia,quæ quidem concauas in naues
Dedit portare socijs Menœtij fortis filius:
Et tunc Apollinẽ allocutus est nebularum congregator:
Eia agè nunc dilecte Phœbe,nigro sanguine purga
Iens ex uulneribus Sarpedona,& ipsum posteà
Valde longè ante ferens laua fluminis fluxibus,
Imungitoq́; ambrosia,circaq́; immortales uestes induito:
Mitte autem ipsum comitibus cum uelocibus ferre
Somno,& morte gemellis,qui ipsum cito
Ponant Lyciæ latæ in pingui populo.
Illic ipsum sepelient fratresq́; coæuiq́;,
Sepulchroq́; tituloq́;,hic enim honor est mortuorum.
Sic dixit,neq; patri non obediuit Apollo.
Iuit autem ab Idæis montibus in pugnam grauem:
Statim autem è telis Sarpedonem generosum tollens
Multum proferens lauit fluminis fluxibus:
Vnxit aũt ambrosia:circũ aũt immortales uestes induit:
Misit autem ipsum comitibus cum celeribus portare
Somno & morte gemellis,qui ipsum statim
Deposuerunt in Lyciæ latæ pingui populo.

Sarpedonis cadauer fertur Lyciã.

Patroclus

Patroclus autem equitibus,& Automedonti iubens,
Troianos & Lycios insequebatur,& ualde læsus est
Stultus:si autem uerbum Pelidæ seruasset,
Certe subterfugisset Parcam malam nigræ mortis,
» SED semperq; Iouis potentior mens quàm uirorum,
Quiq; fortem uirum terret,& abstulit uictoriam,
Facile,quando ipse iubeat pugnare,
Qui ei & tunc animum in pectoribus immisit,
Vbi quem primum,quem & postremum interfecisti
Patrocle,quando te Dei ad mortem uocauerunt:
Adrastum quidem primùm,& Autonoum,& Echeclũ,
Et Perimum Megadem,& Epistora,& Menalippum:
Et posteà Elasum,& Mulium,& Pilartem,
Hos ĩterfecit:hîc ãt alij ad fugã recordabãtur unusquisq;
Tunc altas portas habẽtẽ Troiã accepissent filij Achiuorũ
Patrocli sub manibus(ualde antè enim lancea ruebat)
Nisi Apollo Phœbus bene ædificata in turri
Stetißet,huic pernitiosa cogitans,Troianis ãt auxilians.
Ter quidem in cubito iuit muri alti
Patroclus,ter autem ipsum expulit Apollo
Manibus immortalibus lucidum scutum feriens,
Sed quando iam quartò irruit Deo similis,
Grauiter minans allocutus est longeiaciens Apollo:
Recede generose Patrocle,non tibi fatum
Tua sub lancea ciuitatem destruere Troianorũ supborũ:
Neq; ab Achille,qui te multò melior.
Sic dixit:Patroclus autem ceßit longè retrò,
Indignationem deuitans longeiaculantis Apollinis.
Hector ãt in Scæa porta tenebat unicam ungulam habentes
Dubitabat.n.an pugnaret ĩ turma iterũ impellẽs,(quos.

Patroclus neglecto mãdato Achillis, Troianos ad urbẽ persequitur.

Patroclus Troiã cepisset,nisi obstitisset Apollo.

An populos in murum simul uocaret fugere.
Hæc ei cogitanti, astitit illustris Apollo,
Viro similis iuueniq; fortiq;

Asius Hecubæ frater.

Asio, qui auunculus erat Hectoris equitatoris,
Frater Hecubæ: filius autem Dymantis,
Qui Phrygiam habitabat fluxibus in Sangarij.
Huic ipsum similis allocutus est illustris Apollo:
Hector, cur pugna à cessas, neq; te oportet.
Vtinam quanto minor sum, tanto te potentior essem.
Ideo forte odiose à bello recederes.
Sed agè, Patroclo impelle fortes ungulas habētes equos:
Si aliquo modo ipsum interficias: det autem tibi gloriam
Sic dicēs, hic qdē rursus iuit Deus ī laborē uirorū (Apollo

Cebriones frater & auriga Hectoris.

Cebrioni autem iussit prudenti illustris Hector
Equos ad bellum flagellare, sed Apollo
Ingressus est multitudinem iens: in āt tumultum Argiuis
Misit miserū: Troianis aūt & Hectori gloriam præbuit.
Hector aūt alios quidē Danaos omisit, neq; interficiebat,
Sed hic Patroclo impellebat fortes ungulas habētes equos:
Patroclus āt ex altera parte ab equis saltauit in terram,
Sinistra habens lanceam: altera autem, accepit petram
Marmor asperum, quam ei manus cooperuit.
Misit autem firmatus, neq; diu recessit à uiro,
Neq; uanum fecit telum, percussit āt Hectoris aurigam
Cebrionem nothum filium gloriosi Priami,
Equorum habenas tenentem, in fronte acuta petra.
Ambo autē supercilia confregit lapis, neq; ei impediuit
Os: oculi autem in terram ceciderunt in pulueribus

Cebrionem Patroclus occidit.

Ipsius ante pedes: hic autem natatori similis
Decidit à bene facto curru: reliquit autem ossa animus.

Hunc

Hunc autem cõuiciãs allocutus est Patroclus equitator:
Pape, certe ualde agilis uir, quia facilè saltat:
Sicubi & ponto in pisculento esset,
Multos satiaret uir hic ostrea inquirens
Naue à saltans, si & tempestas esset:
Quia nunc in campo ex equis facilè saltat.
Certe & in Troianis saltatores sunt.
Sic dicens in Cebrionem heroëm iuit,
Impetum leonis habens, qui stabula scindens,
Percussus est ad pectus, suaq́; ipsum perdidit fortitudo: Cõparatio leonis.
Sic in Cebrionem Patrocle saltasti promptus.
Hector ãt rursus ex altera parte ab equis saltauit humũ.
Hi circa Cebrionem, leones sicut, contendebant,
Sicut in montis summitatibus circa interremptã ceruam,
Ambo exurientes ualde cogitantes pugnant:
Sic circa Cebrionem duo periti belli
Patroclusq́; Menœtiades, & illustris Hector,
Desyderabant inter se incidere corpus duro ferro:
Hector quidem ex capite postq̃ accepit, non dimisit:
Patroclus autẽ ex altera parte tenebat pede: alij autem
Troiani & Danai congregauerunt fortem pugnam:
Sicut autem Eurusq́; Notusq́; contendunt inter se Cõparatio uentorum.
Montis in radicibus profundam inflectere syluam,
Fagumq́;, fraxinumq́;, magnumq́; corticem habentẽ cornũ,
Quæq́; inter se iecerunt extensos ramos
Sono magno, sonus autem fractarum:
Sic Troiani & Achiui inter se saltantes
Bellabant, neq; alteri recordabantur perniciosæ fugæ,
Multa autem Cebrionem circa acuta tela fixa sunt,
Sagittæq́; uolatiles à neruis saltantes:

Multa

Multa & saxa magna clypeos quatiebant
Pugnantium circa ipsum: hic ãt in conuersione pulueris
Iacebat magnus maximè oblitus equitatuum,
Quandiu quidem sol medium cœlum circuibat,
Tandiu ualde utrorũq; tela tangebantur: cadebat ãt populus:
Quando autem sol transiuit ad uesperam,
Et tunc iam supra modum Achiui potentiores erant.
Ex quidem Cebrionem telis heroëm traxerunt
Troianorum ex acclamatione, & ab humeris arma acceperunt.
Patroclus aũt Troianis mala cogitans irruit:
Ter quidem posteà irruit ueloci similis Marti
Terribiliter uociferans: ter autẽ nouem uiros interfecit.
Sed quando iam quartò irruit dæmoni similis,
Tunc tibi Patrocle apparebat uitæ finis.
Occurrit enim tibi Phœbus in forti pugna
Terribilis. hic quidẽ hunc euntẽ in pugnã non cognouit:
Caligine enim multa coopertus obuiauit:
Stetit autem à tergo, pausit & dorsum, latosq́; humeros
Manu obliqua conuertit, conuersi sunt ei oculi:
Huius ãt à quidẽ capite galeã discußit illustris Apollo:
Hæc autem uoluta, crepitũ fecit pedibus sub equorum
Galea triumcristarum: fœdatæ sunt comæ
Sanguine & pulueribus. anteà quidem non fas erat
Equinarum comarum galeam fœdari pulueribus,
Sed uiri diuini caput gratiosumq́; frontem
Custodiebat Achillis; tunc autem Iupiter Hectori dedit
Suo capite portare: de propè autem ei erat mors:
Tota autem ei in manibus fracta est longa lancea
Grauis, magna, crassa, ferrata: sed ab humeris
Scutum cum loro humum cecidit usq; ad pedes;

Soluit

Soluit ãt ei thoracẽ rex Iouis filius Apollo. (membra:
Hũc ãt nocumẽtũ mẽtibus accepit: soluta sunt ãt illustria
Stetit autẽ stupefactus: à tergo aũt dorsum acuta lãcea
Humerorum in medio cominus confixit Dardanus uir
Panthœdes Euphorbus, qui coætaneos ornabat
Iaculoq́;, equitatuq́;, pedibusq́; uelocibus.
Etenim iam aliquãdo uiros uiginti deturbauit ab equis,
Primo iens cum curribus doctus belli, Euphorbus
Qui tibi primus immisit telum Patrocle equitator, Patroclum
Neq; ĩterfecit, hic qdẽ iterũ retrò accurrit: mistus ẽ & in uulnerat.
E corpore rapiẽs lãceã fraxineã, neq; expectauit (turmã,
Patroclum nudum quamuis existentem in pugna:
Patroclus autem Dei plaga & lancea domitus,
Retrò sociorum in multitudinem cessit mortem fugiens:
Hector autem postq̃ uidit Patroclum magnanimum
Retrò cedentem percussum acuta lancea,
De propè ei uenit ad cateruas: uulnerauit autem lancea Hector Pa-
Extremum in latus, totaliter autem lanceam traiecit: troclũ sau-
Sonuit autẽ cadẽs: ualde autem tristitia affecit populum ciũ occidit.
Sicut quãdo aprũ fortẽ leo uiolauit pugna, (Achiuorũ.
Hiq; montis summitatibus ualde cogitantes pugnant
Fontem circa paruum: uolunt autem bibere ambo:
Multum autem anhelantem leo domuit fortitudine:
Sic multorum interfectorem Menœtij fortem filium
Hector Priamides prope lancea animo priuauit,
Et ei glorians uerba uelocia dixit:
Patrocle, certe dicebas ciuitatem euertere meam: Hectoris ad
Troianas & mulieres libero die auferens Patroclum
Ducere in nauibus dilectam in patriam terram: humi stratũ
Stulte: has autem ante Hectoris ueloces equi uerba.

Pedi-

Pedibus ruunt pugnare:lancea autem ipſe
Troianis bellicoſis antecello:qui ipſis expello
Diem neceſſarium:te aūt hic uultures comedent
O miſer,neq; tibi bonus exiſtens auxiliatus eſt Achilles,
Qui tibi ualde multum promptus iuſsit proficiſcenti.
Non mihi ante uenias Patrocle bellicoſe
Naues in concauas,quàm Hectoris homicidæ
Sanguinolentam ueſtem circa pectora ſcindere.
Sic tibi locutus eſt:tibi autem mentes dementi perſuaſit:

Patrocli ſtrati ad Hectorem uerba.

Hūc autem parū potēs allocutus es Patroclus equitator:
Iam nunc Hector ualde gloriaris.tibi enim dedit
Victoriam Saturnides,& Apollo, qui me interfecerunt
Facilè.ipſi enim ab humeris arma detraxerunt:
Tales autem ſi mihi uiginti ocurriſſent,
Omnes illic periiſſent,mea ſub lancea interfecti,
Sed me Parca pernitioſa & Latonæ interfecit filius,
Virorū aūt Euphorbus:tu autem me tertius interfeciſti.
Aliud autem tibi dico,tu & in mentibus iace tuis,
Non diu neq; ipſe multum uiues,ſed tibi iam
Propè adeſt mors,& Parca potens,
Manibus interfectum Achillis inuicti Aeacidæ.
Sic ipſum dicentem finis mortis cooperuit:
Anima autem à membris uolans ad infernum iuit
Suam mortem lugens,linquēs uirilitatē & pubertatem.

Hector Patroclū mortuum alloquitur.

Hunc & mortuum allocutus eſt illuſtris Hector:
Patrocle,cur mihi uaticinaris grauem mortem?
Quis autem ſcit ſi Achilles Thetidis filius pulchræ,
Interficietur mea ſub lācea uerberatus animū perdere?
Sic dicens,lanceam æream ex uulnere
Traxit,calce anteiens:hūc aūt ſupinū expulit à lancea.

Statim

Statim autem cum lancea in Automedonta iuit
Diuinum aurigam uelocis Aeacidæ.
Cupiebat.n.interficere:hunc ãt abstulerũt ueloces equi
Immortales,quos Peleo Dei dederãt splendida dona.

ARGVMENTVM .P. HOMERI COMPOSITIONIS.

DE Patrocli corpore fortis cõstituitur pugna,in qua & Euphorbus interficitur à Menelao:Hector aũt Achillis induitur armatura, & contrastat Græcis:Qui autem circa Menelaum,Antilochum mittunt ad Achillẽ, Patrocli mortem annunciantem: subgredientes autem & eleuantes corpus humeris portant:Eleuantes autem præpugnant & prohibent hostes.

ILIA-

ILIADIS .P. HOMERI COMPOSITIONIS.

Rho, Danai Troianiq; super mortuum circũ pugnabant.

NEq; latuit Atrei filium fortem Menelaum,
Patroclus Troianis interfectus in pugna.
Iuit autem per primospugnatores fulgenti ære:
Circa autem ipsum iuit sicut aliqua pro uitula mater
Primoenixa querula non priùs sciens partus:
Sic pro Patroclo iuit flauus Menelaus,
Ante autem se lãceãq; tenebat, & scutum undiq; æquale,
Hunc interficere paratus, quicunq; ei obuius ueniret:
Neq; Panthi filius strenuus neglexit
Patroclum cadentem egregium: prope autem ipsum
Stabat, & allocutus est bellicosum Menelaum:
Atride Menelaë, generose princeps populorum,
Recede, relinque & mortuum, dimitte & spolia cruenta.
Non enim aliquis prior Troianorũ fortiũq; auxiliatorũ
Patroclum uulnerauit lancea in forti pugna.
Ideo me sine gloriam bonam in Troianis accipere:
Ne te percutiam, neq; dulcem animum auferam.
Hunc aũt ualde iratus allocutus est flauus Menelaus;
Iupiter pater, non quidem bonum, superbè gloriari.
Neq; igitur pardi tanta uis, neq; leonis,
Neq; apri non castrati pernitiosi, cuius maximus
Animus in pectoribus propter robur superbi:
Quantum Panthi filij benehastati gloriantur.

Menelaus pro morte Patrocli.

Neq;

Neq; quidem neq; uis potentis Hippodamij
Sua iuuẽtute adiuta est,quãdo improperauit,et me expe
Et me dicebat inter Danaos ignauum bellatorẽ (ctauit,
Esse,neq; ipsum dico pedibus suis euntem
Lætificare uxoremq́; dilectam,amantißimosq́; liberos:
Sic & tuam ego soluam fortitudinem,si me contra
Stabis,sed te ego recedentem iubeo
In multitudinem ire:neq; contrarius statuaris mihi
Ante aliquod malũ pati:factum autem demens cognoui.
Sic dixit:hũc ãt nõ psuasit:respõdẽs aũt allocutus ẽ:
Nunc quidem iam Menelaë generose certe ualde
Vlcisceris fratrẽ meũ,quẽ interfecisti: iactabũdus ãt di-
Viduasti autem mulierem secessu thalami noui: (cebas:
Incessabilem autem filijs luctum,& dolorem posuisti.
Certe ipsis miseris luctus fiam,
Si ego caputq́; tuum & arma ferens
Pantho in manibus iaciam & Phrontidi diuinæ:
Sed non quidem adhuc diu sine experientia dolor erit,
Neq; sine pugna,neq; fortitudine,neq; timore.
Sic dicens,percußit scutum undiq; rotundum,
Neq; rupit æs:incuruata est autem eius cuspis
Scuto in forti:hic autem secundus motus est
Atrides Menelaus,supplicans Ioui patri:
Retrò autem recedens stomachi ima
Percußit:ipse autem firmatus est forti manu fretus.
Contra autem teneram per ceruicem uenit cuspis: Euphorbũ
Sonuit autem cadens:sonuerunt & arma super ipso. Menelaus
Sanguine eius madefactæ sunt comæ gratijs similes, occidit.
Capilliq́;,qui auroq́;,& argento stricti erant.
Qualiter autem nutrit ramum uir uirescentem oliuæ

Loco

Loco in ouium uersantium ubi satis scaturit aqua
Limpida longè fulgens, quamq; flatus mouent
Omnium uentorum, & emanat flore albo:
Veniens autem repente uentus cum turbine multo
Fundamento ex uertitur, & extenditur in terra.
Taliter Panthi filium bellicosum Euphorum
Atrides Menelaus postq̃ interfecit, arma spoliabat.
Sicut ãt quãdo aliquis leo mõtibus nutritus fortitudini cõ
Pascentis armenti bouem rapuit, quæ optima, (fisus,
Huius autem ceruicem fregit capiens fortibus dentibus
Primùm: posteà autem sanguinẽ et uiscera omnia sorbet
Lanians: circum autem hunc canesq; uiriq; pastores
Multùm ualde clamant à longè, neq; uolunt
Contrà ire. ualde enim nouus timor accepit.
Sic horum nulli animus in pectoribus audebat
Contra ire Menelaum gloriosum.
Tunc facile tulisset arma Panthidæ
Atrides, nisi inuidisset clarus Apollo,
Qui ei Hectorem contra mouit ueloci similem Marti,
Viro similis Ciconorum ductori Mentæ,
Et ipsum clamans uerba uelocia allocutus est:
Hector, nunc tu quidem sic curris, incessanter impellẽs
Equos Aeacidæ bellicosi, qui difficiles captu
Viris mortalibus domari, & aurigari
Alio quàm Achille, quem immortalis peperit mater.
Interim autem Menelaus bellicosus Atrei filius,
Patroclum circa iens, Troianorum optimum interfecit
Panthidẽ Euphorbũ: cessarefecit ãt ab impetuoso bello.
Sic dicẽs, hic quidẽ rursus iuit Deus in laborẽ uirorũ.
Hectorem aũt grauis dolor cepit mentes circa nigras:

Circũ-

Circunspexit autē posteà ꝑ turmas:statim autem cognouit
Hunc quidem auferentē inclyta arma : hunc aūt in terra
Iacentem:fluebat autem sanguis in percusso uulnere:
Iuit autem per primos pugnatores armatus splēdēti ære,
Acutè proclamans flammæ similis Vulcani
Inextinguibili,neq; filium latuit Atrei acutè uociferans,
Iratus autem dixit ad suum egregium animum:
Hei ego si relinquo arma pulchra,
Patroclumq́;,qui iacet mei gratia hic honoris.
Ne quis mihi Danaorum succenseat quicunq; uidet,
Si Hectori solus existens,& Troianis pugnem
Verecundans,ne me circumueniant unum multi.
Troianos autem huc omnes ducit bellicosus Hector.
Sed cur mihi hæc dilecta loquitur anima?
„ Quando uir uult cum diuino uiro pugnare,
„ Quem Deus honorat:cito ei magnū nocumentū uoluitur.
Ideo nemo Danaorum arguet,qui uiderit
Hectori cedentem,quoniam à Deo pugnat:
Si autem Aiacis uocem fortis audiuero,
Ambo rursus euntes recordabimur pugnæ,
Et contra Deum si quo modo trahemus mortuum
Pelidæ Achilli:malis & melius esset.
Dum hæc moueret in mente,& in animo,
Interim Troianorū turmæ uenerūt:præibat aūt Hector.
Sed hic retrocessit,reliquit autem mortuum
Retrouersus,sicutq; leo generosus,
Quem canesq́;,& uiri longè à stabulo expellunt
Hastis & clamore:huius aūt in mētibus fortissimus ani-
Tristatur:inuitus autem it à media mandria: (mus
Sic à Patroclo ibat flauus Menelaus:

Stabat aũt conuersus post q̃ ibat in multitudinẽ sociorum,
Circunspiciens Aiacem magnum Telamonium filium:
Hunc aũt ualde statim intellexit pugna in sinistra omni
Hortantemq; socios, & concitantem pugnare:
Magnam enim eis formidinem iniecit lucidus Apollo.
Perrexit autem currere: statim autẽ astans uerbum dixit:
Aiax, agè amice, circa Patroclum mortuum
Festinemus: si mortuum Achilli feramus
Nudum, sed arma habet galeam pulchrã habens Hector.
Sic dixit: Aiaci autem prudenti animum mouit:
Iuit ãt per primos pugnatores simul et flauus Menelaus.
Hector quidem Patroclũ post q̃ inclyta arma abstulit,
Trahebat ut ab humeris caput incideret acuto ære,
Et mortuum Troianis trahens canibus daret.
Aiax autem propè uenit portans scutum uelut turrim.
Hector autem retrò in multitudinem iens cessit sociorum:
In currum autem ascendit: dedit autem hic arma pulchra
Troianis ferre ad ciuitatem, magnam galeam esse ipsi.
Aiax aũt circum Menœtiadem scutum latum cooperiens
Stetit, sicut aliquis leo circa suos filios,
Cui filios ducenti obuiarunt in sylua
Viri uenatores: hic autem fortitudine superbiens,
Totum supercilium sub trahit oculos tegens:
Sic Aiax pro Patroclo heroë iuit.
Atrides autem ex altera parte bellicosus Menelaus
Stabat, magnum dolorem in pectoribus augens.
Glaucus autẽ Hippolochi filius Lyciorũ ductor uirorũ
Hectora toruè uidens graui locutus est uerbo:
Hector specie optime, pugnæ ualde indigens,
Certe uane gloria bona tenet fugitiuum existentem.

Consy-

Considera nunc quomodò ciuitatem & urbem seruabis
Solus cum populis, qui Troiæ geniti sunt.
Non enim aliquis Lyciorum pugnaturus Danais
Ibit pro urbe, quoniam non aliqua gratia esset
Pugnare inimicis cum uiris aßiduè semper:
Quomodo tu inferiorem uirum saluabis in pugna,
Timide, quoniam Sarpedona simul aduenam & socium
Reliquisti Arguis raptū, & laniamentum fieri,
Qui tibi multum utilis fuit urbiq; & ipsi
Saluus existens: nūc autē non ei expellere canes tolerasti.
Ideo nunc si quis mihi Lyciorum crederet uirorum
Domum ire, Troiæ autem appareret grauis pernities,
Si enim nunc Troianis robur multum audax inesset
Intrepidum, quale uiros ingreditur qui pro patria
Viris inimicis laborem, & pugnam ponunt,
Statim Patroclum traheremus Ilium intra.
Si autem hic ad ciuitatem magnam Priami Regis
Iret mortuus, & ipsum traheremus à pugna,
Statim Argiui Sarpedonis arma pulchra
Redderent, & ipsum duceremus Ilium intra.
Talis enim famulus interfectus est uiri qui ualde optimus
Arguorum apud naues, & bellicosi famuli.
Sed tu Aiacem magnanimum non tolerasti
Stare contra oculos uidens inimicorum in pugna,
Neq; rectà pugnare, quoniam te melior est.
Hūc autem toruè uidēs allocutus est bellicosus Hector:
Glauce, cur autem tu talis existens superbè locutus es?
O amice, certe arbitror te supra mentes esse aliorum
Quicunq; Lyciam fœcundam habitant,
Nunc autem tui conqueror omnino mētes, quale dixisti:

Qui me dicis Aiacem magnum non expectasse:
Non ego timui certamen, neq; strepitum equorum,
Sed semper Iouis potentior mens Agochi,
Qui & fortem uirum terret, & aufert uictoriam
Facilè: aliquando autem ipse compellit pugnare.
Sed agè huc amice apud me sta, & uide opus
An toto die malus ero, ut dicis,
An aliquē et Danaorū, fortitudine ualde quāuis prōptū,
Impediam expellere circa Patroclum mortuum.
Sic dicens, Troianos hortabatur longè clamans:
Troiani, & Lycij, & Dardani bellicosi,
Viri estote dilecti: recordamini autem bellicæ uirtutis,
Vt ego Achillis fortißimi arma induam
Pulchra, quæ Patrocli uim expoliaui interfidens.

Achillis arma capiuntur ab Hectore.

Sic clamans abijt gloriosus Hector
Sanguineo ex bello: ruens autem inuenit socios
Cito ualde nondum longè pedibus uelocibus sequens.
Hi ad ciuitatem portabant gloriosa arma Pelidæ:
Stans autem longè à pugna tristi, arma mutauit.
Certe hic quidem sua dedit portare ad Ilium sacrum
Troianis bellicosis: hic autem immortalia arma induit
Pelidæ Achillis: quæ ei Dei cœlestes
Patri dilecto tradiderant: hic autem suo filio dederat
Donum, sed non filius in armis patris consenuit.
Hunc autem post q̄ igitur procul uidit nubifer Iupiter
Armis Pelidæ armatum diuini,
Mouens caput, ad suum locutus est animum:
O miser, neq; tibi mors in animo est,
Quæ iam propè est: tu autem immortalia arma induis
Viri fortißimi, quem tremunt & alij,

Iupiter secū de morte Hectoris

Cuius

Cuius socium interfecisti benignumq́; fortemq́;:
Arma autem non secundum decens à capiteq́; & humeris
Accepisti: uerùm tibi nunc magnam potentiam præbebo,
Horum præmium quòd non pugna ex redeunti,
Suscipiet Andromache inclyta arma Pelidæ.
Dixit, & cæruleis superciliis annuit Saturnides,
Hectori aũt aptauit arma in corpore: induit aũt ipsum
Terribilis, inuictus: impleuit ãt eius mẽbra intus (Mars
Fortitudine & robore: ad autem inclytos auxiliatores
Iuit ualde clamans: uidebatur autem ipsis omnibus
Armis splendidus magnanimi Pelidæ.
Hortatus est autem unumquenq; iens uerbis,
Mesthlemq́;, Glaucumq́;, Medontaq́;, Thersilochumq́;,
Asteropeúmque, Desinoráque, Hippothoúmque,
Phorcímque, Chromiúmque, & Ennomum uatem:
Hos hic hortatus uerba uelocia allocutus est:
Audite innumeræ gentes uicinorum auxiliatorum,
Non enim ego multitudines quærens, neq; indigens,
Huc à uestris ciuitatibus congregaui singulum:
Sed ut mihi Troianorum uxores & paruos filios
Promptè liberetis bellicosis ab Achiuis.
Hæc cogitans donis cogam & conuiuio
Populos: uestrum autem uniuscuiusq; animum excitabo:
Ideo aliquis nunc rectà uulneratus uel peribit,
Vel saluabitur. hæc enim belli uirtus:
Qui autem Patroclum, & mortuum tamen
Troianos in bellicosos trahet, cedet autem ei Aiax,
Medium huic spoliorum diuidam: dimidium autem ipse
Habebo ego: hæc autem ei gloria erit quanta mihi.
Sic dixit: hi ãt rectà ĩ Danaos impetũ facictes iuuerũt,

Patrocli mortui corpus à Græcis defenditur, ne Hector eo potiatur.

Lanceas eleuantes: ualde autem ipsis sperabat animus
Mortuum ab Aiace trahere Telamonio.
Stulti certe: multis in ipso animum abstulit,
Et tunc Aiax allocutus est uocem bonum Menelaum:
O amice, ô Menelaë generose, non amplius nobis
Spero ipsi redire ex bello.
Non tantum mortuo de timeo Patroclo,
Qui forte Troianorum saturabit canes, & aues,
Quantum meo capite de timeo, ne quid patiatur,
Et tuo: quoniam belli nebula omnia cooperuit
Hector. nobis rursus apparet grauis pernities.
Sed agè optimos Danaorum uoca, si quis audiuerit.
Sic dixit, neq; nõ persuasus est uocem bonus Menelaus.
Clamauit autem ualde Danais iens:
O dilecti Arguorum ductores & principes,
Quiq; apud Atridas Agamemnona & Menelaum
Publica bibunt, & imperant unusquisq;
Populis: ex autem Ioue honor & gloria procedit.
Difficile autem mihi est speculari unumquemq;
Ductorum: tanta enim contentio belli apparet.
Sed aliquis ipse eat: accusetur autem in animo
Patroclum Troianis canibus ludos fieri.
Sic dixit: continuò audiuit Oïleus uelox Aiax.
Primus autem contrarius uenit ruens in pugnam:
Hunc autem post Idomeneus & auriga Idomenei
Meriones, similis Marti homicidæ:
Aliorum autem qui suis mentibus nomina diceret
Quotquot iã posteà pugnã congregauerunt Achiuorũ.
Troiani ãt priùs uerberarunt congregati: Dux aũt erat (Hector.
Sicut aũt quãdo in ostijs à Ioue fluentis fluuij

Sonat

Sonat ualdè unda ad fluxum: circà autem ultima
Littora resonant eructans mare extra.
Tantus Troianorum clamor erat: sed Achiui
Stabant circa Menœtiadem unum animum habentes,
Sepientes scutis æreis: circa autem ipsis
Splendidas galeas Saturnius caliginem multam
Fundebat: quoniam neq; Menœtiadem oderat anteà,
Donec uiuus existens famulus fuit Aeacidæ.
Oderat autem ipsum inimicorũ canibus adeptionem fieri
Troianis, ideo & eius auxiliari incitauit socios. (uos,
Expulerũt ãt priores Troiani nigrosoculoshabẽtes Achi
Mortuũ autem relinquẽtes fugerunt, neq; aliquẽ ipsorum
Troiani magnanimi interfecerũt lanceis cupientes q̃uis:
Sed mortuum trahebãt: paululum ãt & ab hoc Achiui
Futuri erant abesse. ualde enim ipsos cito uertit
Aiax qui circa quidem speciem: circa autem opera erat
Aliorum Danaorum post eximium Pelidem.
Ruit aũt per primospugnatores porco similis fortitudine
Apro, qui in montibus canes tenerosq; iuuenes
Facilè sparsit uertens per concauitates:
Sic filius Telamonis clari illustris Aiax
Facilè inter iens Troianorum sparsit phalanges,
Qui circa Patroclum iuerant: cogitabant autem maximè
Ciuitatem ad suam trahere, & gloriam capere.
Certe hunc Lethi Pelasgi illustris filius
Hippothous pede trahebat in forti pugna,
Ligans loro apud talum circa neruos,
Hectori & Troianis gratificaturus: cito autem ipsi
Venit malum, quod ei nullus prohibuit cupienti quamuis.
Hunc autem filius Telamonis, ruens per multitudinem,

Percuſsit ipſe propè galeam per æream:
Saſsa eſt ãt equinas ſetas habẽs galea circa lãceæ cuſpidẽ,
Percuſſa lancea magna & manu forti:
Cerebrum autem apud ferrũ haſtæ cucurrit ex uulnere
Sanguinolentũ: huius ãt rurſus ſolutũ eſt robur: ex aũt
Patrocli pede magnanimi miſit humum (manibus
Iacere: hic aũt prope ipſum cecidit pronus ſuper mortuũ
Longè à Lariſſa fertili: neq; parentibus
Nutrimenta dilectis reddidit: parui temporis ãt ei æuũ
Fuit ab Aiace magnanimo lancea interfecto:
Hector aũt rurſus Aiaci iaculatus eſt lancea ſplendida.
Sed hic quidem contrà uidens euitauit æream lanceam
Paululum: hic autẽ Schediũ magnanimum Iphithi filium
Phoceorum eximiè optimum, qui in inclyta Panopea
Domos habitauit, multis uiris imperans,
Hunc percuſsit ſub iũcturam mediam: totaliter ãt ultima
Cuſpis ærea apud ultimum humerum tranſiuit:
Sonuit autem cadens: reſonuerunt autem arma ſuper ipſo.
Aiax autem rurſus Phorcyna prudentẽ Phænopis filiũ
Hippothoi circũeuntem medio in neutre percuſſit:
Rupit autem thoracis concauitatem: per aũt uiſcera æs
Tranſiuit: hic in pulueribus cadẽs accepit terram cubito.
Receſſerunt ãt ſub primipugnatores & illuſtris Hector:
Argiui autem ualde clamabant: trahebant aũt mortuos,
Phorcymq; Hippothoũq;: ſoluerũt ãt arma ab humeris.
Tunc rurſus Troiani bellicoſis ab Achiuis
Ilium intrauerunt impotentijs domiti.
Argiui autem gloriam acceperunt, & præter Iouis fatũ
Potentia & fortitudine propria, ſed ipſe Apollo
Aeneam concitauit corpore Periphanti ſimilis

Præconi Epytidæ,qui ei apud patrem ſenem
Prætonizans ſenuit dilecta mentibus cōſilia ſciens.
Huic ipſum ſimilis allocutus eſt Iouis filius Apollo: Apollo ad Aeneam.
Aenea,quomodo & præter Deos liberabitis
Ilium altum,ſic iam uident uiros alios
Fortitudinéque potentiáque confiſos uirilitatéque
Multitudinéque ſua,& intrepidum populum habentes:
Nobis autem Iupiter quidem multū conſultat q̃ Danais
Victoriam,ſed ipſi timetis ualde,neq; pugnatis.
Sic dixit: Aeneas aūt longeiaculātē Apollinē (æciſtrans:
Cognouit contra uidēs:ualde āt Hectora allocutus ē uo
Hectórque & alij Troianorum ductores et auxiliatorū,
Pudor quidem nunc hic bellicoſis ab Achiuis
Ilium ire impotentijs domitos:
Sed adhuc aliquis dixit Deorum mihi propè ſtans,
Iouem magnum peritum pugnæ auxiliatorem eſſe.
Ideo rectà in Danaos eamus,ne hi quieti
Patroclum nauibus appropinquent mortuum.
Sic dixit,& multo ante pugnatores ſaltans ſtetit:
Hi autem uerſi ſunt & contrarij ſteterunt Achiuis.
Tunc rurſus Aeneas Leocritum interfecit lancea,
Filium Ariſbantis,Lycomedis bonum ſocium.
Hunc aūt cadētem miſeratus eſt bellicoſus Lycomedes.
Stetit āt ualde propè iēs,& iaculatus eſt lancea lucida:
Et percußit Hippaſidem Amythaona paſtorē populorū
Epar ſub præcordijs:ſtatim autem genua ſoluit,
Qui ex Peonia fœcunda uenerat:
Et poſt Aſtropeum fortiauerat pugnare.
Hunc aūt cadentem miſeratus eſt bellicoſus Aſtropeus.
Irruit autem & hic promptus Danais pugnare,

Sed

Sed nōdum adhuc poterat. scutis enim clausi erāt undiq;
Stantes circa Patroclum:*ante autem lanceas tenebant.*
Aiax *enim ualde omnes adiuit multa iubens:*
Neq; *aliquem retrò à mortuo recedere iubet,*
Neq; *aliquem pugnare* Achiuorum *egregiè aliorum:*
Sed ualde circa ipsum ire, propè autem pugnare.
Sic Aiax *iussit magnus: sanguine autem terra*
Madefacta *est nigro: hi autem propè stantes cadebant*
Mortui *simul* Troianorū, *& fortißimorū auxiliatorum,*
Et Danaorum: *neq; hi enim sine sanguine pugnabant.*
Pauciores *āt multū corrūpebātur: recordabātur. n. semp*
Inter *se multitudine expellere laborem grauem.*
Sic hi quidem pugnabant corpore ignis: neq; diceres
Neq; *aliquando solem saluum esse, neq; lunam.*
Caligne *enim detinebantur, pugna inq; quicunq; optimi*
Stabant circa Menoetiadem *interfectum.*
Alij autem Troianiq; *& fortes* Achiui,
Taciti pugnabant sub aëre: uolabat autem splendor
Solis acutus: nebula autem non apparebat in omni
Terra *neq; montibus in: remißiores autem pugnabant*
Inter *se fugientes tela spirantia*
Multum *longestantes: hi āt in medio dolores patiebātur*
Caligne *& bello: consumebantur autem sæuo ære*
Quicunq; *optimi erant: duo autem nondū uiri audiuerāt*
Viri gloriosi Thrasymedes Antilochusq;
Patroclum *mortuum eximium, sed item dicebant*
Viuum in primo tumultu Troianis *pugnare.*
Hi *autem prospicientes mortem & fugam sociorum*
Separatim pugnabant: quoniam sic iusserat Nestor,
Concitans *ad bellum nigris à nauibus.*

His

His autem diurnis, contentionis magnũ certamen motũ est
Difficilis: labore autem & sudore indesinenter semper
Genuáq; tibiæq;: pedes autem subter uniuscuiusq;
Manusq; oculiq; inquinati erant pugnantibus
Circa fortem famulum pedum uelocium Aeacidæ.
Sicut autem quando uir tauri bouis magni pellem
Populis det extendere inebriatam unctione:
Accipientes autem utiq; hi distantes extendunt,
Circũcirca uerùm humiditas iuit, naratq; pinguis unctio
Multorum trahentium: extenditur autem tota undiq;:
Sic hi huc & illuc mortuum paruo in spatio
Trahebant ambo, ualde enim ipsis fuit animus,
Troianis quidem trahere ad Ilium, sed Achiuis
Naues in concauas: circa autem ipsum bellum motum est
Crudele, neq; Mars populorum seruator, neq; Minerua
Hoc uidens uituperasset, neq; si ualde ipsum ira cepisset,
Talem Iupiter in Patroclo uirorumq; & equorum
Die illo extendit malum laborem: neq; aliquo modo
Sciebat Patroclum interfectum diuus Achilles.
Multo enim longè à nauibus pugnabat uelocibus
Muro sub Troianorũ, hoc ipsum nũq̃ existimabat animo
Mori, sed uiuum applicantem ad portas
Retrò redire: quoniam neq; hoc sperabat omnino
Destruere urbem sine illo, neq; cum ipso.
Sæpe enim hoc à matre rogauit separatim audiens,
Quæ ei nunciauit Iouis magni mentem.
Iam tunc non ei dixit malum tantum quãtum factum est,
Mater, quòd ei multo dilectißimus periret socius.
Hi autem semper circa mortuum acutas hastas tenentes
Indesinenter implicabantur, & inter se interficiebant.

Cõparatio pellis tauri

Sic

Sic autem aliquis dixit Achiuorum armatorum:
O amici, non quidem nobis gloria redire
Naues in concauas, sed hic terra nigra
Omnibus aperiatur. hoc nobis statim multò melius esset,
Si mortuum Troianis sinamus bellicosis
Ciuitatem ad suam trahere, & gloriam accipere.
Sic autē aliquis rursus Troianorū magnanimorū dixit:
O amici, si & fatum à uiro hoc mori
Omnes simul non aliquo modo aliquis recedat à bello.
Sic aliquis dicebat: robur autem excitabat uniuscuiusq;.
Sic hi quidem pugnabant: ferreus autem crepitus
Aereum cœlum ibat per aërem infructuosum:
Equi autem Aeacidæ pugna à longè existentes
Flebant, postq̃ primum senserunt aurigam
In pulueribus lapsum ab Hectore homicida.
Certe quidem Automedon Diorei fortis filius
Multum quidem uerbere crebro concitabat uerberans:
Multa autem mitibus allocutus est, multa autem minis.
Hi autem non retrò in naues in latum Hellespontum
Volebant ire, neq; ad bellum ad Achiuos:
Sed sicut quando colūna manet firmiter quæ in tumulo
Viri stat mortui uel mulieris:
Sic manebant securè pulchrum currum habentes
Pauimento inclinantes capita: lachrimæ autem ipsis
Calidæ per genas humum fluebant gementibus
Aurigæ desyderio: florida autem sordebat coma
Iugo excidens apud iugum ambobus.
Gementes autem hos uidens miseratus est Saturnius:
Mouens autem caput, ad suum locutus est animum:
O miseri, cur uos dedimus Peleo regi

Achillis equi dolēt ac lachrymātur.

Mortali

Mortalibus? uos autem estis insenescentesq; immortalesq;?
An ut infelicibus cum uiris dolores habeatis?
Non quidem enim aliquid est erumnosius uiro
Omnium quæ terram inspirant & serpunt:
Sed non quidem nobis & curribus uarijs
Hector Priamides inibit, neq; aliquis alius.
An non satis q̧ & arma habet & gloriatur uane:
Vobis autem in genibus iaciam fortitudinem & in animo,
Vt & Automedonta saluetis ex bello
Naues in concauas. item enim ipsis gloriam dabo
Interficere, donec in naues bene tabulatas reuertantur,
Ingrediaturq; sol, & in crepusculum sacrum eat.
Sic dicens, equis inspirauit robur bonum:
Hi autem à crinibus puluerem in terram iacientes
Statim portabant citū currum ad Troianos & Achiuos.
His autem in Automedon pugnabat tristis quamuis socio,
Equis ruens tanquàm uultur in anseres.
Facilè quidem enim fugiebat à Troianorum impetu:
Facilè autem irruit multam in multitudinem insequens,
Sed non interficit uiros quando ruebat impellere.
Non enim aliquo modo erat solum euntem sacro in curru
Lancea ruere, & impellere ueloces equos:
Serò autem iam ipsum socius uir uidit oculis
Alcimedon filius Laërcei Emonidæ:
Stetit autem à tergo currus, & Automedonta allocutus est:
Automedon, quis tibi Deorum inutile consilium Automedō.
In pectoribus posuit, & abstulit mentes bonas?
Qualiter in Troianos pugnas prima in acie
Solus? sed tibi socius interemptus est: arma autem Hector
Ipse habens humeris iactatur Aeacidæ,

Hūc

Hūc aūt rursus Automedon allocutus est Diorei filius:
Alcimedon, quis enim tibi Achiuorum alius similis
Equorum immortalium tenere domationemq; roburq;,
Nisi Patroclus Dei peritus similis
Viuus existens? nunc autem rursus mors & fatū accepit.
Sed tu quidem flagellum & habenas splendidas
Accipe: ego autem ab equis descendam ut pugnem.
Sic dixit: Alcimedon autē uoce ueloce currum ascēdēs
Statim flagellum & habenas accepit manibus.
Automedon autē desilijt: intellexit aūt illustris Hector.
Statim autem Aeneam allocutus est propè existentem:
Aenea Troianorum consiliator bellicosorum,
Equos hos aduerti uelocis Aeacidæ
In bellum prodeuntes cum aurigis malis,
Hos sperarem captos iri, si tu modò animo
Tuo uelis, neq; enim irruentibus nobis
Sustinerent aduersus stantes pugnare marte.
Sic ait: neq; non paruit bonus filius Anchisæ:
Hi autem rectà iuerunt corijs contecti humeros
Aridis, firmis: multum uerò superiacebat æs.
His autem simul Chromiusq; & Aretus Deo similis
Iuerunt ambo: ualde autem eorum sperabat animus
Ipsosq; interficere, agitareq; lata colla habentes equos.
Stulti: nequaquam erant sine sanguine reuersuri
Retrò ab Automedonte. hic uerò precatus Iouem patrē,
Fortitudine & robore repletus est præcordia alta.
Statim autem Alcimedontem affatus est fidum socium:
Alcimedon, nequaquam à me longè detineas equos:
Sed ualde spirantes in dorsum. neq; enim ego
Hectorem Priamidem robur contenturum puto

Ante quàm Achillis pulchricomos conscendat equos
Nobis interfectis: teneat uerò acies uirorum
Arguorum, uel & ipse inter primos capiatur.
Sic fatus, Aiaces uocauit & Menelaum:
Aiaces Arguorum Duces, & Menelaë,
Certe quidẽ huius mortui cura delata est, quotquot opti
Pro ipso ire, & propulsare acies uirorum: (mi
A nobis uerò uiuis auertite crudelem diem.
Hic nanq; aggrauauerunt bellum lachrymosum
Hector Aeneasq;, qui Troianorum sunt optimi.
Sed quidem hæc in Deorũ genibus posita sunt.
Iaculabor enim & ego: hæc autẽ Ioui omnia curæ erunt.
Dixit, & uibrans præmisit longãumbrãhabentẽ hastã,
Et iecit Areti contra clypeum undiq; æqualem.
Hic autem non hastam prohibuit, pertransiit autem æs:
Extremo autem in uentre per balteum transijt.
Quẽadmodũ uerò quãdo acutã habens securim iuuenis
Cædens post cornua bouis agrestis, (uir
Vt incidat omnem, hic uerò impetu facto cadat:
Ita hic impetu facto cecidit supinus. intra autẽ illi hasta
Viscera ualde acuta concussa soluit membra.
Hector uerò Automedontẽ iaculatus est lancea fulgenti:
Sed hic quidẽ ex aduerso conspicatus declinauit æream
In faciem enim procidit: retrò aũt lancea longa (hastã,
Solo infixa est: extrema autem pars concussa est
Hastæ. tum deinde laxauit robur fortis Mars,
Et certe ensibus cominus decertassent,
Nisi ipsos Aiaces diremissent prompti,
Qui uenerunt per turmam, socio uocante.
Hos autem ueriti cesserunt rursus retrò

Hector

Hector Aeneasq́; & Chromius Deo similis:
Aretum uerò illic dereliquerunt diuisum cor
Iacentem: Automedon autem ueloci æquali Marti
Armisq́; spoliauit, & gloriosum uerbum fatus est:
Certe paululum super Menætiade mortuo
Cor à dolore deposui, deteriorem licet interfecerim.
Sic fatus, in currum capiens spolia cruenta
Posuit: ipse autem ascendit, pedes & manus desuper
Sanguinolentus, ceu quis Leo Taurum depastus:
Rursus autem super Patroclo aucta est fortis pugna,
Molesta, lachrymosa: suscitauit uerò cōtentionē Minerua
De cœlo descendens. præmisit enim latesonans Iupiter,
Vt excitaret Danaos: namq; mens mutata est eius.
Quemadmodū purpureā Irim mortalibus cū extenderit
Iupiter ex cœlo, prodigium ut sit uel belli,
Vel etiam hyemis frigidæ, quæ quidem ab operibus
Homines reuocat in terra, ouibus uerò nocet:
Sic hæc uaria nebula contegens seipsam
Ingressa est Achiuorū gentē: excitauit aūt uirum quemq;:
Primum uerò Atrei filium cum excitasset, affata est
Fortem Menelaum (hic enim illi propiùs erat)
Aßimulata Phœnici corpus & indefessam uocem:
Tibi quidem Menelaë mœror & opprobrium
Erit, si Achillis clari fidum sodalem
Muro sub Troianorum celeres canes distraxerint,
Sed sta fortiter: excita uerò populum omnem.
Hanc autem affatus est clamore bonus Menelaus:
Phœnix, nutritie, senex antique. si enim Minerua
Dederit fortitudinē mihi, telorū uerò arcuerit impetum:
Sic ego sanè uelim adesse & opemferre

Iouis sententia sæpe uariatur.

Menelaus ad Phœnicē

Patroclo: uehemẽter enim mihi moriẽs offendit animum:
Sed Hector ignis graue habet robur, neq; cessat
Aere uastans. huic enim Iupiter gloriam præbet.
Sic ait: gauisa est autem glaucosoculoshabens Minerua,
Quoniam ipsam ante Deos precatus est omnes:
Robur autem in humeris & genibus posuit:
Et illi muscæ audaciam in pectoribus immisit:
Quæ quamuis summota ualde à corpore humano
Cupit mordere, dulcisq; illi sanguis hominis est.
Tali ipsius audacia repleuit præcordia alta:
Iuit autẽ super Patroclũ, & iaculatus est lancea fulgenti.
Erat autem inter Troianos Podes filius Eetionis
Diuesq; bonusq;, maximè autẽ ipsum honorabat Hector
Inter populares. quoniã illi sodalis erat charus conuiua:
Quem iuxta balteum percußit flauus Menelaus,
Impetum facientem in fugam: æs autem transmisit:
Insonuit uerò cadens. uerùm Atrides Menelaus
Mortuum ex Troianis subtraxit post ordinem sociorum:
Hectorem autem propiùs stans instigauit Apollo
Phœnopi Asiade similis, qui illi omnium
Hospitum amicißimus erat in Abydo domo habitans,
Cui seipsum aßimulans affatus est longeiaculans Apollo:
Hector, quis te amplius Achiuorum formidet?
Qualem Menelaum subtremuisti, qui antea
Mollis pugnator: nunc autem abit solus sustollens
Mortuum ex Troianis: tuum uerò interfecit fidũ sodalem
Bonum inter propugnatores Podem filium Eetionis:
Sic ait: hunc uerò doloris nebula contexit nigra.
Ibat autem per propugnatores armatus ardenti ære:
Et tunc Saturnius sumpsit ægidem fimbriatam

Splendentem: Idam uerò nubibus occuluit:
Fulgurãs aũt ualde magnũ insonuit: hanc uerò concußit,
Victoriam autem Troianis dedit: terruit uerò Achiuos:
Græci fugiunt. Primus Peneleus Bœotius cœpit fugam:
Percussus enim erat humerũ lancea ante uulneratus cõti
In summitate leuiter: rasit autem illi os ad usq; (nenter
Cuspis Polydamantis. hic enim percußit propè ueniens.
Leitum rursus Hector cominus ferijt manum in uola
Filium Alectryonis magnanimi, cessauit autẽ à pugna.
Deterritus uerò est circunspiciens, quoniã nõ amplius spe
Lãceã tenẽs in manu decernere cũ Troianis: (rabat aio
Hectorem autẽ Idomeneus post Leitũ impetũ facientem
Percußit thoracem in pectore apud mamillam:
In summitate ãt fracta est lõga lancea: hi aũt timuerunt
Troiani: hic autem Idomeneus iaculatus est Deucalidæ
Curru instanti: hoc quidem ab parum errauit.
Sed hic Merionis comitemq; aurigamq;
Cœranum, qui ex Lycto bene ædificato sequebatur ipsum.
Pedestris enim primus linquens naues utrinq; agitatas
Venit: & Troianis magnum robur iniecisset,
Nisi Cœranus statim pedum uelocium impulisset equos,
Et huic quidem lumẽ uenisset: expulisset aũt crudelẽ diẽ:
Ipse autem perdidit animum sub Hectore homicida.
Hunc percußit sub mamillam & aurem: ex autem dentes
Pulit lancea ultima: per autem linguam fodit mediam:
Cecidit aũt ex curribus: de autẽ habenas fudit in terrã,
Et has Meriones accepit manibus dilectis
Inclinatus è terra, & Idomeneum allocutus est:
Flagella nunc quousq; ueloces in naues eas:
Cognoscas autem & ipse q̃ nõ amplius robur Græcorũ.

Sic

Sic dixit:Idomeneus ãt flagellauit pulchrorũ crinium
Naues in concauas.iam enim timor inddit animo.(equos
Neq; latuit Aiacem magnanimum & Menelaum
Iupiter,quãdo iam Troianis dabat alternatam uictoriam:
His autem uerbis incœpit magnus Telamonius Aiax:
Pape,iam quidem,& qui ualde stultus est
Cognoscat quòd Troianis pater Iupiter gloriam præbet.
Horum quidem.n.omniũ tela tanguntur quicunq; iacit
Vel malus uel bonus:Iupiter autem tamen tela dirigit.
Nobis autem uane omnibus uana cadunt humum.
Sed age ipsi excogitemus consilium optimum,
Et quomodo mortuum trahemus,ac & ipsi
Gaudium dilectis socijs fiamus redeuntes:
Qui hic uidentes tristantur,neq; item prædicant
Hectoris homicidæ robur & manus intangibiles
Tolerare,sed in nauibus nigris cadere:
Esset autem quicunq; socius nunciet citißime
Pelidæ:quoniam non ipsum puto,neq; audiuisse
Tristem nuncium,quòd ei dilectus perijt socius:
Sed nondum possum uidere talem Achiuorum:
Caligine enim detinentur simul ipsiq; & equi:
Iupiter pater,sed tu libera à caligine filios Achiuorum:
Fac autem splendorem:da aũt oculis uidere:
In autem luce perde postq̃ tibi placet sic.
Sic dixit:hunc autem pater miseratus est lachrymantẽ:
Statim autem caliginem dispersit,& expulit nebulam,
Sol autem emicuit:pugna autem omnis patuit.
Et tunc Aiax allocutus est uocem bonum Menelaum:
Circunspice nunc Menelaë generose,an uideas
Viuum adhuc Antilochũ magnanimum Nestoris filium:

Conātū autem Achilli prudenti ātro euntem
Dicere, quòd ei quàm dilectißimus perijt ſocius.
Sic dixit, neq; non paruit uocem bonus Menelaus:
Perrexit autem ire, ſicut aliquisq; leo à medio ſtabulo,
Quiq; poſt q̄ fatigauit canesq; uirosq; irritans,
Qui ipſum non ſinunt boum pinguedinem capere,
Tota nocte uigilantes: hic autem carnium cupidus,
Rectà it, ſed nihil facit. crebra enim iacula
Contraria ruunt ualidis à manibus,
Accenſæq; faces quas formidat ruens quamuis:
Mane autem longè ab ipſis iuit triſti animo:
Sic à Patroclo uocem bonus Menelaus
Ibat ualde inuitus. ualde enim timuit, ne ipſum Achiui
Nimio præ metu laniamentum hoſtibus relinquerent:
Multum autem Merionique & Aiacibus mandauit:
Aiaces Arguorum duces, Merionésque,
Nunc aliquis beneuolus Patrocli miſeri
Recordetur: omnibus enim ſciebat ſuauis eſſe
Viuus exiſtens: nunc autem mors & fortuna accepit.
Sic dicens abijt flauus Menelaus
Cōparatio aquilæ. Vndiq; circunſpiciens, ſicútque aquila quam dicunt
Acutißimè cernere ſub cœlo exiſtentium uolucrum,
Quámque et altè euntem pedibus uelox nō latuit lepus
Frutice ſub frondifero iacens, ſed in ipſum
Ruit, & ipſum ſtatim accipiens aufert animum:
Sic tunc tibi Menelaë generoſe oculi lucidi
Vndiq; uertebantur multorum in multitudine ſociorum,
Sicubi Neſtoris filium adhuc uiuentem uideres.
Hunc aūt ualde ſtatim cognouit pugnæ in ſiniſtra totius,
Hortantémque ſocios, & excitantem pugnare.

Propè

Propè autem stans allocutus est flauus Menelaus.
Antiloche, eia agè huc generose, ut audias
Grauem nuncium quod non debuisset fieri,
Iam quidem & ipsum puto inspicientem
Cognoscere, quòd nocumentum Deus Danais deuoluit:
Victoria aũt Troianorũ: occubuit aũt optimus Achiuorũ
Patroclus: magnum autem desyderium Danais factũ est.
Sed tu statim Achilli ruens in naues Græcorum,
Dic si celerrime mortuum ad naues seruabit
Nudum, sed arma habet bellicosus Hector.
Sic dixit: Antilochus autem obstupuit uerbum audiens.
Diu aũt ipsum taciturnitas uerborũ accepit: eius ãt oculi
Lachrymis impleti sunt: iuuenilis ãt eius tenebatur uox,
Sed neq; sic Menelai præceptum neglexit.
Perrexit autẽ currere: sua aũt arma eximio dedit socio
Laodoco, qui ei propè uertebat integris ungulis habẽtes
Hunc quidẽ lachrymãtẽ pedes ferebant ex bello, (equos:
Pelidæ Achilli malum uerbum nunciantem,
Neq; tibi Menelaë generose uoluit animus
Laborantibus socijs auxiliari. inde abiuit
Antilochus: magnũ autem desyderium Pylijs factum est.
Sed hic his quidem Thrasymedem diuinum misit:
Ipse autem in Patroclum heroëm iuit.
Statim autem ad Aiaces iens: statim autem allocutus est:
Illum quidem iam nauibus in pr: misit uelocibus
Ire ad Achillem pedes uelocem: neq; ipsum puto
Nunc ire ualde quamuis iratum Hectori diuino.
Nõ enim aliquo mõ nudus existens Troianis pugnaret:
Nos autem ipsi consultemus consilium optimum,
Et quomodò mortuum trahemus, ac & ipsi

Troianorum ex clamore mortem & parcam fugiamus.
Huic aũt respondit posteà magnus Telamonius Aiax:
Omnia secundũ decens dixisti ualde gloriose ô Menelaë,
Sed tu quidem & Meriones subingredientes ualde cito
Mortuum eleuantes portate ex labore, sed à tergo
Nos pugnemus Troianisq́;, & Hectori diuino,
Aequalem animum habentes eiusdemnominis qui prius
Expectabamus fortem Martem apud inuicem manentes:
Sic dixit: hi autem à terra ulnis acceperunt
Altè ualde magnè: in autem sonuit populus à tergo
Troianis, postq̃ uiderunt mortuum eleuantes Achiuos:
Cõparatio canis uenatici.
Rectà iuerunt autem canibus similes qui in apro
Percusso ruunt à iuuenibus uenatoribus:
Donec enim ruunt, uastare prompti:
Sed quando iam in his conuertitur fortitudine confisus,
Retroq́; cedunt & timent alibi alius:
Sic Troiani incessanter quidem turmatim sequebantur,
Percutientes ensibusq́; & lanceis utrinq; acutis:
Sed quando iam Aiaces conuersi contra ipsos
Steterũt, horum ãt mutatus est color, neq; aliquis sustinuit
Ante ruens circa mortuum pugnare.
Sic hi prompti mortuum ferebant ex bello
Naues in concauas: in autem pugna extensa est ipsis
Cõparatio ignis
Crudelis, uelut ignis qui irruens ciuitatem uirorum
Motus repente comburit: minuuntur autem domus
In splendore magno: hunc in concrepat uis uenti:
Sic quidem his equorumq́;, & uirorum bellatorum
Incessabilis tumultus ibat euntibus:
Hi autem tanquàm muli forte robur circumiacentes
Trahunt ex monte per asperam uiam

Vel

Vel trabem uel magnum nauale:in autem animus
Consumitur,simul laboreq́; & sudore festinantibus:
Sic hi prompti mortuum ferebant.at à tergo
Aiaces impediebant.sicut eminentia impedit aquam
Syluosa campi totaliter accidens,
Quæq; & fortium fluuiorum difficilia fluenta
Impedit:statim autem omnibus fluxum ad cāpum ponit
Errans,neq; ipsum fortitudine rumpunt fluentes:
Sic semper Aiaces pugnam impediebant à tergo
Troianorū:hi āt simul sequebātur:duo āt in his maxime
Aeneasq; Anchisiades & illustris Hector;
Horum autem sicut sturnorū nebula uenit uel graculorū
Perniciosè resonantes,quando ante uiderunt euntem
Accipitrem,qui paruis cædem portat auibus:
Sic ab Aeneaq; & Hectore iuuenes Achiuorum
Perniciose clamantes ibant:obliti sunt autem pugnæ:
Multa āt arma pulchra cadebant circūq; circaq; fossam
Fugientium Danaorum:belli autem non fit cessatio.

Cōparatio graculorū et sturnorū.

ARGVMENTVM .Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

ACHILLES Patrocli mortem sciens,luget: superueniens autem Thetis è mari consolatur ipsum, & admonet abstinere à bello,quousq; ei arma portaret à Vulcano:Iubente autem Iunone inermis adueniens in fossam apparet bellatoribus,& ipsum perterriti fugiunt, & in fuga multi corrumpuntur:Patrocli autem corpus seruantes Myrmidones lauant:Vulcanus autem Achilli armaturam præparat.

ILIADIS .Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Sigma, Thetis Achilli à Vulcano portat arma.

Sic hi quidem pugnabant corpore ignis ardentis:
Antilochus aũt Achilli pedesuelox nuncius uenit:
Hunc inuenit ante naues rostratas,
Ea cogitantẽ in animo, quæ iam perfecta erant:
Ingemiscens autem dixit ad suum generosum animum:
Hei mihi, cur rursus comati Achiui
Nauibus in turbantur timentes campo?
Ne iam mihi perficiant Dei malas cogitationes animo,
Sicut aliquando mihi mater narrauit, & mihi dixit:
Myrmidonum optimum, adhuc uiuente me,
Manibus à Troianorum linquere lucem solis:
Certe ualde iam mortuus est Menœtij fortis filius
Miser: certeq; mandaui expellentem bellicum ignem
Retrò in naues ire: neq; Hectori fortiter pugnare.
Dum hic hæc uoluebat in mente & in animo,
Interim eum prope uenit illustris Nestoris filius
Lachrymas calidas fundens, dixit & nuncium tristem:
Heu Pelei fili sapientis, certe ualde tristem
Audiens nuncium, qui non debebat fieri:
Iacet Patroclus: mortuum autem iam circa pugnant
Nudum, & arma tenet galeatus Hector.

Antilochus Achilli nũciat mortẽ Patrocli.

Sic dixit: hunc autem doloris nebula cooperuit nigra:

Amba=

Ambabus autem manibus capiens puluerem ardentem
Fudit in capite: gratiosam autem deturpauit faciem:
Mundam autem tunicam niger circa sedit cinis:
Ipse autem in pulueribus magnus magnè extensus
Iacebat: dilectis aũt manibus comã deturpabat scindẽs.
Ancillæ autem quas Achilles prædatus est, Patroclusq́;,
Animum tristes ualde eiulabant, & foras
Cucurrerunt circa Achillem sapientem: manibus aũt oẽs
Pectora pcutiebant: soluta sunt aũt membra uniuscuiusq́;,
Antilochus aũt ex altera pte lugebat, lachrymas fundens,
Manus tenens Achillis: hic ãt suspirabat gloriosum cor:
Timebat enim ne iugulum abscinderet ferrum,
Terribiliter aũt plorabat: audiuit aũt uenerabilis mater
Sedens in profunditatibus maris apud patrem senem:
Lamẽtata estq́; postea: Deæ ãt ipsã circũ cõgregatæ sunt
Omnes quotquot in profunditate maris Nereides erant:
Illic erat Glaucéq́;, Thaliaq́;, Cymodiceq́;,
Nesæa, Spióq́;, Thoáq́;, Haliaq́;, pulchros oculos habens
Cymothoáq́;, & Actæaq́;, & Limnoria,
Et Melita, & Iæra, & Amphitoe, & Agaue,
Dotóq́;, Prothoq́;, Pherusaq́;, Dynamenéq́;,
Dexamenéq́; & Amphinome, & Callianira,
Doris, & Panope, & pulchra Galatea,
Nemertésq́;, & Apseudes, & Callianassa:
Illic & erat Clymene, Ianiráq́;, & Ianassa,
Mera, & Orithya, & pulchros crines habens Amathia,
Aliæq́;, quæ in profunditate maris Nereides erant:
Harũ ãt & splẽdidũ impletũ est antrũ: hæ ãt simul oẽs
Pectora percutiebant. Thetis autem incœpit luctum:
Audite sorores Nereides, ut bene omnes

Achilles ubi Patroclũ mortuũ dicit, cinere caput aspersit.

Achillis & matris fletus ob mortẽ Patrocli.

Nereidum nomina.

Sciatis

Sciatis audientes quicunq; meo insunt dolores animo.
Hei mihi miseræ, hei mihi infeliciter optimumenixa,
Quæq; postq̃ peperi filium bonumq; fortemq;
Egregium heroum: hic autem creuit ramo similis:
Hunc quidem ego nutriens plantã tanq̃, fertilitatẽ campi
Nauibus præmisi rostratis, Ilium intra
Troianis pugnaturum: hunc autem non suscipiam iterum
Domum redeuntem, domum Peleïam intrò,
Donec autem mihi uiuit, & uidet lumen solis
Tristatur, neq; in aliquo ei possum auxiliari iens:
Sed uado ut uideam dilectum filium & audiam,
Quòd ipsum accepit luctus longè à bello manente:
Sic dicens reliquit speluncam: hæ autem cum ipsa
Lachrymosæ ibant: circa autem ipsas unda maris
Rumpebatur: hæ autẽ quãdo iam Troiã fœcũdã iuerũt,
Littus ingressæ sunt ordine, ubi frequentes
Myrmidonũ tractæ erant naues uelocem circũ Achillem:
Huic autem suspiranti astitit uenerabilis mater.
Acute autem plorans caput accepit filij sui,
Et lugens uerba uelocia allocuta est:
Fili, quid ploras? qui autem te mentibus accepit dolor?
Eloquere, non cæla: hæc quidem iam tibi finita sunt
A Ioue, sicut iam priùs orasti manus eleuans
Omnes in puppibus errare filios Achiuorum
Tui egentes patiq; grauia opera.
Hãc autem grauiter suspirãs allocutus est pedesuelox
Mater mea, hæc quidẽ mihi cœlestis perfecit. (Achilles:
Sed quæ mihi horũ uoluptas, postq̃ dilectus perijt socius
Patroclus, quem ego supra omnes honorabam socios,
Aequalem meo capiti, quẽ perdidi: arma autem Hector

Bellans

Bellans spoliauit superba, mirabile uisu,
Pulchra, quæ quidē Peleo Dei dederunt splendida dona
Die illo, quando te mortalis uiri iniecerunt lecto:
Vtinam debuisses tu quidem illic cum Deabus marinis
Habitare: Peleus autem mortalem duxisset uxorem:
Nunc autem, ut & tibi luctus in mentibus magnus sit
Filij corrupti, quem non suscipiens rursus
Domum redeūtem: quoniam neq; me animus persuadet
Viuere, neq; uiros interesse, si non Hector
Primus mea sub hasta uerberatus animum perdet:
Patrocli autem laniamenta Menœtiadæ soluet.
Hunc autem rursus allocuta est Thetis lachrymans:
Cito moriturus mihi fili eris, sicut dicis:
Statim enim tibi postea post Hectora mors parata.
Hāc āt ualde suspirans allocutus ē pedesuelox Achilles
Statim moriar, quoniam non debebam socio
Interfecto auxiliari, qui quidem ualde longè à patria
Occubuit: mei autem ligauit Mars auxiliatorem fieri:
Nunc quoniam non redeo dilectam in patriam terram,
Neq; in aliquo Patroclo fiam lux, neq; socijs
Alijs, qui iam multi domiti sunt Hectori diuino,
Sed sedeo apud naues frustrà pondus terræ,
Talis existens, qualis nullus Achiuorum bellicosorum
In bello: concione autem meliores sunt & alij:
Vtinam contentio ex Deis, et ex hominibus perdita esset,
Et ira quæ immisit multum prudentem quāuis sæuire: *Ira perturbatrix omnium.*
Quæq; multo dulcior melle sparso
Virorum in pectoribus augetur uelut fumus:
Sic me nunc irasci fecit rex uirorum Agamemnon:
Sed hæc quidem priùs facta esse dolentes quamuis

Animum

Animum in pectoribus dilectum cohibentes necessitate:
Nunc autem uado ut dilecti capitis perditorem inueniā
Hectora, mortem autem ego tunc suscipiam, quando iam
Iupiter uult perficere, & immortales Dei alij.
Neq; enim, neq; fortitudo Herculis fugit mortem,
Qui dilectissimus fuit Ioui Saturnio regi,
Sed ipsum fatum domuit, & difficilis ira Iunonis:
Sic & ego si iam mihi simile fatum paratum est,
Iacebo postq̄ mortuus fuero: nūc āt gloriā bonā accipiā,
Et aliquā Troianarū & Dardanidarū profūdū sinūha
Ambabus manibus genarum tenerarum (bentium,
Lachrymas siccantem abundantem suspirare sinam.
Intelliget autem q̄ diu ego à bello cessaui: (seris.
Neq; me extraxeris pugnâ cupiens quāuis, neq; me psua
Huic āt respōdit posteà Dea Thetis pulchrospedesha=
Ita iam hæc fili uere, non malum est (bens:
Laborantibus socijs expellere graue exitium:
Sed tibi arma pulchra à Troianis habentur,
Aerea splendida, quæ quidem bellicosus Hector
Ipse habens humeris gloriatur, neq; ipsum dico
Diu lætari: quia cædes prope ipsum,
Sed tu quidem nondum ingredere tumultum Martis,
Antequam me huc uenientem in oculis uideris.
Mane enim ibo, & simul sole ascendente
Arma pulchra ferens à Vulcano rege.
Sic dicens retrò uersa est à filio suo:
Et uersa, marinas sorores allocuta est:
Vos quidem nunc ite maris latum sinum,
Visuræ senem marinum, & domos patris,
Et ei omnia referatis: ego autem in altum cœlum

Thetis filio noua arma se ab Vulcano impetraturā promittit.

Vado

Vado ad Vulcanum inclytum fabrum, si uoluerit
Filio meo inclyta arma dare undiq; splendida.
Sic dixit: hæ ãt sub unda maris statim ingressæ sunt:
Hæc aũt iterũ ad cœlũ Dea Thetis pulchros pedes habẽs
Iuit, ut dilecto filio inclyta arma portaret.
Hanc quidem ad cœlum pedes tulerunt, sed Achiui
Magno tumultu ab Hectore homicida
Fugientes in naues & Hellespontum ibant:
Neq; Patroclum bellicosi Achiui
Ex telis liberari mortuum comitem Achillis.
Iterum enim iam hunc abstulerunt populusq; & equi,
Hectorq; Priami filius flammæ similis fortitudine:
Ter quidẽ ipsum à tergo pedibus accepit illustris Hector
Trahere promotus: ualde autem Troianis minatus est:
Ter aũt duo Aiaces impetuosam induti fortitudinem
Mortuum expulerũt: hic aũt firmiter fortitudini cõfisus,
Aliquãdo irruebat in pugnam, aliquando autem rursus
Stabat ualde clamitans: retrò autẽ neq; cedebat omnino.
Sicut autem à corpore non leonem furibundum possunt
Pastores agrestes ualde famelicum expellere:
Sic hunc non poterant duo Aiaces armati
Hectora Priamidem à mortuo expellere:
Et traxissetq;, & magnam accepisset gloriam,
Nisi Pelidæ pedes uenti habens uelox Iris
Nuncia iuisset, ruens ab olympo armari
Clam Ioue alijsq; Deis. ante enim misit ipsam Iuno:
Propè autem stans uerba uelocia allocuta est:
Mouere Pelide omnium terribilißime uirorum,
Patroclo auxiliare, cuius gratia pugna grauis
Stat ante naues: hi autem inter se perdunt.

Patrocli corpus ab Hectore rapitur.

Iris mittitur ad Achillem.

Hi

Hi quidem auxiliantes cadauer circa mortuum:
Hi autem trahere ad Ilium altum
Troiani irruunt: maximè autem illustris Hector
Trahere promptus erat: caput autē ipsum animus iußit
Figere supra pilos incidentem tenero à collo:
Sed surge, ne iaceas (honor autem te animum accipiat)
Patroclum Troianis canibus ludibria fieri,
Tibi contumelia, si cadauer infamatum eat.
Huic autē respōdit posteà pedesuelox diuus Achilles:
Iris Dea, quis te Deorum mihi nuncia misit?
Hūc āt rursus allocuta est pedesuentihabēs uelox Iris:
Iuno præmisit Iouis charißima uxor,
Neq; scit Saturnides altisedens, neq; aliquis alius
Immortalium, qui olympum ualde niualē circūhabitant.
Hāc aūt respōdens allocutus est pedesuelox Achilles:
Quomodò uado in pugnam: habent autem arma illi:
Mater autem non me dilectam ante sinit armari
Quàm ipsam uenientem oculis inspiciam:
Promisit enim Vulcano à portare arma pulchra:
Alterius autem, non scio, alicuius inclyta arma induo,
Nisi Aiacis scutum Telamonidæ:
Sed & ipse hic credo in primis conuersatur,
Lancea pugnans circa Patroclum mortuum.
Hunc rursus allocuta est pedesuentihabens uelox Iris:
Bene & nos scimus q; inclyta arma poßidentur,
Sed sic in fossam iens Troianis appare,
Si timentes recedant à bello
Troiani: respirent autem bellicosi filij Achiuorum
Consumpti: pauca autem respiratio belli:
Hæc sic dicens abijt pedesuelox Iris:

At Achilles cōmotus est Ioui dilectus, circū āt Minerua
Humeris fortißimis iecit ægida fimbriatam:
Circū aūt eiusdē caput nebulā circūdedit diuina dearū
Auream: ex autem ipso diuisit flammam undiq; lucētem.
Sicut autem quando fumus iens ex urbe in æthera uadit
Longè ab insula, quam hostes oppugnant,
Quiq; toto die odioso diuiduntur bello
Ciuitate ex sua, simul autem Sole occidente,
Flammæq; accenduntur frequentes: alte autem splendor
Fit ruens uicinis uideri,
Si quomodò cum nauibus belli auxiliatores ueniant:
Sic ab Achillis capite splendor in æthera iuit:
Stetit autem in fossa iens procul à muro, neq; in Achiuos
Mistus est: matris enim prudens obseruauit præceptum.
Illic stans exclamauit: de longè autem bellicosa Minerua
Locuta est: & Troianis magnum excitauit tumultum.
Sicut autē quādo manifesta uox quādoq; perstrepit tuba
Ciuitatē obsidentibus inimicis ab, animū destruentibus:
Sic tunc manifesta uox fuit Aeacidæ.
Hi autem postq̄ audiuerunt uocem æream Aeacidæ,
Oībus motus est animus, sed pulchroscrineshabētes equi
Retrò currus uerterunt. uidebant enim dolores animo.
Aurigæ autem stupuerūt postq̄ uiderunt magnū ignem
Grauem super capite magnanimi Pelidæ
Accensum, quem accenderat Deaglaucosoculos Minerua:
Ter quidē super fossa ualde clamauit diuinus Achilles:
Ter autē perturbati sunt Troiani, gloriosiq; auxiliarij:
Illic autem & tunc perierunt duodecim uiri optimi
Iuxta suos currus & lanceas, sed Achiui
Alacriter Patroclum extra sagittas auferentes

Patroclus ad Achillē affertur.

Depo=

Depoſuerunt in lectis:dilecti autem circunſtabant ſocij
Lugētes:poſt āt ipſos pedibus uelox ſequebatur Achilles

Patroclus ab Achille deſletur.

Lachrymas calidas fundens,poſtq̄ inſpexit fidum amicū
Iacentem in pheretro ſauciaum acuto ære,
Quem certe quidem miſit cum equis & curribus
Ad bellum:neq; rurſus ſuſcepit redeuntem:
Solē aūt infatigabilē pulchros oculos habens uenerabilis
Miſit in Oceani fluctus nolentem ire. (Iuno
Sol quidem occidit,recreati ſunt autem diuini Achiui
A pugna forti & æquali bello:
Troiani autem rurſus ex altera parte à forti pugna
Recedentes,ſoluerunt à curribus ueloces equos:
In autem concionem congregati ſunt ante cænam curare:
Rectis aūt ſtantibus cōcio facta eſt,neq; aliquis auſus eſt

Achille p foſſam uiſo Troianis timor incutitur.

Sedere:omnes enim habebat tremor,quoniam Achilles
Apparuit:diu autem à pugna ceſſauerat triſti.
His autem Polydamas prudens incepit concionari
Panthoedes:hic enim ſolus uidebat ante & retrò,
Hectori autē erat ſocius,eadē autem in nocte nati erant:
Sed hic quidem uerbis,ille autem lācea multum uincebat,
Qui ipſis bene prudens concionatus eſt,& dixit:

Polydamantis ſententia,ut urbē repetant Troiani.

Circùm ualde conſyderate amici.iubeo enim ego
In ciuitatem nunc ire,non expectare diem diuinum
In campo apud naues:longè autem à muro ſumus:
Quādiu quidē hic uir Agamemnoni iraſcebatur diuino,
Tandiu autem faciliores pugnari erant Achiui.
Lætabar enim ego ueloces in naues uigilans,
Sperans naues capere utrinq; uerſatiles:
Nunc autem ualde timeo pedibus ueloeem Pelidem,
Qui illius animus ſuperbus non ualet

Manere

Manere in campo, ubi Troiani & Achiui
In medio ambo fortitudinem Martis diuidunt:
Sed de ciuitate pugnabit & mulieribus:
Sed eamus ad ciuitatem, credite mihi, sic enim erit:
Nunc quidem nox cessare fecit pedibus uelocem Pelidē
Immortalis: si autem nos inueniet hic existentes,
Cras ruens cum armis bene aliquis ipsum
Cognoscet. alacriter enim abibit Ilium sacrum,
Qui fugerit: multos autem canes & uultures comedent
Troianorum. utinam enim iam mihi ab aure sic sit:
Si autem meis uerbis credemus diligentes,
Noctem quidē in concione habebimus: in ciuitate ãt turres,
Altæq; portæ, ianuæq; bene compactæ,
Longæ, bene politæ, coniunctæ custodientur:
Mane autem sub aurora cum armis armati
Stabimus supra turres: huic autem dolorosum, si uoluerit
Veniens ex nauibus circa murum nobis pugnare:
Retrò iterū ibit in naues postq̃ altas ceruices habētes equos
Vario cursu satiarit sub ciuitatem fugiens.
Videbo autem, non ipsum animus irruere sinet,
Nunq̃ uastabit: ante ipsum canes albi comedent.
Hunc autē torue uidens allocutus est galeatus Hector:

Hector Polydamantis sententiam refutat.

Polydamas, tu quidem non adhuc mihi dilecta hæc dicis,
Qui iubes ad ciuitatem fugere retrò euntes:
An nondum satiati estis clausi intra turres?
Anteà quidem enim Priami ciuitatem mortales homines
Omnes prædicant multi auri, multi æris.
Nunc autē iam perierūt domorū supellectilia preciosa:
Multa autem iam in Phrygiam & Mæoniam amabilem
Supellectilia uēdita ierūt, postq̃ magnus iratus ē Iupiter

Nunc autem quando mihi dedit Saturni filius uersuti,
Gloriã consequi,apud naues ad mare expulisse Achiuos:
Stulte,neq; hæc consilia manifesta in populo:
Non.n.aliquis Troianorum persuadebitur.non.n. sinam.
Sed agè sicut ego dicam persuadeamur omnes:
Nunc quidem cœnam accipite in exercitu in ordinibus,
Et custodiæ recordamini,& uigilate unusquisq;:
Troianorum autem qui opibus abundè solicitat,
Colligens populis det ualde publicæ consumi:
Horum aliquem melius est frui quàm Achiuos:
Mane autem sub diē cum armis armati
Naues ad concauas excitemus fortem martem:
Si autem uerè à nauibus surrexerit diuinus Achilles,
Dolorosum si uoluerit ipsi erit:non ipsum ego
Fugiam ex bello tristi,sed ualde contrà
Stabo:uel feret magnam gloriam,uel feram:
Communis mars,& interficientem interficit:
Sic Hector cōcionatus est:ualde ãt Troiani clamauerũt
Stulti.nam ipsorum mentes abstulerat Pallas Minerua:
Hectori quidem enim laudauerunt mala consulenti:
Polydamanti autem nullus,qui bonum dixit consilium.
Cœnam posteà acceperunt in exercitu,sed Achiui
Tota nocte Patroclum suspirabant lugentes:
His autem Pelides abundantem incœpit luctum
Manus in uirosocidentes ponens pectoribus socij
Frequenter ualde suspirans,sicutq; leo iubatus,
Cuiq; latenter catulos ceruorum uenator rapuit uir
Sylua ex densa:hic autem tristatur ultimus ueniens:
Multas autē ualles intrauit post uiri uestigia inquirens
Sicubi inueniat:ualde enim fortis ira accepit.

Sic hic grauiter suspirans locutus est Myrmidonibus:
Amici, certe uanum uerbum ieci die illo,
Hortans heroëm Menœtium in domibus:
Dixi autem ei in Opunta clarum filium abducere,
Ilium destruentem, sortientemq; prædæ partem:
» SED *non Iupiter uiris cogitationes omnes perficit:*
Ambos enim fatatum erat eandem terram rubefacere,
Hic in Troia, quoniam neq; me redeuntem
Accipiet in domibus senex equitator Peleus,
Neq; Thetis mater, sed hic terra detinebit:
Nunc aũt post q̃ igitur Patrocle te posterior uado sub ter
Non te prius sepeliam q̃ Hectoris huc portare (ram,
Arma & caput magnanimi tui interfectoris,
Duodecim autem ante rogum truncauero
Troianorum inclytos filios te interfecto iratus:
Interim autem mihi apud naues rostratas iacebis sic.
Circum aũt te Troianæ, et Dardanides amplarũ uestium
Plorabunt noctesq; & dies lachrymas fundentes,
Quas ipsi labore portauimus uiq; teloq; magno,
Locupletes destruentes ciuitates diuersarũ linguarũ ho-
Sic dicens, amicis iußit diuinus Achilles (minum.
Circum ignem ponere lebetem magnum,
Vt quamprimũ à Patroclo lauarent saniem cruentam:
Hi aũt aquã habẽtẽ lebetẽ posuerunt in igne combustiuo:
In ipsum autem aquam fuderunt:
Sub autem ligna combusserunt accipientes:
Vẽtrẽ quidem lebetis ignis amplectebatur: calefiebat aũt
Sed post q̃ calefacta est aqua insonanti lebete, (aqua.
Et tunc iam lauarunt, & unxerunt pingui oleo:
Vulnera autem impleuerunt unguento nouenni:
In lectis autem ponentes subtili panno cooperuerunt,

Iupiter nõ omnium cogitationes ratas facit.

Myrmidones Patroclũ cõplorant.

Ist pedes ex capite, desuper autem ueste alba:
Nocturni quidem posteà pedes uelocem àrcum Achillem
Myrmidones Patroclum suspirabant lugentes:
Iupiter autem Iunonem allocutus est sororem uxoremq;:
Fecisti et posteà pulchrosoculoshabẽs uenerabilis Iuno,
Excitans Achillem pedibus uelocem. certe te
Ex ipsa nati sunt comati Achiui.
Huic ãt respõdit posteà pulchrosoculoshabẽs uenerabilis Iuno:
Grauißime Saturnide, quale uerbum dixisti?
Et quidem iam aliquis debet uir uiro perficere,
Qui mortalis est & non tot consilia nouit:
Quomodo iam ego dico Dearum esse optima
Dupliciter, genereq;, & quoniam tua uxor
Vocor: tu autem omnes inter Deos imperas:
Non debebam Troianis irata mala machinari,
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
Vulcani autem iuit domum Thetis pedesargẽteoshabẽs
Incorruptibilem stellatam decentem inter immortales,
Aeream quam ipse fecit Vulcanus.
Hunc autem inuenit sudantem uersum circa folles
Properantem. lebetes enim uiginti omnes fabricauerat
Stare circa parietem firmæ domus:
Aureas autem ipsis sub rotas unicuiq; fundo posuerat,
Vt ei per se diuinum ingrederentur certamen,
Et iterum ad domum redibant mirabile uisu:
Hi aũt certe tantã quidem habebant finẽ: ansas ãt nõdũ
Varias aptauerat, quas condiderat: inciderat aũt clauos.

Gratia cõtubernalis Vulcani.

Dũm hic hæc laborabat scientificis industrijs,
Interĩ ipsũ prope uenit Dea Thetis argẽteospedeshabẽs
Hãc ãt uidit accedẽs Gratia pulchrasuesteshabẽsincapite

Pulchra,

Pulchra, quam uxorem duxit inclytus Vulcanus:
Ei ãt appropinquauit manu, uerbũq; dixit & denomina
Cur Thetis *habẽs lõgã uestem accedis nostrã domum (uit:*
Venerabilisq; *amicaq; antea quidem non frequentabas,*
Sed sequere ulterius, ut tibi epulas ponam.
Sic locuta anteduxit diuina Dearum.
Hãc quidẽ postea sedere fecit in solio argẽteorũ clauorũ,
Pulchro, *uario: sub autem scabellum pedibus erat:*
Vocauit autẽ Vulcanũ *optimum fabrum, dixitq; uerbum:*
Vulcane, *uenit huc* Thetis, *tui indiget.*
Huic autem respondet postea inclytus Vulcanus:
Certe *mihi mirabilisq; & reuerenda* Dea *intus,*
Hæc me saluauit, quãdo me dolor accepit ex alto cadẽte
Matris *meæ consilio inuerecunde, quæ me uoluit*
Abscondere *claudũ existentem: tunc passus essem dolores*
Nisi *me* Eurynomeq; Thetisq; *suscepisset sinu: (animo,*
Eurenome *filia refluentis* Oceani,
Quas *apud nouem annos fabricaui uaria multa,*
Fibulasq;, *incuruosq; pampinos, rosasq; & littora*
In *specu profundo: arcum autem fluctus* Oceani
Spumã *murmurans fluebat magnus, neq; aliquis alius*
Nouit, *neq;* Deorum, *neq; mortalium hominum,*
Sed Thetisq; & Eurynome *fuerunt, quæ me saluarunt:*
Hæc nunc nostram domum uenit, ideo me ualde opus
Quoniam Theti *pulchriumcomarum præmia soluere.*
Sed tu quidem nunc ei appara epulas pulchras,
Donec *ego folles deponam armaq; omnia:*
Dixit, & *ab incude monstrum ingens surrexit*
Claudicans: *sub autem tibiæ fluebant minutæ:*
Folles *quidem scorsum posuit, ab igne instrumenta oĩa*

Vulcanum Thetis ab interitu liberat.

Vulcanus nouẽ annis apud Thetidẽ & Eurynomen moratur.

Arculam in argenteam composuit:his defatigatus erat:
Spongia autem ora faciem & ambas manus abstersit,
Ceruicemq́; fortem,& pectora uillosa:
Induit aũt tunicam:accepit aũt sceptrũ crassum: iuit aũt
Claudicans:sub autem ancillæ fluunt Regi (foràs
Aureæ uiuis puellis similes:
Quibus in quidẽ prudẽtia est in mentibus:in aũt & uox
Et uirtus:immortalium autem Deorum opera sciebant.
Hæ quidẽ ex obliquo regis ministrabãt,sed hic accedens
Propè ubi Thetis in solio sedebat lucido,
Inq́; ei appropinquauit manui,uerbũq́; dixit,& nomina
Cur Thetis lõga sueste habẽs accedis nostrã domũ (uit:
Colendaq́; dilectaq́;?antea quidem non frequentabas,
Loquere quodcũq; uelis,perficere aũt me animus iubet,
Si possum perficere,siq́; perficiendum est.
Huic autem respondit posteà Thetis lachrymabunda:
Vulcane,num aliqua quotquot Deæ sunt in cælo,
Tot in mentibus suis tolerat dolores tristes,
Quot mihi ex oĩbus Saturnides Iupiter dolores dedit:
Ex quidem me alijs marinis uiro domuit
Aeacidæ Peleo,& toleraui uiri lectum
Multum ualde non uolens.hic quidẽ iam senectute tristi
Iacet in domibus:alij autem mihi nunc
Filium postq̃ mihi dedit generareq́; nutrireq́;
Eximium heroum:hic autem creuit ramo similis,
Quẽ quidẽ ego nutriui plantã tanquã fertilitatem terræ:
Nauibus præmisi rostratis Ilium intra
Troianis pugnaturum:hunc autem non suscipiam iterum
Domum redeuntem domum Peleiam intra:
Donec autem mihi uiuit,& uidet lumen Solis,

Tristatur

Triſtatur, neq; ei poſſum auxiliari iens.
Puellam quam ei præmium elegerunt filij Achiuorum,
Hanc iterum ex manibus accepit rex Agamemnon:
Certe hic hac dolens mentibus conſumitur, ſed Achiuos
Troiani in puppibus clauſerunt, neq; forâs
Sinunt exire: hunc autem precantur ſenes
Arguorum, & multa inclyta dona nominarunt:
Tunc ipſe quidem poſteà negauit peſtem expellere,
Sed hic Patroclum circum quidem ſua arma induit:
Miſit aũt ipſum ad bellũ: multũ ăt ſimul populum dedit;
Toto autem die pugnarunt ad Scæas portas,
Et eadem die ciuitatem excidiſſet, niſi Apollo
Multa mala facientem Menœtij fortem filium
Interemiſſet ĩ primis pugnatoribus, & Hectori gloriam
Huius gratia nũc tua genua capio, ſi uolueris (dediſſet.
Filio meo breui morituro dare clypeum & galeam,
Et pulchras ocreas fibulis compactas,
Et thoracem. qui enim erat ei, perijt fidus amicus
Troianis domitus: hic aũt iacet in terra animum dolens.
Huic autem reſpondit poſteà inclytus Vulcanus:
Confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint:
Vtinam enim ipſum à morte infœlici ſic poſſem
Longè abſcondere, quãdo ipſum mors grauis accipiet,
Sicut arma pulchra aderunt, qualia aliquis rurſus
Hominum multorum admirabitur quicunq; uidebit:

Vulcanus rogatu Thetidis Achilli arma cudit.

Sic dicẽs, hanc quidem liquit illic, iuit autem ad folles,
Quos in ignem uertit, iuſsitq; operari.
Folles autem in fornacibus uiginti omnes ſuſpirabant,
Omnem bene combuſtiuum flatum emittere,
Aliquando quidem properanti adeſſe, aliquãdo ăt retrò,

Vt Vulcanus uolebat, & opus perficiebat:
Aes autem in ignem iecit prædurum, stannumq;,
Et aurum pretiosum, & argentum, sed posteà
Posuit in ligno magnam incudem: accepit autem manu
Malleum grauem: altera autem accepit forcipem:
Fecit autem primum clypeum magnumq; grauemq;,
Vndiq; uarians: circum autem circulum iecit lucidum,
Triplicem, splendentem: extra autem argenteum lorum:
Quinq; autem ipsius erant clypei plicæ, sed in ipso
Fecit uaria multa doctis artibus.
In quidem terrã effinxit, in autẽ cœlum, in autem mare,
Solemq; infatigabilem, lunamq; plenam:
In autem astra omnia, quibusq; cœlum coronatur,
Pleiadásque, hyadásque, robúrque Orionis,
Vrsámque quam & plaustrum cognomine uocant,
Quæ illic uertitur & oriona obseruat:
Sola autem expers est lauationum Oceani:
In autem duas fecit ciuitates uariæ linguæ hominum
Pulchras: in una quidem nuptiæq; erant, conuiuiáque:
Nymphas autem ex thalamis thedis subaccensis
Ducebãt ad ciuitatem: multus aũt hymenæus mouebatur:
Iuuenes autem saltatores uertebantur: in autem his
Tibiæ citharæq; uocem emittebant, sed mulieres
Stantes admirabantur in uestibulis unaquæq;:
Populi autem in concione erant densi, illic ãt contentio
Mouebatur: duo autem uiri cõtendebant gratiâ mulctæ
Viri interfecti: hic quidem gloriabatur omnia reddere
Populo nuncians, hic quidem negabat nihil accepisse:
Ambo autem ad iudicem finem accipere:
Populi ãt ambobus clamabant separatim auxiliatores:

Achillis arma noua à Vulcano facta.

Achillis clypeus qualis

Præcones

Præcones autem populum continebant, sed seniores
Sedebant super polytis lapidibus sacro in circulo:
Sceptra ãt præconũ in manibus gestabant ualde clamãtiũ.
His postea ruebant: uicißim autem iudicabant:
Iacebant autem in medijs duo auri talenta
Huic dare qui inter hos iustitiam rectißimam diceret.
Alterã ãt ciuitatem circũ duo exercitus sedebant popu
Armis cõspicui: dupliciter ãt ipsis placebat cõsiliũ (lorũ
Vel diruere, uel bifariàm omnem diuidere
Possessionem, quantam oppidum optabile intus continet.
Hi aũt nondum persuadebantur: insidijs ãt subarmabãtur
Murũ qdẽ cõiugesq; dilectæ, & infantes filij (senectus:
Custodiebant supra stãtes: inter hos ãt uiri quos tenebat
Hi ãt ibãt: dux autẽ erat ipsis Mars & Pallas Minerua,
Ambo aurei aureas & uestes induti erant,
Pulchri & magni cum armis tanq̃ Dei.
Vtrinq; manifesti: populi autem minores erant:
Hi autem quando iam peruenerunt ubi ipsis insidiari
Apud fluuium ubi irrigatio erat omnibus armentis,
Ibi hi sedebant tecti ardenti ære:
Hostibus ãt posteà lõgè duo speculatores sedebãt popu-
Expectantes quãdo oues uiderẽt et curuos boues, (lorũ:
Hi autem cito ibant: duo ãt simul sequebantur pastores
Delectati fistula: insidias autem neq; prouiderat:
Hi quidem hæc prouidentes inuaserunt: statim ãt posteà
Diuiseruntque circum boum armenta, et greges pulchros
Albarum ouium: interfecerunt autem pastores.
Hi ãt postq̃ igitur audiuerũt multũ tumultũ inter boues
Sacella ante sedentes, statim in equis
Euntes uelocibus transiuerunt: statim aũt peruenerunt.

Stantes

Stantes autem pugnabant pugnam fluuij ante ripas:
Percutiebant autē inter se æreis lanceis: (tiosum fatum
Intra āt cōtētio:intra āt tumultus uersabatur:ītra āt exi
Alium uiuū habēs nup uulneratū,aliū non uulneratum,
Alium interfectum in pugna trahebat pedibus:
Vestē āt hēbat circa humeros ualde cruētā sanguine ui
Versabātur āt tā q̄ uiui homines & pugnabant: (rorū:
Defunctos autem inter se trahebant:
Intra autem posuit nouale putre pinguem agrum
Latum ter uersum:multi autem aratores in ipso
Iuga uertentes impellebant huc & illuc:
Hi āt quādo uertētes uenerunt in profunditate terræ,
His postea in manibus poculum dulcis uini
Dedit uir accedens:hi autem uerterunt supra sulcos,
Cupientes noualis profundi in profunditatem ire;
Et nigrescebat à tergo:arata autem apparebat
Aurea q̄uis existens:hoc āt circa admirationē factum est:
Inq; posuit templum altam segetem,ubi messores
Metebant:acutas falces in manibus habentes:
Sed collectores manipulorum in uinculis ligabant:
Manipuli autem alij quidem in sulcum densi cadebant:
Tres autem alligatores supraſtabant,sed à tergo
Pueri manipulos suscipientes in gremijs portantes
Assiduo porrigebant:Rex autem in his silentio
Sceptrum habens stabat in sulco lætus cor:
Præcones aūt eminus sub quercu conuiuiū præparabant,
Bouem sacrificantes magnū præparabant:mulieres aūt
Cœnam operarijs albas farinas multas miscebant:
Inq; posuit uuis ualde grauatam uineam,
Pulchram,auream:nigri autem supra racemi erant.

Stabat

Stabat autem palis totaliter argenteis:
Circum autem cœruleam fossam: circum autem sepē fecit
Stanno: una autem sola uia erat in ipsam:
Quâ eunt baiuli quando uindemiant uineam:
Virgines autem, & innupti pueriliter sapientes
Plicitis in calathis portabant dulcem fructum:
His autem in medijs puer fistula sonora
Suauiter citharizabat: antilenā āt sub pulchrā canebat
Subtili uoce: hi autem rumpentes simul
Cantúque clamoréque pedibus saltantes sequebantur:
In autem armentum fecit boum rectacapitahabentium:
Hæ autem boues auro factæ erant, stannóque:
Mugitu autem à stabulo irruebant ad pascua
Apud fluuiū resonantem circa Rhodanū calamos habētē.
Aurei & pastores simul ordine ibant cum bobus
Quatuor: nouem āt ipsos canes pedibus ueloces sequebātur:
Terribiles & leones duo in primis bobus
Taurum mugientem tenebant: hic autem longe mugiens
Trahebatur: hunc quidem canes post ibant & iuuenes:
Hi quidem laniantes bouis magni pellem
Viscera & nigrū sanguinem deuorabāt: hi aūt pastores
Frustrà ueniebant ueloces canes concitantes:
Hi autem certe mordere quidem auersi sunt leonibus:
Stantes autem ualde propè latrabant & effugiebant:
In autem pabulum fecit inclytus Vulcanus
In pulchra planicie magnum ouium albarum,
Stabuláque, tentoriáque, tecta, & mandrias:
In autem tripudium uariauit inclytus Vulcanus,
Huic simile quale aliquando in Gnossa lata
Dædalus condiderat pulchroscrineshabenti Ariadnæ:

Illic

Illic quidem adoleſcentes, & uirgines Alpheſibeæ
Tripudiabant inter ſe in uola manus tenentes:
Horũ ãt hæ quidẽ tenues ueſtes habebant: hi ãt tunicas
Induti erant bene laboratas quietè ſplendentes oleo:
Et hæ quidem pulchras coronas habebãt: hi aũt gladios
Habebant aureos ex argenteis loris:
Hi aũt aliquãdo quidẽ in orbẽ mouebantur doctis pedibus
Facilè ualde, ſicut quãdo aliquis trochũ aptatũ in mani
Sedens figulus experietur ſi uelis: (bus
Aliquando autem rurſus mouebãtur in ordines inter ſe:
Multa autem ſuaue tripudium circum ſtabat multitudo
Delectati: duo autem ſaltatores inter ſe
Cantu incipientes uerſabantur in medijs.
In autem poſuit fluuij magnum robur Oceani,
Margine in extrema ſcuti prudenter facti.
Sed poſtquàm iam fecit ſcutum magnum, fortéque,
Achillis caſſis et thorax. *Fecit ei thoracem clariorem ignis flamma:*
Fecit & ei galeam temporibus accommodatam,
Pulchram, uariam: ſupra autem auream criſtam poſuit:
Fecit & ei ocreas tenui ſtanno:
Sed poſtquàm omnia arma fecit inclytus Vulcanus,
Matrem Achillis poſuit ante eleuans:
Hæc accipiter ſicut ſaltauit ab olympo nimboſo
Arma ſplendida à Vulcano portans.

ARGV-

ARGVMENTVM. T. HOMERI COMPOSITIONIS.

THetide portante Achilli arma à Vulcano, congregans in concilium Græcos, Heros abiectionem facit iræ, & accipit dona, quæ ipsi Agamemnon promiserat. Cibum autem accipientibus illis, ipse incibatus aßistens armabatur: & exercitum ducit ad bellum: Vltimus autem equorum ipsius Xanthus futurum ipsi interitum diuinat, quem & increpat.

ILIADIS .T. HOMERI COMPOSITIONIS.

Tau autem, cessauit ab ira, & exilijt diuus Achilles.

AVrora quidem purpurea ab Oceani fluctibus
Mouebatur, ut immortalibus lucem ferret & mortalibus.
Hæc aũt ad naues uenit Dei apud dona ferens:
Inuenit autem Patroclo adiacentem suum dilectum filiũ
Flentem altè: multi autem circa ipsum socij
Lugebant: hæc autem in his astitit diua Dearum,
Inq; eum apprehendit manũ, uerbũq; dixit et nominauit
Fili mi, hunc quidem sinamus dolentes quamuis
Iacere, postq̃ in principio Deorũ uolũtate interfectus ẽ:

Tu

Tu autem Vulcano ab inclyta arma suscipe
Pulchra ualde, qualia nōdū aliq̄s uir humeris portauit.
Sic dicens Dea arma deposuit
Ante Achillem: hæc autem sonuerunt ingeniosa omnia:

Achilli arma noua afferuntur à matre.

Myrmidonas āt oēs accepit timor, neq; aliquis sustinuit
Contra inspicere, sed timuerunt: sed Achilles
Postq̄ uidit, multo magis ingressa est ira: in aūt ei oculi
Grauiter sub palpebris tanq̄ lampas apparebant,
Delectabatur autē in manibus tenens splendida dona:
Sed postq̄ mētibus suis delectatus ē, ingeniosa aspiciens,
Statim matrem suam uerba uelocia allocutus est:
Mater mea, hæc quidē arma Deus præbuit, qualia decēs
Opera esse immortalium, neq; mortalem uirum perficere:
Nūc āt certe quidem ego armabor, sed ualde grauiter
Timeo, ne mihi interim Menœtij fortem filium
Muscæ descendant ad ære percussa uulnera,
Vermes generantes, deturpent & mortuum,
Et medulla appareat: in aūt corpore omnia putrescant.
Huic āt respōdit postea Dea Thetis Argēteospedeshabens:
Fili, non tibi hæc in mentibus tuis sint curæ,
Huic qdē ego tentabo expellere syluestres generationes
Muscas, quæ uiros bello necatos edunt.
Si enim iacet usq; ad finem in annum,
Semper huic erit corpus firmum, uel & melius:
Sed tu in concionem uocans heroas Achiuos,
Iram expellens Agamemnoni pastori populorum,
Statim ualde ad bellū armeris, induearis & fortitudinē.
Sic dicens, robur multæ audaciæ immisit:
Patroclo autem rursus ambrosiam & nectar rubrum
Instillauit in naribus, ut ei corpus firmum esset.

Patrocli naribus instillatur nectar & ambrosia.

Sed

Sed hic iuit ad littus diuinus Achilles
Terribiliter clamans:excitauit autem heroas Achiuos,
Et hi apud naues in globo manebant,
Quique gubernatores & qui tenebant temones nauium,
Et dispensatores apud naues erant cibi datores:
Et quidem hi tunc in concionem ibant,quoniam Achilles
Apparuit. diu enim à pugna abstinuerat difficili.
Hi autem duo claudicantes ibant martis famuli
Tydidésque bellicosus,& diuinus Vlysses,
Lãceis innitẽtes(adhuc enim habebant uulnera grauia)
In autem prima concione sederunt uenientes:
Sed hic secundus uenit Rex uirorum Agamemnon
Vulnus habens:etenim hunc in forti pugna
Vulnerauit Coon Antenorides ærea lancea:
Sed postq̃ omnes congregati sunt Achiui,
His assurgens locutus pedes uelox Achilles:
Atride,certe hoc ambobus melius
Fuisset tibi & mihi,quando nos dolentes cor
Pernitiosa contentione irati fuimus gratiâ puellæ,
Hanc debuisset in nauibus interficere Diana sagitta
Die illo,quando ego cepi Lyrnesum diruens:
Ideo non oẽs Achiui mordicus cepissent multam terram
Hostium sub manibus me irato:
Hectori quidem & Troianis hoc melius,sed Achiuos
Diu meæ & tuæ contentionis recordari puto.
Sed hæc quidem esse facta sinamus, dolentes quamuis:
Iram in pectoribus dilectam domantes neceßitate:
Nunc autem certe quidẽ ego depono irã,neq; me decet
Aßiduè semper irasci:sed agè cito
Concita in pugnam comatos Achiuos,

Achillis cũ Agamẽnone reconciliatio.

Vt

Vt adhuc & Troianos experiar obuius iens,
Si uelint in nauibus uigilare, sed aliquem puto
Libenter ipsorum genu flectere qui effugerit
Aspera ex pugna sub hasta nostra.
 Sic dixit. hi autem lætati sunt fortes Achiui
Iram abijciente magnanimo Pelide.
His autem & pòst locutus est rex uirorum Agamemnon
Illinc à solio, neq; in medijs surgens:
O dilecti heroes Danai, famuli Martis,
Stantem quidem bonum audire, neq; decet
Contradicere. perdifficile enim expertẽ licet existentem
Virorũ ãt in multa cõgregatione, quomodo aliqs audiet
Vel dicet: læditur ãt stridulus licet existens concionator:
Pelidæ quidem ego respondebo, sed uos alij
Audite Argiui uerbúmque intelligite unusquisq;:
Sæpe iam mihi hoc Achiui uerbum dixerunt,
Et mecum contenderunt: ego autem non causa sum,
Sed Iupiter, & fatum, & in tenebris agens Erinnys.
Hi mihi in cõcione mẽtibus iniecerũt crudele nocumẽtũ
Die illo, quando Achillis præmium abstuli.
„ Sed quid facerem? Deus omnia perficit.
Antiqua Iouis filia Ate quæ omnes lædit
Pernitiosa, huius quidẽ molles pedes, nõ. n. in pauimento
Ambulat, sed in uirorum capita uadit,
Lædens homines: igitur alterum ligauit:
Etenim iam aliquando Iouem læsit, quem optimum
Virorum, & Deorum dicunt esse: sed & hunc
Iuno fœmina existens dolosa decepit
Die illo, quando debebat uim Herculeam
Alcmena parere bene coronatâ in Thebe.

Græci recõciliato Achille, maiorẽ in modũ lætantur

Ate Iouis nuncia

Herculis ærũnæ unde cœperint, hoc est, quæ earum fuerit origo.

Certe

Certè hic iactabundus locutus est omnibus Deis:
Audite me omnesq; Dei, omnesq; Deæ,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Hodie uirum ad lucem laboratrix in partu Lucina
Extra ostendens (qui omnibus uicinis dominabitur)
Horũ uirorũ generatione, quique sanguine ex meo sunt.
Hunc autem dolosa allocuta est ueneranda Iuno:
Mentieris, neq; rursus finem uerbo persuadebis.
Eia agè nunc mihi iura cœlestis forte iuramentum,
Certè quidem hunc omnibus uicinis dominatum iri,
Qui in die hoc cadet in pedibus mulieris
Virorum, qui tuæ ex sanguine sunt generationis.
Sic dixit. Iupiter autem non astutiam intellexit,
Sed iurauit magnũ iuramẽtũ: postea aũt multũ læsus est:
Iuno autem ruens liquit summitatem Olympi:
Statim autem iuit Argum Achaicum. illic igitur cognouit Iuno Iouem fallit.
Iphthimem uxorem Stheneli perseiadæ: (erat mensis:
Hæc aũt portabat in uẽtre dilectũ filiũ: hic ãt septimus
Extrà autem duxit ad lucem, & abortiuum existentem:
Alcmenæ autem prohibuit partum, tenuit & Lucinam:
Ipsa autem nuncians Iouem Saturnium allocuta est:
Iupiter pater albũ fulmẽ habẽs, uerbũ aliquod tibi ĩ mẽ
Iã uir natus est bonus, q Arguis imperabit (tibus ponã:
Euristheus Stheneli filius Perseiadæ,
Tuum genus, non ei indecens imperare Arguis.
Sic dixit. hũc aũt dolor acutus in mẽte uerberauit profũ
Statim aũt accepit Atẽ capite pulchros crines habẽte, (da:
Iratus mentibus suis, & iurauit forte iuramentum,
Nunquam in Olympumq;, & cœlum stellatum
Rursus ire Atem, quæ omnes lædit.

Sic dicens, iecit à cœlo stellato
Manu circumuertens: cito autem uenit in homines.
Ipsam semper suspirabat quãdo suũ dilectũ filiũ uidebat
Opus indecens habentem sub Eristhei certaminibus.
Sic & ego (quãdo aũt rursus magnus ornatã habẽs galeã
Arguos perdidit in puppatis nauibus) (Hector
Non potui euitare nocumentum, quo læsus sum.
Sed postq̃ læsus sum, & mei mentes abstulit Iupiter,
Iterum uolo placere, dare plurima dona.
Sed mouere ad bellum & alios adhortare populos:
Dona aũt ego hic omnia præbere quæcunque tibi ueniẽs
Hesternus in tentorijs promisit diuinus Vlysses,
Si uis expecta festinans quanuis martis:
Dona autem tibi ministri mea à naue accipientes
Portabunt, ut intelligas in quo tibi placabilia dabo.
Hũc aũt respondẽs allocutus est pedes uelox Achilles:
Atride clarißime Rex uirorum Agamemnon,
Dona quidem si uis præbe, ut decens,
Siue habe apud te: nunc autem recordabimur pugnæ
Statim ualde. non enim oportet differre hic existentes,
Neq; remorari. adhuc enim magnum opus imperfectum,
Sicut aliquis rursus Achillem cum primis uiderit
Lancea ærea Troianorum perdentem phalanges:
Sic aliquis uestrûm admonitus uiro pugnet.
Hunc aũt respondẽs allocutus est multiconsilij Vlysses:
Neq; si fortißimus existens diuine Achille,
Ieiunos prouoca ad Ilium filios Achiuorum
Troianis pugnaturos: quoniam non paruo tempore erit
Prælium, quando primum uersabuntur turmæ
Virorum: in autem Deus spirauit robur ambobus.

Sed saturari iube uelocibus in nauibus Achiuos
Cibo & uino. hoc enim robur est & fortitudo.
Non enim uir toto die usq; ad solem descendentem
Esuriens cibo poterit contrà pugnare.
Siquidem enim animo promptus sit pugnare,
Sed clàm membra aggrauantur, & perueniunt
Sitisq;, & fames: læduntur autem genua eunti.
Quicunq; autem uir uino saturatus & cibo,
Viris inimicis tota die pugnabit,
Audens ei animus in mentibus, neq; genua
Priùs defatigantur, q̃ omnes discedere pugna.
Sed agè populum quidem dimitte, & cœnam iube
Parare: dona autem Rex uirorum Agamemnon
Ferat in mediam concionem, ut omnes Achiui
Oculis uideant: tu autem mentibus proprijs læteris.
Iuret autem tibi iuramentum in Arguis assurgens,
Nunquam lectum ascendisse & musciuisse,
Sicut ius est Rex certe uirorum & mulierum:
Et autem tibi ipsi animus in mentibus hilaris sit.
Sed posteà te conuiuio in tentorijs placet
Pingui, ut non quid iustitiæ indigens sis:
Atride tu autem posteà iustior & in alium
Eris. non quidem enim aliquid accusabile regem
Virum reconciliari, quando aliquis prior sæuit.
Hūc aūt rursus allocutus est Rex uirorū Agamemnon:
Gaudeo tui Laërtiade uerbum audiens.
In decenti enim omnia narrasti & connumerasti:
Hæc autem ego uolo iurare: iubet autem me animus:
Neq; peierabo apud deum, sed Achilles
Maneat hìc intereà festinans licet Martis:

Regum est ut affectus cohibeant.

Manete autem alij omnes congregati, donec dona
Ex tentorijs ueniant, & iuramenta fidelia inaddamus.
Tibi autem ipsi hoc ego impero & iubeo
Eligens iuuenes optimos omnium Achiuorum,
Dona mea à naue portent quæcunq; Achilli
Heri promisimus dare, ducereq́; mulieres.
Talthybius autem mihi cito in exercitu lato Achiuorum
Caprum præparet interficere Ioui soli.
Hũc aũt respondẽs alloqutus est pedes uelox Achilles:
Atride gloriosissime Rex uirorum Agamemnon,
Aliasq; & magis debetis hæc facere,
Quando aliqua cessatio belli fiet,
Et robur non tantum erit in pectoribus meis:
Nunc autem hi quidem iacent imperfecti quos interfecit
Hector Priamides, quando ei Iupiter gloriam præbuit:
Vos autem in cibum incitatis. certe ego
Nunc quidem iuberem pugnare filios Achiuorum
Ieiunos exurientes, simul & sole occidente,
Facere magnam cœnam postquàm ulti erimus damnum.
Ante aũt nõ aliquo modo mihi dilectũ in guttur ueniet
Non potus, neq; cibus amico mortuo,
Qui mihi in tentorio interfectus acuto ære
Iacet in uestibulo uersus: circum autem socij
Lugent. hoc mihi non in mentibus hæc curæ sunt,
Sed cædesq;, & sanguis, & amarus fletus uirorum.
Hũc aũt respondens alloqutus est multiconsilij Vlysses:
Vlysses ad Achillẽ reconciliatũ. O Achilles Pelei fili longè fortissime Achiuorum,
Melior es me, & potentior non parum
Lancea: ego autem te sapientia supero
Multum, quoniam prior natus sum, & plura uidi.

Hoc tibi

Hoc tibi intoleret cor uerbis meis,
Statimq́; pugnæ fit ſatietas hominibus,
Quaq́; plurimum quidem ſtipulam in terram æs fudit:
Meßis autem parua, poſtquàm declinauit bilances
Iupiter, qui hominum cuſtos belli factus eſt:
Ventri aũt nõ aliquo modo eſt mortuum lugere Achiuos.
Valde enim multiq́;, & denſi diebus omnibus
Cadunt, qũando aliquis ceſſabit labore.
Sed oportet hunc quidem ſepelire quicunq; mortuus ſit,
Fortem animum habentes in die lachrymantes:
Quicunq; autem bello ab odioſo relinquuntur,
Recordari potus & cibi, ut in futurum magis
Viris inimicis pugnemus inceſſanter ſemper,
Induti corpore æs indomitum: neq; aliquis aliam
Populorum exhortationem expectans teneatur.
Hæc enim exhortatio malum erit quicunque relinquetur
Nauibus in Arguorum, ſed cõgregati impetum facientes,
Troianos cõtra equorũ domitores excitemus uelocẽ Mar
Dixit, & Neſtoris filios comitatus eſt clari (tem,
Phylidemq́;, Megeta, Thoantaq́;, Merionemq́;,
Et Crionaadem Lycomedeum, & Menalippum.
Perrexerunt aũt ire in tentorium Agamemnonis Atridæ:
Statim aũt poſtea ſimul uerbũ fuit, perfectũ eſt & opus.
Septẽ q̃dẽ ex tẽtorio tripodas ferebãt quos ei promiſe=
Splendentes & lebetes uiginti, duodecim equos: rat,
Eduxerunt autem ſtatim mulieres eximias opera ſciẽtes
Septem: ſed octauã Briſeida pulchrarum genarum.
Auri autem ponderans Vlyſſes decem omnia talenta
Iuit: ſimul autem alij dona ferebant iuuenes Achiuorum:
Et hæc q̃dẽ ĩ media cõciõe poſuerũt. ſurſum ãt Agamẽnõ

Munera Achilli ab Agamemnone data.

Ee iij Surrexit,

Surrexit:Talthybius autem deo similis uocem,
Verrem tenens manu astitit pastori populorum.
Atrides autem trahens manibus gladium,
Qui ei apud ensem in magna uagina pendebat,
Verris à setis capiens Ioui manus eleuans
Precabatur:hi autem omnes illic sedebant silentio
Argiui,secundum decens audientes regem.
Precans autem igitur dixit aspiciens in cœlum latum:
Sciat nunc Iupiter primùm deorum eximius & optimus,
Terraq;,& Sol,& Erinnyes, quæque sub terram
Homines puniunt, quicunque periurium iurauit,
Non quidem ego puellæ Briseidi manum intulisse,
Neq; lecti occasione usus,neq; alicuius alterius,
Agamenonis iuramentum. Sed esse incorrupta in tentorijs meis:
Si autē aliquid horum periurium mihi Dei dolores dent,
Multos ualde quoscunq; dāt quicunq; ipsis peccat iurans.
Dixit,& iugulum uerris aperuit infesto ferro.
Hunc quidem Talthybius spumantis maris magnū fluctū
Iecit inuertens escam piscibus:sed Achilles
Assurgens Arguos bellicosos allocutus est:
Iupiter pater,certe magna nocumenta uiris das.
Nunq̄ animum in pectoribus meis
Atrides mouisset totaliter:neq; puellam
Duxisset me inuito improuisus.sed alicubi Iupiter
Voluisset Achiuis mortem multis fieri.
Nunc autem uenite ad cœnam,ut conducamus martem.
Sic exclamauit:soluit autem concionem subitam.
Hi quidem sparsi sunt suam in nauem singulus:
Dona autem Myrmidones magnanimi curabant:
Iuerunt autem in nauem portantes Achillis diuini

Et hæc

Et hæc qdē in tētorijs posuerūt.:sedere fecerūt āt mulie=
Equos āt in armentum impulerunt serui alacres: (res:
Briseis autem postà similis aureæ Veneri,
Vt uidit Patroclum saucium acuto ferro,
Circa ipsum fusa stridulè lamētabatur:manibus āt lania=
Pectoraq́;,& molle collum,& pulchram faciem: (bat
Dixit autem flens puella similis deabus:
Patrocle,mihi miseræ plurimum grate animo,
Viuum quidem te reliqui ego ex tentorio discedens:
Nunc autem te mortuum inuenio princeps populorum
Retrò ueniens:sic mihi suscipitur malū ex malo semper.
Virum quidē cui dederūt me pater & uenerāda mater,
Vidi ante ciuitatem saucium acuto ære,
Tresq; fratres,quos mihi una generauit mater
Dilectißimos,qui omnes exitialem diem secuti sunt.
Neq; qdē neq; me sinebas quādo uirū meū uelox Achilles
Interfecit,diruit & urbem diuini Menetæ,
Flere:sed me dicebas Achillis diuini
Puellam uxorem facere,ducere & in nauibus,
In Phthiam conuiuari,& nuptijs cum Myrmidonibus.
Hoc te insatiabiliter fleo mortuum iucundum semper.
Sic dixit flens:supra autem suspirabant mulieres
Patroclum oratione:sui autem ipsorum dolores singulæ:
Ipsum autem circum senes Achiuorum congregati sunt
Precantes cœnare:hic autem negabat suspirans:
Supplico si quis mihi charorum paret sociorum
Non me ante cibo iubete,neq; potu
Satiari dilectum cor: quoniam me dolor grauis accepit
Occidentem ad solem permanebo,& tolerabo tamen.
Sic dicens alios quidem dimisit reges:

Briseis reddita Achilli Patroclum deflet.

Duo autem Atridæ remanſerunt,& diuus Vlyſſes,
Neſtor, Idomeneuſq́;, ſenexq́; equitator Phœnix,
Conſolantes aſſiduè triſtantem, neq; animo
Delectabatur ante belli os ire ſanguinolenti:
Recordatus autem ualde eleuatus eſt, exclamauitq́;:
Certe mihi aliquando & tu dura morte interempte di=
Ipſe in tentorio cœnam appoſuiſti (lectißime amicorũ
Statim & diligenter, quando feſtinabant Achiui
Troianos cõtra eq́domitores ferre lachrymabilẽ martẽ:
Nunc autem tu quidem iaces exanimis, ſed meum cor
Eſuriens potus & cibi intus exiſtentium
Tuo deſiderio. non quidem enim quid peius aliud paſſus
Neq; ſi patrem interfectum audirem, (fuiſſem,
Qui nunc Phthiæ teneram lachrymam fundit,
Priuatione talis filij, qui alienum inter populum
Gratia exitioſæ Helenæ Troianis bello:
Vel hunc qui Scyro mihi in educatur dilectus filius,
Sicubi adhuc uiuit Neoptolemus pulcher.
Anteà quidem enim mihi animus in pectoribus ſperabat
Solum me mori longe ab Argo equos paſcente
Hîc in Troia: te autem ad Phthiam redire,
Vt mihi filium ueloci cum naue nigra
A Scyro educeres, & ei extendere ſingula:
Poſſeſſionem meam, ſeruoſq́;, & altam magnam domum.
Nunc enim Peleum puto uel omnino
Mortuum eſſe, uel paululum adhuc uiuentem mœrere,
Senectuteq́; odioſa, & meum expectantem ſemper
Triſtem nuntium, quando me mortuum audiet.
Sic dixit flens: pòſt autem ſuſpirauerunt ſeniores,
Recordantes quæ unuſquiſq; in domibus reliquerat.

Lugentes

Lugentes autem igitur hos uidēs miseratus est Saturnius:
Statim autem Mineruam uerba uelocia allocutus est:
Filia mea, iam omnino abijsti uiro bono.
Certe non amplius omnino in mentibus curæ est Achilles
Ille, qui ante naues alta capita habentes,
Sed lugens socium dilectum: alij autem
Iuerunt ad cœnam: hic autem esuriens & ieiunus.
Sed uade ei nectar, & ambrosiam amabilem
Stilla in pectoribus, ut non ipsum fames accipiat.
Sic dicens, persuasit antea promptam Mineruam:
Hæc aūt harpæ similis extēsas pēnas habēti argutæ uocis
Cœlo ex disilijt per æthera. sed Achiui
Statim armabantur in exercitu: hæc autem Achilli
Nectar in pectoribus, & ambrosiam desiderabilem
Instillauit, ut non ipsum fames iniucunda genua accipiat:

Achillē Pallas nectare confirmat.

Ipsa autem ad patris ualde fortis solidam domum
Redijt: hi autem longè à nauibus fundebantur uelocibus.
Sicut autem quando densæ niues Iouis euolant
Concretæ sub robore serenifici Boreæ:
Sic tunc densæ cassides splendidæ coruscantes
Nauibus exibant, & scuta umbilicosa,
Thoracesq; fortes incurui, & fraxineæ lanceæ:
Splendor aūt cœlū ibat: ridebat autem omnis ualde terra
Aeris sub splendore: sub aūt sonitus mouebatur pedibus
Virorum: in autem medijs armatus est diuus Achilles:
Huius & dentiū quidē crepitus erat: huic aūt oculi
Ardebant tanquàm ignis splendor: in autem ei cor
Gressus est dolor ītolerabilis: hic āt igitur Troianis iratus
Indutus est dona Dei, quæ ei Vulcanus excuderat faber.
Tibialia quidem primùm circum tibias posuit

Pulchra,

Pulchra, argenteis malleis fabrificata:
Secundo rursus thoracem circa pectora induit:
Circa autē humeros apposuit ensem argenteorū clauorū
Aereum: sed posteà clypeum magnum solidumq;
Cœpit: huius autem longè splendor erat tanq̃ lunæ:
Cōparatio nautarum. Sicut autem quando ex ponto fulgor nautis apparet
Ardentis ignis: hic autem uritur altè montibus
Stabulo in ouili: hos autem non uolentes procellæ
Pontum in pisciferum ab amicis longè portant:
Sic autem ab Achille scuti splendor in æthera ibat
Pulchri, uarij: circum autem cassidem eleuans,
Capiti posuit grauem: hæc autem stella ut splendebat:
Equinam comā habens galea: circū āt quatiebātur crines
Aurei, quos Vulcanus misit cristam circum frequentes:
Experiebatur autem sibi illic in armis diuus Achilles,
An ei accommodata essent, & mouerentur clara dona.
Huic tanq̃ pennæ erant: extulit autē pastorem populorū:
Ex autem igitur armamētario patriam depromit hastam
Grauē, magnā, firmā: quā qdē nō potuisset alius Achiuorū
Mouere, sed ipsam solus sciebat uibrare Achilles
Peliam fraxineam, quam patri dilecto inciderat Chiro
Pelij ex uertice cædem esse heroibus:
Equos autem Automedonq; & Alcimus circū laborātes
Iungebant: circum autem firma lora erant: in autē frena
Maxillis iecerūt; deorsum aūt habenas extēderūt retrò
Compactum ad currū: hic aūt igitur flagellū splendidum
Manu capiens aptum in equis irruit
Automedō. Automedon: inde autem armatus iuit Achilles,
Armis conspicuus tanq̃ sol super iens:
Terribiliter autem equis imperitabat patris

Xanthēq;

Xantheq́; & Balie, præclaræ progenies Podarges,
Aliter iam considerate seruare aurigas
Iterum Donaorum in globum postq̄ iuerimus belli:
Neq; ut Patroclum relinquatis illic
Mortuū: hunc aūt à iugo alloquutus est pedes uarius equus
Xanthus: statim aūt inclinatus est capite: omnis aūt iuba
Collari excadens à iugo in terram iuit:
Loquentem autem fecit Dea albasulnashabens Iuno:
Et ualde te adhuc nunc liberabimus fortissime achille:
Sed tibi dies propè letalis, neq; in aliquo nos
Causæ: sed deusq́; magnus & fatum potens.
Neq; enim nostra tarditate segnitieq́;
Troiani ab humeris Patrocli arma acceperunt,
Sed Deorum optimus quē pulcherrima peperit Latona
Interfecit in primis pugnatoribus, & Hectori gloriam
Nos autem & cum spiritu Zephyri accurrimus (dedit:
Quem leuissimum dicunt esse, sed tibi ipsi
Fatale est Deoq́; & uiro forti domari.
Sic igitur uociferantis Erinnyes prohibuerunt uocem.
Hūc ualde ĩdignatus alloqutus est pedibus uelox Achilles:
Xanthe qd mihi mortē uaticinaris? neq; ĩ aliquo te decet:
Bene scio & ipse q, mihi fatum hic perire.
Procul à dilecto patre & matre: sed & tamen
Non cessabo ante Troianos ualdè fugare à prælio.
Dixit & in primis clamās ĩpulit uniusunguiculæ equos.

Xanthus equus Achillis ipsi domino loquitur.

Achilles Xāthū suū alloquitur.

Argu-

ILIADIS

ARGVMENTVM .Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

IOue mandante descenderunt adiuturi Dei omnes: Græcis quidē Iuno & Minerua & Neptunus & Vulcanus & Mercurius: Troianis autem Venus & Apollo: item autem & Diana & Latona Marsq; & Scamander: Aeneam autem contrastantem Achilli saluat Apollo nebula cooperiēs. Achilles autem aliosq; interficit, & Polydorum Priami filium. Hector autem contrastans ipsi fugit Apolline seruante ipsum: alios autem Achilles in ciuitatem fugientes urgebat.

ILIADIS. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ypsilon, beatorū lis orta ē: affert aūt fortitudinē Achiuis.

Sic hi quidem apud naues rostratas armabantur,
Circum te Pelei fili pugnæ insatiabiles Achiui:
Troiani autem rursus exaltera parte in loco eminenti campi:
Iupiter autem Themisti iußit Deos ad concilium uocare
Vertice ab olympi multorū ordinum. hæc igitur omnino
Iens imperauit Iouis ad domum ire.
Neq; aliquis fluuiorum abfuit præter Oceanum:
Neq; igitur nympharum, quæ nemora pulchra habitant,
Et fon=

Deos in cō ciliū uocat iustitia.

Et fontes fluuiorum, & loca irrigua:
Euntes autem in domum Iouis nebularum congregatoris
Politis sedibus insederunt, quas Ioui patri
Vulcanus fecit scientificis artibus.

Deorum concilium.

Sic hi quidem Iouis intra congregati sunt, neq; Neptunus
Obaudiuit deæ, sed ex mari uenit ad ipsos:
Sedit autem in medijs: Iouis autem interrogauit consilium
Cur iterum albi fulminis Deos ad concilium uocasti?
An circa Troianos & Achiuos cogitas?
Horum enim nunc propè pugna bellumq; ardet.

Neptuni in concilio uerba ad Iouē.

Hūc respōdēs alloqutus ē nebularū cōgregator Iupi-
Scis Neptune meam in pectoribus uoluntatem, (ter:
Quorū gratia cōgregaui: curæ sunt mihi perituri q̃uis.
Sed certe quidem ego maneo in summitate olympi
Sedens, ubi uidens mentem delecto: hi autem iam alij
Venistis ut eatis ad Troianos & Achiuos.
Ambobus autē auxiliamini ubi animus est uniuscuiusq;.
Si enim Achilles solus contra Troianos pugnat,
Neq; paululum habebunt pedesueloccm Peliden:
Et autem ipsum tremunt uidentes.
Nunc autē quādo iam & animū socii iratus est grauiter,
Timeo ne & murum contra debitum destruat.
Sic dixit Saturnides, bellum autem magnum suscitauit:
Perrexerūt ātire bellum, dei dupliciter animū habētes.
Iuno quidem ad certamen nauium, & Pallas Mineruа,
Et Neptunus terramcontinens, & ualde utilis
Mercurius, qui in mentibus prudentibus ornatus est:
Vulcanus autem cum his ibat fortitudine superbiens,
Claudicans: sub autem tibiæ fluebant inualidæ.
In autem Troianos Mars benearmatus, sed cum ipso

Deorū diuersa studia erga Troianos & Græcos.

Phœbus

Phœbus intonſus & Diana ſagittis gaudens,
Latonaq́;, Xanthusq́;, amansriſumq́; Venus:
Quandiu quidem longè Dei mortalibus ſtabant uiris,
Tandiu Achiui quidē ualde gloriabātur, quoniā Achilles
Apparuit: diu autem pugnæ abſtinuerat moleſtæ:
Troianos autē tremor grauis intrauit membra ſingulū,
Timentes quando uiderunt pedibus uelocem Pelidem
Armis conſpicuum hominibus, pernicioſo ſimilem Marti.

Dij alij a=lijs fauent.

Sed poſt q̄ in partes dei uenerunt uirorū (aūt Minerua,
Mota eſt āt pugna fortis populorū excitatrix: clamabat
Stans aliquando quidē apud foſſam cauatā murū extra,
Aliquando à littoribus ſonantibus longè clamabat:
Clamabat aūt Mars ex alia p̄te nigræ procellæ ſimilis
Acutè, à propugnaculis ciuitatis Troianis iubens,
Aliquando apud Simoënta Deorum à ſacroloco,

Deorū alij alij contra alios ſunt in prælio.

Sic ambos beati Dei excitantes
Coniecerunt: in autem ipſis pugnam ruperunt grauem:
Grauiter autem intonuit pater uirorumq́; Deorumq́;
Ex alto: ſed ſubter Neptunus concuſſit
Terram immenſam, montiumq́; alta cacumina:
Omnes autem intremuerūt radices multarū fontiū Idæ
Et cacumina, Troianorumq́; ciuitas & naues Achiuorū.
Timuit ſubter rex umbrarum Pluto:
Timēs autem ex ſolio ſaltauit, & clamauit, ne ei deſuper
Terram ſcinderet Neptunus quatiens terram:
Domus autem mortalibus & immortalibus apparerent
Terribiles, latæ, quasq́; oderunt Dei quāuis.
Tantus utiq́; ſonus motus eſt Deorū cōtētione cōuenientiū.
Certe quidem enim contra Neptunum regem
Stabat Apollo Phœbus habens ſagittas pennatas:

Contra

Contra aũt Martẽ Dea glaucos oculos habens Minerua:
Iunonem autem contrastabat auream colũ habẽs clamosa,
Diana sagittis gaudens, soror Apollinis:
Latona autem cõtra stabat saluator perutilis Mercurius:
Cõtra aũt Vulcanum magnus fluuius profundos uoces habẽs,
Quem Xanthũ uocant Dei, uiri aũt Scamandrũ.
Sic hi quidem dei contra deos ibant: sed Achilles
Hectorem contra maximè cupiebat ire in aciem
Priamidem: huius enim maximè sperabat
Sanguine satiari martem fortem bellatorem:
Aeneã autem rectà populorum excitator mouit Apollo
Contra Pelidem: immisit autem ei fortitudinem bonam:
Filio autem Priami Licaoni similis erat uocem.
Huic ipsum similis allocutus est Iouis filius Apollo:
Aenea Troianorum cõsiliator, ubi tibi minæ,
Quas Troianorum Regibus promisisti
Pelidem Achillem contra pugnare.
Hunc rursus Aeneas respondens allocutus est:
Priamide, cur me hæc & non uolentem iubes
Contra Pelidem magnanimum pugnare?
Nõ quidẽ enim iam primũ pedes uelocesh abẽtẽ Achillẽ
Stabo, sed iam me & aliâs lanceam formidauit,
Ex Ida, quando boues contraiuit nostras:
Diruit autem Lyrnesum & Pedasum: sed me Iupiter
Liberauit, qui mihi dedit fortitudinem uelociaq; genua,
Certè occubuissem sub manibus Achillis & Mineruæ,
Quæ ei antè iens ponebat lumen: & iubebat
Lancea ærea Lelegas & Troianos interficere.
Ideo non est Achillem contra uirum pugnare.
Semper enim adest unus Deorum qui periculũ expellit:

Et

Et autem aliter recta huius telum uolat, neq; desinit
Ante corpus humanum transire: si autem Deus
Aequalem præberet belli finem, non me ualde facile
Vinceret, neq; si totus armatus glorietur esse.
Hunc rursus allocutus est rex Iouis filius Apollo.
Heros, sed & tu deos sempiternos
Precare, & autem te dicunt Iouis filia Venere

Aeneas sua su Apollinis ĩ Achillem tendit.

Ex natum esse: ille autem inferiori ex Deo est.
Hæc quidem enim Iouis est: hæc autem ex marino sene.
Sed recta fer æs indefessum, neq; te omnino
Terribilibus uerbis auertat & minis.
Sic dicẽs ĩspirauit fortitudinẽ magnã pastori populorũ:
Iuit autem inter primos armatus fulgenti ære;
Neq; latuit Anchisæ filius albas ulnas habentẽ Iunonem
Contra Pelidem iens per turmas uirorum:
Hæc simul conuocans deos uerbum dixit:
Considerate iam uos Neptune & Minerua
In mentibus uestris, quomodo erunt hæc opera:
Aeneas hic iuit armatus fulgenti ære
Contra Pelidem: immisit autem Phœbus Apollo.
Sed agè nos ipsum auertamus retrò:
Illinc aliquà postea, & nostrûm Achilli
Assistat: det aũt fortitudinẽ magnã, neq; in aliquo animo
Deficiat, ut sciant quod ipsum diligunt optimi
Immortalium. hi autem rursus stulti, qui à principio
Troianis auxiliabantur in bello & pugna.
Omnes autem ab Olympo descendimus obuiantes
Huic pugnæ, ut non aliquid à Troianis patiatur
Hodie: postea autem hæc patietur quæcunque ei parcæ
Nato neuit lino, quando ipsum peperit mater.

Si autem

Si autem Achilles non hæc Deorum ex didicerit uoce,
Timebit postèà, quando aliquis contrà Deus ueniet
In bello, graues autem dei uideri manifesti.
Huic respondit postèà Neptunus quatiens terram:
Iuno, ne irascaris præter mentem, neq; te decet.
Non ego uolo deos ad contentionem trahere
Nos alios, quoniam fortiores sumus,
Sed nos quidem postèà sedeamus euntes
Ex uia in speculam, bellum autem uiris curæ erit:
Si autem Mars inceperit pugnam, & Phœbus Apollo,
Vel Achillem tenebunt, & non sinent pugnare,
Statim postèà & nobis cum his contentio mouebitur
Pugnæ: ualde autem celeriter diuisos puto
Retrò ire ad cœlum Deorum in congregationem aliorũ,
Nostris à manibus necessitate fortiter coactos.
Sic igitur clamans procedebat nigra cæsarie
Murum in undiq; fossa munitum Herculis diuini
Altum, quem utiq; ei Troiani, & bellicosa Minerua
Condiderant, ut cetum fugiens euitaret,
Quando ipsum sequebatur à littore in campo.
Illic Neptunus sedebat, & dei alij:
Circum autem crassa nebula humeris induti erant:
Hi autem ex altera parte sedebant in frontibus colliculi
Circùm arãgerũ Apollinẽ, & Martẽ urbiũ euersorem.
Sic hi quidem utrinq; sedebant consultantes
Consilia: ordiri autem grauissima pugna
Dubitabant utrinq;: Iupiter autẽ sedẽs altè præcipiebat:
Horũ aũt omnis impletus est campus, & fulgebat ære,
Virorum & æquorum: commouebatur aũt terrà pedibus
Irruentium simul: duo autem uiri ualde optimi

Herculis murus à Troianis extructus quò se reciperet, cetũ fugiens.

In medium utrorumq; properabant, prompti pugnare,
Aeneasq́; Anchisiades, & diuinus Achilles:
Aeneas autem primus minabundus irruit
Nutans galeâ firma, sed clypeum strenuum
Ante habebat pectus: uibrauit autem ferratam lanceam:
Pelides autem ex altera parte contrà ruit leo tanq̃
Perniciosus, quem uiri interficere prompti sunt,
Venantes omnis populus: hic autem primũ quidẽ spernens
Venit, sed quando aliquis ad bellum currentium iuuenum
Lancea percussit, uersusestq́; hians: circumq́; spuma dentes
Fit: in autem ei cor suspirat fortem animum:
Caudaq́; lateraq́; & dorsa utrinq;
Verberat: se autem ipsum irritat pugnare:
Exasperatus aũt rectà fertur fortitudine, siquẽ interficiat
Virorum, uel ipse interimatur prima in turma.
Sic Achilli prouocabat robur & animus superbus
Contraire magnanimum Aeneam:
Qui autẽ, quando iam propè erant contrà inter se euntes,
Hũc prior allocutus est pedibus sufficiẽs diuinus Achilles:

Achillis cũ Aenea congressus.

Aenea, cur tu tanta multitudine multum abiens
Stas? an te animus mihi pugnare iubet,
Sperantem Troianis imperare equidomitoribus
Honore Priami: sed si me interfeceris,
Non tibi propterea Priamus præmium in manibus ponet:
Sunt ei filij: Iupiter autem constans, neq; amens.
An aliquod tibi Troiani templum facient eximiũ aliorum
Pulchrum plantationis & arationis ut habites
Si me interfeceris: difficulter autem te spero facere.
Iam quidem te dico & aliâs lancea terrui.
An non recordaris, quãdo te bobus procul solũ existẽtem

Inse-

Insecutus sum per Idæa iuga uelocibus pedibus
Statim? tunc autem non uersus es fugiens:
Illinc autem in Lyrnesum fugisti:sed ego hanc
Dirui cum impetu ruens cum Minerua & Ioue patre:
Prædatas autem mulieres libero die auferens
Duxi:sed te Iupiter liberauit & dei alij.
Sed non nunc te liberari puto,ut in animo
Ponis,sed te ego recedentem iubeo
In multitudinem ire,neq; contrarius siste te mihi,
Antè aliquod malum pati:factum autem etiã stultus nouit.
Huic rursus Aeneas respondit, locutusq; est:
Pelide,ne iam me uerbis saltem dementem tanquàm
Speres perterreri:quoniam manifestè noui,& ipse
Et conuitia & iniusta loqui:
Scimus autem inuicem generationem,scimus & parentes,
Antè audita audientes uerba mortalium hominum:
Visu aũt neq; utiq; aliquo modo tu meos uidisti, neq; utiq;
Dicunt te quidem Pelei præclari filium esse: (ego tuos.
Matre autem ex Thetide pulchrũ crinẽ habente marina:
At ego filius magnanimi Anchisæ
Glorior natus esse:mater autem mihi est Venus:
Horum iam nunc alteri dilectum filium plorabunt
Hodie:non enim dico uerbis infantilibus
Sic diuisos à pugna redire:
Si autem uis & hæc discere ut bene scias
Nostrum genus:multi autem ipsum uiri norunt:
Dardanũ iterũ primũ genuit nubiũ congregator Iupiter:
Condidit autem Dardaniam, quoniã nõdũ Ilium sacrum
In campo erat cõdita ciuitas diuersarũ linguarũ hominũ:
Sed adhuc radices habitabant multarum fontium Idæ.

Factũ quod est nouit & stultus.

Aeneas genus ac genealogiam suã explicat.

Dardano filio Iouis tria millia equarum.

Dardanus rurſus genuit filium Erichthonium Regem,
Qui iam ditiſsimus fuit mortalium hominum:
Huius mille equæ paludem circa paſcebantur
Fœminæ, pullis lætæ teneris:

Equæ Dardani, ex Borea uento grauidæ.

Has Boreas amauit paſcentes,
Equo autem ſimilis dormiuit nigros crines habenti:
Hæ autem grauidæ pepererunt duodecim pullos:
Hæ autem aliquando quidem ſaltabant in fertili agro,
Summitate in culmorũ fluctuum currebãt, neq; frangebãt:
Hæ autem quando ſaltabant in lata dorſa maris,
Summitate in littoris maris albentis currebant.

Erichthonius. Ilus. Aſſaracus, Ganymedes.

Troëm Erichthonius genuit Troianis Regem:
Troë autem rurſus tres filij optimo ex geniti ſunt,
Ilusq́;, Aſsaracusq́;, & diuinus Ganymedes,
Qui iam pulcherrimus fuit mortalium hominum,
Quem & ſuſtulerunt dei Ioui propinare
Pulchritudinis gratiâ ſuæ, ut mortales inter eſſet.
Ilus autem rurſus genuit filium præclarũ Laomedonta:
Laomedon autem certè Titonum genuit Priamumq́;,

Capys. Anchiſes.

Lampumq́;, Clitiumq́;, Hicetaumq́; ramum Martis:
Aſſaracus autem Capym: hic aũt Anchiſem genuit filium:

Dij pro uoluntate augent uires minuuntq́;. Hoĩes alij alijs inuicẽ multa poſſunt obijcere.

Sed me Anchiſes: Priamus autem genuit Hectora diuinũ:
Huius generationisq́; & ſanguinis glorior eſſe:
Iupiter autem uirtutem uiris augetq́; minuitq́;
Vt uult: hic enim potentiſsimus omnium.
Sed agè non amplius hæc dicamus amentes ſicut,
Stantes in medio tumultu pugnæ:
Sunt enim ambobus opprobria loqui
Multa ualde, neq; nauis centum ſedium onus eleuaret.
VOLVbilis aũt lingua hominum: Multa aũt ſunt uerba

D iuer-

Diuerſigena: Verborum autem multa copia hinc & hinc:
Quale dixiſti uerbum, tale contra audies.
Sed cur lites & contentiones nobis neceßitas
Contendere mutuò contrà, ut mulieres,
Quæ iratæ ira ualde animi perturbatricæ
Contendunt mutuò mediam in uiam euntes,
Multa ueraq́; & non: ira autem & hæc dicere iubet:
A pugna autem non me uerbis amouebis alacrem,
Ante ære pugnare contrà: ſed agè cito,
Experiamur mutuò æreis lanceis.
Dixit, & in graui clypeo impulit æream haſtam
Terribiliter: ualde aũt circa clypeum ſonuit haſtæ cuſpis:
Pelides autem ſcutum quidem à ſe manu forti
Tenuit timens. dicebat enim eminus iactum telum,
Facile autem ire, magnanimi Aeneæ:
Stultus: neq; intellexit in mente, & in animo,
Quòd non facile eſt Deorum clariſsima dona
Viris mortalibus proſaſſum iri & ceſſurum eſſe.
Neq́; tunc Aeneæ prudentis fortis lancea
Rupit clypeum. aurum enim laborauit dona Dei,
Sed duas quidem tranſiuit per plicas: hæ aũt adhuc tres
Erant, quoniam quinque plicas excuderat Vulcanus:
Has duas æreas: duas autem intus ſtanni:
Vnam autem auream. ubi detenta eſt ærea lancea:
Secundus rurſus Achilles præmiſit longam lanceam,
Et percußit Aeneæ clypeum undiq; æquale
In orbe ſub primo: ubi tenuißimum currebat æs:
Tenuißimum aũt inerat corium bouis: hæc autẽ totaliter
Pelias tranſiuit fraxinea: reſonuit aũt ſcutum ſub ipſa:
Aeneas autem contractus eſt, & à ſe ſcutum tenebat

Hoĩm lingua uolubilis: uerba aũt multa.
Qualia dixiſti, talia audies.

Achilles Aeneam aliquãdo in fugam uertit.

Timens:lancea autem supra dorsum in terra
Stetit delata,per autem ambos transiuit orbes
Clypei cooperiētis hominē:hic aūt deuitās lanceam longā
Constitit:dolor autem fusus est multus in oculis,
Timens quòd eum propè fixum est telum: sed Achilles
Promptus irruit tracturus ensem acutum
Terribiliter clamans:hic saxum accepit manu
Aeneas,magnum opus,quod non duo uiri extulissent
Quales nūc hoīes sunt:hic āt ipsū facile uersabat & so-
Tunc Aeneas irruentem percussit petra (lus.
Et in galea & in scuto,quod eum iuuit à dura morte:
Hunc autem Pelides propè ense animum abstulisset,
Nisi acutè intellexisset Neptunus quatiensterram:
Statim autem immortales deos ad,uerbum locutus est:
Heu certe mihi dolor magnanimi Aeneæ,
Qui cito Pelide domitus ad infernum descendet,
Persuasus uerbis Apollinis longeiacentis,
Stultus:neq; eum iuuabit à tristi morte.
Sed cur hic innocens dolores patitur
In uanum gratiâ alienorū dolorum:grata autem semper
Munera Deis exhibet,qui cœlum latum habitant.
Sed agitè,nos ipsum è morte subducamus,
Ne aliquomodo & Saturnides irascatur,si Achilles
Hunc interimat:fatale autem est ei euitare,
Vt non inseminata generatio & obscura pereat
Dardani,quem Saturnides præ omnibus dilexit liberis,
Qui se ex,generati sunt mulieribus mortalibus.
Iam enim Priami generationem odit Saturnius:
Nunc autem iam Aeneæ potentia Troianis imperitabit,
Et filii filiorum qui posteà nascentur.

[Marginal notes:]
Aeneam cū Achille cō- gressum Nep.libe- rat.

Aeneā Tro iano exā- dio supesse fato decre- tum erat.

Huic

Huic ãt posteà respõdit pulchraoculos uenerãda Iuno:
Neptune, ipse tu in mentibus tuis considera,
Aeneam an ipsum saluabis, an sines
Pelide Achilli interficiá bonum existentem.
Certe quidem enim nos multa iurauimus iuramenta,
Omnes inter mortales ego & Pallas Minerua,
Nunquam in Troianos expellere malum diem,
Neq; quando Troia ustiuo igne omnis uretur
Vsta: urent autem bellicosi filij Achiuorum.
Sed postq̃ hoc audiuit Neptunus quatiensterram,
Perrexit ire inq; pugnam, & in strepitum hastarum:
Iuit autem ubi Aeneas, & inclytus erat Achilles.
Statim huic quidem posteà in oculis fudit calignem
Pelidæ Achilli: hic autem fraxineam bene ferratam
Scuto extraxit magnanimi Aeneæ.
Et hoc quidem ante pedes Achillis posuit:
Aeneam autem ruere fecit à terra altè eleuans:
Multas autem turmas Heroum, multas autẽ & equorum
Aeneas supersaltauit Dei à manu ruens:
Iuit autem in ultimam impetuosi belli:
Vbi autem Caucones bellum ad armabantur:
Hunc autem ualde propè uenit Neptunus quatiensterrã,
Et ipsum uociferans uerba ueloci alloquutus est:
Aenea, quis te sic Deorum tristem persuasit
Contra Achillem bellare & pugnare,
Qui te simul melior, & dilectior immortalibus?
Sed recede quando obuiaueris ipsi,
Ne & præter fatum domum inferni ingrediaris.
Sed postquàm Achilles mortem & fatum assecutus fuerit,
Audens autem posteà cum primis pugnare.

Non quidem enim aliquis te alius Achiuorum interficiet.
Sic dicens reliquit illic postquam dixit omnia:
Statim autem posteà Achilles ab oculis fugauit nebulam
Densam: hic autem postà ualde uidit oculis:
Egreferens autem dixit ad suum magnanimum animum:
Papè, certe magnum miraculum hoc oculis uideo:
Lancea quidem hæc iacet in terra, neq; uirum
Video, quem iaculatus sum interficere promptus:
Certe & Aeneas dilectus immortalibus Deis
Erat, sed ipsum dicebam uanè sic gloriari:
Abierit, non ei animus me amplius tentare
Erit, qui & nunc fugit alacer à morte.
Sed agè, iam Danais bellicosis imperans
Alios Troianos experiar contrarius iens.
Dixit, & in ordines saltauit: iussit autem uiro singulo,
Ne quid nunc à Troianis procul state diui Achiui:
Sed agè uir contra uirum ito: promptus sit autẽ pugnare:

Difficile est pugnare cum multis uni.

Difficile autem mihi est, & forti licet existenti:
Tot autem homines insequi & omnibus pugnare:
Neq; Mars qui Deus immortalis, neq; Minerua:
Tantæ autem pugnæ insequeretur os & laboraret.
Sed quantum quidem ego possum manibusq; pedibusq;,
Et robore, non me amplius dico dimittere neq; minimum,
Sed ualde ad ordinem uado penitus, neq; aliquem puto
Troianorum lætari, quicunq; prope hastam uenerit.
Sic fatus incitans: Troianos autem illustris Hector
Iussit uocans (dixit autem ire contra Achillem:)
Troiani magnanimi, ne timete Achillem.
Etenim ego uerbis & immortalibus pugnarem:
Lancea autem difficile, quoniam longè fortiores sunt

Neq;

Neq; Achilles omnibus perfectionem uerbis imponet.
Sed hoc quidem perficiet:hoc aũt imperfectum turbabit:
Huic aũt ego cõtrarius uado,etsi igni manus similis esset:
Si igni manus similis esset:robur autem ardenti ferro.
Sic dixit proruẽs:hi autẽ contrarij lanceas eleuauerũt
Troiani:horũ ãt simul mistũ est robur:exortus est ãt cla=
Et tũc Hectora allocutus ẽ astãs Phœbus Apollo: (mor.
Hector,nec adhuc oĩno Achilli cõgrediare in prima pu=
Sed in multitudinem & à tumultu suscipiaris, (gna,
Ne te uel iaculetur & propè ense uerberet.
Sic dixit:Hector aũt rursus ingressus est globũ uirorũ
Timens,quando audiuit Dei uocem clamantis:
In aũt Achilles Troianos saltauit mẽtibus indutus fortitu=
Terribiliter clamãs:primũ ãt ĩterficit Iphitiona (dinẽ
Strenuum Otryntidem multorum ductorem populorum,
Quem nympha peperit Nais Otrynteo urbium domitori,
Tmolo sub niuoso Idæ in pingui populo:
Hũc aũt recta promptum percußit lancea diuus Achilles
Medium in caput,quod in duas partes totum diuisum est:
Increpuit ãt cadẽs:hic ãt cõtra gloriabatur diuus Achil
Iaces Otryntide omnium terribilißime uirorum: (les:
Hic autem tibi mors:genus autem tibi est in stagno
Gygæo,ubi tibi templum patrium est
Hyllo in pisculento,& Hermo undoso.
Sic dixit iactabũdus:hũc autem tenebra oculi cooperuit.
Hunc quidem Achiuorum equi rotis contriuerunt
Prima in acie:hic post ipsum Demoleonda
Bonum adiutorem pugnæ Antenoris filium
Percußit in tempore galeam per ferream:
Neq; utiq; ærea galea prohibuit,sed per ipsum

Hector ab Apolline deterretur,ne cõgrediatur cũ Achille.

Cuspis

Cuſpis iens rupit os:cerebrum autem
Intus omne ſparſum eſt:interſeat autē ipſum promptum:
Hyppodamanta autem poſte ab equis ruentem
Ante ſe fugientem dorſum uulnerauit lancea:
Sed hic animum ſpirauit,& mugiuit ut quando taurus
Mugiebat tractus Heliconium circa regem
Iuuenibus trahentibus:gaudet autem his Neptunus.
Sic igitur hunc mugētē reliquit oſſa animus ſuperbus.
Sed hic iuit cum lancea in diuum Polydorum
Priamidem:hunc autem non pater permiſit pugnare:
Quoniam ei inter filios nouiſsimus erat generatione:
Et ei chariſsimus erat:pedibus autem omnes uincebat,
Iam tunc infantijs pedū uirtutem oſtendens, (dit animū.
Currebat inter primos pugnatores quouſq; dilectū perdi
Hūc percuſſit mediū iaculo pedibus uelox diuus Achilles
Terga apud ruentis, ubi balteum fibulæ
Aureæ alligant, & duplex ſuſpendebatur thorax:
Contrà autem tranſiuit per umbilicum lanceæ cuſpis:
In genu āt procumbit ingemēs: nebula āt ipſum cooperuit
Nigra:ad ſe aūt accepit uiſcera manibus declinatus:
Hector autem poſtq̄ cognouit fratrem Polydorum
Viſcera manibus tenentem,cadentem ad terram,
In eius oculis fuſa eſt tenebra,neq; tolerabat
Diu longè uerti,ſed contrarius uenit Achilli
Acutam lanceam uibrans flammæ ſimilem.ſed Achilles
Poſtq̄ uidit,ualdē ſaltauit,& iactabundus uerbum dixit:
Propè uir qui meum ualde intus comedit animum,
Qui mihi amicum interfecit honoratum,neq; item diu
Mutuò formidamus in belli ponte.
Dixit,& toruè uidens allocutus eſt Hectora diuum:

Propè

Propè accede,ut celeriter mortis fines uenias.
Hunc non timens imperterritus allocutus est bellicosus
Pelide,ne me uerbis stultum tanquàm (Hector:
Speres terreri:quoniam manifeste noui & ipse
Et cauillationes & iniurias loqui:
Scio aũt ꝙ tu quidem fortis,ego autem te multò inferior:
Sed certe quidem hæc Deorum in genibus iacent:
Si te imbecillior existens animum auferre
Hasta percutiens:quoniam & meum telum acutum antè.
Dixit,& uibrans præmittit lanceam:& hanc Minerua
Spiritu Achillis retrò uertit gloriosi
Cito ualde frigefaciens: hæc aũt retroiuit in Hectora di=
Ipsius autem ante pedes cecidit. (uum:
Sed Achilles promptus irruit interficere promptus
Horrendùm clamans:hunc autem eripuit Apollo
Facile ualdē tanq̃ Deus:operuit autem nebula multā.
Ter quidē postea irruit pedibus uelocibus diuus Achilles
Lancea ærea:ter autem nebulam uerberauit profundā.
Sed quando iam quartò irruit deo similis,
Grauiter clamans uerba uelocia allocutus est:
Extrà rursus nunc fugisti mortem canis:certe te prope
Venit exitium:nunc rursus te liberauit Phœbus Apollo,
Quem debes precari iens in sonitum iaculorum.
Certe diu te perficio & aliâs obuians
Sicubi aliquis & mihi deorum adiutor est.
Nunc aũt alios Troianorum insequor quēcũq; inuenero.
Sic dicens Dryopem uulnerauit in ceruice media iaculo:
Cecidit aũt ante pedes:hic aũt hunc quidem reliquit:
Demuchum autem Philetoridem bonumq́; malumq́;
In genu lancea percutiens detinuit:hunc quidem posteà

Hector cũ Achille cō=gressus ab Apolline morti sub=trahitur.

Achilles e-repto sibi Hectore,cō plures ali=os occidit.

Vulne=

Vulnerans ense magno abstulit animum.
Sed hic Laogonum & Dardanum filios Biantis
Ambos ruens ex equis impulit humum:
Hūc quidē lācea percutiēs: illū aūt propè ense uerberās:
Troianū āt Alastoridē, hic q̄dē cōtrarius uenit ad genua,
Si aliquo modo parceret capiens, & uiuum dimitteret,
Neq; interficeret, coæuitatem miseratus.
Stultus, neq; hoc sciuit quod non credi erat.
(Non enim in aliquo benignus uir erat, neq; mitis
Sed ualdè ferox) hic quidem tetigit manibus genua,
Cupiens placare: hic autem ense uulnerauit iecur:
Extra āt ei iecur lapsum est, & niger sanguis ex ipso
Sinum impleuit: hunc autem tenebra in oculis cooperuit
Animo indigentem: hic autem Mulium uulnerauit astans
Lancea in aure: statim autem per aurem iuit alteram
Cuspis ærea: hic autem Agenoris filium Echeclum
Medio in capite ense percussit capulato:
Totus autē calefactus est ensis sanguine: hūc aūt in oculis
Accepit nigra mors & fatum potens:
Deucaliona autem posteà ubi continent nerui
Cubitum, illic hunc dilectam per manum penetrauit
Cuspis ærea: hic aūt ipsum expectabat manum grauatus
Antè uidens mortem: hic autem ense ceruicem uerberans
Longè ipsi galeæ caput iecit, cerebrum rursus
Inter nodijs spinæ exaltauit: hic āt ī terra iacuit extēsus.
Sed hic perrexit ire in strenuum Pirei filium
Rhigmum, qui è Thracia fertili profectus est,
Hūc percußit medium telo: fixū est aūt in uentre ferrū.
Decidit autem è curru: hic autem Areithoum seruum
Retrò equos uertentem in dorso acuta lancea

Percussit: ab aũt curru ĩpulit: turbati sunt aũt eius equi.
Sicut autem promptus est profundas ualles magnus ignis Comparatio ignis.
Montis aridi: profunda autem comburitur sylua,
Vndiq; quatiens uentus flammam circumuoluit:
Sic hic undiq; currebat cum lancea Deo similis
Interfectos sequens: fluebat autem sanguine terra nigra.
Sicut aũt quãdo aliquis iunxit boues masculos latæ frõtis Comparatio boum.
Terere hordeum bene ædificata in area,
Citóq; tenuia fiunt boum sub pedibus ualde mugientium:
Sic sub Achille magnanimo uniusunguis equi
Calcabant simul mortuósq; & clypeos: sanguine aũt axis
Subter oĩs coĩquinatus est, & rotæ existẽtes circa currũ,
Quas ab equorum ungulis guttæ spargebant,
Quæq; à ferro rotarũ: hic aũt cupiebat gloriam accipere
Pelides: cruore autem maculabat manus euitandas.

ARGVMENTVM. Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

TRoianis in duas diuisis partes, hos quidem in ciuitatem, illos autem in Scamandrum, Achilles impellebat: & duodecim iuuenes uiuos cepit in ultionem Patrocli: ipse autem Lycaonem filium Priami, & Asteropeum interficit. Posteà fluuio inundante periclitantẽ ipsum saluat Vulcanus, comburens fluuium & campum. Post hæc Deorum pugna fit inter se: Achillem autem Apollo impedit Agenori aßimulatus: & fugiens decipit, donec Troiani saluentur in ciuitatem.

Iliadis

ILIADIS .Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Phi,bellum Aeacidæ apud littora fluuij.

Xãthus fluuius à Ioue genitus.

AT *quando ad transitum peruenerunt lati fluuij*
Xanthi uorticosi,quem immortalis genuit Iupiter,
Illic diuidens, hos quidem per campum insequebatur
Ad ciuitatem,quà alij trepidi fugerant
Die superiori,quando furebat illustris Hector,
Illac profundebantur fugientes:tenebram autem Iuno
Effudit ante densam inhibere:media autem
In fluuium uertuntur profundi fluxu argentei uorticis:
In ãt cecíderũt magno strepitu:resonuerũt aũt alta fluẽta:
Ripæ autẽ circum circa ualde insonuerunt:hi ãt clamore
Ibant huc & illuc reuoluti per uortices:
Sicut autem quando sub iactu ignis locustæ pendent
Fugientes ad fluuiũ:hoc aũt comburit infatigabilis ignis
Motus repente:hæ autem cadunt in aquam:
Sic ab Achille Xanthi profundorumuorticum
Implebatur fluctus resonãs mixtim equorumq; & uirorũ.
Sed hic magnanimus lãceã quidẽ reliquit illic in ripis,
Iacentem in myricas:ipse uerò insilijt deo similis
Ensem solum habens:mala aũt mẽtibus cogitabat opera:

Comparatio piscium minorum.

Verberabat ãt cõuersim:horũ aũt suspirium mouebatur
Ense uerberatorũ:rubescebat ãt sanguine aqua: (ĩdecẽs
Sicut autem à delphino magno pisces alij

Fugientes

Fugientes implent cauernas portus benefacti
Timentes (ualde enim deuorat quencunq; assequitur.)
Sic Troiani fluuij in impetuosi fluenta
Cadebãt in præcipitia:hic ãt postq̃ defatigauit manus interficiens,
Viuos ex fluuio duodecim delegit iuuenes,
Pœnam Patrocli Menœtiadæ mortui:
Hos eduxit forâs stupefactos tanq̃ hinnulos:
Ligauit autem à tergo manus bonoratis uinculis,
Quæ ipsi portabant in flexibilibus sagulis:
Tradidit autem socijs deducere concauas ad naues,
Sed hic iterum irruit interficere promptus,
Illic filio Priami obuiam factus est Dardanidæ
Ex fluuio fugienti Lycaoni:hunc autem aliquando ipse
Duxit,capiens ex patris terra non uolente
Nocturnus procedens:hic autem caprifico ense æreo
Incidebat nouos ramos,ut currus radij essent.
Huic inopinatum malum uenit diuinus Achilles.
Et tũc quidẽ ipsum Lemnum beneædificatã transire fecit
Nauibus ducens,sed filius Iasonis pretium dedit:
Illinc autem amicus ipsum liberauit:multa autem dedit
Imbrius Eetio:misit autem ad diuinam Arisbem.
Hinc latenter fugiens paternam in domum:
Vndecim autem dies animum delectatus est suis amicis,
Veniens ex Lẽno: duodecimo aũt die ipsum rursus aliqs
Manibus Achillis Deus iniecit,qui ipsum debebat
Mittere in inferni & non uolentem ire:
Hũc ãt postq̃ igitur cognouit pedesuelox diuus Achilles
Nudum sine galeaq; & scuto,neq; habebat hastam,
Sed hæc quidẽ retrò oĩa humũ iecit: consumebat.n.sudor
Fugientẽ ex fluuio:labor autem sub genua domauit.

Achilles mactat duodecim Troianos, ut ulciscatur Patroclũ defunctum.

Lycaõ Priami filius.

Egrediens

Egreferens autem utiq; dixit ad suum ingenuum animū:
Papè, certe magnum miraculum hoc oculis uideo,
Certe ualde iam Troiani magnanimi, quos q̃uis interfeci,
Rursus resurgent à caligine obscura,
Qualem iam & hic uenit fugiens sub crudelem diem,
Lemnum in claram profectus: neq́; ipsum detinuit
Pontus maris albi, qui multos inuitos coërcet.
Sed agè iam & hastæ spiculum nostræ
Gustet, ut uideam in mentibus & intelligam,
An similiter & illinc ueniet, an ipsum retinebit
Terra alma, quæ fortem quanuis coërcet.
Sic mouebat manens: hic autē eum prope uenit trepidus
Genua contingere promptus: ualde autem uolebat animo
Effugere mortemq́; malam & parcam nigram.
Certe hic quidem lãceã longam eleuauit diuus Achilles:
Vulnerare promptus: hic autē latēter cucurrit & accepit
Declinans: hasta autem super dorsum in terra (genua
Stetit prompta corporis saciare uirilis:
Sed hic altera quidem capiens supplicauit genua:
Altera autem tenebat lanceam acutam, neq; dimittebat,
Et ipsum precans uerba uelocia allocutus est:
Oro te Achilles, tu autem me uenerare, & mei miserere.
Coram te sum supplicatoris Iouenutrite uerecondi.
Apud enim te primum comedi Cereris album
Die quo, quando me cepisti bene ædificato in agro,
Et me transtulisti procul ducens patreq́; amicisq́;
Lemnum in claram: hecatombæum autem tibi inueni:
Nunc autem soluam ter tot dans: dies autem mihi est
Hæc duodecima, quando in Ilium ueni
Multa perpessus: nunc autem me tuis in manibus posuit

Fatum

Fatum pernitiosum.debeo odio esse Ioui patri,
Qui me tibi iterum dedit:parui temporis autem mater
Peperit Lathoë filia Altæ senis,
Altæ,qui Lelegis bellicosis imperitat,
Pedasum altam tenens sub Satnioënte:
Huius autem habuit filiã Priamus:multas autẽ & alias:
Ex hac autem duo nati sumus:tu autem ambos truncabis:
Certe hunc primos inter pedites domans
Diuinum Polydorum,quoniam percußisti acuta lancea:
Nunc autem iam hîc mihi malum erit.non enim puto
Tuas manus fugere,quoniam appropinquauit fatum.
Aliud autem tibi dico:tu autem in mentibus pone tuis:
Ne me interfice,quoniam non uterinus Hectoris sum,
Qui tibi socium interemit mansuetumq́;fortemq́;.
Sic igitur ipsum Priami allocutus est illustris filius,
Precans uerbis:immitem autem uocem audiuit:
Stulte,ne mihi dona dicas,neq; condoneris.
Ante quidem enim Patroclum assequi fatalem diem,
Aliquãdo aliquid mihi misereri in mẽtibus dilectius fuit
Troianorum,& multos uiuos cepi,& uendidi:
Nunc autem non est qui mortem fugiat,quemcunq; Deus
Ilium ante meis in manibus ponet
Omnium Troianorum:ualde autem rursus Priami filiorũ:
Sed amice morere & tu,quid ingemis frustrà?
Occubuit & Patroclus qui te multò præstantior:
Nónne uides qualis ego pulcherq́; magnusq́;?
Patris autem sum boni:Dea autem me peperit mater.
Sed post & mihi mors & parca fortis
Erit,uel aurora,uel crepusculo,uel medio die,
Quando aliquis & mei mars animum auferet,

Vel hic lancea percutiens, uel à neruis sagittā.
Sic dixit: huius autē illic soluta sunt genua & lætū cor,
Lanceam quidē à se misit: hic autē sedit manus extendens
Ambas: Achilles autem trahens ensem acutum,
Verberauit in coniunctura apud ceruicem: totus aūt intrò
Iuit ensis anceps: hic autem pronus in terra
Iacebat extensus: extrà autem sanguis niger
Fluebat: madefecit autem terram:
Hūc aūt Achilles in fluuiū capiēs ex pede, misit portari,
Et ipsum gloriatus uerba uelocia allocutus est:
Istic nunc iaceas cum piscibus, qui tibi uulneris
Sanguinem absorbeant incuratum, neq; te mater
Imposita lectis deflebit: sed Scamander
Portabit torrens intra maris latum sinum:
Saltans aliquis in undam nigram, motum fugiet
Piscis, qui comedet Lycaonis albam pinguedinem.
Corrumpimini, donec ciuitatem capiamus Ilij sacri,
Vos quidem fugientes, ego autem retrò premens:
Neq; uobis fluuius benefluens altos uortices habens
Iuuabit, cui iam diu multos sacrificatis tauros:
Viuos autem in uorticibus dimittite solungulos equos.
Sed sic peribitis mala morte, donec omnes
Solueritis Patrocli cædem, & pestem Achiuorum,
Quos in nauibus uelocibus interfecistis sine me.
Sic dixit: fluuius autem indignatus est animo magis,
Agitauit autem in animo, ut cessaret à labore
Diuinum Achillem: Troianis autem pestem expelleret:
Interim autem Pelei filius tenens longam lanceam,
Asteropeum contra saltauit interficere promptus
Filium Pelegonis, quem Axius latefluens
Genuit, & Peribœa Acesameni filiarum

Antiquißima: huic ãt misthus est fluuius profundiuorticis.
Huic Achilles irruit:hic autem contrarius ex fluuio
Stetit tenens duas lãceas:robur aũt ei in mẽtibus posuit
Xanthus,quoniam iratus erat interfectis iuuenibus,
Quos Achilles interfecerat in fluctu,neq; misertus est.
Hi autem quando iam propè erant inter se euntes,
Hũc prior allocutus est uelocibus pedibus diuus Achilles:
Quis,unde es uirorum,qui mihi audes contrarius uenire?
Infelicium autem filij meæ fortitudini obuiant.
Hunc autẽ rursus Pelegonis allocutus est illustris filius:
Pelide magnanime,cur generationem interrogas?
Sum ex Pæonia fertili longè existente,
Pæones uiros ducens longas lanceas habentes:
Hæc autem mihi nunc dies undecima,quãdo in Ilium ueni:
Sed mihi generatio ex Axio latè fluente:
Axio,qui pulcherrimam aquam in terram mittit,
Qui genuit Pelegona inclytum lancea:hunc aũt me dicunt
Genuisse:nunc autem pugnemus illustris Achilles.
Sic dixit iactabũdus:hic autem eleuauit diuinus Achilles
Peliadem hastam:hic aũt simul hastis ambabus
Heros Asteropeus (quia ambidexter
Erat) & altera quidẽ lancea scutũ percußit,neq; totaliter
Rupit scutum (aurum enim prohibuit dona Dei:)
Altera aũt ipsum in cubitũ in superficie percußit in manu
Dextra:fluxit aũt sanguis niger,& super ipsius
Terra infirmata est cupiens corpus saturare:
Secundus rursus Achilles fraxineam rectà uolantem
Asteropeo immisit interficere promptus:
Hôc quidem aberrauit:hic autem altam percußit ripam:
Ad medium autem posuit in ripa fraxineam lanceam.

Achilles in Xãtho flu. plurimos Troianos occidit.

Pelides autem ensem acutum trahens à latere,
Saltauit in eum promptus: hic autem fraxineam Achillis
Non poterat è ripa trahere manu forti:
Ter quidem ipsum appropinquauit trahere promptus:
Ter autem dimisit uis: quartò autem uoluit animo
Frangere inflectens lanceam fraxineam Aeacidæ,
Sed antè Achilles propè ense animum abstulit: (omnia
In uentre. n. ipsum uerberauit apud umbilicũ: extra aũt
Fusa sunt humi intestina: hũc aũt tenebra in oculis coope-
Anhelantem: Achilles autẽ in pectoribus ruens, (ruit
Armaq; expoliauit, & gloriabundus uerbum dixit:
Iace sic, difficile tibi ualde potentis Saturnij
Filijs contendere fluuio ex nato.
Dicebas tu quidem fluuij genus esse latè fluentis:
At ego generationem magni Iouis glorior esse:
Genuit me uir multis imperans Myrmidonibus
Peleus Aeacides: hic autem Aeacus ex Ioue fuit:
Ideo melior quidem Iupiter fluuijs inmarefluentibus:
Potentior autem rursus Iouis generatio fluuio facta est.
Etenim tibi fluuius adest magnus, si potest aliquid
Iuuare, sed non est Ioui Saturnio pugnare:
Cui neq; rex Acheloius æquatur,
Neq; profundè fluentis magna potentia Oceani,
Ex quo omnes fluuij & totum mare,
Et omnes fontes & putei profundi fluunt.
Sed & is timet Iouis magnum fulmen,
Graueq; tonitru, quando è cœlo sonat.
Dixit certe, & ex ripa traxit æream lanceam:
Hunc autem illic reliquit postq̃ dilectum cor abstulit
Iacentem in harenis: abluebat autem ipsum nigra aqua,

Hũc igitur quidẽ anguillæq́; & piſces arcũ ſequebantur,
Pinguedinem comedentes,iecur inadentes.
Sed hic contendit perſequi ad Pæones equites,
Qui adhuc apud fluuium fugiebant uorticoſum,
Poſtq̃ uiderunt optimum in forti pugna
Manibus ſub Pelide & enſe fortiter interfectum.
Tũc interfecit Therſilochumq́;, Mydonaq́;,Aſtypilumq́;,
Mneſumq́;,Thraſiumq́;,& Aenium,& Opheleſtem.
Et item plures interemiſſet Aeoles uelox Achilles,
Niſi iratus allocutus fuiſſet fluuius profundiuorticis,
Viro ſimilis:profundo autem locutus eſt uortice:
Ô Achilles,ualde quidẽ potẽs es:ualde ãt indigna facis
Virorum.ſemper enim tibi auxiliantur dei ipſi.
Siquidẽ tibi Troianos dedit Saturni filius omnes ꝑdere,
Ex me expellens campum in,cogitata fac.
Implentur enim iam mihi mortuorum amica fluenta,
Neq; amplius poſſum profundere fluxũ in mare humidũ
Strictus mortuis:tu autem interficis ꝑnitioſè.
Sed agè iã & deſiſte,ſtupor me habet prĩceps populorũ.
Hũc aũt reſpõdẽs allocutus eſt pedibus uelox Achilles:
Erunt hæc Scamandre diuine ſicut tu iubes:
Troianos autem non ante deſinam interficiens,
Quàm impellere ad ciuitatem & Hectora tentare
Contra,uel me interficiet,uel ego ipſum.
Sic dicens Troianis irruit,dæmoni ſimilis.
Et tunc Apollinem allocutus eſt fluuius profundiuorticis:
Ô amice,arcitenens Iouis fili,non tu conſilia
Obſeruaſti Saturnij, qui ualde multa iuſſit
Troianis aſtare & auxiliari,donec ueniret
Crepuſculũ ſerò ingrediẽs,obumbraret & fertilẽ agrũ.

Xanthus flu. Achillẽ alloquitur.

Achillis ad Xãthũ flu. reſponſio.

Xanthus flu. Achillis conatibus obstat.

Dixit, & Achilles quidem lancea inclytus insilijt medio
Ripa à ruens: hic autem contra motus est undâ festinans:
Omnia autem mouit fluenta turbatus: abiecit aũt mortuos
Multos, qui in ipso abũdè erãt, quos interfecerat Achilles:
Hos eiecit foràs mugiens tanq̃ taurus,
In terram: uiuos autem saluauit in pulchris fluentis,
Occultans in uorticibus profundis, magnis:
Grauem autem circum Achillem uoluta stabat unda:
Impellebat autem in scutum cadens fluctus, neq; pedibus
Poterat firmare: hic autem ulmum accepit manibus
Virentem, magnam, hæc à radicibus cadens
Ripam omnem dispulit: detinuit autem pulchra fluenta
Ramis densis, ponte iunxit illam ipsam
Intus tota cadens: hic autem ex stagno ruens,
Ruebat in cãpũ pedibus ueloabus uolare (contra ipsum
Timens, neq; amplius cessauit magnus Deus: motus est aũt
In summitate nigrescens, ut ipsum cessare faceret à labore
Diuinum Achillem: Troianis autem pestem expelleret.
Pelides autem longè ruit quantumq; est lanceæ iactus,
Aquilæ uiasq; tenens nigræ uenaticæ,
Quæq; simul fortißimaq; & uelocißima alitum,
Huic similis ruit: in pectoribus autem æs
Terribiliter insonuit: obliquè autem ab hoc declinans
Fugiebat: hic ãt à tergo fluẽs sequebatur magno strepitu:

Cõparatio riui qui in hortũ deducatur.

Sicut autem quando uir irrigator à fonte nigræ aquæ
Plantas & hortos aquæ fluxum ducit,
Manibus ligonem habens riuo ex obices iaciens.
Hôc quidemq; profluente ab calculi omnes
Turbantur: hæc autem cito defluens resonat
Loco in alto: præuenit autem & ducentem:

Sic

Sic semper Achillem premebat unda fluxus
Et celerem existentem: DEI autem potentiores uiris.
Quoties autem parabat pedibus uelox diuus Achilles
Stare contrà, & intelligere si ipsum omnes
Immortales terrerent, qui cœlum latum habitant,
Toties magna unda limpidi fluminis
Inuadebat humeros desuper: hic aūt ī altū pedibus saltauit
Animo tristans: fluuius autem genuaq; domabat
Vehemens obliquè fluens: solū aūt subtrahebat pedibus:
Pelides autem ingemuit aspiciens cœlum latum:
Iupiter pater, quō nullus me Deorū miserabilem sustinet
Ex fluuio saluare? postea autem & quid patiar?
Alius autem nullus mihi tantum causæ cœlestium.
Sed dilecta mater quæ me mendacijs decepit,
Quæ me dicebat Troianorum sub muro armatorum
Velocibus perire Apollinis telis,
Vt me deberet Hector interficere qui hic nutritus est:
Ideo fortis quidem interficeret, fortem autem expoliaret:
Nunc autem me molesta morte fatatum est capi,
Detentum in magno fluuio tanq̄ filium bubulcum,
Quem torrens necat hyeme transeunte.
Sic dixit: huic autem ualde cito Neptunus & Mineruà
Steterunt propè venientes: corpore aūt uiris similes erant:
Manu āt manū accipiētes, ultrocitroq; fidē dederunt uer-
His aūt uerbis incœpit Neptunus quatiens terram: (bis.
Pelide, ne ualde trepida, neq; time.
Tales enim tibi nos Deorū auxiliatores sumus,
Ioue consentiente, ego & Pallas Minerua,
Vt non tibi fluuio mori fatatum est.
Sed hic quidem cito quiescet: tu autem uidebis ipse.

Sed te prudenter admonebimus, si credis
Non ante cessare manus æquali bello,
Quàm ad Ilium inclytos muros populum impellere
Troiam, qui fugiat: tu autem Hectori animum auferens
Statim ad naues uade: damus autem tibi gloriam accipere.
Hi quidem igitur sic dicentes, ad immortales abierunt:
At hic iuit. ualde enim Deorum commouit præceptum
In campum: hic autem totus plenus erat aqua effusa:
Multa autem arma pulchra interfectorum iuuenum
Fluitabant & mortui: huius autem altè genua
Ante fluxum fluentis in rectitudinem: neq; ipsum retinuit
Latè fluens fluuius: magnã. n potentiam iniecat Minerua.
Neq; Scamãder desiuit suã fortitudinẽ, sed amplius magis
Iratus est Pelidæ: armauit autem undam fluctus
In altum eleuatus: Simoënti autem iußit clamans:
Dilecte frater, fortitudinem uiri ambo
Impediamus: quoniã cito ciuitatem magnam Priami regis
Destruet: Troiani autem in pugna non manent,
Sed auxiliare ueloci ßimè, & imple fluenta
Aqua ex fontibus: omnes autem moue torrentes:
Statue autem magnã undã: multum autem fragorẽ excita
Arborum & lapidum, ut impediamus uirum,
Qui iam nunc ualet: audet autem hic paria Deis.
Confirmo enim, neq; uires opitulari, neq; aliquã speciem,
Neq; arma pulchra, quæ ualde in ultimo portu
Iacent sub luto operta: secundum autem ipsum
Voluam harenis abundè luti circumfundens
Multum, neq; eius ossa suprastabunt Achiui
Colligere: tantam colluuiem desuper operiam:
Illic ei sepulchrum factum erit, neq; amplius ei opus

Xãthus Simoënta & ipsum flu. inuocat ut adsit sibi in opprimẽdo Achille.

Erit monumento, quando ipſum ſepelient Achiui.
Dixit, & irruit Achilli iratus in altum furens,
Murmurans ſpumaq́;, & ſanguine, & mortuis:
Nigra autem unda à Ioue fluentis fluuij
Stareſcebat eleuata: in autem fluebat Pelidem:
Iuno autem ualde clamauit ualde timens Achilli,
Ne ipſum necaret magnus fluuius profundiuorticis:
Statim autem Vulcanum allocuta eſt dilectum filium:
Mouere claude mi fili, contra te enim
Xanthum uiolentum pugna cogitamus eſſe,
Sed auxiliare citiſsimè: accende autem flammam multam.

Iuno Vulcanũ excitat ad ſubueniendum Achilli.

Sed ego Zephiri & procelloſi Nothi
Ibo in mari immenſam excitatura procellam,
Quæ Troianorum capita & arma comburat,
Incendium graue ferens: tu autem Xanthi apud ripas
Arbores comburе, inq́; ipſum mitte ignẽ, neq; te prorſus
Dulcibus uerbis auertat & minis:
Non autem antè cohibeas tuas uires, ſed quando iam
Loquar ego clamans, tunc tene urentem ignem.
Sic dixit: Vulcanus autem extendit ingentem ignem.
Primũ quidẽ in cãpo ignẽ urebat: combuſsit aũt mortuos
Multos, q in ipſo abundè erãt, quos interfecerat Achilles:
Omnis aũt ſiccatus eſt cãpus: retẽta eſt autem clara aqua.
Sicut autẽ quãdo autumnalis borea nuper irrigat agrum,
Statim ſiccauit: gaudet autem ipſum quicunq; habet cultũ:
Sic exiccatus campus omnis igitur mortuos
Comburebat: hic autẽ in fluuium uertit flammã lucidã.
Vrebantur ulmiq́; & populi & myricæ,
Comburebatur aũt Lotuſq́;, & Thryon, & Cyperiſſus,
Quæ circum pulchra fluenta abundè fluuij orta erant.

Vulcanus Xãthũ cõpeſcit, ne pſequi pgat Achillem.

Conſu-

Consumebantur anguillæq; & pisces quæ in uorticibus,
Quæ in pulchris fluentis natabant huc & illuc,
Spiritu consumpti sapientis Vulcani:
Cōburebatur aūt uis fluuij, uerbūq; dixit & nominauit:
Vulcane, nullus tibi Deorum potest adæquari:
Neq; ego tibi sic igne flagranti pugnarem,
Desine à cōtētiōe: Troianos āt & statim diuus Achilles
Ex ciuitate persequatur. quid mihi cōtētionis & auxilij?
Dixit igne æstuans: in autem feruebant pulchra fluenta:
Sicut autem lebes feruet intus sollicitatus igne multo,
Adipe liquefactus saginati porci,
Vndiq; erectè: sub autem ligna sicca iacent:
Sic huius pulchra fluēta igne urebātur: feruebat āt aqua,
Neq; uolebat profluere, sed tenebatur: cōsumebatur autē
Vulcani ui multum prudentis: sed hic Iunonem (aura
Multum precans, uerba ueloaa allocutus est:
Iuno, cur tuus filius meum fluxum ruit torquere
Xãthus flu. Ex alijs? non quidem ego tantùm tibi causa sum,
Iunoni sup Quantùm alij omnes quicunq; Troianis auxiliatores.
plicat. Sed certè quidem ego desistam si tu iusseris:
Quiescat autem & hic: ego autem & hoc iuro,
Nunq̃ à Troianis expellere malum diem:
Neq; quando Troia combustiuo igne tota combureretur
Accensa: urent autem bellicosi filij Achiuorum.
At postq̃ hoc audiuit Dea albasulnas habens Iuno,
Statim Vulcanum allocuta est suum filium:
Vulcane, abstine fili ualde inclyte. non enim decet
Immortalem Deum sic mortalium gratiâ perturbari.
Sic dixit: Vulcanus autem extinxit combustiuum ignem:
Retroflua autem unda in ruit pulchra fluenta.

At postq̃ Xanthi domita est uiolentia, hi quidem postea
Cessarunt. Iuno enim prohibuit irata quamuis:
In autem alijs deis contentio cecidit grauis,
Difficilis: dupliciter aũt ipsis in mẽtibus animus spirabat:
Concurrerunt aũt magno strepitu: sonuit autẽ lata terra.
Circùm autem sonuit magnum cœlũ: audiuit aũt Iupiter
Sedens olympo: risit autem ei dilectum cor
Lætitiâ, q; uidebat deos contentione congredientes:
Tunc hi non amplius diu abstinuerunt: incœpit enim Mars
Clypeum concutiens, & primis Mineruæ irruit,
Aeream lanceam habens, & opprobriosum dixit uerbũ:
Cur rursus, ô impudentißima, Deos contentione prouocas
Audaciã spirabilẽ habẽs? magnus aũt te animus ꝑsuasit:
An non recordaris quãdo Tydidẽ Diomedem persuasisti
Vulnerare? ipsa ãt in omnium conspectu lanceã accipiens
Rectà me impulisti: per autem corpus pulchrum sautiasti:
Ideó te rursus nunc puto exoluere quæcunq; mihi fecisti.
Sic dicens uulnerauit in clypeum angulosum.
Tremebundũ, quem neq; Iouis scĩdisset fulmen.
Illic ipsum Mars uulnerauit homicida lancea longa:
Hæc autem retrò cedens, lapidem accepit manu forti,
Iacentem in campo nigrum, asperumq;, magnumq;:
Quem uiri priores posuerunt esse terminum agri. (nua:
Hôc ꝑcußit bellicosũ Martẽ secũdũ ceruicẽ: soluit aũt ge
Septẽ ãt detinuit iugera cadẽs: puluere ãt ĩpleuit crines.
Armaq; circùm sonuerunt: risit aũt Pallas Minerua,
Et eum gloriabunda uerba uelocia allocuta est:
Stulte, neq; aliquo modo nosti quanto melior
Glorior ego esse? quòd mihi fortitudinem æquiparas,
Sic matris furias exolues,

Deorũ inter se pugna & cõflictus.

Martis & Mineruæ cõgressus.

Pallas Martem uincit.

Quæ irata mala consuluit:quoniam Achiuos
Reliquisti,sed Troianis periuris auxiliaris.
Sic igitur uociferans retrò conuertit oculos nitidos:
Hunc autem ducebat manucapiens Iouis filia Venus
Frequēter ualde suspirātē:uix āt intus cōgregauit aīum:
Hāc āt postq̄ igitur cognouit dea albas ulnas habēs Iu=
Statim Mineruam uerba uelocia allocuta est: (no,
Papè,Aegiochi Iouis filia infatigabilis:
Et autem rursus canina musca ducit pernitiosum Martem
Combustiuo ex bello per tumultum:sed accede.

Pallas Venerē humi sternit.

Sic dixit:Minerua autem irruit:lætata est autem animo:
Et iniens ad pectora manu forti
Impulit:huius aūt illic soluta sunt genua & dilectum cor.
Hæ quidem igitur ambo iacuere in solo uiridi:
Hæc autem glorians uerba ueloca dixit:
Tales nunc omnes quicunq; Troiani auxiliatores
Sint,quando Arguis pugnabunt armatis:
Sicq; audaces & tolerantes sicut Venus
Venit Marti auxiliatrix,meæ fortitudini obuians.
Hoc iam pridem nos quieuissemus bello
Ilij destruentes munitißimam urbem.

Neptunus Apollinem affatur.

Sic dixit:risit autem Dea albasulnashabens Iuno.
Sed Apollinem allocutus est Rex quatiensterram:
Phœbe,cur iam nos separati sumus,neq; decet
Incipientibus socijs.hoc quidem ualde turpe sine pugna
Iuimus in cœlum ad æream domum,
Incipe:tu autem generatione iunior:non enim mihi
Honestum:quoniam prior natus sum,& plura noui.
Stulte,sic sine mente quod habes,nec sine horum
Recordari quæcunq; iam paßi sumus mala Ilium circa

Soli

Soli nunc Deorum, quando superbo Laomedonti
A Ioue uenientes seruiuimus in annum
Mercede in dicta: hic autem significans iußit:
Vel ego Troianis ciuitatem circa murum ædificaui,
Latũq; & ualde pulchrũ, ut inexpugnabilis ciuitas esset,
Phœbe: tu autem errabundas & curuas boues pauisti,
Idæ in radicibus iugosæ, syluosæ.

Muri Troiani à qbus extructi.

Apollo boues Laomedõtis pascit

Sed quando iam mercedis finem multum ædificantes horæ
Attulerunt, tunc nos uiolauit mercedem omnem
Laomedon terribilis: minas autem dimisit,
Tibi quidem hic minatus est pedes & manus super
Ligare, & irefacere insulas in longinquas:
Promisit autem hic amborum incidere aures ære:
Nos autem retrogradi iuimus irato animo
Mercedem irati quam promittens non perfecit:
Hoc iam nunc populis refers gratiam, neq; nobiscum
Conaris, ut Troiani superbi pereant
Omnino malè cum filijs & pudicis uxoribus.

Laomedõtis pfidia.

Hunc autem rursus allocutus est rex arcitenens Apollo:
Neptune, non me sapientem diceres
Esse, si iam tibi hominum gratiâ certauero
Miserorum, qui folijs similes aliquando quidem
Florentes sunt, terræ fructum comedentes:
Aliquãdo aũt rursus corrũpũtur imbecilles: sed citißimè
Desistamus à pugna: hi autem ipsi pugnent.
Sic igitur uociferans retrò uersus est.
Verebatur enim patruo misceri in manibus:
Hunc autem soror ualde uituperauit cæsta ferarum
Diana uenatrix, & uituperosum dixit uerbum:

Apollo cum Neptuno ĩ singulare certamen prodire recusat.

Apollo à Diana reprehensus nihil respõdit.

Fugis autem arcitenens: Neptuno autem uictoriam
Omnem concedis, uanam autem ei gloriam dedisti.

Stulte, cur arcum habes uanum inaniter?
Non te nūc amplius patris in domibus audiam gloriātē,
Sicut anteà in immortalibus Deis
Contra Neptunum contrarium pugnare?
Sic dixit: hāc aūt nō allocutus est lōge iaculans Apollo:
Sed irata Iouis uenerabilis uxor,
Increpabat sagitta lætantem opprobriosis uerbis:
Quomodo aūt tu nūc prōpta es, canis intrepida, cōtra me
Stare? difficilis ego fortitudine contraferri
Arcum ferenti existenti, quoniam te leonem mulieribus
Iupiter fecit, & dedit interficere quamuis.
Profectò melius est per montes feras interficere,
Agrestesq́; ceruas, q̄ cum mulieribus fortiter pugnare.
Si uis pugnam scire, ut bene scias
Quanto fortior sim, quòd mihi fortitudinem æquiparas.
Dixit, & ambas in palma manus accepit
Sinistra: dextra autem ab humeris abstulit arcus:
Ipsis autem uerberauit aures ridens
Retrò uersam: citæ autem exciderunt sagittæ.
Lachrymans autem posteà Dea fugit tanquàm columba,
Quæq́; ab accipitre caua intrauolauit petra
Remota (neq; illic capi fatatum erat)
Sic hæc lachrymans fugit: reliquit autem illic arcus:
Latonam autem allocutus est Iouis nuncius Argicida:
Latona, ego autem non tibi pugnabo: difficile autem
Pugnare uxoribus Iouis nubiferi.
Sed ualde prompta contra immortales Deos
Gloriari me superare fortitudineq́; uiq;.
Sic dixit: Latona autem collegit curuos arcus,
Sparsos alibi alios in conuersione pulueris.

Mercurius Deorū nū=cius Latonā alloquitur.

Hæc

Hæc quidem arcus capiens iterum iuit ad filiam suam:
Hæc autem ad Olympũ *iuerat* Iouis *ad æream domum.*
Lachrymans autem patris insedit genibus puella:
Circùm aũt incorruptibile peplũ mouebatur: hãc ãt ad se
Accepit pater Saturnides, *&* ĩ*terrogauit suauiter ridẽs:*
Quis tibi talia fecit dilecta filia cœlestium,
Ab re tanquàm si quid malum facientem palàm?
Hunc autem rursus allocuta est bene coronata eiulans:
Tua me uxor uerberauit pater albasulnas habens Iuno:
Ex qua immortales contentio & lis interexarsit.
Sic hi quidem talia inter se colloquebantur:
Sed Apollo Phœbus *petijt* Ilium *sacrum.*
Curæ erat enim ei murus beneædificatæ ciuitatis,
Ne Danai *occuparent præter fatum die illo:*
Hi *autem alij ad* Olympum Dei *semper existentes.*
Hi *quidem irati: hi autem ualde exultantes:*
Desederunt autem apud patrem nubiferũ: sed Achilles
Troianos *simul ipsos* ꝑ*sequebatur, & solũgulos equos.*
Sicut autem quando fumus iens in cœlum latũ peruenit *Comparatio fumi.*
Vrbe ardente: Deorum *autem ipsum ira misit:*
Omnibus autẽ posuit laborẽ, multis aũt tristitias immisit:
Sic Achilles Troianis *laborem & curam posuit:*
Stabat autem senex Priamus *grandem super turrim,* *Priamus in mirãda turri Achillẽ prospectat.*
Prospexit autem Achillem *magnum, sed ab ipso*
Troiani *statim turbabãtur fugiẽtes, neq; aliqua fortitudo*
Erat: *hic aũt ingemens à turri descendit in terram,*
Conclamans apud murum ualde inclytos ianitores
Apertas in manibus portas habentes, donec populi
Venient ad ciuitatem fugientes, certe enim Achilles
Propè hic perturbans nunc puto clades fore:

Sed

Sed poſtq̃ ad murum reſpirauerit fugientes,
Iterum in poſt ponere poſtes bene compactos.
Timeo enim ne pernitioſus uir in murum irrumpat.
Sic dixit:hi ãt aſcẽderũtq; portas & expulerũt ſeras:
Hæ autem apertæ,fecerunt lumen:ſed Apollo
Obuius exiliuit Troianorum ut exitium expelleret:
Hi autem rectà ad ciuitatem & murum altum
Siti aridi,puluere pleni,ex campo (autem ei cor
Fugiebant:hic autem formidoloſè ſequebatur lãcea:rabiẽs
Semper habebat fortis:promptus erat aũt gloriã capere.
Tunc altarum portarum Troiam cepiſſent filij Achiuorũ,
Niſi Apollo Phœbus Agenorem diuinum miſiſſet,
Virum Antenoris filium ſtrenuumq́; fortemq́;:
In quidem eius corde audaciam iecit: apud autẽ eum ipſe
Stetit,ut mortis graues manus propelleret,
Fago innixus:opertus erat autem caligne multa:
Sed hic poſtq̃ cognouit Achillem urbium expugnatorem,
Stetit:multa autem ei cor cogitauit manenti:
Dolens autem igitur dixit ad ſuum uirilem animum:
Heu ego,ſiquidem à forti Achille
Fugiam,qua alij fugiunt,
Capiet me,& tanquàm imbecilli collum amputabit:
Si autem ego hos quidem perturbari ſinam
Pelidæ Achilli:pedibus autem à muro alio
Fugiam ad campum Troianum,ut eam
Idæq́; adq́; denſas ſyluas ingrediar:
Heſperus autem poſteà lotus fluuio,
Sudorem refrigeratus,ad Ilium redibo.
Sed cur mihi hæc dilectus diſputauit animus?
Ne me eleuatum ciuitatis campo intelligat,

Et me

Et me irruens corripiat uelocibus pedibus:
Neq; ampliùs posteà erit mortem & parcam fugere.
Valde enim fortis supra omnes est homines:
Si autem ipsi ante urbem obuiàm uenero:
Etenim huic uulnerabile corpus acuta lancea:
In aũt una anima: mortalem aũt ipsum dicunt homines
Esse, sed ei Saturnides Iupiter gloriam præbet.
Sic dicens in Achillem conuersus stetit: in aũt eo animus
Fortis concitabatur bellare & pugnare:
Veluti pardus uenit profunda ex sylua

Comparatio pardi.

Virum uenatorem contra, neq; ampliùs
Animo dubitat neq; formidat, quoniam clamorẽ audiuit:
Si enim præueniet, ipsũ uel uulnerauerit uel percusserit,
Sedq́; & circa lanceam transfixus non cessat
Fortitudinem, antè uel interimere, uel interimi.
Sic Antenoris filius generosi diuus Agenor
Non uoluit fugere antequàm experiretur Achillem.
Sed hic enim clypeum quidẽ antè tenebat undiq; rotũdũ:
Lancea autem in ipso deferebatur, & ualde clamabat:

Agenoris cũ Achille cõgressus.

Certe iam nimium sperasti in mentibus clare Achilles
Die hoc ciuitatem excidere Troianorum strenuorum:
Stulte: adhuc multi fient dolores in ipsa.
In enim ea multiq́; & fortes uiri sumus,
Qui ante charißimos parentes uxoresq́; & filios
Ilium defendemus: tu uerò mortem hic sequeris.
Sic formidolosus existens & audiens bellator
Dixit, & acutum telum forti manu uibrauit,
Et percußit tibiam sub genu, neq; aberrauit:
Circa autem ipsum ocrea nuperfacti stanni
Terribiliter insonuit: retrò autem ferrum ruit

Percusso, neq; peruasit: Dei autem prohibuerunt dona:
Pelides autem inuadit Agenorem diuinum

Apollo Agenorē liberat, ne occidatur.

Secundus, neq; siuit Apollo gloriam accipere,
Sed ipsum eripuit: operuit autem caligine multa:
Tantum autem ipsum à certamine dimisit ire.
Sed hic Pelidem dolo auertit à populo.
Ipsi enim Apollo Agenori omnia similis
Stetit ante pedes: hic autem irruit pedibus persequi,
Quousq; hic hūc per campum persequebatur fœcundum,
Vertens ad fluuium uorticosum Scamandrum
Lentè fugientem: dolo enim delectabatur Apollo.
Sic semper sperabat assequi pedibus suis.

Troiani in urbes se recipiūt præ metu.

Interim alij Troiani formidantes uenerunt multitudine
Alacres ad ciuitatem: ciuitas aūt implebatur reuertētibus.
Neq; sustinuerunt ciuitatem & murum extra
Expectare inter se & cognoscere quiq; fugeret,
Quiq; occubuisset bello, sed libenter infundebantur
In ciuitatem quemcunq; horū pedes & genua saluauerūt.

ARGVMENTVM. X. HOMERI COMPOSITIONIS.

TRoianis inclusis in ciuitatem, solus Hector expectans Achillem, primum quidem fugit: posteà autem contrà stat, Minerua ipsi suadente, & interficitur: suspendens autem ipsum in curru Achilles per campum in nauale trabit. Hi autem in ciuitate lugent hæc uidentes inclusi.

ILIADIS. X. HOMERI COMPOSITIONIS.

Chi aũt, ter circa murũ ducẽs ĩterfecit Hectorẽ Achilles.

SIc hi quidem in urbem fugiẽtes, tanquàm hinnuli
Sudorem ſiccabant, bibebantq́;, ſedabãtq́; ſitim
Incumbentes pulchris propugnaculis. ſed Achiui
Murum prope ibant clypeos humeris inclinantes:
Hector autem ibi manere exitioſum fatum ligauit
Ilij ante portaſq́; Scæas,
Sed Pelidem allocutus eſt Phœbus Apollo:
Cur me Pelei fili pedibus uelocibus inſectaris,
Ipſe mortalis exiſtens Deum immortalem? neq; dum me
Intellexiſti quòd Deus ſum? tu autem funditùs iraſceris.
An tibi nullo modo eſt curæ Troianorũ labor quos fugaſti,
Qui iam in urbem reuerterunt: tu autem huc diuertiſti?
Non tamen me interficies, quoniam non fatalis ſum.
Hũc ãt ualde indignabũdus allocutus eſt pedibus uelox (Achilles:
Læſiſti me Apollo Deorũ ꝑniciosiſsime omniũ,
Huc nunc uertiſti à muro ubi adhuc multi
Terram mordicus accepiſſent antè Ilium intrare.
Nunc autem me magna gloria priuaſti: hos autẽ ſaluaſti
Facile, quoniam non ultionem formidabas in futurum,
Qua te punirem ſi mihi poteſtas adeſſet.
Sic dicens ad ciuitatem ualdè cogitans iuit
Ruens: ſicut autem equus uictor cum curribus,

Cõparatio hinnulorũ

Apollo ad Achillem ſe ꝑſequẽtem.

Achilles Apollinem uocat perniciosiſsimũ Deorum.

Cõparatio equi.

Qui ſaale ruit extenſus campo:
Sic Achilles celeriter pedes & genua mouebat,
Hunc autem ſenex Priamus primus uidit oculis
Vndiq; fulgentem, ſicutq́; ſtellam irruentem campo,

Cõparatio autumnalis ſtellæ.

Quæ autumno uadit, manifeſti autem eius ſplendores
Apparent multa inter aſtra noctis medio,
Quemq́; canem Orionis cognomine uocant:
Splendidiſsima quidẽ hæc eſt: malũ autẽ ſignum facta eſt,
Et fert multam febrem timidis mortalibus:
Sic huius æs ſplendebat circa pectora currentis:
Ingemuit autem ſenex: caput autẽ hic pulſabat manibus,
In altum eleuatus: ualde autem ingemens ibat

Hectori neq; à patre, neq; à matre ꝑſuaderi poteſt, quominus cũ Achille cõgrediatur.

Precans dilectum filium: hic autem ante portas
Stabat inſatiabiliter promptus Achilli pugnare:
Hunc aũt ſenex miſerabilia allocutus eſt manus extendẽs:
Hector, ne mihi expecta dilecte fili, uirum hunc
Solus ſine alijs, ut non cito mortem aſſequaris,
Ab Achille interfectus, quoniam multò fortior eſt
Impius: utinam Dijs charus tantùm eſſet,
Quantùm mihi, cito eum canes & uultures comederent
Iacentem: certe mihi grauis curarum dolor aſcenderet:
Qui mihi filiorũ multorũq́; & fortium priuationẽ poſuit
Interficiens, & mittens inſulas in longinquas.
Etenim nunc duos filios Lycaonem & Polydorum
Non poſſum uidere Troianorum in ciuitatẽ reuertẽtiũ,
Quos mihi Laothoë peperit regina mulierum.
Sed ſiquidem uiuunt in exercitu, certe poſteà
Aereq́; auroq; liberabimus: eſt enim intus.
Multa enim dedit filiæ ſenex nomine inclytus Altes:
Si autem iam mortui ſunt, & in Plutonis domibus,

Dolor

Dolor meo animoq́; & matri, qui genuimus:
Populis autem alijs remißior dolor
Erit, si non moriaris Achilli interfectus.
Sed intra murum mi fili, ut salues
Troianos, & Troianas: ne aūt magnā gloriam præbeas
Pelidæ: ipse autem dilecta uita priueris:
Ante autem mei miseri adhuc sapientis miserére
Infelicis, quem pater Saturnides in senectutis uia
Fata in graui corrumpet, multa mala inspicientem,
Filiosq́; interemptos, raptasq́; filias,
Et thalamos prostratos, & infantes filios
Proiectos ad terram in graui pugna,
Tractasq́; nurus perniciosis à manibus Achiuorum:
Ipsum autem ultimum me canes primis ianuis
Sæui lacerent, postquàm aliquis acuto ære
Verberans, uel percutiens membris ex animum capiat:
Quos nutriui domibus conuiuas ianitores,
Qui meū sanguinem bibentes superbientes circa animum
Iacebunt in uestibulis: iuueni autem omnia conuenit
Bello interfecto, scisso acuto ære
Iacere: omnia autem pulchra mortuo, quodcunq́; apparet.
Sed quando iam canum caput, canamq́; barbam
Pudore deturpant canes interempti senis,
Hoc iam miserrimum est miseris hominibus.
Dixit senex: canos autē supra capillos trahebat manibus
Euellens è capite, neq́; Hectori animum persuasit.
Mater aūt rursus ex altera parte lugebat lachrymans,
Sinum denudans, alteram mamillam eleuauit:
Et ipsum lachrymans uerba uelocia allocuta est:
Hector fili mi, hæc uerere & miserere

Hecuba ostētās filio mamillā, rogat ut ab Achille discedat.

Ipsius, si unquam tibi obliuiosam mamillam tenui,
Horũ recordare dilecte fili: fuge aũt bellicosum uirum
Mœnia intra iens: neq; primus stes huic
Miser: si enim te interemerit, non te ego
Plorabo in feretro dilectum germen, quem peperi ipsa,
Neq; uxor ditißima: procul autem te nobis
Arguorum apud naues canes ueloces comedent.
Sic hi plorantes alloquebantur dilectum filium
Multa precantes, neq; Hectori animum persuaserunt,
Sed hic expectabat Achillem magnum citò uenientem.

Cõparatio montani draconis.

Sicut autem draco in cubili montanus uirum expectat
Pastus mala uenena: intrauit autem ipsum ira grauis:
Toruè autem uidet uolutus circa cubile:
Sic Hector inextinguibile habens robur non cedebat
Turri in ante habenti lucidum clypeum firmans:
Indignabundus autem dixit ad suum strenuum animum:
Hei mihi, siquidem portas & muros intrabo,
Polydamas mihi primus reprehensionem faciet,
Qui me consulebat Troianis ad ciuitatem ducem esse
Nocte sub hãc exitiosam, quãdo motus est diuus Achilles.
Sed ego non obediui, certe multò melius fuisset:
Nunc autem postquàm amisi populum stultitijs meis,
Verecõdor Troianos, & Troianas trahẽtes lõgas uestes,
Ne quando aliquis dicat imbecillior alius me:
Hector certè uiribus fretus perdidit populum.
Sic dicet: mihi autem tunc melius esset
Contra uel Achillem interficientem ire,
Vel ab ipso interfici gloriosè pro patria.
Agè, scutum deponam umbilicosum,
Et galeam fortem: hastam autem ad murum firmans

Ipse

Ipse iens Achilli strenuo contrarius ibo,
Et ei promittam Helenam & possessiones cum ipsa,
Omnia ualdè quæcunq; Alexander concauis in nauibus
Duxit ad Troiam,quæ fuit belli initium,
Dare Atridis ducere ,simulq́; separatim Achiuis
Alia diuidere quæcunq;,quæ ciuitas hæc occultat:
Troianis aũt rursus posteà iuramentum honorabile capio
Non occultare,sed bifariàm omnia diuidere
Possessionem quamcumq́; urbs optabilem intus continet.
Sed cur mihi hæc dilectus differit animus?
Nõ ipsum ego quidẽ uadã iens:hic ãt mei nõ miserebitur,
Neq; aliquid me uerebitur: interficiet aũt me nudũ exi-
Temerè ut fœminam,post q̃ arma exuerem. (stentem
Non quidem aliquo modo nunc est à quercu, neq; à petra
Huic loqui tanq̃ uirgo adolescensq́;:
Virgo adolescensq́; effœminatè loquuntur inter se,
Melius rursus contentione confligere,ut quàmprimùm
Videamus utri cœlestis gloriam præbeat.
Sic mouebat expectãs: hic ãt ipsum prope uenit Achil-
Similis Marti galeato bellatori, (les
Vibrans Peliam hastam in dextro humero
Grauem:circum autem splendebat æs simile splendori
Vel ignis ardentis,uel solis ascendentis:
Hectora autem postq̃ cognouit cœpit timor, neq; tolerauit
Illic manere:retrò autem portas liquit: iuit autem timens:
Pelides autem irruit, pedibus celeribus fretus, Hector ab
Veluti accipiter in montibus leuißimus auium, Achille fu-
Facilè uadit in timidam columbam, gatur.
Hæc ex obliquo fugit:hic autem de propè argutè uocans
Frequenter irruit,capereq́; ipsam animus persuadet:

Sic hic promptus rectà uolabat:fugiebat autem Hector
Murum sub Troianorum:*uelocia aũt genua mouebat:*
Hi autem apud speculam & caprificum uentosam,
Murum semper ultra in uia ruebant:
Fluentem autem deuenerũt pulchri fluxus:ubi aũt fontes
Duo scaturiunt Scamandri uorticosi:
(Hic quidẽ enim aqua calida fluit: circùm autẽ fumus
Fit ex ipsa,tanquàm igne ardenti:
Hic autem alter æstate profluit similis grandini,
Vel niui frigidæ,uel ex aqua crystallo:
Illic autem in ipsis pelues amplæ sunt,
Pulchræ, lapideæ,ubi uestes nitidas
Lauabant Troianorum *uxores pulchræ filiæ,*
Priùs in pace,ante uenire filios Achiuorum)
Huc cursu diuerterunt,fugiens:hic aũt à tergo ꝑsequens.
Ante *qdẽ fortis fugit:ꝑsecutus est aũt ipsum multò fortior*
Celeriter:*quoniam non uictimam neq; pellem bouinam*
Accipiebant,quæq; pedibus certamina sunt uirorum,
Sed de anima currebant Hectoris *bellicosi.*
Sicut aũt quãdo certatores circa metas uniusunguis equi
Leuiter ualde currunt:hoc autem ualde iacet præmium,
Vel tripes, uel mulier uiri demortui:
Sic hi ter Priami *ciuitatem circùm mouebantur*
*Velocibus pedibus:*Dei *autem omnes despiciebant:*
His autem uerbis incepit pater uirorumq; Deorumq;:
Papè,certe dilectum uirum impulsum circa murum
Oculis uideo:meum autem angitur cor,
Hectore,*qui mihi multa boum crura concremauit*
Idæ in iugis multos monticulos habẽtis:interdũ ãt rursus
In urbe summa:nunc rursus ipsum diuus Achilles

Vrbem

Vrbem circa Priami pedibus uelocibus insequitur.
Sed agè, consyderate dei & consulite,
An ipsum ex morte saluemus, an ipsum iam
Pelidæ Achilli interficimus fortem existentē. (Minerua:
Hunc āt rursus allocuta est Dea glaucos oculos habens
O pater albifulminis, nigrarum nubium, quale dixisti?
Virum mortalem existentem diu fatatum Parcæ,
Rursus uis morte graui ex liberare?
Fac, sed non omnes laudabimus Dei alij.
Hanc aūt respondēs allocutus est nebularū cōgregator
Confide Tritonia dilecta filia: non certè animo (Iupiter:
Prudenti loquor: uolo autem blandus esse.
Fac ubi iam tibi animus fuit, neq; recedas.
Sic dicens, impulit ante paratam Mineruam:
Venit autem de olympi summitatibus ruens: (Achilles.
Hectora aūt incessanter perturbans insequebatur uelox
Sicut autem hinnulum montibus canis ceruæ insequitur,
Mouens ex cubili per ualles & per saltus:
Hunc autem si lateat terrens sub frutice:
Sed inuestigans currit firmiter ut inueniat.
Sic Hector non latebat pedibus uelocem Pelidem:
Quantum autem nitebatur portas Dardanias
Contra ruere bene fabricatas in turres,
Si quomodo ei desuper auxiliarentur sagittis:
Tantum ipsum antè auertebat astans
In campum: ipse autem ad urbem uolabat semper:
Sicut autem in somno non potest fugientem insequi,
Neq; hic hunc potest fugere, neq; insequi:
Sic hic hūc nō poterat capere pedibus, neq; hic fugere:
Quomodo autem Hector Parcas euasisset mortis,

Mineruæ auxilio Achilles Hectorē occidit

Achilles Hectorem fugat circa urbē Troianam.

Nisi

Nisi ei ultimoq; & extremo obuiasset Apollo
Propè, qui ei impulit robur uelociaq; genua:
Populis autem innuebat capite diuus Achilles,
Neq; sinebat mittere in Hectorem amaras sagittas,
Ne aliqs gloriā auferret patiēs: hic āt secūdus ueniret.
Sed quando iam quartò ad colles peruenerunt,
Et tunc aureas pater extendit bilances:
Imposuit autem duo fata asperæ mortis,
Hoc quidē Achillis, illud autē Hectoris bellicosi.
Traxit aūt in medio capiēs, declinauit āt Hectoris fatatus (dies:
Iuit aūt in infernū: reliquit autem ipsum Phœbus Apollo.
Pelidem autē accepit Dea glaucosoculos habens Minerua:
Propè autem stans uerba ueloacia allocuta est:
Nunc iam nos speraui, Ioui dilecte illustris Achilles,
Portare magnam gloriam Achiuis apud naues,
Hectora interficientes pugnæ insatiabilem existentem.
Non ei nunc amplius est fugientem nos esse,
Neq; si ualde multa patiatur longeiaculans Apollo,
Procumbens ante patrem Iouem Aegiochum:
Sed tu quidem nunc sta & respira: hunc autem ego tibi
Iens persuadebo contrà pugnare.
Sic dixit Minerua: hic aūt persuasus est, gauisus est aūt
Stetit autem in fraxinea lancea firmatus: (aīo:
Hæc aūt igitur hūc quidē reliqt: iuit āt ad Hectora diuū,
Deiphobo similis corpus & indomitam uocem: — *Hector à Minerua decipitur.*
Propè autem stans uerba uelocia allocuta est:
Eugè, certe ualde iam te cogit uelox Achilles,
Ciuitatem circa Priami pedibus uelocibus impellens.
Sed agè iam stemus & opitulemur manentes.
Hāc autem rursus allocutus est magnus bellicosus Hector:

Deiphobe

Deiphobe, certe qdē mihi anteà multò chariſsimus eras
Fratrum,quos Hecuba & Priamus genuit pueros:
Nunc autem itē & magis imtelligo mentibus honorare,
Qui ſuſtinuiſti mei gratiâ,poſt q̄ uidiſti oculis,
Murum exire:alij autem intus manent.
Hūc āt rurſus allocuta eſt dea glaucosoculoshabēs Mi-
Euge certe quidē multa pater & pudica mater (nerua:
Precantur deinceps genuflexi:circum autem alij
Hic manere.talem enim tremunt omnes.
Sed meus intus animus augebatur mœrore graui:
Nunc autem rectà prompti pugnemus, neq; quid lācearū
Sit ceſſatio,ut uideamus ſi Achilles
Nos interficiet,ſpolia ſanguinolenta portet
Naues in concauas:an tua lancea interficiatur.
Sic dicens,& aſtutiâ præiuitq; Minerua:
Hi autem quando iam propè fuerunt inter ſe euntes,
Hunc prior allocutus eſt magnus bellicoſus Hector:
Non te ampliùs Pelei fili formidabo ut anteà.
Ter circa ciuitatē magnā Priami diuinā nūq̄ ꝑpeſſus ſum
Expectare cōtrauenientē:nūc rurſus me animus ꝑſuadet
Stare contra te:interimam,uel interimar.
Sed agè hic deos inſpiciamus.hi enim optimi
Teſtes erunt,& cuſtodes pactorum.
Non enim ego te crudeliter ulciſcar,ſi mihi Iupiter
Dabit uictoriam:tuam autem animam auferam.
Sed poſtquàm te ſpoliauero pulchra arma Achilles,
Mortuum Achiuis dabo iterum:ſic autem tu fac.
Hunc aūt igitur toruè uidēs allocutus eſt pedibus uelox
Hector,ne mihi digne capi pacta dicas, (Achilles:
Sicut non eſt leonibus & uiris iuramenta fidelia,
Neq;

Neq̃; lupiq̃; & agni concordem animum habent,
Sed mala cogitant penitùs inter ſe:
Sic non eſt me & te diligere,neq; in aliquo nobis
Iuramenta erunt,antequàm alterum cadentem
Sanguine ſatiare Martem fortem bellicoſum,
Omnis uirtutis recordere:nunc te ualde oportet
Bellicoſum eſſe,& audacem bellatorem:
Non tibi eſt fuga:ſtatim autem te Pallas Minerua
Lancea mea interficiet: nunc aūt cõgregatos oẽs reddes
Dolores meorū ſociorum,quos interfecâſti lancea currens.
Dixit,& uibrans proiecit longam lanceam.
Et hanc quidem contrà uidens euitauit illuſtris Hector.
Sedebat.n.prouidens:hæc aūt ſuperuolauit ærea lãcea:
In terra aūt fixa eſt.iterū aūt rapuit Pallas Minerua:
Iterū ãt Achilli dedit:latuit ãt Hectora paſtorẽ populorum:
Hector aūt allocutus eſt ſtrenuum Pelidem:
Erraſti,neq; aliquo modo dies ualde ſimilis Achilles,
Ex Ioue ſcis meam mortem:certe dixiſti:
Sed aliquis præmeditatus fuiſti uerborum,
Vt te timens,roboris fortitudiniſq; obliuiſcar:
Non quidem mihi fugienti tergo in lanceam figes,
Sed rectà prompto per pectora impelle,
Si tibi dederit deus:nunc rurſus meam lanceam euita
Aeream,ut iam ipſam tuo in corpore totam portes,
Et leuius bellum Troianis fiat
Te interfecto:tu enim ipſis nocumentum maximum.
Dixit,& uibrans proiecit longam lanceam,
Et percuſſit Pelidæ medium ſcutum,neq̃; aberrauit:
Longe autem aberrauit ſcuto haſta : iratus eſt ãt Hector,
Quod ei telum uelox uanum effugit manu:

Stetit

Stetit aũt tristatus, neq; aliam habebat fraxineã lãceã:
Deiphobũ ãt uocabat albũscutũ habentẽ ualde clamans:
Petebat ipsum lanceam longam:hic non eum prope erat:
Hector aũt cognouit suis in mentibus, dixitq́;:
Heu,certe ualde iam me dei ad mortem uocauerunt.
Deiphobum enim ego dicebam heroëm adesse,
Sed hic quidem in muro:me autem decepit Minerua.
Nunc ãt iam prope me mors mala,neq; ampliùs seorsum
Neq; fugit:certe enim diu hoc dilectius erat
Iouiq́;,& Iouis filio Apollini,qui me anteà
Prompti liberauerunt: nunc autem me fatum assequitur.
Non quidem sine cura, & ingloriosè peribo,
Sed magnum faciens aliquid,& futuris audiri.
Sic locutus traxit ensem acutum,
Qui ei sub latere extensus erat, magnusq́;,grauisq́;:
Iuit autem contractus,sicutq́; aquila altiuolans,
Quæq; uadit ad campum per nubes obscuras,
Raptura uel agnam teneram,uel timidum leporem:
Sic Hector iuit quatiens ensem acutum:
Ruit autem Achilles:robore autem impleuit animum
Forti:ante autem scutum pectus cooperuit
Pulchrum, uarium:galea autem nutabat lucida
Quatuorcristarũ:pulchri aũt circummouebantur crines
Aurei,quos Vulcanus misit conum circa densos:
Qualis autem stella uadit in astra noctis medio
Hesperus,qui pulcherrimus in cœlo stat stella.
Sic cuspide à splenduit acuta,quam Achilles
Vibrauit dextera,cogitans malum Hectori diuino,
Inspiciens corpus pulchrum ubi cederet maxime.
Huius ãt & aliud tãtũ q̃dẽ habebat ĩcorpore ærea arma

Pulchra, quæ Patrocli uim spoliauit interficiens:
Apparebat aũt qua coniuncturæ ab humeris ceruicẽ te-
Colli, ubiq; animæ citissima mors. (nent
Ea in ipsum promptus irruit lancea diuus Achilles:
Contrà autem teneram per ceruicem iuit cuspis,
Neq; iugulum hasta abscidit ære grauis,
Vt aliquid ipsum alloquatur respondens uerbis:
Cecidit aũt in pulueribus: hic aũt iactabatur diuus Achil
Hector, sed ubi dixisti Patroclum interficiens (les:
Saluus fore: me autem neq; curasti longè existentem:
Stulte: huius autem longè adiutor ualdè melior &
Nauibus in concauis ego retrò relictus eram,
Qui tibi genua solui: te quidem canes & aues
Lacerabunt indecenter: hunc autem sepelient Achiui.
Hunc aũt parum potens allocutus est bellicosus Hector:
Precor per animam & amorem tuorumq́; parentum,
Ne me sine apud naues canes deuorare Achiuorum,
Sed tu quidem æsq́; sufficienter aurumq́; suscipe,
Dona quæ tibi dabunt pater, & ueneranda mater:
Corpus autem domum meum da retrò, ut igne me
Troiani & Troianorum uxores sortiantur mortuum.
Hunc aũt toruè uidẽs allocutus est pedes uelox Achilles:
Ne me canis auos precare, neq; parentes.
Vtinã .n. aliquo modo ipsum me robur & animus fineret
Crudas scindentem carnes comedere, qualia mihi fecisti:
Vt non sit qui tuo canes capiti expellat,
Neq; si deciesq́; & uigeties magna dona
Statuant huc ducentes: promittant autem & alia:
Neq; si te ipsum auro liberari iuberet
Dardanides Priamus, neq; sic te quidẽ honoranda mater

Hector ab Achille occiditur.

Imposi-

Imposita feretro lugebit, quem peperit ipsa.
Sed canesq; & aues per omnia laniabunt.
Hunc autem moriens alloquutus est bellicosus Hector:
Certe te bene cognoscens aspicio, neq; futurus eram
Persuadere. certe enim tibi ferreus intus animus:
Consydera nunc ne tibi in aliquo Deorum ira fiam
Die illo, quando te Paris & Phœbus Apollo
Fortem existentem interficient in Scæis portis.
Sic igitur ipsum dicentem finis mortis coopertuit:
Anima autem ex membris uolans ad infernum iuit,
Suam mortem lugens, linquens uirilitatem & iuuentutem.
Hunc & mortuum alloquutus est diuinus Achilles:
Morere: mortem autem ego tunc suscipiam, quando iam
Iupiter uoluerit perficere, & immortales Dei alij.
Dixit, & ex mortuo traxit æream lanceam,
Et hanc procul posuit: hic autem ab humeris spoliabat
Cruenta: alij autem accurrerunt filij Achiuorum,
Qui & admirati sunt indolem & speciem egregiam
Hectoris, neq; ei aliquis sine uulnere astitit.
Sic autem aliquis dicebat uidens ad propinquum alium:
Papè, certe ualdè iam mollior tactu
Hector, quàm quando naues combussit igne infesto.
Sic aliquis dicebat, & uulnerabat astans.
Hunc aũt post q̃ spoliauit pedibus sufficiẽs diuus Achilles,
Stans in Achiuis uerba uelocia dixit:
O dilecti heroës Danai, ministri Martis,
Post q̃ hunc uirum Dei occidendum dederunt
Qui mala multa fecit, quot non omnes alij:
Eia agè circa ciuitatem cum armis experiamur:
Vt & adhuc intelligamus Troianorũ mẽtẽ, quã habent.

Hectorem mortuum Græci hastis petunt.

Vtrùm

Vtrùm relinquant ciuitatem altam hoc interempto,
An manere propti. sunt & Hectore nō ampliùs existēte.
Sed quid mihi hæc dilectus differit animus?
Iacet apud naues mortuus, indefletus, insepultus
Patroclus: huius autem non obliuiscar, donec ego
Viuis insum, & mihi dilecta genua mouentur.
Si autem mortuorum obliuiscuntur in inferno:
At ego & illic dilecti recordabor socij:
Nunc autem agè canentes Pæona iuuenes Achiuorum,
Naues in concauas eamus: hunc autem ducamus,
Suscipiemus magnam gloriā, interfecimus Hectora diuū,
Quem Troiani in ciuitate Deum tanquàm admirabantur.
Dixit: & Hectori diuino indecentia curauit opera,

Achilles Hectorem currui alligatū trahit ad naues.

Amborum à tergo pedum perforauit neruos,
In talum à calcaneo: bouina autem suspendit lora:
Ex curru autem ligauit: caput autem trahi siuit:
In currum autē ascendens, supráq; inclyta arma eleuans:
Verberabat autem expellere: hi aūt non inuiti uolebant:
Huius autem erat tracti puluis: circùm autem capilli
Flaui pleni erant: caput autem omne in pulueribus
Iacebat antè gratiosum: tunc autem Iupiter hostibus
Dedit deturpari sua in patria terra:
Sic huius quidem puluere plenū est caput totū. mater aūt
Euellebat comam: ab autem pretiosam iecit uestem
Longè: eiulabat aūt ualde magnoperè filium inspiciens:

Priamus filium Hectorē deflet.

Plorabat aūt miserè pater dilectus: circùm autem populi
Lamentationeq; tenebantur & ululatu in ciuitate:
Huic autem maximè erat similiter tanq̄ tota
Ilius alta igne combureretur in summitate:
Populi quidem senem uix tenebant anhelantem

Exire

Exire promptum portas Dardanias:
Omnes autem precabatur uolutus in fimo,
Nominatim nominans uirum singulum:
Tolerate dilecti, & me solum finite soliciti quamuis,
Exeuntem ciuitati ire in naues Achiuorum:
Precabor uirum hunc impium, fortem,
Si quomodo ætatem uerebitur, & miserabitur
Senectutem, & huic pater talis fuit
Peleus, qui ipsum genuit & nutriuit nocumentum fieri
Troianis: maximè aũt mihi supra omnes dolores posuit:
Tot enim mihi filios interemit iuuenes.
Hos omnes non tantùm lugeo tristis,
Sicut unum, cuius me dolor acutus deportabit infernũ in,
Hectoris: utinam debuisset mori in manibus meis,
Quò satiati essemus flentesq́; lugentesq́;,
Materq́; quæ ipsum peperit infelix & ego ipse.
Sic dixit flens: post autem suspirabant ciues:
Troianis autem Hecuba abundanti incœpit luctu:
Fili, ego misera quid uiuo grauia patiens
Te mortuo? qui mihi noctesq́; & diem
Iactatio in ciuitate eras, omnibusq́; utilitas
Troianisq́;, & Troianis in ciuitate, qui te deum tanquàm
Suscipiebant. Certe enim ualde magnopere gloria eras
Viuus existens; nunc autem mors & fatum occupauit.
Sic dixit flens: uxor autem nondum aliquid audiuerat
Hectoris. non enim ei aliquis uerus nuncius ueniens
Nunciauit, quod ei maritus extra mansit portas,
Sed telam texebat conclaui domus altæ,
Duplicem, splendidam: in aũt pigmenta uaria spargebat:
Iusserat autem ancillis bene comatis in domo

Hecubæ lamentatio.

Circa ignem statuere lebetem magnam,ut essent
Hectori calida lauacra pugna ex redeunti:
Ignara,neq; intellexerat quod ipsũ ualde lõgè à lauacris
Manibus Achillis interfecerat cæsia Minerua:
Lamentum autem audiuit,& ululatum à turri,
Huius uersa sunt membra:humũ aũt ei excidit nauicula.
Hæc autem rursus ancillis bene comatis locuta est:
Agitè,duæ me sequimini,uideo quæ opera facta sunt,
Venerabilis socrus uocem audiui:in autem mihi ipsi
Pectoribus mouetur animus in ore:subter autem genua
Hærent,propè iam aliquod malum Priami filijs.
Vtinam enim ab aure sit mei uerbum,sed ualde grauiter
Timeo,ne iam mihi audacem Hectorem diuus Achilles
Solum longè uulnerans ciuitate per campum insequatur,
Et iam ipsum cessare faciat uirilitate sedula, (uirorum:
Quæ ipsum tenebat,quoniã nũq̃ in multitudine manebat
Sed longè præcurrebat suo robore nulli cedens.
Sic locuta,domo egreditur furenti similis,
Mota corde:simul autem ancillæ ibant ipsa.
Sed postq̃ turrimq; & uirorum peruenit cœtum,
Stetit aspiciens in muro:hunc autem cognouit
Tractum ante ciuitatem:ueloces autem ipsum equi
Trahebant sine cura concauas in naues Achiuorum:
Hanc autem in oculis obscura nox cooperuit:
Decidit autem retrorsum:ab autem animam expirauit:
Longè autem à capite fudit ligamina pulchra,
Reticulum,fasciaq;,& plicatum uinculum,
Coronamq;,quam ei dedit aurea Venus
Die illo,quando ipsam bellicosus duxit Hector
Ex domo Eetionis,priusq̃ præbuit infinita dona:

Circum

Circū āt ipſam maritiſororesq́; & frātrūcōiuges abūdè
Quæ ipſam inter ipſas tenebant timentē perire: (erant,
Hæc āt poſt q̄ igitur reſpirauit,& in mētē animū cōgre
Valde eiulans inter Troianas dixit: (gauit,
Hector,ego infœlix,æquali nati ſumus fato Androma-
Ambo:tu quidem in Troia Priami in domo: che Hecto-
At ego Thebis ſub Oplaco ſyluoſo rē mortuū
In domo Eetionis,qui me educauit paruulam exiſtentem: deplorat.
Infelix grauiter morituram utinam nō debuiſſet parere:
Nunc autem tu quidē inferni domus ſub profunditatibus
Vadis: at me triſti in luctu linquis (terræ
Viduam in domibus:puer autem infans inaniter,
Quem genuimus tuq́; egoq́; infelices:neq; tu huic
Eris Hector utilitas,quoniam occubuiſti,neq; tibi ipſe.
Siquidem enim bellum fugerit lachrymoſum Achiuorum,
Semper huic labor & curæ in poſterum
Erunt.alij enim ei auferent agros:
Dies autem orbatiuus omnibus priuatum filium facit:
Omnia aūt declināt:lachrymis impletæ ſunt autem genæ:
Priuatus autem ibit filius in patris ſodos:
Alium quidem ſago trahens,alium autem tunica:
Horū aūt miſerantiū cyathū aliquis paruulū præbebit,
Labra quidēq; madefaciet:palatū autem non madefaciet:
Hunc autem & iuuenis è conuiuio abiget
Manibus uerberans,& contumelijs inſectans.
Pereas,ſic non tuus pater conuiuatus eſt nobiſcum:
Lachrymans autem ibit filius ad matrem uiduam Aſtyanax
Aſtyanax,qui ante quidem ſui in genibus patris p[a]trē He-
Medullam ſolam comedebat,& ouium pinguem adipē: ctorē occiſū
At quādo ſomnus accipiebat,qeſcebat tūc īfātiā exercēs, dolet,

Dormiebat in lectis in ulnis nutricis,
Lecto in molli crescens impletus corde:
Nunc autem multa patietur charo à patre aberrans
Astyanax, quem Troiani cognomine uocant.
Solus enim ipsis liberasti portas & muros longos:
Nũc aũt te quidẽ apud naues rostratas procul parentibus
Varij uermes edent, quando canes saturati erunt
Nudum: sed tibi uestes in domibus iacent
Tenuesq; & gratiosæ, factæ manibus mulierum:
Sed certe has omnes comburam igne combustiuo,
Neq; tibi utilitas, quoniam non iaces in ipsis,
Sed ad Troianorum, & Troianarum gloriam esse.
Sic dixit flens: in autem suspirabant mulieres.

Hector à suis lugetur.

ARGVMENTVM. Ψ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Achilles consueta in mortuis tradit Patroclo tyrannizans, & mactans in ipso duodecim Troianos adolescentulos, & canes, & equos, & alias uictimas. Postea & certamen sepulchrale facit, in quo uincit equis quidẽ, Diomedes: cursu autem, Vlysses: alij autem aliter. & sic certamen dissoluitur.

ILIADIS. ϒ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Pſi, Danais certamen dans perfecit Achilles.

SIc hi quidem ſuſpirabant in urbe: at Achiui
Poſtquàm naues & Helleſpontum peruenerunt,
Hi quidem ſparſi ſunt ſuam in nauem unuſquiſq;:
Myrmidonas autem non ſiuit diſcedere Achilles,
Sed hic ſuis ſocijs bellicoſis locutus eſt:
Myrmidones ueloces equos habẽtes, mihi amabiles ſocij
Nondum à curribus ſoluamus ſolungulos equos,
Sed ipſis equis & curribus citò euntes
Patroclum comploremus (hic enim honor eſt mortuis)
At poſt q̃ triſti delectati fuerimus luctu,
Equos ſoluentes cœnabimus hic omnes.
Sic dixit: hi autem plorabant congregati: incepit autem (Achilles:
Hi aũt ter circa mortuum pulchriumcrinium egerũt equos
Eiulantes: inter ãt ipſos Thetis luctus deſideriũ excitauit,
Madebant arenæ, madebãt aũt arma uirorum
Lachrymis. talem enim deſiderabãt conſiliatorẽ timoris:
His autem Pelides magno orſus eſt luctu,
Manus in homicidas ponens pectoribus amici:
Lætare mihi, ô Patrocle, & in inferni domibus.
Omnia enim iam tibi perficio quæ anteà polliatus ſum:
Hectora huc trahens dare canibus cruda edi:
Duodecim autem ante pyram truncare

Græci deflent Patroclum.

Achilles Hectorem trahit circũ Patrocli ſepulchrũ.

Troianorum nobiles filios te interfecto iratus.
Dixit, & Hectori diuino indecentia curauit opera,
Resupinum apud lectos Menœtiadæ extendens
In pulueribus: hi autem arma exuerunt singuli,
Aerea, splendida: soluerunt autem solungulos equos,
Desederunt apud naues pedibusuelocis Aeacadæ
Infiniti: at hic his cœnam lautam præbuit:
Multi quidem boues albi extensi sunt circa ferrum
Mactati: multæ autem oues & mugientes capræ:
Multi aũt alborũdentium sues uirescentes pinguedine
Vrendi extensi sunt per flammam ignis:
Vndiq; autem circum mortuum multus fluebat sanguis:
At hunc regem pedibusuelocem Pelidem
Ad Agamemnonem diuum duxerunt reges Achiuorum,
Studio suadentes socio iratum corde:
Hi aũt quãdo iã tabernaculũ Agamemnonis peruenerunt
Statim præconibus argutis iussit (euntes,
Circum ignẽ statuere lebetẽ magnũ, si persuadere possent
Pelidem abluere tabem cruentam:
At hic negauit fortiter: in autem iuramentum iurauit:
Non per Iouem, quiq; Deorum eximius & optimus,
Non ius est lauacra capitis citiùs ire,
Antè in Patroclum ponere igni signumq; fundere,
Secareq; comam: quoniam non me amplius secundò sic
Accipiet dolor corde, donec uiuis cum ero.
Sed certe quidem nunc odioso suadeamur conuiuio:
Mane autem concita Rex uirorum Agamemnon
Syluamq; ducere præbereq;, ut æquum,
Mortuum habentem ire sub caliginem obscuram:
Vt certe hunc quidem comburat incessabilis ignis

Cito ab oculis:populi autem in opera uertantur.
Sic dixit:hi aũt huic ualde quidẽ audiuerũt,& psuasi
Ruenter autem cœnam parantes singuli, (sunt:
Conuiuati sunt,neq; amplius animus egebat conuiuio æ-
At postq̃ potus & cibi desiderium iecerunt, (quali:
Hi quidẽ descendentes iuerunt ad tentorium unusquisq;:
Pelides autem in littore fluctuantis maris
Iacebat,grauiter ingemens multis cum Myrmidonibus,
In puro ubi undæ in littore scinduntur:
Quando hunc somnus cœpit soluens curas animi
Dulcis circumfusus(ualde enim lassauerat formosa mẽbra,
Hectorem persequens circum Ilium altam:)
Venit autem anima Patrocli miseri,
Omnia ipsi magnitudineq;,& oculis pulchris similis,
Et uoce,& tales circa corpus uestes indutus erat:
Stetit autem supra caput, & ipsum ad uerbum locutus est:
Dormis,& mei oblitus es Achilles?
Non quidem me uiuentem negligebas,sed mortuum,
Sepeli me quamcitissimè portas inferni transire,
Longè me abigunt animæ simulachra laborantium,
Neq; me aliquo modo misceri super fluuio sinunt,
Sed incassùm erro per latas portas habẽtẽ inferni domum,
Et mihi da manum,lamentor.non enim amplius iterum
Veniam ex inferno,postq̃ igne consumptum est.
Non quidem enim uiui dilectis sine socijs
Consilia sedentes consulemus,sed me quidem fatum
Absorbuit odiosum quod sortitum est natum:
Et autem tibi ipsi fatum Deis simile Achilles,
Muro sub Troianorum generosorum perire.
Aliud tibi dico,& lætabor si obedies:

Patrocli umbra Achilli se ostendit.

Ne mea tuis seorsum ponas ossa Achilles,
Sed simul, sicut nutriti sumus in uestris domibus:
Quoniam me paruulum existentē, Menœtius ex Opoente
Duxit ad uestrum cæde à pernitiosa
Die illo, quando filium interfeci Amphidamantis
Stultus, non uolens, circa ludos iratus.
Hic me suscipiens in domibus eques Peleus,
Nutriuit accuratè, & tuum famulum nominabat:
Sic autem & ossa nobis una urna cooperiat,
Aurea amphora, quam dedit uenerabilis mater.
Hunc aūt respondēs allocutus est pedibusuelox Achilles:
Cur mihi diuinum caput huc uenisti?
Et mihi hæc singula mandas? at ego tibi
Omnia ualde perficiam & obediam, ut tu iubes:
Sed me prope sta paululum circùm iacentes,
Vt inuicem pernitioso delectemur luctu.

Achilles Patrocli aīam alloquitur.

Sic locutus, extensus est manibus dilectis,
Neq; accepit: anima autem sub terram tanq̄ fumus
Iuit murmurans: stupefactus autem exurrexit Achilles,
Manibusq; complausit: uerbum autem luctuosum dixit:
Papè, certe aliqua est & in inferni domibus
Anima & simulachrum, sed mentes non insunt omnino.
Pernox enim mihi Patrocli infelicis
Anima astitit ploransq; flensq;,
Et mihi singula mandauit: similis erat autem ualde ipsi.
Sic dixit: his autē omnibus desiderium excitauit luctus:
Lugentibus autem his apparuit purpurea Aurora
Circa mortuum miserabilem: at rex Agamemnon
Mulosq; excitauit, & uiros ducere syluam,
Vndiq; è tabernaculis: insuper autem uir bonus mouetur

Meriones familiaris fortis Idomenei:
Hi autem iuerunt incæsiuas secures in manibus habentes,
Funesq́; beneplicatas:ante autem muli ibant ipsos:
Multa ãt accliuia,decliuia,itineraq́; trãsuersaq́; prope-
Sed quando iam saltus adiuerunt iugosæ Idæ, (rabant.
Statim quercus altas acuto ære
Incidebant festini:hæ autem ualde sonantes
Cadebant:has quidem posteà percutientes Achiui
Ligarunt mulis,hæ autem terram pedibus scindebant,
Cupientes campi per arbusta densa:
Omnes autem incisores truncos ferebant.sic enim iusserat
Meriones famulus amantis uiros Idomenei:
De autem in littore posuerunt ordine:tunc Achilles
Fecit Patroclo magnum sepulchrum,& sibiipsi:
At postquàm undiq; apposuerunt magnam materiam,
Sederunt illic manentes congregati:at Achilles
Statim Myrmidonibus bellicosis iussit
Ferrum cingere:iungere autem sub curribus singulum,
Equos:hi autem paruerunt,& in arma iuerunt:
Ascenderunt autem in currus milites aurigæq́;,
Antè quidẽ equites,post aũt,ut nubes,sequebãtur peditũ
Infiniti:in autem medijs ferebant Patroclum socij:
Capillis autem totum mortuum tegebant,quos iniecerant
Tonsi: retrò autem caput tenebat diuus Achilles
Dolens.socium enim strenuum mittebat in infernum:
Hi aũt quãdo in locũ peruenerũt,ubi ipsis dixit Achilles,
Deposuerũt:statim aũt ei desideratã cõgregarũt syluã.
Tũc rursus alia cogitauit pedibus suffidẽs diuus Achilles,
Stans longè à pyra,flauam incidit comam,
Quam Sperchio fluuio nutrierat florentem:

Indi-

Indignabundus autem dixit,uidens in nigrum pontum:
Sperchi,aliter tibi pater supplicauit Peleus
Illic me redeuntem dilectam in patriam terram,
Tibiq; comam tondere,sacrificareq; sacrā hecatombem:
Quinquaginta autem masculos illic oues sacrificare
In fontes,ubi templum altareq; odoriferum.
Sic supplicauit senex:tu autem ei mentem non perfecisti.
Nunc autem postq̄ non redeo dilectam in patriam terrā,
Patroclo heroi coman praebeo portare.
Sic dicens,in manibus comam dilecto socio
Posuit:his autem omnibus luctus desiderium mouit,
Et lugentibus occidisset lumen solis,
Nisi Achilles statim Agamemnoni dixisset astans:
Atride (tibi enim maximè populus Achiuorum
Obedient uerbis) luctus quidem est & satiasse:
Nunc autem à pyra dimitte & cœnam iube
Parare:haec autem curemus quibus maximè
Curae est mortuus:apud autem hi ductores nos maneant.
At postq̄ hoc audiuit rex uirorum Agamemnon,
Statim populum quidem dimisit in naues aequales:(syluā:
Curatores autem apud illic manserunt,& congregauerūt
Fecerunt autem pyram centumpedum hinc & hinc:
In autem pyra alta mortuum posuerunt tristes cor:
Multas aūt pingues oues,& curuas errabundas boues
Ante pyram excoriarūt,& mactauerūt:ex aūt omnibus
Adipem accipiēs,operuit mortuum magnanimus Achilles
Ad pedes à capite:circū āt excoriata corpora cōgregauit:
In aūt posuit mellis & olei amphoras,
Ad lectos inclinans: quatuor autem procerae ceruicae equos
Festinanter iniecit pyrae grauiter suspirans:

Achillis coma ab ipso incisa.

Nouem

Nouem huic regi conuiuæ canes erant:
Et quidem horum iniecit pyræ duos iugulans:
Duodecim autē Troianorum magnanimorum filios fortes
Aere scindens: mala autem mentibus consultabat opera:
In autem igne robur misit ferreum ut pasceretur,
Lugitq́; postea: dilectum autem nominauit amicum:
Salue ô patrocle, & in inferni domibus.
Omnia enim iam tibi perficio, quæ anteà pollicitus sum:
Duodecim quidē Troianorū magnanimorū filios bonos,
Quos simul tibi oēs ignis absumet: Hectora āt nō ī aliquo
Dabo Priamidem igni lacerari, sed canibus.
Sic dixit minitabundus: hunc aūt non canes lacerarunt,
Sed canes quidem abegit Iouis filia Venus
Dies & noctes: rosaceo autem perfudit oleo
Diuino, ut non ipsum laceraret trahendo:
Huic autem in nigram nubem duxit Phœbus Apollo
Cœlitus ad campum: operuit autem locum omnem

Venus Hectoris corpus rosaceo & diuino oleo perfudit.

Quantùm continebat mortuus, ne priùs uis solis
Siccet circa corpus neruos & membra:
Neq; pyra Patrocli urebatur mortui.
Tunc rursus alia cogitauit pedibus fortis diuus Achilles,
Stans procul pyra duos orauit uentos,
Boream & Zephyrum, & promisit sacra pulchra:
Multum autem & libans aureo calice rogabat
Venire, ut citissimè igne comburerent mortuum,
Syluaq́; rueret comburi: uelox autem Iris
Preces audiens, internuncia uenit uentis:
Hi quidem Zephiri grauiter spirantis congregati intra
Conuiuium conuiuabantur: ruens autem Iris astitit
Limine in lapideo: hi autem postq̄ uiderunt oculis,

Iris ad uētos properat.

Omnes

Omnes surrexerunt,uocaueruntq; ipsam ad se unusquisq;:
Hæc autem illic sedere quidem abnuit:dixit autẽ uerbũ
Non sedes.uado enim retrò in Oceani fluenta,
Aethiopum in terram,ubi sacrificant hecatombas
Immortalibus, ubi iam & ego postrà discumbam sacra:
Sed Achilles Boream,& Zephyrum clamosum
Venire orat,& pollicetur sacra pulchra,
Vt pyram suscitetis comburi,qua in iacet
Patroclus,quem omnes complorant Achiui.
Hæc quidem sic dicens abijt:hi autem moti sunt
Sonitu magno nubes turbantes antè:
Statim autẽ pontũ peruenerũt spirare: mota est ãt unda
Flatu à uehementi: ad Troiam aũt fœcundam uenerunt:
In autem igne ceciderũt:ualde autẽ sonuit diuinus ignis:
Tota nocte autem hi pyræ simul flammam fecerunt
Flantes autè:hic autem tota nocte uelox Achilles
Aureo ex cratere habens poculum rotundum,
Vinũ exhauriẽs humum fudit:madefecit autem terram,
Animam uocans Patrocli infelicis:
Sicut autem pater sui filij lamentatur ossa comburens
Adolescentis,qui moriens misero tristificauit parentes:
Sic Achilles socij lamentatur ossa comburens,
Iens ad pyram frequenter suspirans:
Quando autem lucifer mittit lumen fundens in terram,
Quem post purpurea super mare spargitur Aurora:
Tunc pyra tabescebat:cessabat autem flamma:
Venti autem iterum retro iuerunt domum redire
Thracium in pontum:hic autem sonabat inũdam ruens.
Pelides autem à pyra ex altera parte separatus,
Procubuit fessus:in autem dulcis somnus ruit:

Hi autem circa Atridem densi congregati sunt:
Horũ ipsum uenientiũ tumultus & strepitus suscitauit:
Sedit autem surgens,& ipsos ad uerbum locutus est:
Atridæq;,& alij optimi Achiuorum,
Primum quidem rogum exstinguite nigro uino
Omnem quantum tenet ignis robur:at posteà
Ossa patrocli Menœciadæ colligamus
Bene discernentes:ualde manifestè autem ordinata sunt,
In media iacebant pyra:hi autem alij seorsum
In ultima urebantur mixtim equiq; & uiri.
Et ossa quidem in aurea phiala,& duplici adipe
Ponamus,donec ipse ego infernum accedam:
Sepulchrum autem nõ ualde multùm ego laborari iussi:
Sed decens tale:posteà autem & hoc Achiui
Latumq; altumq; ponere,qui mei
Secundi in nauibus multi remibus linquemini.
Sic dixit:hi autem paruerunt citò Achilli:
Primum quidem rogum extinxerunt nigro uino,
Quantum flamma uenit: profundus autem decidit cinis:
Flentes autem socij pij ossa alba
Collegerunt in auream phialam & duplicem adipem:
In tentorijs autem ponentes uelo subtili operuerunt:
Designarunt autem sepulchrum, fundamentaq; iecerunt
Circum pyram:statim autem fusibilem in terram fuderũt.
Flentes terram retrò ibant:at Achilles
Illic populum detinuit,& constituit latum certamen:
Ex nauibus autem tulit præmia lebetesq;,tripodasq;,
Equosq;,mulosq;,boumq; fortia capita,
Et fœminas bene præcinctas,albúmque ferrum.
Equitibus quidem primùm uelocibus clara præmia
Posuit

Achillis oratio ad Græcos principes.

Achilles in honorẽ Patrocli ludos instituit.

Poſuit mulierem ducere pulchram opera ſcientem.
Et tripodem anſatam duorum & uiginti metrorum
Primo:at ipſi ſecundo equam poſuit
Sexennem indomitam,infantem mulum concipientem:
At tertio nouum depoſuit lebetem
Pulchrum,quatuor metra capientem album etiam ſic:
Quarto autem poſuit duo auri talenta:
Quinto autem utrinq; ſtantem phialam nouam poſuit:
Stetit autem rectus,& uerbum inter Arguos dixit:
Atridæq;,& alij fortißimi Achiui
Equites,hæc præmia expectantia iacent in certamine.
Siquidem nunc in alio certaremus Achiui:
Certe ego prima capiens ad tentorium portarem.
Scitis enim quantùm mei uirtute induti ſunt equi:
Immortalesq; enim ſunt:Neptunus autem dedit ipſos
Patri meo Peleo:hic autem rurſus mihi præbuit.
Sed certe quidem ego maneo,& uniusunguis equi.
Talis enim robur potens amiſerunt aurigæ
Pij,qui ipſis ualde ſæpe humidum oleum
Setis infudit lauans aqua alba.
Hunc hi ſtantes lugent:pauimento autem ipſis
Setæ pendent:hi autem ſtant triſtes cor:
Alij autem ite in exercitum:quiſquis Achiuorum
Equis fidit,& curribus collatis.
Sic dixit Pelides:ueloces aũt equites congregati ſunt:
Motus eſt multùm primus quidem Rex uirorũ Eumelus,
Admeti dilectus filius,qui equitatu ornatus erat:
Hunc poſt,Tydides motus eſt fortis Diomedes:
Equos aũt Troianos ſub duxit iugũ,quos quondã abſtulit
Aeneæ;at ipſum liberauit Apollo:

Equeſtre certamẽ in honorem Patrocli.

Hunc

Hunc autem post Atrides motus est flauus Menelaus
Inclytus: sub autem iugum duxit ueloces equos,
Aethen Agamemnoniam, propriúmque Podargum:
Illam Agamemnoni dedit Anchisiades Echepolus
Dono, ut non eum sequeretur sub Ilium altam,
Sed illic delectaretur manens: magnas enim ei dederat
Iupiter diuitias: habitabat autem hic in ampla Sicyone.
Hanc hic sub iugum duxit ualde cursus potentem:
Antilochus aũt quartus pulchrorũ crinitũ parauit equos,
Nestoris inclytus filius magnanimi Regis
Nelidæ: Pylij autem hi equi
Veloces pedibus portabant currũ: pater aũt ipsum prope
Locutus est in bona sapiens intelligenti & ipsi: (astans
Antiloche, certe quidẽ te iuuenem existentẽ dilexerũt
Iupiterq́; Neptunusq́;, & equestrem docuerunt
Omnem: ideo te docere non multùm opus est.
Nosti enim circa metas uertere: sed tibi equi
Tardißimi currere: ideo puto mala fore:
Horum autẽ equi quidẽ sunt celeriores, neq; quidem ipsi
Plura sciunt te ipso consultare.
Sed agè, iam tu amice consilium impone animo
Omne, ut non te fugiant præmia,
Prudentia incisor lignorum ualde melior quàm uiribus: Prudentia quid poßit.
,, Prudenti à autem rursus gubernator in nigro ponto,
,, Nauem uelocem dirigit iactatam uentis:
,, Prudentiâ autem auriga superat aurigam
Sed qui tamen equis ex curribus suis fidens
Stultè in multum uagatur huc & illuc:
Equi autem errant in cursu, neq; detinet:
Qui autem & astutias sciat, agens imbecilliores equos,

Semper

Semper metam uidens uertit deprope,neq; eum latet
Vt primùm extendat bouinis loris:
Sed habet tutè,& superantem obseruat:
Metam autem dicam ualde manifestè,neq; te latet.
Stat lignum aridum quantùm ulna super terram:
Vel quercus,uel tiliæ (quod quidem non fatiscat imbre:)
Lapides autem huius utrinq; firmati sunt duo albi
In angustijs uiæ:planus autem Hyppodromus àrcùm,
Vel sepulchrum hominis iampridem defuncti,
Vel carcer factus est à primis maioribus:
Et nunc terminū posuit pedibussufficiēs diuus Achilles:
Huic tu ualde applicans impelle propè currum & equos:
Ipse autem flectaris benefacto in curru
Tacitè in sinistras his:at dexterum equum
Stimula clamans,daq́; ei habenas manibus:
In meta autem tibi equus sinister propinquet,
Vt modiolus uideatur in extremitate ire
Circuli facti,lapidem autem fugæ capere,
Ne quomodo equosq́; uulneres,deq́; currus fringes:
Lætitia autem alijs,reprehensio autem tibi ipsi
Erit:sed dilecte sapiens seruatus sis.
Si enim in termino prætereas impellens,
Non erit qui te capiat transaltans,neq; prætereat,
Neq; si à tergo Arionem diuinum impelleret
Adrasti uelocem equum,qui ex Deis genere erat:
Vel hos Laomedontis,qui hic nutriti sunt boni.
Sic dicens Nestor Neleius iterum in loco
Sedit,postq̄ suo filio singuli transitus dixit.
Meriones aūt quintus pulchrorūcriniū parauit equos.
Ascenderunt autem in currus:in autem sortes iecerunt,

Mouebat Achilles:ex autem ſors ilijt Neſtoridæ
Antilochi:poſt hunc,ſortitus eſt rex Eumelus:
Hunc autem poſt, Atrides inclytus lanœa Menelaus:
Hūc āt poſt, Meriones ſortitus eſt ĩpellere:ultimus rurſus
Tydides quāoptimus exiſtēs,ſortitus eſt impellere equos:
Steterunt aūt cum ordine: ſignauit aūt carceres Ach:lles
Procul in plano campo:apud autem cuſto lem ſedereſecat
Diuinum Phœnicem aſſectatorem patris ſui,
Vt memor eſſet curſus,& ueritatem diceret.
Hi autem ſimul omnes ſupra equos flagella eleuauerunt,
Percuſſeruntq; flagellis,uociferati ſuntq; uerbis
Ruenter:hi autem citò per ibant campum
Procul nauibus celeriter:ſub autem pectoribus puluis
Stabat eleuata tanquàm nubes,uel turbo:
Crines autem fluebant à flatu uenti:
Currus aūt aliquando quidē terræ propinquabant almæ:
Aliquando autem exibant ſublimia:hi autem aurigæ
Stabāt in ſellis:percutiebat autem animus uniuſcuiuſq;.
Victoriæ cupientium:iubebat autem ſuis unuſquiſq;
Equis:hi autem uolabant feſtinantes campo.
Sed quando iam ultimū perfecerunt curſum ueloces equi
Iterum ad mare album,tunc iam uirtus ſingulorum
Apparebat: ſtatim aūt equis extēſus eſt curſus: citò autē
Hæ Pheretiadæ pedibusueloces efferebāt equi: (poſteà
Has autem poſt efferebant Diomedis mares equi
Troiani,neq; multò longè erant,ſed ualde propè.
Semper enim currum in aſcenſuris ſimiles erant:
Afflatu autem Eumelij deorſum latiq; humeri
Calefiebant.in ipſum enim capita deponentes uolabant,
Et uel peruertiſſet,uel ambiguum poſuiſſet,

*Nisi Tydei filio iratus fuisset Phœbus Apollo,
Qui ei è manibus excußisset flagellum splendidum:
Huius autem ab oculis fundebantur lachrymæ irati.
Quoniam has quidē uidebat, adhuc multò magis euntes:
Hi autem eius læsi erant sine stimulo currentes,
Neq; Mineruam spe frustrans latuit Apollo
Tydidem: ualde aūt citò in ruit Diomedem populorum:
Dedit autem ei flagellum: robur autem equis immisit:
Hæc autem ad Admeti filium irata iuit:
Equinum autem ei fregit Dea iugum: hæ autem eius equæ
In uia currebant: temo autem in terram solutus est:
Ipse autem ex sella apud rotam deuolutus est:
Cubitos autem allisus est, osq́;, naresq́;:
Trita est autem frons in supercilijs: hi autem eius oculi
Lachrymis impleti sunt: læta autem ei cohibita est uox.*

Diomedes uictor in equestri certamine.

*Tydides autem aduertens, impellebat solungulos equos
Multùm alijs exaltans. in enim Minerua
Equis misit robur, & in ipso gloriam posuit:
Huic autem Atrides impellebat flauus Menelaus:
Antilochus autem equis iubebat patris sui:
Introite & uos, extendite quamuelocißimè.
Certe quidem enim illis contendere non iubeo
Tydidæ equis prudentis, quibus Minerua
Nunc præbuit celeritatem, & in ipso gloriam posuit:
Equos autem Atridæ assequamini: neq; deficiatis
Celeriter, ne uobis dedecus defundat
Aetha fœmina existens. cur linquimini optimi?
Sic enim dico, & quidem perfectum erit:
Non uobis cura iam apud Nestorem pastorem populorum
Erit: statim autem uos interficiet acuto ære,*

Si ne=

Si negligentes portabimus minus præmium,
Sed sequimini & festinate quamcitißimè:
Hæc autem ego ipse machinabor & intelligam
Angusta in uia ultroire, neq; me latebit.
Sic dixit: hi autem regis timentes uociferationem,
Magis cucurrerunt paruo tempore: statim autem posteà
Angustiam uiæ cauæ uidit Antilochus bellicosus,
Scissura erat terræ, qua hyemalis currens aqua
Ex rupit uia: profundum fecit autem locum omnem,
Illic tenebat Menelaus orbitas uitans:
Antilochus āt in circulū uertēs, ĩpellebat solūgulos equos
Extra uiam: parum autem declinans impulit:
Atrides autem timuit, & Antilocho locutus est:
Antiloche, temere equos regis, sed retine equos.
Angusta enim uia, cito autem latiorem assequeris,
Ne quomodo ambos lædas curru obuians.
Sic dixit: Antiloch⁹ āt adhuc & multò magis ĩpellebat
Stimulo perseuerans, tanquàm non audienti similis:
Quanti autem disci impetus in multitudine sunt,
Quem iuuenis iecit uir experiens pubertatis,
Tantùm ultra cucurrerunt: hæ autē recesserunt post tergum
Atridæ. ipse enim uolens dimisit impellere,
Ne aliquomodo obuiarent uia in solunguli equi,
Currusq; prosternerent benefactos: de autem ipsi
In pulueribus caderent festinantes circa uictoriam,
Hunc & exprobrans allocutus est flauus Menelaus:
Antiloche, nullus te hominum perniciosior alius:
Pereas, quoniā nō uerè dicimus prudentem esse Achiui,
Sed nō quidē, neq; sic sine iuramento portabis præmium.
Sic dicens equis iußit uociferatusq; est:

Antilochus equestri certamine uincit Menelaum, non uirtute, sed astu.

Ne mihi moremini,neq; estote tristes cor,
Desidient his pedes & genua fessa,
An uobis:ambo enim priuantur iuuentute.
Sic dixit:hi autem regis timentes uocem,
Magis cucurrerunt:citò autem ipsos prope facti sunt:
Argiui autem in certamine sedentes inspiciebant
Equos:hi autem uolabant pulverizantes campo:
Primus autem Idomeneus Cretēsium ductor nouit equos.
Sedebat enim extra certamen altißimus in specula:
Huius autem longè existentis uocem rectoris audiens
Cognouit: cognouit aũt equum ualdedecentem altiorem,
Qui quidem alio tantum ruber erat:in autem fronte
Album signum erat rotundum tanq̃ luna:
Stetit autem rectus,& uerbum in Arguis dixit:
O dilecti Arguorum Duces & Principes,
Solus ego equos uideo,uel & uos,
Alij mihi uidentur antetranseuntes esse equi.
Alius autem auriga apparet:hæ autem ipsius
Læsæ sunt in campo,quæ illic meliores erant.
Certe enim has priùs uidi ad metam euntes:
Nunc autem non aliquomodo possum uidere:undiq; aũt
Troianũ supra campũ uident inspicienti: (mihi oculi
Aut aurigam fugerunt habenæ:neq; potuit
Bene tenere ad metam,& non attigit uertens.
Illic ipsum cecidisse puto,simulq́; currus fregisse:
Hæ autem exiuerunt,quoniam robur accepit animum.
Sed uidete & uos desuperstando.non enim ego
Bene discerno:uidetur autem mihi esse uir
Aetolus patriâ:inter autem Arguos imperat,
Tydei equidomitoris filius fortis Diomedes:

Hunc autem turpiter allocutus eſt Oïleus uelox Aiax:
Idomenee, quid coràm garris? hæ autem adhuc longè
Equæ ueloces ciuitate campo inſequuntur,
Neq; iuueniſsimus es inter Arguos tantùm,
Neq; tibi acutiſſimè capite è aſpiciunt oculi,
Sed ſemper uerbis garris, neq; amplius te decet
Loquacem eſſe. ſunt enim & meliores alij:
Equæ autem rurſus ſunt priores, quæ anteà
Eumeli: in autem ipſe tenens frena iuit.
  Huic autē iratus Cretenſium ductor contrà locutus eſt:
Aiax, contentione optime, male cogitans, ſed omnia
Indiges Arguis, quod tibi mens eſt immitis:
Agè nunc, uel tripodis demus, uel lebetis:
Arbitrum aūt Atridem Agamemnonem ponamus ambo:
Vtræ antè equæ ut noſcas ſoluens.
  Sic dixit: motus eſt autem ſtatim Oïleus uelox Aiax,
Iratus difficilibus reſpondere uerbis:
Et iam ulteriùs adhuc contentio facta fuiſſet ambobus,
Niſi Achilles ſurrexiſſet, & dixiſſet uerbum:
  Ne amplius nunc moleſtis reſpondeatis uerbis,
Aiax Idomeneeq́; malis: quoniam neq; decet.
Et alium reprehenderetis quicunq; talia faceret:
Sed uos in certamine ſedentes inſpicite
Equos: hi autem cito ipſi feſtini pro uictoria
Huc uenient: tunc autem cognoſcetis unuſquiſq;
Equos Arguorum, qui ſecundi, qui antè.
  Sic dixit: Tydides autem ualde propè uenit impellens:
Flagello aūt ſemp̄ uerberabat humeros: hi aūt ſibi equi
Alte eleuabantur leuiter percutientes uiam:
Semper autem aurigam pulueris guttæ percutiebant:

Currus autem auro ornati stannoq;,
Equis uelocibus protrahebantur, neq; multa
Fiebat ferri rotarum, orbita à tergo
In tenui puluere: hi autem festinantes uolabant:
Stetit autem medio in certamine: multus autem ibat sudor
Equorum exq; ceruice & à pectore humum:
Ipse autem è curru humum desilijt splendido:
Declinauit aũt igitur flagellũ ad iugũ, neq; impiger fuit
Fortis Sthenelus, sed festinanter accepit præmium:
Dedit autem ducere socijs magnanimis mulierem,
Et tripodem ansatam ferre: hic autem soluit equos:
Hunc autem post Antilochus Neleius impulit equos,
Astutijs, non uelocitate, præueniens Menelaum.
Sed & sic Menelaus impulit propè ueloces equos:
Quantum autem rotæ equus distat qui regem
Trahit campo extensus cum curribus:
Huius quidem tangunt ferrum rotæ crines extremi
Caudæ: hic autem propè ualde currit, neq; multus
Locus in medio ciuitatis campi currentis:
Tantùm autem Menelaus forti Anthilocho
Linquebatur, sed priùs & in disci impetu relictus erat.
Sed ipsum statim assecutus esset (augebatur.n. robur bonũ
Aequæ Agamemnoniæ pulchrorumcrinium Aethes)
Si autem adhuc ulteriùs factus eßet cursus ambobus,
Hoc ipsum præterijsset, neq; dubium posuisset.
Sed Meriones familiaris bonus Idomenei,
Relictus est ualde glorioso Menelao hastæ iactu.
Tardißimi quidẽ enim eius erant pulchrorũcriniũ equi:
Minimus autem erat agere currum in certamine.
Filius autem Admeti ultimus uenit aliorum,

Trahens

Trahens currus pulchros,impellens ante equos:
Hũc ãt uidẽs miseratus est pedibus fortis diuus Achilles:
Stans autem in Arguis uerba uelocia concionatus est:
Vltimus uir optimus impellit solungulos equos:
Sed agè iam ei demus præmium sicut decens
Secundò:at primum auferat Tydei filius.
Sic dixit:hi autem omnes laudauerunt sicut iußit,
Et ei dedisset equam (laudauerant enim Achiui,)
Nisi Antilochus magnanimi Nestoris filius
Pelidem Achillem iure respondisset surgens:
O Achille,ualde tibi irascor si perficies
Hoc uerbum:debes enim auferre præmium.
Hæc cogitans,q̃ ei læsi sunt currus & ueloces equi,
Ipseq́; bonus existens:sed debuit immortalibus
Supplicare,hoc ut non ultimus ueniret impellens:
Si autem ipsum miseraris,& tibi dilectum est animo,
Est tibi in tentorio aurum multum:est autem æs,
Et oues:sunt autem tibi ancillæ,& maius præmium:
Horum ipsi posteà auferens dare & maius præmium,
Vel & statim nunc ut te laudent Achiui:
Hanc autem non dabo:de autem ipsa experiatur
Virorum quicunq; uult mihi manibus pugnare.
Sic dixit:risit autem pedibus fortis diuus Achilles,
Congratulatus Antilocho,quod ei dilectus erat.
Et ipse respondens,uerba uelocia allocutus est:
Antiloche,siquidem iam me iubes è domo aliud
Eumelo dare:ego autem & hoc perficiam:
Dabo ei thoracem quem Asteropeum expoliaui
Aureum,quem circa fusio fulgentis stanni

Circumuoluitur:multi autem ipsi dignus erit.
Dixit,& Automedonti dilecto iußit amico
Portare è tabernaculo:hic autem iuit,& ei portauit:
Eumelo autem in manibus ponit:hic autem suscepit lætus.
His autem & Menelaus surrexit animum dolens,
Antilocho grauiter iratus:in autem præco
Manibus sceptrum posuit,tacereq; iußit
Arguos:hic autem posteà allocutus est diuus uir:
Antiloche,ante sapiens quid egisti?
Vituperasti quidem meam uirtutē:læsisti aūt mihi equos,
Tuos antè impellens,qui multò inferiores erant.
Sed agè,Arguorum ductores & principes
In medium ambobus iudicate:neq; in auxilio,
Ne aliquando quis dicat Achiuorum bellicosorum,
Antilochum uiolans mendacijs Menelaus
Iuit equum ducens,q̄ ei longè peiores erant
Equi:ipse autem melior uirtuteq; uiq;,
Eia agè ipse iudicabo,& me non aliquem dico
Alium increpare Danaorum:recta enim erit.
Antiloche,eia agè ueni generose sicut æquum est:
Stans equis antè,& curru,& flagellum
Manibus tene subtile,quo anteà impellebas
Equos tangens:terræ continentem Neptunum,
Iurato,non quidem uolens meum dolo currum impedisse.
Hunc autem Antilochus prudens contra locutus est:
Tolera nunc:multo enim ego iunior sum
Te rex Menelaē:tu autem prior & melior.
Scis quales iuuenis uiri audaciæ sunt:
Promptior quidem enim animus,imbecilleq; consilium.

Ideo toleret cor:equam autem tibi ipse
Dabo quam accepi,si & è domo aliud
Maius peteres statim,tibi statim dare
Vellem q̃ tibi strenuè diebus omnibus
Ex animo cadere,& deis esse iniustus.
Dixit,& equam ducens magnanimi Nestoris filius
In manibus posuit Menelai:huius autem animus
Lætatus est,tanq̃ circa spicas ros
Prato crescente,quando horrent campi:
Sic tibi Menelaë in mentibus animus lætatus est,
Et ipsum uociferans uerba ueloda allocutus est:
Antiloche,nunc quidem tibi ego cedam ipse
Iratus,quoniam non uanus, neq; stolidus
Eras antè:nunc rursus mentem uicit iuuentus:
Melius rursus fugere meliores decipere.
Non enim me fortè alius uir persuasisset Achiuorum.
Sed tu enim iam multa passus es,& multa laborasti,
Tuusq; pater bonus,& frater gratiâ mei.
Quo tibi precanti persuadebor,ac & equam
Dabo,meam licet existentem,ut intelligant & hi,
Quòd meus nunq̃ animus superbus & sæuus.
Dixit,& Antilochi intelligenti dedit sodo
Equam ducere:hic aũt posteà lebetẽ accepit pulchrum:
Meriones autem eleuauit duo auri talenta
Quartus post q̃ impulit:quintũ aũt relictũ est præmiũ,
Stans omni parte phiala,quam Nestori dedit Achilles,
Arguiorum in certamen ferens,& dixit astans:
Accipe nunc,& tibi hoc senex depositum sit,
Patrocli sepulturæ memoriam esse. nõ.n.amplius ipsum
Videbis

Videbis in Arguis:do autem hoc tibi præmium
Gratis.non enim pugnis pugnabis,neq; luctaberis,
Neq; iaculationem ingredieris,neq; pedibus
Curres.iam enim difficilis senectus aduenit.
Sic dicens in manibus posuit:hic autem suscepit lætus,
Et ipsum uociferans uerba ueloda allocutus est:
Ita iam hæc omnia fili secundum decens dixisti.
Nō.n.amplius robusta membra dilecte pedes neq; manus
Humerorum exutraque parte mouentur leues.
Vtinam sic uigerem,roburq; mihi firmum esset,
Sicut quando regnantem Amaryncea sepelierunt Epij
Buprasiæ:filij autem posuerunt regis præmia.
Vbi nullus mihi similis uir fuit,neq; Epiorum,
Neq; ipsorum Pyliorū,neq; Aetolorum magnanimorum.
Pugnis quidem uici Clytomedea Enopis filium:
Ancæum autem lucta Pleuronium,qui mihi assurrexit:
Iphiclum autem pedibus superaui fortem existentem:
Lancea autem superaui Phileumq; & Polydorum:
Solis me equis superarunt Actoridæ,
Multitudine antè iacientes admirati circa uictoriam.
Gratiâ huius iā maxima apud ipsos relicta sunt præmia:
Hi aūt erant gemini:hic quidem firmiter aurigabatur.
Firmiter aurigabatur:ille autem flagello iubebat.
Sic quondam eram:nunc rursus iuniores obuient
Operibus talibus:me autem oportet senectæ difficili
Obedire:tunc autem rursus inter uersabar heroas.
Sed agè & tuum amicum præmijs sepeli:
Hoc autem ego libens accipio:lætatur autem mihi cor,
Quod mei semper recordaris benigni:neq; te lateo

Honore quo me decet honorari inter Achiuos:
Tibi autem Dei his pro gratiam plurimam dent.
Sic dixit: Pelides autem ad coetum Achiuorum
Iuit, postquàm omnem laudem audiuit Nestoris,
At hic puglumpugnæ difficilis proposuit præmium:
Mulam robustam ducens deligauit certamini
Sexennem, indomitam, quæq; difficilis domari:
Huic autem uicto ponit poculum rotundum:
Stetit autem rectus, & uerbum in Argiuis dixit:
Atridæq; & alij fortes Achiui,
Viros duos de his iubeamus, qui optimi
Cum pugnis ualde elatos percutere, cui Apollo
Dederit uictoriam (sciant autem omnes Achiui)
Mulam patientem operum ducens ad tentorium redeat:
At uictus poculum feret rotundum.
Sic dixit: prodijt autem statim uir, bonusq;, magnusq;
Sciens puglumpugnæ filius Panopeus Epeus:
Tetigit autem mulam robustam, clamauitq;
Propè ueniat quicunq; poculum feret rotundum:
Mulam autem non dico aliquem ducere Achiuorum
Cestu uincentem: quoniam glorior esse optimus.
An non satis quod pugnæ absum, neq; aliquo modo est
In omnibus operibus doctum uirum fieri.
Sic enim dico: hoc autem & perfectum erit.
Contrà corpus distraham, simulq; ossa confringam:
Curantes autem eius hîc congregati hîc maneant,
Qui ipsum efferent meis à manibus domitum.
Sic dixit: hi autem omnes quieti facti sunt silentio:
Euryalus autem ei solus assurrexit insignis uir,

Puglum certamen.

Mecistei

Mecistei filius Talaonidæ regis,
Qui quondam Thebas uenit cadente Oedipode
In funus:illic autem omnes uicit Thebanos.
Hunc quidem Tydides lanceainclytus gubernabat
Hortans uerbis:ualde autem ipsi uolebat uictoriam:
Cingulum autem ei primum adiecit:at postea
Dedit lora benefabricata bouis agrestis:
Hi autem accincti iuerunt in medium certamen:
Contrà autem eleuati manibus fortibus,simul ambo
Congrediũtur:cum autem ipsis graues manus mistæ sunt:
Grauis ãt strepitus maxillarũ factus est:fluebat ãt sudor
Vndiq; ex membris:irruit autem diuus Epeus:

Epeꝰ uictor inter pugiles.

Percussit autem aspicientem in maxillam,neq; amplius diu
Stetit.ipsius enim succiderunt clara membra.
Sicut autem quando à stridente Borea remouetur piscis
Littore in algoso,nigra autem ipsum unda operuit:
Sic percussus saltauit:at magnanimus Epeus
Manibus accipiens erexit:dilecti aũt circũsteterunt socij,
Qui ipsum ducebant per certamen tractis pedibus,
Sanguinẽ crassum expuentẽ,caput iacietẽ in alterã partẽ:
Alienatum mente autem cum ipsis ibant ducentes:
Ipsi autem euntes portabant poculum rotundum:
Pelides autem statim alia tertia posuit præmia,

Palestritarũ certamẽ.

Ostendens Danais palestræludi difficilis.
Huic quidẽ uincenti magnum tripodẽ igni accommodatũ:
Hũc aũt duodecim boũ precio inter ipsos appreciarũt Achiui:
Viro aũt uicto mulierem in medium posuit:
Multa ãt sciebat opa:appreciabãt ãt ipsã quatuor bobus:
Stetit autem rectus,& uerbum inter Arguos dixit:

Surgite

Surgite qui & huius præmij experimini.
Sic dixit:prodijt āt posteà magnus Telamonius Aiax:
Vlysses autem astutus surrexit astutias sciens:
Accincti autem hi iuerunt in medium certamen,
Cum ulnis inter se acceperunt manibus ualidis:

Aiax & Vlysses in palestram descendūt.

Sicut autē quando mutantes bonus coaptauit architectus,
Domus altæ impetus uentorum cauens:
Turbabantur autem humeri fortibus à manibus
Tacti fortiter:deorsum autem humidus fluebat sudor:
Densi autem liuores per lateraq́; & humeros
Sanguine rubescentes percurrebant:hi aūt ualde semper
Victoriam desiderabant tripode pro fabrefacto,
Neq; Vlysses poterat mouere terræq́; admouere,
Neq; aiax poterat:fortis autem tenebat uis Vlyßis.
Sed quando iam tedio afficiebant fortes Achiuos,
Iam tunc allocutus est magnus Telamonius Aiax:
Generose Laërtiade,sapientißime Vlysse,
Vel me sursum tolle,uel ego te:hæc āt rursus Ioui oīa cu
Sic dicēs sustulit:doli āt nō oblitus est Vlysses, (ræ sūt.
Percußit à tergo poplitem assequens:soluit autem genua:
Deiecit autem retrò:in autem pectoribus Vlysses
Cecidit:populi aūt iterum admirabanturq́; stupebantq́;:
Secundus iterum sustulit multa tolerans diuus Vlysses:
Mouit autem paululum à terra,neq; sustulit:
In autem genu incuruauit: in aūt terra ceciderunt ambo
Propinqui inter se:deturpati sunt autem puluere:
Et tertio rursus surgentes luctati fuissent,
Nisi Achilles ipse surrexisset & prohibuisset:
Non amplius contendite,neq; terimini malis:

Victoria autē ambobus: præmia autem æqualia accipiētes
Ite, ut & alij certent Achiui.
Sic dixit: hi āt huic ualde qdē audiuerūt & paruerūt;
Et abstergentes puluerē induerūt uestes:
Pelides autem iterum alia ponit uelocitatis præmia,

Certamen eorū q pedum cursu contendere uellent.

Argenteum cratera fabrefactum: sex autem metra
Capiebat: at pulchritudine uincebat omnem supra terram
Valde: quoniam Sidones ingeniosi bene conflauerant:
Phœnices autem duxerunt uiri in obscurum pontum:
Steterunt aūt in portibus: Thoanti aūt donum dederunt;
Filius autem Priami Lycaonis precium dedit
Patroclo heroi Iasonides Euneus:
Et hoc Achilles posuit præmium sui socij,
Qui leuißimus pedibus uelocibus esset:
Secūdo aūt rursus bouē posuit magnū & pinguē adipe:
Semitalentum autem auri ultimo posuit:
Stetit autem rectus, & uerbum inter Arguos dixit:
Surgite qui & huius certaminis experimini.
Sic dixit: prodijt autem statim Oïleus uelox Aiax,
Cum hoc Vlysses multiconsilij: posteà aūt Nestoris filius
Antilochus. hic. n. rursus iuuenes pedibus oēs uincebat:
Steterūt aūt in ordine: ostendit aūt terminū Achilles:
His aūt à carceribus extensus est cursus: celeriter āt posteà
Exiuit Oïliades: post autem iuit diuus Vlysses
Propè ualde: sicut quando quædam mulieris pulchræ
Pectoris est nauicula, quam bene ualde manu explicat
Subtegmen extrahens ad licium: propè autem tenet
Pectus: sic Vlyßes currebat propè: at retrò
Vestigia uerberabat pedibus ante puluerē circumfundi:

In

In autem eius capite fundebat flatum diuus Vlysses,
Semper celeriter currens: acclamabant autem oẽs Achiui
Victoriæ incumbenti: ualde autem festinanti iubebant.
Sed quãdo iam ultimũ perficiebãt cursum, statim Vlysses
Precatus est Mineruam glaucopidem suo in animo:
Exaudi Dea, felix mihi fautrix ueni pedibus.
Sic dixit precans: hunc aũt exaudiuit Pallas Minerua:
Membra autem fecit leuia: pedes & manus super.
Sed quando iam citò debebant irruere certamen,
Tunc Aiax quidem lapsus est currens: nocuit .n. Minerua
Qua boũ fusus erat fimus interfectorũ ualde mugientium,
Quos in Patroclo mactauit pedes uelox Achilles.
Tunc fimo bouino impletus est oreq; naribusq;:
Cratera rursus eleuauit patientißimus diuus Vlysses,
Post q̃ uenit præueniẽs: hic ãt bouẽ accepit illustris Aiax,
Stetit cornu cum manibus tenens bouis agrestis
Fimum expuens: inter autem Arguos dixit:
Heu, certe me læsit Dea pedes quæ ante
Mater tanquàm Vlyßi astitit, & auxiliata est.
Sic dixit: hi autem omnes in ipso riserunt:
Antilochus autem iam ultimum exiuit certamen
Ridens, & uerbum in Arguis dixit:
Scientibus uobis dico omnibus amici, q; adhuc & nunc
Immortales honorant natu maiores homines.
Aiax quidem enim me paulò grandior est:
Hic autem prioris generationis, priorumq; hominum:
Morosum senem autem ipsum dicunt esse: difficile autem
Pedibus contendere Achiuis, præterquàm Achilli.
Sic dixit: laudauit autem pedibus uelocem Pelidem:

Hunc autem Achilles uerbis reſpondens allocutus eſt:
Antiloche, non quidem tibi cantus dicetur laus,
Sed tibi ſemitalentum ego auri addam.
Sic dicens in manibus ponit: hic autem accepit lętus.
At Pelides ualde quidem longam lanceam
Poſuit, in certamen ferens ualde ſcutum & galeam
Arma Sarpedontis: quæ ei Patroclus abſtulerat:
Stetit autem rectus, & uerbum in Argiuis dixit:
Viros duos circa hæc iubeamus, qui optimi,
Arma indutos incidens corpus æs capientes
Inuicem ante multitudinem experiri.
Vter corruptionem extendens corpus pulchrum,
Tāget āt in uolutionibus, pq; arma & nigrū ſanguinem:
Huic quidem ego dabo hunc enſem argenteum,
Pulchrum, Threicium, quo quidem Aſteropæum priuaui:
Arma autem ambo communia hæc ferant,
Et eis conuiuium bonum apponemus in tentorijs.
Sic dixit: prodijt aūt poſteà magnus Telamonius Aiax:
Pòſt autem Tydides prodijt fortis Diomedes:
Hi autem poſt q̄ igitur utrinq; multitudinis armati ſunt,
In medium utrorumq; ſimul iuerunt prompti pugnare
Toruè aſpicientes. ſtupor autem accepit omnes Achiuos.
Sed quando iam propè fuerunt inuicem uadentes,
Ter quidem irruerunt: ter aūt propè impetum fecerunt:
Tunc Aiax quidem poſteà in ſcutum undiq; æquale
Percußit, neq; corpus inuenit. impediuit.n. intus thorax:
Tydides autem poſteà ſuper ſcuto magno
Semper in ceruice percußit ſplendidæ lanceæ cuſpide:
Et tunc iam Aiaci timentes Achiui,

Certamen telis certātium.

Cessantes iusserunt præmia æqualia accipere:
At Tydidæ dedit magnum ensem heros
Cum uagina ferens & beneinciso loro.
At Pelides posuit discum conflatum,
Quem anteà proiecerat magnum robur Eetionis:
Sed certe hunc interfecit pedibus fortis diuus Achilles:
Hunc autem duxit in nauibus cum alijs possessionibus:
Stetit autem rectus, & uerbum in Arguis dixit:
Surgite qui & huius præmij experimini,
Si ei & ualde multùm à longè pingues agri
Habebit ipsum, & quinque existentes annos
Indigens. neq; enim eo indigens ferro
Pastor, neq; arator ibit ad ciuitatem, sed præbebit.
Sic dixit: prodijt autem posteà bellicosus Polypœtes,
Cum hoc Leontei forte robur diuini:
Cum hoc Aiax Telamoniades, & diuus Epeus:
Deinceps aūt steterunt: discum aūt accepit diuus Epeus:
Misit aūt uoluens: riserunt autem omnes Achiui.
Secundus rursus proiecit Leonteus ramus Martis:
Tertiò rursus proiecit magnus Telamonius Aiax
Manu à forti, & supertransiuit signa omnia.
Sed quando iam discum accepit bellicosus Polypœtes,
Quantùm aliquis proijcit uirgam bubulcus uir,
Quæ adhuc uoluta uolat per boues gregarias,
Tantùm omne certamen superauit: hi autē clamauerunt.
Surgentes autem socij Polypœtæ fortis
Naues in concauas retulerunt regis præmium.
At hic sagittarijs ponit sagittarium ferrum:
Deposuit aūt decem quidē secures, decē aūt securiculas:

Certamen disco certantium.

Certamen sagittariorum.

Malum autem statuit nauis nigræ proræ
Longè in harena: ex autem timidam columbam
Tenui filo ligauit pede, cui iussit
Sagittare: qui quidem percuteret timidam columbam,
Omnes eleuans secures ad tentorium ferret:
Qui autem filum attingeret auis aberrans:
(Minor enim iam ille) hic autem portabit securiculas.
Sic dixit: prodijt autem posteà uis Teucri regis:
Simul autem Meriones comes bonus Idomenei:
Sortes autem in galea ærea mouebãt accipientes:
Teucrus autem primus sorti contigit: statim aũt sagittam
Misit fortiter, neq; promisit regi
Agnorũ primogenitorũ sacrificare gloriosum sacrificiũ:
Columba quidem aberrauit, iratus est enim hoc Apollo.
At hic funem percußit iuxta pedem ubi ligata erat auis:
Contrà autem uinculum fregit amara sagitta:
Hæc quidem posteà iuit in cœlum: hoc autẽ demissum est
Filum in terram: at conclamauerunt Achiui:
Festinans autem Meriones extraxit manu
Arcum: at iam sagittam habebat diu sicut direxerat:
Statim autem promisit arcigero Apollini
Agnorũ primogenitorũ sacrificare inclytam hecatomben:
Alte autem sub nubibus uidit citam columbam:
Hanc hic uoluentem sub ala percußit mediam:
Contrà autem transiuit telum: hoc quidem retrò in terrã
Ante Merionem fixum est pedi: at auis
Malo insidens nauis rostratæ,
Ceruicem suspẽdit: simul aũt pẽnæ densæ separatæ sunt:
Velox aũt ex mẽbris animus uolauit: longe aũt ab ipso

Decidit

Dedit: populi aūt rursus admirati sunt, stupefacti suntq́;:
Supra aūt igitur Meriones secures decem omnes eleuauit:
Teucer aūt securiculas portauit concauas in naues:
At Pelides ualde quidem longam hastam, Certamē iaculatorum.
Lebetemq́; nouum boue dignum floridum
Posuit in certamen ferens, iaculatores uiri surrexerunt:
Simul quidem Atrides late dominans Agamemnon:
Simul autem Meriones famulus bonus Idomenei.
His autem & locutus est pedibus fortis Achilles:
Atride, scimus enim quantùm antecellis omnibus,
Et quantùm uiribusq́; & diebus es optimus,
Sed tu quidem hoc præmium habens, concauas in naues
Vade: at hastam Merioni heroi damus,
Si tu tuo animo uis. iubeo enim ego.
Sic dixit: neq; nō psuasus est rex uirorū Agamemnon:
Dedit autem Merioni hastam æream: at hic heros
Talthybio præconi dedit perpulchrum præmium.

ILIADIS ARGVMENTVM. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

IVpiter curam habens Hectoris, Thetim ad Achillē mittit, ut reddat Herois corpus: Irim autem ad Priamum, ut solutiones portans Achilli, cadauer filij accipiat. Hic autem præmissus à Mercurio, & dormire faciens Græcos custodes, uadit ad Achillem, & precans ipsum accipit filiū, & reportans ad ciuitatem sepelit, & in ipso cœnā agit.

Iliadis

ILIADIS. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omega, Priamꝰ mortuũ filiũ accipiẽs, dona dedit Achilli.

SOlutum est autem certamen: populi autem
ueloces in naues singuli
Fusi sunt ire: hi quidem cœnæ curam ha-
bebant,
Somniq́; dulcis delectari: at Achilles
Flebat dilecti amici recordans, neq; ipsum somnus
Accepit omnia domans, sed uertebatur huc & illuc
Patrocli desiderans uirilitatemq́; & robur bonum,
Et quot tolerauerit cum ipso, & passus sit dolores:
Virorumq́; bella, periculosasq́; undas subiens,
Horum recordans, molles lachrymas fundebat:
Aliquando in latera iacens, aliquando autem rursus
Supinus, aliquando aũt pronus: tunc aũt rectus surgens
Volutabatur tristãs ad littus maris: neq; ãt ipsum Aurora
Apparens latuit supra mareq́; littoraq́;:
Sed hic postq̃ iunxit sub curribus ueloces equos:
Hectora autem ad trahendum ligauit currum post:
Ter autem trahens circum sepulchrũ Menœtiadæ mortui
Rursus in tentorio quieuit: Hectora autem liquit
In puluere extendens ante supinum: huius aũt Apollo
Omnem indecentiam expulit corpori, uirum miserans
Et mortuum: circum autem ægida omnem operuit
Aurea, ut non ipsum laniat trahens Achilles.

Sic hic quidem Hectora diuinum fœdauit iratus:
Hunc autem miſerabantur beati Dei inſpicientes:
Furari autem hortabantur interpretem Argicidam.
Tunc alijs quidem omnibus placuit, nequaquam Iunoni,
Neq; Neptuno, neq; Glaucopidi puellæ.
Sed habebant ſic: ipſis primùm odio erat Ilios ſacra,
Et Priamus, & populus Alexandri gratiâ nocumenti,
Qui cõtempſit Deas quãdo eius in mediã aulam iuerant:
Hanc aũt laudauit quæ ei pollicebatur libidinem miſerã.
Sed quando iam ex illo duodecima facta eſt aurora,
Et tunc immortalibus locutus eſt illuſtris Apollo:
Impij eſtis Dei noxij, nónne quondam uobis
Hector crura cremauit boum, caprarumq; perfectarum?
Hunc nunc non toleratis mortuum exiſtentem ſaluare?
Suæq; uxori uidere, & matri, & filio ſuo,
Et patri Priamo, populisq;, qui ipſum uelociter
In igne urerent, & exequias præberent?
Sed pernitioſo Achilli uultis obtemperare,
Cui neq; ingenium eſt laudabile, neq; conſilium
Flexibile in pectoribus: leo autem tanq̃ ſæuia uidet,
Qui poſt q̃ magnaq; ui, & ſuperbo animo
Cedens it in oues hominum ut conuiuium accipiat:
Sic Achilles miſericordiam quidem abiecit, neq; ei pudor
Eſt quæ uiros ualde lædit & iuuat.
Poteſt quidem aliquis & amiciſsimum alium perdere
Vel fratrem uterinum, uel & filium,
Sed certe plorans & lamentans negligit.
„ Patientem enim Parcæ animum poſuerunt hominibus:
At hic Hectora diuinum poſt q̃ dilecta anima priuauit,

Dij ſup̄ Hectoris ſepultura inter ſe contẽdunt.

Equis

Equis suspendens, circum sepulchrum socij dilecti
Trahit: non quidem ei pulchrius, neq; melius,
Ne forti existenti succenseamus ei nos:
Insensibilem enim terram uerberat iratus.
Hunc autem irata allocuta est pulchra Iuno:
Sit & hoc tuum uerbum Apollo,
Si iam similem Achilli & Hectori ponitis honorem:
Hector quidem mortalisq́;, mulieremq́; mulsit mamma:
At Achilles est Deæ filius, quam ego ipsa
Nutriuiq́;, & coalui, & uiro præbui uxorem
Peleo, qui circa cor dilectus fuit immortalibus:
Omnes autem interfuistis Dei nuptijs: in autem tu his
Epulatus es habens citharā malorū sodalis semp̄ infide.
Hāc aūt respōdens allocutus est nubiūcōgregator Iupiter:
Iuno, non iam omnino irascere Deis:
Non quidem enim honor unus erit, sed & Hector
Dilectißimus est Deis hominum qui in Ilio sunt.
Sic.n. mihi, quoniam non aliquid dilectis peccauit donis.
Non enim mihi aliquando ara indiguit conuiuio æquali,
Libamētoq́;, nidoreq́;: hunc.n. sortiti sumus honorem nos.
Tamen certe quidem furari permittemus, neq; alicubi est
Clam Achille fortem Hectora. certe enim ei semper
Mater adest simul noctesq́; & diem.
Sed si quis accersat Deorum Thetim prope me,
Instanter aliquid ei dicam prudens uerbum, ut Achilles
Dona ex Priamo accipiat, abq́; Hectora soluat.
Sic dixit: mota est autem Iris uelox nuncians:
Im medio autem Samiq́; & Imbri asperæ
Insiluit nigro ponto: ingemuit autem stagnum:

Hæc autem plumbo similis in profundum ruit,
Quod in agrestis bouis cornu positum,
Vadit sæuis in piscibus mortemferens:
Inuenit autem in antro cauo Thetim, circùm aliæ
Sedebant simul congregatæ marinæ Deæ: hæc ãt in medijs
Flebat mortem sui filij eximij, qui ei debebat
Corrumpi in Troia fœcunda longe à patria:
Propè autem stans, allocuta est pedibusuelox Iris:
Surge Thetis, uocat Iupiter incorrupta consilia sciens:
Huic autem respondit postea Dea Thetis albapedes:
Cur me ille iußit maximus Deus? uereor autem
Misceri immortalibus: habeo aũt dolores immẽsos animo,
Vado tamen, neq; uanum uerbum erit quodcunq; dixerit.
Sic fata, uelum accepit diua Dearum
Nigrum: hôc autem nullum nigrius erat uestimentum:
Perrexit autem ire: ante autem pedibusuenti uelox Iris
Ibat: circum autem ipsas proscinditur unda maris:
Littus autem ascendens in cœlum ruit:
Inuenit aũt latetonantẽ Saturnidẽ: circùm aũt alij omnes
Sedebant simul congregati beati dei semper existentes:
Hæc aũt apud Iouem Patrem sedit, locumdedit Minerua:
Iuno autem aureum pulchrum poculum in manu posuit,
Et lætificauit uerbis: Thetis autem porrexit bibens:
His autem uerbis incepit pater uirorum Deorumq;:
Venisti ad Olympum Dea Thetis soliata,
Dolorem intolerabilem habens in mentibus, scio & ipse,
Sed & sic dico, huius te gratiâ huc uocaui:
Nouemdiebus iam contentio inter immortales orta est
Hectoris circa cadauer, & Achillem urbiumexpugnatorẽ:

Furari

Furari aūt hortabantur bonum ſpeculatorē Argicidam.
Verùm ego hanc gloriam Achilli permitto,
Pudorem & amicitiam tuam in futurum ſeruans:
Statim ualde in exercitum uade, & filio tuo nuncia,
Iratos eſſe ei dic Deos: me autem præcipue omnium
Immortalium iratum eſſe, q̄ mentibus iratis
Hectorem habet apud naues roſtratas, neq; liberat:
Si quo modo me timeat, abq̄; Hectorem ſoluat.
At ego Priamo magnanimo Irim mittam
Liberare dilectum filium euntem in naues Achiuorum:
Dona autem Achilli portare quæ animum lætificent.
Sic dixit: neq; non perſuaſa eſt Dea Thetis albapedes:
Iuit autem de Olympi cacuminibus ruens:
Iuit autem in tentorium ſui filij: in autem igitur hunc
Inuenit grauiter ſuſpirantē: dilecti aūt circū ipſum ſocij
Ruenter laborabant, & parabant prandium:
His autem ouis lanigera magna in tentorio mactata eſt:
Hæc autem ualde prope ipſum ſedit ueneranda mater,
Manuq́; ipſum palpitabat, uerbumq́; dixit, deq́; noīauit:
Fili mi, quouſq; flens & lamentans
Tuum conſumis cor, memor, neq; cibi
Neq; lecti: bonum autem mulieri in amicitia
Miſceri: non enim mihi diu uiues, ſed tibi iam
Propè adeſt mors & fatum inſuperabile.
Sed me intellige cito: Iouis autem tibi nuncia ſum:
Iratos dicit eſſe deos: ſe autem præcipue omnium
Immortalium iratum eſſe: q̄ mentibus iratis
Hectorem habes apud naues roſtratas neq; abſoluiſti.
Sed agè iam ſolue: cadaueris autem ſuſcipe præmia.

Iris mittitur ad Priamū.

Iupiter Thetidi mādata dat ad Achillem, ut accepto precio Hectorē patri reſtituat.

Hanc

Hāc aūt respōdēs allocutus est pedibus uelox Achilles:
Huc autē ueniat,qui precium ferat,& mortuum auferat,
Si iam prompto animo Olympius ipse iubet.
Sic hi in nauium congregatione materq; & filius
Multa inter se uerba uelocia confabulabantur:
Irim autem aciuit Saturnides in Ilium sacram:
Vade agè Iris uelox,linquens pauimentum olympi,
Nuncia Priamo magnanimo Ilium intra,
Liberare dilectum filium euntem in naues Achiuorum:
Dona autem Achilli ferre quæ animum lætificent,
Solum,neq; aliquis alius simul Troianorum eat uir:
Præco aliquis eum sequatur senior,qui regat
Mulos & currum benerotatum,ac & retrò
Exanimem ducat ad urbē,quem interfecit diuus Achilles:
Non autem ei mors curæ sit mentibus,neq; timor:
Talem enim ei ducem dabimus Mercurium,
Qui ducet donec ducens Achilli applicet.
At postquàm duxerit intra tentorium Achillis,
Neq; ipse interficiet,longè alios omnes prohibebit.
Neq; enim est insipiens,neq; incōsyderatus,neq; scelestus:
Sed ualde accuratè supplicatori parcet uiro.
Sic dixit:ruit autem Iris uelox nuncians:
Iuit autem in Priami:inuenit autem clamoremq; luctūq;:
Filij quidem patrem circumsedentes intra aulam,
Lachrymis uestes rigabant:hic autem in medijs senex
Totus in ueste coopertus:circùm autem multus
Fimus erat capitiq; & ceruici huius senis,
Quem uolutus excrecbatur manibus suis:
Filiæ autem per domum & nurus lugebant,

Horum recordantes qui iam multi & fortes
Manibus sub Arguorum iacent animas perdentes:
Stetit autem apud Priamum Iouis nuncia, & allocuta est
Paululum dicens: hunc autem tremor accepit membra:
Confide Dardanide Priame mentibus, neq; formida:
Non quidem enim tibi ego malum uisura hoc uenio:
Sed bona cogitans: Iouis autem tibi nuncia uenio,
Qui te sine existens ualde curam habet & miseretur,
Redimere te iubet olympius Hectora diuum:
Dona autem Achilli ferre quæ animum lætificent,
Solum, neq; aliquis alius simul Troianorum ueniat uir,
Præco aliquis te sequatur senior qui regat
Mulos & currum benerotatum, ac & retrò
Mortuum ducat ad ciuitatē, quē interfecit diuus Achilles:
Neq; tibi mors curæ sit mentibus, neq; timor.
Talis enim tibi dux simul erit comes Mercurius,
Qui te ducet quousq; ducens Achilli propinquet.
At postq̄ duxerit intra tentorium Achillis,
Neq; ipse interficiet, longè alios omnes inhibebit.
Neq; enim demens, neq; inconsyderatus, neq; scelestus:
Sed ualde accuratè supplicatori parcet uiro.
Hæc quidem sic dicens abijt pedibus uelox Iris;
At hic filios currum benerotatum mulinum
Ordinare iubet: arcam autem ligare in ipso:
Ipse autem in cubiculum descendit odoratum,
Cedrinum, altum, quod pulchra multa capit:
In autem uxorem Hecubam uocauit, dixitq;:
Infelix, à Ioue mihi olympius angelus uenit
Redimere dilectum filium euntem in naues Achiuorum:

Priam⁹ iussu Iouis, redimēdi Hectoris cā, ad Achillis accedit tentorium.

Dona

Certamen eorũ q pedum cursu contendere uellent.

Victoria autẽ ambobus: præmia autem æqualia accipiẽtes
Ite, ut & alij certent Achiui.
Sic dixit: hi ãt huic ualde qdẽ audiuerũt & paruerũt,
Et abstergentes puluerẽ induerũt uestes:
Pelides autem iterum alia ponit uelocitatis præmia,
Argenteum cratera fabrefactum: sex autem metra
Capiebat: at pulchritudine uincebat omnem supra terram
Valde: quoniam Sidones ingeniosi bene conflauerant:
Phœnices autem duxerunt uiri in obscurum pontum:
Steterunt aũt in portibus: Thoanti aũt donum dederunt:
Filius autem Priami Lycaonis precium dedit
Patroclo heroi Iasonides Euneus:
Et hoc Achilles posuit præmium sui socij,
Qui leuißimus pedibus uelocibus esset:
Secũdo aũt rursus bouẽ posuit magnũ & pinguẽ adipe:
Semitalentum autem auri ultimo posuit:
Stetit autem rectus, & uerbum inter Arguos dixit:
Surgite qui & huius certaminis experimini.
Sic dixit: prodijt autem statim Oïleus uelox Aiax,
Cum hoc Vlysses multiconsilij: postea aũt Nestoris filius
Antilochus. hic. n. rursus iuuenes pedibus oẽs uincebat:
Steterũt aũt in ordine: ostendit aũt terminũ Achilles:
His aũt à carceribus extensus est cursus: celeriter ãt posteà
Exiuit Oïliades: post autem iuit diuus Vlysses
Propè ualde: sicut quando quædam mulieris pulchræ
Pectoris est nauicula, quam bene ualde manu explicat
Subtegmen extrahens ad licium: propè autem tenet
Pectus: sic Vlyßes currebat propè: at retrò
Vestigia uerberabat pedibus ante puluerẽ circumfundi:

In

In autem eius capite fundebat flatum diuus Vlysses,
Semper celeriter currens: acclamabant autem oēs Achiui
Victoriæ incumbenti: ualde autem festinanti iubebant.
Sed quãdo iam ultimũ perficiebãt cursum, statim Vlysses
Precatus est Mineruam glaucopidem suo in animo:
Exaudi Dea, felix mihi fautrix ueni pedibus.
Sic dixit precans: hunc aũt exaudiuit Pallas Minerua:
Membra autem fecit leuia: pedes & manus super.
Sed quando iam citò debebant irruere certamen,
Tunc Aiax quidem lapsus est currens: nocuit.n. Minerua
Qua boũ fusus erat fimus interfectorũ ualde mugientium,
Quos in Patroclo mactauit pedes uelox Achilles.
Tunc fimo bouino impletus est oreq; naribusq;:
Cratera rursus eleuauit patientissimus diuus Vlysses,
Post q̃ uenit præueniẽs: hic ãt bouẽ accepit illustris Aiax,
Stetit cornu cum manibus tenens bouis agrestis
Fimum expuens: inter autem Arguos dixit:
Heu, certe me læsit Dea pedes quæ ante
Mater tanquàm Vlyssi astitit, & auxiliata est.
Sic dixit: hi autem omnes in ipso riserunt:
Antilochus autem iam ultimum exiuit certamen
Ridens, & uerbum in Arguis dixit:
Scientibus uobis dico omnibus amici, q, adhuc & nunc
Immortales honorant natu maiores homines.
Aiax quidem enim me paulò grandior est:
Hic autem prioris generationis, priorumq; hominum:
Morosum senem autem ipsum dicunt esse: difficile autem
Pedibus contendere Achiuis, præterquàm Achilli.
Sic dixit: laudauit autem pedibus uelocem Pelidem:

Hunc

Hunc autem Achilles uerbis respondens allocutus est:
Antiloche, non quidem tibi cantus dicetur laus,
Sed tibi semitalentum ego auri addam.
Sic dicens in manibus ponit: hic autem accepit lætus.
At Pelides ualde quidem longam lanceam
Posuit, in certamen ferens ualde scutum & galeam

Certamen telis certãtium.

Arma Sarpedontis: quæ ei Patroclus abstulerat:
Stetit autem rectus, & uerbum in Argiuis dixit:
Viros duos circa hæc iubeamus, qui optimi,
Arma indutos incidens corpus æs capientes
Inuicem ante multitudinem experiri.
Vter corruptionem extendens corpus pulchrum,
Tãget ãt in uolutionibus, pq; arma & nigrũ sanguinem:
Huic quidem ego dabo hunc ensem argenteum,
Pulchrum, Threicium, quo quidem Asteropæum priuaui:
Arma autem ambo communia hæc ferant,
Et eis conuiuium bonum apponemus in tentorijs.
Sic dixit: prodijt aũt postea magnus Telamonius Aiax:
Pòst autem Tydides prodijt fortis Diomedes:
Hi autem post q̃ igitur utrinq; multitudinis armati sunt,
In medium utrorumq; simul iuerunt prompti pugnare
Toruè aspicientes. stupor autem accepit omnes Achiuos.
Sed quando iam propè fuerunt inuicem uadentes,
Ter quidem irruerunt: ter aũt propè impetum fecerunt:
Tunc Aiax quidem postea in scutum undiq; æquale
Percußit, neq; corpus inuenit. impediuit .n. intus thorax:
Tydides autem postea super scuto magno
Semper in ceruice percußit splendidæ lanceæ cuspide:
Et tunc iam Aiaci timentes Achiui,

Cessantes

Cessantes iusserunt præmia æqualia accipere:
At Tydidæ dedit magnum ensem heros
Cum uagina ferens & beneinciso loro.
At Pelides posuit discum conflatum, Certamen
Quem anteà proiecerat magnum robur Eetionis: disco certan
Sed certe hunc interfecit pedibus fortis diuus Achilles: tium.
Hunc autem duxit in nauibus cum alijs possessionibus:
Stetit autem rectus, & uerbum in Arguis dixit:
Surgite qui & huius præmij experimini,
Si ei & ualde multùm à longè pingues agri
Habebit ipsum, & quinque existentes annos
Indigens. neq; enim eo indigens ferro
Pastor, neq; arator ibit ad ciuitatem, sed præbebit.
Sic dixit: prodijt autem posteà bellicosus Polypœtes,
Cum hoc Leontei forte robur diuini:
Cum hoc Aiax Telamoniades, & diuus Epeus:
Deinceps aũt steterunt: discum aũt accepit diuus Epeus:
Misit aũt uoluens: riserunt autem omnes Achiui.
Secundus rursus proiecit Leonteus ramus Martis:
Tertiò rursus proiecit magnus Telamonius Aiax
Manu à forti, & supertransiuit signa omnia.
Sed quando iam discum accepit bellicosus Polypœtes,
Quantùm aliquis proijcit uirgam bubulcus uir,
Quæ adhuc uoluta uolat per boues gregarias,
Tantùm omne certamen superauit: hi autẽ clamauerunt.
Surgentes autem socij Polypœtæ fortis
Naues in concauas retulerunt regis præmium. Certamen
At hic sagittarijs ponit sagittarium ferrum: sagittario-
Deposuit aũt decem quidẽ secures, decẽ aũt securiculas: rum.

Malum autem statuit nauis nigræ proræ
Longè in harena: ex autem timidam columbam
Tenui filo ligauit pede, cui iussit
Sagitare: qui quidem perauteret timidam columbam,
Omnes eleuans secures ad tentorium ferret:
Qui autem filum attingeret auis aberrans:
(Minor enim iam ille) hic autem portabit securiculas.
 Sic dixit: prodijt autem postea uis Teucri regis:
Simul autem Meriones comes bonus Idomenei:
Sortes autem in galea ærea mouebãt accipientes:
Teucrus autem primus sorti contigit: statim aũt sagittam
Misit fortiter, neq; promisit regi
Agnorũ primogenitorũ sacrificare gloriosum sacrificiũ:
Columba quidem aberrauit, iratus est enim hoc Apollo.
At hic funem percussit iuxta pedem ubi ligata erat auis:
Contrà autem uinculum fregit amara sagitta:
Hæc quidem posteà iuit in cœlum: hoc autẽ demissum est
Filum in terram: at conclamauerunt Achiui:
Festinans autem Meriones extraxit manu
Arcum: at iam sagittam habebat diu sicut direxerat:
Statim autem promisit arcigero Apollini
Agnorũ primogenitorũ sacrificare inclytam hecatomben:
Alte autem sub nubibus uidit citam columbam:
Hanc hic uoluentem sub ala percussit mediam:
Contrà autem transiuit telum: hoc quidem retrò in terrã
Ante Merionem fixum est pedi: at auis
Malo insidens nauis rostratæ,
Ceruicem suspẽdit: simul aũt pẽnæ densæ separatæ sunt:
Velox aũt ex mẽbris animus uolauit: longe aũt ab ipso

Dedit:populi aũt rurſus admirati ſunt,ſtupefacti ſuntq́;:
Supra aũt igitur Meriones ſecures decem omnes eleuauit:
Teucer aũt ſecuriculas portauit concauas in naues:
At Pelides ualde quidem longam haſtam, Certamẽ iaculatorum.
Lebetemq́; nouum boue dignum floridum
Poſuit in certamen ferens,iaculatores uiri ſurrexerunt:
Simul quidem Atrides lotedominans Agamemnon:
Simul autem Meriones famulus bonus Idomenei.
His autem & locutus eſt pedibusfortis Achilles:
Atride,ſcimus enim quantùm antecellis omnibus,
Et quantùm uiribusq́; & diebus es optimus,
Sed tu quidem hoc præmium habens,concauas in naues
Vade:at haſtam Merioni heroi damus,
Si tu tuo animo uis.iubeo enim ego.
Sic dixit:neq́; nõ pſuaſus eſt rex uirorũ Agamemnon:
Dedit autem Merioni haſtam æream:at hic heros
Talthybio præconi dedit perpulchrum præmium.

ILIADIS

ARGVMENTVM. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

IVpiter curam habens Hectoris, Thetim ad Achillē mittit, ut reddat Herois corpus: Irim autem ad Priamum, ut solutiones portans Achilli, cadauer filij accipiat. Hic autem præmissus à Mercurio, & dormire faciens Græcos custodes, uadit ad Achillem, & precans ipsum accipit filiū, & reportans ad ciuitatem sepelit, & in ipso cœnā agit.

Iliadis

ILIADIS. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omega, Priamꝰ mortuũ filiũ accipiẽs, dona dedit Achilli.

*Solutum est autem certamen: populi autem
uelocœs in naues singuli
Fusi sunt ire: hi quidem cœnæ curam habebant,
Somniq; dulcis delectari: at Achilles
Flebat dilecti amici recordans, neq; ipsum somnus
Accepit omnia domans, sed uertebatur huc & illuc
Patrocli desiderans uirilitatemq́; & robur bonum,
Et quot tolerauerit cum ipso, & passus sit dolores:
Virorumq; bella, periculosasq; undas subiens,
Horum recordans, molles lachrymas fundebat:
Aliquando in latera iacens, aliquando autem rursus
Supinus, aliquando aũt pronus: tunc aũt rectus surgens
Volutabatur tristãs ad littus maris: neq; ãt ipsum Aurora
Apparens latuit supra mareq́; littoraq́;:
Sed hic postq̃ iunxit sub curribus ueloces equos:
Hectora autem ad trahendam ligauit currum post:
Ter autem trahens circum sepulchrũ Menœtiadæ mortui
Rursus in tentorio quieuit: Hectora autem liquit
In puluere extendens ante supinum: huius aũt Apollo
Omnem indecentiam expulit corpori, uirum miserans
Et mortuum: circum autem ægida omnem operuit
Aurea, ut non ipsum laniat trahens Achilles.*

Sic hic quidem Hectora diuinum fœdauit iratus:
Hunc autem miserabantur beati Dei inspicientes:
Furari autem hortabantur interpretem Argicidam.
Dij sup Hectoris sepultura inter se contẽdunt. Tunc alijs quidem omnibus placuit, nequaquam Iunoni,
Neq; Neptuno, neq; Glaucopidi puellæ.
Sed habebant sic: ipsis primum odio erat Ilios sacra,
Et Priamus, & populus Alexandri gratiâ nocumenti,
Qui cõtempsit Deas quãdo eius in mediã aulam iuerant:
Hanc aũt laudauit quæ ei pollicebatur libidinem miserã.
Sed quando iam ex illo duodecima facta est aurora,
Et tunc immortalibus locutus est illustris Apollo:
Impij estis Dei noxij, nónne quondam uobis
Hector crura cremauit boum, caprarumq; perfectarum?
Hunc nunc non toleratis mortuum existentem saluare?
Suæq; uxori uidere, & matri, & filio suo,
Et patri Priamo, populisq;, qui ipsum uelociter
In igne urerent, & exequias præberent?
Sed pernitioso Achilli uultis obtemperare,
Cui neq; ingenium est laudabile, neq; consilium
Flexibile in pectoribus: leo autem tanq̃ sæuia uidet,
Qui postq̃ magnaq; ui, & superbo animo
Cedens it in oues hominum ut conuiuium accipiat:
Sic Achilles misericordiam quidem abiecit, neq; ei pudor
Est quæ uiros ualde lædit & iuuat.
Potest quidem aliquis & amicißimum alium perdere
Vel fratrem uterinum, uel & filium,
Sed certe plorans & lamentans negligit.
„ Patientem enim Parcæ animum posuerunt hominibus:
At hic Hectora diuinum postq̃ dilecta anima priuauit,
Equis

Equis suspendens, circum sepulchrum socij dilecti
Trahit: non quidem ei pulchrius, neq; melius,
Ne forti existenti succenseamus ei nos:
Insensibilem enim terram uerberat iratus.
Hunc autem irata allocuta est pulchra Iuno:
Sit & hoc tuum uerbum Apollo,
Si iam similem Achilli & Hectori ponitis honorem:
Hector quidem mortalisq́;, mulieremq́; mulsit mamma:
At Achilles est Deæ filius, quam ego ipsa
Nutriuiq́;, & coalui, & uiro præbui uxorem
Peleo, qui circa cor dilectus fuit immortalibus:
Omnes autem interfuistis Dei nuptijs: in autem tu his
Epulatus es habens citharã malorũ sodalis semp infide.
Hãc aũt respõdens allocutus est nubiũ cõgregator Iupiter:
Iuno, non iam omnino irascere Deis:
Non quidem enim honor unus erit, sed & Hector
Dilectißimus est Deis hominum qui in Ilio sunt.
Sic.n. mihi, quoniam non aliquid dilectis peccauit donis.
Non enim mihi aliquando ara indiguit conuiuio æquali,
Libamẽtoq́;, nidoreq́;: hunc.n. sortiti sumus honorem nos.
Tamen certe quidem furari permittemus, neq; alicubi est
Clam Achille fortem Hectora. certe enim ei semper
Mater adest simul noctesq́; & diem.
Sed si quis accersat Deorum Thetim prope me,
Instanter aliquid ei dicam prudens uerbum, ut Achilles
Dona ex Priamo accipiat, abq́; Hectora soluat.
Sic dixit: mota est autem Iris uelox nuncians:
Im medio autem Samiq́; & Imbri asperæ
Insiluit nigro ponto: ingemuit autem stagnum:

Hæc autem plumbo similis in profundum ruit,
Quod in agrestis bouis cornu positum,
Vadit sæuis in piscibus mortemferens:
Inuenit autem in antro cauo Thetim, circùm aliæ
Sedebant simul congregatæ marinæ Deæ: hæc ãt in medijs
Flebat mortem sui filij eximij, qui ei debebat
Corrumpi in Troia fœcunda longe à patria:
Propè autem stans, allocuta est pedibusuelox Iris:
Surge Thetis, uocat Iupiter incorrupta consilia sciens:
Huic autem respondit postea Dea Thetis albapedes:
Cur me ille iussit maximus Deus? uereor autem
Misceri immortalibus: habeo aũt dolores immẽsos animo,
Vado tamen, neq; uanum uerbum erit quodcunq; dixerit.
Sic fata, uelum accepit diua Dearum
Nigrum: hôc autem nullum nigrius erat uestimentum:
Perrexit autem ire: ante autem pedibusuenti uelox Iris
Ibat: circum autem ipsas proscinditur unda maris:
Littus autem ascendens in cœlum ruit:
Inuenit aũt latetonantẽ Saturnidẽ: circùm aũt alij omnes
Sedebant simul congregati beati dei semper existentes:
Hæc aũt apud Iouem Patrem sedit, locumdedit Minerua:
Iuno autem aureum pulchrum poculum in manu posuit,
Et lætificauit uerbis: Thetis autem porrexit bibens:
His autem uerbis incepit pater uirorum Deorumq;:
Venisti ad Olympum Dea Thetis solicita,
Dolorem intolerabilem habens in mentibus, scio & ipse,
Sed & sic dico, huius te gratiâ huc uocaui:
Nouemdiebus iam contentio inter immortales orta est
Hectoris circa cadauer, & Achillem urbiumexpugnatorẽ:
Furari

Furari aũt hortabantur bonum ſpeculatorẽ Argi necatorẽ.
Verùm ego hanc gloriam Achilli permitto,
Pudorem & amicitiam tuam in futurum ſeruans:
Statim ualde in exercitum uade, & filio tuo nuncia,
Iratos eſſe ei dic Deos: me autem præcipue omnium
Immortalium iratum eſſe, quòd mentibus iratis
Hectorem habet apud naues roſtratas, neq; liberat:
Si quo modo me timeat, abq; Hectorem ſoluat.
At ego Priamo magnanimo Irim mittam Iris mittitur
Liberare dilectum filium euntem in naues Achiuorum: ad Priamũ.
Dona autem Achilli portare quæ animum lætificent.
Sic dixit: neq; non perſuaſa eſt Dea Thetis albapedes:
Iuit autem de Olympi cacuminibus ruens:
Iuit autem in tentorium ſui filij: in autem igitur hunc
Inuenit grauiter ſuſpirantẽ: dilecti aũt circũ ipſum ſocij
Ruenter laborabant, & parabant prandium:
His autem ouis lanigera magna in tentorio mactata eſt:
Hæc autem ualde prope ipſum ſedit ueneranda mater,
Manuq; ipſum palpitabat, uerbumq; dixit, deq; noĩauit:
Fili mi, quouſq; flens & lamentans
Tuum conſumis cor, memor, neq; cibi
Neq; lecti: bonum autem mulieri in amicitia Iupiter The
Miſceri: non enim mihi diu uiues, ſed tibi iam tidi mãdata
Propè adeſt mors & fatum inſuperabile. dat ad A-
Sed me intellige cito: Iouis autem tibi nuncia ſum: chillem, ut
Iratos dicit eſſe deos: ſe autem præcipue omnium accepto pre
Immortalium iratum eſſe: quòd mentibus iratis cio Hectorẽ
Hectorem habes apud naues roſtratas neq; abſoluiſti. patri reſti-
Sed agè iam ſolue: cadaueris autem ſuſcipe præmia. tuat.

Hanc

Hãc aũt reſpõdẽs allocutus eſt pedibus uelox Achilles:
Huc autẽ ueniat, qui precium ferat, & mortuum auferat,
Si iam prompto animo Olympius ipſe iubet.
Sic hi in nauium congregatione materq; & filius
Multa inter ſe uerba uelocia confabulabantur:
Irim autem acciuit Saturnides in Ilium ſacram:
Vade age Iris uelox, linquens pauimentum olympi,
Nuncia Priamo magnanimo Ilium intra,
Liberare dilectum filium euntem in naues Achiuorum:
Dona autem Achilli ferre quæ animum lætificent,
Solum, neq; aliquis alius ſimul Troianorum eat uir:
Præco aliquis eum ſequatur ſenior, qui regat
Mulos & currum benerotatum, ac & retrò
Exanimem ducat ad urbẽ, quem interfecit diuus Achilles:
Non autem ei mors curæ ſit mentibus, neq; timor:
Talem enim ei ducem dabimus Mercurium,
Qui ducet donec ducens Achilli applicet.
At poſtquàm duxerit intra tentorium Achillis,
Neq; ipſe interficiet, longè alios omnes prohibebit.
Neq; enim eſt inſipiens, neq; incõſyderatus, neq; ſceleſtus:
Sed ualde accuratè ſupplicatori parcet uiro.
Sic dixit: ruit autem Iris uelox nuncians:
Iuit autem in Priami: inuenit autem clamoremq; luctũq;:
Filij quidem patrem circumſedentes intra aulam,
Lachrymis ueſtes rigabant: hic autem in medijs ſenex
Totus in ueſte coopertus: circùm autem multus
Fimus erat capitiq; & ceruici huius ſenis,
Quem uolutus exercebatur manibus ſuis:
Filiæ autem per domum & nurus lugebant,

Horum

Horum recordantes qui iam multi & fortes
Manibus sub Arguorum iacent animas perdentes:
Stetit autem apud Priamum Iouis nuncia, & allocuta est
Paululum dicens: hunc autem tremor accepit membra:
Confide Dardanide Priame mentibus, neq; formida:
Non quidem enim tibi ego malum uisura hoc uenio:
Sed bona cogitans: Iouis autem tibi nuncia uenio,
Qui te sine existens ualde curam habet & miseretur,
Redimere te iubet olympius Hectora diuum:
Dona autem Achilli ferre quæ animun lætificent,
Solum, neq; aliquis alius simul Troianorum ueniat uir,
Præco aliquis te sequatur senior qui regat
Mulos & currum benerotatum, ac & retrò
Mortuum ducat ad ciuitatē, quē interficiat diuus Achilles:
Neq; tibi mors curæ sit mentibus, neq; timor.
Talis enim tibi dux simul erit comes Mercurius,
Qui te ducet quousq; ducens Achilli propinquet.
At postq̃ duxerit intra tentorium Achillis,
Neq; ipse interficiet, longè alios omnes inhibebit.
Neq; enim demens, neq; inconsyderatus, neq; scelestus:
Sed ualde accuratè supplicatori parcet uiro.
Hæc quidem sic dicens abijt pedibus uelox Iris;
At hic filios currum benerotatum mulinum
Ordinare iubet: arcam autem ligare in ipso:
Ipse autem in cubiculum descendit odoratum,
Cedrinum, altum, quod pulchra multa capit:
In autem uxorem Hecubam nocauit, dixitq;:
Infelix, à Ioue mihi olympius angelus uenit
Redimere dilectum filium euntem in naues Achiuorum:

Priam⁹ iussu Iouis, redimēdi Hectoris cā, ad Achillis accedit tentorium.

Dona

Victoria autẽ ambobus: præmia autem æqualia accipiẽtes
Ite, ut & alij certent Achiui.
Sic dixit: hi ãt huic ualde qdẽ audiuerũt & paruerũt,
Et abstergentes puluerẽ induerũt uestes:
Pelides autem iterum alia ponit uelocitatis præmia,

Certamen eorũ q pedum cursu contendere uellent.

Argenteum cratera fabrefactum: sex autem metra
Capiebat: at pulchritudine uincebat omnem supra terram
Valde: quoniam Sidones ingeniosi bene conflauerant:
Phœnices autem duxerunt uiri in obscurum pontum:
Steterunt aũt in portibus: Thoanti aũt donum dederunt:
Filius autem Priami Lycaonis precium dedit
Patroclo heroi Iasonides Euneus:
Et hoc Achilles posuit præmium sui socij,
Qui leuißimus pedibus uelocibus esset:
Secũdo aũt rursus bouẽ posuit magnũ & pinguẽ adipe:
Semitalentum autem auri ultimo posuit:
Stetit autem rectus, & uerbum inter Arguos dixit:
Surgite qui & huius certaminis experimini.
Sic dixit: prodijt autem statim Oïleus uelox Aiax,
Cum hoc Vlysses multiconsilij: posteà aũt Nestoris filius
Antilochus. hic. n. rursus iuuenes pedibus oẽs uincebat:
Steterũt aũt in ordine: ostendit aũt terminũ Achilles:
His aũt à carceribus extensus est cursus: celeriter ãt posteà
Exiuit Oïliades: post autem iuit diuus Vlysses
Propè ualde: sicut quando quædam mulieris pulchræ
Pectoris est nauicula, quam bene ualde manu explicat
Subtegmen extrahens ad licium: propè autem tenet
Pectus: sic Vlyßes currebat propè: at retrò
Vestigia uerberabat pedibus ante puluerẽ circumfundi:

In

In autem eius capite fundebat flatum diuus Vlysses,
Semper celeriter currens: acclamabant autem oēs Achiui
Victoriæ incumbenti:ualde autem festinanti iubebant.
Sed quãdo iam ultimũ perficiebãt cursum,statim Vlysses
Precatus est Mineruam glaucopidem suo in animo:
Exaudi Dea,felix mihi fautrix ueni pedibus.
Sic dixit precans:hunc aũt exaudiuit Pallas Minerua:
Membra autem fecit leuia:pedes & manus super.
Sed quando iam citò debebant irruere certamen,
Tunc Aiax quidem lapsus est currens: nocuit.n.Minerua
Qua boũ fusus erat fimus interfectorũ ualde mugientium,
Quos in Patroclo mactauit pedes uelox Achilles.
Tunc fimo bouino impletus est oreq; naribusq;:
Cratera rursus eleuauit patientißimus diuus Vlysses,
Post q̃ uenit præueniẽs: hic ãt bouẽ accepit illustris Aiax,
Stetit cornu cum manibus tenens bouis agrestis
Fimum expuens:inter autem Arguos dixit:
Heu,certe me læsit Dea pedes quæ ante
Mater tanquàm Vlyßi astitit,& auxiliata est.
Sic dixit:hi autem omnes in ipso riserunt:
Antilochus autem iam ultimum exiuit certamen
Ridens,& uerbum in Arguis dixit:
Scientibus uobis dico omnibus amici, q; adhuc & nunc
Immortales honorant natumaiores homines.
Aiax quidem enim me paulò grandior est:
Hic autem prioris generationis,priorumq; hominum:
Morosumsenem autem ipsum dicunt esse:difficile autem
Pedibus contendere Achiuis,præterquàm Achilli.
Sic dixit:laudauit autem pedibus uelocem Pelidem:

Hunc

Hunc autem Achilles uerbis respondens allocutus est:
Antiloche, non quidem tibi cantus dicetur laus,
Sed tibi semitalentum ego auri addam.
Sic dicens in manibus ponit: hic autem accepit lætus.
At Pelides ualde quidem longam lanceam
Posuit, in certamen ferens ualde scutum & galeam
Arma Sarpedontis: quæ ei Patroclus abstulerat:
Stetit autem rectus, & uerbum in Argiuis dixit:
Viros duos circa hæc iubeamus, qui optimi,
Arma indutos incidens corpus æs capientes
Inuicem ante multitudinem experiri.
Vter corruptionem extendens corpus pulchrum,
Tāget āt in uolutionibus, pq; arma & nigrū sanguinem:
Huic quidem ego dabo hunc ensem argenteum,
Pulchrum, Threicium, quo quidem Asteropæum priuaui:
Arma autem ambo communia hæc ferant,
Et eis conuiuium bonum apponemus in tentorijs.
Sic dixit: prodijt aūt posteà magnus Telamonius Aiax:
Pòst autem Tydides prodijt fortis Diomedes:
Hi autem post q̄ igitur utrinq; multitudinis armati sunt,
In medium utrorumq; simul iuerunt prompti pugnare
Toruè aspicientes. stupor autem accepit omnes Achiuos.
Sed quando iam propè fuerunt inuicem uadentes,
Ter quidem irruerunt: ter aūt propè impetum fecerunt:
Tunc Aiax quidem posteà in scutum undiq; æquale
Percußit, nec q; corpus inuenit. impediuit.n. intus thorax:
Tydides autem posteà super scuto magno
Semper in ceruice percußit splendidæ lanceæ cuspide:
Et tunc iam Aiaci timentes Achiui,

Certamen telis certātium.

Cessantes

Cessantes iusserunt præmia æqualia accipere:
At Tydidæ dedit magnum ensem heros
Cum uagina ferens & beneinciso loro.
At Pelides posuit discum conflatum, Certamen disco certantium.
Quem anteà proiecerat magnum robur Eetionis:
Sed certe hunc interfecit pedibusfortis diuus Achilles:
Hunc autem duxit in nauibus cum alijs possessionibus:
Stetit autem rectus,& uerbum in Arguis dixit:
Surgite qui & huius præmij experimini,
Si ei & ualde multùm à longè pingues agri
Habebit ipsum,& quinque existentes annos
Indigens.neq; enim eo indigens ferro
Pastor,neq; arator ibit ad ciuitatem,sed præbebit.
Sic dixit:prodijt autem posteà bellicosus Polypœtes,
Cum hoc Leontei forte robur diuini:
Cum hoc Aiax Telamoniades,& diuus Epeus:
Deinceps aũt steterunt:discum aũt accepit diuus Epeus:
Misit aũt uoluens:riserunt autem omnes Achiui.
Secundus rursus proiecit Leonteus ramus Martis:
Tertiò rursus proiecit magnus Telamonius Aiax
Manu à forti,& supertransiuit signa omnia.
Sed quando iam discum accepit bellicosus Polypœtes,
Quantùm aliquis proijcit uirgam bubulcus uir,
Quæ adhuc uoluta uolat per boues gregarias,
Tantùm omne certamen superauit:hi autẽ clamauerunt.
Surgentes autem socij Polypœtæ fortis
Naues in concauas retulerunt regis præmium.
At hic sagittarijs ponit sagittarium ferrum: Certamen sagittariorum.
Deposuit aũt decem quidẽ secures,decẽ aũt securiculas:

Malum autem ſtatuit nauis nigræ proræ
Longè in harena: ex autem timidam columbam
Tenui filo ligauit pede, cui iuſſit
Sagittare: qui quidem percuteret timidam columbam,
Omnes eleuans ſecures ad tentorium ferret:
Qui autem filum attingeret auis aberrans:
(Minor enim iam ille) hic autem portabit ſecuriculas.
Sic dixit: prodijt autem poſteà uis Teucri regis:
Simul autem Meriones comes bonus Idomenei:
Sortes autem in galea ærea mouebãt accipientes:
Teucrus autem primus ſorti contigit: ſtatim aũt ſagittam
Miſit fortiter, neq; promiſit regi
Agnorũ primogenitorũ ſacrificare glorioſum ſacrificiũ:
Columba quidem aberrauit. iratus eſt enim hoc Apollo.
At hic funem percuſſit iuxta pedem ubi ligata erat auis:
Contrà autem uinculum fregit amara ſagitta:
Hæc quidem poſteà iuit in cœlum: hoc autẽ demiſſum eſt
Filum in terram: at conclamauerunt Achiui:
Feſtinans autem Meriones extraxit manu
Arcum: at iam ſagittam habebat diu ſicut direxerat:
Statim autem promiſit arcĩgero Apollini
Agnorũ primogenitorũ ſacrificare inclytam hecatomben:
Alte autem ſub nubibus uidit citam columbam:
Hanc hic uoluentem ſub ala percuſſit mediam:
Contrà autem tranſiuit telum: hoc quidem retrò in terrã
Ante Merionem fixum eſt pedi: at auis
Malo inſidens nauis roſtratæ,
Ceruicem ſuſpẽdit: ſimul aũt pẽnæ denſæ ſeparatæ ſunt:
Velox aũt ex mẽbris animus uolauit: longe aũt ab ipſo

Decidit

Dedit: populi aūt rursus admirati sunt, stupefactiq; sunt:
Supra aūt igitur Meriones secures decem omnes eleuauit:
Teucer aūt securiculas portauit concauas in naues:
At Pelides ualde quidem longam hastam, *Certamē iaculatorum.*
Lebetemq; nouum boue dignum floridum
Posuit in certamen ferens, iaculatores uiri surrexerunt:
Simul quidem Atrides lote dominans Agamemnon:
Simul autem Meriones famulus bonus Idomenei.
His autem & locutus est pedibus fortis Achilles:
Atride, scimus enim quantùm antecellis omnibus,
Et quantùm uiribusq; & diebus es optimus,
Sed tu quidem hoc præmium habens, concauas in naues
Vade: at hastam Merioni heroi damus,
Si tu tuo animo uis. iubeo enim ego.
Sic dixit: neq; nō psuasus est rex uirorū Agamemnon:
Dedit autem Merioni hastam æream: at hic heros
Talthybio præconi dedit perpulchrum præmium.

ILIADIS ARGVMENTVM. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

IVpiter curam habens Hectoris, Thetim ad Achillē mittit, ut reddat Herois corpus: Irim autem ad Priamum, ut solutiones portans Achilli, cadauer filij accipiat. Hic autem præmissus à Mercurio, & dormire faciens Græcos custodes, uadit ad Achillem, & precans ipsum accipit filiū, & reportans ad ciuitatem sepelit, & in ipso cœnā agit.

Iliadis

ILIADIS. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omega, Priamꝰ mortuũ filiũ accipiẽs, dona dedit Achilli.

Solutum est autem certamen: populi autem uelocꝫ in naues singuli
Fusi sunt ire: hi quidem cœnæ curam habebant,
Somniq́; dulcis delectari: at Achilles
Flebat dilecti amici recordans, neq; ipsum somnus
Accepit omnia domans, sed uertebatur huc & illuc
Patrocli desiderans uirilitatemq́; & robur bonum,
Et quot tolerauerit cum ipso, & passus sit dolores:
Virorumq́; bella, periculosasq́; undas subiens,
Horum recordans, molles lachrymas fundebat:
Aliquando in latera iacens, aliquando autem rursus
Supinus, aliquando aũt pronus: tunc aũt rectus surgens
Volutabatur tristãs ad littus maris: neq; ãt ipsum Aurora
Apparens latuit supra mareq́; littoraq́;:
Sed hic postq̃ iunxit sub curribus ueloces equos:
Hectora autem ad trahendam ligauit currum post:
Ter autem trahens circum sepulchrũ Menœtiadæ mortui
Rursus in tentorio quieuit: Hectora autem liquit
In puluere extendens ante supinum: huius aũt Apollo
Omnem indecentiam expulit corpori, uirum miserans
Et mortuum: circùm autem ægida omnem operuit
Aurea, ut non ipsum laniat trahens Achilles.

Sic hic quidem Hectora diuinum fœdauit iratus:
Hunc autem miserabantur beati Dei inspicientes:
Furari autem hortabantur interpretem Argiecatorem.
Tunc alijs quidem omnibus placuit, nequaquam Iunoni,
Neq; Neptuno, neq; Glaucopidi puellæ.
Sed habebant sic: ipsis primùm odio erat Ilios sacra,
Et Priamus, & populus Alexandri gratiâ nocumenti,
Qui cõtempsit Deas quãdo eius in mediã aulam iuerant:
Hanc aũt laudauit quæ ei pollicebatur libidinem miserã.
Sed quando iam ex illo duodecima facta est aurora,
Et tunc immortalibus locutus est illustris Apollo:
Impij estis Dei noxij, nónne quondam uobis
Hector crura cremauit boum, caprarumq; perfectarum?
Hunc nunc non toleratis mortuum existentem saluare?
Suæq; uxori uidere, & matri, & filio suo,
Et patri Priamo, populisq;, qui ipsum uelociter
In igne urerent, & exequias præberent?
Sed pernitioso Achilli uultis obtemperare,
Cui neq; ingenium est laudabile, neq; consilium
Flexibile in pectoribus: leo autem tanq̃ sæuia uidet,
Qui postq̃ magnaq; ui, & superbo animo
Cedens it in oues hominum ut conuiuium accipiat:
Sic Achilles misericordiam quidem abiecit, neq; ei pudor
Est quæ uiros ualde lædit & iuuat.
Potest quidem aliquis & amicißimum alium perdere
Vel fratrem uterinum, uel & filium,
Sed certe plorans & lamentans negligit.
„ Patientem enim Parcæ animum posuerunt hominibus:
At hic Hectora diuinum postq̃ dilecta anima priuauit,

Dij sup̄ Hectoris sepultura inter se contẽdunt.

Equis ſuſpendens, circum ſepulchrum ſocij dilecti
Trahit: non quidem ei pulchrius, neq; melius,
Ne forti exiſtenti ſuccenſeamus ei nos:
Inſenſibilem enim terram uerberat iratus.
Hunc autem irata allocuta eſt pulchra Iuno:
Sit & hoc tuum uerbum Apollo,
Si iam ſimilem Achilli & Hectori ponitis honorem:
Hector quidem mortalisq́;, mulieremq́; mulſit mamma:
At Achilles eſt Deæ filius, quam ego ipſa
Nutriuiq́;, & coalui, & uiro præbui uxorem
Peleo, qui circa cor dilectus fuit immortalibus:
Omnes autem interfuiſtis Dei nuptijs: in autem tu his
Epulatus es habens citharā malorū ſodalis ſemp̄ infide.
Hāc aūt reſpōdens allocutus eſt nubiūcōgregator Iupiter:
Iuno, non iam omnino iraſcere Deis:
Non quidem enim honor unus erit, ſed & Hector
Dilectiſſimus eſt Deis hominum qui in Ilio ſunt.
Sic.n.mihi, quoniam non aliquid dilectis peccauit donis.
Non enim mihi aliquando ara indiguit conuiuio æquali,
Libamētoq́;, nidoreq́;: hunc.n.ſortiti ſumus honorem nos.
Tamen certe quidem furari permittemus, neq; alicubi eſt
Clam Achille fortem Hectora. certe enim ei ſemper
Mater adeſt ſimul nocteſq; & diem.
Sed ſi quis accerſat Deorum Thetim prope me,
Inſtanter aliquid ei dicam prudens uerbum, ut Achilles
Dona ex Priamo accipiat, abq́; Hectora ſoluat.
Sic dixit: mota eſt autem Iris uelox nuncians:
Im medio autem Samiq; & Imbri aſperæ
Inſiluit nigro ponto: ingemuit autem ſtagnum:

Hæc autem plumbo similis in profundum ruit,
Quod in agrestis bouis cornu positum,
Vadit sæuis in piscibus mortemferens:
Inuenit autem in antro cauo Thetim, circum aliæ
Sedebant simul congregatæ marinæ Deæ: hæc āt in medijs
Flebat mortem sui filij eximij, qui ei debebat
Corrumpi in Troia fœcunda longe à patria:
Propè autem stans, allocuta est pedibus uelox Iris:
Surge Thetis, uocat Iupiter incorrupta consilia sciens:
Huic autem respondit posteà Dea Thetis albapedes:
Cur me ille iussit maximus Deus? uereor autem
Misceri immortalibus: habeo aũt dolores immẽsos animo,
Vado tamen, neq; uanum uerbum erit quodcunq; dixerit.
Sic fata, uelum accepit diua Dearum
Nigrum: hôc autem nullum nigrius erat uestimentum:
Perrexit autem ire: ante autem pedibus uenti uelox Iris
Ibat: circum autem ipsas prosciinditur unda maris:
Littus autem ascendens in cœlum ruit:
Inuenit aũt latetonantẽ Saturnidẽ: circùm aũt alij omnes
Sedebant simul congregati beati dei semper existentes:
Hæc aũt apud Iouem Patrem sedit, locum dedit Minerua:
Iuno autem aureum pulchrum poculum in manu posuit,
Et lætificauit uerbis: Thetis autem porrexit bibens:
His autem uerbis incœpit pater uirorum Deorumq;:
Venisti ad Olympum Dea Thetis soliciita,
Dolorem intolerabilem habens in mentibus, scio & ipse,
Sed & sic dico, huius te gratiâ huc uocaui:
Nouemdiebus iam contentio inter immortales orta est
Hectoris circa cadauer, & Achillem urbiumexpugnatorẽ:

Furari

Furari aūt hortabantur bonum ſpeculatorē Argnecatorē.
Verùm ego hanc gloriam Achilli permitto,
Pudorem & amicitiam tuam in futurum ſeruans:
Statim ualde in exercitum uade, & filio tuo nuncia,
Iratos eſſe ei dic Deos: me autem præcipue omnium
Immortalium iratum eſſe, q; mentibus iratis
Hectorem habet apud naues roſtratas, neq; liberat:
Si quo modo me timeat, abq́; Hectorem ſoluat.
At ego Priamo magnanimo Irim mittam
Liberare dilectum filium euntem in naues Achiuorum:
Dona autem Achilli portare quæ animum lætificent.
Sic dixit: neq; non perſuaſa eſt Dea Thetis albapedes:
Iuit autem de Olympi cacuminibus ruens:
Iuit autem in tentorium ſui filij: in autem igitur hunc
Inuenit grauiter ſuſpirantē: dilecti aūt circū ipſum ſocij
Ruenter laborabant, & parabant prandium:
His autem ouis lanigera magna in tentorio mactata eſt:
Hæc autem ualde prope ipſum ſedit ueneranda mater,
Manuq́; ipſum palpitabat, uerbumq́; dixit, deq́; noīauit:
Fili mi, quouſq; flens & lamentans
Tuum conſumis cor, memor, neq; cibi
Neq; lecti: bonum autem mulieri in amicitia
Miſceri: non enim mihi diu uiues, ſed tibi iam
Propè adeſt mors & fatum inſuperabile.
Sed me intellige cito: Iouis autem tibi nuncia ſum:
Iratos dicit eſſe deos: ſe autem præcipue omnium
Immortalium iratum eſſe: q; mentibus iratis
Hectorem habes apud naues roſtratas neq; abſoluiſti.
Sed agè iam ſolue: cadaueris autem ſuſcipe præmia.

Iris mittitur ad Priamū.

Iupiter Thetidi mādata dat ad Achillem, ut accepto precio Hectorē patri reſtituat.

Hanc

Horum recordantes qui iam multi & fortes
Manibus sub Argiuorum iacent animas perdentes:
Stetit autem apud Priamum Iouis nuncia, & allocuta est
Paululum dicens: hunc autem tremor accepit membra:
Confide Dardanide Priame mentibus, neq; formida:
Non quidem enim tibi ego malum uisura hoc uenio:
Sed bona cogitans: Iouis autem tibi nuncia uenio,
Qui te sine existens ualde curam habet & miseretur,
Redimere te iubet olympius Hectora diuum:
Dona autem Achilli ferre quæ animum lætificent,
Solum, neq; aliquis alius simul Troianorum ueniat uir,
Præco aliquis te sequatur senior qui regat
Mulos & currum benerotatum, ac & retrò
Mortuum ducat ad ciuitatē, quē interfecit diuus Achilles:
Neq; tibi mors curæ sit mentibus, neq; timor.
Talis enim tibi dux simul erit comes Mercurius,
Qui te ducet quousq; ducens Achilli propinquet.
At postq̄ duxerit intra tentorium Achillis,
Neq; ipse interficiet, longè alios omnes inhibebit.
Neq; enim demens, neq; inconsyderatus, neq; scelestus:
Sed ualde accuratè supplicatori parcet uiro.
Hæc quidem sic dicens abijt pedibus uelox Iris;
At hic filios currum benerotatum mulinum
Ordinare iubet: arcam autem ligare in ipso:
Ipse autem in cubiculum descendit odoratum,
Cedrinum, altum, quod pulchra multa capit:
In autem uxorem Hecubam nocauit, dixitq;:
Infelix, à Ioue mihi olympius angelus uenit
Redimere dilectum filium euntem in naues Achiuorum:

Priamꝰ iussu Iouis, redimēdi Hectoris cā, ad Achillis accedit tentorium.

Dona

Dona autem Achilli ferre quæ animum lætificent.
Sed agè mihi hoc dic, quid tibi mentibus uidetur esse,
Valde enim me ipsum robur, & animus iubet,
Illuc ire in naues intra exercitum latum Achiuorum.

Hecuba Priamo ne Achilli se credat suadet.

Sic dixit: lugebat autem mulier, & respõdit uerbo:
Hei, quo iam tibi mentes iuerunt, quibus anteà
Iactabas inter homines aduenas & quibus dominaris?
Quomodo uis in naues Achiuorum ire solus
Viri in oculos, qui tibi multosq; & fortes
Filios interfecit, ferreus tibi animus.
Si enim te capiet & inspiciet oculis
Crudelis & infidus uir, qui non tui miserebitur,
Neq; uerecundabitur: nunc autem lugeamus longe
Sedentes in domo: huic autem sic alibi fatum potens
Nascenti filauit lino, quando ipsum peperi ipsa
Velocespedibus canes satiare suis procul parentibus
Virum apud fortem, cuius ego medium iecur possem
Comedere applicans, tunc mutua opera fierent
Filij mei, quoniam non ipsum humiliatum interfecit,
Sed causa Troianorum & Troianarum profundi sinus
Stantem, neq; timoris memorem, neq; fugæ.
Hanc autem rursus allocutus est senex Priamus diuus:
Non me uolentem ire impedi, neq; mihi ipsa
Auis in domibus mala sis, neq; me persuadebis.
Siquidem enim aliquis alius terrestrium iuberet
Vel qui uates sunt diuinatores uel sacerdotes,
Mendacium dicerem & separarer magis:
Nunc autem ipse enim audiui Deam & inspexi coràm:
Vado & non uanum uerbum erit: si autem mihi Parca

Mori

Mori apud naues Achiuorum bellicosorum,
Volo.statim enim me interficiet Achilles,
Cũ ulnis accipiētē meũ filiũ postq̃ luctũ extra amorē mit
Dixit,& arcarum opercula pulchra aperuit: (terē.
Hinc duodecim quidem perpulchros excepit peplos:
Duodecim autem simplices uestes:totidem autem tapetes:
Totidem autem pallia pulchra:totidem in his tunicas:
Auri autem statuens tulit decem omnia talenta:
Extra aũt duos fulgentes tripodes:quatuor aũt lebetes:
Extra aũt poculũ ꝑpulchrũ,quod ei Thraces præbuerũt
Legationem ienti magnum miraculum:neq; huic (uiri,
Pepercit in domibus senex: ualde autem uoluit animo
Redimere dilectũ filiũ:hic autē Troianos quidem omnes
Porticu à prohibuit uerbis contumeliosis malédicens:
Abite perditi,flagitiosi,nónne & uobis
Domi inest luctus? quid me uenitis curaturi?
An igitur est quod mihi Saturnides Iupiter dolores dedit
Filium perdere optimum?at cognoscetis & uos.
Faciliores enim magis Achiuis iam eritis
Illo interfecto interfici:at ego
Ante euersamq́; ciuitatem dirutamq́;
Oculis uidere ibo domum inferni intra.
Dixit,& sceptro insequebatur uiros:hi ãt ibãt extrà
Festinante sene:hic autem filijs suis minabatur,
Vituperans Helenumq́;,Parimq́;, Agathonemq́; diuum,
Pammonemq́;,Antiphonemq́;,uoce bonumq́; Politem,
Deiphobumq́;,& Hippothoum,& diuum Agauum:
Nouem his senex minans iubebat:
Festinate mihi mali filij infames,utinam simul omnes

Hectore

Hectore debuissetis pro uelocibus in nauibus interfici.
Heu me miserum: quoniam genui filios optimos
Troia in lata: horum autem non aliquē dico relictum esse,
Mestoraq; pulchrum & Troilum equis pugnantem,
Hectoraq;, qui Deus erat inter uiros, neq; uidebatur
Viri mortalis filius esse, sed Dei,
Hos quidē pdidit mars: hi āt redarguēdi oēs relicti sunt
Mendacésque, saltatoréſque, choreæ strepitibus optimi,
Agnorum & hœdorum publicà raptores,
Non iam mihi currum ordinatis uelocißimè,
Hæcq; omnia imponitis ut incedam uiâ.
 Sic dixit: hi autem patris timentes minas,
Extra quidē currum eleuauerunt benerotatum mulinū,
Pulchrum, nuperfactum: arcam autem ligauerūt in ipso:
Deorsum autem à palo iugum tulerunt mulinum,
Buxinum, umbilicosum, bene ceruicibus aptum:
Extra āt tulerūt iuguinculū simul cū iugo nouēulnarū:
Et hoc quidem bene deposuerūt bene polito in temone
Pede in primo: in autem annulum palo iecerunt:
Ter aūt ex utraq; pte ligauerūt circa umbilicū: at postea
Ordinatim ligauerunt: sub cuspidem autem flexerunt:
E cubiculo autem ferentes pulchro in curru
Congregauerunt Hectorei capitis multa dona:
Iunxerunt aūt mulos fortiumungularum robustißimos,
Quos quondam Priamo Mysij dederant splendida dona:
Equos autem Priamo sub duxerunt iugum, quos senex
Ipse habens nutriebat pulchro in præsepio:
Hi quidem iuncti sunt in domibus altis,
Præco & Priamus prudentia mētibus cōsilia habentes:

Prope

Prope autem ipsos uenit Hecuba anxio animo,
Vinum habens in manu lene dextera,
Aureo in poculo, ut libantes irent:
Stetit autem equos ante, uerbumq́; dixit, deq́; nominauit:
Cape, liba Ioui patri, & precare domum uenire
Retrò ex inimicis uiris, priusq̃ te animus
Mouet in naues me quidem non uolente,
Sed precare tu posteà nigrarumnubium Saturnidem
Idæum, qui Troia in tota uidetur:
Pete autem auem uelocem nunciam, quæ ei ipsi
Charißima auium, & cuius potentia est maxima,
Dextram, ut ipsam ipse in oculis intelligens
Hac fidens in naues eas Danaorum uelocium equorum:
Si autem tibi non dabit suum nuncium latesonans Iupiter,
Non ego te posteà mouens iubeo
Naues in Arguorum ire, ualde licet promptum.
Hanc autem respondēs allocutus est Priamus speciosus:
O mulier, non quidem tibi hoc cupienti negabo.
Bonum enim Ioui manus eleuare, an miserebitur.
Dixit, & ancillam Tamiam mouit senex — *Tamia ancil*
Manibus aquam infundere puram: hæc autem adest — *la Priami.*
Peluim ancilla gutturniumq́; simul manibus habens:
Lotus autem, poculum accepit suæ uxoris:
Precatus est posteà stans media aula: libauit autem uinum
Cœlum inspiciens & uociferans uerbum locutus est:
Iupiter pater, ex Ida imperans, gloriosißime, maxime,
Da me in Achillis dilectum uenire & miserabilem:
Mitte autem auem uelocem nunciam, quæ tibi ipsi
Dilectißima auium, & cuius fortitudo est maxima,

Dextra

Dextra,ut ipſam ipſe in oculis intelligens,
Hac fidens in naues eam Danaorum uelocium equarū.
Sic dixit precans:hunc autem audiuit conſiliator Iupiter:
Statim autem aquilam miſit perfectißimam uolucrum,
Fuluam,uenaticam,quam & Percnon uocant:
Quanta autem alti ianua cubiculi facta eſt
Viri diuitis bonæclauis bene compacta,
Tanta huius utrinq; erant pennæ:apparuit autem ipſis
Dextera ruens per ciuitatem:hi autem uidentes
Lætati ſunt,& omnibus in mentibus animus gauiſus eſt:
Feſtinus autem ſenex polito in iuit curru:
Ex autem egit ueſtibulo & teſtudine ualde ſonante:
Antè quidem mulæ trahebant quatuor rotarum currum,
Quas Idæus agebat prudens:at pòſt
Equi,quos ſenex gubernans flagello imperitabat
Statim per ciuitatem:amici aūt ſimul oēs ſequebantur,
Multùm lugentes,tanquàm ad mortem euntem:
Hi aūt poſt q̃ igitur ciuitate deſcēderūt,in cāpū āt iuerūt:
Hi quidem retrogradi ad Ilium redierunt
Filij & generi:hi aūt non latuerunt lateſonantem Iouem
In campum apparentes:uidens autem miſeratus eſt ſenē.
Statim aūt Mercuriū filium dilectū cōtra allocutus eſt:

Iupiter ad Mercuriū.

Mercuri,tibi enim maximè dilectißimum eſt
Virum ſociare,& audiſti cui uelis,
Vade agè,& Priamum cauas in naues Achiuorum
Sic ducas,ut non aliquis uideat neq; cognoſcat
Aliorum Danaorum ante Pelidem ire.

Mercurij uirga & talaria.

Sic dixit,neq; nō pſuaſus eſt internuncius Mercurius:
Statim poſteà ſub pedibus ligauit pulchra talaria.

Immor=

Immortalia aurea, quæ ipsum ferebant & supra mare,
Et supra immensam terram simulcum flatu uenti:
Accepit autem uirgam qua uirorum oculos demulcet
Quorum uult: hos autem rursus & dormientes excitat:
Hanc in manibus tenens uolauit fortis Mercurius
Statim autem in Troiam & Hellespontum iuit:
Perrexit autem ire iuueni pulchro similis
Primũ incipienti pubescere, cuius gratiosissima pubertas:
Hi aũt postq̃ igitur magnũ sepulchrũ præter Ili egerũt,
Firmarunt mulosq; & equos ut biberent
In fluuio. iam enim & in crepusculum uenit terram,
Hunc ex propinquo uidens intellexit præco
Mercurium: ad autem Priamum locutus est, clamauitq;:
Consydera Dardanide, prudẽtis animi opera facta sunt,
Virum uideo: citò autem nos interfici puto.
Sed agè iam fugiamus in equis, uel ipsum posteà
Genua tangentes rogabimus si miserebitur.
Sic dixit; con ãt seni animus fusus est: timuit ãt ualde:
Recti autem capilli steterunt in languentibus membris: Pili ex timore surrecti sunt.
Stetit aũt stupefactus: ipse aũt ualdeutilis propè ueniens,
Manum senis accipiens interrogauit, & allocutus est:
Quò pater sic equos & mulos rectà impellis
Noctem per almam, quando dormiunt homines alij?
Neq; tu timuisti robora spirantes Achiuos,
Qui tibi inimici & iniusti propè sunt,
Quorum si quis te uideat uelocem per noctem nigram:
Tantas aũt utilitates ducentem qui iam tibi animus esset,
Neq; ipse iuuenis es: senex autem te hic sequitur
Virum propulsare, quando aliquis prior sæuit.

Sed ego neq; tibi faciam malum & aliud
Te à expellere: dilecto autem te patri aßimilo.
Huic autem respondit posteà senex Priamus speciosus:
Sic hæc sunt dilecte fili sicut dicis,
Sed adhuc aliquis & me Deorum super tenet manum,
Qui mihi talem misit uiatorem obuiare
Fatalem, qualis iam tu corpore & specie admirabilis
Sapiens esq́; animo: beatis autem ex es parentibus.
Hunc autem rursus allocutus est interpres Mercurius:
Ita iam hæc omnia senex secundum decens dixisti:
Sed agè mihi hoc dic & uerè narra,
An aliquo mittis thesauros multos & pulchros
Viros in alienigenas, ubi hæc tibi salua maneant.
An iam omnes relinquitis Ilium sacram
Timentes, talis enim uir optimus perijt
Tuus filius: non quidem pugnæ aliquid abest Achiuis:
Huic autem posteà respondit senex Priamus speciosus:
Quis autem tu es optime? quibus autem ex es parentibus,
Qui mihi bene mortem interfecti filij dixisti?
Hunc autem rursus allocutus est nuncius Mercurius:
Mercurius Priamũ ad Achillẽ ducit & reducit.
Tentas me senex & interrogas Hectora diuinum:
Hunc quidem ego ualde multùm in pugna gloriosa
Oculis uidi, & bene in nauibus impellens
Arguos interficiebat, diuidens acuto ære:
Nos autem stantes admirabamur. non enim Achilles
Ibat pugnare iratus Atridæ.
Huius.n.ego comes: una aũt duxit nauis accuratè fabricata:
Myrmidonibus aũt ex sum: pater aũt mihi est Polyctor,
Diues quidem hic est: senex autem mihi sicut tu hic:

Sex

Sex autem ei filij sunt: ego autem septimus sum,
His cum motus sorte sortitus sum huc sequi:
Nunc autem ueni in campum à nauibus. mane enim
Facient circum urbem pugnam bellicosi Achiui,
Tristantur enim hi sedentes, neq; possunt
Tenere ruentem bello reges Achiuorum.
Huic autem respondit postea senex Priamus speciosus:
Siquidem iam famulus Pelidæ Achillis
Es, age iam mihi omnem ueritatem narra,
An adhuc apud naues meus filius, an ipsum iam
Suis canibus membratim incidens proposuit Achilles.
Hunc autē rursus allocutus est internuncius Mercurius:
O senex, nondum hunc canes ederunt, neq; aues,
Sed adhuc ille iacet Achillis apud nauem,
Sic in tabernaculis: duodecimus autem ei dies
Iacēti, neq; ī aliquo ei corp⁹ marcescāt, neq; ipsum uermes
Edunt, qui uiros bello interfectos edunt:
Certè quidem ipsum circa sepulchrum sui amici dilecti
Trahit immisericorditer, Aurora quādo diuina apparet,
Neq; ipsum deturpat diuino ipse inuadens.
Qualiter rosādus iacet: circum autem sanguis lauatus est,
Neq; alicubi fœdatus: simul aūt uulnera oīa clausa sunt,
Quæcūq; percussa fuerāt: multi āt in ipso ferrū impulerūt.
Sic curam habent beati Dei filij proprij,
Et mortui existentis, quoniam ipsis amicus circa animum.
Sic dixit: gauisus est autem senex, & respondit uerbo:
O fili, bonum & fatata dona dare
Immortalibus, quoniam nunq̃ meus filius si unq̃ fuit,
Oblitus est in domibus Deorum qui Olympum habitant:

Ideo eius recordati sunt, & in mortis fato.
Sed agè iam hoc accipe me à pulchrum poculum
Ipsum liberare: mitte autem me cum Deis,
Vt in tentorium Pelidæ perueniam.
Hunc autem rursus allocutus est internuncius Mercurius:
Tentas me senex iuniorem, neq; mihi persuadebis,
Qui me iubes dona clam Achille habere:
Hunc quidem ego timeo & uereor ex animo
Prædari, ne mihi malum in futurum fiat:
Tibi autem ego Dux & inclytum Argos irem
Decenter in naui ueloci, aut pedester sequens,
Non aliquis tibi ducem uituperans pugnaret.
Dixit, & irruens ualde utilis currum & equos,
Statim flagellum & habenas accepit manibus:
Inspirauit autem equis & mulis fortitudinem bonam.
Sed quando iam turresq; nauium & fossam peruenerunt:
Hi autem nuper circa cœnas custodes laborabant:
His autem in somnum fudit internuncius Mercurius
Omnibus: statim autem aperuit portas & amouit seras.
Introduxit Priamumq́;, & splendida dona in curru.
Sed quando iam in tentorium Pelidæ peruenerunt
Altum, quod Myrmidones fecerant regi,
Ligna abietis incidentes: sed desuper cooperuerant
Lanosum culmen ex prato metentes:
Circùm autem ei magnam aulam fecerant regi
Lignis frequentibus: ianuam autem tenebat sola sera
Abiegna, quam tres quidem claudebant Achiui:
Tres autem aperiebant magnam iuncturam portarum
Aliorum hominum, Achilles claudebat & solus:

Iam tunc Mercurius perutilis aperuit ſeni:
Intrò autem duxit inclyta dona pedibus uelocí Achilli.
Ex equis autem deſcendit in terram, dixitq́;:
O ſenex, certe ego deus immortalis ueni
Mercurius: tibi enim me Iupiter ſimul ductorem præbuit:
Sed certe quidem ego iterum diſcedam, neq; Achillis
Oculos uidebo: indignum autem eſſet
Immortalem Deum, ſic mortales amare contra:
Tu autem intrans accipe genua Pelidæ,
Et ipſi per patrem & matrem bene comatam
Supplica & filium, ut ei ſimul animum moueas.
Sic igitur dicens abijt ad altum Olympum
Mercurius: Priamus autem ex equis ſaltauit humum:
Idæum autem illic reliquit: hic autem manſit detinens
Equos mulosq́;: ſenex autem rectà iuit domum,
Vbi Achilles ſedebat Ioui charus: in autem eum ipſum
Inuenit: ſocij autem à longe ſedebant: huic autem duo ſoli Priamus
Heros Automedonq́; & Alcimus ramus Martis, ingreditur
Miniſtrabant aſtantes: iamdudum abſtinuerat cibo ad Achillē.
Edens & bibens, adhuc & adiacebat menſa:
Hos aūt latuit ingrediēs Priamus magnus: propè āt ſtās
Manibus Achillis accepit genua: & oſculatus eſt manus
Graues, homicidas, quæ ei multos interfecerant filios.
Sicut aūt quādo nocumentū magnū accepit, qui in patria
Virum interficiens, alium exiuit populum
Viri in diuitis: ſtupor autem habet inſpicientes:
Sic Achilles ſtupuit uidens Priamum ſpecioſum:
Stupuerunt autem & alij: inuicem autem aſpiciebant,
Hunc & ſupplicans Priamus ad uerbum dixit:

Priami apđ Achillem preces.

Recordare patris tui Deis similis Achilles,
Talis sicut ego exitioso in senectæ limite,
Et quidem illum alicubi uicini circum existentes
Cōsumūt, neq; aliquis est execrationē & pestē expellere.
Sed certe ille te uiuentem audiens,
Lætatur in animo, inq; sperat dies omnes
Videre dilectum filium à Troia uenientem.
Verùm ego ualde infelix. quoniam genui filios optimos
Troia in lata: horum autem nullum dico relictum esse,
Quinquaginta mihi erant, quādo uenerūt filij Achiuorū,
Nouem & decem quidem mihi uno ex uentre erant:
Alios autem mihi pepererunt in domibus mulieres:
Horū quidē multorū impetuosus Mars sub genua soluit:
Qui aūt mihi solus erat: liberabat aūt ciuitatē & ipsos,
Hunc tu nuper interfecisti pugnantem pro patria
Hectora, huius nunc gratiâ uenio in naues Achiuorum
Redempturus à te: fero autem multa dona:
Sed reuerere deos Achilles, ipsumq; miserere
Recordans tui patris: ego autem miserior:
Perpessus sum āt qualia nōdū aliquis terrestris hō alius,
Viri filiorum interfectoris ad os manum porrigere.
Sic dixit: huic autē patris sub desyderiū mouit luctus:
Tangens autem manum expulit quiete senem:
Hi autem recordantes hic quidem Hectoris homicidæ
Plorabat abundè ante pedes Achillis inuolutus:
At Achilles plorabat suum patrem: aliquando aūt rursus
Potroclum: horum autem suspiriū in domibus mouebatur.
At post q̄ luctu satiatus est diuus Achilles,
Et ei à mentibus uenit desyderium & à membris,

Statim

Statim à solio surrexit: senem autem manu erexit,
Miseratus canúmque caput, canamq; barbam,
Et ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:
Ah infelix, certe iam multa mala tolerasti tuo in animo,
Quomodo tolerasti in naues Achiuorum uenire solus,
Viri in oculos, qui tibi multosq; & bonos
Filios interfecit? ferreus tibi animus.
Sed agè iam desede in solio, dolores tamen
In animo iacere sinamus tristes.
Non enim aliqua utilitas est frigidi luctus.
Sicut enim nouerunt Dei miseris mortalibus
Viuere tristes: ipsi autem sine cura sunt.
(Duo enim dolia iacent in Iouis limine
Donorum, qualia dat, malorum: alterum autem bonorum.
Cui quidem miscens dat Iupiter gaudens fulgure.
Aliquando quidem malo hic incidit, aliquando aũt bono:
Cui autem malorum dat, læsum ponit,
Et ipsum mala fames in terram almam impellit:
Ambulat autem neq; Deis honoratus, neq; hominibus.)
Sic quidem Peleo dei dederunt illustria dona
Ex natiuitate. omnes enim supra homines ornatus est
Fortunaq;, diuitijsq;: dominabatur autem Myrmidonibus,
Et ei mortali existenti Deam fecerunt uxorem.
Sed in & hoc posuit Deus malum, quod ei nulla
Filiorum in domibus soboles facta est imperantium.
Sed unum filium genuit cito moriturum, neq; hunc
Senescentem curo: quoniam ualde longe à patria
Sedeo in Troia, teq; persequens & tuos filios.
Et te senex quondam quidem audiebamus beatum esse:

Achilles Priamum prostratum erigit.

Dolia duo in limine Iouis, alterum bonis, alterum malis plenum.

Quantùm Lesbus simul beati pauimentum intus continet,
Et Phrygia desuper,& Hellespontus magnus,
Horum te senex diuitijsq́;,& filijs dicunt ornatum fuisse.
Verùm postq̃ tibi nocumentum hoc duxerunt cœlestes,
Semper tibi circa ciuitatem pugnæq́;,uirorumq́; cædes:
Tolera,neq; multùm doleas tuo in animo:
Non enim aliquid facies tristatus filio proprio:
Neq; ipsum resuscitabis:quin & malum aliud patieris.
Huic autem respondit posteà senex Priamus speciosus:
Neq; me aliquo mõ ĩ solio sedere facias Iouenutrite,donec
Iacet in tentorijs insepultus,sed citißimè (Hector
Solue ut oculis uideam:tu autem suscipe dona
Multa quæ tibi ferimus:tu autem his fruaris,& eas
Tuam in patriam terram:quoniam me primùm siuisti
Ipsumq́; uiuere & uidere lumen solis.
Hũc ãt toruè uidẽs allocut⁹ est pedibusuelox Achilles:
Ne amplius nunc me irrita senex: intelligo.aũt & ipse
Hectora tibi soluere:à Ioue autem mihi nuncia uenit
Mater,quæ me peperit filia marini senis:
Et autem te cognosco Priame mentibus,neq; me lates,
Quòd Deorũ aliquis duxit ueloces in naues Achiuorum.
Non enim tolerasset homo uenire,neq; ualde pubescens
In exercitum,neq; custodes latuisset,neq; seras
Facile aperuisset portarum nostrarum:
Ideo nunc ne mihi magis in doloribus animum moueas,
Ne te senex,neq; ipsum in tentorijs sinerem,
Et supplicem licet existentem:Iouis autẽ fallam mandata.
Sic dixit:timuit aũt senex,& paruit uerbo:
Pelides autem domo leo tanquàm saltauit foràs,

Non solus, simul hunc duo comites secuti sunt,
Heros Automedonq; & Alcimus, quos maximè
Honorabat Achilles sociorum post Patroclum mortuum:
Hi tunc sub iugis soluerunt equos, mulosq;:
Intrò autem duxerunt præconem Caletora senis:
Deorsum autem à sella miserũt: benepolito autem à curru
Acceperunt Hectorei capitis multa dona:
Reliquerunt autem duo pallia, benefilatamq; tunicam,
Vt exanimem tegens daret domum ferri:
Ancillas autem euocans lauare iußit, circumq; ungere
Longè eleuans, ut non Priamus uideret filium,
Ne hic quidem tristi corde ira non liberaret
Filium uidens: Achilli autem motus esset dilectus animus,
Et ipsum interficeret: Iouis autem falleret mandata.
Hũc aũt postq̃ igitur ancillæ lauerũt & unxerunt oleo:
Circa aũt ipsum pallium pulchrum iecerunt & tunicam,
Ipse hunc Achilles lectis in posuit eleuans:
Simul autem socij eleuauerunt benepolitum in currum,
Gemuitq; posteà: dilectum autem nominauit socium:
Ne mihi Patrocle irascere, si audiens
In inferni existens, quòd Hectora diuinum solui
Patri dilecto, quoniam non mihi indecentia dedit dona:
Tibi aũt rursus ego & horũ partiar quæcunq; decet.
Dixit, & in tentorium rursus iuit diuus Achilles:
Sedit autem in solio pulchro unde surrexerat,
Muro altero: ad autem Priamum locutus est uerbum:
Filius quidem iam tibi solutus est senex ut iußisti:
Iacet autem in lectis: simul autem Aurora apparente
Videbis ipse ducens: nunc autem recordemur cœnæ.

Hectoris corpꝰ patri redditur, sed soluto precio.

Etenim

Etenim pulchricoma Niobe recordata est cibi,
Cui duodecim liberi in domibus perierunt:
Sex quidem filiæ, sex autem filij adolescentes:
Hos quidem, Apollo interficit cum argenteo arcu,
Iratus Niobæ: has autem, Diana sagittis gaudens,
Quoniam Latonæ æquiparata est pulchrægenas.
Dixit duo peperisse: hæc autem pepererat multos:
Hi autem igitur & duo existentes omnes perdiderunt.
Qui quidẽ nouem dies iacebant in cæde: neq; aliquis erat
Sepelire: populos autem lapides fecit Saturnides:
Hos autem igitur decimo die sepelierunt Dei cœlestes,
Hæc itaq; cibi recordata est, postq̃ fessa est lachrymans:
Nunc autem in saxis in montibus desertis,
In Sipylo, ubi dicunt Dearum esse toros
Nympharum, quæ circa Acheloium fluunt,
Vbi lapis existens Deis ex dolores patitur.
Sed agè iam & nos curemur diuine senex
Cibo: quoniam iterum dilectum filium flebis
Ilium in ducens: multum autem lachrymatus tibi erit.
Dixit, & surgens ouem albam uelox Achilles
Mactauit: socij autem excoriarunt, & exercebantur bene
Secueruntq; scitè, infixeruntq; uerubus, (secundũ decẽs,
Assaueruntq; ritè, traxeruntq; omnia:
Automedon autem panem capiens distribuit mensæ
Pulchris in calathis: at carnes diuidit Achilles:
Hi autem in cibos paratos adiacentes manus extendebãt:
At postq̃ potus & cibi desyderium eiecerunt,
Certè Dardanides Priamus admirabatur Achillem,
Quantus erat, qualisq;. Deis enim contrà similis erat:

Niobes liberi ab Apolline & Diana sagittis confixi.

Vbi Niobe sit in saxum deformata.

At

At Dardanidem Priamum admirabatur Achilles,
Inspiciens aspectumq; bonum,& uerba audiens.
At postq̃ delectati sunt inter se aspicientes,
Hunc prior allocutus est senex Priamus speciosus:
Dormire facias nunc me citißime Iouis alumne,ut & iam
Somno sub dulci delectemur dormientes.
Nondum enim conniuerunt oculi sub palpebris meis,
Ex quo tuis sub manibus meus filius amisit animum:
Sed semper suspiro,& dolores infinitos patior,
Aulæ in septis inuolutus in fimo.
Nunc iam & cibum comedi,& nigrum uinum
Gutturi imposui,antea quidem nihil comedi.
Dixit: Achilles autem socijs & ancillis iußit
Cubilia in cubiculo ponere,& stragula pulchra
Purpurea inijcere,sternereq; desuper tapetes:
Vestesq; imponere pilosas desuper induere:
Hæ autem iuerunt è domo lumen in manibus habentes:
Statim autem strauerunt duos lectos festinantes.
Hunc autẽ cauillans allocutus est pedibus uelox Achilles:
Extra quidem iam dormi senex dilecte,ne quis Achiuorũ
Huc adueniat consiliator,quiq; mihi semper
Consilia consulunt aßidentes ut fas est:
Horum si quis te uidebit ueloœm per noctem nigram,
Statim referat Agamemnoni pastori populorum,
Et dilatio solutionis mortui fiet.
Sed agè mihi hoc dic & uerè narra
Quot dies expectabis sepelire Hectora diuum,
Vt tandiu ipseq; maneam,& populum contineam.
Huic autem respondit postea senex Priamus speciosus:

Siquidem

Siquidē iam me uis perficere ſepulchrum Hectori diuino:
Sic mihi faciens Achilles: grata facies.
Scis.n.quō intra ciuitatē clauſi ſumus: longè autem ſylua,
Adducere ex monte: ualde autem Troiani timent.
Nouemdies quidem ipſum in domibus lugebimus:
Decima autem & ſepeliemus, conuiuabiturq; populus:
Vndecima autem ſepulchrum ſuper ipſo faciemus:
Duodecima autem pugnabimus, ſi neceßitas:
Hūc aūt rurſus allocutus eſt pedibus fortis diuus Achilles:
Erunt tibi & hæc ſenex Priame ut tu iubes.
Tenebo enim tantum bellum tempus quantum iubes.
Sic igitur affatus, in uola manum ſenis
Accepit dexteram, ne quomodo timeret in animo.
Hi quidem igitur in ueſtibulo domus illic dormierunt
Præco & Priamus, multa mentibus conſilia habentes:
At Achilles dormiuit conclaui tentorij bene compacti:
Huic autem Bryſeis adiacebat pulchra genas:
Alij quidem Deiq; & uiri galeati
Dormierunt totanocte molli domiti ſomno.
Sed non Mercurium perutilem ſomnus cepit,
Mouentem in animo, quomodo Priamum regem
Nauibus è mitteret, latens ſacros portarum cuſtodes:
Stetit autem ſuper capite, & ipſum ad uerbum dixit:
O ſenex, non tibi curæ eſt malū, qualiter adhuc dormis
Viros inter hoſtes, poſtquàm te dimiſit Achilles?
Et nunc quidem dilectū filiū ſoluiſti: multa aūt dediſti:
Te autem uiuo & ter tot darent dona
Filij poſt relicti, ſi Agamemnon
Cognoſcat te Atrides: cognoſcent autem omnes Achiui.

Sic

Sic dixit:timuit aũt senex,præconẽ aũt surgerefecit:
His autem Mercurius iunxit equos mulosq́;:
Leuiter aũt ipse egit per exercitũ: neq; aliquis cognouit.
Sed quando iam uadum uenerunt bene fluentis fluuij
Xanthi uorticosi,quem immortalis genuit Iupiter,
Mercurius quidem posteà abijt ad altum olympum:
Aurora autem purpurea fundebatur uniuersam in terrã:
Hi autem in ciuitatem impellebant fletuq́; suspirioq́;
Equos:muli autem mortuum ferebant,neq́; aliquis alius
Cognouit antè uirorum,benecinctarumq́; mulierum:
Sed Cassandra similis aureæ Veneri
Pergamum in ascendens, dilectum patrem cognouit
Stantem in curru,præconemq́;urbemclamantem:
Hunc autem super mulis uidit iacentem in lectis,
Plorauitq́; posteà,clamauitq́; totam per urbem:
Aspicite Troiani & Troianæ Hectora uenientes,
Si quando & uiuo pugna ex redeunti (populo.
Gratulabamini: quoniã magnũ gaudiũ ciuitati erat,oĩq́;
Sic dixit,neq; aliquis illic in ciuitate relictus est uir,
Neq; mulier.omnes enim irretentibilis cepit dolor:
Propè autem concurrerunt portas mortuum ducenti:
Primæ hunc uxorq́; dilecta & uenerabilis mater
Amplexi sunt, in currum benerotatum ruentes,
Tangentes caput:flens autem circunstabat multitudo,
Et iam toto die in solem occidentem
Hectora flentes plorassent ante portas,
Nisi è curru senex populos allocutus fuisset:
Cedite mihi mulis transire:at posteà
Satiabimini fletu postquàm duxero domum.

Hector in urbem refertur.

Sic

Sic dixit:hi autem diuisi sunt,& cesserunt currui:
Hi aũt postq̃ induxerũt inclytas domos:hũc quidẽ posteà
Tessellatis ĩ lectis posuerũt:apud ãt sedere fecerũt cãtores.
Lamentationibus,excipiunt quiq; suspiriosum cantum,
Hi quidem lamentabantur:pòst aũt suspirabãt mulieres.
His autem Andromache albaulnas incœpit luctu,
Hectoris homicidæ caput in manibus habens:
Vir ab ætate iuuenis perijsti:ualde autem me uiduam
Reliquisti in domibus:filius autem paruulus uanè,
Quem genuimus tuq́; egoq́; infelices,neq; ipsum puto
Pubertatem uenire.prius enim ciuitas hæc in arce
Destruetur.certe enim perijsti custos,quiq́; ipsam eandem
Custodiebas:habes aũt uxores sedulas & paruulos filios:
Hæ cito nauibus uehentur concauis,
Et iam ego cum his:tu autem rursus fili,uel me ipsam
Sequeris ubi opera indecentia operaberis,
Certans ante dominum impium:uel aliquis Achiuorum
Iaciet manu capiens à turri grauem mortem
Iratus,cuicunq; iam alicubi fratrem interfecit Hector,
Vel patrẽ,uel & filium,quando ualde multi Achiuorum
Hectoris in manibus dentibus acceperunt magnam terrã:
Non enim mitis erat pater tuus in pugna tristi.
Hoc & ipsum populi lugent in ciuitate:
Indicibilem autem parentibus luctum & dolorẽ posuisti
Hector:mihi autem maximè relicti sunt dolores graues.
Non enim mihi moriens lectis ex manus extendisti,
Neq; aliquid mihi dixisti prudens uerbum,cuius semper
Recordarer noctesq; & dies lachrymas fundens.
Sic dixit:pòst autem suspirabant mulieres:

Hector ab uxore & matre deploratur.

His

His autem rursus Hecuba uehementi incœpit luctu:
Hector, meo animo omnium multò dilectißime filiorum,
Certe quidem mihi uiuus existens dilectus eras Deis,
Qui tui curam habuerunt & in mortis Parca.
Alios quidem enim filios meos pedes uelox Achilles
Misit aduēdēdū, quĕcūq; acceperat ultra mare indomitū,
In Samum, inq; Imbrum, & Lemnum insidiportus:
Tui autem postq̃ excœpit animum acuto ære,
Multùm extrahebant sui sepulchrum socij
Patrocli quem interfecisti: suscitauit autem ipsum, neq; sic.
Nūc aūt mihi roscidus & recēter interfectus in domibus
Iaces, illi similis quem arciger Apollo
Suis pijs sagittis inuitatus interficit.

Hecuba Hectorem deplorat.

Sic dixit flens: luctum autem immensum mouit:
His autem posteà Helena tertia ex incœpit luctu:
Hector, meo animo leuirum multo dilectißime omnium,
Certe mihi maritus est Alexander speciosus,
Qui me duxit ad Troiā, utinam priùs debuissem perire.
Iam enim nunc mihi hic uigesimus annus est
Ex quo illinc ueni, & à mea ueni patria:
Sed nondum tui audiui malum uerbum, neq; stultum.
Sed si quis me & alijs in domibus dixit
Leuirū uel cognatarū, uel fratriarū bonasuestes habētiū,
Vel socrus (socer autem pater ualde benignus semper)
Sed tu hunc uerbis admonens cohibebas,
Tuaq; modestia & tuis lenibus uerbis:
Hôc te simul fleo, & me infelicem dolens cor.
Non enim aliquis mihi ampliùs alius in Troia lata
Benignus neq; amicus: omnes autem me abhorrent.

Helena Hectorem deplorat.

Annus uigesimus aduētus Helenæ ad Troiā.

Sic

Sic dixit flens: pòst autem suspirauit populus multus:
Populos autem senex Priamus ad uerbum dixit:
Ducite nunc Troiani ligna ad ciuitatẽ, neq; aliquid animo
Timete Arguorum multas insidias. certe enim Achilles
Dimittens me sic polliatus est nigris à nauibus,
Non priùs nocere quàm duodecima ueniat Aurora.
Sic dixit: hi aũt sub curribus boues mulosq́;
Iunxerunt: statim aũt posteà ad ciuitatem congregati sunt,
Nouem diebus quidem hi duxerunt immensam materiam:
Sed quãdo iã decima apparuit lucẽs mortalibus Aurora,
Et tunc extulerunt audacem Hectora lachrymas fundẽtes:
In ãt pyra summa mortuũ posuerũt: ĩ ãt iecerũt ignẽ: (ra
Quãdo ãt mane genita apparuit roseos digitos habẽs auro
Tũc circũ pyrã inclyti Hectoris cõgregatus est populus:
Primùm quidem pyram extinxerunt nigro uino
Omnem quantum continebat ignis robur: at posteà
Ossa alba collegerunt fratres socijq́;
Lugentes: teneræ autem distillabant lachrymæ à genis,
Et hæc auream in urnam posuerunt accipientes,
Purpureis uelis cooperientes mollibus:
Statim autem in concauam fossam posuerunt, at desuper
Crebris lapidibus strauerunt magnis:
Statim autem signum fuderunt: circum autem speculatores
Ne priùs irruerent bellicosi Achiui: (sedebant paßim,
Fundentes autem signum iterum iuerunt: at posteà
Bene cõgregati conuiuati sunt ualde gloriosum conuiuiũ,
Domibus in Priami Iouis alumni regis.
Sic hi constituerunt sepulchrum Hectoris bellicosi.

Hectoris rogus & sepultura.

Hector nouẽ diebus cõploratus, decima demũ die humatur.

FINIS HOMERI ILIADIS.

INDEX RERVM MEMORABILIVM, QVAE PASSIM IN ILIADE CONTINENTVR.

Ad indicem hunc intelligendum, scito lector candide, per a literam, primam faciem: per b uerò, secundam intellige.

FINIS INDICIS ILIADIS.